

BURGERLIJK WETBOEK

Boek I

WET van 28 december 1859, betreffende de invoering van een nieuwe wetgeving in de West-Indische Koloniën (G.B. 1860 no. 4), gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij G.B. 1873 no. 13, G.B. 1874 no. 16, G.B. 1879 no. 12, G.B. 1886 no. 36, G.B. 1891 no. 1, G.B. 1901 no. 29, G.B. 1906 no. 50, G.B. 1907 no. 3, G.B. 1909 no. 6, G.B. 1911 no. 4, G.B. 1911 no. 37, G.B. 1911 no. 72, G.B. 1912 no. 98, G.B. 1914 no. 27, G.B. 1914 no. 35, G.B. 1915 no. 72, G.B. 1915 no. 78, G.B. 1915 no. 85, G.B. 1916 no. 27, G.B. 1916 no. 47, G.B. 1916 no. 48, G.B. 1917 no. 95, G.B. 1918 no. 2, G.B. 1918 no. 100, G.B. 1921 no. 75, G.B. 1923 no. 78, G.B. 1924 no. 30, G.B. 1924 no. 46, G.B. 1924 no. 47, G.B. 1925 no. 17, G.B. 1926 no. 41, G.B. 1926 no. 64, G.B. 1926 no. 96, G.B. 1929 no. 24, G.B. 1931 no. 27, G.B. 1931 no. 64, G.B. 1932 no. 48, G.B. 1934 no. 30, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1936 no. 115, G.B. 1937 no. 78, G.B. 1938 no. 39, G.B. 1944 no. 42, G.B. 1944 no. 43, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1944 no. 73, G.B. 1944 no. 74, G.B. 1944 no. 75, G.B. 1944 no. 76, G.B. 1944 no. 77, G.B. 1944 no. 93, G.B. 1945 no. 59, G.B. 1945 no. 97, G.B. 1946 no. 140, G.B. 1947 no. 140, G.B. 1947 no. 141, G.B. 1947 no. 178, G.B. 1950 no. 66, G.B. 1951 no. 84, G.B. 1951 no. 97, G.B. 1952 no. 20, G.B. 1953 no. 29, G.B. 1953 no. 68, G.B. 1953 no. 117, G.B. 1962 no. 93, G.B. 1962 no. 106, G.B. 1963 no. 24, G.B. 1963 no. 71, G.B. 1963 no. 164, G.B. 1964 no. 62, G.B. 1972 no. 60, G.B. 1972 no. 62, G.B. 1973 no. 140, G.B. 1975 no. 23, S.B. 1981 no. 23, S.B. 1983 no. 117, S.B. 1995 no. 101, S.B. 2000 no. 6, S.B. 2002 no. 100, S.B. 2004 no. 25.

**EERSTE BOEK
VAN PERSONEN**

**EERSTE TITEL
VAN HET GENOT EN HET VERLIES DER BURGERLIJKE RECHTEN**

Artikel 1¹

Het genot der burgerlijke rechten is onafhankelijk van de staatkundige rechten, welke alleen overeenkomstig de Wet op de Staatsinrichting van Suriname worden verkregen.

Artikel 2

Allen die zich op het grondgebied van Suriname bevinden zijn vrij, en bevoegd tot het genot der burgerlijke rechten.

Slavernij en alle andere persoonlijke dienstbaarheden, van welke aard of onder welke benaming ook bekend, worden in Suriname niet geduld.

Artikel 3

Het kind, van hetwelk een vrouw zwanger is, wordt als reeds geboren aangemerkt, zo dikwijls deszelfs belang zulks vordert.

Dood ter wereld komende, wordt het geacht nooit te hebben bestaan.

Artikel 4

Generlei straf heeft de burgerlijke dood of het verlies van al de burgerlijke rechten tengevolge.

¹ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

TWEEDE TITEL
VAN DE AKTEN VAN DE BURGERLIJKE STAND

EERSTE AFDELING
VAN DE REGISTERS VAN DE BURGERLIJKE STAND IN HET ALGEMEEN

Artikel 5²

Er worden registers van geboorten, van erkenningen, van huwelijksaangiften, van toestemmingen tot het huwelijk, van huwelijken, van echtscheidingen en van overlijden afzonderlijk gehouden door ambtenaren van de burgerlijke stand. In de registers van erkenningen worden alleen ingeschreven de afzonderlijke akten van erkenningen, die door de ambtenaren van de burgerlijke stand worden opgemaakt, dus niet mede de erkenningen, welke gedaan worden bij de akten van geboorte, bij andere authentieke akten of ter gelegenheid van het aangaan van het huwelijk.

De uitgestrektheid van de plaats, binnen welke iedere ambtenaar van de burgerlijke stand zijn werkzaamheden als zodanig uitoefent, wordt bij besluit van de President aangewezen.

Artikel 6³

Van alle registers van de burgerlijke stand, die der huwelijksaangiften en der toestemmingen tot het huwelijk alleen uitgezonderd, zal een dubbel worden gehouden.

Artikel 7⁴

De kantonrechter of diens plaatsvervanger kanttekt de eerste en laatste bladzijde van elk register van de burgerlijke stand; hij waarmerkt voorts alle andere bladen.

Artikel 8⁵

De akten zullen achter elkander in de registers worden ingeschreven, zonder dat enig wit vlak tussen beide zal mogen worden opengelaten. Al hetgeen mocht worden doorgehaald, tussen beide of op de kant geschreven, zal moeten worden goedgekeurd, en, evenals de akte zelf, getekend worden; zullende niets bij verkorting of met cijfers mogen worden uitgedrukt.

Artikel 9⁶

De ambtenaren van de burgerlijke stand zullen in de door hen op te maken akten niets mogen invoegen, hetzij bij aantekening, hetzij door enige inlassingen hoe ook genaamd, buiten hetgeen door de verschijnende partijen, overeenkomstig de wet, moet worden verklaard.

² Gew. bij G.B. 1915 no.72, G.B. 1944 no. 73.

³ Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1944 no. 73.

⁴ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁵ Gew. bij G.B. 1915 no.72, G.B. 1916 no.47.

⁶ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

Artikel 10⁷

Bij de akten van de burgerlijke stand zullen worden uitgedrukt het jaar en de dag van haar inschrijving, mitsgaders de namen, voornamen, de ouderdom, het beroep en de woonplaats, zowel der verschijnende partijen als der getuigen.

In de akten van de burgerlijke stand worden steeds de namen geplaatst vóór de voornamen. De namen worden door een komma van de voornamen afgescheiden.

Artikel 11

In al de gevallen, waarin de belanghebbende partijen niet verplicht zijn in persoon te verschijnen, zullen zij zich door een gemachtigde, daartoe bij authentieke akte aangesteld, mogen laten vertegenwoordigen.

Artikel 12⁸

De getuigen, van welke men bij de akten van de burgerlijke stand gebruik maakt, zullen daartoe door de belanghebbende personen worden gekozen, en moeten zijn meerderjarig en binnen Suriname hun woonplaats hebben.

Ook nabestaanden zullen als getuigen worden toegelaten.

Artikel 13

De ambtenaren van de burgerlijke stand zullen aan de verschijnende partijen, mitsgaders aan de getuigen, de akten voorlezen, en daarin vermelden dat aan die formaliteit is voldaan.

Iedere akte moet door de ambtenaar van de burgerlijke stand, de verschijnende partijen en de getuigen worden getekend; wanneer de ene of andere der partijen of der getuigen niet mocht kunnen tekenen, moet van de oorzaak van het beletsel in de akte melding worden gemaakt.

Artikel 14⁹

De registers zullen door de ambtenaar van de burgerlijke stand op het einde van ieder jaar worden afgesloten; en zal, in de maand januari daaraanvolgende, een van de dubbele worden overgebracht ter gouvernements-secretarie, en het andere dubbel, mitsgaders de registers der huwelijksaangiften en der toestemmingen tot het huwelijk, alsmede de geschriften der huwelijksafkondigingen, ter griffie van het hof van justitie.

Artikel 15

De volmachten en andere stukken, welke bij de akten van de burgerlijke stand worden gevorderd, zullen aangehecht blijven aan de registers, welke ter griffie van het hof van justitie moeten worden overgebracht.

Artikel 16¹⁰

Een ieder is bevoegd om zich door de bewaarders der registers van de burgerlijke stand uittreksels uit die registers te doen afgeven. De uittreksels zullen, wanneer zij met de registers overeenstemmen, geloof verdienen tot op het ogenblik, dat de valsheid daarvan, met

⁷ Gew. bij G.B. 1944 no. 73, G.B. 1944 no. 76.

⁸ Gew. bij G.B. 1929 no. 24.

⁹ Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1944 no. 73.

¹⁰ Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 73.

inachtneming der regelen, bij het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorgeschreven, zal zijn beweerd. De legalisatie van de handtekening van de bewaarder der registers van de burgerlijke stand op door hem als zodanig uitgegeven stukken geschiedt, indien zij vereist of door belanghebbenden verlangd wordt, door de kantonrechter of diens plaatsvervanger.

Van de akten van geboorten worden door de bewaarders slechts uittreksels overeenkomstig het volgende lid afgegeven, tenzij de aanvrager uitdrukkelijk een uittreksel uit het register verzoekt, gelijk bedoeld in het laatste lid van artikel 17.

Het uittreksel, bedoeld in het vorige lid, vermeldt: jaar en dag van de geboorte, alsmede de plaats waar zij is geschied, kunne, naam en voornamen, alsmede naam en voornamen van vader en moeder; een en ander zoals het blijkt uit de akte of uit latere kantmeldingen. Het uittreksel moet vermelden, dat het overeenstemt met de toestand op het oogenblik van de afgifte.

In elk uittreksel, in welke vorm ook af te geven, geschiedt de vermelding van naam en voornamen op dezelfde wijze als zij in het register zelf heeft plaats gehad.

Artikel 17¹¹

Wanneer op de kant van een reeds ingeschreven akte moet worden melding gemaakt van een andere akte, tot de burgerlijke stand betrekkelijk, wordt zulks gedaan bij te ondertekenen en te dagtekenen kantmelding door de ambtenaar van de burgerlijke stand in de lopende onder hem berustende registers, of in die welke ter gouvernements-secretarie zijn overgebracht; en door de griffier van het hof van justitie, in die welke ter griffie berusten.

De zorg voor de eenvormige inschrijving is aan het openbaar ministerie opgedragen, aan hetwelk de ambtenaar van de burgerlijke stand, binnen tien dagen na de aantekening, daarvan kennis geeft.

Geen uittreksels uit registers van de burgerlijke stand zullen mogen worden afgegeven, tenzij daarbij worden gevoegd de aantekeningen, welke zich op de kant van de akte mogen bevinden; alles behoudens het bepaalde in het derde lid van het vorig artikel.

Artikel 18

Men kan, zowel door getuigen als door bescheiden, bewijzen, dat registers van de burgerlijke stand nooit hebben bestaan, of verloren zijn geraakt, of wel, dat een ingeschreven akte daaraan ontbreekt.

Ingeval van vervalsing, verandering, verscheuring, vernietiging of verdonkering van een akte van de burgerlijke stand, zal het vonnis, waardoor van het misdrijf blijkt, de kracht hebben, welke aan gewijsden in strafzaken ten aanzien van burgerlijke rechtsgedingen bij dit Wetboek is toegekend.

Artikel 19¹²

De ambtenaren van de burgerlijke stand, of andere bewaarders zijn, ieder voor zoveel hem aangaat, aansprakelijk voor het richtig houden en bewaren der registers.

Elke verandering, elke vervalsing in de akten, elke inschrijving op een los blad, mitsgaders alle overtreding tegen de voorschriften van deze titel begaan, kunnen aan de partijen grond opleveren om tegen die ambtenaren of bewaarders schadevergoeding te eisen.

Van de overtreding tegen de voorschriften van deze titel door de ambtenaren van de burgerlijke stand begaan, waartegen bij de artikelen 483, 484 en 485 1o. van het Wetboek van Strafrecht is voorzien, neemt de burgerlijke rechter kennis.

Ingeval van overtreding tegen die voorschriften door andere bewaarders begaan, kunnen deze door de burgerlijke rechter worden verwezen in een geldboete van ten hoogste

¹¹ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

¹² Gew. bij G.B. 1915 no. 78.

honderd gulden.

Artikel 20

Het openbaar ministerie is verplicht de ter griffie van het hof van justitie overgebrachte registers en de daaraan gehechte stukken te onderzoeken, en van deszelfs bevinding procesverbaal op te maken. Het is bevoegd om inzage te nemen van het dubbel der registers hetwelk ter gouvernementssecretarie berust.

TWEEDE AFDELING VAN DE AKTEN VAN GEBOORTEN

Artikel 21¹³

De aangiften van geboorten zullen moeten worden gedaan aan de plaatselijke ambtenaar van de burgerlijke stand binnen drie dagen na de bevalling, Zondagen en daarmede gelijkgestelde dagen niet medegerekend.

De ambtenaar van de burgerlijke stand zal van de aangifte dadelijk een akte opmaken. Hij is bevoegd om te vorderen, dat het kind aan hem wordt vertoond.

In de buitendistricten wordt voor het doen der aangiften een termijn van zestien dagen na de bevalling gesteld, en de aangiften kunnen aldaar ook schriftelijk geschieden, mits ondertekend door de aangever en twee getuigen, en bevattende de bijzonderheden vermeld in artikel 23. Die schriftelijke opgave wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand gewaarmerkt, en als bijlage achter zijn register gevoegd.

Na de in het eerste en vijfde lid genoemde termijnen kan de aangifte slechts geschieden met machtiging van de Procureur-Generaal.

Artikel 22¹⁴

De aangifte van de geboorte van een kind zal door de vader moeten worden gedaan.

Bij gebreke van de vader of bij diens verhindering zal de aangifte moeten geschieden door de geneesheren, heelmeesters, vroedmeesters, vroedvrouwen of andere personen, die bij de bevalling zijn tegenwoordig geweest, en wanneer de moeder buiten haar woning bevallen is, door de evengenoemde personen of degene, te wiens huize zij bevallen is.

De aangiften van geboorten op plantages en gronden in de buitendistricten moeten door de gezagvoerder of opzichter worden gedaan.

Artikel 23¹⁵

De akte van geboorte zal vermelden:

- 1o. Het jaar, de dag, het uur, en de plaats van de geboorte;
- 2o. De kunne van het kind, en de voornamen, welke aan hetzelfde zullen worden gegeven;
- 3o. De namen, voornamen, het beroep en de woonplaats der ouders;
- 4o. De namen en voornamen, de ouderdom, het beroep en de woonplaats van de aangever en der getuigen zo die er zijn.

Artikel 24

Wanneer het kind buiten echt geboren is, mag de naam van de vader niet bij de akte worden vermeld, tenware deze het kind, hetzij in persoon, hetzij door een gemachtigde, bijzonderlijk daartoe bij authentieke akte aangesteld, erkent.

¹³ Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1944 no. 73, G.B. 1971 no. 76.

¹⁴ Gew. bij G.B. 1926 no. 96.

¹⁵ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

Artikel 25¹⁶

Die een pasgeboren kind gevonden heeft, is gehouden daarvan aangifte te doen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats, alwaar hetzelfde is ontdekt; mitsgaders de klederen en andere goederen aan te duiden en te vertonen, welke nevens het kind mochten zijn gevonden, en eindelijk op te geven al de omstandigheden opzigtelijk de tijd wanneer, en de plaats waar het kind ontdekt is.

De daarvan op te maken akte moet daarenboven vermelden de vermoedelijke ouderdom van het kind, zijn kunne, de bijzondere kentekenen welke hetzelfde mocht hebben, de namen welke men behoudens de bij artikel 57 bedoelde toestemming des Presidents aan hetzelfde zal geven, mitsgaders het gesticht waarin, of de persoon bij wie hetzelfde is verbleven; deze akte moet in de registers van geboorten worden ingeschreven.

De ambtenaar van de burgerlijke stand zal het bij artikel 58 bedoelde verzoek aan de President indienen.

Artikel 26

Wanneer het kind dadelijk in een gesticht is opgenomen, zal de in het bovenstaande artikel vermelde verklaring moeten worden gedaan door het hoofd of een der bedienden van dat gesticht.

Artikel 27

Wanneer een kind gedurende een zeereis geboren wordt, moet de akte van geboorte binnen vierentwintig uren door de scheepskapitein of gezagvoerder op het dagregister van het schip worden ingeschreven, in tegenwoordigheid van de vader, wanneer deze aan boord is, en van twee getuigen zich op het schip bevindende.

Artikel 28

In de eerste haven, welke het schip zal aandoen, wanneer die binnen Suriname gelegen is, zal de scheepskapitein of gezagvoerder verplicht zijn aan het hoofd van het bestuur van de plaats een uittreksel uit het dagregister van het schip, bevattende de aantekening van de geboorte van het kind, op te zenden.

Wanneer het vaartuig is ingelopen, hetzij in een der havens van het moederland, hetzij in een der havens van de andere kolonien of overzeese bezittingen van de staat, hetzij in een vreemde haven, zal het hierboven vermelde uittreksel worden toegezonden, in het eerste geval aan het hoofd van het departement van marine, in het tweede geval aan het hoofd van de Nederlandse regering in die kolonie of bezitting, en, in het laatste geval, aan de Nederlandse consul in die haven of in de naastgelegen plaats gevestigd. Deze beide laatsten zijn verplicht dat uittreksel in hun archieven te bewaren, en een door hen gelegaliseerd afschrift aan het hoofd van het departement van marine te doen toekomen. Dien onverminderd blijft de scheepskapitein of gezagvoerder gehouden, bij de terugkomst van het vaartuig binnen Suriname, te handelen zoals bij het eerste lid van dit artikel is bepaald.

Artikel 29¹⁷

Het hoofd van het bestuur van de plaats, in het eerste lid van het vorig artikel bedoeld, of het hoofd van het departement van marine, in de gevallen bij het tweede lid van dat artikel omschreven, zal het uittreksel, door hem gelegaliseerd, opzenden aan de ambtenaar van de

¹⁶ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

¹⁷ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

burgerlijke stand van de woonplaats van de vader van kind, of van de moeder, indien de vader onbekend is.

De ambtenaar van de burgerlijke stand is verplicht hetzelfde uittreksel dadelijk in de registers in te schrijven, en daaraan vast te hechten.

Bij gebreke van bekende woonplaats van de vader of, indien deze onbekend is, van de moeder, geschiedt de inschrijving te Paramaribo.

Artikel 30¹⁸

De akte van erkenning van een kind, door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakt, moet, volgens haar dagtekening, in het daarvoor bestemde register worden ingeschreven, en van die erkenning moet worden melding gemaakt op de kant van de akte van geboorte, zo die aanwezig is.

Indien de erkenning van het kind bij een andere authentieke akte is gedaan, kan ieder belanghebbende vorderen, dat daarvan wordt melding gemaakt op de kant van de akte van geboorte.

In geen geval kan het verzuim van de aantekening van een erkenning op de kant van de geboorteakte aan het erkende kind worden tegengeworpen, teneinde zijn verkregen staat te betwisten.

Artikel 30a¹⁹

De inschrijving van een adoptie geschiedt op verzoek van de adoptanten of van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken in het register van geboorten van de plaats waar de geboorte-akte van de geadopteerde is ingeschreven of, bij gebreke daarvan, in het register van geboorten van Paramaribo.

De akte van inschrijving zal bevatten:

- a. de naam, de voornamen, de woonplaats en de kunne, alsmede het jaar, de dag en de plaats van de geboorte van de geadopteerde;
- b. de naam, de voornamen en de woonplaats van ieder der adoptanten;
- c. de vroegere naam van de geadopteerde en de naam en voornamen van zijn ouders, vermeld in zijn akte van geboorte;
- d. de vermelding van het vonnis, waarbij de adoptie is uitgesproken, van hetwelk een afschrift aan het register zal blijven gehecht;
- e. de vermelding van het getuigschrift van de griffier, inhoudende dat de uitspraak kracht van gewijsde heeft gekregen, hetwelk aan het register zal blijven gehecht;
- f. de vermelding, te wiens verzoeken de inschrijving is geschied.

De akte van inschrijving wordt, volgens haar dagtekening, in het register van geboorten ingeschreven. Van de adoptie en de naam en voornamen van ieder der adoptief-ouders wordt melding gemaakt op de kant van de geboorte-akte van de geadopteerde, zo die aanwezig is.

Artikel 30b²⁰

De inschrijving van de herroeping van een adoptie geschiedt op verzoek van de geadopteerde of van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken in het register van geboorten van de plaats waar de adoptie is ingeschreven.

De akte van inschrijving zal bevatten:

- a. de naam, de voornamen, de woonplaats en de kunne, alsmede het jaar, de dag en de plaats van de geboorte van de geadopteerde, benevens de vermelding van de akte van inschrijving van de adoptie;

¹⁸ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

¹⁹ Ingev. bij G.B. 1972 no. 60.

²⁰ Ingev. bij G.B. 1972 no. 60.

- b. de naam, de voornamen en de woonplaats van ieder van de vóór de inschrijving van de adoptie in of op de kant van de geboorte-akte van de geadopteerde vermelde ouders;
- c. de vroegere naam van de geadopteerde en de naam en voornamen van de adoptanten;
- d. de vermelding van het vonnis, waarbij de herroeping is uitgesproken, van hetwelk een afschrift aan het register zal blijven gehecht;
- e. de vermelding van het getuigschrift van de griffier, inhoudende dat de uitspraak kracht van gewijsde heeft gekregen, hetwelk aan het register zal blijven gehecht;
- f. de vermelding, te wiens verzoeken de inschrijving is geschiedt.

De akte van inschrijving wordt, volgens haar dagtekening, in het register van geboorten ingeschreven. Van de herroeping van de adoptie wordt melding gemaakt op de kant van de akte van inschrijving van de adoptie en op de kant van de geboorte-akte van de geadopteerde, zo die aanwezig is.

DERDE AFDELING²¹ VAN DE HUWELIJKSAANGIFTEN EN AFKONDIGINGEN EN VAN DE TOESTEMMINGEN TOT HET HUWELIJK

Artikel 31

De ambtenaren van de burgerlijke stand zullen in het daartoe bestemde register de huwelijksaangiften inschrijven, welke overeenkomstig de artikelen 103 en 104 gedaan worden.

Artikel 32²²

Die aangifte zal vermelden de namen, voornamen, de ouderdom, het beroep en de woonplaats der aanstaande echtgenoten, mitsgaders hun voornemen om met elkander in de echt te treden.

Wanneer die aangifte in geschrifte is gedaan, zal de ambtenaar van de Burgerlijke Stand in de door hem op te maken akte van dat geschrift melding maken, alleen op het register tekenen en het stuk daaraan vasthechten.

Artikel 33²³

Wanneer aan de ambtenaar van de burgerlijke stand niet blijkt dat voor de aangevende personen enig wettig beletsel bestaat, om met elkander in de echt te treden, zal hij dadelijk de vereiste afkondiging doen. Indien, ingevolge de artikelen 106 en 107, ook andere ambtenaren van de burgerlijke stand de afkondiging moeten verrichten, zendt hij hun te dien einde onverwijld de daarvoor vereiste gegevens.

Artikel 34²⁴

Vervallen.

Artikel 35²⁵

De akte van stuiting van het huwelijk moet worden betekend aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, waar de huwelijksaangifte is gedaan. Deze geeft van de stuiting kennis aan de ambtenaren van de burgerlijke stand, waar het huwelijk is afgekondigd. Van de stuiting wordt een aantekening gesteld op de kant van de akte van aangifte. Hetzelfde zal plaats hebben ten opzichte

²¹ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

²² Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1944 no. 73.

²³ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

²⁴ Vervallen bij G.B. 1944 no. 73.

²⁵ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

van vonnissen of akten, waarbij de stuiting wordt opgeheven.

Artikel 35a²⁶

De akte van toestemming van ouders, voogd of toeziende voogd, door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakt, moet volgens de orde van haar dagtekening in het register worden ingeschreven.

Onverminderd de vereisten, in het algemeen door de wet aan de inhoud van akten van de burgerlijke stand gesteld, zal de akte van toestemming bevatten:

1°. de namen, voornamen, de ouderdom, het beroep en de woonplaats der aanstaande echtgenoten;

2°. de hoedanigheid, waarin de verschijnende partijen hun toestemming geven.

De ambtenaar is bevoegd om te vorderen, dat de identiteit der verschijnende personen verklaard wordt door twee hem bekende getuigen. Hij zal van deze verklaring in de akte melding maken.

VIERDE AFDELING²⁷

VAN DE AKTEN VAN HUWELIJK, VAN ECHTSCHEIDING EN VAN ONTBINDING VAN HET HUWELIJK NA DE SCHEIDING VAN TAFEL EN BED

Artikel 36

Nadat bij de ambtenaar van de burgerlijke stand zal zijn afgelegd de verklaring der partijen, waarvan bij artikel 133 gesproken wordt, zal hij in naam van de wet verklaren, dat dezelve door de echt aan elkander verbonden zijn, en daarvan dadelijk in het daartoe bestemde register een akte opmaken.

Artikel 37²⁸

De huwelijksakte zal vermelden:

1°. De namen, voornamen, de ouderdom, de geboorteplaats, het beroep en de woonplaats der echtgenoten, en, wanneer zij tevoren gehuwd waren, de namen en voornamen van de vroegere echtgenoten;

2°. Hun staat van meerderjarigheid of minderjarigheid;

3°. De namen, voornamen, het beroep en de woonplaats van hun ouders;

4°. De toestemming van de ouders, voogd of toeziende voogd, of wel het verlof van de rechter, in de gevallen waarin hetzelfde gevorderd wordt;

5°. De tussenspraak van de rechter, zo die heeft plaats gehad;

6°. De gedane huwelijksafkondiging, ter plaatse alwaar die vereist wordt, en, ingeval van stuiting, de opheffing daarvan;

7°. De verklaring der partijen om elkander tot echtgenoten te nemen, en de uitspraak van hun echtvereniging door de openbare ambtenaar;

8°. De namen, voornamen, de ouderdom, het beroep en de woonplaats der getuigen, mitsgaders de graden van bloedverwantschap of aanhuwelijking, welke tussen hen en de partijen mochten bestaan;

9°. De erkenning van natuurlijke kinderen, zo die plaats heeft.

Indien het betreft een huwelijk tussen personen, die met elkander hertrouwen, nadat hun vorig huwelijk is ontbonden, zal de huwelijksakte mede vermelden de dag en de plaats

²⁶ Ingev. bij G.B. 1915 no. 72; Gew. bij G.B. 1916 no. 47, G.B. 1944 no. 73, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

²⁷ Gew. bij G.B. 1916 no. 48.

²⁸ Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1923 no. 78, G.B. 1944 no. 73, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

van de voltrekking van dat vorig huwelijk.

Artikel 38

Wanneer een huwelijk bij gevolmachtigde, of wel in een bijzonder huis voltrokken wordt, zal van die omstandigheid uitdrukkelijke melding in de akte worden gemaakt.

Artikel 39

De overschrijving van de akten van huwelijk in een vreemd land aangegaan, zal in de lopende registers van de woonplaats der echtgenoten geschieden.

Artikel 40²⁹

De akte van inschrijving van een echtscheiding en die van een ontbinding van het huwelijk na de scheiding van tafel en bed zal bevatten:

- 1 . De namen, voornamen, het beroep en de woonplaats der echtgenoten;
- 2 . De vermelding van het vonnis waarbij de echtscheiding of de ontbinding van het huwelijk na de scheiding van tafel en bed is uitgesproken, van hetwelk een afschrift aan het register zal blijven gehecht;
- 3 . De vermelding van het getuigschrift van de griffier, strekkende tot bewijs dat tegen het vonnis door geen wettig middel kan worden opgekomen.

Die akte zal, volgens haar dagtekening, in het register van echtscheidingen worden ingeschreven, en zal daarenboven de partij, die de echtscheiding of de ontbinding van het huwelijk na de scheiding van tafel en bed heeft verkregen, verplicht zijn te zorgen, en de andere bevoegd zijn te vorderen, dat daarvan aantekening wordt gedaan op de kant van de huwelijksakte.

Artikel 41³⁰

Wanneer het bewezen is dat de registers zijn verloren geraakt, zal de inschrijving van een echtscheiding en die van een ontbinding van het huwelijk na de scheiding van tafel en bed, zowel door bescheiden als door getuigen, kunnen worden bewezen.

VIJFDE AFDELING VAN DE AKTEN VAN OVERLIJDEN

Artikel 42³¹

De akten van overlijden zullen worden opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats, alwaar de persoon overleden is, en op de verklaring van de aangever.

Wanneer het blijkt dat de overledene elders zijn woonplaats heeft gehad, zal de ambtenaar van de burgerlijke stand een uittreksel van de akte van overlijden doen toekomen aan die van de laatstbekende woonplaats van de overledene, teneinde insgelijks in de registers aldaar te worden ingeschreven.

Artikel 43³²

De aangiften van overlijden zullen aan de in het eerste lid van artikel 42 bedoelde

²⁹ Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1916 no. 48, G.B. 1944 no. 73.

³⁰ Gew. bij G.B. 1916 no. 48.

³¹ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

³² Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1944 no. 73, G.B. 1971 no. 76.

ambtenaar van de burgerlijke stand moeten worden gedaan door het hoofd des huizes of iemand van zijnentwege binnen vier en twintig uren na het sterfgeval. Zondagen en daarmee gelijkgestelde dagen daarin niet begrepen.

In de buitendistricten wordt voor het doen der aangiften een termijn van zestien dagen na het sterfgeval gesteld, en de aangiften kunnen aldaar ook schriftelijk geschieden, mits ondertekend door de aangever en twee getuigen, en bevattende de bijzonderheden, vermeld in artikel 45. Die schriftelijke opgave wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand geaarmerkt, en als bijlage achter zijn register gevoegd.

Na de in het eerste en derde lid genoemde termijnen kan de aangifte slechts geschieden met machtiging van de Procureur-Generaal.

De aangiften van overlijden op plantages en gronden in de buitendistricten moeten door de gezagvoerder of opzichter worden gedaan.

Wanneer een sterfgeval heeft plaats gehad in ziekeninrichtingen, gevangenissen of andere openbare gestichten, moet de aangifte van overlijden worden gedaan door de hoofden, gezagvoerders, bestuurders, cipers of opzichters van die inrichtingen of gestichten of door hen, die aan het hoofd staan van de administratie in die inrichtingen of gestichten, of iemand van hunnentwege.

Artikel 44³³

De aangiften van het overlijden van militairen moeten worden gedaan:

wanneer dat overlijden te Paramaribo buiten een der in het zesde lid van artikel 43 genoemde inrichtingen en gestichten heeft plaats gehad, door of vanwege de plaatselijke militair commandant;

wanneer dat overlijden heeft plaats gehad op een militaire post, door de commandant van de post.

Artikel 45³⁴

De akten van overlijden zullen bevatten:

1°. De namen, voornamen, de ouderdom, het beroep en de woonplaats van de overledene, mitsgaders de dag en het uur van het overlijden;

2°. De naam en de voornamen van de andere echtgenoot, indien de overledene getrouwd of getrouwd geweest was, en indien de overledene meermalen was getrouwd, namen en voornamen van de andere echtgenoten;

3°. De naam, de voornamen, de ouderdom, het beroep en de woonplaats van de aangever en der getuigen, zo die er zijn.

De akten van overlijden zullen daarenboven bevatten, voor zoverre men zulks kan te weten komen, de namen, voornamen, het beroep en de woonplaats der ouders van de overledene, deszelfs geboorteplaats, mitsgaders, indien de overledene niet in Suriname geboren is, de plaats alwaar hij, vóór zijn aankomst in Suriname, het laatst heeft gewoond.

Artikel 46³⁵

De ambtenaar van de burgerlijke stand zal geen akte van overlijden van een pasgeboren kind mogen opmaken, dan voor zoverre aan hem zal zijn gebleken, dat de geboorte van het kind in het daartoe bestemde register is ingeschreven.

Bij ontstentenis van dien, zal die ambtenaar niet vermogen uit te drukken dat het kind overleden is, maar alleen dat het zelve als levenloos is aangegeven.

Hij zal daarenboven de verklaring van de aangever en der getuigen, zo die er zijn,

³³ Gew. bij G.B. 1918 no. 100, G.B. 1944 no. 73.

³⁴ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

³⁵ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

ontvangen, opzichtelijk de namen, voornamen, het beroep en de woonplaats van de ouders van het kind, met aanduiding van het jaar en de maand waarin, en de dag en het uur waarop het kind is ter wereld gebracht.

Die akte zal, overeenkomstig haar dagtekening, in de sterfregisters worden ingeschreven, zonder dat daardoor enigermate zal zijn beslist of het kind levend, dan wel dood, is ter wereld gekomen.

Vervallen. Artikel 47³⁶

Vervallen. Artikel 48³⁷

Vervallen. Artikel 49³⁸

Artikel 50

De ambtenaar, welke het verbaal van schouwing zal hebben opgemaakt, is verplicht aan die van de burgerlijke stand dadelijk opgave te doen van al hetgeen vereist zal worden om de akte van overlijden op te maken.

De ambtenaar van de burgerlijke stand zal een afschrift van de akte van overlijden doen toekomen aan die van de bekende woonplaats van de overledene, teneinde door deze in de registers te worden ingeschreven.

Artikel 51

De griffier van het hof van justitie is verplicht, binnen vierentwintig uren na het ten uitvoerleggen van doodvonnissen, aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats, alwaar het vonnis is tenuitvoergelegd, te doen toekomen afschrift van het bij die gelegenheid opgemaakte procesverbaal.

Zij zullen aan de voet van dat proces-verbaal alle aanduidingen opgeven, welke vereist worden om de akten van overlijden, overeenkomstig artikel 45, te kunnen opmaken.

Artikel 52

De ambtenaar van de burgerlijke stand ter plaatse alwaar de veroordeelde is terdoodgebracht, zal afschrift van de akte van overlijden doen toekomen aan die van de laatstbekende woonplaats van de veroordeelde, teneinde door die ambtenaar insgelijks in de registers te worden ingeschreven.

Artikel 53

Ingeval van een gewelddadige dood, van het terdood brengen van een veroordeelde, of van het overlijden in gevangenhuisen, zal van die omstandigheden in de registers geen melding worden gemaakt, en de akte van overlijden eenvoudig worden ingericht naar de vorm, bij artikel 45 voorgeschreven.

Artikel 54³⁹

Wanneer een sterfgeval gedurende een zeereis heeft plaats gehad, moet de akte van

³⁶ Vervallen bij G.B. 1891 no. 1.

³⁷ Vervallen bij G.B. 1915 no. 72.

³⁸ Vervallen bij G.B. 1891 no. 1.

³⁹ Gew. bij. G.B. 1944 no. 73.

overlijden binnen de vierentwintig uren, door de scheepskapitein of gezagvoerder, in het dagregister van het schip worden ingeschreven, in tegenwoordigheid van twee getuigen, zich aan boord van het schip bevindende.

Verder wordt gehandeld gelijk bij de artikelen 28 en 29 opzichtelijk de akten van geboorten is voorgeschreven, onder deze bepaling, dat de opzending, waarvan in laatstgenoemd artikel wordt gesproken, moet geschieden aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de bekende woonplaats van de overledene.

Bij gebreke van bekende woonplaats geschiedt de inschrijving te Paramaribo.

Artikel 55

Bij bijzondere reglementen wordt bepaald, op hoedanige wijze het overlijden van krijgslieden, welke te velde, in de slag of in 's rijks dienst buiten Suriname zijn gestorven, in de gewone registers van de burgerlijke stand zal worden ingeschreven.

Artikel 56

Wanneer het bewezen is, dat de sterfregisters nooit hebben bestaan, dat die zijn verloren geraakt, dat een ingeschreven akte daaraan ontbreekt, of dat bijzondere omstandigheden de inschrijving van de akte van overlijden hebben verhinderd, zal dat overlijden zowel door getuigen als door bescheiden kunnen worden bewezen.

ZESDE AFDELING⁴⁰ VAN NAMEN EN NAAMS- EN VOORNAAMSVERANDERINGEN

Artikel 56a⁴¹

Wettige en door de vader erkende onwettige kinderen dragen de geslachtsnaam van de vader; onwettige, niet door de vader erkende kinderen, die van de moeder.

Artikel 57⁴²

Niemand mag zijn geslachtsnaam veranderen, of een andere bij de zijne voegen, zonder toestemming van de President.

Degeen, wiens geslachtsnaam of voornamen niet bekend zijn, kan een geslachtsnaam of voornamen aannemen met toestemming van de President.

Artikel 58⁴³

De verzoeken daartoe kunnen niet worden toegestaan, dan na verloop van vijf maanden, te rekenen van de dag, waarop van hetzelfde openbare aankondiging zal zijn gedaan.

In die tussentijd kunnen de belanghebbende partijen, bij een verzoekschrift, aan de President in te leveren, de gronden doen gelden, waarop zij vermenen zich tegen het verzoek te kunnen verzetten.

Artikel 59⁴⁴

⁴⁰ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

⁴¹ Ingev. bij G.B. 1944 no.73.

⁴² Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

⁴³ Gew. bij G.B. 1944 no. 73, G.B. 1964 no. 62, G.B. 1973 no. 75.

⁴⁴ Gew. bij G.B. 1925 no. 17, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1964 no. 62.

De openbare aankondiging, in het vorige artikel vermeld, geschiedt door de plaatsing in het Gouvernements-Advertentieblad en verder door aanplakking aan het gebouw van de gouvernements-secretarie, alsmede in de audiëntiezaal van het kantongerecht van de woonplaats van de verzoeker.

Artikel 60⁴⁵

Indien in de bij het eerste lid van artikel 57 bedoelde geval het verzoek wordt toegestaan, zal het besluit worden overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de geboorteplaats van de verzoeker, welke ambtenaar hetzelfde in de lopende registers zal inschrijven, en daarvan aantekening doen op de kant van de geboorteakte.

Het besluit, waarbij het ingevolge het tweede lid van artikel 57 gedane verzoek wordt toegestaan, wordt ingeschreven in de lopende registers van geboorten van de woonplaats van de betrokkene en, in het geval bedoeld bij artikel 25, mede aangetekend op de kant van de geboorteakte.

Bij niet-inwilliging van een verzoek, als bedoeld bij het vorige lid, kan de President de belanghebbende een geslachtsnaam of voornamen verlenen. Met dit besluit wordt gehandeld overeenkomstig het vorige lid.

Artikel 61⁴⁶

De verkrijging van een naam overeenkomstig de bepalingen der vier voorgaande artikelen zal nimmer kunnen worden aangevoerd tot bewijs van vermaagschapping.

Artikel 62⁴⁷

Niemand kan van voornaam veranderen, of voornamen bij de zijne voegen, zonder toestemming van de kantonrechter op daartoe gedaan verzoek, te verlenen.

Artikel 63⁴⁸

Wanneer de kantonrechter de verandering of bijvoeging van voornamen toestaat, zal de uitspraak worden terhandgesteld aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de geboorteplaats van de verzoeker, teneinde door die ambtenaar in de lopende registers te worden ingeschreven, en daarvan melding te worden gemaakt op de kant van de geboorteakte.

Artikel 63bis⁴⁹

De door het land aangevoerde en vreemde immigranten en hun afstammelingen, die in Suriname hun woonplaats hebben, zijn, voorzover zij niet reeds van een geslachtsnaam en voornamen zijn voorzien, verplicht zich zodanige namen te kiezen onder goedkeuring van de Directeur van Binnenlandse Zaken.

De aangenomen geslachtsnaam gaat over op de afstammelingen van degene, die hem heeft aangenomen, ook al waren zij tijdens die aanneming reeds in leven. Is dit laatste het geval, dan wordt voor die afstammeling tegelijkertijd een voornaam gekozen.

De Directeur van Binnenlandse Zaken geeft aan ieder, wiens naam veranderd is, een door hem gedagtekend en gewaarmerkt boekje, waarin de oude en de aangenomen namen staan

⁴⁵ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

⁴⁶ Gew. bij G.B. 1944 no. 73.

⁴⁷ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁸ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁹ Ingev. bij G.B. 1918 no. 2; Gew. bij G.B. 1944 no. 73, G.B. 1950 no. 66, G.B. 1953 no. 68.

vermeld, zomede de namen van zijn ouders en zijn in leven zijnde afstammelingen. Hij houdt hiervan aantekening in de immigrantenregisters en geeft daarvan terstond kennis aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de woonplaats van de betrokkenen.

De indianen en Bosnegers zijn bevoegd zich een geslachtsnaam en voornamen te kiezen onder goedkeuring van de Directeur van Binnenlandse Zaken, die hun een boekje verstrekt en aantekening daarvan doet in een daarvoor bestemd register.

De aldus van naam veranderde vertoont zijn boekje aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn woonplaats, die het voor "gezien" tekent.

Indien de betrokkene in de registers van de burgerlijke stand reeds genoemd staat, wordt op de kant van de betreffende acte aangetekend, dat hij sedert de datum van de afgifte van het boekje de daarin vermelde namen draagt.

In de registers van de burgerlijke stand worden bij voorkomende gevallen uitsluitend de aangenomen namen vermeld.

Ten aanzien van deze gelden de artikelen 56a-63.

ZEVENDE AFDELING VAN DE VERBETERING DER AKTEN VAN DE BURGERLIJKE STAND, EN VAN DERZELVER AANVULLING

Artikel 64

Wanneer geen registers hebben bestaan, of deze zijn verloren geraakt, vervalst, veranderd, verscheurd, vernietigd, verdonkerd of verminkt; wanneer akten daaraan ontbreken, of wanneer in de ingeschreven akten dwalingen, uitlatingen of andere misslagen hebben plaats gehad, zal zulks grond opleveren tot aanvulling of tot verbetering der registers.

Artikel 65⁵⁰

Het verzoek daartoe zal alleen kunnen worden ingeleverd bij de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de registers zijn of hadden behoren te worden gehouden, die, behoudens hoger beroep, na verhoor, wanneer daartoe gronden zijn, van de belanghebbende partijen, deswege zal uitspraak doen.

Deze uitspraak zal alleen geldig zijn tussen de partijen, welke deze hebben verzocht, of te dier gelegenheid zijn opgeroepen.

Artikel 66⁵¹

1. Een verzoek tot verbetering of aanvulling der registers van de burgerlijke stand kan bij de bevoegde kantonrechter mede door het openbaar ministerie worden ingeleverd.
2. De rechter kan bij zijn uitspraak tot verbetering of aanvulling bepalen, dat zij tegenover een ieder zal gelden.
3. Beveelt de rechter, alvorens op het verzoek uitspraak te doen, oproeping van belanghebbende, dan geschiedt die oproeping bij aangetekende brief van de griffier met vermelding van het doel der oproeping.

Artikel 67

Alle uitspraken tot verbetering of tot aanvulling van akten, welke in kracht van gewijsde zijn gegaan, zullen door de ambtenaar van de burgerlijke stand, dadelijk na derzelver vertoon, in de lopende registers worden ingeschreven, en zal, in geval van verbetering, daarvan worden

⁵⁰ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 140).

⁵¹ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

melding gemaakt op de kant van de verbeterde akte, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 17.

Artikel 67a⁵²

1. Kennelijke schrijf- en spelfouten kunnen ook zonder tussenkomst des rechters worden verbeterd.
2. De verbetering geschiedt door de ambtenaar, onder wie de registers berusten, op bevel en volgens aanwijzingen van het openbaar ministerie.
3. Alvorens het openbaar ministerie het bevel tot verbetering aan de in het vorige lid bedoelde ambtenaar doet, zal degene, op wiens naam de voorgenomen verbetering betrekking heeft, worden opgeroepen om zich daarover te uiten.

DERDE TITEL VAN WOONPLAATS OF DOMICILIE

Artikel 68

Een ieder wordt geacht zijn woonplaats te hebben alwaar hij zijn hoofdverblijf heeft gevestigd.

Bij gebreke van zodanige woonplaats, wordt de plaats van het werkelijke verblijf daarvoor gehouden.

Artikel 69

De verandering van woonplaats zal stand grijpen door de werkelijke woning in een andere plaats, gevoegd bij het voornemen om aldaar zijn hoofdverblijf te vestigen.

Het bewijs van dat voornemen wordt uit de omstandigheden opgemaakt.

Artikel 70

Die tot openbare bedieningen worden geroepen, behouden hun woonplaats, indien zij het tegenovergestelde voornemen niet aan de dag hebben gelegd.

Artikel 71⁵³

1. Een minderjarige volgt de woonplaats van hem, die het gezag over hem uitoefent. Oefenen beide ouders tezamen het gezag over hun minderjarig kind uit dan volgt dit de woonplaats van zijn vader.
2. De onder curatele gestelde volgt de woonplaats van zijn curator.

Artikel 72⁵⁴

Werknemers hebben, behoudens het bepaalde bij het vorige artikel, hun woonplaats in het huis van hun werkgevers, indien zij bij deze inwonen.

Artikel 73

Het sterfhuis van een overledene wordt geacht daar te zijn, alwaar de overledene zijn woonplaats gehad heeft.

Artikel 74⁵⁵

⁵² Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁵³ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, S.B. 1981 no. 23.

⁵⁴ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

Het staat aan partijen, of aan een van hen, vrij bij een akte, en tot een bepaalde zaak, een andere woonplaats dan haar werkelijke te kiezen.

Die keuze kan zijn algemeen, en strekt zich dan zelfs uit tot de executie; of worden beperkt indiervoege als de partijen, of een van haar zal goedvinden. In deze gevallen kunnen de exploiten, oproepingen ter terechtzitting en vervolgingen, bij de akte uitgedrukt of bedoeld, geschieden aan de gekozen woonplaats en voor de rechter van die woonplaats.

Artikel 75

Indien het tegendeel niet bij beding is overeengekomen, kan men de voor zich gekozen woonplaats veranderen, mits de nieuwe woonplaats in hetzelfde district zij gelegen, en de verandering aan de wederpartij wordt betekend.

Artikel 76⁵⁶

Die in Suriname, daaronder niet begrepen de buitendistricten waar een kantonrechter aanwezig is, woonachtig zijn buiten Paramaribo, zijn verplicht algemene keuze van woonplaats te Paramaribo te doen, en daarvan ter gouvernementssecretarie aantekening te doen houden in een register, waarvan de ambtenaren, belast met het betekenen der exploiten, inzage mogen nemen.

Artikel 77⁵⁷

Die uit Suriname afwezig of daarbuiten woonachtig zijn, maar bij authentieke akte een gemachtigde benoemd hebben om in Suriname gelegen onroerende goederen te beheren, worden geacht algemene keuze van woonplaats te hebben gedaan bij die gemachtigde, voor alle zaken die het onderwerp van de volmacht uitmaken; zullende de lasthebber, teneinde daarvan blijkt, verplicht zijn de procuratie, op de wijze bij besluit van de President te bepalen, door een daarbij aan te wijze openbare ambtenaar, te doen boeken in een daartoe bestemd register, waarvan een ieder zal bevoegd zijn inzage te nemen, en te zijnen koste afschriften of uittreksels te vorderen.

VIERDE TITEL VAN HET HUWELIJK ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 78

De wet beschouwt het huwelijk alleen in deszelfs burgerlijke betrekkingen.

Artikel 79

De vrouw volgt, gedurende het huwelijk, de staat van haar man.

EERSTE AFDELING VAN DE HOEDANIGHEDEN EN VOORWAARDEN, DIE VEREIST WORDEN OM EEN HUWELIJK TE KUNNEN AANGAAN

Artikel 80

⁵⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁵⁶ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

⁵⁷ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

De man kan tegelijkertijd slechts met één vrouw, de vrouw slechts met één man door het huwelijk verbonden zijn.

Artikel 81

Tot het wezen van het huwelijk wordt de vrije toestemming der aanstaande echtgenoten vereist.

Artikel 82⁵⁸

Een jonge man, de volle ouderdom van zeventien, en een jonge dochter, de volle ouderdom van vijftien jaren niet bereikt hebbende, mogen geen huwelijk aangaan.

De President kan echter, om gewichtige redenen, dit verbod door het verlenen van dispensatie opheffen.

Artikel 83

Het huwelijk is verboden tussen alle personen, die elkander bestaan in de opgaande en nederdalende linie, hetzij door wettige, hetzij door onwettige geboorte, of door aanhuwelijking; en in de zijlinie tussen broeder en zuster, wettige of onwettige.

Artikel 83a⁵⁹

1. Artikel 83 is ook van toepassing, indien de verwantschap door adoptie is ontstaan, mits deze niet is herroepen.
2. Artikel 82 tweede lid is ook van toepassing ten aanzien van hen, die door adoptie broeder en zuster zijn.

Artikel 84⁶⁰

Ook is het huwelijk verboden tussen oom en nicht, mitsgaders tussen moei en neef.

De President kan, om gewichtige redenen, het verbod, in dit artikel vervat, door het verlenen van dispensatie opheffen.

Artikel 85⁶¹

Vervallen.

Artikel 86⁶²

Tussen personen, wier huwelijk is ontbonden overeenkomstig het bepaalde in artikel 252, 3o en 4o, kan geen nieuw huwelijk worden gesloten, dan nadat een jaar is verstreken, sedert de ontbinding van hun vorig huwelijk is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

Een verder huwelijk tussen dezelfde personen is verboden.

Artikel 87⁶³

Een vrouw kan geen nieuw huwelijk aangaan, dan na verloop van driehonderdzes dagen

⁵⁸ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁵⁹ Ingev. bij G.B. 1972 no. 60.

⁶⁰ Gew. bij G.B. 1972 no. 62.

⁶¹ Vervallen bij G.B. 1972 no. 62.

⁶² Gew. bij G.B. 1923 no. 78.

⁶³ Gew. bij G.B. 1972 no. 62.

na de ontbinding van het vorige huwelijk.

Artikel 88⁶⁴

1. Voor het aangaan van een huwelijk heeft een minderjarige de toestemming van zijn ouders, voor zover deze tot hem in burgerlijke betrekkingen staan en hun wil kunnen verklaren.
2. Een minderjarige, die onder voogdij staat, heeft voor het aangaan van een huwelijk tevens de toestemming van de voogd.
3. In geval van een huwelijk met de voogd, of met één van diens bloedverwanten in de rechte linie, is bovendien de toestemming van de toeziende voogd vereist.

Artikel 89⁶⁵

1. Bij rechterlijke uitspraak kan, op verzoek van de minderjarige, met afwijking van het in artikel 88 bepaalde, verlof tot het aangaan van het huwelijk worden verleend.
2. Verlof overeenkomstig het vorige lid kan alleen worden verleend:
 - a. in gevallen, waarin geen van beide ouders de ouderlijke macht of voogdij over de minderjarige uitoefent;
 - b. in andere gevallen, wanneer slechts één vereiste toestemming ontbreekt.

Artikel 90⁶⁶

1. Voor het verkrijgen van verlof overeenkomstig artikel 89 wendt de minderjarige – ook zonder de medewerking van zijn wettelijke vertegenwoordiger – zich met een schriftelijk verzoek tot de kantonrechter van zijn woonplaats.
2. De kantonrechter beslist niet, dan nadat de minderjarige en degenen, wier toestemming krachtens artikel 88 is vereist, alsmede de bloedverwanten en aangehuwden, overeenkomstig de artikelen 385 en 386, door de griffier zijn opgeroepen en gelegenheid hebben gehad hun standpunt ten aanzien van het verzoek, en hun redenen daarvoor, in raadkamer uiteen te zetten.
3. De kantonrechter kan, alvorens te beslissen, het advies van de voogdijraad inwinnen.
4. Wanneer een der ouders in zijn weigering volhardt, en hij niet van de ouderlijke macht of de voogdij over de minderjarige is ontzet, kan het gevraagde verlof alleen om gewichtige redenen worden verleend. In andere gevallen beslist de kantonrechter overeenkomstig hetgeen hij, gelet op alle bij het voorgenomen huwelijk betrokken belangen, geraden acht, behoudens het in artikel 89 lid 2 bepaalde.
5. De beschikking op het verzoek wordt in raadkamer gegeven en door de zorg van de griffier onverwijld betekend aan de minderjarige en aan degenen, wier toestemming krachtens artikel 88 is vereist. Zij kan niet bij voorraad uitvoerbaar worden verklaard.

Artikel 91⁶⁷

1. Tegen de beschikking van de kantonrechter kan, uiterlijk op de veertiende dag na die, waarop zij is gegeven, hoger beroep bij het Hof van Justitie worden ingesteld:
 - a. door de minderjarige, wanneer het gevraagde verlof niet is verleend;
 - b. door ieder van degenen, wier toestemming krachtens artikel 88 is vereist, wanneer het gevraagde verlof wel is verleend.
2. Het bepaalde in artikel 90, leden 2, 3, 4 en 5 eerste volzin, vindt overeenkomstige toepassing

⁶⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44)..

⁶⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44)..

⁶⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50; Zie verbeterblad G.B. 1908 no. 108.

⁶⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

op de behandeling van het hoger beroep en op de door het Hof van Justitie te geven beschikking.

Artikel 92⁶⁸

Een minderjarige, die de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, kan – ook zonder de medewerking van zijn wettelijke vertegenwoordiger, en onverminderd zijn bevoegdheid tot het indienen van een verzoek, als in artikel 89 bedoeld – schriftelijk de tussenkomst van de kantonrechter van zijn woonplaats inroepen, wanneer de krachtens artikel 88 vereiste toestemming geheel of ten dele ontbreken.

Artikel 93⁶⁹

1. Zodra de rechterlijke tussenkomst overeenkomstig artikel 92 is ingeroepen, doet de kantonrechter de minderjarige en degenen, wier toestemmingen ontbreken, door de griffier uitnodigen voor hem in raadkamer te verschijnen op een door hem te bepalen tijdstip, binnen drie weken na de ontvangst van het verzoek om tussenkomst.
2. Verschijnt de minderjarige niet op het bepaalde tijdstip, dan is het verzoek om tussenkomst niet ontvankelijk.
3. Wanneer wel de minderjarige verschijnt, maar geen van de andere opgeroepen, en ook van geen van dezen een bericht van verhindering is ingekomen, dan wordt de gevraagde tussenkomst onmiddellijk verleend; de beschikking van de kantonrechter vervangt alsdan de daarin vermelde ontbrekende toestemmingen.
4. In andere gevallen, dan die in de beide vorige leden voorzien, houdt de kantonrechter de vertogen, die hij dienstig acht. Bij niet bereiken van toestemming tussen de minderjarige en de andere opgeroepen geeft de kantonrechter een beschikking, die na verloop van drie maanden sedert de dag, waarop het verzoek om tussenkomst in raadkamer is behandeld, de daarin vermelde ontbrekende toestemmingen vervangt.

Artikel 94⁷⁰

1. Indien de ouders zich niet in Suriname bevinden, kan de President aan een minderjarige, die de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, ontheffing van de krachtens artikel 88 vereiste toestemmingen verlenen.
2. Gelijke vrijstelling kan, ingeval een der ouders zich niet in Suriname bevindt, door de President worden verleend, voor zoveel het de zich buiten Suriname bevindende ouder betreft.

Artikel 95⁷¹

Vervallen.

Artikel 96⁷²

Vervallen.

Artikel 97⁷³

Vervallen.

⁶⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁶⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1963 no. 24, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁷⁰ Vervallen bij G.B. 1972 no. 62; Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁷¹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50; Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁷² Gew. bij G.B. 1906 no. 50; Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁷³ Gew. bij G.B. 1906 no. 50. Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

Vervallen. Artikel 98

Vervallen. Artikel 99⁷⁴

Vervallen. Artikel 100⁷⁵

Vervallen. Artikel 101⁷⁶

Vervallen. Artikel 102⁷⁷

TWEEDE AFDELING VAN DE FORMALITEITEN, WELKE DE VOLTREKKING VAN HET HUWELIJK MOETEN VOORAFGAAN

Artikel 103

Alle personen die met elkander een huwelijk willen aangaan, moeten daarvan aangifte doen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de woonplaats van een der partijen.

Artikel 104

Deze aangifte zal, hetzij in persoon, hetzij bij zodanige geschriften geschieden, waaruit van het voornemen der aanstaande echtgenoten met genoegzame zekerheid kan blijken, waarvan een akte door de ambtenaar van de burgerlijke stand zal worden opgemaakt.

Artikel 105⁷⁸

Vóór het voltrekken van het huwelijk geschiedt daarvan door de zorg van de ambtenaar van de burgerlijke stand afkondiging door middel van aanplakking van een, door deze ambtenaar opgemaakt, geschrift aan het gebouw, waarin het bureau van de ambtenaar van de burgerlijke stand gevestigd is, en wel op Zaterdag. Het geschrift zal gedurende tien dagen aangeplakt blijven.

Dit geschrift zal bevatten:

1°. De namen, voornamen, de ouderdom, het beroep en de woonplaats der aanstaande echtgenoten, en indien dezelve reeds vroeger getrouwd zijn geweest, de namen van hun vorige echtgenoten;

2°. De dag, de plaats en het uur, waarop de afkondiging geschiedt.

Het geschrift wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand ondertekend.

Daarenboven zal de ambtenaar van de burgerlijke stand een kennisgeving, bevattende de namen en voornamen der personen onder 1°. vermeld, doen plaatsens in het Advertentieblad van de Republiek Suriname. Deze plaatsing geschiedt kosteloos.

⁷⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50; Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁷⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1963 no. 24; Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁷⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1917 no. 95; Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁷⁷ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

⁷⁸ Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1925 no. 17, G.B. 1944 no. 73.

Artikel 106⁷⁹

Wanneer de aanstaande echtgenoten hun woonplaats niet in dezelfde plaats hebben, zal de afkondiging moeten geschieden in de plaatsen, alwaar ieder der partijen gevestigd is.

Artikel 107⁸⁰

Indien de aanstaande echtgenoten slechts zes maanden hun woonplaats in een plaats hebben gehad, zal de afkondiging daarenboven moeten gedaan worden in de plaats, alwaar zij laatstelijk zijn gevestigd geweest.

Van deze verplichting kan door de President, om gewichtige redenen, vrijstelling worden verleend.

Artikel 108⁸¹

Vervallen.

Artikel 109⁸²

Te Paramaribo is de Procureur-Generaal en in de districten zijn de Districts-Commissarissen bevoegd om, uit hoofde van gewichtige redenen dispensatie te verlenen van de huwelijksafkondiging en van de in artikel 128 voorgeschreven wachttijd van tien dagen.

Van verleende dispensatie geschiedt door de zorg van de ambtenaar van de burgerlijke stand zo spoedig mogelijk aanplakking aan het in artikel 105 bedoelde gebouw.

In die aanplakking zal melding worden gemaakt van het tijdstip, waarop de huwelijksvoltrekking zal geschieden of is geschied.

Door de dispensatie vervalt het vereiste van de in het laatste lid van artikel 105 bedoelde kennisgeving, indien deze nog niet heeft plaats gehad, tenzij in de beschikking daaromtrent anders is bevolen.

Is de kennisgeving niet geschied vóórdat de dispensatie verleend is, dan wordt de voltrekking van het huwelijk bekend gemaakt in het Advertentieblad van de Republiek Suriname, met vermelding van de verleende dispensatie;

deze bekendmaking geschiedt kosteloos.

Artikel 110⁸³

Wanneer het huwelijk binnen een jaar, te rekenen van de huwelijksafkondiging, niet is voltrokken, zal deze niet voltrokken mogen worden, dan nadat alvorens wederom een nieuwe afkondiging zal gedaan zijn.

Artikel 110a⁸⁴

Indien een minderjarige een huwelijk wenst aan te gaan, onderzoekt de ambtenaar van de burgerlijke stand, wier toestemmingen vereist zijn. Voorts zal hij onderzoeken, of de minderjarige onder toezicht gesteld is, dan wel hem de maatregel van terbeschikkingstelling is opgelegd; blijkt zulks het geval, dan zal hij de kantonrechter onderscheidenlijk het Bureau voor

⁷⁹ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

⁸⁰ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

⁸¹ Vervallen bij G.B. 1915 no. 72.

⁸² Gew. bij G.B. 1915 no. 72, G.B. 1925 no. 17.

⁸³ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

⁸⁴ Ingev. bij S.B. 1977 no. 62.

Familierechtelijke Zaken onverwijld van het voorgenomen huwelijk verwittigen.

Artikel 111⁸⁵

Trouwbeloften geven geen rechtsvordering tot het aangaan van het huwelijk, noch tot vergoeding van kosten, schade en interesten, uithoofde van de nietvervulling van de beloften; alle bedingen tot schadeloosstelling te dezer zake zijn nietig.

Wanneer echter de aangifte van het huwelijk bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van afkondiging gevolgd is, kan zulks grond opleveren tot het vorderen van vergoeding van kosten, schade en interesten, uithoofde der werkelijke verliezen, welke de ene partij, door de weigering van de andere, in haar goederen mocht hebben geleden, zonder dat daarbij enige winstderving zal kunnen in aanmerking komen.

Deze rechtsvordering verjaart door verloop van achttien maanden, te rekenen van de huwelijksafkondiging.

DERDE AFDELING VAN HET STUITEN VAN HET HUWELIJK

Artikel 112

Het recht om de voltrekking van een huwelijk te stuiten, komt alleenlijk toe aan de personen en in de gevallen, bij de volgende artikelen voorzien.

Artikel 113

Degene, die met een der partijen door het huwelijk alsnog verbonden is, mitsgaders de kinderen uit dat huwelijk voortgesproten, zijn bevoegd om het nieuw aan te gaan huwelijk te stuiten, doch alleenlijk op grond van het bestaande.

Artikel 114⁸⁶

Ieder van de ouders, die in burgerlijke betrekkingen tot een der partijen staat, kan het huwelijk stuiten in de volgende gevallen:

1°. Wanneer hun kind, nog minderjarig zijnde, de vereiste toestemming niet bekomen heeft;

2°. Vervallen.

3°. Wanneer een der partijen, uithoofde van gebrek aan verstandelijke vermogens, onder curatele gesteld, of de curatele uit die hoofde verzocht en op dat verzoek nog niet is beslist;

4°. Wanneer een der partijen de vereisten niet bezit om, overeenkomstig de bepalingen van de eerste afdeling van deze titel, een huwelijk te kunnen aangaan;

5°. Wanneer de vereiste huwelijksaankondiging geen plaats heeft gehad;

6°. Wanneer een der partijen uit hoofde van verkwisting, gewoonte van drankmisbruik of zwakheid van vermogens onder curatele is gesteld, en het voorgenomen huwelijk blijkbaar het ongeluk van hun kind zou teweegbrengen.

Indien een ander dan de vader of de moeder de voogdij over het kind uitoefent, heeft ook de voogd of de toeziende voogd, waar deze de voogd vervangt, dezelfde bevoegdheid.

Het huwelijk kan niet worden gestuit op de in het eerste lid onder 1° vermelde grond:

- a. wanneer bij rechterlijk gewijsde, met afwijking van het in artikel 88 bepaalde, aan de minderjarige verlof tot het aangaan van het huwelijk is verleend;
- b. wanneer de ontbrekende toestemming door een, krachtens artikel 93 lid 3 of 4 gegeven,

⁸⁵ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

⁸⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1911 no. 4, G.B. 1915 no. 72, G.B. 1918 no. 100, G.B. 1931 no. 64, G.B. 1944 no. 76, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

- beschikking van de kantonrechter is vervangen;
- c. wanneer aan de minderjarige vrijstelling krachtens het in artikel 94 bepaalde is verleend.

Artikel 115⁸⁷

Bij gebreke van beide ouders, zijn de grootouders en de voogd, bevoegd om het huwelijk te stuiten in de gevallen vermeld onder Nos. 3, 4, 5 en 7 van het voorgaande artikel.
Vervallen.

Artikel 116⁸⁸

Bij gebreke van grootouders, kunnen de broeders, zusters, ooms en moeijen, mitsgaders de curator en toeziende curator, een voorgenomen huwelijk stuiten in de gevallen, in artikel 114 eerste lid voorzien, met uitzondering van het onder 1^o gestelde.

Artikel 117⁸⁹

De echtgenoot, wiens huwelijk door echtscheiding is ontbonden, kan het huwelijk van zijn voormalige echtgenote stuiten, wanneer zij een nieuw huwelijk wil aangaan, vóór het verlopen van drie honderdzes dagen na het ontbinden van het vroegere.

Artikel 118⁹⁰

Het openbaar ministerie is verplicht een voorgenomen huwelijk te stuiten, in de gevallen bij de artikelen 80 tot 87 ingesloten vermeld.

Het openbaar ministerie is bevoegd het huwelijk van een onder toezicht gestelde minderjarige te stuiten, indien het belang van die minderjarige zich tegen het aangaan van een huwelijk verzet; daarbij wordt het belang, dat de wederpartij bij het huwelijk heeft, mede in aanmerking genomen.

Gelijke bevoegdheid heeft het openbaar ministerie met betrekking tot een minderjarige, aan wie de maatregel van terbeschikkingstelling is opgelegd.

Artikel 119⁹¹

Van de stuiting van het huwelijk wordt kennis genomen door de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied het huwelijk moet worden voltrokken.

Artikel 120

In de akte van stuiting moeten al de middelen worden uitgedrukt, waarop de stuiting gegrond is, en mogen geen nieuwe middelen worden voorgedragen, voor zover dezelve niet na de stuiting mochten zijn opgekomen.

Artikel 121⁹²

⁸⁷ Gew. bij G.B. 1906 no.50, G.B. 1918 no. 100, G.B. 1944 no. 76; G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁸⁸ Gew. bij G.B. 1918 no. 100, G.B. 1944 no. 76, G.B. 1972 no. 62, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁸⁹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1972 no. 62.

⁹⁰ Gew. bij G.B. 1944 no. 76, G.B. 1972 no. 62.

⁹¹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁹² Vervallen bij G.B. 1944 no. 73.

Vervallen.

Artikel 122

Wanneer de stuiting is afgewezen, zullen de opposanten, met uitzondering nochtans van bloedverwanten in de opgaande en nederdalende linie, en van het openbaar ministerie, tot vergoeding van kosten, schade en interesten kunnen worden verwezen.

Artikel 123

Wanneer er stuiting van een huwelijk plaats heeft, zal het aan de ambtenaar van de burgerlijke stand niet geoorloofd zijn hetzelfde te voltrekken, dan nadat aan hem zal zijn terhandgesteld een vonnis in kracht van gewijsde gegaan, of een authentieke akte, waarbij de stuiting is opgeheven, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten.

Wanneer het huwelijk mocht zijn voltrokken vóór dat de stuiting is opgeheven, zal het geding ter zake dier stuiting kunnen worden voortgezet, en het huwelijk worden nietigverklaard, bijaldien de eis aan de opposant is toegewezen.

VIERDE AFDELING⁹³ VAN DE VOLTREKKING VAN HET HUWELIJK DOOR EEN AMBTENAAR VAN DE BURGERLIJKE STAND

Artikel 124⁹⁴

Alvorens tot de voltrekking van het huwelijk over te gaan, zal de ambtenaar van de burgerlijke stand zich de navolgende stukken doen ter hand stellen, voorzover die stukken niet voorkomen in de onder hem berustende registers:

1°. De geboorteakte van ieder der aanstaande echtgenoten;

2°. Een akte door een ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakt en in het register van toestemmingen tot het huwelijk ingeschreven op de wijze als bij artikel 35a is bepaald, of een andere authentieke akte, houdende de toestemming van de vader, de moeder, de grootvader of de grootmoeder, de voogd en de toeziende voogd, of wel het bij de rechter verkregen verlof, in de gevallen waar hetzelfde vereist.

De toestemming kan ook bij de huwelijksakte worden gegeven;

3°. de akte waaruit blijkt van de tussenkomst van de kantonrechter, in de gevallen waarin die vereist wordt;

4°. Ingeval van tweede of volgend huwelijk, de akte van overlijden van de vorige echtgenoot, of de akte van echtscheiding, of wel afschrift van het verlof van de rechter, bij afwezigheid van de andere echtgenoot verleend;

5°. De akte van overlijden van al de zodanigen die hun toestemming tot het huwelijk zouden hebben moeten geven;

6°. Het bewijs dat de huwelijksafkondiging zonder stuiting is afgelopen, ter plaatse alwaar die afkondiging, overeenkomstig de artikelen 105 en volgende van deze titel, vereist wordt, of wel dat een gedane stuiting is opgeheven.

7°. de verleende vrijstellingen.

Het verlof, in het vorige lid onder 2° bedoeld, moet blijken door overlegging van het origineel of van een door de griffier gewaarmerkt afschrift van de rechterlijke beschikking, waarbij dat verlof is verleend. Is de beschikking door de kantonrechter gegeven, dan moet het stuk van een authentieke verklaring zijn voorzien, blijkens welke de uitspraak kracht van gewijsde heeft verkregen.

⁹³ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁹⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1915 no. 72, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

Artikel 125

Degene der aanstaande echtgenoten, die buiten de mogelijkheid mocht zijn, om zijn geboorteakte, bij No. 1 van het vorige artikel vereist, te vertonen, zal zulks kunnen aanvullen door een akte van bekendheid, afgegeven door een openbaar ambtenaar, op de verklaring van twee getuigen van het mannelijk of vrouwelijk geslacht, bloedverwanten of geen bloedverwanten zijnde.

Deze verklaring zal inhouden de vermelding van de plaats, en, zo na mogelijk, van het tijdstip van de geboorte, mitsgaders de oorzaken die beletten om een akte daarvan over te leggen.

Het gebrek van een geboorte-akte zal ook kunnen worden verholpen, hetzij door een dergelijke, doch beëdigde verklaring, afgelegd door de getuigen, welke bij de voltrekking van het huwelijk moeten tegenwoordig zijn, of wel door een bij de ambtenaar van de burgerlijke stand afgelegde beëdigde verklaring van de aanstaande echtgenoot, houdende dat hij zich geen geboorteakte of akte van bekendheid kan verschaffen.

In de huwelijksakte zal van de een of andere van die verklaringen worden melding gemaakt.

Artikel 126

Indien partijen buiten de mogelijkheid zijn om de akten van overlijden, bij artikel 124 No. 5 vermeld, in te leveren, zal dat gebrek op dezelfde wijze als in het geval van het voorgaande artikel, kunnen worden verholpen.

Artikel 127⁹⁵

Indien de ambtenaar van de burgerlijke stand weigert om een huwelijk te voltrekken, op grond van de ongenoegzaamheid der stukken en verklaringen, bij de vorige artikelen gevorderd, zullen partijen de bevoegdheid hebben zich tot de kantonrechter te keren; welke rechter na verhoor, wanneer daartoe gronden zijn, van de ambtenaar van de burgerlijke stand, summier en zonder hoger beroep, over de genoegzaamheid of ongenoegzaamheid der stukken zal uitspraak doen.

Artikel 128⁹⁶

Het huwelijk zal niet mogen worden voltrokken vóór den tiende dag na die van de afkondiging, die dag zelf niet daaronder begrepen.

Artikel 129⁹⁷

Het huwelijk zal in het openbaar, ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de woonplaats van een der beide partijen, in het daartoe door die ambtenaar aangewezen gebouw, worden voltrokken, in tegenwoordigheid van twee getuigen, hetzij nabestaanden of vreemden, meerderjarig zijnde, en binnen Suriname gevestigd.

Artikel 130⁹⁸

⁹⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁹⁶ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

⁹⁷ Gew. bij G.B. 1929 no. 24, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

⁹⁸ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

Indien een der partijen, uithoofde van een behoorlijk bewezen wettig beletsel, verhinderd wordt zich naar het bedoelde gebouw te begeven, zal het huwelijk kunnen worden voltrokken in een bijzonder huis.

Bij de huwelijksakte zal, in dat geval, worden melding gemaakt van de oorzaak, welke daartoe heeft aanleiding gegeven.

Artikel 131

De aanstaande echtgenoten zijn verplicht, bij de voltrekking van hun huwelijk, in persoon voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te verschijnen.

Artikel 132⁹⁹

Het zal aan de President vrij staan om, uit hoofde van gewichtige redenen, aan partijen te vergunnen het huwelijk door een bijzondere bij authentieke akte gevolmachtigde te mogen voltrekken.

Krijgslieden, die zich in militair dienstverband buiten Suriname, Nederland of de Nederlandse antillen bevinden, kunnen volstaan met een onderhandse bijzondere volmacht met de macht van substitutie opgemaakt ten overstaan van een officier of, zo er geen officier aanwezig is, van de persoon, die op de plaats het hoogste militaire gezag uitoefent, en in tegenwoordigheid van twee krijgslieden als getuigen.

Deze akte zal in ieder geval door de officier-commandant van het detachement, waartoe de lastgever behoort, dan wel door de korpscommandant voor gezien moeten worden getekend.

De akte zal slechts gedurende één jaar na dagtekening door de lastgever van kracht zijn.

Indien de lastgever, voordat het huwelijk voltrokken is, wettelijk met een andere persoon mocht zijn in de echt getreden, zal het huwelijk, bij een gevolmachtigde voltrokken, als niet geschied beschouwd worden.

Artikel 133

De aanstaande echtgenoten zullen ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand, en in tegenwoordigheid der getuigen, moeten verklaren, dat zij elkander aannemen tot echtgenoten, en dat zij getrouwelijk al de plichten zullen vervullen, welke door de wet aan de huwelijkse staat verbonden zijn.

VIERDE AFDELING A¹⁰⁰ VAN DE VOLTREKKING DES HUWELIJKS TEN OVERSTAAN VAN EEN HUWELIJKSAMBTEenaar

Artikel 134¹⁰¹

In deze afdeling wordt verstaan:

- a. ambtenaar van de burgerlijke stand: de ambtenaar, bij wie overeenkomstig artikel 103 aangifte van het voornemen om een huwelijk te sluiten, is gedaan;
- b. centraal register: het in artikel 134a lid 1 bedoelde register van huwelijksambtenaren;
- c. huwelijksambtenaar: een in het centraal register ingeschreven persoon;
- d. formulier: het in artikel 135a lid 1 bedoelde formulier van de huwelijksakte.

Artikel 134a¹⁰²

⁹⁹ Gew. bij G.B. 1952 no. 20.

¹⁰⁰ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁰¹ Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44); Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

1. Er is te Paramaribo een openbaar centraal register van huwelijksambtenaren, waarvan de inrichting door de President wordt geregeld, en met het beheer waarvan de Minister van Binnenlandse Zaken is belast.
2. Het centraal register vermeldt ten aanzien van ieder, die daarin is ingeschreven:
 - a. de naam en voornamen en de datum en plaats van geboorte;
 - b. de godsdienstige gemeenschap, waartoe hij behoort.

Artikel 134b¹⁰³

1. Op verzoek van een in Suriname gevestigde rechtspersoon, die blijkens haar statuten en duurzaam feitelijk optreden het karakter van een godsdienstige gemeenschap heeft, wordt in het centraal register ingeschreven de Surinamer, die aan alle in het volgende lid gestelde vereisten voldoet.
2. Degene, wiens inschrijving in het centraal register is verzocht, moet:
 - a. met de gevraagde inschrijving instemmen;
 - b. de gegevens verstrekken of doen verstrekken, welke krachtens artikel 134a lid 2 ten aanzien van hem moeten worden vermeld;
 - c. zijn woonplaats in Suriname hebben, meerderjarig zijn en niet onder curatele zijn gesteld;
 - d. in het bezit zijn van:
 - 1°. hetzij een getuigschrift, waaruit blijkt, dat hij met vrucht een van landswege ingestelde of erkende opleiding voor huwelijksambtenaar heeft gevolgd;
 - 2°. hetzij een stuk, waaruit blijkt, dat hij door de Minister van Binnenlandse Zaken van het volgen van zulk een opleiding is vrijgesteld;
 - e. binnen een tijdvak van tien jaren, onmiddellijk aan het tijdstip van de inschrijving voorafgaand, niet wegens een opzettelijk begaan misdrijf zijn veroordeeld, en in dat tijdvak niet aan een ter zake van zulk een misdrijf opgelegde straf of strafrechtelijke maatregel onderworpen zijn geweest.

Artikel 134c¹⁰⁴

1. De inschrijving in het centraal register wordt geweigerd:
 - a. wanneer het verzoek daartoe niet door een rechtspersoon, als in artikel 134b lid 1 bedoeld, is gedaan;
 - b. wanneer degene, wiens inschrijving is gevraagd, niet aan alle in artikel 134b lid 2 gestelde eisen voldoet.
2. Een inschrijving in het centraal register wordt alleen doorgehaald:
 - a. wanneer blijkt, dat zij in strijd met artikel 134b is geschied, tenzij de grond voor weigering inmiddels is vervallen;
 - b. wanneer zich een omstandigheid voordoet, die – zo de inschrijving nog niet was geschied – grond voor weigering zou hebben opgeleverd;
 - c. op verzoek van de ingeschrevene of van de rechtspersoon, die de inschrijving heeft gevraagd;
 - d. bij overlijden van de ingeschrevene.

Artikel 134d¹⁰⁵

1. Op verzoek van de belanghebbende beveelt het Hof van Justitie de inschrijving in het centraal register, die in strijd met artikel 134c is geweigerd of nagelaten dan wel doorgehaald.

102 Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

103 Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

104 Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

105 Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

2. Op vordering van de procureur-generaal of op verzoek van de belanghebbende beveelt het Hof van Justitie de doorhaling van een in strijd met artikel 134c lid 2 gehandhaafde inschrijving.

Artikel 135¹⁰⁶

1. Wanneer bij de aangifte, als in artikel 103 bedoeld, door of namens de aanstaande echtgenoten een verklaring is afgelegd, waaruit blijkt, dat zij hun huwelijk bij een godsdienstige plechtigheid voltrokken wensen te zien, kan de voltrekking, met afwijking van het in de artikelen 129 tot en met 133 bepaalde, ten overstaan van een huwelijksambtenaar geschieden.
2. Namens de aanstaande echtgenoten kan de verklaring alleen worden afgelegd door een huwelijksambtenaar, die zij daartoe mondeling of schriftelijk hebben gemachtigd. De aldus gemachtigde huwelijksambtenaar kan tevens de aangifte doen, ook zonder overlegging van geschriften, als in artikel 104 bedoeld
3. De verklaring wordt opgenomen in de krachtens artikel 104 opgemaakte akte. Wanneer zij namens de aanstaande echtgenoten door een huwelijksambtenaar is afgelegd, worden diens naam en voornamen en de godsdienstige gemeenschap, waartoe hij blijkens zijn inschrijving in het centraal register behoort, in de akte vermeld.

Artikel 135a¹⁰⁷

1. De ambtenaar van de burgerlijke stand verstrekt, op verzoek van de aanstaande echtgenoten of van de door hen gemachtigde huwelijksambtenaar, nadat een verklaring overeenkomstig artikel 135 is afgelegd, een formulier van de huwelijksakte in drievoud aan de huwelijksambtenaar, ten overstaan van wie het huwelijk zal worden voltrokken, en tekent de datum van verstrekking daarvan op de kant van de krachtens artikel 104 opgemaakte akte aan.
2. Het te verstrekken formulier wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand tevoren volledig ingevuld, met uitzondering van de dagtekening en de persoonsgegevens betreffende degene, die de godsdienstige plechtigheid bij de voltrekking zal leiden en door wie – naast partijen en degene, ten overstaan van wie het huwelijk zal worden voltrokken – de huwelijksakte zal worden ondertekend.
3. De ambtenaar van de burgerlijke stand verstrekt het formulier niet:
 - a. voordat hem de in artikel 124 vermelde stukken – dan wel, voor zover nodig, de daarvoor krachtens de artikelen 125 en 126 in de plaats komende – ter hand zijn gesteld;
 - b. voordat hij van de aanstaande echtgenoten, of van de door hen gemachtigde huwelijksambtenaar, alle gegevens heeft ontvangen, die hij behoeft om het formulier overeenkomstig het vorige lid te kunnen invullen;
 - c. zolang nog geen tien dagen zijn verstreken sedert de dag, waarop aangifte overeenkomstig artikel 103 is gedaan, behoudens vrijstelling overeenkomstig artikel 109;
 - d. indien, of zo lang, niet ook voor het overige aan de wettelijke vereisten voor de mogelijkheid tot voltrekking van het voorgenomen huwelijk is voldaan.
4. De President kan echter, om gewichtige redenen, ontheffing van een of meer der in het vorige lid genoemde vereisten verlenen.

Artikel 135b¹⁰⁸

1. Een huwelijk kan, met toepassing van artikel 135, alleen worden voltrokken:
 - a. binnen tien dagen na de dag, waarop een overeenkomstig artikel 135a lid 2 ingevuld formulier is verstrekt;
 - b. op de plaats en ten overstaan van de huwelijksambtenaar, die door of namens de aanstaande

¹⁰⁶ Gew. bij G.B. 1915 no. 78; Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44); Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁰⁷ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁰⁸ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

- echtgenoten tevoren aan de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn opgegeven en door deze in het formulier zijn genoemd.
- Indien de voltrekking tengevolge van bijzondere omstandigheden niet mogelijk is binnen de termijn, op de plaats of ten overstaan van de huwelijksambtenaar, in het vorige lid voorzien, kan het huwelijk op een later tijdstip of elders in Suriname of ten overstaan van een andere huwelijksambtenaar worden voltrokken, mits in overeenstemming met artikel 135c is gehandeld.

Artikel 135c¹⁰⁹

- De afwijking van hetgeen in artikel 135b lid 1 is voorgeschreven, wordt vóór de voltrekking van het huwelijk ter kennis van de ambtenaar van de burgerlijke stand gebracht, hetzij door de aanstaande echtgenoten, hetzij door de huwelijksambtenaar, die zij daartoe mondeling of schriftelijk hebben gemachtigd.
- Betreft het een overschrijding van de in artikel 135b lid 1 onder a gestelde termijn, dan vermeldt de ambtenaar van de burgerlijke stand, op de kant van de krachtens artikel 104 opgemaakte akte, de dag waarop hem daarvan kennis is gegeven. Behoudens het in artikel 110 bepaalde, kan het huwelijk dan alsnog, uiterlijk op de tiende dag na de kennisgeving, ten overstaan van de huwelijksambtenaar worden voltrokken.
- Betreft het een verandering van de plaats van voltrekking of een vervanging van de huwelijksambtenaar, dan worden de drie exemplaren van het reeds verstrekte formulier overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, die daarin vervolgens de nodige, door hem te waarmerken, wijzigingen aanbrengt.
- Wanneer de in het formulier genoemde huwelijksambtenaar is verhinderd de voltrekking van het huwelijk bij te wonen, en van die verhindering pas blijkt op een zo laat tijdstip, dat de in de leden 1 en 3 voorgeschreven formaliteiten bezwaarlijk meer kunnen worden vervuld, kan het huwelijk zonder die formaliteiten, na daartoe verkregen machtiging van de districtscommissaris of een door deze aangewezen bestuursfunctionaris, ten overstaan van een andere huwelijksambtenaar worden voltrokken.
- Bevoegd tot machtiging, als in het vorige lid bedoeld, is de commissaris van het district, waarin het huwelijk wordt voltrokken. Deze brengt de door of namens hem verleende machtiging onverwijld schriftelijk ter kennis van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Artikel 135d¹¹⁰

- Ten overstaan van een huwelijksambtenaar kan een huwelijk niet bij volmacht worden voltrokken.
- Wanneer een huwelijk ten overstaan van een huwelijksambtenaar wordt voltrokken, kan de in artikel 124 onder 2^o bedoelde toestemming niet bij de huwelijksakte worden gegeven.

Artikel 135e¹¹¹

- Erkenning van natuurlijke kinderen kan, ingeval een huwelijk ten overstaan van een huwelijksambtenaar wordt voltrokken, bij de huwelijksakte alleen geschieden, wanneer het voornemen daartoe, vóór de verstrekking van het formulier, aan de ambtenaar van de burgerlijke stand is medegedeeld door de man, die tot erkenning wil overgaan, of door de huwelijksambtenaar, die hij mondeling of schriftelijk tot het doen van die mededeling heeft gemachtigd.
- Is het voornemen overeenkomstig het vorige lid medegedeeld, dan wordt de erkenning in het door de ambtenaar van de burgerlijke stand te verstrekken formulier opgenomen.

¹⁰⁹ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹¹⁰ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹¹¹ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

Artikel 135f¹¹²

1. Een huwelijk wordt ten overstaan van een huwelijksambtenaar voltrokken in overeenstemming met de leer, de reglementen of de gebruiken van de godsdienstige gemeenschap, waartoe hij blijkens zijn inschrijving in het centraal register behoort.
2. Verzuim van vormen, volgens de in het vorige lid bedoelde leer, reglementen of gebruiken vereist, levert geen grond voor nietigverklaring van het huwelijk op.

Artikel 135g¹¹³

1. Wanneer een huwelijk overeenkomstig artikel 135f is voltrokken, wordt de huwelijksakte opgemaakt door dagtekening en ondertekening van de drie exemplaren van het door de ambtenaar van de burgerlijke stand verstrekte formulier, nadat de nog op te nemen nadere gegevens op de daarvoor bestemde plaats in het stuk zijn vermeld.
2. De akte wordt, na voorlezing, ondertekend door beide partijen, de huwelijksambtenaar en degene, die de godsdienstige plechtigheid bij de voltrekking heeft geleid. Is deze laatste tevens de huwelijksambtenaar, dan wordt de akte tweemaal door hem ondertekend.
3. Indien één der partijen niet kan ondertekenen, wordt de oorzaak van het beletsel aan de voet van de akte vermeld.

Artikel 135h¹¹⁴

1. De overeenkomstig artikel 135g op te maken huwelijksakte vermeldt, wat zij zou moeten vermelden, wanneer het huwelijk zonder toepassing van artikel 135 was voltrokken, behoudens de afwijkingen, die onmiddellijk voortvloeien uit het feit, dat de voltrekking ten overstaan van een huwelijksambtenaar is geschied.
2. In de op te maken huwelijksakte moet in elk geval:
 - a. tevens melding worden gemaakt van de plaats van voltrekking en van de naam en voornamen van de huwelijksambtenaar, alsmede van de godsdienstige gemeenschap, waartoe hij blijkens zijn inschrijving in het centraal register behoort;
 - b. in plaats van de uitspraak, in artikel 37 eerste lid onder 7° bedoeld, de verklaring worden opgenomen, dat het huwelijk in overeenstemming met artikel 135f is voltrokken;
 - c. in plaats van de gegevens omtrent de getuigen, in artikel 37 eerste lid onder 8° bedoeld, melding worden gemaakt van de naam, de voornamen, de leeftijd van degene, die de godsdienstige plechtigheid bij de voltrekking heeft geleid, en door wie – naast partijen en de huwelijksambtenaar – de akte mede ondertekend.
3. Behoudens het in artikel 135c lid 3 bepaalde, wordt in het formulier, zoals dat door de ambtenaar van de burgerlijke stand is verstrekt, niets doorgehaald of uitgewist.
4. Wanneer een huwelijk met machtiging, als in artikel 135c lid 4 bedoeld, is voltrokken, ten overstaan van een andere huwelijksambtenaar dan in het formulier aangegeven, of wanneer enige andere aanvulling of wijziging van het daarin gestelde nodig is, worden de juiste gegevens aan de voet van de akte opgenomen; in geval van een machtiging, als hier bedoeld, wordt tevens vermeld, door wie en wanneer zij is verleend.

Artikel 135i¹¹⁵

1. De huwelijksambtenaar, ten overstaan van wie het huwelijk is voltrokken, overhandigt twee exemplaren van de huwelijksakte, behoorlijk ingevuld en ondertekend en in ongeschonden staat, aan de ambtenaar van de burgerlijke stand binnen een bepaalde termijn, nadat de

112 Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

113 Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

114 Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

115 Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

- voltrekking van het huwelijk heeft plaatsgehad.
2. De in het vorige lid bedoelde termijn bedraagt:
 - a. drie dagen voor huwelijken, in Paramaribo voltrokken;
 - b. vijf dagen voor huwelijken, in het district Suriname voltrokken;
 - c. tien dagen voor huwelijken, elders in Suriname voltrokken.
 3. Na de overhandiging van de huwelijksakte wordt deze onverwijld overgeschreven in een daarvoor bestemd deel van het op de standplaats van de ambtenaar van de burgerlijke stand aangelegde register van huwelijken, alsmede van het dubbel, dat van dat register wordt aangehouden.
 4. Een van de beide overhandigde exemplaren van de huwelijksakte wordt aan het register van huwelijken gehecht; het tweede exemplaar wordt – zo nodig na aanvulling of verbetering overeenkomstig artikel 135j – aan de echtgenoten toegezonden, met vermelding van het feit van de overschrijving in het register van huwelijken.
 5. Het derde exemplaar van de huwelijksakte wordt door de huwelijksambtenaar bewaard. Door de President kunnen omtrent de wijze van bewaring en omtrent de overbrenging, na verloop van tijd, naar een openbaar archief, voorschriften worden gegeven.

Artikel 135j¹¹⁶

1. Wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand vaststelt, dat de huwelijksakte niet in overeenstemming met de artikelen 135g en 135h is opgemaakt, of dat de akte van een overeenkomstig artikel 135f voltrokken huwelijk geheel ontbreekt, wendt hij zich tot de kantonrechter van zijn standplaats met een verzoek om aanvulling of verbetering van het register van huwelijken.
2. De kantonrechter beslist na zowel de echtgenoten als de huwelijksambtenaar in de gelegenheid te hebben gesteld mogelijke bezwaren tegen de gevraagde aanvulling of verbetering in te brengen. Desgeraden hoort hij getuigen of deskundigen, die hij op een door hem te bepalen wijze door de griffier doet oproepen.
3. De huwelijksambtenaar wordt tot vergoeding van kosten, schaden en interessen veroordeeld, wanneer de aanvulling of verbetering nodig is voor herstel van een aan hem te wijten verzuim. Tenuitvoerlegging geschiedt op last van het openbaar ministerie.
4. Artikel 715 van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel 67 van dit wetboek vinden overeenkomstig toepassing; met dien verstande, dat hoger beroep mede voor de beide echtgenoten en de huwelijksambtenaar openstaat.

Artikel 135k¹¹⁷

Artikel 127 vindt overeenkomstige toepassing in gevallen, waarin de ambtenaar van de burgerlijke stand weigert of nalaat:

- a. hetzij om het verlangde gevolg te geven aan een verklaring overeenkomstig artikel 135 afgelegd, aan een verzoek als in artikel 135a lid 1 bedoeld, aan een kennisgeving overeenkomstig artikel 135c gedaan, of aan een mededeling ingevolge artikel 135^e gedaan;
- b. hetzij om, na ontvangst van de huwelijksakte, te handelen, zoals in de artikelen 135i en 135j is voorgeschreven.

Artikel 135l¹¹⁸

1. Voor verrichtingen overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling kan de huwelijksambtenaar van partijen een vergoeding, volgens een door de President vast te stellen tarief, vorderen.

¹¹⁶ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹¹⁷ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹¹⁸ Ingev. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

2. Van landswege kan aan de huwelijksambtenaar een door de President vast te stellen jaarlijkse vergoeding worden toegekend; deze vergoeding behoeft niet aan de huwelijksambtenaar te worden uitgekeerd over een jaar, waarin geen huwelijk ten overstaan van hem is voltrokken.

**VIJFDE AFDELING
VAN DE HUWELIJKEN, WELKE BUITENSLANDS ZIJN VOLTROKKEN**

Artikel 136¹¹⁹

De huwelijken, in een vreemd land aangegaan, hetzij tussen ingezetenen van Suriname, hetzij tussen dezen en anderen, zijn van waarde, indien dezelve voltrokken zijn naar de vorm, in dat land gebruikelijk, mits de huwelijksafkondiging, volgens de tweede afdeling van deze titel, binnen Suriname, zonder stuiting van het huwelijk, heeft plaats gehad, en de genoemde ingezetenen niet hebben gehandeld tegen de bepalingen, in de eerste afdeling van dezelfde titel vervat.

Artikel 137

Binnen het jaar na de terugkomst der echtgenoten in Suriname, zal de akte van huwelijksvoltrekking, in een vreemd land aangegaan, in het openbaar huwelijksregister van hun woonplaats moeten worden overgeschreven.

**ZESDE AFDELING
VAN DE NIETIGHEID VAN EEN HUWELIJK**

Artikel 138

De nietigheid van een huwelijk kan alleen door de rechter worden uitgesproken.

Artikel 139

De nietigverklaring van een huwelijk, in strijd met artikel 80 aangegaan, kan worden gevorderd door degene, die met een der echtgenoten door vroeger huwelijk is verbonden, door de echtgenoten zelve, door de bloedverwanten in de opgaande linie, door al degenen die bij de verklaring van de nietigheid belang hebben, en door het openbaar ministerie.

Indien de nietigheid van het vroeger huwelijk wordt staandegehouden, zal de bestaanbaarheid of onbestaanbaarheid van dat huwelijk vooraf moeten beslist worden.

Artikel 140

De wettigheid een huwelijk, zonder de vrije toestemming der beide echtgenoten, of ook van een van hen aangegaan, kan alleen worden tegengesproken door de echtgenoten, of door degene van hen, wiens toestemming niet is vrij geweest.

Wanneer er dwaling heeft plaats gehad in de persoon met wie men gehuwd is, kan de wettigheid alleen worden betwist door degene der echtgenoten die in dwaling gebracht is.

In al de gevallen, bij dit artikel voorkomende, is men in de eis tot nietigverklaring niet ontvankelijk, wanneer er een aanhoudende samenwoning gedurende de tijd van drie maanden heeft plaats gehad, sedert dat de echtgenoot zijn volkomen vrijheid bekomen heeft, of de dwaling door hem ontdekt is.

¹¹⁹ Gew. bij G.B. 1915 no. 72.

Artikel 141

Wanneer een huwelijk is aangegaan door iemand, die, uit hoofde van gebrek van verstandelijke vermogens, is onder curatele gesteld, kan de wettigheid van het huwelijk worden betwist door deszelfs vader, moeder en andere bloedverwanten in de opgaande linie, broeders, zusters, ooms en moeijen, mitsgaders door de curator, en eindelijk door het openbaar ministerie.

Na de opheffing van de curatele, kan de nietigheid alleen worden ingeroepen door de echtgenoot, die onder curatele was gesteld, en is ook deze daartoe niet ontvankelijk, na een samenwoning van zes maanden, te rekenen van de intrekking van de curatele.

Artikel 142

Indien een huwelijk is aangegaan door een persoon, welke de bij artikel 82 vereiste ouderdom niet bereikt had, zal de nietigverklaring kunnen worden gevraagd, hetzij door die echtgenoot, hetzij door het openbaar ministerie.

De wettigheid van het huwelijk zal nochtans niet kunnen worden betwist:

1°. Wanneer, op de dag van de rechtsvordering tot nietigverklaring, de echtgenoot of echtgenoten de vereiste ouderdom hebben bereikt;

2°. Wanneer de vrouw, de vereiste ouderdom niet hebbende bereikt, vóór de dag van de rechtsvordering zwanger is.

Artikel 143¹²⁰

De nietigheid van alle huwelijken, aangegaan met overtreding der bepalingen in de artikelen 83, 83a, 84 en 86 vervat, kan worden ingeroepen, hetzij door de echtgenoten zelve, hetzij door hun ouders of bloedverwanten in de opgaande linie, hetzij door allen die daarbij belang hebben, hetzij eindelijk door het openbaar ministerie.

Artikel 144¹²¹

Wanneer een huwelijk is aangegaan in strijd met de bepalingen omtrent het vereiste van toestemming van ouders, voogd of de toeziende voogd, kan nietigverklaring worden gevorderd door hem, wiens toestemming niet is verkregen..

De rechtsvordering tot nietigverklaring kan door de bloedverwanten, wier toestemming vereist werd, niet worden aangevangen, wanneer het huwelijk door hen uitdrukkelijk of stilzwijgend is goedgekeurd, of wanneer zes maanden zonder tegenspraak van hun zijde verlopen zijn, sedert het tijdstip waarop zij van het huwelijk hebben kennis gedragen.

Ten aanzien van huwelijken, in een vreemd land aangegaan, wordt die kennis niet voorondersteld, zolang de echtgenoten zullen zijn in gebreke gebleven om de akte van huwelijks-voltrekking, overeenkomstig de voorschriften van artikel 137, in de openbare registers te doen overschrijven.

Artikel 145¹²²

De nietigheid van een huwelijk, hetwelk niet door de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand of ten overstaan van een bevoegde huwelijksambtenaar, en in tegenwoordigheid van het vereiste getal getuigen, is voltrokken, kan worden ingeroepen door de echtgenoten, door de vader, de moeder en andere bloedverwanten in de opgaande linie, mitsgaders door de voogd, de toeziende voogd en door allen die daarbij belang hebben, en eindelijk door het openbaar ministerie.

¹²⁰ Gew. bij G.B. 1972 no. 60, S.B. 1977 no. 62.

¹²¹ Gew. bij G.B. 1972 no. 62, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹²² Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

Ingeval van overtreding van artikel 129, voor zoveel de hoedanigheid der getuigen betreft, is het huwelijk niet noodwendig nietig, maar zal de rechter naar de omstandigheden beslissen.

Verzuim van vormen of overschrijding van een wettelijke termijn, bij de voltrekking van een huwelijk ten overstaan van een bevoegde huwelijksambtenaar, levert geen grond voor nietigverklaring op.

Wanneer er uiterlijk bezit van de huwelijkse staat aanwezig is, en er een akte van huwelijksvoltrekking, door een ambtenaar van de burgerlijke stand of ten overstaan van een huwelijksambtenaar verleden, vertoond wordt, zijn de echtgenoten niet ontvankelijk om, ten gevolge van dit artikel, de nietigheid van het huwelijk te vragen.

Artikel 146

In al de gevallen waarin, overeenkomstig de artikelen 139, 143 en 145, een rechtsvordering tot nietigverklaring kan worden aangevangen, door degenen die daarbij belang hebben, kan zulks niet geschieden door de bloedverwanten in de zijlinie, door kinderen uit een ander huwelijk geboren, of door vreemden, zolang de echtgenoten beide in leven zijn; doch alleenlijk wanneer zij daarbij een reeds verkregen en dadelijk belang hebben.

Artikel 147

Na de ontbinding van het huwelijk, is het openbaar ministerie niet ontvankelijk de nietigheid daarvan te vragen.

Artikel 148

Een huwelijk, hetwelk nietig verklaard is, heeft niettemin al deszelfs burgerlijke gevolgen, zowel ten opzichte der echtgenoten, als van de kinderen, wanneer hetzelve te goeder trouw door beide de echtgenoten is aangegaan.

Artikel 149¹²³

Wanneer de goede trouw alleenlijk bestaat aan de zijde van een der echtgenoten, heeft het huwelijk geen burgerlijke gevolgen, dan alleen ten voordele van die echtgenoot, en van hun wettige kinderen.

De echtgenoot, die in de kwade trouw heeft verkeerd, kan tot vergoeding van kosten, schade en interessen jegens de andere verwezen worden.

Artikel 150

In de gevallen van de twee voorgaande artikelen, houdt het huwelijk op burgerlijke gevolgen te hebben, te rekenen van de dag waarop hetzelve bij vonnis is nietig verklaard.

Artikel 151

De nietigheid van een huwelijk kan aan de rechten van derden geen nadeel toebrengen, wanneer deze te goeder trouw met de echtgenoten hebben gehandeld.

Artikel 152¹²⁴

1. Geen huwelijk is nietig ingeval van overtreding van een der artikelen 87, 105 en 128.

¹²³ Gew. bij G.B. 1972 no. 60.

¹²⁴ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

2. Evenmin is een huwelijk nietig in gevallen, waarin de voltrekking is geschied:
 - a. hetzij binnen de termijn van drie maanden, in artikel 93 lid 4 voorzien;
 - b. hetzij op een andere dan een wettelijk voorgeschreven plaats.

Artikel 152a¹²⁵

De nietigverklaring van een huwelijk wordt op vordering van het openbaar ministerie door de ambtenaar van de burgerlijke stand ingeschreven in de lopende huwelijks-registers van de plaats waar het huwelijk is voltrokken, met overeenkomstige toepassing van het eerste lid van artikel 40. Van die inschrijving wordt melding gemaakt op de kant van de huwelijksakte.

Is het huwelijk buiten Suriname voltrokken, dan geschiedt de inschrijving te Paramaribo.

ZEVENDE AFDELING VAN HET BEWIJS VAN HET BESTAAN VAN HET HUWELIJK

Artikel 153

Het bestaan van een huwelijk kan niet anders worden bewezen dan door de akte van deszelfs voltrekking, in de registers van de burgerlijke stand ingeschreven, behoudens de gevallen bij de volgende artikelen voorzien.

Artikel 154

Wanneer het blijkt dat er geen registers hebben bestaan, of dat dezelve zijn verloren geraakt, of ook dat de huwelijks-akte daarvan ontbreekt, wordt de genoegzaamheid der bewijzen van het bestaan van het huwelijk ter beoordeeling van de rechter overgelaten, mits er een uiterlijk bezit van de huwelijks staat aanwezig is.

Artikel 155

De wettigheid van een kind kan, uithoofde van het gebrek van het vertonen van de trouwakte van zijn overleden ouders, niet worden betwist, indien hetzelve het uiterlijk bezit heeft van zijn staat, overeenkomstig met zijn geboorteakte, en de ouders openlijk als man en vrouw hebben geleefd.

VIJFDE TITEL¹²⁶

RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN ECHTGENOTEN

Artikel 156

Echtgenoten zijn elkaar getrouwdheid, hulp en bijstand verschuldigd. Zij zijn verplicht elkaar het nodige te verschaffen.

Artikel 157

Echtgenoten zijn jegens elkaar verplicht hun kinderen te verzorgen en op te voeden.

Artikel 158

¹²⁵ Ingev. bij G.B. 1944 no. 73.

¹²⁶ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

1. Echtgenoten zijn jegens elkaar tot samenwoning verplicht, tenzij gewichtige redenen zich daartegen verzetten.
2. De plaats van de samenwoning wordt in onderling overleg vastgesteld.
3. Staat een van de echtgenoten onder curatele of kan of wil hij zich omtrent de plaats van de samenwoning niet verklaren, dan bepaalt de andere echtgenoot de plaats van de samenwoning.
4. Geschillen tussen de echtgenoten omtrent een en ander worden door de kantonrechter op verzoek van beiden of van een van hen beslist.

Artikel 159

1. De kosten van de huishouding, daaronder begrepen de kosten van de verzorging en opvoeding van de kinderen, komen ten laste van het gemene inkomen der echtgenoten en, voor zover dit ontoereikend is, ten laste van hun eigen inkomens in evenredigheid daarvan; voor zover de inkomens ontoereikend zijn, komen deze kosten ten laste van het gemene vermogen en, voor zover ook dit ontoereikend is, ten laste van de eigen vermogens naar evenredigheid daarvan. Een en ander geldt niet, voor zover bijzondere omstandigheden zich er tegen verzetten.
2. De echtgenoten zijn jegens elkaar verplicht dienovereenkomstig tot de bestrijding van de in het eerste lid bedoelde uitgaven bij te dragen, voorzover bijzondere omstandigheden zich daarentegen niet verzetten.
3. Bij huwelijkse voorwaarden kan een van de vorige leden afwijkende regeling worden getroffen.
4. Geschillen tussen de echtgenoten omtrent de toepassing van de vorige leden worden door de kantonrechter op verzoek van beiden of van een van hen beslist.
5. Op verzoek van beide of van een der echtgenoten kan de kantonrechter een gegeven beschikking of een bij huwelijkse voorwaarden getroffen regeling wijzigen op grond van veranderde omstandigheden.
6. Wanneer de echtgenoten niet samenwonen en dit te wijten is aan onredelijk gedrag van een der echtgenoten, treedt voor de in het tweede lid omschreven verplichtingen in de plaats de verplichting van die echtgenoot om aan de andere echtgenoot een bedrag voor diens levensonderhoud uit te keren, onverminderd beider verplichting om bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen. Bij het vaststellen van de uitkering wordt het bestaan van een regeling als in het derde lid bedoeld mede in aanmerking genomen.

Artikel 160

1. De ene echtgenoot is naast de andere voor het geheel aansprakelijk voor de door deze ten behoeve van de gewone gang van de huishouding aangegane verbintenissen, met inbegrip van die welke voortvloeien uit de door hem als werkgever ten behoeve van de huishouding aangegane arbeidsovereenkomsten.
2. In onderling overleg bepalen de echtgenoten, die tezamen wonen, wie van hen met de huishouding zal zijn belast. De niet met de huishouding belaste echtgenoot is verplicht om de andere echtgenoot voldoende gelden ter beschikking te stellen ten behoeve van de gewone gang van de huishouding. Wonen de echtgenoten in onderling overleg of wegens gewichtige redenen niet samen, dan moet de ene echtgenoot aan de andere, voldoende gelden ter beschikking stellen ten behoeve van de gewone gang van diens huishouding.
3. De ene echtgenoot mag daarbij rekening houden met het bedrag dat de andere echtgenoot voor dit doel dient te bestemmen.
4. Geschillen tussen de echtgenoten omtrent een en ander worden door de kantonrechter op verzoek van beiden of van een van hen beslist. Op gelijke wijze als zij is tot stand gekomen

kan bij veranderde omstandigheden een gegeven beschikking worden gewijzigd.

Artikel 161

1. De kantonrechter kan, wanneer daartoe gegronde redenen bestaan, op verzoek van een echtgenoot bepalen dat deze niet aansprakelijk zal zijn voor de in het eerste lid van het vorig artikel bedoelde verbintenissen, die in het vervolg door de andere echtgenoot worden aangegaan.
Wordt een zodanig verzoek van die echtgenoot toegewezen dan kan de kantonrechter tevens bepalen dat die echtgenoot niet meer verplicht is aan de andere echtgenoot overeenkomstig het tweede lid van het vorig artikel gelden ter beschikking te stellen.
2. Een overeenkomstig het vorig lid gegeven rechterlijke beschikking kan bij veranderde omstandigheden op gelijke wijze als zij is tot stand gekomen, worden gewijzigd of opgeheven.
3. De beschikking kan aan derden die van haar bestaan onkundig waren, slechts worden tegengeworpen, indien zij ingeschreven was in het huwelijksgoederenregister, aangewezen in artikel 192 van dit boek en na de inschrijving veertien dagen waren verlopen.
4. In de beschikking kan worden bepaald dat zij bovendien moet worden bekend gemaakt in het Gouvernements-Advertentieblad en in een of meer door de kantonrechter aangewezen dagbladen. In dat geval werkt de beschikking ten nadele van derden die daarvan onkundig waren, ook niet voor deze bekendmaking.

Artikel 162

1. Indien echtgenoten een gemeenschappelijke huishouding hebben kan de ene echtgenoot slechts met medewerking van de andere echtgenoot zaken die kennelijk ten behoeve van de huishouding strekken op afbetaling kopen; beide echtgenoten zijn voor het geheel aansprakelijk.
Betreft het een overeenkomst die schriftelijk moet worden aangegaan, en werkt een echtgenoot niet zelf tot de akte mede, dan is diens schriftelijke volmacht vereist.
2. Indien een echtgenoot afwezig is, in de mogelijkheid verkeert zijn wil te verklaren of zijn medewerking weigert, kan de kantonrechter de andere echtgenoot op diens verzoek tot het aangaan van een koop op afbetaling machtigen.

Artikel 163

1. Een echtgenoot behoeft de toestemming van de andere echtgenoot voor de volgende rechtshandelingen:
 - a. overeenkomsten tot vervreemding, bezwaring of ingebruikgeving en handelingen tot beëindiging van het gebruik van een door de echtgenoten tezamen of door de andere echtgenoot alleen bewoonde woning of van zaken die bij een zodanige woning of tot de inboedel daarvan behoren. Onder inboedel wordt hier verstaan het gehele huisraad en de tot stoffering en meubilering van de woning dienende roerende zaken, met uitzondering van boeken en verzamelingen van voorwerpen van kunst, wetenschap of geschiedkundige aard;
 - b. giften, met uitzondering van de gebruikelijke, niet-bovenmatige;
 - c. overeenkomsten waarbij een der echtgenoten anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf, zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt, of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt.
2. Is de andere echtgenoot afwezig of in de onmogelijkheid zijn wil te verklaren of weigert hij zijn toestemming, dan kan de beslissing van de kantonrechter worden ingeroepen.

Artikel 164

1. Heeft een echtgenoot een rechtshandeling in strijd met het vorige artikel verricht dan kan de andere echtgenoot haar door een tot de wederpartij bij die handeling gerichte verklaring vernietigen en de uit die nietigheid voortvloeiende rechtsvorderingen instellen.
2. De bevoegdheid van de andere echtgenoot tot vernietiging van de handeling vervalt na verloop van een hem door een onmiddellijk belanghebbende daartoe gestelde redelijke termijn, en in ieder geval een jaar nadat de handeling te zijner kennis is gekomen.

Artikel 165

1. Wanneer een der echtgenoten door afwezigheid of een andere oorzaak in de onmogelijkheid verkeert zijn goederen te besturen, of in ernstige mate tekort schiet in het bestuur van de goederen van de gemeenschap, kan de kantonrechter op verzoek van de andere echtgenoot aan deze het bestuur over die goederen of een deel daarvan met uitsluiting van eerstgenoemde echtgenoot opdragen.
De rechter beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproep van beide echtgenoten en, zo eerstgenoemde een vertegenwoordiger heeft aangesteld, ook van deze. De rechter kan bij de opdracht nadere regelen stellen omtrent het bestuur.
2. Artikel 161, leden 2-4 van dit boek is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 166

Wanneer de ene echtgenoot het bestuur van zijn goederen aan de andere overlaat, of wanneer de rechter het bestuur van die goederen aan de andere echtgenoot heeft opgedragen, is laatstgenoemde als een lasthebber voor het door hem gevoerde bestuur aansprakelijk, met inachtneming van de bijzondere verhoudingen tussen de echtgenoten en de aard van de goederen.

Artikel 167

Deze titel is niet van toepassing op van tafel en bed gescheiden echtgenoten.

ZESDE TITEL¹²⁷

DE WETTELIJKE GEMEENSCHAP VAN GOEDEREN

AFDELING I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 168

Vanaf het ogenblik van voltrekking van het huwelijk bestaat tussen de echtgenoten van rechtswege algehele gemeenschap van goederen, voor zover daarvan bij huwelijkse voorwaarden niet is afgeweken.

Artikel 169

1. De gemeenschap omvat, wat haar baten betreft, alle tegenwoordige en toekomstige goederen der echtgenoten, met uitzondering van goederen ten aanzien waarvan bij uiterste wilsbeschikking van de erflater of bij de gift is bepaald dat zij buiten de gemeenschap vallen.
2. Zij omvat, wat haar lasten betreft, alle schulden van ieder der echtgenoten, met uitzondering

¹²⁷ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

- van schulden, die betrekking hebben op goederen ten aanzien waarvan door de erflater of schenker het beding van het vorige lid is gemaakt.
3. Goederen en schulden die aan een der echtgenoten op enigerlei bijzondere wijze verknocht zijn, vallen slechts in de gemeenschap voor zover die verknochtheid zich hiertegen niet verzet.

Artikel 170

1. Voor een schuld van een echtgenoot, die in de gemeenschap is gevallen, kunnen zowel de goederen van de gemeenschap als zijn eigen goederen worden uitgewonnen.
2. De echtgenoot uit wiens eigen goederen een schuld van de gemeenschap is voldaan, heeft deswege recht op vergoeding uit de goederen van de gemeenschap.

Artikel 171

1. Ook voor een schuld van een echtgenoot, die niet in de gemeenschap is gevallen, kunnen de goederen van de gemeenschap worden uitgewonnen, tenzij de andere echtgenoot eigen goederen van eerstgenoemde aanwijst, die voldoende verhaal bieden. Goederen waarover een rechtsgeskil bestaat of die buiten Suriname zijn gelegen, komen niet voor aanwijzing in aanmerking.
2. De echtgenoot wiens niet in de gemeenschap gevallen schuld uit goederen van de gemeenschap is voldaan, is deswege gehouden tot vergoeding aan de gemeenschap.

AFDELING 2 HET BESTUUR VAN DE GEMEENSCHAP

Artikel 172

1. Een goed van de gemeenschap staat onder het bestuur van ieder der echtgenoten, voorzover niet de echtgenoten bij huwelijkse voorwaarden anders zijn overeengekomen of de rechter met toepassing van artikel 165 anders heeft bepaald. Het bestuur houdt de bevoegdheid in om met betrekking tot dat goed daden van beheer en beschikking te verrichten.
2. Nochtans behoeft de ene echtgenoot de medewerking van de andere echtgenoot voor de navolgende handelingen:
 - a. vervreemding of bezwaring van zaken die tot het beroep of bedrijf van de andere echtgenoot behoren;
 - b. vervreemding of bezwaring van vorderingen en aandelen, die niet aan toonder luiden en van rechten op voortbrengselen van de geest, een en ander voor zover die goederen van de zijde van de andere echtgenoot in de gemeenschap zijn gevallen of diens naam zijn gesteld;
 - c. verwerping van een aan de andere echtgenoot opgekomen nalatenschap of legaat of afstand van een van zijn zijde opgekomen aandeel in een huwelijksgemeenschap;
 - d. aantasting van makingen of schenkingen, wanneer zij aan het wettelijk erfdeel van de andere echtgenoot te kort doen;
 - e. verdeling van een boedel waarvan een aandeel aan de andere echtgenoot is opgekomen;
 - f. gelden door de andere echtgenoot bij een bank of giro-instelling geplaatst.
3. Voor vervreemding en bezwaring van andere registergoederen dan bedoeld in het tweede lid onder a van dit artikel, is steeds de medewerking van beide echtgenoten vereist, tenzij de ene echtgenoot daarvan zijn beroep of bedrijf maakt en de handeling geschiedt in de normale uitoefening van dat beroep of bedrijf.
Onder registergoederen wordt verstaan goederen voor welke overdracht of vestiging een overschrijving of inschrijving in daartoe bestemde openbare registers noodzakelijk is.
4. Is de andere echtgenoot afwezig of in de onmogelijkheid zijn wil te verklaren of weigert hij zijn medewerking, dan kan de kantonrechter de ene echtgenoot op diens verzoek, na

verhoor of behoorlijke oproep van de andere echtgenoot tot zodanige handeling machtigen.

Artikel 173

1. Heeft een echtgenoot een rechtshandeling in strijd met het vorige artikel verricht, dan kan de andere echtgenoot haar door een tot de wederpartij bij die handeling gerichte verklaring vernietigen en de uit de nietigheid voortvloeiende rechtsvorderingen instellen, tenzij de wederpartij te goeder trouw was en de rechtshandeling niet een gift was. Rechten door derden te goeder trouw anders dan om niet verkregen, worden nochtans geëerbiedigd.
2. De bevoegdheid van de andere echtgenoot tot vernietiging van de handeling vervalt na verloop van een hem door een onmiddellijk belanghebbende daartoe gestelde redelijke termijn, en in ieder geval een jaar nadat de handeling te zijner kennis is gekomen.

Artikel 174

De ene echtgenoot is gehouden de andere echtgenoot in te lichten omtrent het door hem gevoerde bestuur over de goederen van de gemeenschap en omtrent de daartoe behorende stand van goederen en schulden.

AFDELING 3 ONTBINDING VAN DE GEMEENSCHAP

Artikel 175

De gemeenschap wordt van rechtswege ontbonden:

- a. door het eindigen van het huwelijk;
- b. door scheiding van tafel en bed;
- c. door een vonnis dat de gemeenschap opheft;
- d. door opheffing bij latere huwelijkse voorwaarden.

Artikel 176

1. Na de ontbinding van de gemeenschap wordt de gemene boedel bij helfte tussen de man en de vrouw of hun erfgenamen verdeeld.
2. De regelen die zijn vastgesteld in de zestiende titel van het tweede boek, handelende van boedelscheiding, zijn op de verdeling toepasselijk.

Artikel 177

Na de ontbinding van de gemeenschap heeft ieder der echtgenoten de bevoegdheid de te zijnen gebruikte strekkende kleren en kleinodiën alsmede zijn beroeps- en bedrijfsmiddelen en de papieren en gedenkstukken tot zijn familie behorende, tegen de geschatte prijs over te nemen.

Artikel 178

1. Na ontbinding van de gemeenschap blijft ieder der echtgenoten voor het geheel aansprakelijk voor de gemeenschapsschulden, waarvoor hij voordien aansprakelijk was. Voor andere schulden van de gemeenschap is hij voor de helft aansprakelijk.
2. De echtgenoot die een schuld van de gemeenschap voor meer dan de helft voldoet, heeft voor het meerdere verhaal tegen de andere echtgenoot.

Artikel 179

1. Ieder der echtgenoten heeft het recht van de gemeenschap afstand te doen; alle daarmede strijdige overeenkomsten zijn nietig.
2. Het deel van de gemeenschap waarvan afstand wordt gedaan, wast aan bij het deel van de andere echtgenoot.
3. De echtgenoot die de afstand heeft gedaan, kan uit de gemeenschap niets terugvorderen dan alleen zijn bed met bijbehorend beddegoed en de kleren die hij voor zijn persoonlijk gebruik nodig heeft. Hij kan de papieren en gedenkstukken tot zijn familie behorende, tegen de geschatte prijs overnemen.
4. Door deze afstand wordt hij ontheven van de aansprakelijkheid en de draagplicht voor schulden van de gemeenschap, waarvoor hij vóór de ontbinding van de gemeenschap niet aansprakelijk was.
5. Hij blijft aansprakelijk voor de schulden van de gemeenschap waarvoor hij vóór de ontbinding van de gemeenschap aansprakelijk was.
Indien hij een schuld, waarvoor beide echtgenoten vóór de ontbinding van de gemeenschap voor het geheel aansprakelijk waren, voor meer dan de helft heeft voldaan, heeft hij voor het meerdere verhaal tegen de andere echtgenoot.
6. Indien de andere echtgenoot een schuld van de gemeenschap, waarvoor hij vóór de ontbinding van de gemeenschap niet aansprakelijk was, geheel of ten dele heeft voldaan, heeft hij deswege verhaal tegen de echtgenoot die de afstand heeft gedaan.
Heeft hij een schuld, waarvoor beide echtgenoten vóór de ontbinding van de gemeenschap voor het geheel aansprakelijk waren, voor meer dan de helft voldaan, dan heeft hij voor het meerdere verhaal tegen de echtgenoot die de afstand heeft gedaan.

Artikel 180

1. De echtgenoot die van het bij het vorige artikel omschreven voorrecht wil gebruik maken, is verplicht binnen drie maanden na de ontbinding van de gemeenschap een akte van afstand te doen inschrijven in het huwelijksgoederenregister, aangewezen in artikel 192 van dit boek, op verbeurte van dit voorrecht.
2. Indien de gemeenschap door de dood van de andere echtgenoot wordt ontbonden, begint de termijn van drie maanden te lopen op de dag waarop de echtgenoot die van het voorrecht wil gebruik maken, van dat overlijden kennis heeft genomen. Indien de gemeenschap door opheffing of door scheiding van tafel en bed is ontbonden, eindigt de termijn drie maanden nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

Artikel 181

De erfgenamen van een echtgenoot, door wiens overlijden de gemeenschap is ontbonden, of die binnen de in het vorige artikel gestelde termijn is overleden zonder afstand te hebben gedaan, zijn ieder voor hun aandeel bevoegd op de in het vorige artikel omschreven wijze afstand te doen binnen drie maanden nadat zij met het overlijden bekend zijn geworden.

Artikel 182

De kantonrechter van de plaats waar de akte van afstand moet worden ingeschreven, kan de voor de inschrijving gestelde termijn voor de afloop daarvan een of meer malen op grond van bijzondere omstandigheden verlengen.

Artikel 183

1. De echtgenoot of zijn erfgenaam, die zich de goederen van de gemeenschap heeft aangetrokken of goederen daarvan heeft weggehaald of verduisterd, kan geen afstand meer

- doen. Daden van dagelijks bestuur of tot behoud van de goederen brengen dit gevolg niet teweeg.
2. Hij die na gedane afstand goederen van de gemeenschap wegmaakt of verduistert, verliest de bevoegdheid artikel 179, lid 4 van dit boek in te roepen.

Artikel 184

1. Afstand van de gemeenschap, door een echtgenoot of een erfgenaam van een echtgenoot gedaan nadat door de andere echtgenoot of een of meer van diens erfgenamen afstand werd gedaan, heeft niet de gevolgen, omschreven in artikel 179, leden 2 en 3 van dit boek en verplicht hen die tot de gemeenschap gerechtigd zijn, haar te vereffenen.
De wetsbepalingen betreffende de vereffening van een onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.
2. Indien hij die tot vereffening van de gemeenschap gehouden is, na tot het afleggen van de rekening en verantwoording te zijn aangemaand, in gebreke blijft aan deze verplichting te voldoen, verliest hij de bevoegdheid artikel 179, lid 4 van dit boek in te roepen.
3. De termijn van drie maanden, genoemd in artikel 1063 van het tweede boek begint met de aanvang van de dag waarop hij aan artikel 180, lid 1 van dit boek heeft voldaan. De kantonrechter kan de termijn op zijn verzoek op grond van bijzondere omstandigheden verlengen; deze verlenging kan ook na verloop van de termijn nog worden verzocht.

AFDELING 4 OPHEFFING VAN DE GEMEENSCHAP BIJ VONNIS

Artikel 185

Een echtgenoot kan opheffing van de gemeenschap vorderen wanneer de andere echtgenoot op lichtvaardige wijze schulden maakt, de goederen van de gemeenschap verspilt, of zonder redelijke grond weigert de nodige inlichtingen te geven omtrent de stand van de goederen van de gemeenschap en van de daarop verhaalbare schulden en het over die goederen gevoerde bestuur.

Artikel 186

1. De eis tot opheffing van de gemeenschap moet openlijk worden bekend gemaakt en in het huwelijksgoederenregister, aangewezen in artikel 192 van dit boek worden ingeschreven.
2. De echtgenoot die de opheffing van de gemeenschap vraagt, kan tot behoud van zijn recht maatregelen nemen, die in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering nader zijn aangegeven.

Artikel 187

1. Het vonnis, waarbij de eis tot opheffing van de gemeenschap is toegewezen, werkt terug tot de dag waarop aan het eerste lid van het vorige artikel is voldaan, vanaf welke dag de echtgenoten worden geacht te zijn gehuwd met uitsluiting van gemeenschap van goederen onder al zodanige bedingen als het vonnis zal hebben vastgesteld.
2. Indien de echtgenoot tegen wie de eis is toegewezen, de gemeenschap heeft benadeeld doordat hij na de aanvang van het geding of binnen zes maanden daarvoor lichtvaardig schulden heeft gemaakt, goederen van de gemeenschap heeft verspild of een rechtshandeling als bedoeld in de artikelen 163 en 172 van dit boek zonder de vereiste toestemming of medewerking heeft verricht, is hij gehouden de aangerichte schade aan de gemeenschap te vergoeden.
3. Een op het vorige lid gegronde rechtsvordering kan niet later worden ingesteld dan drie jaren

nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

Artikel 188

De opheffing van de gemeenschap moet, om tegen derden die daarvan onkundig waren te werken, openlijk worden bekendgemaakt en nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, worden ingeschreven in het huwelijksgoederenregister, aangewezen in artikel 192 van dit boek.

Artikel 189

Is de gemeenschap door opheffing ontbonden, dan kunnen de echtgenoten daarna, echter alleen bij huwelijks voorwaarden, wederom een gemeenschap overeenkomen.

ZEVENDE TITEL¹²⁸ HUWELIJKSE VOORWAARDEN

AFDELING 1 HUWELIJKSE VOORWAARDEN IN HET ALGEMEEN

Artikel 190

Huweljkse voorwaarden kunnen zowel door aanstaande echtgenoten vóór het sluiten van het huwelijk als door echtgenoten tijdens het huwelijk worden gemaakt.

Artikel 191

1. Huweljkse voorwaarden moeten op straffe van nietigheid bij notariële akte worden aangegaan.
2. Een volmacht tot het aangaan van huweljkse voorwaarden moet schriftelijk worden verleend en moet de in de huweljkse voorwaarden op te nemen bepalingen bevatten.

Artikel 192

1. Bepalingen in huweljkse voorwaarden kunnen aan derden die daarvan onkundig waren slechts worden tegengeworpen, indien die bepalingen ingeschreven waren in het openbaar huweljksgoederenregister, gehouden ter Griffie van het kantongerecht binnen welker rechtsgebied het huwelijk is voltrokken, of indien het huwelijk buiten Suriname is aangegaan, ter Griffie van het kantongerecht in het Eerste Kanton.
2. De wijze van inrichting en raadplegen van het register wordt nader bij staatsbesluit geregeld.

Artikel 193

1. Huweljkse voorwaarden vóór het huwelijk gemaakt of gewijzigd, zijn slechts geldig, indien zij, van wie toestemming tot het huwelijk noodzakelijk is, bij de akte hun toestemming tot de huweljkse voorwaarden of de wijziging hebben gegeven.
2. Is de toestemming van de kantonrechter nodig, dan kan worden volstaan met vasthechting van zijn beschikking aan de minuut van de akte. Op het verzoek tot toestemming van de kantonrechter zijn de artikelen 91 en 94 van dit boek van overeenkomstige toepassing.
3. Voor het huwelijk gemaakte huweljkse voorwaarden beginnen te werken van het tijdstip van de voltrekking van het huwelijk; geen ander tijdstip kan daarvoor worden aangewezen.

Artikel 194

¹²⁸ Gew. bij G.B. 1981 no. 23.

1. Na de huwelijksvoltrekking kunnen huwelijkse voorwaarden slechts gemaakt of gewijzigd worden, wanneer het huwelijk ten minste een jaar heeft bestaan.
2. Een echtgenoot die onder curatele staat, kan hiertoe slechts met toestemming van zijn curator en zijn toeziende curator overgaan.

Artikel 195

1. Het maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden tijdens het huwelijk behoeft de goedkeuring van de kantonrechter. Bij het verzoekschrift van de echtgenoten wordt een ontwerp van de notariële akte overgelegd.
2. De kantonrechter kan, alvorens op het verzoek te beslissen, bevelen dat het in twee door hem aangewezen dagbladen wordt bekend gemaakt. In de bekendmaking moeten de door de kantonrechter aangewezen dag en uur worden opgenomen, waarop schuldeisers zullen worden gehoord en moet worden vermeld dat het ontwerp van de akte op de Griffie ter inzage ligt.
3. De goedkeuring wordt geweigerd, indien een redelijke grond voor het maken of wijzigen van de huwelijkse voorwaarden ontbreekt, of indien er gevaar voor benadeling van schuldeisers bestaat.
4. Hoger beroep van de eindbeschikking moet worden ingesteld binnen twee maanden na haar dagtekening.
5. Indien de akte niet is verleden binnen drie maanden na dagtekening van de beschikking waarbij de goedkeuring is verleend, vervalt deze.

Artikel 196

1. Tijdens het huwelijk gemaakte of gewijzigde huwelijkse voorwaarden beginnen te werken op de dag, volgende op die waarop de akte is verleden, tenzij in de akte een later tijdstip is aangewezen.
2. Bepalingen in deze huwelijkse voorwaarden kunnen aan derden die daarvan onkundig waren, slechts worden tegengeworpen, indien zij tenminste veertien dagen in het huwelijksgoederenregister ingeschreven waren.
3. De rechter kan bij de goedkeuring, bedoeld in het vorige artikel, bepalen dat de inschrijving moet worden bekend gemaakt in één of meer door hem aangewezen dagbladen en in het Advertentieblad van de Republiek Suriname.
In dat geval werken de ingeschreven bepalingen ten nadele van derden die daarvan onkundig waren, ook niet voor deze bekendmaking.

Artikel 197

1. Partijen kunnen bij huwelijkse voorwaarden afwijken van de regels van de wettelijke gemeenschap, mits die voorwaarden niet met dwingende wettelijke bepalingen, de goede zeden of de openbare orde strijden.
2. Zij kunnen niet bepalen dat een hunner tot een groter aandeel in de schulden zal zijn gehouden, dan zijn aandeel in de goederen van de gemeenschap belooft.
3. Zij kunnen niet afwijken van de rechten die uit de ouderlijke macht voortspruiten, noch van de rechten die de wet aan een langstlevende echtgenoot toekent.
4. Zij kunnen niet in algemene bewoordingen bepalen dat de verhouding der echtgenoten zal worden geregeld door een buitenlandse of een afgeschafte wet.

Artikel 198

De bepalingen van de vorige titel zijn van toepassing, voor zover niet uitdrukkelijk of door de aard der bedingen, bij de huwelijkse voorwaarden gemaakt, is afgeweken.

Artikel 199

Een echtgenoot kan tegen derden zijn aanbreng van bij huwelijkse voorwaarden buiten de gemeenschap gehouden goederen, voor wat betreft rechten aan toonder en roerende zaken, slechts bewijzen door hun vermelding in de akte van huwelijkse voorwaarden of in een door de partijen en de notaris ondertekende aan de minuut van die akte vastgehechte beschrijving.

Indien de vermelding van een goed geen afdoende omschrijving daarvan biedt, kan aanvullend bewijs door alle middelen worden geleverd; ten aanzien van goederen die een echtgenoot buiten diens weten opgekomen waren, kan het bewijs door alle middelen worden geleverd.

Artikel 200

Bestaat tussen de echtgenoten een geschil aan wie van hen beiden een recht aan toonder of andere roerende zaak toebehoort en kan geen van beiden zijn recht op dat goed bewijzen, dan wordt dat goed als gemeenschapsgoed aangemerkt, wanneer tussen hen een gemeenschap bestaat, die dit goed kan omvatten; bestaat er geen zodanige gemeenschap, dan wordt het goed geacht aan ieder der echtgenoten voor de helft toe te behoren.

Het vermoeden werkt niet ten nadele van de schuldeisers der echtgenoten.

AFDELING 2 GIFTEN BIJ HUWELIJKSE VOORWAARDEN

Artikel 201

1. Echtgenoten of aanstaande echtgenoten mogen bij huwelijkse voorwaarden aan elkaar, of een van beiden aan de andere, giften doen.
2. Deze giften kunnen tot onderwerp hebben tegenwoordige en bij de akte nauwkeurig omschreven goederen, of de gehele of gedeeltelijke nalatenschap; onder een gift van de gedeeltelijke nalatenschap is begrepen de gift van een of meer bepaalde goederen uit de nalatenschap.
3. Deze giften kunnen slechts worden herroepen, wanneer de begiftigde in gebreke is hem bij de gift opgelegde verplichtingen na te komen.
4. Deze giften zijn van waarde zonder uitdrukkelijke aanneming door degene, aan wie zij gemaakt zijn.
5. Zij kunnen plaatshebben onder voorwaarden waarvan de uitvoering van de wil van de schenker afhangt.
6. De giften van de tegenwoordige en nauwkeurig omschreven goederen zijn niet onderworpen aan de voorwaarde van overleving van de begiftigde, tenzij de voorwaarde uitdrukkelijk mocht zijn gemaakt.

Artikel 202

1. Giften van de gehele of gedeeltelijke nalatenschap zijn slechts in dezelfde gevallen als andere giften in huwelijkse voorwaarden herroepelijk.
2. De echtgenoot, die zijn gehele of gedeeltelijke nalatenschap heeft weggeschonken, kan over de goederen, in die gift begrepen, niet om niet beschikken, behalve over geringe sommen tot beloning of om andere redenen, door de rechter te beoordelen.
3. Een gift van de gehele of gedeeltelijke nalatenschap strekt niet ten voordele van de kinderen of andere rechtverkrijgenden van de begiftigde echtgenoot, wanneer deze vóór de schenker mocht overlijden.

Artikel 203

Bij huwelijkse voorwaarden kunnen ook andere personen dan de echtgenoten of de aanstaande echtgenoten aan dezen of aan een van hen giften doen, echter alleen van tegenwoordige en bij de akte nauwkeurig omschreven goederen.

Op deze giften zijn de bepalingen van artikel 201 van dit boek van toepassing.

Vervallen. Artikelen 204 - 232¹²⁹

ACHTSTE TITEL

Vervallen. Artikelen 233 - 238¹³⁰

NEGENDE TITEL

Vervallen. Artikelen 239 - 251¹³¹

TIENDE TITEL

VAN DE ONTBINDING VAN HET HUWELIJK

EERSTE AFDELING

VAN DE ONTBINDING VAN HET HUWELIJK IN HET ALGEMEEN

Artikel 252¹³²

Het huwelijk wordt ontbonden:

1°. Door de dood;

2°. Door afwezigheid van een der echtgenoten gedurende tien jaren, en een daarop gevolgd nieuw huwelijk van de andere echtgenoot, overeenkomstig de bepalingen van de vijfde afdeling van de achttiende titel;

3°. Door rechterlijk vonnis na scheiding van tafel en bed en inschrijving van de daarbij uitgesproken ontbinding van het huwelijk in de registers van de burgerlijke stand, overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van deze titel;

4°. Door echtscheiding, overeenkomstig de bepalingen van de derde afdeling van deze titel.

TWEEDE AFDELING

VAN DE ONTBINDING VAN HET HUWELIJK, NA DE SCHEIDING VAN TAFEL EN BED

Artikel 253¹³³

¹²⁹ Vervallen bij S.B. 1981 no. 23.

¹³⁰ Vervallen bij S.B. 1981 no. 23.

¹³¹ Vervallen bij S.B. 1981 no. 23.

¹³² Gew. bij G.B. 1916 no. 48.

¹³³ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

Wanneer echtgenoten van tafel en bed zijn gescheiden, hetzij uithoofde van artikel 286, hetzij op beider verzoek, en de scheiding gedurende twee volle jaren, zonder verzoening der partijen, heeft standgehouden, zal het aan ieder hunner vrijstaan om de andere in rechte op te roepen, en te eisen dat het huwelijk wordt ontbonden.

De termijn van twee jaren kan worden bekort tot ten minste één jaar:

- a. indien de andere echtgenoot zich gedurig in zodanige mate aan wangedrag schuldig maakt, dat van de echtgenoot, die de eis heeft ingesteld, in redelijkheid niet kan worden geverfd het huwelijk te doen voortbestaan;
- b. indien de echtgenoten te zamen verzoeken, dat het huwelijk wordt ontbonden, in welk geval de rechter dit verzoek zal toewijzen.

Artikel 254¹³⁴

1. Indien als gevolg van de in artikel 253 bedoelde eis een bestaand vooruitzicht op uitkeringen aan de andere echtgenoot na vooroverlijden van de echtgenoot, die de eis heeft ingesteld, zou teloor gaan of in ernstige mate zou verminderen, en de andere echtgenoot deswege tegen deze eis verweer voert, kan deze niet worden toegewezen, voordat daaromtrent een voorziening is getroffen, welke – gelet op de omstandigheden van het geval – ten opzichte van beide echtgenoten billijk is te achten. De rechter kan daartoe een termijn stellen.
2. Het in het vorige lid bepaalde is niet van toepassing:
 - a. indien redelijkerwijs te verwachten is, dat de andere echtgenoot zelf voor dat geval voldoende voorzieningen kan treffen;
 - b. indien de andere echtgenoot zich gedurig in zodanige mate aan wangedrag schuldig maakt, dat van de echtgenoot die de eis heeft ingesteld, in redelijkheid generlei verstrekking van levensonderhoud kan worden gevergd.

1.

Artikel 255¹³⁵

De rechter zal de echtgenoten bevelen om tezamen, en in persoon, voor een of meer van zijn leden te verschijnen, die hen tot een verzoening zullen trachten over te halen.

Indien de poging daartoe niet mocht gelukken, zal de rechter een nieuwe verschijning bevelen, ten minste drie, en ten hoogste zes maanden na de eerste, en zullen daarbij worden geroepen de naaste bloedverwanten in de opgaande linie der beide echtgenoten.

Artikel 256¹³⁶

Wanneer ook deze verschijning vruchteloos mocht aflopen, hetzij de bloedverwanten, bij het vorige artikel vermeld, al of niet verschenen zijn, zal de rechter, uitspraak doen, en zal de eis worden toegewezen, indien behoorlijk aan al de formaliteiten, hierboven omschreven, is voldaan.

Het staat niettemin aan de rechter vrij zijn uitspraak, gedurende de tijd van zes maanden na het voldingen van de zaak, aan te houden, indien het mocht zijn gebleken, dat er nog waarschijnlijkheid van verzoening bestaat.

Artikel 257¹³⁷

Tegen de uitspraak wordt uiterlijk gedurende dertig dagen beroep op het Hof van Justitie toegelaten.

Artikel 258¹³⁸

¹³⁴ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹³⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹³⁶ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

¹³⁷ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76.

Het huwelijk wordt ontbonden door het vonnis en de inschrijving van de daarbij uitgesproken ontbinding in de registers van de burgerlijke stand.

De inschrijving moet geschieden op dezelfde wijze, binnen dezelfde termijn en op dezelfde straffen als, ten aanzien van de echtscheiding, bij art. 274 is bepaald.

Artikel 259¹³⁹

Door de ontbinding van het huwelijk wordt geen inbreuk gemaakt op de gevolgen, welke bij de artikelen 275 tot en met 281 en bij artikel 284 zijn geregeld en krachtens artikel 299 ook op de scheiding van tafel en bed toepasselijk zijn, noch op de voorwaarden welke in geval van minnelijke scheiding naar aanleiding van artikel 290 door de echtgenoten zowel te hunnen opzichte als ten aanzien van de zorg voor het onderhoud en de opvoeding der kinderen zijn vastgesteld.

Bij het uitspreken van de ontbinding benoemt de rechter degene der ouders die de ouderlijke macht uitoefende tot voogd, en voorziet tevens in de toeziende voogdij na verhoor of behoorlijke oproeping der bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarigen.

Op verzoek van beide of een der ouders kan de kantonrechter, op grond van omstandigheden ontstaan nadat het vonnis tot ontbinding van het huwelijk in kracht van gewijsde is gegaan, de beschikking krachtens het voorgaande lid gegeven en de in het eerste lid bedoelde voorwaarden ten aanzien der kinderen wijzigen, na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders, de voogden, de toeziende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen. Deze beschikking kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht.

Tegen deze beschikking kan diegene der ouders, die het verzoek niet heeft gedaan en die op de oproeping niet is verschenen, in verzet komen binnen veertien dagen nadat de beschikking of enige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende akte aan hem in persoon is betekend, of na het plegen door hem van enige daad waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is. Hij wiens verzoek is afgewezen en hij die niettegenstaande tegenspraak in het ongelijk is gesteld, gelijk mede hij wiens verzet is afgewezen, kunnen in hoger beroep komen.

Indien de aan een der ouders opgedragen voogdij door diens dood is geëindigd en de langstlevende der ouders niet van de ouderlijke macht of van de voogdij is ontheven of ontzet of niettegenstaande wettiging de ouderlijke macht of de voogdij niet heeft gekregen, voorziet de kantonrechter op verzoek van de langstlevende der ouders, van de toeziende voogden of zelfs ambtshalve in de voogdij, na verhoor of behoorlijke oproeping van de langstlevende der ouders, de toeziende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen.

De langstlevende der ouders wordt, indien hij zulks verzoekt, tot voogd benoemd, tenzij er gegronde vrees bestaat, dat de kinderen bij inwilliging van het verzoek zullen worden verwaarloosd.

Op de beschikkingen, bedoeld in het vijfde lid van dit artikel, is de laatste zin van het derde lid en het vierde lid van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

De kantonrechter kan, op grond van gewijzigde omstandigheden, ontstaan nadat een krachtens het vijfde lid van dit artikel gegeven beschikking, waarbij een ander dan de langstlevende der ouders tot voogd is benoemd, in kracht van gewijsde is gegaan, op verzoek van die langstlevende, na verhoor of behoorlijke oproeping van de voogden, de toeziende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen, de langstlevende alsnog tot voogd benoemen.

De langstlevende der ouders, wiens verzoek is afgewezen en hij, die niettegenstaande tegenspraak in het ongelijk is gesteld, kunnen in hoger beroep komen.

Ten aanzien van de verhoren van bloedverwanten of aangehuwden in dit artikel

¹³⁸ Gew. bij G.B. 1916 no. 48.

¹³⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1915 no. 85, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72.

voorgeschreven gelden de artikelen 385 en 386.

Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke macht van degene, welke ingevolge een der bepalingen van dit artikel met de voogdij is belast, wordt in het vonnis of in de beschikking tevens de afgifte der kinderen bevolen. De bepalingen van het tweede, derde, vierde en vijfde lid van artikel 371e bis zijn ten deze toepasselijk.

Artikel 259a¹⁴⁰

De bepaling van artikel 285a is insgelijks toepasselijk op personen, die met elkander hertrouwen, nadat hun vorig huwelijk is ontbonden overeenkomstig de voorafgaande artikelen.

Artikel 259b¹⁴¹

Bij het uitspreken van de ontbinding of bij de beschikkingen in het derde en vijfde lid van artikel 259 bedoeld, kan de kantonrechter, wanneer er gegronde vrees bestaat, dat degene der ouders, aan wie de voogdij niet is opgedragen, niet voldoende tot het onderhoud en de opvoeding der minderjarige kinderen zal bijdragen, tevens het bevel geven in artikel 283b bedoeld, op de wijze en met de gevolgen in dat artikel bepaald en met de gevolgen in dat artikel en in artikel 283d omschreven.

Bij gebreke van zodanig bevel is het Bureau voor Familierechtelijke Zaken bevoegd, deze uitkering in rechte te vorderen, nadat het vonnis tot ontbinding van het huwelijk is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

DERDE AFDELING VAN ECHTSCHEIDING

Artikel 260¹⁴²

De vordering tot echtscheiding wordt ingesteld bij de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de gedaagde op het ogenblik van de indiening van het in artikel 700 van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde verzoekschrift hoofdverblijf, of, bij gebreke daarvan, werkelijk verblijf had.

Indien de gedaagde op het ogenblik van de indiening van bovengemeld verzoekschrift een bekend hoofdverblijf of werkelijk verblijf binnen Suriname niet had, wordt de vordering ingesteld bij de kantonrechter van de plaats, waar de verzoeker op dat ogenblik aldaar hoofdverblijf, of bij gebreke daarvan werkelijk verblijf had.

Artikel 261

Echtscheiding kan nimmer door onderlinge toestemming plaats hebben.

Artikel 262¹⁴³

Echtscheiding kan alleen worden gevorderd, indien het huwelijk duurzaam is ontwricht.

Artikel 263¹⁴⁴

¹⁴⁰ Ingev. bij G.B. 1923 no. 78.

¹⁴¹ Ingev. bij G.B. 1923 no. 78; Gew. bij G.B. 1932 no. 48, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72.

¹⁴² Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1935 no. 80, S.B. 1981 no. 23.

¹⁴³ Gew. bij G.B. 1911 no. 4, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁴⁴ Gew. bij G.B. 1911 no. 4, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1972 no. 62, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

De vordering tot echtscheiding wordt afgewezen, indien de duurzame ontwrichting in overwegende mate te wijten is aan de echtgenoot, die de vordering heeft ingesteld, en de andere echtgenoot deswege tegen die vordering verweer voert.

Artikel 264¹⁴⁵

1. Indien als gevolg van de gevorderde echtscheiding een bestaand vooruitzicht op uitkeringen aan de andere echtgenoot na vooroverlijden van de echtgenoot, die de vordering heeft ingesteld, zou teloor gaan of in ernstige mate zou verminderen, en de andere echtgenoot deswege tegen deze vordering verweer voert, kan deze niet worden toegewezen, voordat daaromtrent een voorziening is getroffen, welke – gelet op de omstandigheden van het geval – ten opzichte van beide echtgenoten billijk is te achten. De rechter kan daartoe een termijn stellen.
2. Het in het vorige lid bepaalde is niet van toepassing:
 - a. indien redelijkerwijs te verwachten is, dat de andere echtgenoot zelf voor dat geval voldoende voorzieningen kan treffen;
 - b. indien de duurzame ontwrichting van het huwelijk in overwegende mate aan de andere echtgenoot te wijten is.

Artikel 265¹⁴⁶

Een der echtgenoten bij de echtscheiding kan met toestemming van de rechter gedurende het echtscheidingsgeding ontheven worden van de verplichting tot samenwoning.

Artikel 266¹⁴⁷

De ene echtgenoot is bevoegd een uitkering tot onderhoud te vorderen, welke door de rechter bepaald zijnde, de andere echtgenoot verplicht is hem gedurende het rechtsgeding te voldoen.

Artikel 267¹⁴⁸

Het staat aan de kantonrechter vrij, hangende het geding de uitoefening van de ouderlijke macht geheel of gedeeltelijk te schorsen en aan de andere der ouders of een ander door de kantonrechter aan te wijzen persoon of aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken zodanige bevoegdheden ten aanzien van de persoon en de goederen der kinderen toe te kennen als hij zal oirbaar achten.

Tegen deze beschikkingen is generlei voorziening toegelaten. Zij behouden hare kracht, totdat de uitspraak, waarbij de eis tot echtscheiding is afgewezen, kracht van gewijsde heeft verkregen, of, in geval van toewijzing van die eis, een maand is verlopen, nadat de dieningevolge gegeven beschikking tot voorziening in de voogdij kracht van gewijsde heeft verkregen.

Artikel 268¹⁴⁹

1. De echtgenoot die de echtscheiding vraagt, kan tot behoud van zijn recht de

¹⁴⁵ Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1935 no. 80., G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁴⁶ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

¹⁴⁷ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

¹⁴⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76, S.B. 1983 no.117.

¹⁴⁹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, S.B. 1981 no. 23.

maatregelen nemen die in het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn aangegeven.

2. De echtgenoot wiens rechten opzettelijk zijn verkort door rechtshandelingen van de andere echtgenoot, kan de nietigheid van die handelingen inroepen.

Artikel 269

Het recht om echtscheiding te vorderen vervalt door de verzoening der echtgenoten, om het even of die verzoening hebbe plaats gehad, nadat de ene echtgenoot had kennis gedragen van de daadzaken, welke grond tot de rechtsvordering hadden kunnen opleveren, dan wel, nadat de eis tot echtscheiding in rechte gedaan is.

De wet vooronderstelt die verzoening, wanneer man en vrouw weder samenwonen, nadat laatstgemelde de gemeenschappelijke woning, op verlof van de rechter, had verlaten.

Artikel 270¹⁵⁰

De echtgenoot, die een nieuwe rechtsvordering aanvangt, op grond van een, na de verzoening opgekomen, nieuw feit, dat tot duurzame ontwrichting aanleiding geeft, mag tot staving van zijn eis van de oude feiten gebruik maken.

Artikel 271¹⁵¹

Vervallen.

Artikel 272¹⁵²

Vervallen.

Artikel 273

De rechtsvordering tot echtscheiding vervalt, indien een der beide echtgenoten vóór de uitspraak is overleden.

Artikel 274¹⁵³

Het huwelijk wordt ontbonden door het vonnis en de inschrijving van de daarbij uitgesproken echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand.

De inschrijving geschiedt op verzoek van partijen, of van een derzelve, in de registers van de burgerlijke stand van de plaats, waar het huwelijk is voltrokken.

Is het huwelijk buiten Suriname voltrokken, dan geschiedt de inschrijving in de registers van de burgerlijke stand van Paramaribo.

De inschrijving moet geschieden binnen de termijn van zes maanden, te rekenen van de dag, waarop het vonnis voor geen wettelijk beroep vatbaar is.

Indien de inschrijving binnen die termijn niet is geschied, vervalt daardoor de kracht van het vonnis, waarbij de echtscheiding is uitgesproken.

Artikel 275

De echtgenoot aan wie de eis tot echtscheiding is toegewezen, behoudt al de voordelen, hem door de andere echtgenoot terzake van het huwelijk toegezegd, al ware het dat deze

¹⁵⁰ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁵¹ Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁵² Gew. bij G.B. 1972 no. 62; Vervallen bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁵³ Gew. bij G.B. 1916 no. 48, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

voordelen wederkerig bedongen mochten zijn.

Artikel 276

Daarentegen verliest de echtgenoot, tegen wie de echtscheiding uitgesproken is, al de voordelen, welke de andere echtgenoot terzake van het huwelijk aan hem had toegezegd.

Artikel 277

Door echtscheiding worden niet dadelijk opvorderbaar de bedongen voordelen, welke eerst na de dood van een der echtgenoten gevolg moesten hebben; maar hij, aan wie de eis tot echtscheiding is toegewezen, kan zijn recht tot die voordelen eerst na het overlijden van de wederpartij doen gelden.

Artikel 278¹⁵⁴

De rechter kan bij het echtscheidingsvonnis of bij latere uitspraak aan de echtgenoot, die niet voldoende inkomsten tot zijn levensonderhoud heeft, noch zich in redelijkheid kan verwerven, op diens vordering onderscheidenlijk verzoek ten laste van de andere echtgenoot een uitkering tot levensonderhoud toekennen indien de duurzame ontwrichting van het huwelijk in overwegende mate aan deze laatste te wijten is onderscheidenlijk is geweest.

Artikel 279¹⁵⁵

Vervallen.

Artikel 280¹⁵⁶

De verplichting tot het verschaffen van levensonderhoud houdt op door de dood van een der echtgenoten.

Deze verplichting eindigt eveneens, indien de partij, die levensonderhoud ontvangt, opnieuw in het huwelijk treedt, dan wel met een andere is gaan samenleven, als waren zij gehuwd.

Artikel 281

De uitkeringen, welke door derden bij een huwelijks-contract zijn besproken, blijven bij voortdurend verschuldigd aan degene der gescheiden echtgenoten, ten wiens behoefte dezelve beloofd waren.

Artikel 282¹⁵⁷

Bij het uitspreken van de echtscheiding bepaalt de kantonrechter de dag waarop de ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarige kinderen zullen worden gehoord omtrent de voorziening in de voogdij en de toeziende voogdij.

Na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen ingevolge het voorgaande lid, beslist de kantonrechter ten aanzien van ieder kind wie der ouders, behoudens het geval dat deze beide van de ouderlijke macht zijn ontheven of ontzet, of niettegenstaande wettiging niet de ouderlijke macht hebben gekregen, daarover de voogdij zal uitoefenen, met inachtneming van vroegere rechterlijke uitspraken waarbij zij van de ouderlijke macht mochten zijn ontheven of ontzet of van de omstandigheid dat zij niettegenstaande wettiging niet de ouderlijke macht hebben gekregen, en

¹⁵⁴ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁵⁵ Vervallen bij G.B. 1935 no. 80.

¹⁵⁶ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁵⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72.

voorziet tevens in de toeziende voogdij.

Deze beschikking werkt niet vroeger dan de dag, waarop de uitspraak der echtscheiding kracht van gewijsde heeft verkregen. Vóór die dag geschiedt geen betekening en staat verzet noch hoger beroep open.

Tegen de beschikking kan diegene der ouders, die niet tot voogd is benoemd, in verzet komen, wanneer hij op de in het tweede lid bedoelde oproeping niet is verschenen. Dit verzet moet worden gedaan binnen veertien dagen nadat de beschikking aan hem is betekend.

Diegene der ouders die, op de oproeping verschenen niet tot voogd is benoemd, of wiens verzet is afgewezen kan binnen dertig dagen na de dag in het derde lid bedoeld van de beschikking in hoger beroep komen.

Artikel 283¹⁵⁸

De kantonrechter kan, op grond van omstandigheden ontstaan nadat het vonnis tot echtscheiding in kracht van gewijsde is gegaan, de krachtens het tweede lid van het voorgaande artikel gegeven beschikkingen wijzigen op verzoek van beide of een der ouders, na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders, de toeziende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen. Op deze beschikking is artikel 259, vierde lid, toepasselijk. Zij kan uitvoerbaar worden verklaard bij voorraad niettegenstaande verzet, of beroep, met of zonder borgtocht.

Indien de aan een der ouders opgedragen voogdij door diens dood is geëindigd en de langstlevende der ouders niet van de ouderlijke macht of van de voogdij is ontheven of ontzet of niettegenstaande wettiging de ouderlijke macht of de voogdij niet heeft gekregen, voorziet de rechter op verzoek van de langstlevende der ouders, van de toeziende voogden of zelfs ambtshalve in de voogdij, na verhoor of behoorlijke oproeping van de langstlevende der ouders, de toeziende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen.

De langstlevende der ouders wordt, indien hij zulks verzoekt, tot voogd benoemd, tenzij er gegronde vrees bestaat, dat de kinderen bij inwilliging van het verzoek zullen worden verwaarloosd.

Op de beschikkingen bedoeld in het tweede lid van dit artikel zijn de laatste twee zinnen van het eerste lid van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

De kantonrechter kan, op grond van gewijzigde omstandigheden, ontstaan nadat een krachtens het tweede lid van dit artikel gegeven beschikking, waarbij een ander dan de langstlevende der ouders tot voogd is benoemd, in kracht van gewijsde is gegaan, op verzoek van die langstlevende, na verhoor of behoorlijke oproeping van de voogden, de toeziende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen, de langstlevende alsnog tot voogd benoemen.

De langstlevende der ouders, wiens verzoek is afgewezen en hij die niettegenstaande tegenspraak in het ongelijk is gesteld kunnen in hoger beroep komen.

Ten aanzien van de verhoren van bloedverwanten of aangehuwden in dit en het voorgaande artikel voorgeschreven gelden de artikelen 385 en 386.

Artikel 283a¹⁵⁹

Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke macht van degene, die ingevolge artikel 282 of artikel 283 met de voogdij is belast of van degene der ouders, de andere persoon of het Bureau voor Familierechtelijke Zaken aan wie de kinderen mochten zijn toevertrouwd krachtens artikel 267, eerste lid, wordt in de beschikking tevens de afgifte der kinderen bevolen.

De bepalingen van het tweede, derde, vierde en vijfde lid van artikel 371e bis zijn ten deze toepasselijk.

¹⁵⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72.

¹⁵⁹ Ingev. bij G.B. 1915 no. 85; Gew. bij S.B. 1983 no. 117.

Artikel 283b¹⁶⁰

Bij de beschikkingen, bedoeld in het tweede lid van artikel 282 en in het eerste en tweede lid van artikel 283 kan de kantonrechter, na verhoor of behoorlijke oproeping als in genoemde artikelen bedoeld en na verhoor van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, wanneer er gegronde vrees bestaat, dat degene der ouders, aan wie de voogdij niet is opgedragen, niet voldoende tot het onderhoud en de opvoeding der minderjarige kinderen zal bijdragen, tevens bevelen, dat deze ten behoeve van het onderhoud en de opvoeding van een of meer dier kinderen een daarbij te bepalen bedrag wekelijks, maandelijks of driemaandelijks aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken zal uitkeren.

De bepalingen van het derde, vierde en vijfde lid van artikel 282 zijn mede op dit bevel toepasselijk.

Artikel 283c¹⁶¹

Bij gebreke van een bevel als in het eerste lid van het vorige artikel bedoeld is het Bureau voor Familierechtelijke Zaken bevoegd deze uitkering in rechte te vorderen, nadat het vonnis van de echtscheiding is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

Artikel 283d¹⁶²

Vervallen.

Artikel 284

De ontbinding van het huwelijk door echtscheiding zal de kinderen, uit dat huwelijk geboren, van geen der voordelen versteken, die hun door de wetten, of door de huwelijksbedingen van hun ouders, verzekerd waren.

Echter zullen de kinderen daarop geen aanspraak hebben, dan op dezelfde manier en in dezelfde omstandigheden, alsof er geen echtscheiding had plaats gehad.

Artikel 285

Indien de gescheiden echtgenoten in gemeenschap van goederen getrouwd waren, zal de verdeling der goederen plaats hebben, op de voet en de wijze als bij de zesde titel is bepaald.

Artikel 285a¹⁶³

Indien de gescheiden echtgenoten met elkaar hertrouwen, herleven alle gevolgen van het huwelijk van rechtswege, alsof er geen echtscheiding had plaats gehad. Nochtans wordt de geldigheid van rechtshandelingen die tussen de echtscheiding en het nieuwe huwelijk zijn verricht, beoordeeld naar het tijdstip van de handeling.

Op het maken of wijzigen van huwelijksvoorwaarden voor het aangaan van het nieuwe huwelijk vindt artikel 195 van dit boek overeenkomstige toepassing.

De ouderlijke macht herleeft echter slechts voor de ouders, indien niet aan een ander de voogdij mocht zijn opgedragen of voorzover zij niet van de voogdij zijn ontheven of ontzet.

Indien de voogdij aan een ander is opgedragen, kan de niet van de voogdij ontheven of ontzette ouder aan de kantonrechter verzoeken met de ouderlijke macht te worden bekleed. De kantonrechter beslist op het verzoek na verhoor of behoorlijke oproeping van de verzoeker, de voogd, de toeziende voogd, de andere ouder van het kind en het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Hij staat het verzoek toe, tenzij er gegronde vrees bestaat, dat het kind door de vader of de

¹⁶⁰ Ingev. bij G.B. 1932 no. 48; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

¹⁶¹ Ingev. bij G.B. 1932 no. 48; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, S.B. 1983 no. 117.

¹⁶² Vervallen bij G.B. 1935 no. 80.

¹⁶³ Ingev. bij G.B. 1923 no. 78; Gew. bij G.B. 1944 no. 72, G.B. 1963 no. 24, S.B. 1981 no. 23, S.B. 1983 no. 117.

moeder zal worden verwaarloosd.

De ouder, die van de voogdij was ontheven of ontzet, kan op de voet van artikel 438b van dit Wetboek met de ouderlijke macht worden bekleed.

Alle hiermede strijdende bedingen tussen de echtgenoten zijn nietig.

ELFDE TITEL VAN DE SCHEIDING VAN TAFEL EN BED

Artikel 286¹⁶⁴

Scheiding van tafel en bed kan op dezelfde grond als echtscheiding worden gevorderd.

Artikel 287

Zij wordt op dezelfde wijze als die tot echtscheiding aangelegd, voortgezet en uitgewezen.

Artikel 288¹⁶⁵

De echtgenoot, welke een rechtsvordering tot scheiding van tafel en bed heeft aangevangen, is niet ontvankelijk om uithoofde van dezelfde feiten, welke duurzame ontwrichting van het huwelijk ten gevolge hebben, echtscheiding te vragen.

Artikel 289¹⁶⁶

Scheiding van tafel en bed kan ook door de rechter worden uitgesproken, op het verzoek, door de beide echtgenoten tezamen gedaan, zonder dat deze gehouden zijn de duurzame ontwrichting van het huwelijk op te geven.

Zodanige scheiding zal niet kunnen worden toegestaan, tenzij de echtgenoten gedurende de tijd van twee jaren zijn getrouwd geweest.

Artikel 290¹⁶⁷

Alvorens scheiding van tafel en bed te vragen, zijn de echtgenoten verplicht bij een authentieke akte, alle de voorwaarden dier scheiding te regelen, zowel te hunnen opzichte als ten aanzien van de uitoefening van de ouderlijke macht en de zorg voor het onderhoud en de opvoeding van hun kinderen.

De schikkingen tussen hen beraamd, om plaats te hebben gedurende het rechterlijk onderzoek, moeten aan de bekrachtiging van de kantonrechter worden onderworpen, om, desnoods, door deze geregeld te worden.

Artikel 291¹⁶⁸

Bij de aanvraag der beide echtgenoten moet worden overgelegd afschrift van de huwelijksakte en van de overeenkomst, waarvan bij het eerste lid van het vorige artikel wordt gesproken.

Artikel 292¹⁶⁹

¹⁶⁴ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁶⁵ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁶⁶ Gew. bij G.B. 1973 no. 140 (zie S.B. 2003 no. 44).

¹⁶⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80.

¹⁶⁸ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

¹⁶⁹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

De kantonrechter beveelt daarop aan de beide echtgenoten om tezamen en in persoon voor hem te verschijnen, teneinde hun de nodige vertogen te doen.

Indien de echtgenoten bij hun voornemen volharden, zal de rechter een nieuwe verschijning, na verloop van zes maanden, bevelen.

Artikel 293¹⁷⁰

De kantonrechter zal zes maanden na de tweede verschijning uitspraak doen, na verhoor of behoorlijke oproeping der naaste bloedverwanten van de echtgenoten in de opgaande linie.

Het bepaalde in de artikelen 283b en 283c vindt overeenkomstige toepassing jegens de vader of de moeder, die niet met de uitoefening van de ouderlijke macht is belast.

Artikel 294¹⁷¹

Bij weigering van de gedane aanvraag, kunnen de echtgenoten tezamen, uiterlijk binnen dertig dagen na de uitspraak, daartegen bij het hof van justitie in beroep komen.

Artikel 295

Door scheiding van tafel en bed wordt het huwelijk niet ontbonden, maar zijn de echtgenoten daardoor van de verplichting tot samenwoning ontheven.

Artikel 296¹⁷²

Vervallen.

Artikel 297¹⁷³

Vervallen.

Artikel 298¹⁷⁴

De vonnissen tot scheiding van tafel en bed zullen openlijk worden bekend gemaakt en in het huwelijksgoederen-register, aangewezen in artikel 192 van dit boek, worden ingeschreven.

Zolang deze openlijke bekendmaking en inschrijving niet heeft plaats gehad, kan het vonnis tot scheiding van tafel en bed niet tegen derden die hiervan onkundig waren, werken.

Artikel 299¹⁷⁵

De bepalingen van de artikelen 263 tot en met 273 en 275 tot en met 281 en artikel 284 zijn insgelijks toepasselijk op de scheiding van tafel en bed door de ene jegens de andere echtgenoot gevraagd.

Bij het uitspreken van de scheiding van tafel en bed bepaalt de rechter de dag waarop de ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarige kinderen zullen worden gehoord omtrent de voorziening in de ouderlijke macht.

Na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen ingevolge het voorgaande lid, beslist de kantonrechter ten aanzien van ieder kind wie der ouders, behoudens het geval dat deze beide van de ouderlijke

¹⁷⁰ Gew. bij G.B. 1932 no. 48, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76.

¹⁷¹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76.

¹⁷² Vervallen bij G.B. 1981 no. 23.

¹⁷³ Vervallen bij G.B. 1981 no. 23.

¹⁷⁴ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

¹⁷⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1932 no. 48, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72.

macht zijn ontheven of ontzet of niettegenstaande wettiging niet de ouderlijke macht hebben gekregen, daarover de ouderlijke macht zal uitoefenen, met inachtneming van vroegere rechterlijke uitspraken waarbij zij van de ouderlijke macht mochten zijn ontheven of ontzet of van de omstandigheid dat zij niettegenstaande wettiging niet de ouderlijke macht hebben gekregen.

Deze beschikking werkt niet vroeger dan de dag, waarop de uitspraak van de scheiding van tafel en bed kracht van gewijsde heeft verkregen. Vóór die dag geschiedt geen betekening en staat verzet noch hoger beroep open.

Tegen de beschikking kan diegene der ouders, die niet met de uitoefening van de ouderlijke macht is belast, in verzet komen, wanneer hij op de in het derde lid bedoelde oproeping niet is verschenen. Dit verzet moet worden gedaan binnen veertien dagen nadat de beschikking aan hem is betekend.

Diegene der ouders die, op de oproeping verschenen niet met de uitoefening van de ouderlijke macht is belast, of wiens verzet is afgewezen, kan binnen dertig dagen na de dag in het vierde lid bedoeld van de beschikking in hoger beroep komen.

Het bepaalde in de artikelen 283b en 283c vindt overeenkomstige toepassing jegens de vader of de moeder, die niet met de uitoefening van de ouderlijke macht is belast.

Artikel 299a¹⁷⁶

De kantonrechter kan, op grond van omstandigheden ontstaan nadat het vonnis tot scheiding van tafel en bed in kracht van gewijsde is gegaan, de krachtens het derde lid van het voorgaande artikel gegeven beschikkingen wijzigen op verzoek van beide of een der ouders, na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders en van de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen. Op deze beschikking is artikel 259, vierde lid, toepasselijk. Zij kan uitvoerbaar worden verklaard bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht.

Indien degenen der van tafel en bed gescheiden ouders, aan wie ingevolge de beschikking bedoeld in artikel 299 of in het vorig lid van dit artikel de uitoefening van de ouderlijke macht is opgedragen, overlijdt en de langstlevende der ouders niet van de ouderlijke macht is ontheven of ontzet of niettegenstaande wettiging de ouderlijke macht niet heeft gekregen, voorziet de kantonrechter op verzoek van de langstlevende der ouders of ambtshalve in de voogdij, na verhoor of behoorlijke oproeping van de langstlevende der ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen.

De langstlevende der ouders wordt, indien hij zulks verzoekt, tot voogd benoemd, tenzij er gegronde vrees bestaat dat de kinderen bij inwilliging van het verzoek zullen worden verwaarloosd.

Op de beschikkingen bedoeld in het tweede lid van dit artikel zijn de laatste twee zinnen van het eerste lid van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

De kantonrechter kan, op grond van gewijzigde omstandigheden, ontstaan nadat een krachtens het tweede lid van dit artikel gegeven beschikking, waarbij een ander dan de langstlevende der ouders tot voogd werd benoemd, in kracht van gewijsde is gegaan, op verzoek van die langstlevende, na verhoor of behoorlijke oproeping van de voogden, de toeziende voogden en de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen, de langstlevende alsnog tot voogd benoemen.

De langstlevende der ouders, wiens verzoek is afgewezen, en hij die niettegenstaande tegenspraak in het ongelijk is gesteld, kunnen in hoger beroep komen.

Ten aanzien van de verhoren van bloedverwanten of aangehuwden in dit en het voorgaande artikel voorgeschreven gelden de artikelen 385 en 386.

¹⁷⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72.

Artikel 299b¹⁷⁷

Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke macht van degene, die ingevolge artikel 299 en 299a met de uitoefening van de ouderlijke macht of met de voogdij is belast of van degene der ouders, de andere persoon of het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, aan wie de kinderen mochten zijn toevertrouwd ingevolge het eerste lid van artikel 299 overeenkomstig artikel 267, wordt in de beschikking tevens de afgifte der kinderen bevolen.

De bepalingen van het tweede, derde, vierde en vijfde lid van artikel 371e bis zijn ten deze toepasselijk.

Artikel 300¹⁷⁸

Wanneer de rechter, na de overeenkomst te hebben overwogen, waarvan in het eerste lid van artikel 290 gesproken wordt, de scheiding van tafel en bed op verzoek der beide echtgenoten toestaat, zal die scheiding al de gevolgen hebben, welke bij de overeenkomst zijn bedongen.

Indien degene der van tafel en bed gescheiden ouders, aan wie bij de overeenkomst, waarvan in het eerste lid van artikel 290 gesproken wordt, de uitoefening van de ouderlijke macht is opgedragen, overlijdt, vinden artikel 299a, tweede tot en met laatste lid en artikel 299b overeenkomstige toepassing.

Artikel 301

De scheiding van tafel en bed gaat, van rechtswege, te niet door de verzoening der echtgenoten; deze doet al de gevolgen van het huwelijk herleven, behoudens nochtans jegens derden de voortdurende kracht van de handelingen, welke gedurende het tijdvak tussen de scheiding en de verzoening mochten hebben plaats gehad.

Alle hiermede strijdende bedingen tussen de echtgenoten zijn nietig.

¹⁷⁷ Ingev. bij G.B. 1915 no. 85; Gew. bij G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

¹⁷⁸ Gew. bij G.B. 1944 no. 72.

Artikel 302¹⁷⁹

Wanneer het vonnis, waarbij de echtgenoten van tafel en bed zijn gescheiden, openlijk is bekend gemaakt of in het huwelijksgoederenregister, aangewezen in artikel 192 van dit boek is ingeschreven, kunnen de echtgenoten de gevolgen van hun verzoening niet tegen derden, die hiervan onkundig waren, doen werken, wanneer zij niet insgelijks op dezelfde manier openlijk bekend hebben doen maken of in dat register hebben doen inschrijven, dat de scheiding heeft opgehouden te bestaan.

TWAALFDE TITEL VAN HET VADERSCHAP EN DE AFSTAMMING DER KINDEREN

EERSTE AFDELING VAN WETTIGE KINDEREN

Artikel 303

Het kind, hetwelk staande huwelijk is geboren of verwekt, heeft de man tot vader.

Artikel 304

De wettigheid van een kind, hetwelk vóór de honderd tachtigste dag van het huwelijk geboren is, kan door de man worden ontkend. Nochtans zal de ontkenning geen plaats kunnen hebben in de navolgende gevallen:

- 1°. Wanneer de man, vóór het huwelijk, van de zwangerschap heeft kennis gedragen;
- 2°. Wanneer hij bij het opmaken van de akte van geboorte is tegenwoordig geweest, en deze akte door hem is ondertekend, of een door hem gegeven verklaring inhoudt dat hij niet kan tekenen;
- 3°. Wanneer het kind niet levend is ter wereld gekomen.

Artikel 305¹⁸⁰

De man kan de wettigheid van het kind ontkennen, indien hij bewijst, dat hij sedert de driehonderdzesde tot de honderdtachtigste dag vóór de geboorte van het kind, hetzij uithoofde van verwijdering, hetzij door de gevolgen van enig toeval, in de natuurlijke onmogelijkheid geweest is met zijn vrouw gemeenschap te hebben.

De man kan, door zich op zijn natuurlijke onmacht te beroepen, niet ontkennen dat het kind het zijne is.

Artikel 306

De man kan de wettigheid van het kind niet ontkennen op grond van overspel, tenware de geboorte voor hem zij verborgen gehouden; in welk geval hij zal worden toegelaten, om het bewijs, dat hij de vader van het kind niet is, tot volkomenheid te brengen.

Artikel 307¹⁸¹

Hij kan de wettigheid ontkennen van een kind, hetwelk geboren is driehonderdzes dagen na dien, waarop een vonnis tot scheiding van tafel en bed kracht van gewijsde heeft verkregen,

¹⁷⁹ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

¹⁸⁰ Gew. bij G.B. 1972 no. 62.

¹⁸¹ Gew. bij G.B. 1972 no. 62.

onverminderd het vermogen van de vrouw om alle zodanige daadzaken aan te voeren, welke geschikt mochten zijn tot bewijs, dat haar man de vader van het kind is.

Wanneer de ontkenning is geldig verklaard, zal door de verzoening der echtgenoten het kind geen wettige staat kunnen verkrijgen.

Artikel 308¹⁸²

Het kind, hetwelk driehonderdzes dagen na de ontbinding van het huwelijk wordt geboren is onwettig.

Indien ouders van een kind, hetwelk wordt geboren drie honderdzes dagen na de ontbinding van hun huwelijk, met elkander hertrouwen, kan het kind op geen andere wijze een wettige staat verkrijgen dan overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van de twaalfde titel van dit boek.

Artikel 309

In de gevallen bij de artikelen 304, 305, 306 en 307 voorzien, zal de man de wettigheid van het kind moeten ontkennen binnen een maand, indien hij zich bevindt op de geboorteplaats van het kind, of binnen de omtrek daarvan;

Binnen twee maanden na zijn terugkomst, indien hij afwezig is;

Binnen twee maanden na de ontdekking van het bedrog, indien men de geboorte van het kind voor hem had verborgen gehouden.

Alle buiten rechte verleden akten, inhoudende de ontkenning van de man, zijn krachteloos, zo zij niet binnen twee maanden van een rechtsvordering zijn achtervolgd.

Indien de man, na de ontkenning, bij een buiten rechte verleden akte, te hebben gedaan, komt te overlijden binnen de voorschreven termijn, zal aan zijn erfgenamen een nieuwe termijn van twee maanden geopend zijn, ten einde hun rechtsvordering aan te vangen.

Artikel 310

De rechtsvordering, door de man aangevangen, vervalt, indien de erfgenamen dezelve niet voortzetten binnen twee maanden, te rekenen van het overlijden van de man.

Artikel 311

Wanneer de man is overleden, voordat hij zijn recht te dezen opzichte heeft doen gelden, maar terwijl de tijd daartoe nog lopende was, zullen de erfgenamen de wettigheid van het kind niet kunnen ontkennen, dan alleen in het geval van artikel 305.

De rechtsvordering tot het betwisten van de wettigheid van het kind zal moeten worden aangevangen binnen de tijd van twee maanden, te rekenen van het tijdstip waarop het kind zich zal hebben in het bezit gesteld van de goederen van de man, of van het tijdstip waarop de erfgenamen in dat bezit door het kind gestoord zijn.

Artikel 312

In de gevallen, waarin de erfgenamen, naar aanleiding van de artikelen 309, 310 en 311, bevoegd zijn om een rechtsvordering tot het betwisten van de wettigheid van een kind aan te vangen of te vervolgen, zullen zij een termijn hebben van zes maanden, indien een of meer hunner buiten Suriname woonachtig zijn.

Indien een of meer hunner buiten Amerika woonachtig zijn, zullen zij een termijn van een jaar hebben.

Ingeval van oorlog ter zee, zullen de termijnen van zes maanden en van een jaar worden

¹⁸² Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1972 no. 62.

verdubbeld.

Artikel 313

Alle rechtsvordering tot het ontkennen van de wettigheid van een kind zal gericht moeten worden tegen een bijzondere aan het kind toe te voegen voogd, en zal de moeder behoorlijk in het geding moeten worden opgeroepen.

Artikel 314

De afstamming van wettige kinderen wordt bewezen door de akten van geboorten, in de registers van de burgerlijke stand ingeschreven.

Bij gebreke van zodanige akten, is het ongestoord bezit van de staat van wettig kind voldoende.

Artikel 315

Het bezit van die staat wordt bewezen door daadzaken, welke, hetzij tezamen, hetzij afzonderlijk, de betrekking van afstamming en verwantschap tussen een bepaalde persoon en het geslacht, tot hetwelk hij beweert te behoren, aantonen.

De voornaamste van deze daadzaken zijn, onder andere:

Dat die persoon altijd de naam heeft gedragen van de vader, van wie hij beweert af te stammen;

Dat de vader hem als zijn kind heeft behandeld, en als zodanig in zijn opvoeding, zijn onderhoud en zijn kostwinning heeft voorzien;

Dat hij aanhoudend als zodanig in de maatschappij erkend is;

Dat de nabestaanden hem als zodanig erkend hebben.

Artikel 316

Niemand kan zich op een staat beroepen, die strijdig is met die, welke zijn akte van geboorte en het bezit, met die akte overeenstemmende, hem geven; en wederkerig kan niemand de staat betwisten van degene, die een bezit heeft, overeenkomstig zijn akte van geboorte.

Artikel 317

Bij gebreke van zodanige akte en onafgebroken bezit van staat, of wanneer het kind onder valse namen, of als geboren uit een vader en een moeder die onbekend zijn, in de registers is ingeschreven, kan de afstamming door getuigen bewezen worden.

Dit bewijs kan nochtans niet worden toegelaten, dan wanneer er een begin is van bewijs door geschrifte, of wanneer de vermoedens of aanwijzingen, voortvloeiende uit daadzaken die reeds onbetwistbaar zijn, als genoegzaam zwaarwichtig kunnen worden beschouwd om zodanig middel van bewijs toe te laten.

Artikel 318

Het begin van bewijs bij geschrifte vloeit voort uit familiebescheiden, uit registers en huiselijke papieren van de vader of de moeder, of ook wel uit openbare of onderhandse akten, voortkomende van iemand, die in het geschil betrokken is, of, nog in leven zijnde, daarbij belang zou hebben gehad.

Artikel 319

Het tegenbewijs kan bestaan in alle zodanige middelen als geschikt zijn om aan te tonen, dat degene, die zich op zijn afstamming beroept, het kind niet is van de moeder, welke hij voorgeeft te hebben, of ook, het moederschap bewezen zijnde, dat hij het kind niet is van de man van die moeder.

Artikel 320

De burgerlijke rechter alleen is bevoegd om kennis te nemen van rechtsvorderingen, waarbij men zich op enige staat beroept.

Artikel 321¹⁸³

De strafvervolgung wegens het misdrijf van verduistering van staat kan niet worden aangevangen, voordat het eindvonnis over het geschil van die staat is uitgesproken.

Het staat evenwel aan het openbaar ministerie vrij om, wanneer de belanghebbende partijen stilzitten, een strafvervolgung uithoofde van verduistering van staat aan te vangen, mits er een begin van bewijs bij geschrifte, overeenkomstig artikel 318, aanwezig zij, en over het aanwezen van dat begin van bewijs aanvankelijk zij beslist.

In het laatste geval, zal de voortzetting van de strafvervolgung door geen burgerlijk geding kunnen worden geschorst.

Artikel 322

De rechtsvordering tot inroeping van de staat is, ten opzichte van het kind, aan geen verjaring onderworpen.

Artikel 323

Deze rechtsvordering kan door de erfgenamen van het kind, hetwelk zijn staat niet heeft ingeroepen, niet worden aangevangen, tenware het kind minderjarig, of binnen drie jaren na zijn meerderjarigheid mocht overleden zijn.

Artikel 324

De erfgenamen kunnen echter zodanige rechtsvordering voortzetten, wanneer zij door het kind is aangelegd, tenzij hetzelve het geding drie jaren na de laatste procesakte hebben onvervolgd gelaten.

Artikel 324a¹⁸⁴

Degeen, aan wie een vordering tot inroeping van de staat of tot het ontkennen van de wettigheid van een kind is toegewezen, doet het vonnis, nadat het in kracht van gewijsde is gegaan, inschrijven in de lopende registers van geboorten van de plaats, waar de geboorte is ingeschreven. Hiervan wordt melding gemaakt op de kant van de geboorte-akte.

TWEEDE AFDELING¹⁸⁵

¹⁸³ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

¹⁸⁴ Ingev. bij G.B. 1944 no. 73.

¹⁸⁵ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

VAN DE WETTIGING VAN KINDEREN

Artikel 325¹⁸⁶

Een natuurlijk kind wordt door het huwelijk van zijn ouders gewettigd, indien het voor of bij de huwelijksvoltrekking door de vader is erkend.

Artikel 326¹⁸⁷

Vervallen.

Artikel 327¹⁸⁸

Indien de vader verzuimd heeft zijn kind voor of bij de voltrekking van zijn huwelijk te erkennen, kunnen de ouders van de President brieven van wettiging verzoeken.

Artikel 328¹⁸⁹

Op gelijke wijze kan een door zijn vader erkend kind gewettigd worden, nadat het voorgenomen huwelijk van zijn ouders door de dood van een hunner onmogelijk is geworden; in dit geval kan het verzoek daartoe zowel door de langstlevende ouder als door het kind worden gedaan.

Artikel 329¹⁹⁰

Over het verzoek om brieven van wettiging wint de President het advies in van het Hof van Justitie. Het Hof zal de bloedverwanten der verzoekers horen of doen horen; het Hof kan ook bevelen, dat het verzoek door aan te wijzen nieuwsbladen wordt bekend gemaakt.

Artikel 330¹⁹¹

Wettiging, hetzij door het opvolgend huwelijk der ouders, hetzij, in het geval van artikel 327, bij brieven van wettiging verleend, heeft ten gevolge dat op de kinderen dezelfde wetsbepalingen toepasselijk zijn, alsof zij sedert het huwelijk waren geboren.

Er bestaat echter slechts ouderlijke macht voor de ouders, indien niet aan een ander de voogdij mocht zijn opgedragen, of voorzover zij niet van de voogdij zijn ontheven of ontzet.

Indien de voogdij aan een ander is opgedragen, kan de niet van de voogdij ontheven of ontzette vader of moeder aan de kantonrechter verzoeken met de ouderlijke macht te worden bekleed.

Degene der ouders, die van de voogdij was ontheven of ontzet, kan op de voet van artikel 438b van dit Wetboek met de ouderlijke macht worden bekleed.

Is het huwelijk ontbonden, dan kan de niet van de voogdij uitgesloten, noch ontheven of ontzette vader of moeder in het geval, bedoeld in het tweede lid, verzoeken te worden benoemd tot voogd. De kantonrechter beslist op het verzoek na verhoor of behoorlijke oproeping van de verzoeker, de voogd, de toeziende voogd, de andere ouder van het kind en het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Hij staat het verzoek toe, tenzij er gegronde vrees bestaat, dat het kind door de vader of de moeder zal worden verwaarloosd.

¹⁸⁶ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

¹⁸⁷ Vervallen bij G.B. 1972 no. 62.

¹⁸⁸ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

¹⁸⁹ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

¹⁹⁰ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

¹⁹¹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1963 no. 24, S.B. 1983 no. 117.

Artikel 331¹⁹²

In het geval bij artikel 328 voorzien, heeft de wettiging slechts kracht van de dag, waarop de brieven door de President zijn verleend; zij kan alzo, ten aanzien van de erfopvolging, niet strekken ten nadele van wettige voorkinderen, gelijk zij ook niet werkt in de erfopvolging van andere bloedverwanten, dan voor zoverre dezelve in het verlenen der brieven van wettiging hebben toegestemd.

Door de wettiging wordt de overlevende vader of moeder, zo deze niet reeds voogd is, van rechtswege voogd over de gewettigde kinderen, tenzij aan een ander de voogdij mocht zijn opgedragen of hij van de voogdij mocht zijn uitgesloten of daarvan zijn ontheven of ontzet.

Indien de voogdij aan een ander is opgedragen, kan de niet van de voogdij uitgesloten, noch ontheven of ontzette vader of moeder aan de kantonrechter verzoeken in de plaats van die ander tot voogd te worden benoemd. De kantonrechter beslist op het verzoek na verhoor of behoorlijke oproeping van de verzoeker, de voogd, de toeziende voogd en het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Hij staat het verzoek toe, tenzij er gegronde vrees bestaat, dat het kind door de vader of de moeder zal worden verwaarloosd.

Artikel 332

Op gelijke wijze en onder dezelfde bepalingen, als bij de vorige artikelen is vermeld, kunnen ook reeds overleden kinderen, welke nakomelingen hebben nagelaten, gewettigd worden, in welk geval de wettiging ten voordele van die afkomelingen strekt.

Artikel 332a¹⁹³

Hij die, overeenkomstig het in de artikelen 327 en 328 bepaalde, wettiging heeft verkregen, doet het feit van de wettiging inschrijven in de lopende registers van geboorten van de plaats, waar de geboorte is ingeschreven. Van de wettiging wordt mede melding gemaakt op de kant van de geboorte-akte.

DERDE AFDELING¹⁹⁴ VAN NATUURLIJKE KINDEREN EN HUN ERKENNING

Artikel 333¹⁹⁵

Onder natuurlijke kinderen worden in dit wetboek verstaan alle kinderen, die niet krachtens de artikelen 303 tot en met 332a wettig of gewettigd zijn.

Artikel 334¹⁹⁶

Een natuurlijk kind en zijn afstammelingen staan in familierechtelijke betrekkingen tot de moeder en haar bloedverwanten en, na erkenning, ook tot de vader en diens bloedverwanten.

Artikel 335¹⁹⁷

¹⁹² Gew. bij G.B. 1944 no. 72, G.B. 1963 no. 24, S.B. 1983 no. 117.

¹⁹³ Ingev. bij G.B. 1944 no. 73.

¹⁹⁴ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

¹⁹⁵ Gew. bij G.B. 1963 no. 24, G.B. 1972 no. 62.

¹⁹⁶ Gew. bij G.B. 1963 no. 24, S.B. 2000 no. 6.

¹⁹⁷ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

Erkenning kan geschieden:
bij akten van geboorte en huwelijk;
door een akte van erkenning, overeenkomstig artikel 30;
door alle andere authentieke akten.

Artikel 336¹⁹⁸

De erkenning is nietig, indien zij:

- a. een gevolg is van dwang, dwaling of bedrog;
- b. door een minderjarige tengevolge van verleiding gedaan is;
- c. geschied is door iemand, die de leeftijd van achttien jaar niet bereikt heeft, tenzij zij bij de voltrekking van zijn huwelijk heeft plaats gehad;
- d. bij het leven van de moeder zonder haar toestemming gedaan is; de toestemming kan gegeven worden bij de akten, bedoeld in het voorgaand artikel;
- e. is gedaan door de man, die krachtens de artikelen 83 en 84 niet met de moeder van het kind in het huwelijk mag treden;
- f. is gedaan door een gehuwde man, wiens huwelijk meer dan driehonderdzes dagen vóór de geboortedag van het kind is voltrokken.

Indien de moeder de toestemming bedoeld in het vorige lid onder d, onthoudt op kennelijk onredelijke gronden of zij haar wil niet kan verklaren, kan die toestemming op verzoek van de vader worden vervangen door een verlof van de kantonrechter, binnen wiens gebied de woonplaats van het kind is gelegen.

Op het verzoek wordt niet beslist dan nadat in elk geval het kind, indien het meerderjarig is, de verzoeker en zo mogelijk ook de moeder zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen.

Indien de kantonrechter het in het tweede lid bedoelde verlof heeft verleend omdat de moeder de toestemming op kennelijk onredelijke gronden heeft onthouden, kan zij uiterlijk op de veertiende dag na de beslissing bij verzoekschrift bij het Hof van Justitie in beroep komen. Gedurende die termijn is het verlof niet uitvoerbaar. De ambtenaar van de burgerlijke stand vergewist zich ervan of er gedurende die termijn beroep is ingesteld.

In het bevestigend geval wordt de beslissing van het Hof afgewacht.

Artikel 336a¹⁹⁹

De erkenning is eveneens nietig, indien zij, nadat het kind de meerderjarigheid heeft bereikt, zonder diens toestemming is gedaan. De toestemming kan gegeven worden bij de akten, bedoeld in artikel 335.

Artikel 337²⁰⁰

Vervallen.

Artikel 338²⁰¹

De rechtsvordering tot inroeping van staat op grond van beweerd vaderschap wordt niet toegelaten.

Indien echter tegen de moeder van een natuurlijk kind tussen de 307de en 179ste dag voor diens geboorte een misdrijf gepleegd is, als voorzien bij de artikelen 295-298, 304 of 341 van het Wetboek van Strafrecht, kan de schuldige op vordering van belanghebbenden verklaard worden

¹⁹⁸ Gew. bij G.B. 1963 no. 24, G.B. 1972 no. 62.

¹⁹⁹ Ingev. bij G.B. 1963 no. 24.

²⁰⁰ Gew. bij G.B. 1963 no. 24; Vervallen bij S.B.2000 no. 6..

²⁰¹ Gew. bij G.B. 1963 no. 24, G.B. 1972 no. 62.

de vader van het kind te zijn.

Artikel 339²⁰²

De rechtsvordering tot inroeping van staat op grond van beweerd moederschap wordt toegelaten.

In dit geval moet het kind bewijzen het kind te zijn, waarvan de moeder bevallen is.

De bewijslevering is aan geen bepaald middel gebonden. Tegenbewijs is door alle middelen toegelaten. De beslissende eed kan niet worden opgedragen.

De getuigenverhoren en pleidooien worden gehouden ter terechtzitting met gesloten deuren. De uitspraak geschiedt in het openbaar.

Artikel 340²⁰³

Erkenning en inroeping van staat kunnen door iedere belanghebbende, alsmede door het openbaar ministerie, worden betwist.

Nadat een vonnis, waarbij de betwisting van een erkenning gegrond is verklaard, in kracht van gewijsde is gegaan, wordt de erkenning geacht nimmer burgerlijke gevolgen te hebben gehad. Te goeder trouw door derden verkregen rechten zullen hierdoor nochtans niet worden geschaad.

VIERDE AFDELING²⁰⁴

VAN KINDEREN, TOT WIE DE OUDERS NIET IN BURGERLIJKE BETREKKINGEN STAAN, EN VAN DERZELVER ONDERHOUD

Artikel 341²⁰⁵

Vervallen.

Artikel 342²⁰⁶

De vader van een natuurlijk niet-erkend kind is verplicht om gedurende de minderjarigheid van dit kind naar draagkracht te voorzien in deszelfs verzorging en opvoeding.

Is het kind na de intrede van zijn meerderjarigheid door geestelijke of lichamelijke gebreken buiten staat zich zelf te onderhouden, dan blijft de vader tot zijn onderhoud verplicht.

Artikel 342a²⁰⁷

De op het eerste lid van het voorgaand artikel gegronde rechtsvordering wordt ingesteld bij de kantonrechter van de woonplaats van het kind, de moeder of de verweerde.

Ook het Bureau voor Familierechtelijke Zaken is bevoegd de op het eerste lid van het voorgaande artikel gegronde rechtsvordering in te stellen en van een vonnis, gewezen op een zodanige door de voogd ingestelde rechtsvordering, in hoger beroep te komen.

Het Bureau voor Familierechtelijke Zaken behoeft voor het instellen van de vordering de toestemming van de moeder, tenzij deze haar wil niet kan verklaren. Indien de moeder minderjarig is, is bovendien de toestemming van haar wettelijke vertegenwoordiger vereist.

Artikel 342b²⁰⁸

²⁰² Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

²⁰³ Gew. bij G.B. 1911 no. 4, G.B. 1911 no. 72, G.B. 1918 no. 100, G.B. 1963 no. 24.

²⁰⁴ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

²⁰⁵ Vervallen bij G.B. 1972 no. 62.

²⁰⁶ Gew. bij G.B. 1911 no. 72, G.B. 1963 no. 24, G.B. 1972 no. 62.

²⁰⁷ Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1963 no. 24, S.B. 1983 no. 117.

Bij toewijzing van de vordering wordt de vader veroordeeld tot een wekelijkse, maandelijks of driemaandelijks uitkering. Zo mogelijk worden tevens de waarborgen bepaald die hij ter verzekering dezer uitkering moet stellen.

De vader kan ook, indien daartoe gronden zijn, tot de betaling van een som ineens veroordeeld worden.

Er is geen uitkering verschuldigd over de tijd, die op het ogenblik van het instellen van de rechtsvordering reeds meer dan vijf jaren is verstreken.

Artikel 342c²⁰⁹

De vader van een natuurlijk niet-erkend kind is - zelfs al ware het dood geboren - verplicht om aan deszelfs moeder de kosten van haar bevalling en van haar onderhoud gedurende de eerste zes weken na de bevalling te vergoeden.

De vergoeding voor deze kosten begroot de rechter naar billijkheid en met inachtneming van het plaatselijk gebruik.

De vordering wordt ingesteld bij de kantonrechter van de woonplaats van de moeder, het kind, of de verweerder.

Het vorderingsrecht vervalt na verloop van een jaar, te rekenen van de dag van de bevalling.

Artikel 342d²¹⁰

Hij die zijn in artikel 342 en 342c bedoelde verplichting heeft erkend, kan door de kantonrechter in elke stand van de zaak worden veroordeeld tot een voorlopige uitkering, gedurende het rechtsgeding door hem te voldoen; onverminderd, ingeval van onverwijlde spoed, de mogelijkheid om in kortgeding een voorlopige uitkering te vorderen.

Artikel 342e²¹¹

Vader van een niet-erkend kind wordt vermoed te zijn diegene, die tussen de 307de en 179ste dag voor de geboorte met de moeder gemeenschap heeft gehad.

De op grond van artikel 342 of 342c tegen hem ingestelde vordering wordt evenwel afgewezen;

a. indien hij bewijst, dat de moeder in bedoeld tijdvak ook met een ander gemeenschap gehad heeft, tenzij mocht blijken, dat het kind daaruit niet kan zijn ontvangen;

b. indien de rechter in gemoede overtuigd is, dat de verweerder niet de vader van het kind is.

Artikel 342f²¹²

Het bewijs van het vaderschap is aan geen bepaald middel gebonden. Tegenbewijs is door alle middelen toegelaten. De beslissende eed kan niet worden opgedragen. Artikel 1945 is niet van toepassing. De moeder, die als voogdes over haar kind de in artikel 342 bedoelde rechtsvordering tegen diens vader instelt, kan niettemin als getuige gehoord worden.

Alvorens op een rechtsvordering, gegrond op artikel 342, eerste lid, een einduitspraak te doen hoort de kantonrechter het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, die hij daartoe in elke

²⁰⁸ Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1931 no. 27, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1963 no. 24.

²⁰⁹ Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1963 no. 24, G.B. 1972 no. 62.

²¹⁰ Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1963 no. 24.

²¹¹ Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1963 no. 24, G.B. 1972 no. 62.

²¹² Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1963 no. 24, S.B. 1983 no. 117.

stand van het geding kan doen oproepen. De oproeping geschiedt door de griffier, en wel schriftelijk, tenzij de rechter een andere wijze van oproeping beveelt.

De verhoren en pleidooien worden gehouden ter terechtzitting met gesloten deuren. De uitspraak geschiedt in het openbaar.

Artikel 342g²¹³

De uitkering of som ineens, bedoeld in artikel 342b, wordt ten behoeve van het kind aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken uitbetaald.

Artikel 342h²¹⁴

Vervallen.

Artikel 342i²¹⁵

De erfgenamen van de in artikel 342 bedoelde vader kunnen terzake van het onderhoud van het kind na het overlijden van de erflater, tot niets anders verplicht worden dan tot betaling van een som ineens, welke het wettelijk erfdeel, waartoe het kind als natuurlijk erkend kind ware gerechtigd geweest, niet overtreft. De kantonrechter bepaalt deze som op verzoek van het kind of van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Op straffe van verval der aanspraken moet het verzoek worden ingediend binnen twee jaren na het overlijden van de vader. Overigens zijn de artikelen 342a en 342d van overeenkomstige toepassing.

Artikel 342j²¹⁶

Bij niet geregelde voldoening van de krachtens de artikelen dezer afdeling of artikel 381b vastgestelde uitkering is ook het Bureau voor Familierechtelijke Zaken bevoegd, het vonnis of de beschikking ten uitvoer te leggen op de wijze bepaald in de derde afdeling van de Tweede Titel van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

TWAALFDE TITEL A²¹⁷ VAN ADOPTIE

Artikel 342k

1. Adoptie geschiedt door een rechterlijke uitspraak, waarbij een verzoek van een echtpaar, om een kind te mogen adopteren, wordt ingewilligd.
2. Is een der echtgenoten overleden, dan kan het verzoek om adoptie door de overblijvende echtgenoot worden ingediend, mits het in overeenstemming met de wensen van de overledene is te achten.
3. in de volgende bepalingen worden onder adoptanten verstaan: zij die een verzoek om adoptie hebben ingediend, met inbegrip van de echtgenoot die reeds vóór de dag van het verzoek is overleden.

Artikel 342l

²¹³ Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1963 no. 24.

²¹⁴ Vervallen bij G.B. 1972 no. 62.

²¹⁵ Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1963 no. 24, G.B. 1972 no. 62, S.B. 1983 no. 117.

²¹⁶ Ingev. bij G.B. 1911 no. 72; Gew. bij G.B. 1963 no. 24, S.B. 1983 no. 117.

²¹⁷ Ingev. bij G.B. 1972 no. 60.

1. een verzoek om adoptie kan slechts worden ingewilligd, indien:
 - a. de gevraagde adoptie kennelijk in het belang van het te adopteren kind is,
 - b. het kind op de dag van het verzoek minderjarig is en, zo het op die dag zestien jaar of ouder is, zelf met de adoptie instemt,
 - c. het kind geen wettige of natuurlijke afstammeling van een der adoptanten is, en
 - d. geen van beide adoptanten minder dan achttien jaar ouder is dan het kind, en bovendien de man niet meer dan vijftig en de vrouw niet meer dan veertig jaar met het kind in leeftijd verschilt.
2. Adoptie wordt in geen geval geacht in het belang van het kind te zijn, wanneer de moeder, of de vader tot wie het in burgerlijke betrekkingen staat, bereid en bij machte is het naar behoren te verzorgen en op te voeden.
3. Een verzoek om adoptie wordt in elk geval afgewezen, wanneer na verloop van zes maanden sedert de dag van het verzoek nog aan geen van beide adoptanten de voogdij over het kind is opgedragen, dan wel binnen die termijn afwijzend is beschikt op een verzoek om een van hen tot voogd over het kind te benoemen.

Artikel 342m

1. Tenzij eerder blijkt, dat een verzoek om adoptie niet voor inwilliging vatbaar is, wordt de beslissing daarop aangehouden, indien en zo lang:
 - a. de moeder van het kind minderjarig is en de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt;
 - b. nog geen twee jaren zijn verstreken sedert de dag, waarop de moeder van het kind, of de vader tot wie het in burgerlijke betrekkingen bestaat, mondeling of schriftelijk tegenover de rechter een verklaring van bezwaar tegen de adoptie heeft afgelegd;
 - c. nog geen drie jaren zijn verstreken sedert de dag, waarop de adoptanten met elkander in het huwelijk zijn getreden;
 - d. de voogdij over het kind aan geen van beide adoptanten is opgedragen en nog geen zes maanden zijn verstreken sedert de dag van het verzoek;
 - e. het kind nog niet door de adoptanten gezamenlijk - of, wanneer een van hen is overleden, door de ander - feitelijk is verzorgd en opgevoed gedurende een tijdvak van:
 - 1o. zes maanden in gevallen, waarin het kind op de dag van het verzoek jonger dan drie jaar is;
 - 2o. een jaar in gevallen, waarin het kind op die dag wel de leeftijd van drie, maar nog niet die van zes jaar heeft bereikt;
 - 3o. twee jaar in alle andere gevallen.
2. Een verklaring van bezwaar, als bedoeld in het vorige lid onder b, kan niet worden afgelegd door de moeder of vader die van het gezag over het kind is ontzet.
3. Het eerste lid van dit artikel, aanhef en onder b, vindt geen verdere toepassing, wanneer degene die de verklaring van bezwaar heeft afgelegd:
 - a. overlijdt of van het gezag over het kind wordt ontzet;
 - b. als meerderjarige, dan wel na het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, de verklaring tegenover de rechter intrekt.

Artikel 342n

1. Door adoptie verkrijgt de geadopteerde de staat van wettig kind van de adoptanten.
2. Door adoptie vervallen de burgerlijke betrekkingen, die tevoren bestonden tussen de geadopteerde en zijn bloed- en aanverwanten in de opgaande linie en in de zijlinie.
3. Voor de vaststelling van de rechten op een nalatenschap, opengevallen na de dag van de adoptie, wordt de geadopteerde beschouwd als een kind uit het huwelijk van de adoptanten, ook wanneer een van hen reeds vóór die dag is overleden.

Artikel 342o

1. De adoptie heeft haar gevolgen van de dag waarop de rechterlijke uitspraak, strekkend tot inwilliging van het verzoek van de adoptanten, kracht van gewijsde heeft gekregen; aan de uitspraak kan geen terugwerkende kracht worden gegeven.
2. De adoptie blijft haar gevolgen behouden, ook al zou de rechter de in artikel 342l gestelde voorwaarden ten onrechte als vervuld hebben aangenomen, dan wel een in artikel 342m gestelde termijn niet in acht hebben genomen, onverminderd nochtans de mogelijkheid van request-civiel.

Artikel 342p

1. De adoptie kan door een rechterlijke uitspraak, op verzoek van de geadopteerde, worden herroepen.
2. Het verzoek kan alleen worden toegewezen, indien de herroeping in het belang van het kind is, de rechter van de redelijkheid van de herroeping in gemoede overtuigd is, en het verzoek is ingediend niet eerder dan twee jaren en niet later dan drie jaren na de dag waarop de geadopteerde meerderjarig is geworden.

Artikel 342q

1. Door herroeping van de adoptie heeft de geadopteerde niet langer de staat van wettig kind van de adoptanten.
2. De burgerlijke betrekkingen, die krachtens deze staat bestonden tussen de geadopteerde, zijn echtgenoot en zijn kinderen enerzijds, en de adoptanten en hun bloed- en aanverwanten anderzijds, houden op te bestaan.
3. De burgerlijke betrekkingen, die door de adoptie hebben opgehouden te bestaan, herleven door de herroeping.
4. Artikel 342o vindt ten aanzien van de herroeping overeenkomstige toepassing.

DE TIENDE TITEL VAN BLOEDVERWANTSCHAP EN ZWAGERSCHAP

Artikel 343

Bloedverwantschap bestaat in de betrekking tussen personen welke de een van de andere afstammen, of een gemene stamvader hebben.

De betrekking van bloedverwantschap wordt berekend door het getal van de geboorten; elke geboorte wordt een graad genoemd.

Artikel 344

De opvolging van graden maakt de linie.

Men noemt een rechte linie de opvolging van graden tussen personen, die de een van de andere afstammen; zijlinie, de opvolging van graden tussen personen, die niet van elkander afstammen, maar die een gemene stamvader hebben.

Artikel 345

De rechte linie wordt onderscheiden in rechte nederdalende, en rechte opgaande linie.

De eerste maakt het verband tussen de stamvader en die van hem afstammen; de laatste verbindt een persoon met diegene, van welke hij afstamt.

Artikel 346

In de rechte linie rekent men, dat er tussen de personen zovele graden zijn als er

geboorten bestaan: zo staat, in de nederdalende linie, de zoon, met betrekking tot de vader, in de eerste graad; de kleinzoon in de tweede; en zo voorts; en wederkerig staan, in de opgaande linie, de vader en grootvader met betrekking tot de zoon en kleinzoon, in de eerste of tweede graad, en zo vervolgens.

Artikel 347

In de zijlinie worden de graden berekend door het getal der geboorten, eerst tussen de ene bloedverwant en de naaste gemene stamvader, en vervolgens tussen deze en de andere bloedverwant; zo bestaan twee broeders elkander in de tweede graad, ooms en neven in de derde, volle neven in de vierde, en zo vervolgens.

Artikel 348

Zwagerschap bestaat in de betrekking, welke door aanhuwelijk geboren wordt tussen de ene der echtgenoten en de bloedverwanten van de andere.
Er bestaat geen zwagerschap tussen de wederzijdse bloedverwanten der echtgenoten.

Artikel 349

De graden van zwagerschap worden op dezelfde manier als die der bloedverwantschap berekend.

Artikel 350

Door de ontbinding van het huwelijk wordt de zwagerschap tussen de ene der echtgenoten en de bloedverwanten van de andere niet opgeheven.

VEERTIENDE TITEL²¹⁸ VAN DE OUDERLIJKE MACHT

EERSTE AFDELING²¹⁹ VAN DE GEVOLGEN VAN DE OUDERLIJKE MACHT TEN OPZICHTE VAN DE PERSOON VAN HET KIND

Artikel 351²²⁰

Een kind, van welke ouderdom ook, is eerbied en ontzag aan zijn ouders verschuldigd.
De ouders zijn verplicht hun minderjarige kinderen te onderhouden en op te voeden. Verlies of ontstentenis van de ouderlijke macht of de voogdij ontheft hen niet van de verplichting om tot de kosten van onderhoud en opvoeding naar evenredigheid van hun inkomen bij te dragen. Ten aanzien van de meerderjarigen gelden de bepalingen voorkomende in de derde afdeling van deze titel.

Artikel 352²²¹

²¹⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²¹⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²²⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72.

²²¹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72.

Gedurende het huwelijk der ouders staat het kind tot aan zijn meerderjarigheid onder hun macht, voorzover zij daarvan niet zijn ontheven of ontzet of voorzover zij niet bij plaats gehad hebbende wettiging niet de ouderlijke macht hebben gekregen.

Artikel 353²²²

Behoudens het geval van ontheffing of ontzetting het geval, dat niettegenstaande wettiging de vader niet de ouderlijke macht heeft gekregen en de bepalingen betreffende scheiding van tafel en bed, oefent de vader alleen deze macht uit.

Indien de vader buiten de mogelijkheid is de ouderlijke macht uit te oefenen, wordt die macht, behoudens in geval van scheiding van tafel en bed, uitgeoefend door de moeder.

Is ook deze daartoe niet in staat of niet bevoegd, dan wordt door de kantonrechter een voogd benoemd overeenkomstig artikel 410.

Artikel 354²²³

Onverminderd het bepaalde in geval van ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, echtscheiding en scheiding van tafel en bed zijn de ouders verplicht ten behoeve van het onderhoud en de opvoeding van hun minderjarig kind, indien zij de ouderlijke macht of de voogdij over dat kind niet bezitten zonder daarvan te zijn ontheven of ontzet, wekelijks, maandelijks, of driemaandelijks zoveel aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken uit te keren als de rechter op diens vordering zal hebben bepaald.

Artikel 355²²⁴

Wanneer hij die de ouderlijke macht uitoefent, gewichtige redenen van misnoegen heeft over het gedrag van zijn kind, kan de kantonrechter, op zijn verzoek en te zijnen koste, na verhoor van het kind, en na verhoor of behoorlijke oproeping van den andere der ouders wanneer deze de ouderlijke macht niet heeft verloren, dat kind voor een bepaalde tijd doen opnemen in een voor dat doel bij wet aangewezen inrichting.

Indien de rechter bij het geven van zijn beschikking beslist, dat hij, die de ouderlijke macht uitoefent, niet in staat is de kosten aan de opneming verbonden te betalen, komen deze ten laste van Suriname.

Artikel 356²²⁵

Vervallen.

Artikel 357²²⁶

Hij die de ouderlijke macht uitoefent blijft altijd meester om de in het bevel tot opneming bepaalde tijd te verkorten. Om verlenging van de duur der opneming te verkrijgen, zal opnieuw het bepaalde bij artikel 355 moeten worden in acht genomen.

Artikel 358²²⁷

²²² Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72.

²²³ Gew. bij G.B. 1906 no.50, G.B. 1935 no. 80, S.B. 1983 no. 117.

²²⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80.

²²⁵ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

²²⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²²⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1963 no. 24.

Natuurlijke kinderen staan uitsluitend onder voogdij. Een natuurlijk kind, van welke ouderdom ook, is eerbied en ontzag verschuldigd aan zijn moeder en tevens aan zijn vader, indien deze het kind heeft erkend. De moeder van een natuurlijk kind en de vader, indien deze het kind heeft erkend, zijn verplicht het kind gedurende zijn minderjarigheid te onderhouden en op te voeden. De derde en de vierde zin van artikel 351 zijn van toepassing.

Artikel 354 is toepasselijk ten aanzien van de moeder van een minderjarig natuurlijk kind en van de vader, mits deze het kind heeft erkend, indien zij de voogdij over dat kind niet bezitten zonder daarvan te zijn ontheven of ontzet.

TWEEDE AFDELING²²⁸ VAN DE GEVOLGEN VAN DE OUDERLIJKE MACHT TEN OPZICHTE VAN DE GOEDEREN VAN HET KIND

Artikel 359²²⁹

Hij die over een minderjarig kind de ouderlijke macht uitoefent heeft het bewind over de aan dat kind toebehorende goederen, behoudens de bepalingen van artikel 290 en het laatste lid van artikel 371c.

Deze bepaling is echter niet toepasselijk op zodanige goederen, welke, hetzij bij akte onder de levenden, hetzij bij een uiterste wilsbeschikking, aan de kinderen zijn geschonken of gemaakt, onder bepaling dat het bewind daarover wordt gevoerd door een of meer daarbij aangewezen bewindvoerders, buiten hem die de ouderlijke macht uitoefent.

Wanneer zodanig gesteld bewind, om welke redenen ook, mocht vervallen, gaan de bedoelde goederen over onder het beheer van hem die de ouderlijke macht uitoefent.

Niettegenstaande de aanstelling van bijzondere bewindvoerders, in voege voorschreven, heeft hij die de ouderlijke macht uitoefent het recht om, gedurende de minderjarigheid van zijn kind, van eerstgemelde rekening en verantwoording te vragen.

Artikel 360²³⁰

Hij die krachtens de ouderlijke macht het bewind over de goederen van zijn kinderen heeft is verantwoordelijk, zo voor de eigendom der goederen als voor de vruchten van zodanige goederen waarvan hij het genot niet heeft.

Wat de goederen betreft, waarvan de wet hem het vruchtgenot toekent, is hij alleen verantwoordelijk voor derzelver eigendom.

Artikel 361²³¹

Hij kan over de goederen van zijn minderjarige kinderen niet beschikken dan met inachtneming der regelen, welke ten opzichte van het vervreemden van goederen, aan minderjarigen toebehorende, in de vijftiende titel van het eerste boek zijn voorgeschreven.

Artikel 362²³²

²²⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²²⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²³⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²³¹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²³² Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 76.

In alle gevallen waarin hij een tegenstrijdig belang met dat van zijn minderjarige kinderen mocht hebben, zullen laatstgemelde worden vertegenwoordigd door een bijzondere curator, daartoe door de kantonrechter te benoemen.

Het tweede, derde, vierde en vijfde lid van artikel 178 zijn van toepassing.

Artikel 363²³³

De vader of de moeder die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent heeft het vruchtgenot van de goederen der kinderen.

In het geval, dat zowel de een als de ander der ouders van de ouderlijke macht of de voogdij ontheven zijn, hebben beide ouders het vruchtgenot van het vermogen hunner minderjarige kinderen.

De ontheffing van de vader of de moeder, die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent terwijl de andere der ouders overleden of van de ouderlijke macht of de voogdij ontzet is, heeft geen gevolgen ten aanzien van het vruchtgenot.

Artikel 364

Met dat vruchtgenot zijn de volgende lasten verbonden:

- 1°. De zodanige, waartoe de vruchtgebruikers verplicht zijn;
- 2°. Het onderhoud en de opvoeding der kinderen, overeenkomstig het vermogen van laatstgemelden;
- 3°. De betaling van renten en van interesten van hoofdsommen;
- 4°. De begrafenis-kosten van het kind.

Artikel 365

Het vruchtgenot heeft geen plaats:

- 1°. Ten opzichte van zodanige goederen, welke de kinderen door afzonderlijke arbeid en vlijt mochten hebben verkregen;
- 2°. Ten opzichte van de goederen, welke aan hen bij akte onder de levenden of bij uiterste wilsbeschikking zijn geschonken of gemaakt, onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat de ouders daarvan het vruchtgenot niet zouden bekomen.

Artikel 366

Het vruchtgenot houdt op door het overlijden der kinderen.

Artikel 367

De langstlevende der echtgenoten, welke mocht verzuimd hebben om, overeenkomstig artikel 180, een inventaris te doen opmaken, zal door dat verzuim het vruchtgenot verliezen van al de goederen, welke aan de minderjarige kinderen toebehoren.

Artikel 368²³⁴

Vervallen.

Artikel 369²³⁵

Vervallen.

²³³ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²³⁴ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

²³⁵ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

Artikel 370²³⁶

Wanneer het vruchtgenot krachtens artikel 367 is verloren, heeft de kantonrechter de bevoegdheid om aan de langstlevende der ouders uit de inkomsten der kinderen een jaarlijkse uitkering toe te leggen, teneinde gedurende hun minderjarigheid tot bevordering van hun opvoeding te worden besteed.

Het tweede, derde, vierde en vijfde lid van artikel 178 zijn van toepassing.

Artikel 371²³⁷

De vader noch de moeder van een onwettig kind heeft het vruchtgenot van diens vermogen.

TWEEDE AFDELING A²³⁸ VAN DE ONTHEFFING EN DE ONTZETTING VAN DE OUDERLIJKE MACHT

Artikel 371a²³⁹

Hij die de ouderlijke macht uitoefent kan, hetzij ten aanzien van alle, hetzij ten aanzien van een of meer kinderen, op verzoek van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken of op vordering van het openbaar ministerie van de ouderlijke macht worden ontheven op grond dat hij ongeschikt of onmachtig is zijn plicht tot verzorging en opvoeding te vervullen, en het belang der kinderen zich niet uit andere hoofde tegen die ontheffing verzet.

Indien de rechter het in het belang der kinderen noodzakelijk oordeelt, kan ieder der ouders, voorzover hij de ouderlijke macht nog niet verloren heeft, op verzoek van de andere der ouders, van een der bloedverwanten of aangehuwden der kinderen tot de vierde graad ingesloten, van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken of op de vordering van het openbaar ministerie van de ouderlijke macht over alle of over een of meer kinderen worden ontzet op grond van:

1°. misbruik van de ouderlijke macht of grove verwaarlozing van de verplichting tot onderhoud en opvoeding van een of meer kinderen;

2°. slecht levensgedrag;

3°. onherroepelijke veroordeling wegens het opzettelijk deelnemen aan enig misdrijf met een aan zijn gezag onderworpen minderjarige;

4°. onherroepelijke veroordeling wegens enig misdrijf, omschreven in de Titels XIII, XIV, XV, XVIII, XIX en XX van het tweede boek van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd tegen een aan zijn macht onderworpen minderjarige;

5°. onherroepelijke veroordeling tot een vrijheidsstraf van twee jaren of langer;

6°. het teruggeisen van een kind van anderen, die onderhoud en opvoeding van dat kind op zich hebben genomen, terwijl gegronde vrees bestaat, dat bij inwilliging van de eis het kind zal worden verwaarloosd.

Behalve door de personen in dit artikel reeds genoemd kan het verzoek om ontzetting in het onder 6o bedoelde geval ook geschieden door hen, die onderhoud en opvoeding van het kind op zich hebben genomen;

7°. het in ernstige mate veronachtzamen van de aanwijzingen van de gezinsvoogd of belemmeren van een krachtens het bepaalde in de artikelen 372q en 372r bevolen opneming.

Onder misdrijf worden in dit artikel ook begrepen medeplichtigheid aan en poging tot misdrijf.

²³⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 76.

²³⁷ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

²³⁸ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50.

²³⁹ Gew. bij G.B. 1944 no. 72, G.B. 1972 no. 62, S.B. 1983 no. 117.

Artikel 371b²⁴⁰

De verzoeken of vorderingen in het vorig artikel bedoeld bevatten de feiten en omstandigheden waarop zij zijn gegrond, en worden met de tot staving daarvan dienende bescheiden ingediend bij de kantonrechter van de woon- of verblijfplaats van het kind. Tenzij het verzoek tot ontheffing of ontzetting van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken is uitgegaan, worden de verzoeken of vorderingen met de bovenbedoelde bescheiden door de griffier ten spoedigste in afschrift medegedeeld aan die raad.

Bij het verzoek of de vordering tot ontheffing wordt, zoveel mogelijk, tevens vermeld op welke wijze hetzij in de uitoefening van de ouderlijke macht hetzij in de voogdij is te voorzien, en bij alle verzoeken of vorderingen in het vorige artikel bedoeld geschiedt tevens opgave van de namen der ouders en van hun woonplaats en verblijfplaats, voorzover die bekend zijn, van de namen en woonplaatsen der bloedverwanten of der aangehuwden, die overeenkomstig artikel 385 moeten worden opgeroepen, zomede van de getuigen, die de feiten in het verzoek of de vordering gesteld zouden kunnen staven.

Ontheffing wordt niet uitgesproken indien hij die de ouderlijke macht uitoefent zich daartegen verzet.

Deze regel lijdt uitzondering:

1o. indien na een ondertoezichtstelling van ten minste zes maanden blijkt, of na een opneming krachtens het bepaalde in de artikelen 372q en 372r van meer dan een jaar en zes maanden gegronde vrees bestaat, dat deze maatregel, door de ongeschiktheid of onmacht van een ouder om zijn plicht tot verzorging en opvoeding te vervullen, onvoldoende is om het kind voor zedelijke of lichamelijke ondergang te behoeden;

2o. indien, zonder de ontheffing van de ene ouder, de ontzetting van de andere ouder de kinderen niet aan diens invloed zou onttrekken;

3o. indien de geestvermogens van de ouder zodanig zijn gestoord, dat hij niet in staat is zijn wil te bepalen of de betekenis van zijn verklaring te begrijpen.

Artikel 371c²⁴¹

De kantonrechter doet uitspraak na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders en de bloedverwanten of aangehuwden der kinderen en van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Indien de kantonrechter het nodig oordeelt, kan hij het horen van getuigen bevelen.

Gedurende het onderzoek kan ieder tot de uitoefening van de voogdij bevoegde ingezetene van Suriname en het bestuur van elke der in artikel 418 genoemde verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid zich tot de kantonrechter wenden met een verzoekschrift om met de voogdij te worden belast. De kantonrechter kan hun oproeping bevelen om over dit verzoekschrift te worden gehoord.

Ingeval het verzoek of de vordering wordt toegewezen oefent de echtgenoot van hem wiens ontheffing of ontzetting uitgesproken is, van rechtswege de ouderlijke macht uit, tenzij hij eveneens daarvan was ontheven of ontzet of niettegenstaande wettiging de ouderlijke macht niet heeft gekregen.

Niettemin kan de kantonrechter hem, op verzoek van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, op vordering van het openbaar ministerie of ambtshalve mede van de ouderlijke macht ontheffen, indien daartoe termen zijn. Op deze ontheffing is het laatste lid van artikel 371b toepasselijk.

Bij zodanige ontheffing, zomede indien de echtgenoot reeds van de ouderlijke macht is ontheven of ontzet, voorziet de kantonrechter tevens in de voogdij en de toeziende voogdij over de kinderen die aan de ouderlijke macht worden onttrokken.

In de beschikking waarbij de ontheffing of de ontzetting wordt uitgesproken, zal hij die de

²⁴⁰ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1972 no. 62, S.B. 1987 no. 117.

²⁴¹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

uitoefening van de ouderlijke macht verliest, worden veroordeeld om rekening en verantwoording van zijn beheer te doen aan de andere echtgenoot of de voogd.

De kantonrechter kan bovendien, indien de kinderen die onder de ouderlijke macht of de voogdij van verschillende personen komen, goederen gemeen hebben, één dezer of een ander persoon aanwijzen om onder de nodige door de kantonrechter te stellen waarborgen het bewind over die goederen waar te nemen, totdat scheiding en deling heeft plaats gehad overeenkomstig de 16de titel van het tweede boek.

Artikel 371c bis²⁴²

Alle oproepingen geschieden door de griffier van het kantongerecht bij aangetekende brief uiterlijk op de tweede dag, nadat het verhoor is bepaald, te verzenden; indien echter oproeping moet plaats hebben van een persoon, wiens verblijfplaats niet bekend is, dan wordt zij onverwijld door de griffier geplaatst in een of meer door de kantonrechter aan te wijzen nieuwsbladen. De oproeping van hem wiens ontheffing of ontzetting van de ouderlijke macht wordt verzocht of gevorderd, gaat, tenzij zijn verblijfplaats niet bekend is, vergezeld van een beknopte opgave van de inhoud van het verzoek of de vordering.

Artikel 371d²⁴³

De behandeling van de zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren

De beschikking wordt in het openbaar uitgesproken. Zij kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht.

Wanneer hij, wiens ontheffing of ontzetting is verzocht of gevorderd, op de oproeping niet is verschenen, kan hij tegen zijn ontheffing of ontzetting in verzet komen, binnen veertien dagen nadat de beschikking of enige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende akte aan hem in persoon is betekend of na het plegen door hem van enige daad waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is.

Hij wiens verzoek, of het openbaar ministerie welks vordering tot ontheffing of ontzetting van de ouderlijke macht is afgewezen, en hij die, op de oproeping verschenen, van de ouderlijke macht is ontheven, of ontzet, gelijk mede hij wiens verzet is afgewezen, kan in hoger beroep komen.

Wanneer het verzoek of de vordering strekt tot ontzetting van de ouderlijke macht, staat het aan de kantonrechter vrij, gedurende het onderzoek de uitoefening van de ouderlijke macht geheel of gedeeltelijk te schorsen en aan de andere der ouders of aan een ander door het hof aan te wijzen persoon of aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken zodanige bevoegdheden ten aanzien van de persoon en de goederen der kinderen toe te kennen als hij zal oirbaar achten.

Tegen de in het voorgaande lid bedoelde beschikkingen is generlei voorziening toegelaten. Zij behouden hun kracht totdat de uitspraak omtrent de ontzetting kracht van gewijsde heeft verkregen.

De kosten voor het onderhoud en de opvoeding der minderjarigen, ingevolge het vijfde lid gemaakt door de persoon door de kantonrechter aangewezen of door het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, kunnen door deze op de goederen en inkomsten der minderjarigen en bij onvermogen der kinderen op die hunner ouders worden verhaald; de laatsten zijn hoofdelijk voor voldoening van die kosten aansprakelijk.

Hij die tot zulk verhaal in rechten optreedt, wordt geacht van de kantonrechter vergunning te hebben verkregen kosteloos te procederen. Deze bepaling geldt niet ten aanzien van degene, die zijn reeds vroeger afgewezen vordering andermaal aanhangig maakt.

Artikel 371e²⁴⁴

²⁴² Ingev. bij G.B. 1944 no. 72.

²⁴³ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

²⁴⁴ Gew. bij G.B. 1918 no. 100, G.B. 1923 no. 78, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1944 no. 76.

Hij, die van de ouderlijke macht is ontheven of ontzet, kan, zowel op eigen verzoek als op verzoek van hen, die ingevolge artikel 371a bevoegd zijn ontheffing of ontzetting te verzoeken, zomede op de vordering van het openbaar ministerie, door de kantonrechter in de ouderlijke macht worden hersteld of tot voogd over zijn minderjarige kinderen worden benoemd, indien blijkt, dat zijn gedrag of zijn ongeschiktheid of onmacht geen beletsel zijn hem de ouderlijke macht of voogdij op te dragen. Eveneens kan hij, die van de voogdij of toeziende voogdij over eigen kinderen is ontheven of ontzet en daarna met zijn voormalige echtgenoot is hertrouwd, gedurende dat huwelijk hersteld worden in de ouderlijke macht.

Het verzoek of de vordering wordt ingediend bij de kantonrechter, die van het verzoek of de vordering tot ontheffing heeft kennis genomen.

De kantonrechter doet uitspraak, na verhoor of behoorlijke oproeping zo mogelijk van beide ouders, van de bloedverwanten of aangehouden der kinderen, alsmede van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken en, indien de kinderen onder voogdij staan, van de voogd of het bestuur van de vereniging, stichting of instelling van weldadigheid waaraan de voogdij is opgedragen en de toeziende voogd. Indien de rechter het nodig oordeelt, is hij bevoegd het horen van getuigen te bevelen.

De behandeling van de zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren.

De beschikking wordt in het openbaar uitgesproken. Zij kan uitvoerbaar worden verklaard bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht.

Tegen de beschikking, waarbij het verzoek of de vordering wordt toegewezen, kan diegene der ouders, die daardoor de uitoefening van de ouderlijke macht of de voogdij verliest, indien hij op de oproeping niet is verschenen, in verzet komen binnen veertien dagen nadat de beschikking of enige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende akte aan hem in persoon is betekend of na het plegen door hem van enige daad waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is.

Hoger beroep kan worden ingesteld door hem wiens verzoek, of door het openbaar ministerie welks vordering, zomede door hem wiens verzet is afgewezen, benevens door degenen, die zijn gehoord en ondanks wier tegenspraak het verzoek of de vordering is toegewezen.

Artikel 371e bis²⁴⁵

Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke macht van de persoon of van het Bestuur van de vereniging, stichting of instelling van weldadigheid, aan welke ingevolge enige rechterlijke beschikking in deze afdeling bedoeld de uitoefening van de ouderlijke macht of de voogdij toekomt, of van de persoon of van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, aan welke de kinderen mochten zijn toevertrouwd krachtens de beschikking bedoeld in artikel 371d, vierde lid, wordt in dezelfde rechterlijke beschikking tevens de afgifte der kinderen aan degene, wie het gezag over de minderjarigen tengevolge van zulke beschikking toekomt, bevolen.

Wordt de afgifte der minderjarigen door hem, in wiens feitelijke macht deze zich bevinden, geweigerd, dan kan degene, aan wie krachtens rechterlijke beschikking het gezag over hen toekomt, hun overbrenging doen geschieden door de deurwaarder, aan wie door hem deze tenuitvoerlegging van de beschikking is opgedragen.

Deze tenuitvoerlegging geschiedt niet dan nadat de beschikking is betekend aan hem, aan wie het gezag over de minderjarigen is onttrokken, zomede aan hem, onder wiens feitelijke macht zich de minderjarigen mochten bevinden.

Ingeval van feitelijke wederstand kan de deurwaarder de hulp van de openbare burgerlijke macht inroepen.

De deurwaarder zal elke plaats kunnen betreden, waar de minderjarigen zich bevinden of vermoed worden zich te bevinden; indien echter de minderjarigen zich bevinden of vermoed worden zich te bevinden in een woning, waarvan de toegang door de bewoner wordt geweigerd of waarvan de deuren gesloten zijn, zal de deurwaarder zich vervoegen te Paramaribo bij de

²⁴⁵ Ingev. bij G.B. 1915 no. 85, S.B. 1983 no. 117.

Commissaris van Politie en in één buitendistrict bij de District-Commissaris, in wiens tegenwoordigheid het binnentreden van de woning zal geschieden. Van de tegenwoordigheid van deze ambtenaar en van hetgeen in zijn bijzijn uit kracht van dit artikel is verricht, zal melding worden gemaakt in het proces-verbaal van tenuitvoerlegging, welk stuk door die ambtenaar mede zal worden ondertekend.

Artikel 371f²⁴⁶

De procureur-generaal is bevoegd op grond van de feiten die tot ontzetting van de ouderlijke macht aanleiding kunnen geven, minderjarigen voorlopig aan de macht van hem, die de ouderlijke macht uitoefent te onttrekken en aan de zorg van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken toe te vertrouwen totdat door de rechter in de ouderlijke macht of de voogdij zal zijn voorzien, of door de rechter zal zijn beslist dat geen voorziening nodig is en deze beschikking kracht van gewijsde zal hebben verkregen. De bepalingen van het zevende en het achtste lid van artikel 371d zijn ten deze toepasselijk.

Bijaldien de procureur-generaal van bovenbedoelde bevoegdheid gebruik maakt vóór een verzoek of vordering tot ontzetting bij de rechter is ingediend, is hij verplicht zonder verwijl tot de indiening van die vordering over te gaan.

Indien de afgifte der minderjarigen aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken wordt geweigerd, kan de Procureur-Generaal hun overbrenging doen geschieden door de deurwaarder of dienaar van de openbare macht door hem belast met de tenuitvoerlegging van zijn bevelschrift. De bepalingen van het derde, vierde en vijfde lid van artikel 371e bis vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 371g²⁴⁷

Hij, die van de ouderlijke macht is ontheven of ontzet, is verplicht, ten behoeve van het onderhoud en de opvoeding der aan zijn macht onttrokken kinderen, wekelijks, maandelijks of driemaandelijks zoveel aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken uit te keren als de rechter op diens verzoek zal hebben bepaald.

Is door het Bureau voor Familierechtelijke Zaken bij een verzoek tot ontheffing of ontzetting van de ouderlijke macht, of wel gedurende het onderzoek, bedoeld in artikel 371c, de bepaling van de uitkering aan de kantonrechter verzocht, dan geschiedt die bepaling in de beschikking, waarbij de ontheffing of de ontzetting wordt uitgesproken.

Artikel 371h²⁴⁸

Iedere uitspraak houdende ontheffing of ontzetting van de ouderlijke macht wordt onmiddellijk door de griffier van het kantongerecht in afschrift medegedeeld aan hem op wie de uitoefening van de ouderlijke macht overgaat of die met de voogdij wordt belast, alsmede aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken.

Gelijke mededeling geschiedt door de griffier van de rechterlijke beschikkingen in het voorgaande artikel bedoeld.

Artikel 371i²⁴⁹

Vervallen.

Artikel 371k²⁵⁰

²⁴⁶ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

²⁴⁷ Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

²⁴⁸ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76, S.B. 1983 no. 117.

²⁴⁹ Vervallen bij G.B. 1935 no. 80.

²⁵⁰ Gew. bij G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

De Procureur-Generaal, de districts-commissarissen en de ambtenaren van de burgerlijke stand zijn verplicht zoveel in hun vermogen is, aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken kosteloos alle inlichtingen te verschaffen. De ambtenaren van de burgerlijke stand zijn voorts gehouden kosteloos alle afschriften en uittreksels uit hun registers te verstrekken, welke het Bureau voor Familierechtelijke Zaken in het belang van de hem opgedragen taak van hen vraagt; de te verstrekken afschriften en uittreksels zijn vrij van zegel.

Artikel 371²⁵¹

Alle verzoekschriften, vorderingen, beschikkingen, exploiten en alle andere stukken, opgemaakt ter voldoening aan de bepalingen van deze afdeling zijn vrij van zegel.

Alle verzoeken in deze afdeling bedoeld, welke uitgaan van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, worden kosteloos behandeld en de door die raad in het belang van de hem opgedragen taak gevraagde grossen, afschriften en uittreksels worden hem door de griffiers vrij van alle kosten uitgereikt.

TWEEDE AFDELING B²⁵² VAN DE ONDERTOEZICHTSTELLING VAN ONDER DE OUDERLIJKE MACHT STAANDE KINDEREN

Artikel 372²⁵³

1. Indien een kind zodanig opgroeit, dat het met zedelijke of lichamelijke ondergang wordt bedreigd, kan de kantonrechter het onder toezicht stellen.
2. Hij kan dit doen op verzoek van een van de ouders die de ouderlijke macht uitoefent, een van de bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad of het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, dan wel op vordering van het openbaar ministerie.
3. De kantonrechter kan, een verzoek of een vordering tot ontheffing of ontzetting van de ouderlijke macht afwijzend, indien het gehouden onderzoek daartoe aanleiding geeft, bij dezelfde beschikking het kind op de in het eerste lid omschreven grond ambtshalve onder toezicht stellen.

Artikel 372a²⁵⁴

1. De verzoeken of vorderingen in het vorige artikel bedoeld omschrijven de feiten en omstandigheden waarop zij zijn gegrond, en worden met de tot staving daarvan dienende bescheiden ingediend bij de kantonrechter van de woonplaats of, bij gebreke van een woonplaats hier te lande, van de verblijfplaats van de minderjarige.
2. Op het verzoek of de vordering tekent de griffier de datum van indiening aan. Tenzij het verzoek van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken is uitgegaan, worden de verzoeken of vorderingen met de bovenbedoelde bescheiden door de griffier ten spoedigste in afschrift aan die raad medegedeeld.
3. Bij de verzoeken of vorderingen geschiedt tevens opgave van de namen der ouders en hun woonplaats of verblijfplaats, en, voor zover die bekend zijn, van de namen en woonplaatsen der bloedverwanten of aangehuwden, die overeenkomstig artikel 385 moeten worden opgeroepen, zomede van de getuigen, die de in het verzoek of de vordering gestelde feiten zouden kunnen staven.

²⁵¹ Gew. bij G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

²⁵² Ingev. bij G.B. 1972 no. 62.

²⁵³ Gew. bij G.B. 1972 no. 62.

²⁵⁴ Gew. bij S.B. 1983 no. 117.

Artikel 372b

1. De kantonrechter doet uitspraak na verhoor of behoorlijke oproeping van het kind, de ouders, de bloed- of aanverwanten van het kind en het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Indien hij het nodig oordeelt, kan hij het horen van getuigen bevelen.
2. De voor het verhoor bestemde dag wordt niet later gesteld dan veertien dagen, nadat het verzoek of de vordering is ingediend, indien de ouders of een van hen in Suriname verblijven, en niet later dan twee maanden, indien beide buiten Suriname verblijven.

Artikel 372c

1. De oproepingen geschieden door de griffier bij aangetekende brief, te verzenden uiterlijk op de tweede dag, nadat het verhoor is bepaald; indien het echter betreft oproeping van een persoon wiens verblijfplaats niet bekend is, wordt zij onverwijld door de griffier in een of meer door de kantonrechter aan te wijzen nieuwsbladen geplaatst.
2. De oproeping van degene die de ouderlijke macht uitoefent, gaat, tenzij het verzoek tot ondertoezichtstelling van hemzelf is uitgegaan of zijn verblijfplaats niet bekend is, vergezeld van een beknopte opgave van de inhoud van het verzoek of de vordering.
3. Bij niet-verschijning van het kind op de dag voor het verhoor bepaald, kan de kantonrechter een nadere dag bepalen en bevelen, dat het kind tegen die dag door een deurwaarder of dienaar van de openbare macht voor hem wordt gebracht; het openbaar ministerie verleend daarbij, zo nodig, zijn medewerking. Verschijnt het kind alsdan wederom niet, dan wordt de zaak zonder hem behandeld.

Artikel 372d

1. De behandeling van de zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren, waartoe de kantonrechter om bijzondere redenen toegang kan verlenen.
2. Binnen veertien dagen na het laatste verhoor wordt de met redenen omklede beschikking in het openbaar uitgesproken.
3. De beschikking kan bij voorraad uitvoerbaar worden verklaard, niettegenstaande verzet of hoger beroep, met of zonder borgtocht.

Artikel 372^e

1. Bij zijn beschikking tot ondertoezichtstelling benoemt de kantonrechter, een gezinsvoogd, die onder zijn leiding op het kind toezicht houdt.
2. In de regel wint de kantonrechter, alvorens tot de benoeming over te gaan, het gevoelen in van een rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, stichting of instelling van weldadigheid, die aan daartoe door de President te stellen eisen voldoet. Hij roept zoveel mogelijk de medewerking van zodanige instelling in bij het uitoefenen van de leiding van het toezicht.
3. Bij toepassing van de vorige leden let de kantonrechter op de godsdienstige gezindheid van het kind en van het gezin waartoe het behoort.

Artikel 372f

1. Bij de uitspraak brengt de kantonrechter, onder mededeling van de naam van de gezinsvoogd, de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, in herinnering:
 - a. dat bij de verzorging en opvoeding van de minderjarige hij de aanwijzingen van de gezinsvoogd moet opvolgen;
 - b. dat bij meningsverschil met dezelve hij zich op hem, de kantonrechter, kan beroepen.

2. Indien hij die de ouderlijke macht uitoefent, niet bij de uitspraak tegenwoordig is, wordt hij bij aangetekende brief van de griffier opgeroepen om voor de kantonrechter te verschijnen. Het in het vorige lid bepaalde wordt hem bij de latere verschijning medegedeeld.
3. Verschijnt hij niet voor de rechter op de oproeping bedoeld in het tweede lid, dan wordt een en ander hem bij exploit betekend.

Artikel 372g

1. Wanneer hij die de ouderlijke macht uitoefent, op de oproeping, bedoeld bij artikel 372b, niet is verschenen, kan hij, tenzij het verzoek tot ondertoezichtstelling van hemzelf is uitgegaan, in verzet komen binnen veertien dagen, nadat hem overeenkomstig artikel 372f is medegedeeld, wie met de gezinsvoogdij is belast, of nadat de beschikking of enige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende akte aan hem in persoon is betekend, of na het plegen door hem van enige daad, waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is.
2. Hij wiens verzoek, of het openbaar ministerie welks vordering, is afgewezen, kan in hoger beroep komen.
3. Gelijk recht van hoger beroep komt toe, tenzij het verzoek van deze zelf is uitgegaan, aan degene die de ouderlijke macht uitoefent, indien hij bij de oproeping bedoeld bij artikel 372b is verschenen of bij niet-verschijning zijn verzet is afgewezen.

Artikel 372h

1. De gezinsvoogd dient de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, van raad bij de verzorging en opvoeding, en tracht hem te overreden hiertoe het nodige te doen.
2. Bij de verzorging en opvoeding van het onder toezicht gestelde kind moet de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, zich naar de aanwijzingen van de gezinsvoogd gedragen.

Artikel 372i

1. De kantonrechter kan, hangende het onderzoek, het kind voorlopig onder toezicht stellen. Dit voorlopig toezicht blijft gelden, totdat omtrent de ondertoezichtstelling bij gewijsde is beslist.
2. Tegen deze beschikking is generlei voorziening toegelaten.

Artikel 372j

1. De kantonrechter bepaalt de duur van de ondertoezichtstelling op een termijn van ten hoogste een jaar.
2. De duur van de ondertoezichtstelling kan door de kantonrechter, na verhoor of behoorlijke oproeping van degene die de ouderlijke macht uitoefent en van de gezinsvoogd, telkens met ten hoogste een jaar worden verlengd.
3. Van elke verlenging wordt, met opgave van redenen, onverwijld bij exploit kennis gegeven aan degene die de ouderlijke macht uitoefent; deze kan daartegen in hoger beroep komen.

Artikel 372k

1. De kantonrechter kan de ondertoezichtstelling te allen tijde opheffen.
2. Zij eindigt door de meerderjarigheid van het kind.

Artikel 372l

1. De gezinsvoogd zoekt zoveel mogelijk persoonlijke aanraking met het kind en met het gezin waartoe het behoort.
2. Hij bevordert het geestelijk, lichamelijk en toekomstig welzijn van het kind.

Artikel 372m

1. De gezinsvoogd dient de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, van raad bij de verzorging en opvoeding, en tracht hem te overreden hiertoe het nodige te doen.
2. Bij de verzorging en opvoeding van het onder toezicht gestelde kind moet de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, zich naar de aanwijzingen van de gezinsvoogd gedragen.

Artikel 372n

1. Ingeval van verschil tussen de gezinsvoogd en degene die de ouderlijke macht uitoefent, ten aanzien van de in het belang van het kind te nemen maatregelen, beslist de kantonrechter.
2. Zodanige beslissing wordt op schriftelijk verzoek van een der partijen, nadat ook de andere partij in de gelegenheid is gesteld haar gevoelen voor de kantonrechter toe te lichten, met de meeste spoed genomen.
3. Van deze beschikking, die bij voorraad uitvoerbaar is, kan de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, in hoger beroep komen.
4. Aanwijzing tot het nemen van maatregelen, die kosten zullen veroorzaken, kan de gezinsvoogd slechts met machtiging van de kantonrechter geven.

Artikel 372o

De kantonrechter kan te allen tijde bevelen, dat het kind door de gezinsvoogd voor hem wordt gebracht; het openbaar ministerie verleent daarbij, zo nodig, zijn medewerking.

Artikel 372p

Plaatsing van het kind buiten het gezin kan, behoudens in de gevallen, dat de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, daartoe zonder bezwaar van de gezinsvoogd overgaat, alleen krachtens de artikelen 372q en 372r geschieden.

Artikel 372q

1. De kantonrechter kan het kind tot onderzoek van zijn geestelijke of lichamelijke gesteldheid voor ten hoogste drie maanden in een ziekenhuis doen opnemen; het openbaar ministerie verleent daarbij, zo nodig, zijn medewerking.
2. De kantonrechter kan, indien het belang van het kind het noodzakelijk maakt, de termijn van opneming eenmaal met ten hoogste twee maanden verlengen.
3. Beschikkingen krachtens de voorgaande leden van dit artikel kunnen zonder voorafgaand verhoor worden gegeven.
Tot verlenging van de plaatsing in het ziekenhuis besluit de kantonrechter niet, dan na inlichtingen bij het hoofd van de inrichting te hebben ingewonnen.
4. Tegen de in dit artikel bedoelde beschikkingen kan de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, in hoger beroep komen.

Artikel 372r

1. Indien dit in het belang van de verzorging en opvoeding noodzakelijk is, kan de kantonrechter het kind in een der tot dit doel door de President aan te wijzen inrichtingen of elders dan in een inrichting doen opnemen.
2. Bij zijn keuze let de kantonrechter op de wensen van hen die het gezag uitoefenen, en op de godsdienstige gezindheid van het kind en het gezin waartoe het behoort.
3. De kantonrechter bepaalt de duur van de opneming op een termijn van ten hoogste een jaar. Hij kan deze termijn te allen tijde verkorten, maar tot ten hoogste twee jaren verlengen.

4. Verdere verlenging, telkens ten hoogste met een jaar, is slechts mogelijk:
 - a. wanneer het kind de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;
 - b. wanneer het kind de leeftijd van dertien jaren heeft bereikt, doch alleen indien de verlenging bepaaldelijk ter wille van de voortzetting van een aangevangen opleiding noodzakelijk is;
 - c. indien de verlenging bepaaldelijk ter wille van de voortzetting van een aangevangen behandeling van medische aard noodzakelijk is.
5. Opneming in een in het eerste lid bedoelde inrichting eindigt mede door een besluit van de Minister van Justitie en Politie, de kantonrechter gehoord, wanneer de minister dit in verband met een juiste verdeling der in de aangewezen inrichtingen beschikbare plaatsruimte noodzakelijk oordeelt.
6. De beschikkingen krachtens de voorgaande leden van dit artikel worden niet gegeven, dan nadat ook de gezinsvoogd gehoord of behoorlijk opgeroepen is. Artikel 372q derde lid, tweede volzin, en vierde lid is van toepassing.

Artikel 372s

De kosten van de maatregelen, bedoeld bij de artikelen 372n vierde lid, 372q en 372r, komen ten laste van de ouders of, voor zover deze onvermogen zijn, ten laste van het kind; voor zover ook het kind onvermogen is, blijven die kosten ten laste van het Land.

Artikel 372t

Door de President worden voorschriften gegeven ten aanzien van alles, wat in verband met de uitvoering van het bepaalde in deze afdeling nog nadere voorziening behoeft.

Artikel 372u

1. Alle verzoekschriften, vorderingen, beschikkingen, exploiten en alle andere stukken, opgemaakt ter voldoening aan de bepalingen van deze afdeling, zijn vrij van zegel.
2. Alle verzoeken in deze afdeling bedoeld, welke uitgaan van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, worden kosteloos behandeld en de door die raad in het belang van de hem opgedragen taak gevraagde grossen, afschriften en uittreksels worden hem door de griffiers vrij van alle kosten uitgereikt. Artikel 371k is te dezen eveneens van toepassing.

DERDE AFDELING VAN DE WEDERZIJDSE VERPLICHTINGEN TUSSEN DE OUDERS OF VOORoudERS EN DE KINDEREN EN VERDERE AFKOMELINGEN

Artikel 373²⁵⁵

Een kind heeft geen rechtsvordering tegen zijn ouders tot het bekomen van een gevestigde stand, door huwelijksuitzet of op een andere wijze.

Artikel 373a²⁵⁶

De kinderen zijn verplicht hun ouders en andere bloedverwanten in de opgaande linie, wanneer zij behoeftig zijn, te onderhouden.

Artikel 374

²⁵⁵ Gew. en vernummerd bij G.B. 1972 no. 62.

²⁵⁶ Gew. en vernummerd bij G.B. 1972 no. 62.

Schoonzoons en schoondochters moeten insgelijks, en in dezelfde gevallen, aan hun schoonouders onderhoud verschaffen; doch deze verplichting houdt op:

1°. Wanneer de schoonmoeder tot een tweede huwelijk is overgegaan;

2°. Wanneer diegene der echtgenoten, door wie de zwagerschap bestond, en de kinderen, uit deszelfs huwelijksvereniging met de andere echtgenoot gesproten, overleden zijn.

Artikel 375

De verplichtingen, welke uit de bepalingen der twee voorgaande artikelen voortvloeien zijn wederkerig.

Artikel 376²⁵⁷

Vervallen.

Artikel 377²⁵⁸

Vervallen.

Artikel 378²⁵⁹

Wanneer degene, die tot het geven van onderhoud verplicht is, bewijst buiten staat te zijn het geld, daartoe vereist, op te brengen, kan de kantonrechter, na onderzoek van zaken, bevelen, dat hij degene, aan wie hij onderhoud verschuldigd is, bij zich in huis zal nemen en aldaar van het nodige voorzien.

Artikel 379

Wanneer de vader of de moeder aanbiedt om het kind, aan hetwelk zij onderhoud verschuldigd zijn, bij zich in huis te voeden en te onderhouden, zijn zij daardoor vrijgesteld van de gehoudenheid om aan die verplichting op een andere wijze te voldoen.

Artikel 380²⁶⁰

Tussen een natuurlijk kind en zijn moeder bestaat de wederkerige verplichting elkaar in geval van behoefte te onderhouden.

Tussen een natuurlijk kind en zijn vader bestaat zodanige wederkerige verplichting slechts wanneer de vader het kind erkend heeft; de vader kan zijnerzijds echter geen aanspraak op onderhoud maken, wanneer hij het kind na diens meerderjarigheid heeft erkend.

Artikel 381

Alle overeenkomsten, waarbij zou worden afgezien van het recht om onderhoud te genieten, zijn nietig en van onwaarde.

VEERTIENDE TITEL A²⁶¹ VAN DE BEPALING, WIJZIGING EN INTREKKING VAN UITKERINGEN TOT ONDERHOUD

²⁵⁷ Vervallen bij G.B. 1935 no. 80.

²⁵⁸ Vervallen bij G.B. 1935 no. 80.

²⁵⁹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

²⁶⁰ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

²⁶¹ Ingev. bij G.b. 1935 no. 80.

Artikel 381a

Het krachtens dit boek verschuldigde onderhoud, daaronder begrepen het verschuldigde voor onderhoud en opvoeding van een minderjarige, wordt bepaald naar evenredigheid der behoeften van de tot onderhoud gerechtigde enerzijds en het inkomen en vermogen van de tot uitkering verplichte, in verband met het getal en de hoedanigheid der andere personen, wier onderhoud volgens dit boek te zijnen laste komt, anderzijds.

Artikel 381b

De rechter is bevoegd, de beslissing over de uitkering op vordering van de tot onderhoud veroordeelde of van degene aan wie de betaling moet geschieden te wijzigen of in te trekken.

De wijziging of intrekking moet zijn gegrond op de overweging, dat de feitelijke verhouding bestaande tussen de behoeften van de tot onderhoud gerechtigde enerzijds en het inkomen en vermogen van de tot onderhoud veroordeelde in verband met de op hem rustende lasten anderzijds sedert het ogenblik, waarop bedoelde beslissing is gegeven, zo aanmerkelijk is veranderd, dat had deze gewijzigde verhouding bestaan op genoemd ogenblik, de beslissing een andere zou zijn geweest.

De rechter is bevoegd om op overeenkomstige wijze een door partijen getroffen regeling terzake van onderhoud krachtens dit Boek verschuldigd, te wijzigen of in te trekken.

VIJFTIENDE TITEL VAN MINDERJARIGHEID EN VOOGDIJ

EERSTE AFDELING VAN DE MINDERJARIGHEID

Artikel 382²⁶²

Minderjarigen zijn de zodanigen, die de volle ouderdom van een en twintig jaren niet hebben bereikt en niet vroeger in de echt zijn getreden.

Wanneer het huwelijk vóór hun volle ouderdom van een en twintig jaren is ontbonden, keren zij niet tot de staat van minderjarigheid terug.

Minderjarigen die niet staan onder de ouderlijke macht, staan onder voogdij, op de voet en de wijze als bij de derde, vierde, vijfde en zesde afdeling van deze titel is voorgeschreven.

Artikel 382a²⁶³

Bij het ontbreken van een bekende woonplaats binnen Suriname worden de voogden over de minderjarige ingezetenen van Suriname geacht ten aanzien der voogdij woonplaats te hebben bij de toeziende voogd.

Wordt de toeziende voogd door een ander vervangen, dan houdt deze woonplaats stand totdat de toeziende voogdij van de nieuw benoemde begint.

Brengt de toeziende voogd zijn woonplaats naar het buitenland over, dan houdt het voogdij-domicilie stand totdat de minderjarige een andere woonplaats binnen Suriname verkrijgt.

Artikel 382b²⁶⁴

1. Er is een Bureau voor Familierechtelijke Zaken, waaraan - behalve de in dit wetboek of in

²⁶² Gew. bij G.B. 1901 no. 29, G.B. 1906 no. 50.

²⁶³ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50.

²⁶⁴ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1909 no. 6, G.B. 1935 no. 80, S.B. 1983 no. 117.

- andere wetten uitdrukkelijk genoemde bemoeienissen - is opgedragen de zorg voor de minderjarigen, die bij rechterlijk vonnis of anderszins aan de zorg van het Bureau zijn toevertrouwd.
2. Taak en bevoegdheden van het Bureau worden, voor zover dit niet in dit Wetboek of in andere wettelijke regelingen heeft plaatsgehad, bij Staatsbesluit geregeld.
 3. Het Bureau voor Familierechtelijke Zaken draagt zorg, dat de gelden, aan het Bureau betaald door personen, die krachtens dit Wetboek of een andere wettelijke regeling tot een uitkering tot onderhoud en opvoeding van hun kinderen verplicht zijn, overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

Artikel 382c²⁶⁵

Het Bureau voor Familierechtelijke Zaken kan in rechte optreden ten behoeve van minderjarigen, die in Suriname hun woonplaats dan wel hun werkelijk verblijf hebben of hun woonplaats gehad hebben.

Artikel 382d²⁶⁶

1. Alle vorderingen strekkende tot vaststelling van een bedrag tot onderhoud en opvoeding van minderjarige kinderen en vorderingen strekkende tot wijziging van een dergelijk bedrag kunnen door de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige, na intrede van de meerderjarigheid door het kind zelf en door het Bureau voor Familierechtelijke Zaken worden ingesteld. Ze kunnen van een ter zake gegeven beslissing in verzet of hoger beroep gaan.
2. Het Bureau voor Familierechtelijke Zaken behoeft voor het instellen van een in het vorige lid bedoelde vordering en voor het aanwenden van rechtsmiddelen tegen de in dat lid bedoelde beslissingen schriftelijke toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige en zo dat de moeder niet is, tevens van de moeder, behalve wanneer zij haar wil niet kan verklaren.
3. Bij niet geregelde voldoening van de bedragen door de rechter vastgesteld na een verzoek als bedoeld in het eerste lid van dit artikel kan, ongeacht wie het verzoek heeft gedaan, het Bureau voor Familierechtelijke Zaken het vonnis of de beschikking ten uitvoer leggen op de wijze bedoeld in de Derde Afdeling van de Tweede Titel van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
4. De uitkeringen, bedoeld in het eerste lid worden aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken uitbetaald, tenzij uit desbetreffende wettelijke bepalingen het tegendeel blijkt of met de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige anders is overeengekomen.

TWEEDE AFDELING VAN DE VOOGDIJ IN HET ALGEMEEN

Artikel 383²⁶⁷

In iedere voogdij is slechts één voogd en één toeziende voogd, behoudens de bepalingen van de artikelen 403 en 415.

De voogdij of toeziende voogdij van kinderen van dezelfde ouders wordt gerekend voor een enkele voogdij of toeziende voogdij, voorzover die kinderen een zelfde voogd of toeziende

²⁶⁵ Ingev. bij S.B. 1983 no. 117.

²⁶⁶ Ingev. bij S.B. 1983 no. 117.

²⁶⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

voogd hebben.

Artikel 383a²⁶⁸

De voogdij begint:

1°. indien een voogd benoemd is door de rechter, van het oogenblik van zijn benoeming indien deze in zijn tegenwoordigheid heeft plaats gehad, of anders op de dag volgende op die, waarop de kennisgeving van de griffier omtrent zijn benoeming aan hem is verzonden;

2°. indien een voogd benoemd is door een der ouders, van het oogenblik dat de benoeming door het overlijden van kracht is geworden en de benoemde verklaard heeft dat hij de benoeming op zich neemt;

3°. indien een gehuwde vrouw tot voogdes is benoemd hetzij door de rechter hetzij door een der ouders, van het oogenblik dat zij met bijstand of machtiging van haar man of met machtiging van de rechter verklaard heeft de voogdij op zich te nemen;

4°. indien een vereniging, stichting of instelling van weldadigheid anders dan op eigen verzoek of bereidverklaring tot voogd is benoemd, van het oogenblik dat zij verklaard heeft de voogdij op zich te nemen;

5°. in het geval bedoeld in artikel 409, van het oogenblik van de bekrachtiging;

6°. indien een voogd van rechtswege optreedt, van het oogenblik waarop het feit waaruit deze voogdij voortvloeit heeft plaats gehad.

De kennisgeving van de griffier onder 1°. bedoeld moet onverwijld bij geadviseerde dienstbrief geschieden.

Artikel 383b²⁶⁹

Indien over minderjarigen die onder voogdij staan een andere voogd benoemd is of van rechtswege optreedt, eindigt de bediening van de eerste voogd op het oogenblik dat die van de andere begint, tenzij door de rechter een ander tijdstip mocht zijn bepaald.

De voogdij eindigt:

1°. indien minderjarigen, na onder voogdij te hebben gestaan, weder onder de ouderlijke macht terugkeren omdat de vader of de moeder in die macht wordt hersteld, zodra de daartoe strekkende beschikking aan de voogd zal zijn betekend;

2°. Indien minderjarigen, na onder voogdij te hebben gestaan, weder onder de ouderlijke macht terugkeren krachtens de artikelen 259a of 285a, op het oogenblik van de huwelijksvoltrekking.

3°. Indien minderjarige natuurlijke wettig erkende kinderen door wettiging van rechtswege onder ouderlijke macht komen, op het oogenblik van het voltrekken van het huwelijk, waardoor de wettiging ontstaat, of van het verlenen der brieven van wettiging in het geval, voorzien bij artikel 327; indien echter ouderlijke macht door de rechter wordt verleend krachtens artikel 330, derde en vierde lid, op het oogenblik, dat de rechterlijke beschikking in gewijsde is gegaan, tenzij door de rechter een ander tijdstip mocht zijn bepaald;

4°. indien in het geval voorzien in artikel 506 hij die onder curatele heeft gestaan weder de uitoefening van de ouderlijke macht verkrijgt, op het oogenblik dat de curatele is opgeheven.

Artikel 384²⁷⁰

Behoudens het bepaalde in het volgende artikel is een ieder die niet, naar aanleiding van de achtste en van de negende afdeling van deze titel, van de voogdij is uitgesloten of verschoond, verplicht dezelve op zich te nemen.

Wanneer de benoemde voogd weigerachtig of in gebreke is de voogdij uit te oefenen, zal

²⁶⁸ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1945 no. 59.

²⁶⁹ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1944 no. 72.

²⁷⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

daarin door de kantonrechter worden voorzien door de benoeming van een bewindvoerder, in de plaats en ten koste van de voogd.

In dat geval is de voogd verantwoordelijk voor de verrichtingen van de bewindvoerder, behoudens zijn verhaal jegens laatstgemelde.

Artikel 384a²⁷¹

Noch de door een der ouders benoemde voogd, noch de tot voogdes benoemde gehuwde vrouw is verplicht de voogdij op zich te nemen. Hun benoeming heeft geen gevolg, tenzij zij verklaren de voogdij op zich te nemen. Deze verklaring moet worden afgelegd ter griffie van het kantongerecht der woonplaats van de minderjarige, binnen één maand nadat de benoeming aan hen zal zijn betekend indien zij zich in Suriname, binnen drie maanden indien zij zich daarbuiten bevinden.

Betekening wordt niet vereist, indien ter griffie van het kantongerecht de verklaring is afgelegd, dat de benoeming wordt geweigerd.

De voorafgaande bepalingen zijn op verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid bedoeld in artikel 418 toepasselijk, tenzij haar de voogdij op eigen verzoek of bereidverklaring is opgedragen.

Artikel 384b²⁷²

Vervallen.

Artikel 384c²⁷³

De toeziende voogdij begint van het ogenblik van de benoeming van de toeziende voogd indien die benoeming in zijn tegenwoordigheid heeft plaats gehad, of anders op de dag, volgende op die, waarop de kennisgeving van de griffier omtrent zijn benoeming aan hem is verzonden. Het laatste lid van artikel 383a is ten deze van toepassing.

Artikel 384d²⁷⁴

Het in artikel 383b bepaalde omtrent het eindigen van de bediening van de voogd en van de voogdij, is mede toepasselijk op de bediening van de toeziende voogd en op de toeziende voogdij.

Artikel 385²⁷⁵

Wanneer, naar aanleiding der bepalingen van de voorgaande, deze en de volgende titel, de tussenkost van bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige vereist wordt, zullen deze steeds ten getale van vier worden opgeroepen, en uit de naaste, en zoveel mogelijk in de beide liniën, worden gekozen; met dien verstande, dat slechts die bloedverwanten en aangehuwden voor de rechter zullen geroepen worden, welke wonen binnen diens ressort, en zullen de elders woonachtige bloedverwanten en aangehuwden, wanneer de rechter het dienstig acht hen te raadplegen, tot dat einde worden opgeroepen voor een te delegeren ambtenaar, die het deswege op te maken proces-verbaal aan de rechter, die in de zaak uitspraak doen moet, zal doen

²⁷¹ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

²⁷² Vervallen bij S.B. 1981 no. 23.

²⁷³ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

²⁷⁴ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

²⁷⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

toekomen.

Indien enig opgeroepen bloedverwant of aangehuwde niet verschijnt, kan de rechter de verschijning gelasten van een ander bloedverwant of aangehuwde, zelfs in verdere graad.

Die bloedverwanten of aangehuwden moeten zijn meerderjarig en binnen Suriname woonachtig.

Wanneer zich geen genoegzaam getal bloedverwanten of aangehuwden binnen Suriname bevindt, is de rechter slechts gehouden zodanige te horen of te doen horen, die binnen dezelve woonachtig zijn. Bij algeheel ontbreken van bloedverwanten of aangehuwden binnen Suriname beslist de rechter zonder verhoor van bloedverwanten of aangehuwden.

Artikel 386²⁷⁶

Telken reize wanneer de tegenwoordigheid, hetzij van de toeziende voogd, hetzij van bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige, gevorderd wordt, zullen zij zich door een bijzondere gevolmachtigde kunnen laten vertegenwoordigen. De schriftelijke volmacht is vrij van zegel.

De gevolmachtigde zal slechts in de naam van één persoon kunnen optreden.

De kantonrechter kan gelasten, dat hij, die zich heeft laten vertegenwoordigen, in persoon verschijnt.

Artikel 386a²⁷⁷

Wanneer naar aanleiding der bepalingen van de voorgaande, deze of de volgende titel het verhoor van de toeziende voogd vereist wordt of wel diens oproeping is bevolen, zal zulks niet behoeven plaats te hebben, indien de toeziende voogdij openstaat ten dage, dat het verzoek of de vordering, naar aanleiding waarvan het verhoor of de oproeping zoude moeten geschieden, bij de kantonrechter wordt ingediend.

Behalve in de gevallen bedoeld in de artikelen 436, derde lid, en 438a, zal het de kantonrechter evenwel vrij staan te bepalen, dat op het verzoek niet zal worden beschikt voor de benoeming van de toeziende voogd heeft plaatsgevonden.

Artikel 387²⁷⁸

Alle voogden, met uitzondering van de in artikel 418 vermelde verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid, zijn verplicht, tot zekerheid van hun beheer, hypotheek te geven tot beloop van een aan het beheer van de voogdij geëvenredigde geldsom.

Tot dat einde zal de kantonrechter onverwijld, na verhoor of behoorlijke oproeping van de voogd, de toeziende voogd en de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige, de hoegrootheid van die som bepalen, en daarbij achtslaan op de aard der goederen, de minderjarige toebehorende, op derzelver opbrengst, en op de verantwoordelijkheid, welke ten laste van de voogd uit het beheer van die goederen zoude kunnen voortvloeijen.

De kantonrechter zal, bij het daarvan op te maken proces-verbaal, summiere opgaven doen van de onderscheidene geuite meningen, en de redenen van zijn beslissing vermelden.

De uitspraak van de kantonrechter zal, na acht dagen, door de zorg van de toeziende voogd, en op deszelfs verantwoordelijkheid, bij voorraad worden tenuitvoergelegd, niettegenstaande het beroep, waarvan in artikel 390 wordt gesproken.

Artikel 388²⁷⁹

²⁷⁶ Gew. bij G.B. 1915 no. 78, G.B. 1944 no. 72.

²⁷⁷ Ingev. bij G.B. 1944 no. 72.

²⁷⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²⁷⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

De kantonrechter zal, na verhoor van de personen in het tweede lid van artikel 387 aangeduid, kunnen bevelen dat de effecten aan toonder, aan de minderjarige toebehorende, in de consignatiekas in bewaring worden gegeven; in welk geval de waarde van die effecten, bij het bepalen van de hoegrootheid van de hypotheek, niet zal in aanmerking worden genomen.

Artikel 389²⁸⁰

Indien de voogd, op het oogenblik waarop hij verplicht is hypotheek te geven, geen of geen genoegzame goederen bezit, welke voor zodanig verband vatbaar zijn, is hij gehouden aan zijn verplichting, voor het geheel of voor het ontbrekende, te voldoen, zodra hij goederen van dien aard verkregen heeft.

De kantonrechter zal kunnen bevelen dat de voogd inmiddels de door hem te stellen hypotheek vervange of aanvulle door een andere zekerheid, door de kantonrechter te bepalen, welke zal kunnen bestaan, hetzij in hypotheek op de goederen van een derde daarin toestemmende persoon, hetzij in borgtocht van een of meer personen van voldoende gegoedheid, hetzij in ten behoeve van de minderjarige verbonden inschrijvingen op het grootboek van de nationale schuld of inlagen in de Surinaamse postspaarbank, hetzij in bewaargeving van effecten aan toonder in de consignatie-kas op gelijke voet als die, waarvan in artikel 388 wordt gehandeld, hetzij in twee of meer dezer waarborgen gezamenlijk. Bij gebreke daarvan kan de kantonrechter de voogd gelasten de som, ingevolge het tweede lid van artikel 387 bepaald, inmiddels te storten in de consignatie-kas.

Artikel 390²⁸¹

De voogd, de toeziende voogd en de bloedverwanten of aangehuwden, die tot het uiten van hun gevoelen gehoord zijn, kunnen tegen de beslissingen van de kantonrechter, in de drie vorige artikelen bedoeld, bij verzoekschrift, in hoger beroep komen bij het hof van justitie, hetwelk, desnoods na verhoor van de voogd, de toeziende voogd en de bloedverwanten of aangehuwden, zonder verdere vorm van proces, bij uiterlijk gewijsde, het geven van zekerheid zal regelen.

Artikel 391²⁸²

Wanneer gedurende de voogdij de gegoedheid van de minderjarige merklijk toeneemt, zal de kantonrechter, na verhoor van de personen, bij artikel 387 vermeld, bevelen dat de zekerheid worde vergroot met een door hem te bepalen som, behoudens het beroep, waarover in het vorige artikel gesproken wordt.

De voogd zal vermindering van de zekerheid mogen vragen, indien buiten zijn schuld, gedurende zijn beheer, de gegoedheid van de minderjarige een aanmerkelijke vermindering heeft ondergaan.

Artikel 392

Alle geschillen over de waarde der tot hypotheek aangeboden goederen zullen door de kantonrechter worden beslist, na verhoor of behoorlijke oproeping der bij artikel 387 vermelde personen, en behoudens het beroep aan het hof van justitie, hetwelk zal handelen zoals bij artikel 390 is voorgeschreven.

Artikel 393

²⁸⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1911 no. 37.

²⁸¹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80.

²⁸² Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

De hypotheek zal worden gesteld, hetzij bij de akte van de benoeming van de voogd of bij zijn eedsaflegging, hetzij bij elke andere authentieke akte.

Artikel 394²⁸³

De kantonrechter zal aan de voogd kunnen toestaan om de hypotheek, waartoe hij verplicht is, of welke hij reeds heeft gesteld, te vervangen, hetzij door hypotheek op de goederen van een derde daarin toestemmende persoon, hetzij door borgtocht van een of meer personen van voldoende geegoedheid, hetzij door ten behoeve van de minderjarige verbonden inschrijvingen op het grootboek van de nationale schuld of inlagen in de Surinaamsche postspaarbank, hetzij door bewaargeving van effecten aan toonder in de consignatiekas op gelijke voet als die, waarvan in artikel 388 wordt gehandeld, hetzij door twee of meer waarborgen gezamenlijk.

De krachtens het eerste lid gestelde waarborgen kunnen binnen de daarbij gestelde grenzen met verlof van de kantonrechter worden vervangen.

Artikel 395²⁸⁴

De waarborg houdt op en de hypothecaire inschrijvingen of verbanden op het grootboek of de Surinaamsche postspaarbank zullen, ten koste van de minderjarige, worden doorgehaald of opgeheven, zodra het beheer van de voogd geëindigd en door het afleggen van de rekening, de overgifte der bescheiden en de betaling van de slotsom, de verantwoordelijkheid is opgehouden.

Artikel 396

De akten, waarbij de zekerheid, voor het beheer van de voogd gevorderd, wordt gesteld, of waarbij de verplichtingen, hieruit voortvloeiende, worden opgeheven, zijn aan geen rechten of belasting onderworpen, behoudens het salaris van de ambtenaar, dat ten laste van de minderjarige komt.

DERDE AFDELING VAN DE VOOGDIJ VAN DE VADER EN DE MOEDER

Artikel 397²⁸⁵

Na de dood van een der ouders behoort de voogdij van de minderjarige echte kinderen van rechtswege aan de langstlevende der ouders.

Deze bepaling vindt geen toepassing indien:

1°. het huwelijk der ouders door echtscheiding of na scheiding van tafel en bed is ontbonden en de langstlevende op het tijdstip van het overlijden van de ander de voogdij niet heeft;

2°. de ouders van tafel en bed waren gescheiden en de langstlevende op het tijdstip van het overlijden van de ander de ouderlijke macht niet uitoefent;

3°. de langstlevende der ouders van de ouderlijk macht is ontheven of ontzet of niettegenstaande wettiging de ouderlijk macht niet heeft gekregen.

Artikel 398²⁸⁶

Vervallen.

²⁸³ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²⁸⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²⁸⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72.

²⁸⁶ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

Artikel 399²⁸⁷

Vervallen.

Artikel 400

Indien, na het overlijden van de man, de vrouw verklaart of, daartoe wettig opgeroepen, erkent zwanger te zijn, zal door de kantonrechter een curator over de ongeboren vrucht worden benoemd, op de wijze als ten opzichte van de benoeming van voogden is voorgeschreven.

Deze curator is verplicht alle nodige en dringende maatregelen in het werk te stellen, welke tot het behoud en beheer der goederen vereist worden, en zulks zowel ten bate van het kind, indien hetzelfde levend ter wereld komt, als van alle andere belanghebbende personen.

Wanneer het kind levend ter wereld komt, wordt die curator van rechtswege deszelfs toeziende voogd, tenware reeds voor de andere kinderen een zodanige toeziende voogd mocht bestaan.

Artikel 401²⁸⁸

Vervallen.

Artikel 402²⁸⁹

Vervallen.

Artikel 403²⁹⁰

Wanneer de moeder-voogdes tot een huwelijk overgaat, is haar man, tenzij hij van de voogdij uitgesloten of ontzet is, gedurende het huwelijk, zolang geen scheiding van tafel en bed of van goederen tussen de echtgenoten bestaat, van rechtswege medevoogd en benevens zijn vrouw hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk wegens alle handelingen, na het aangaan van het huwelijk verricht

De medevoogdij van de man vervalt, zodra hij daarvan is ontzet of de moeder ophoudt voogd te zijn.

Artikel 404²⁹¹

De vader-voogd of de moeder-voogdes die een huwelijk aangaat is verplicht om, wanneer de toeziende voogd dit verlangt, voor of na het aangaan van dat huwelijk aan hem aan te bieden een behoorlijke staat waaruit het vermogen van de minderjarige blijkt.

Bij niet voldoening binnen veertien dagen aan het in het voorgaande lid bedoelde verlangen, zal de toeziende voogd, onder overlegging van het bewijs van de uitnodiging, zich tot de kantonrechter kunnen wenden met verzoek de voogd te ontslaan. De kantonrechter zal overeenkomstig dit verzoek beschikken, tenzij de voogd alsnog binnen een door de kantonrechter te bepalen, aan de voogd te betekenen, termijn de verlangde staat aan hem overlegt; hij beslist zonder vorm van proces doch behoudens beroep op de hogere rechter.

Zodra de termijn van beroep verlopen of de beschikking bevestigd is wordt door hem een nieuwe voogd benoemd.

Artikel 405²⁹²

²⁸⁷ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

²⁸⁸ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

²⁸⁹ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

²⁹⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²⁹¹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

²⁹² Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1926 no. 96, G.B. 1963 no. 24.

Over een natuurlijk kind is de moeder van rechtswege voogdes, tenzij zij bij haar bevalling van de voogdij was uitgesloten.

De moeder van een natuurlijk kind, die ten tijde van haar bevalling van de voogdij over hetzelfde was uitgesloten, verkrijgt deze voogdij van rechtswege, indien dezelve openstaat op het tijdstip waarop de uitsluiting van de voogdij een einde neemt.

Indien op bedoeld tijdstip de voogdij niet open staat, kan de moeder de kantonrechter verzoeken haar tot voogdes te benoemen.

Wanneer de vader voogd over het kind is, wordt dit verzoek slechts ingewilligd, indien de kantonrechter zulks in het belang van het kind wenselijk oordeelt.

Wanneer een derde voogd is, wordt het verzoek slechts afgewezen, indien gegronde vrees bestaat dat bij inwilliging de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd.

De kantonrechter beslist op het verzoek van de moeder na verhoor of behoorlijke oproeping van de vader indien deze het kind heeft erkend, de voogd, de toeziende voogd, de echtgenoot van de moeder indien zij gehuwd is en het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, en behoudens beroep op de hogere rechter.

Artikel 405a²⁹³

Vervallen.

Artikel 405b²⁹⁴

De vader die zijn natuurlijk kind heeft erkend, kan, indien hij niet van de voogdij is uitgesloten, de kantonrechter verzoeken hem tot voogd over hetzelfde te benoemen.

Wanneer de voogdij openstaat, dan wel een derde daarmee belast is, wordt het verzoek slechts afgewezen indien gegronde vrees bestaat dat bij inwilliging de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd.

Wanneer de moeder voogdes van het kind is, wordt het verzoek slechts ingewilligd, indien de kantonrechter zulks in het belang van het kind wenselijk oordeelt.

De kantonrechter beslist op het verzoek van de vader na verhoor of behoorlijke oproeping van de moeder, de voogd, de toeziende voogd, de echtgenote van de vader, indien hij gehuwd is en het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, en behoudens beroep op de hogere rechter.

Artikel 405c²⁹⁵

Indien de voogdij over een natuurlijk kind openvalt, kan zowel de vader, die het erkend heeft, als de moeder - voorzover zij niet van de voogdij zijn uitgesloten - de kantonrechter verzoeken daarmee te worden belast.

Artikel 405d²⁹⁶

Een verzoek, als in het voorgaand artikel bedoeld, wordt slechts afgewezen, indien gegronde vrees bestaat, dat bij inwilliging daarvan de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd.

Hebben beide ouders zodanig verzoek ingediend, dan willigt de rechter het verzoek van degenen in, wiens voogdij hij het meeste in het belang van het kind oordeelt.

Indien, voordat over het verzoek van een ouder is beslist de andere ouder van rechtswege voogd over het kind wordt willigt de kantonrechter het verzoek in, indien hij zulks in het belang

²⁹³ Vervallen bij G.B. 1972 no. 62.

²⁹⁴ Ingev. bij G.B. 1932 no. 48; Gew. bij G.B. 1944 no. 76, G.B. 1963 no. 24, S.B. 1983 no. 117.

²⁹⁵ Ingev. bij G.B. 1963 no. 24.

²⁹⁶ Ingev. bij G.B. 1963 no. 24.

van het kind wenselijk oordeelt.

Het laatste lid van artikel 405 of, indien het een verzoek van de vader betreft, het laatste lid van artikel 405b, is van toepassing, met dien verstande, dat verhoor of behoorlijke oproeping van de voogd slechts geschiedt in het geval bedoeld in het vorig lid.

Artikel 405e²⁹⁷

De beslissing, waarbij ingevolge een bepaling dezer afdeling de voogdij over een natuurlijk kind aan diens vader of moeder is opgedragen, ontnomen of geweigerd, kan door de kantonrechter worden gewijzigd.

Hij doet zulks op verzoek van een der ouders en niet dan op grond van omstandigheden, waarmede de rechter, die de te wijzigen beslissing gegeven heeft, geen rekening heeft kunnen houden. Het laatste lid van artikel 405 of, indien het een verzoek van de vader betreft, het laatste lid van artikel 405b, is van toepassing.

VIERDE AFDELING VAN DE VOOGDIJ, DOOR DE VADER OF DE MOEDER OPGEDRAGEN

Artikel 406²⁹⁸

Ieder der ouders die de ouderlijke macht of de voogdij over een of meer van zijn kinderen uitoefent, heeft het recht een voogd over die kinderen te benoemen voor het geval dat na zijn overlijden de voogdij niet van rechtswege of door een der in de artikelen 259, zesde lid, 283, derde lid, 299a, derde lid, 300, tweede lid, of 405, 405b, 405c of 405e bedoelde rechterlijke beschikkingen aan de andere der ouders behoort.

Rechtspersonen mogen niet tot voogd worden benoemd.

De benoeming geschiedt bij uiterste wil of bij uitsluitend daartoe opgemaakte notariële akte.

Daarbij kunnen ook meer personen benoemd worden, van wie, naar de orde waarin dit is geschied, de later genoemde als voogd optreedt wanneer de voorgaande ontbreekt.

Artikel 407²⁹⁹

De benoeming van een voogd heeft geen gevolg, indien degene der ouders die de benoeming gedaan heeft, op het tijdstip van zijn overlijden de voogdij over zijn kinderen niet bezit of de ouderlijke macht niet uitoefent.

Artikel 408³⁰⁰

De artikelen 259, achtste lid, 283, vijfde lid, 299a, vijfde lid, 300, tweede lid, 330, derde lid, 331, derde lid, en 438b, blijven, ook indien een voogd door een der ouders benoemd is opgetreden, van kracht.

Indien gedurende de curatele van een der ouders die op geen andere wijze de ouderlijke macht of de voogdij verloren had, de ander een voogd had benoemd en overleden is, eindigt, zodra de curatele is opgeheven, de voogdij van de benoemde voogd van rechtswege.

Artikel 409³⁰¹

²⁹⁷ Ingev. bij G.B. 1963 no. 24.

²⁹⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1963 no. 24.

²⁹⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³⁰⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72.

³⁰¹ Vervallen bij G.B. 1963 no. 24.

Vervallen.

VIJFDE AFDELING.
VAN DE VOOGDIJ DOOR DE RECHTER OPGEDRAGEN

Artikel 410³⁰²

Over alle minderjarigen die niet staan onder de ouderlijke macht en in wier voogdij niet reeds op wettige wijze is voorzien, wordt een voogd benoemd door de kantonrechter.

Is voorziening nodig wegens tijdelijke onmogelijkheid om de ouderlijke macht of de voogdij uit te oefenen of omdat de in artikel 384a bedoelde verklaringen nog niet zijn afgelegd, dan wordt evenzeer door de kantonrechter een voogd benoemd voor zolang die onmogelijkheid bestaat of de verklaring niet zal zijn afgelegd. Deze voogd wordt op verzoek van degene die hij vervangt zodra de redenen, die tot zijn benoeming aanleiding gaven, hebben opgehouden te bestaan, weder door de kantonrechter ontslagen.

Is voorziening nodig op grond, dat het bestaan of het verblijf van de vader of de moeder onbekend is, dan wordt mede door de kantonrechter een voogd benoemd. Deze voogd kan op verzoek van degene, die hij vervangt, zodra de redenen, die tot zijn benoeming aanleiding gaven, hebben opgehouden te bestaan, weder door de kantonrechter worden ontslagen.

De kantonrechter beslist op dit verzoek na verhoor of behoorlijke oproeping van de verzoeker, van de voogd, van de toeziende voogd, van de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige, alsmede van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken; betreft het verzoek de voogdij over een natuurlijk kind, dan beslist de kantonrechter na verhoor of behoorlijke oproeping van de verzoeker, van de voogd, van de toeziende voogd, van de echtgenoot van de verzoeker, indien deze gehuwd is, en, wanneer de andere van de ouders mede het kind heeft erkend, en in leven is, van deze, alsmede van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Hij staat het verzoek toe, tenzij er gegronde vrees bestaat, dat het kind door de vader of de moeder zal worden verwaarloosd.

Hoger beroep kan worden ingesteld, bij afwijzing door de verzoeker, bij toewijzing door hen, die op het verzoek zijn gehoord en ondanks wier tegenspraak het is toegewezen.

Gedurende de voogdij in het tweede en derde lid bedoeld, is de uitoefening van de ouderlijke macht geschorst.

Artikel 411

De kantonrechter zal te dien einde doen oproepen de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige, teneinde tezamen te worden geraadpleegd over de persoon, wiens benoeming het meest met de belangen van de minderjarige zoude stroken.

Hij zal daarvan een proces-verbaal opmaken, bevattende de verschillende gevoelens der verschijnende personen, en voorts dadelijk de voogd benoemen.

Artikel 412

Wanneer de kantonrechter de persoon benoemt, welke door de meerderheid der leden van de familie is aangeduid, zal de benoeming dadelijk van kracht zijn.

Indien daarentegen de keus op een andere persoon valt dan die door de meerderheid is opgegeven, zal de kantonrechter, wanneer de een of andere der tegenwoordig zijnde bloedverwanten of aangehuwden zulks vordert, verplicht zijn het proces-verbaal onverwijld aan het hof van justitie in te zenden, hetwelk, na verhoor of behoorlijke oproeping van dezelfde nabestaanden, de benoeming zal moeten goedkeuren, of wel zelf een voogd aanstellen.

Artikel 413

³⁰² Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1944 no. 76, G.B. 1963 no. 24, S.B. 1983 no. 117.

Wanneer geen bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige binnen Suriname aanwezig zijn, of ook wel wanneer geen der nabestaanden, behoorlijk opgeroepen, verschijnt, zal de kantonrechter alleen tot de keus van de voogd overgaan.

Indien de opgeroepen nabestaanden slechts gedeeltelijk zijn opgekomen, zal de benoeming plaats hebben na verhoor der tegenwoordig zijnde bloedverwanten of aangehuwden.

Artikel 414³⁰³

De benoeming van een voogd geschiedt op het verzoek van de bloedverwanten van de minderjarige, van zijn schuldeischers, of andere belanghebbende partijen, of zelfs ambtshalve door de kantonrechter van de woonplaats van de minderjarige.

Indien de minderjarige geen woonplaats heeft binnen Suriname of indien zijn woonplaats niet bekend is, geschiedt de benoeming door de kantonrechter van zijn laatste woonplaats aldaar, en indien ook deze ontbreekt, door de kantonrechter van het Eerste Kanton.

De ambtenaar van de burgerlijken stand zal verplicht zijn de kantonrechter onverwijld kennis te geven van het overlijden van alle personen welke minderjarigen mochten nalaten, en van de aangifte en de voltrekking van elk huwelijk van ouders, die minderjarige kinderen hebben.

Indien een huwelijk van een overledene, die minderjarige kinderen uit het huwelijk nalaat, door echtscheiding of na scheiding van tafel en bed is ontbonden of indien zij die dat huwelijk hadden aangegaan van tafel en bed waren gescheiden, zal de ambtenaar van de burgerlijke stand, zo de andere der ouders nog in leven is, van een en ander bij de in het vorig lid bedoelde kennisgeving mededeling doen.

Ingeval de ambtenaar van de burgerlijke stand de zekerheid mist aan welk van de kantongerechten hij de kennisgeving heeft te richten, geschiedt de kennisgeving aan alle kantongerechten.

In de gevallen in het vierde lid bedoeld, zullen de kantonrechter of de kantonrechters, die de kennisgeving ontvangen, haar doorzenden aan de rechter, die de echtscheiding, de scheiding van tafel en bed of de ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed heeft uitgesproken.

Artikel 415³⁰⁴

Indien de minderjarige goederen bezit, hetzij in Nederland, hetzij elders binnen het Koninkrijk dan waar hij gevestigd is, zal het beheer over die goederen, op verzoek van de voogd, aan een bewindvoerder aldaar ter plaatse kunnen worden toevertrouwd.

In dat geval is de voogd wegens de verrichtingen van die bewindvoerder niet verantwoordelijk.

De bewindvoerder wordt op dezelfde wijze als de voogd gekozen.

Artikel 416³⁰⁵

De voogd is verplicht onverwijld na het begin van de voogdij in handen van de kantonrechter of van een daartoe door die rechter te delegeren ambtenaar, de eed af te leggen, dat hij de aan hem toevertrouwde voogdij naar behoren en getrouwelijk zal waarnemen.

Artikel 417³⁰⁶

³⁰³ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1944 no. 76.

³⁰⁴ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

³⁰⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³⁰⁶ Gew. bij G.B. 1932 no. 48, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1963 no. 24.

Behoudens het bepaalde in de voorgaande artikelen wordt in de voogdij over natuurlijke kinderen door de kantonrechter, zonder enig voorafgaand verhoor, voorzien.

ZESDE AFDELING³⁰⁷
VAN DE VOOGDIJ VAN VERENIGINGEN, STICHTINGEN OF
INSTELLINGEN VAN WELDADIGHEID

Artikel 418³⁰⁸

In alle gevallen waarin de rechter een voogd te benoemen heeft, kan de voogdij worden opgedragen aan een in Suriname gevestigde rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of aan een aldaar gevestigde stichting of instelling van weldadigheid, wier statuten, stichtingsbrieven of reglementen duurzame verzorging van minderjarigen voorschrijven.

Artikel 416 blijft buiten toepassing.

De vereniging, stichting of instelling van weldadigheid heeft ten aanzien van de haar opgedragen voogdij dezelfde bevoegdheden en verplichtingen die aan de voogd zijn toegekend of opgedragen, tenzij de wet anders bepaalt.

De leden van het bestuur zijn persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor de uitoefening van de voogdij, voor zoverre deze door het bestuur geschiedt en voor zoverre de leden van het bestuur niet ten genoegen van de rechter aantonen, het hunne gedaan te hebben tot behoorlijke uitoefening van de voogdij, of wel buiten staat te zijn geweest daarvoor te waken.

Het bestuur kan een of meer van zijn leden schriftelijk machtigen tot de uitoefening van de voogdij over de in die machtiging genoemde minderjarigen.

Artikel 418a³⁰⁹

De griffier doet van de opdracht schriftelijk mededeling aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken en aan de procureur-generaal.

Het bestuur van de vereniging, stichting of instelling van weldadigheid doet schriftelijk mededeling van de opnemings van minderjarigen in woningen of gestichten aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken en aan de procureur-generaal. De hierbedoelde woningen en gestichten worden ter beoordeling van de toestand der daarin geplaatste minderjarigen door de procureur-generaal en het Bureau voor Familierechtelijke Zaken bezocht telkens wanneer deze zulks nodig of geraden oordelen.

De toeziende voogd wordt desverlangd in de gelegenheid gesteld de minderjarigen, over wie hij de toeziende voogdij uitoefent, eenmaal 's weeks te bezoeken.

ZEVENDE AFDELING
VAN DE TOEZIENDE VOOGD

Artikel 419³¹⁰

In elke voogdij wordt, op de wijze als bij de vijfde afdeling van deze titel is voorgeschreven, een toeziende voogd benoemd door de kantonrechter.

Artikel 420³¹¹

³⁰⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³⁰⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80.

³⁰⁹ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, S.B. 1983 no. 117.

³¹⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80.

³¹¹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

De voogden, welke in de derde en vierde afdeling van deze titel zijn aangeduid, zijn verplicht, onverwijld na het begin van de voogdij, een toeziende voogd te doen benoemen; bij gebreke van die, kunnen zij van de voogdij worden ontzet, onverminderd vergoeding van kosten, schaden en interessen.

Artikel 421³¹²

Wanneer de voogdij door de rechter is opgedragen, zal de benoeming van de toeziende voogd onmiddellijk na die van de voogd plaats hebben, en zo mogelijk bij dezelfde akte geschieden.

Artikel 421a³¹³

De voogd is verplicht om onverwijld, bij overlijden of ontstentenis van de toeziende voogd de benoeming van een andere te verzoeken en, bijaldien zich ten aanzien van de toeziende voogd een der in artikel 410, bedoelde gevallen voordoet, hem op de daar omschreven wijze te doen vervangen; bij gebreke van die kan hij van de voogdij worden ontzet, onverminderd vergoeding van kosten, schaden en interessen.

Artikel 422³¹⁴

Indien de toeziende voogd mocht in gebreke blijven zijn betrekking uit te oefenen, zal hij, te zijnen koste, en onverminderd zijn gehoudenis tot vergoeding van kosten, schaden en interessen jegens de minderjarige, door een andere persoon, op de wijze bij artikel 384 voorgeschreven, worden vervangen; onverlet zijn verhaal op laatstgemelden.

Artikel 423³¹⁵

De toeziende voogd zal, onverwijld na het begin van de toeziende voogdij, in handen van de kantonrechter of van een daartoe door die rechter te delegeren ambtenaar de eed moeten afleggen, dat hij zijn plicht deugdelijk en getrouwelijk zal waarnemen.

Artikel 424

De verplichtingen van de toeziende voogd bestaan in het waarnemen van de belangen van de minderjarige, wanneer dezelve met die van de voogd in tweestrijd zijn.

Artikel 425³¹⁶

Hij is, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, verplicht toe te zien, dat de voogd aan zijn verplichting voldoet door het stellen van zekerheid, of door dezelve, zo daartoe termen zijn, aan te vullen, overeenkomstig artikel 387 en volgende van deze titel, mitsgaders dat de gestelde hypotheek behoorlijk worde ingeschreven.

Hij is insgelijks, en op dezelfde straffe, gehouden de voogd te noodzaken tot het maken

³¹² Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³¹³ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1944 no. 72.

³¹⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³¹⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³¹⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

van inventaris of boedelbeschrijving, in al de nalatenschappen, welke aan de minderjarige zijn opgekomen.

Artikel 426

Hij zal van de voogd (behalve vader en moeder) jaarlijks een summierere rekening en verantwoording vorderen, en zich doen vertonen de effecten en bescheiden aan de minderjarige toebehorende.

Hij zal deze summierere rekening, die zal worden opgemaakt op ongezegeld papier, en overgegeven zonder enige kosten en zonder gerechtelijke vorm, voor gezien tekenen, met vermelding van de dagtekening.

Tot hetgeen, waartoe de toeziende voogd telken jare verplicht is, is te allen tijde de procureur-generaal ambtshalve bevoegd.

Artikel 427

Wanneer de voogd weigerachtig is om aan het voorschrift van het vorige artikel te voldoen, of wanneer de toeziende voogd in die summierere rekening sporen van ontrouw of grove nalatigheid ontdekt, zal hij de afzetting van de voogd moeten vorderen.

Hij zal die afzetting insgelijks moeten verzoeken in alle andere gevallen bij de wet bepaald.

De procureur-generaal is ambtshalve tot hetzelfde bevoegd.

Artikel 428³¹⁷

Wanneer de voogdij opengevallen of door de afwezigheid van de voogd verlaten is, of de voogd tijdelijk buiten de mogelijkheid is om de voogdij uit te oefenen, zal de toeziende voogd, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, de benoeming hetzij van een nieuwe, hetzij van een tijdelijke voogd moeten doen bewerkstelligen, en verplicht zijn inmiddels alle zodanige daden van voogdij te verrichten welke geen uitstel kunnen lijden.

Artikel 429³¹⁸

De toeziende voogdij eindigt op hetzelfde tijdstip als de voogdij.

ACHTSTE AFDELING VAN DE REDENEN, DIE VAN DE VOOGDIJ EN DE TOEZIENDE VVOGDIJ VERSCHONEN

Artikel 430³¹⁹

Vervallen.

Artikel 431³²⁰

Van de voogdij en de toeziende voogdij kunnen zich verschoonen:
1°. Zij, die zich in dienst van den lande buiten Suriname bevinden;

³¹⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³¹⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³¹⁹ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

³²⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

2°. Krijgslieden in werkelijke land- of zeedienst;

De personen, bij de twee vorige nummers vermeld, kunnen zich van de voogdij of toeziende voogdij doen ontslaan, indien de daarbij vermelde redenen van verschoning na hun benoeming zijn ontstaan;

3°. Zij, die de volle ouderdom van vijfenvijftig jaren hebben bereikt; wanneer zij vroeger benoemd zijn, kunnen zij zich op hun zestigste jaar van de voogdij of toeziende voogdij doen ontslaan;

4°. Zij, die door een zware en behoorlijk bewezen ziekelijkheid of ongemak gekweld zijn.

Deze kunnen hun ontslag verzoeken, wanneer de ziekelijkheid of het ongemak, na hun benoeming als voogd of toeziende voogd, is ontstaan;

5°. Zij, die, kinderloos zijnde, met twee voogdijen of toeziende voogdijen belast zijn;

6°. Zij, die een of meer kinderen hebbende, met één voogdij of toeziende voogdij zijn belast;

7°. Zij, die, op de dag van hun benoeming, vijf wettige kinderen hebben, daaronder begrepen die, welke in de krijgsdienst van het Koninkrijk gestorven zijn;

8°. Vrouwen;

De vrouw, die in ongehuwde staat een voogdij of toeziende voogdij heeft op zich genomen, kan zich, nadat zij in het huwelijk is getreden, van de voogdij of toeziende voogdij doen ontslaan;

9. Zij, die de minderjarige niet als bloedverwant of aangehuwde bestaan, wanneer zich binnen het gebied van het kantongerecht alwaar de voogdij is opgedragen, bloedverwanten of aangehuwden bevinden, welke in staat zijn de voogdij of toeziende voogdij uit te oefenen.

De vader en de moeder kunnen, om geen der redenen hierboven vermeld, zich van de voogdij over hun eigen kinderen doen ontslaan.

Artikel 432³²¹

Hij, die zich van een voogdij of toeziende voogdij wil verschonen, vraagt ontslag van de rechter die de voogdij of toeziende voogdij heeft opgedragen, of, indien geen rechterlijke benoeming is voorafgegaan, van de kantonrechter van zijn woonplaats.

Met uitzondering van de in artikel 431 onder nummers 1 tot en met 4 genoemde personen, is de verzoeker verplicht, op straffe van het verlies van zijn bevoegdheid daartoe, zijn verzoek te doen binnen één maand na de dag waarop de voogdij of toeziende voogdij aanvangt indien hij zich in Suriname, binnen drie maanden indien hij zich buiten Suriname bevindt.

De verzoeker is niet ontvankelijk, indien de voogdij of toeziende voogdij is aangevangen tengevolge van zijn verklaring dat hij de voogdij of toeziende voogdij op zich neemt.

De rechter beslist zonder vorm van proces en zonder beroep.

De rechter kan echter ook op een, na het verstrijken van bovengemelde termijn, gedaan verzoek tot ontslag acht slaan, wanneer de benoemde aantoon, niet intijds van de plaats gehad hebbende benoeming kennis te hebben gedragen.

Niettegenstaande het aanvoeren van redenen tot verschoning, is de voogd of de toeziende voogd verplicht bij voorraad de voogdij of toeziende voogdij waar te nemen, totdat deswege zal zijn beslist.

Artikel 433

Van de aanneming of van de voortdurende waarneming van de voogdij of toeziende voogdij kunnen, met uitzondering van de vader of van de moeder, op hun verzoek ook ontslagen worden zij, die Suriname metterwoon verlaten.

Bij de beoordeling van het verzoek neemt de rechter in aanmerking het belang van de minderjarigen, en de moeilijkheid, welke de aanneming of de voortdurende waarneming van de voogdij of toeziende voogdij voor de benoemde zoude opleveren.

³²¹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

NEGENDE AFDELING³²²
**VAN DE UITSLUITING, DE ONTHEFFING EN DE
ONTZETTING VAN DE VOOGDIJ OF TOEZIENDE VOOGDIJ EN
VAN DE ONDERTOEZICHTSTELLING VAN ONDER VOOGDIJ
STAANDE MINDERJARIGEN**

Artikel 434³²³

Van de voogdij of toezienende voogdij zijn uitgesloten:

- 1°. krankzinnigen;
- 2°. minderjarigen;
- 3°. onder curatele gestelden;

4°. zij, die hetzij van de ouderlijke macht, hetzij van de voogdij of toezienende voogdij zijn ontzet; dezulken echter alleen ten opzichte van die minderjarigen, over wie bij zodanige rechterlijke beschikking de ouderlijke macht, de voogdij of toezienende voogdij voor hen is verloren gegaan en behoudens het bepaalde in de artikelen 371e en 438b;

5°. zij die niettegenstaande wettiging van hun kinderen, de ouderlijke macht of de voogdij over die kinderen niet hebben gekregen; dezulken echter alleen ten opzichte van die kinderen, over wie zij niettegenstaande wettiging de ouderlijke macht of voogdij niet hebben gekregen en behoudens het bepaalde in de artikelen 330 en 331.

Van de toezienende voogdij zijn buitendien uitgesloten zij die niet ingezetenen van Suriname zijn.

Artikel 435³²⁴

Indien de rechter het in het belang der minderjarigen noodzakelijk oordeelt, kunnen van de voogdij of de toezienende voogdij over alle of over een of meer der tot eenzelfde voogdij behorende minderjarigen worden ontzet:

- 1°. zij die een slecht levensgedrag leiden;
- 2°. zij die in de waarneming van de voogdij of van de toezienende voogdij onbekwaamheid aan de dag leggen, van hun bevoegdheid misbruik maken, of hun verplichtingen verwaarlozen;
- 3°. zij die ontzet zijn van een andere voogdij of toezienende voogdij krachtens No. 1 of 2 van dit artikel of van de ouderlijke macht krachtens 371a, tweede lid No. 1 of 2;
- 4°. zij die in staat van faillissement verkeren;
- 5°. zij die in persoon of wier vader, moeder, echtgenoot of kinderen tegen de minderjarige een rechtsgeding voeren, waarin de staat van de minderjarige, zijn fortuin of een aanmerkelijk gedeelte van zijn goederen betrokken is;
- 6°. zij die onherroepelijk zijn veroordeeld wegens het opzettelijk deelnemen aan enig misdrijf met een aan hun gezag onderworpen minderjarige;
- 7°. zij die onherroepelijk zijn veroordeeld wegens enig misdrijf omschreven in de Titels XIII, XIV, XV, XVIII, XIX en XX van het tweede boek van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd tegen een aan hun gezag onderworpen minderjarige;
- 8°. zij die onherroepelijk zijn veroordeeld tot een vrijheidsstraf van twee jaren of langer;
- 9°. Zij die een kind terugeisen van anderen, die onderhoud en opvoeding van dat kind op zich hebben genomen, terwijl gegronde vrees bestaat, dat bij inwilliging van de eis het kind zal worden verwaarloosd;
- 10°. zij die in ernstige mate de aanwijzingen van de gezinsvoogd veronachtzamen of een krachtens het bepaalde in de artikelen 372q en 372r bevolen opneming belemmeren.

³²² Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1972 no. 62.

³²³ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1972 no. 62.

³²⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1911 no. 4, G.B. 1918 no. 100, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1972 no. 62.

De vader en de moeder kunnen noch in de gevallen genoemd onder 4°. en 5°, noch op grond van onbekwaamheid worden ontzet.

Een vereniging, stichting of instelling van weldadigheid kan, indien de rechter oordeelt dat het in het belang der minderjarigen noodzakelijk is, van de voogdij worden ontzet in de gevallen genoemd onder 2°, 3°, 4° en 5°.

Zij kan mede worden ontzet, indien zij de schriftelijke mededeling bedoeld in artikel 418a, 2e lid, verzuimt, of indien de bezoeken aldaar voorgeschreven worden verhinderd.

Onder misdrijf worden in dit artikel ook begrepen medeplichtigheid aan en poging tot misdrijf.

Artikel 436³²⁵

De ontzetting van een voogd of toeziende voogd geschiedt door de kantonrechter van de woonplaats of, bij gebreke daarvan, van de laatste woonplaats van hem, wiens ontzetting wordt gevraagd, op verzoek van de toeziende voogd of de voogd of van een der bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige tot de vierde graad ingesloten, van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken of op de vordering van het openbaar ministerie. Behalve door deze kan het verzoek om ontzetting in het geval, bedoeld in het vorig artikel 9, ook geschieden door hen, die onderhoud en opvoeding van het kind op zich hebben genomen.

Het verzoek of de vordering bevat de feiten en omstandigheden, waarop het is gegrond, en houdt tevens in een opgave van de namen der ouders, van de voogd, van de toeziende voogd en van woon- of verblijfplaatsen, voor zover die bekend zijn, van de namen en woon- of verblijfplaatsen der bloedverwanten of der aangehuwden, die overeenkomstig artikel 385 moeten worden opgeroepen, zomede van de getuigen, die de in het verzoek of in de vordering gestelde feiten zouden kunnen staven. Tenzij het verzoek tot ontzetting van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken is uitgegaan, deelt de griffier het verzoek of de vordering met de tot staving daarvan ingezonden bescheiden ten spoedigste in afschrift aan die raad mede. De griffier tekent op het verzoek of op de vordering de dag van indiening aan.

De kantonrechter doet uitspraak na verhoor of behoorlijke oproeping van de ouders, van de voogd en de toeziende voogd, van de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen en van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Indien de kantonrechter het nodig oordeelt, kan hij het horen van getuigen bevelen.

Gedurende het onderzoek tot ontzetting van een voogd kan ieder tot de uitoefening van de voogdij bevoegde ingezetene van Suriname en het bestuur van elke der in artikel 418 genoemde verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid zich tot de kantonrechter wenden met een verzoekschrift om met de voogdij te worden belast. De kantonrechter kan hun oproeping bevelen om over hun verzoekschrift te worden gehoord.

Ingeval het verzoek of de vordering wordt toegewezen, voorziet de kantonrechter in de voogdij of toeziende voogdij. Blijkt bij de voorziening in de voogdij, dat ook de toeziende voogdij openstaat, dan voorziet de kantonrechter tevens in deze laatste.

In het vonnis waarbij de voogd wordt afgezet, zal hij tevens worden veroordeeld om rekening en verantwoording van zijn beheer aan zijn opvolger te doen.

Artikel 371c bis is van toepassing.

Artikel 437³²⁶

De behandeling van de zaak geschiedt ter terechtzitting met gesloten deuren.

De beschikking wordt in het openbaar uitgesproken. Zij kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht.

Het staat aan de kantonrechter vrij gedurende het onderzoek de uitoefening van de voogdij of de toeziende voogdij geheel of gedeeltelijk te schorsen en aan een door hetzelfde aan te

³²⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

³²⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, S.B. 1983 no. 117.

wijzen persoon of aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken zodanige bevoegdheid ten aanzien van de persoon en de goederen der minderjarigen toe te kennen als hij zal oirbaar achten.

Tegen de in het voorgaande lid bedoelde beschikkingen is generlei voorziening toegelaten. Zij behouden hare kracht tot dat de uitspraak betreffende de ontzetting kracht van gewijsde heeft verkregen.

De bepalingen van het zevende en het achtste lid van artikel 371d zijn ten deze toepasselijk.

Artikel 437a³²⁷

De procureur-generaal is bevoegd minderjarigen, zowel op grond van de feiten, die tot ontzetting aanleiding kunnen geven, als op grond dat zij noch onder ouderlijke macht noch onder voogdij staan, dan wel verlaten of zonder toezicht zijn, voorlopig aan de zorg van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken toe te vertrouwen, totdat door de rechter in de voogdij over hen zal zijn voorzien of door de rechter zal zijn beslist dat geen voorziening nodig is en deze beschikking kracht van gewijsde zal hebben verkregen. De bepalingen van het zevende en achtste lid van artikel 371d zijn ten deze toepasselijk.

Bijaldien de procureur-generaal van de bovenbedoelde bevoegdheid gebruik maakt vóór een verzoek of vordering tot ontzetting van of tot voorziening in de voogdij is ingediend, is hij verplicht zonder verwijl het nodige te verrichten, opdat door de bevoegde rechter in de voogdij worde voorzien.

Indien de afgifte der minderjarigen aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken wordt geweigerd, kan de Procureur-Generaal hunne overbrenging doen geschieden door de deurwaarder of dienaar van de openbare macht door hem belast met de tenuitvoerlegging van zijn bevelschrift. De bepalingen van het derde, vierde en vijfde lid van artikel 371e bis vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 438³²⁸

Wanneer hij wiens ontzetting is verzocht of gevorderd, op de oproeping niet is verschenen, kan hij tegen zijn ontzetting in verzet komen binnen veertien dagen nadat de beschikking of enige uit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende akte aan hem in persoon is betekend of na het plegen door hem van enige daad waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is.

Hij wiens verzoek, of het openbaar ministerie welks vordering tot ontzetting is afgewezen en hij die, ondanks zijn tegenspraak, van de voogdij of de toeziende voogdij is ontzet, gelijk mede hij wiens verzet is afgewezen, kan in hoger beroep komen.

Artikel 438a³²⁹

De vader-voogd en de moeder-voogdes kunnen hetzij ten aanzien van alle hetzij ten aanzien van een of meer van hun kinderen, op verzoek van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken of op de vordering van het openbaar ministerie, door de kantonrechter van hun woonplaats, of, bij gebreke hiervan, van hun laatste woonplaats van de voogdij worden ontheven op grond dat zij ongeschikt of onmachtig zijn hun plicht tot verzorging en opvoeding te vervullen en het belang der kinderen zich niet uit andere hoofde tegen die ontheffing verzet. Bij het verzoek of de vordering tot ontheffing wordt zoveel mogelijk tevens vermeld op welke wijze in de voogdij is te voorzien. Deze ontheffing wordt niet uitgesproken indien hij wiens ontheffing wordt verzocht of gevorderd zich daartegen verzet.

Artikel 371b derde lid onder 1° en 3° is van overeenkomstige toepassing.

³²⁷ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50, Gew. bij G.B. 1944 no. 72.

³²⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72.

³²⁹ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1973 no. 75, S.B. 1983 no. 117.

Andere voogden kunnen op eigen schriftelijk verzoek door de kantonrechter hunner woonplaats ten aanzien van alle, van een of van meerder onder hun gezag gestelde minderjarigen van de voogdij worden ontheven, indien een tot de uitoefening van de voogdij bevoegde ingezetene van Suriname of het bestuur van een der in artikel 418 genoemde verenigingen, stichtingen of instellingen van weldadigheid zich schriftelijk bereid verklaart haar over te nemen en de kantonrechter die overneming in het belang van de minderjarigen acht.

De kantonrechter beslist na verhoor of behoorlijke oproeping der ouders, van de toeziende voogd, van de bloedverwanten of aangehuwden der minderjarigen en van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, en voorziet, indien het verzoek of de vordering wordt toegestaan, tegelijkertijd in de voogdij; blijkt bij de voorziening in de voogdij, dat ook de toeziende voogdij openstaat dan voorziet de kantonrechter tevens in deze laatste. Het bepaalde in het tweede lid van artikel 436 is ten deze toepasselijk. Indien de kantonrechter het nodig oordeelt, kan hij het horen van getuigen bevelen.

De behandeling van de zaak vindt plaats ter terechtzitting met gesloten deuren. De beschikking wordt in het openbaar uitgesproken en kan uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep, met of zonder borgtocht.

Wanneer hij wiens ontheffing krachtens het eerste lid is verzocht of gevorderd, op de oproeping niet is verschenen, kan hij tegen zijn ontheffing in verzet komen binnen veertien dagen nadat de beschikking aan hem in persoon is betekend of na het plegen door hem van enige daad waaruit noodzakelijk voortvloeit, dat de beschikking of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is. Hij wiens verzoek, of het openbaar ministerie, welks vordering tot ontheffing is afgewezen, en hij die, op de oproeping verschenen, van de voogdij of toeziende voogdij is ontheven, gelijk mede hij wiens verzet is afgewezen, kan in hoger beroep komen.

Tegen de beslissingen bedoeld in het tweede lid is geen hoger beroep toegelaten.

Artikel 438b³³⁰

De vader of de moeder, die van de voogdij over eigen kinderen is ontheven of ontzet, kan, zowel op eigen verzoek als op verzoek van hen, die bevoegd zijn ontheffing of ontzetting te verzoeken, zomede op vordering van het openbaar ministerie, in de voogdij worden hersteld, indien blijkt, dat hun gedrag of hun ongeschiktheid of onmacht daartegen geen beletsel zijn. Het verzoek of de vordering wordt ingediend bij de kantonrechter, die van het verzoek of van de vordering tot ontheffing of ontzetting heeft kennis genomen, tenzij het huwelijk van de onthevene of ontzette is ontbonden door echtscheiding, in welk geval het verzoek of de vordering wordt ingediend bij de kantonrechter, die van de eis tot echtscheiding heeft kennisgenomen.

De kantonrechter doet uitspraak, na verhoor of behoorlijke oproeping zo mogelijk van beide ouders, alsmede van de voogd of het bestuur van de vereniging, stichting of instelling van weldadigheid waaraan de voogdij is opgedragen, van de toeziende voogd, de bloedverwanten of aangehuwden der kinderen en van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Indien de kantonrechter het nodig oordeelt, kan hij het horen van getuigen bevelen.

Het derde, vierde, vijfde en zesde lid van artikel 371e zijn ten deze toepasselijk.

Artikel 438b bis³³¹

Indien de minderjarigen zich niet reeds bevinden in de feitelijke macht van de persoon of van het bestuur van de vereniging, stichting of instelling van weldadigheid, aan welke ingevolge enige rechterlijke beschikking in deze afdeling bedoeld de voogdij toekomt, of van de persoon of van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, aan welke de kinderen mochten zijn toevertrouwd krachtens de beschikking bedoeld in artikel 437, derde lid, wordt in dezelfde rechterlijke beschikking tevens de afgifte der kinderen aan degene, aan wie het gezag over de minderjarigen tengevolge van zulke beschikking toekomt, bevolen. De bepalingen van het tweede, derde, vierde

³³⁰ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 72, G.B. 1973 no. 75.

³³¹ Ingev. bij G.B. 1944 no. 72; Gew. bij S.B. 1983 no. 117.

en vijfde lid van artikel 371e bis zijn ten deze toepasselijk.

Artikel 438c³³²

Het bepaalde in artikel 371g geldt mede bij ontheffing of ontzetting van de vader of de moeder van de voogdij over eigen kinderen.

Artikel 438d³³³

Kinderen die onder voogdij van natuurlijke personen staan, kunnen onder toezicht worden gesteld.

Op deze ondertoezichtstelling zijn de bepalingen der artikelen 372 tot en met 372r en 372t van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat deze ondertoezichtstelling ook door de voogd of de toeziende voogd kan worden verzocht.

Tot de verhoren, voorafgaande aan de beschikkingen, bedoeld in de artikelen 372, 372j, 372n tweede en derde lid, 372q tot en met 372r, is oproeping van de toeziende voogd niet vereist.

Artikel 438e³³⁴

De kosten, bedoeld in artikel 372s, komen ten laste van de ouders of, indien deze onvermogen dan wel overleden zijn, ten laste van het kind; voor zover ook het kind onvermogen is, blijven zij ten laste van het Land.

Artikel 438f³³⁵

Alle verzoekschriften, vorderingen, beschikkingen, exploiten en alle andere stukken, opgemaakt ter voldoening aan de bepalingen van deze afdeling, zijn vrij van zegel.

Alle verzoeken in deze afdeling bedoeld, welke uitgaan van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, worden kosteloos behandeld en de door die raad in het belang van de hem opgedragen taak gevraagde grossen, afschriften en uittreksels worden hem door de griffiers vrij van alle kosten uitgereikt.

TIENDE AFDELING VAN HET TOEZICHT VAN DE VOOGD OVER DE PERSOON VAN DE MINDERJARIGE

Artikel 439³³⁶

De voogd zal voor het onderhoud en de opvoeding van de minderjarige overeenkomstig diens vermogen zorg dragen, en denzelven in alle burgerlijke handelingen vertegenwoordigen. De minderjarige is aan zijn voogd eerbied verschuldigd.

Artikel 440³³⁷

Wanneer de voogd gewichtige redenen van misnoegen heeft over het gedrag van de minderjarige kan de kantonrechter, op zijn verzoek en ten koste van hem of van de minderjarige,

³³² Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

³³³ Gew. bij G.B. 1972 no. 62.

³³⁴ Ingev. bij G.B. 1972 no. 62, S.B. 1983 no. 117.

³³⁵ Gew. en Ver Nummerd bij G.B. 1972 no. 62.

³³⁶ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³³⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80.

de minderjarige voor een bepaalde tijd doen opnemen in een voor dat doel bij wet aangewezen inrichting.

De kantonrechter kan de opneming niet gelasten dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de toeziende voogd en de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige, mitsgaders na verhoor van de minderjarige.

Er zal te dezen opzichte geen gerechtelijke formaliteit worden in acht genomen, behalve het bevel tot opneming, waarin echter de redenen niet zullen worden uitgedrukt.

Indien de kantonrechter bij het geven van zijn beschikking beslist, dat de voogd en de minderjarige niet in staat zijn de kosten aan de opneming verbonden te betalen, komen deze ten laste van den Lande.

De voogd blijft altijd meester om de in het bevel tot opneming bepaalde tijd te verkorten. Om verlenging van de duur van de opneming te verkrijgen, zal opnieuw het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel moeten worden in acht genomen.

ELFDE AFDELING VAN HET BESTUUR VAN DE VOOGD

Artikel 441

De voogd moet de goederen van de minderjarige als een goed huisvader besturen, en is verantwoordelijk voor de kosten, schade en interesten, die uit zijn slecht beheer zouden kunnen voortvloeien.

Indien aan de minderjarige, hetzij bij akte onder de levenden, hetzij bij een uiterste wilsbeschikking, goederen zijn geschonken of gemaakt, en het bewind daarover aan een of meer daartoe aangestelde bewindvoerders is opgedragen, zijn de bepalingen omtrent de vader, in artikel 359 voorkomende, op de voogd toepasselijk.

Artikel 442³³⁸

De voogd zal, binnen tien dagen na het begin van de voogdij, de ontzegeling vorderen, indien de verzegeling heeft plaats gehad; en dadelijk, in tegenwoordigheid van de toeziende voogd, overgaan of doen overgaan tot het inventariseren der goederen van de minderjarige.

De inventaris of boedelbeschrijving zal ook onderhands kunnen worden opgemaakt, en door de voogd en toeziende voogd moeten worden ondertekend; in alle gevallen zal de deugdelijkheid daarvan door de voogd onder ede, ten overstaan van de kantonrechter moeten bevestigd worden: wanneer de inventaris onderhands is opgemaakt, zal dezelve ter griffie van de kantonrechter moeten worden overgebracht.

Artikel 443

Indien de minderjarige iets aan de voogd verschuldigd is, zal deze zulks bij de inventaris moeten opgeven; bij gebreke van die opgave, kan de voogd hetgeen aan hem mocht verschuldigd zijn niet vorderen, voordat de minderjarige meerderjarig geworden zal zijn: hij zal bovendien verliezen de achterstallige renten en interesten van de hoofdsom, vervallen sedert het opmaken van de inventaris tot op het tijdstip dat de minderjarige zal zijn meerderjarig geworden: behoudens echter, dat gedurende dat tussenvak de verjaring tegen de voogd niet zal lopen.

Artikel 444³³⁹

Na het begin van elke voogdij, met uitzondering van die welke door de vader of de moeder gevoerd wordt, zal de kantonrechter, na verhoor van de toeziende voogd, en na oproeping

³³⁸ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³³⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

der bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige, bij raming, en naar gelang der goederen die bestuurd moeten worden, het beloop van de som bepalen, welke de minderjarige jaarlijks zal kunnen verteren, gelijk mede de kosten welke op het beheer der goederen kunnen vallen; alles behoudens het beroep aan het hof van justitie, indien de kantonrechter zich niet met de mening van het merendeel der verschenen nabestaanden verenigd heeft.

Bij dezelfde akte zal ook worden bepaald, of de voogd gemachtigd is, om zich in zijn beheer te bedienen van een of meer bijzondere loontrekkende bewindvoerders, onder zijn verantwoordelijkheid de zaken waarnemende. Het loon van deze bewindvoerders wordt door de kantonrechter bepaald.

Artikel 445

De voogd is verplicht al de meubelen of huisraad, die de minderjarige bij de opening van de voogdij, of gedurende derzelver loop, tebeurtvallen, mitsgaders de roerende goederen, welke geen vruchten, inkomsten of voordelen opleveren, te doen verkopen, met uitzondering van de zodanige, welke, met bewilliging van de kantonrechter, en na verhoor of behoorlijke oproeping van de toezienende voogd, mitsgaders van de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige, in natura mogen bewaard blijven.

Die verkoop moet geschieden in het openbaar en door een bevoegde ambtenaar, met inachtneming der plaatselijke gebruiken, tenware de kantonrechter, na verhoor of oproeping alsvoren, mocht bevelen, dat deze of gene bepaaldelijk aan te wijzen voorwerpen, in het belang van de minderjarige, onder de hand worden verkocht, voor of boven de prijs, waarop dezelve door daartoe te benoemen deskundigen mochten geschat zijn.

De kantonrechter kan ook na hetzelfde verhoor, de openbare of onderhandse verkoop toestaan van roerende goederen, welke, naar aanleiding van het eerste lid van dit artikel, in natura bewaard zijn, indien het belang van de minderjarige zulks vordert.

Koopmanschappen kunnen door de voogd onder de hand tegen de koers, stapelproducten bij inschrijving, na voorafgaande aankondiging in een der nieuwsbladen, en alle andere vruchten van plantages of gronden, ter markte of anderszins, tegen de marktprijs worden verkocht.

Artikel 446

De vader en de moeder, voor zoverre zij het wettelijk vruchtgenot hebben van de goederen aan de minderjarige toebehorende, zijn vrijgesteld van de verplichting om de meubelen of andere roerende goederen te verkopen, zo zij verkiezen dezelve te bewaren, teneinde die naderhand in natura terug te geven.

In dat geval zullen zij, ten hunnen koste, die goederen naar derzelver oprechte waarde doen schatten door een deskundige, die door de toezienende voogd zal worden benoemd, en bij de kantonrechter de eed zal afleggen. Zij zullen de begrote waarde van zodanige goederen moeten opleggen, welke zij niet in natura mochten kunnen opleveren.

Artikel 447³⁴⁰

De voogd is verplicht tot de belegging van de kapitalen, en van de inkomsten zodra van deze meer in kas is dan volgens artikel 444 voor de behoeften van een jaar wordt vereist.

Hij mag de penningen van de minderjarige op geen andere wijze beleggen dan:

1°. Door de aankoop van inschrijvingen op het grootboek van de nationale schuld;

2°. Door de aankoop van onroerende goederen;

3°. In rentgevende schuldbrieven, gehypothekeerd op vaste goederen, welker onbezwaarde waarde ten minste de helft boven de te beleggen som bedraagt, en die, voor zover zij geen plantages of gronden zijn, op soliede wijze tegen brandschade moeten zijn verzekerd.

Wanneer de penningen niet binnen twee maanden, te rekenen van de dag waarop zij in

³⁴⁰ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

zijn bezit zijn gekomen, overeenkomstig het voorschrift van dit artikel, zijn belegd, is de voogd verplicht die penningen zonder verder verwijl in de consignatiekas te storten, bij nalatigheid waarvan hij, onverminderd zijn aansprakelijkheid voor de wettelijke interessen, van de voogdij zal kunnen worden ontzet.

Indien de belegging niet binnen drie maanden na de storting in de consignatiekas heeft plaats gehad overeenkomstig no. 2 of 3, moet zij in inschrijving op het grootboek geschieden, tenzij door de kantonrechter een verlenging van de duur van de storting worde toegestaan.

Het tweede, derde, vierde en vijfde lid van artikel 178 zijn van toepassing.

Artikel 448

De voogd zal tot de belegging overeenkomstig no. 2 of 3 van het voorgaande artikel niet mogen overgaan, dan met toestemming van de kantonrechter, die de toeziende voogd, en, des nodig oordelende, de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige zal horen of behoorlijk oproepen.

De goedkeuring van de kantonrechter ontheft de voogd niet van zijn aansprakelijkheid terzake van valse voorgevens, verberging van de waarheid of grove nalatigheid bij zijn voordracht tot de belegging.

Artikel 449

Indien zich onder de goederen van de minderjarige bevinden certificaten van de nationale schuld, zijn de voogden verplicht de overschrijving daarvan op het grootboek, ten name van de minderjarige, te doen bewerkstelligen.

De toeziende voogd zal voor de uitvoering van deze maatregel moeten zorg dragen, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interessen.

Artikel 450³⁴¹

De voogd zal ten behoeve van de minderjarige geen geld mogen opnemen, noch diens onroerende goederen vervreemden of verpanden, noch deszelfs effecten, schuldvorderingen en actiën verkopen of overdragen, zonder daartoe door de kantonrechter van de woonplaats van de minderjarige te zijn gemachtigd. De kantonrechter zal deze macht niet verlenen dan uithoofde van een volstreekte noodzakelijkheid of van een klaarblijkelijk voordeel, en na verhoor of na behoorlijke oproeping of van de toeziende voogd en van de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige.

Artikel 451³⁴²

Ingeval van verkoop van onroerende goederen zal de voogd bij zijn verzoekschrift moeten overleggen een staat van al de goederen van de minderjarige, met opgave van de zodanige, welke hij zoude wensen te vervreemden.

De kantonrechter is bevoegd om de verkoop toe te staan, hetzij van de aangewezen goederen, hetzij van zodanige andere, wier vervreemding aan hetzelfde min bezwarend in het belang van de minderjarige mocht toeschijnen.

Artikel 452

De verkoop moet geschieden in het openbaar, ten overstaan van de toeziende voogd, door middel van een bevoegde ambtenaar, en volgens de plaatselijke gebruiken.

³⁴¹ Gew. bij G.B. 1944 no. 72.

³⁴² Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

Artikel 453³⁴³

De kantonrechter is bevoegd om, in buitengewone gevallen, en wanneer het belang van een minderjarige zulks vordert, verlof te verlenen tot de onderhandse verkoop van een onroerend goed.

Dat verlof zal echter niet worden toegestaan dan op een met redenen bekleed verzoek van de voogd, en met eenparig goedvinden van de toeziende voogd, en van de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige.

Indien de opgeroepen bloedverwanten of aangehuwden niet allen verschijnen, zal het eenparig goedvinden van degenen, die opkomen, voldoende zijn.

Het onroerend goed zal voor geen lagere prijs mogen worden verkocht, dan waarop hetzelfde, vóór het verleend verlof, zal zijn geschat geworden door drie deskundigen, door de kantonrechter te benoemen.

Artikel 454

De formaliteiten, bij artikel 450 voorgeschreven, zijn niet toepasselijk, wanneer bij een vonnis, op verzoek van een der medeëigenaars van een onverdeeld stuk goed, de verkoop bevolen mocht zijn, behoudens echter dat die verkoop steeds in het openbaar zal moeten geschieden.

Artikel 455

Indien de rechter, naar aanleiding van artikel 450, verlof verleent tot de verkoop van effecten, aan de minderjarige toebehorende, kan hij tevens bepalen, dat die verkoop onder de hand geschiede, mits de effecten van dien aard zijn, dat derzelve waarde, op de dag van de verkoop, door gewone prijscouranten kan worden aangetoond.

Artikel 456³⁴⁴

De voogd vermag geen onroerend goed van de minderjarige op een andere wijze dan in de openbare veiling te kopen.

In dat geval zal de koop echter niet van kracht zijn, dan tengevolge van de goedkeuring van de kantonrechter, verleend overeenkomstig de voorschriften en onder de bepalingen van het tweede, derde en vierde lid van artikel 435.

Artikel 457

De voogd vermag de goederen van de minderjarige niet voor zich zelf te huren of in pacht te nemen, tenzij de voorwaarden door de kantonrechter, na verhoor of behoorlijke oproeping van de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige, mitsgaders van de toeziende voogd, zullen zijn goedgekeurd; in welk geval laatstgemelde bevoegd is, om de overeenkomst met de voogd te sluiten.

Hij vermag, zonder dezelfde goedkeuring, geen opdracht aan te nemen van rechten of schuldvorderingen jegens de onder zijn voogdij staande persoon.

Artikel 458

De voogd vermag een erfenis, aan de minderjarige opgekomen, niet anders te aanvaarden dan onder het voorrecht van boedelbeschrijving.

³⁴³ Gew. bij G.B. 1944 no. 76, G.B. 1945 no. 59.

³⁴⁴ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

Hij vermag geen erfenis te verwerpen, zonder daartoe, op de wijze bij artikel 450 vermeld, verlof bekomen te hebben.

Artikel 459

Hetzelfde verlof wordt vereist tot het aannemen van een gift aan een minderjarige gedaan; zij zal ten opzichte van de minderjarige dezelfde gevolgen hebben als ten opzichte van een meerderjarig persoon.

Artikel 460

Alvorens een rechtsvordering voor de minderjarige in te stellen, of zich op een rechtsvordering, tegen dezelve ingesteld, te verdedigen, kan de voogd, te zijner verantwoording, zich daartoe doen machtigen door de kantonrechter, die daarop het gevoel van de toezienende voogd, en, des nodig oordelende, dat van de bloedverwanten of aangehuwden van de minderjarige inneemt.

De voogd, die, niet voorzien van dit verlof, een rechtsvordering heeft ingesteld, of zich daartegen verdedigt, kan door de rechter tot de betaling der proceskosten uit eigen beurs worden verwezen, indien wordt bevonden, dat hij zonder redelijke grond het rechtsgeding aangevangen of volgehouden heeft; onverminderd zijn gehoudenheid tot verdere vergoeding van kosten, schade en interesten, zo daartoe gronden zijn.

Hetzelfde kan plaats hebben, indien mocht blijken, dat de voogd door valse voorgevens, of verberging van de waarheid, zodanig verlof mocht hebben verkregen.

Artikel 461

Het staat aan de voogd niet vrij in een rechtsvordering, tegen de minderjarige ingesteld, te berusten, zonder daartoe gemachtigd te zijn door de kantonrechter, op de wijze als in de aanvang van het vorige artikel is vermeld.

Artikel 462

Hetzelfde verlof wordt vereist, wanneer de voogd een scheiding of verdeling wil vragen; doch kan hij, zonder dat verlof, antwoorden op een eis tot scheiding of verdeling tegen de minderjarige gedaan.

Artikel 463

De regelen, welke ten opzichte van de scheiding en verdeling van goederen, waarbij minderjarigen belang hebben, zullen moeten worden in acht genomen, zijn bepaald bij de zestiende titel van het tweede boek, handelende van boedelscheiding.

Artikel 463a³⁴⁵

Indien minderjarigen die onder voogdij staan van verschillende voogden, goederen gemeen hebben, kan de kantonrechter een van hen of een ander persoon aanwijzen om, onder de nodige door de kantonrechter te stellen waarborgen, het bewind over die goederen waar te nemen totdat de scheiding en deling heeft plaats gehad.

Artikel 464

De voogd kan, zonder het verlof waarvan bij artikel 450 wordt gesproken, in de naam van

³⁴⁵ Ingev. bij G.B. 1906 no. 50; Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

de minderjarige geen dading aangaan, noch de beslissing van een zaak aan scheidsmannen opdragen.

Artikel 465³⁴⁶

Indien de vader of de moeder met de voor-overleden echtgenoot in algehele of in beperkte gemeenschap is getrouwd geweest, kan dezelve, na verhoor of behoorlijke oproeping van de bloedverwanten of aangehuwden, mitsgaders van de toeziende voogd, door de kantonrechter worden gemachtigd om de goederen, de nering, het bedrijf, de handel, de fabriek of dergelijke, gedurende een bepaalde tijd, en zelfs tot de meerderjarigheid, in gemeenschap met de minderjarigen te mogen aanhouden.

Dit verlof kan niet worden toegestaan, tenzij aan de kantonrechter, na inzage van de boedelbeschrijving, zij gebleken van het aanmerkelijk belang der minderjarigen, en van de waarborg, die de voogd of de voogdesse oplevert. Hetzelve zal, op verzoek van de voogd of van de toeziende voogd, na verhoor alsvoren, kunnen worden ingetrokken.

TWAALFDE AFDELING VAN DE REKENING EN VERANTWOORDING VAN DE VOOGDIJ

Artikel 466

Elke voogd is, bij het eindigen van zijn beheer, verplicht tot het doen van een slotrekening en verantwoording.

Artikel 467³⁴⁷

Die rekening en verantwoording zal ten koste van de minderjarige gedaan worden, aan hem zodra hij zijn meerderjarigheid heeft bereikt, of aan zijn erfgenamen zodra de minderjarige is overleden, of aan de opvolger in het beheer.

De voogd zal de kosten daartoe voorschieten.

Men zal daarin aan de voogd goeddoen alle noodzakelijke, betamelijke en behoorlijk gerechtvaardigde uitgaven.

Artikel 468³⁴⁸

De voogd is bevoegd als loon te berekenen een en een half ten honderd van het gerede geld, vijf ten honderd van de boeschulden die geïnd worden, drie ten honderd van de ontvangst van alle andere kapitalen met uitzondering van de zodanige die afgelost worden na door de voogd te zijn uitgezet, en vijf ten honderd van alle onzuivere inkomsten; tenware hij verkiezen mocht het loon te genieten, hetwelk hem bij uiterste wilsbeschikking, of bij de in artikel 406 vermelde authentieke akte, mocht zijn toegelegd.

Bovenstaande bepalingen zijn mede toepasselijk op bewindvoerders, zo dikwerf daarvan sprake is in deze titel, behoudens het bepaalde aan het slot van artikel 444.

Wanneer goederen van minderjarigen onder het beheer van bewindvoerders gesteld zijn, berekent de voogd zijn loon alleen over het batige slot van de rekening door deze aan hem uitgekeerd.

Bij opvolging van voogden of bewindvoerders in het beheer van plantages of gronden, is de bepaling van het derde lid van artikel 1814 van toepassing.

³⁴⁶ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76, G.B. 1944 no. 76.

³⁴⁷ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³⁴⁸ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

Artikel 469

Elke overeenkomst, rakende de voogdij of de voogdijrekening, welke tussen de voogd en de minderjarige, meerderjarig geworden zijnde, mocht plaats hebben, is nietig en van onwaarde, wanneer dezelve niet is voorafgegaan van een behoorlijke rekening en verantwoording, met overlegging der nodige bewijsstukken; van welk alles zal moeten blijken door een schriftelijke erkenning van degene, aan wie de rekening gedaan is, ten minste tien dagen vóór de overeenkomst afgegeven.

Artikel 470

Het slot van rekening, door de voogd verschuldigd, zal, zonder dat zulks geëist wordt, renten dragen van de dag af dat de rekening gesloten is.

De renten van hetgeen de minderjarige aan de voogd schuldig blijft zullen niet lopen, dan van de dag van de aanmaning tot betaling, na het sluiten van de rekening en verantwoording gedaan.

Artikel 471

Alle rechtsvordering van de minderjarige tegen zijn voogd, betreffende de verrichtingen van de voogdij, verjaart met tien jaren, te rekenen van de dag van de meerderjarigheid.

VIJFTIENDE TITEL A³⁴⁹ OMGANG EN INFORMATIE

Artikel 471a³⁵⁰

1. Het kind en de niet met het gezag belaste ouder hebben recht op omgang met elkaar.
2. De rechter stelt op verzoek van de ouders of van een van hen, al dan niet voor bepaalde tijd, een regeling inzake de uitoefening van het omgangsrecht vast dan wel ontzegt, al dan niet voor bepaalde tijd, het recht op omgang.
3. De rechter ontzegt het recht op omgang slechts, indien:
 - a. omgang ernstig nadeel zou opleveren voor de geestelijke ontwikkeling van het kind, of
 - b. de ouder kennelijk ongeschikt of kennelijk niet in staat moet worden geacht tot omgang, of
 - c. het kind dat twaalf jaren of ouder is, bij zijn verhoor van ernstige bezwaren tegen omgang met zijn ouder heeft
 - d. omgang anderszins in strijd is met zwaarwegende belangen van het kind.
4. a. Tot kennisneming van de in dit artikel bedoelde verzoeken is de kantonrechter van de woonplaats van de minderjarige bevoegd.

349 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.

350 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.

- b. Indien de minderjarige geen woonplaats heeft binnen Suriname is artikel 414 tweede lid van het Surinaams Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing.
- c. Onverminderd het bepaalde in sub a en b kan, indien reeds een procedure inzake de voorziening in de voogdij na echtscheiding of de voorziening in de ouderlijke macht na scheiding van tafel en bed aanhangig is, een verzoek tot vaststelling van een omgangsregeling in verband daarmee aan dezelfde kantonrechter worden gedaan.

Artikel 471b³⁵¹

1. De ouder, die alleen met het gezag is belast, is gehouden de andere ouder op de hoogte te stellen omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind en deze te raadplegen - zo nodig door tussenkomst van derden - over daaromtrent te nemen beslissingen. Op verzoek van een ouder kan de rechter ter zake een regeling vaststellen.
2. Indien het belang van een kind zulks vereist kan de rechter zowel op verzoek van de met het gezag belaste ouder als ambtshalve bepalen dat lid 1 van dit artikel buiten toepassing blijft.
3. De artikelen 471a lid 4 en 471e zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 471c³⁵²

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 471b wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn werkelijke verblijfplaats heeft, of zwaarwegende belangen van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzetten.
2. Indien de informatie is geweigerd, kan de rechter op verzoek van de in lid 1 van dit artikel bedoelde ouder bepalen dat de informatie op de door hem aan te geven wijze moet worden verstrekt; de rechter wijst het verzoek af, indien zwaarwegende belangen van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzetten.
3. Artikel 471a lid 4 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 471d³⁵³

1. Onverminderd het bepaalde in lid 2 van dit artikel, begint de uitoefening van het recht op omgang zodra de desbetreffende beschikking in kracht van gewijsde is gegaan of, indien zij uitvoerbaar bij voorraad is verklaard, daags nadat de griffier van de beschikking mededeling heeft gedaan aan de ouder aan wie de uitoefening is opgedragen.
2. De uitoefening van het recht op omgang begint, indien tevens een beschikking inzake het gezag is of wordt gegeven, niet eerder dan op het tijdstip waarop voor de andere ouder of voor de derde die met de voogdij is belast het gezag is begonnen.

Artikel 471e³⁵⁴

351 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.
352 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.
353 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.

De rechter kan op verzoek van de ouders of van een van hen een beslissing inzake de omgang wijzigen op grond van het feit dat nadien de omstandigheden zijn gewijzigd, of dat bij het nemen van de beslissing van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan.

Artikel 471f³⁵⁵

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 471a, kan de rechter op verzoek een omgangsregeling vaststellen tussen het kind en degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind en die bloedverwant in de tweede graad is van het kind of die de verwekker is van het kind, dan wel het kind anders dan als ouder als behorende tot het gezin gedurende ten minste een jaar heeft verzorgd en opgevoed; de rechter wijst het verzoek af, indien het belang van het kind zich tegen toewijzing verzet of indien het kind, dat twaalf jaar of ouder is, bezwaar maakt.
2. Het bepaalde in de artikelen 471a lid 4, 471d en 471e is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 471g³⁵⁶

De rechter kan, indien hem blijkt dat de minderjarige van twaalf jaar of ouder hierop prijs stelt, ambtshalve een beslissing geven op de voet van de artikelen 471a, 471b of 471f, dan wel zodanige beslissing op de voet van artikel 471e wijzigen.

Artikel 471h³⁵⁷

1. Ingeval van ouderlijke macht, behoudens die gevallen waarin deze door de rechter aan een der ouders is opgedragen, kan de rechter op verzoek van de ouders of van een van hen een regeling vaststellen inzake de omgang tussen het kind en de ouder bij wie het kind zijn werkelijke verblijfplaats niet heeft, of inzake het verschaffen van informatie aan dan wel het raadplegen van die ouder als bedoeld in artikel 471b lid 1 dan wel inzake het verschaffen van informatie als bedoeld in artikel 471c leden 1 en 2.
2. De artikelen 471a lid 4, 471e en 471g zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 471i³⁵⁸

Alle vorderingen strekkende tot vaststelling van een omgangsregeling, een regeling inzake het op de hoogte stellen omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind en het raadplegen van de andere ouder als bedoeld in artikel 471b lid 1 en een regeling inzake het verschaffen van informatie als bedoeld in artikel 471c leden 1 en 2 kunnen door het Bureau voor Familierechtelijke Zaken worden ingesteld namens belanghebbende; dit bureau kan van een ter zake gegeven beslissing in verzet of in hoger beroep gaan.

ZESTIENDE TITEL VAN HANDLICHTING

354 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.

355 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.

356 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.

357 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.

358 Ingev. bij S.B. 2002 no. 100.

Artikel 472

Door handlichting kan de minderjarige meerderjarig worden verklaard, of kunnen aan hem bepaalde rechten van meerderjarigheid worden toegekend.

Artikel 473

De handlichting, door welke de minderjarige meerderjarig wordt, wordt verkregen door *venia aetatis* of brieven van meerderjarigverklaring, te verlenen door het hof van justitie, die echter niet van kracht zijn, dan nadat dezelve door de President zullen zijn goedgekeurd, en te dien einde aan hem door het hof opgezonden.

Artikel 474

Het verzoek om brieven van meerderjarigverklaring kan aan het hof van justitie worden gedaan door de minderjarige, wanneer deze de volle ouderdom van twintig jaren heeft bereikt.

Bij het verzoekschrift moet een akte van geboorte, of, wanneer die niet geleverd kan worden, een ander deugdelijk blijk van de vereiste ouderdom worden overgelegd.

Artikel 475³⁵⁹

Het hof van justitie neemt geen beslissing dan na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders van de minderjarige of van de langstlevende hunner en, indien de minderjarige onder voogdij staat, van zijn voogd, toezienende voogd en zijn bloedverwanten of aangehuwden.

Artikel 476

Wanneer de woonplaats der bij het voorgaande artikel vermelde personen is buiten Paramaribo, zal het hof van justitie het horen van die personen aan zodanige ambtenaar kunnen opdragen als het raadzaam mocht achten.

Het verbaal van dit verhoor zal alsdan aan het hof van justitie worden ingezonden, met bijvoeging van al de inlichtingen en aanmerkingen, welke de ambtenaar, die met het verhoor is belast, zal nodig oordelen.

Artikel 477³⁶⁰

De meerderjarig verklaarde staat in alles met de meerderjarige gelijk.

Ten opzichte van het aangaan van een huwelijk blijft hij echter in de verplichting om, volgens de bepalingen van de artikelen 88, 90 en 92, de toestemming van zijn ouders of grootouders of het verlof van de kantonrechter of het hof van justitie te verkrijgen, totdat hij de volle ouderdom van een en twintig jaren zal hebben bereikt, terwijl ten aanzien van natuurlijke erkende kinderen artikel 93, 1ste lid, blijft gelden totdat zij de volle ouderdom van een en twintig jaren zullen hebben bereikt.

Artikel 478³⁶¹

Het staat aan het hof van justitie vrij, om in het belang van de minderjarige, in de brieven van meerderjarigverklaring de bepaling te voegen, dat hij, aan wie dezelve verleend worden, desnietteenstaande, totdat hij de volle ouderdom van 21 jaren heeft bereikt, zijn onroerende goederen niet anders zal mogen vervreemden of bezwaren, dan met toestemming van het hof, na

³⁵⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³⁶⁰ Gew. bij G.B. 1901 no. 29, G.B. 1906 no. 50.

³⁶¹ Gew. bij G.B. 1901 no. 29, G.B. 1906 no. 50.

verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders of van de langstlevende hunner, of, deze beide ontbrekende, van de bloedverwanten of aangehuwden.

Ingeval van verkoop mag het hof ook toestaan, dat dezelve onderhands geschiede.

Artikel 479³⁶²

Handlichting, waarbij aan een minderjarige bepaalde rechten van meerderjarigheid worden toegekend, kan, wanneer de minderjarige de volle ouderdom van achttien jaren bereikt heeft, op zijn verzoek door de kantonrechter worden verleend.

Tegen de wil van degene der ouders, die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, worden zij niet verleend.

Artikel 480³⁶³

De kantonrechter neemt geen beslissing dan na verhoor of behoorlijke oproeping van beide ouders, indien de minderjarige onder de ouderlijke macht staat, of, indien deze onder voogdij staat, van zijn voogd, toezien de voogd en zijn bloedverwanten of aangehuwden, alsmede van beide ouders of van de langstlevende hunner, wanneer een ander dan een der ouders de voogdij over de minderjarige uitoefent.

De kantonrechter kan alvorens te beslissen de persoonlijke verschijning van de minderjarige gelasten.

Vóór het sluiten van het verhoor bepaalt de kantonrechter de dag, waarop hij zijn beschikking geven zal.

De minderjarige en ieder die op het verzoek gehoord is, zijn bevoegd tegen de beslissing van de kantonrechter bij het hof van justitie in beroep te komen.

Een nieuw verhoor kan in hoger beroep worden bevolen.

Is niet de verzoeker zelf in beroep gekomen, dan wordt op het beroep niet beslist zonder dat hij is gehoord of opgeroepen om gehoord te worden.

Artikel 481

Bij de in de twee vorige artikelen vermelde beschikking moet uitdrukkelijk worden bepaald en omschreven, welke rechten van meerderjarigheid aan de minderjarige worden toegekend.

Artikel 482

De minderjarige, die dusdanige handlichting heeft bekomen, wordt als meerderjarige beschouwd, alleen opzichtelijk de daden en verrichtingen, uitdrukkelijk, invoege voormeld, aan hem opgedragen, en kan daartegen, op grond van minderjarigheid, niet in zijn geheel worden hersteld. Voor het overige blijft hij in de volstreekte toestand van minderjarigheid.

Artikel 483³⁶⁴

De bevoegdheid en de rechten, uit kracht der artikelen 479, 480 en 481 aan de minderjarige toe te kennen, mogen zich niet verder uitstrekken dan tot de gedeeltelijke of de gehele ontvangst, de uitgave van, en de beschikking over zijn inkomsten, het sluiten van verhuringen, het bebouwen van zijn landerijen, en het uitoefenen van zodanige bedrijven als daartoe noodzakelijk zijn, het uitoefenen van enig handwerk, het oprichten van, of deelnemen in enige fabriek, en eindelijk tot het drijven van nering en handel.

³⁶² Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

³⁶³ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76.

³⁶⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

In de beide laatste gevallen is de minderjarige bevoegd om, evenals een meerderjarige, alle verbintenissen te sluiten tot die fabriek, nering en handel betrekkelijk, met uitzondering van de vervreemding en de bezwaring van zijn vaste goederen en van de vervreemding of verpanding van zijn rentegevende effecten, inschrijvingen in grootboeken van openbare schuld, hypothecaire schuldvorderingen en aandelen in naamloze of andere vennootschappen.

Hij kan ter zake der handelingen, waartoe hij krachtens de verkregen handlichting bevoegd was, hetzij eisende of verwerende in rechte optreden

Artikel 484³⁶⁵

De handlichting, bij de vijf vorige artikelen omschreven, kan door de kantonrechter worden ingetrokken, indien de minderjarige daarvan misbruik maakt of er gegronde vrees bestaat dat hij dit doen zal.

De intrekking geschiedt, wanneer beide ouders in leven zijn, op verzoek van de vader of, zo de ouderlijke macht door de moeder wordt uitgeoefend, op verzoek van deze. Wanneer de minderjarige onder voogdij staat, op verzoek van de voogd of toeziende voogd.

Op het verzoek wordt niet beslist dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de minderjarige en van de voogd, indien het verzoek door de toeziende voogd of van deze, indien het verzoek door de voogd is gedaan. De kantonrechter kan gelasten, dat ook de bloedverwanten of aangehuwden en de vader of de moeder, zo een van beiden in leven mocht zijn, zonder met de voogdij belast te wezen, zullen worden opgeroepen om gehoord te worden. Hij beslist zonder hoger beroep.

Artikel 485

Alle handlichting in deze titel vermeld, gelijk ook de intrekking volgens het voorgaande artikel, moet openbaar bekend worden gemaakt, op zodanige wijze als de rechter zal hebben bepaald.

In de bekendmaking van de handlichting moet nauwkeurig worden vermeld hoedanig, en tot welk einde, dezelve is verleend. Vóór deze bekendmaking, werkt zomin de handlichting als de intrekking van dezelve tegen derden.

ZEVENTIENDE TITEL VAN CURATELE

Artikel 486³⁶⁶

Een meerderjarige kan onder curatele worden gesteld:

1°. wegens het zich bevinden in een gedurige staat van onnozelheid, krankzinnigheid of razernij, al is het dat hij bij tussenpozing het gebruik van zijn verstandelijke vermogens bezit;

2°. wegens verkwisting;

3°. indien hij tengevolge van gewoonte van drankmisbruik:

a. zijn belangen niet behoorlijk waarneemt;

b. in het onderhoud van zich of de zijnen niet behoorlijk voorziet;

c. in het openbaar herhaaldelijk aanstoot geeft; of

d. eigen veiligheid of die van anderen in gevaar brengt;

4°. indien hij op grond van zwakheid van vermogens niet in staat is om zijn eigen belangen behoorlijk waar te nemen.

Artikel 487³⁶⁷

³⁶⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1935 NO. 80.

³⁶⁶ Gew. bij G.B. 1931 no. 64.

³⁶⁷ Gew. bij G.B. 1931 no. 64.

De curatele, bedoeld onder 1°. van het vorig artikel, kan worden verzocht door de echtgenoot, door de bloedverwanten in de rechte linie en die in de zijlinie tot de vierde graad ingesloten, en door het openbaar ministerie.

De curatele, bedoeld onder 2°. en 3°. van het vorig artikel, kan bovendien worden verzocht door de onder curatele te stellen persoon zelf.

De curatele, bedoeld onder 4°. van het vorig artikel, kan alleen worden verzocht door de onder curatele te stellen persoon zelf.

Artikel 488³⁶⁸

Indien, in geval van razernij, de curatele niet door andere daartoe bevoegde personen is verzocht, is het openbaar ministerie daartoe verplicht.

Artikel 489³⁶⁹

Alle verzoeken tot curatele moeten worden ingediend bij de kantonrechter van de woonplaats van hem, tegen wie het gericht is.

Artikel 490³⁷⁰

Verzoekschriften, welke niet van de onder curatele te stellen persoon zelf uitgaan bevatten bepaaldelijk de daadzaken, waaruit van de grond tot curatele blijkt; daarbij worden gevoegd zowel de bewijsstukken als een opgave der getuigen.

Artikel 491³⁷¹

Indien de kantonrechter van oordeel is, dat die daadzaken genoegzaam gewichtig zijn om tot curatele te kunnen aanleiding geven, zal hij de echtgenoot en de bloedverwanten of aangehuwden moeten horen.

Artikel 492³⁷²

De kantonrechter zal, na verhoor of behoorlijke oproeping van de personen, bij het vorige artikel aangeduid, degene wiens curatele verzocht is, moeten ondervragen; wanneer deze buiten staat mocht zijn om zich te kunnen verplaatsen, zal de ondervraging in zijn woning moeten geschieden door de rechter, vergezeld van de griffier.

De ondervraging zal niet vroeger plaats kunnen hebben, dan nadat zowel het verzoekschrift als het verslag, bevattende de door de echtgenoot en de bloedverwanten of aangehuwden geuite gevoelens, aan degene, wiens curatele verzocht is, zullen zijn betekend geworden.

Artikel 493³⁷³

³⁶⁸ Gew. bij G.B. 1931 no. 64.

³⁶⁹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

³⁷⁰ Gew. bij G.B. 1931 no. 64.

³⁷¹ Gew. bij G.B. 1931 no. 64, G.B. 1935 no. 80.

³⁷² Gew. bij G.B. 1931 no. 64, G.B. 1935 no. 80.

³⁷³ Gew. bij G.B. 1931 no. 64, G.B. 1935 no. 80.

Indien de kantonrechter, na verhoor of behoorlijke oproeping van de echtgenoot en de bloedverwanten of aangehuwden, en na verhoor van degene wiens curatele verzocht is, oordeelt genoegzaam te zijn ingelicht, zal hij, zonder enige verdere formaliteiten, op het verzoekschrift kunnen beschikken; in het tegenovergestelde geval zal de kantonrechter het horen van getuigen bevelen, ten einde de aangevoerde daadzaken tot klaarheid te brengen.

Artikel 494³⁷⁴

Na de ondervraging in artikel 492 vermeld, zal de kantonrechter, zo daartoe gronden zijn, een provisionele bewindvoerder benoemen, om voor de persoon en de goederen van degene, wiens curatele verzocht is, zorg te dragen.

Artikel 495³⁷⁵

Het vonnis op een verzoek om curatele zal niet anders dan in een openbare terechtzitting kunnen worden uitgesproken, na verhoor of behoorlijke oproeping der partijen.

Artikel 496

Ingeval van beroep kan de hogere rechter, zo daartoe gronden zijn, degene, wiens curatele is verzocht, opnieuw ondervragen of doen ondervragen.

Artikel 497

Alle vonnissen, waarbij curatele verleend wordt, zullen vanwege de verzoekers aan de wederpartij moeten betekend, en verder openbaar gemaakt worden, binnen de tijd en op de wijze door de rechter te bepalen; alles op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten, zo daartoe gronden zijn.

Artikel 498³⁷⁶

Wanneer de curatele gevraagd is door de onder curatele te stellen persoon zelf, hoort de kantonrechter de echtgenoot en de bloedverwanten of aangehuwden. De artikelen 492 tot en met 496 vinden overeenkomstige toepassing; de griffier zorgt voor de openbaarmaking van de uitspraak, op de wijze in artikel 497 voorgescreven.

Artikel 499³⁷⁷

De curatele zal aanvangen te werken, te rekenen van de dag dat het vonnis zal zijn uitgesproken.

Alle handelingen, die daarna door de onder curatele gestelde zijn verricht, zijn van rechtswege nietig.

Nochtans behoudt degene, die uithoofde van verkwisting of gewoonte van drankmisbruik is onder curatele gesteld, het vermogen om uiterste wilsbeschikkingen te maken.

Artikel 500

Alle handelingen, welke mochten hebben plaats gehad vóór het verlenen van de curatele,

³⁷⁴ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

³⁷⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

³⁷⁶ Gew. bij G.B. 1931 no. 64, G.B. 1935 no. 80.

³⁷⁷ Gew. bij G.B. 1931 no. 64.

op grond van onnozelheid, krankzinnigheid of razernij uitgesproken, zullen kunnen worden vernietigd, indien de oorzaak van de curatele blijikbaar bestond op het tijdstip, waarop die handelingen verricht zijn.

Artikel 501

Na iemands dood kunnen de door hem verrichte handelingen, de uiterste wilsbeschikkingen alleen uitgezonderd, op grond van onnozelheid, krankzinnigheid of razernij, niet worden bestreden, dan ingeval de curatele vóór zijn overlijden mocht zijn verleend of verzocht geworden, tenware het bewijs van de kwaal uit de bestreden handeling zelve voortvloeide.

Artikel 502³⁷⁸

Zodra de uitspraak tot curatele kracht van gewijsde bekomen heeft, zullen door de kantonrechter een curator en een toeziende curator over de onder curatele gestelde worden benoemd, met inachtneming der bepalingen bij de vijfde afdeling van de vijftiende titel van dit boek voorgeschreven, terwijl ook de echtgenoot van de onder curatele gestelde zal worden gehoord.

In dat geval houden de bemoeienissen van de provisionele bewindvoerder op, en is deze verplicht aan de curator rekening en verantwoording van zijn beheer af te leggen; wanneer hij zelf tot curator benoemd wordt, zal de aflegging van die rekening aan de toeziende curator geschieden.

Artikel 503³⁷⁹

Tenzij gewichtige redenen er toe leiden een ander tot curator te benoemen, wordt de ene echtgenoot tot curator over de andere echtgenoot benoemd. In elk geval zal bij het vonnis, waarbij de curator wordt benoemd tevens, na verhoor of oproeping van de bloedverwanten of aangehuwden van de onder curatele gestelde, een toeziende curator worden genoemd.

Artikel 504³⁸⁰

Na het aangaan van een huwelijk kan de onder curatele gestelde de kantonrechter verzoeken zijn echtgenoot in de plaats van de tegenwoordige curator tot curator te benoemen.

Gelijk verzoek kan van de echtgenoot zelf uitgaan.

De kantonrechter beslist niet dan nadat de onder curatele gestelde, de echtgenoot, de curator en de toeziende curator zijn gehoord, althans door de griffier daartoe zijn opgeroepen. De eerste zin van het voorgaande artikel vindt overeenkomstige toepassing.

Artikel 505³⁸¹

De onder curatele gestelde staat gelijk met een minderjarige.

De uit hoofde van verkwisting, gewoonte van drankmisbruik of zwakheid van vermogens onder curatele gestelde behoeft om een huwelijk aan te gaan de toestemming van de curator en de toeziende curator; de artikelen 91, tweede lid, en 204 vinden overeenkomstige toepassing.

De wetsbepalingen omtrent de voogdij over minderjarigen in de artikelen 383 tot 396, 421 tot 441, 442, 443, 444, 447 en volgende van de elfde en twaalfde afdeling van de vijftiende titel

³⁷⁸ Gew. bij G.B. 1931 no. 64.

³⁷⁹ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1931 no. 64, G.B. 1981 no. 23.

³⁸⁰ Gew. bij G.B. 1931 no. 64.

³⁸¹ Gew. bij G.B. 1931 no. 64.

voorkomende, gelden insgelijks bij de curatele.

Artikel 506³⁸²

Indien de onder curatele gestelde persoon minderjarige kinderen heeft over wie hij de ouderlijke macht uitoefent, en de andere echtgenoot van de ouderlijke macht is ontheven of ontzet, niettegenstaande wettiging niet de ouderlijke macht heeft gekregen, krachtens artikel 299 niet met uitoefening van de ouderlijke macht is belast, of buiten de mogelijkheid is die macht uit te oefenen, gelijk mede indien de onder curatele gestelde persoon voogd is over zijn echte kinderen, is de curator van rechtswege voogd over die minderjarigen totdat de curatele is opgeheven, of de andere der ouders, ingevolge de beschikking bedoeld in artikelen 259 en 283 de voogdij mocht hebben verkregen of zich ingevolge artikel 299a, de uitoefening van de ouderlijke macht mocht zijn toegekend, of ingevolge artikel 330 alsnog met de ouderlijke macht of de voogdij mocht zijn bekleed, of in de ouderlijke macht of de voogdij mocht zijn hersteld.

Artikel 507

De inkomsten van degene, die, uithoofde van onnozelheid, krankzinnigheid of razernij, onder curatele is gesteld, moeten bijzonderlijk besteed worden om diens lot te verzachten en zijn genezing te bevorderen.

Artikel 508³⁸³

Vervallen.

Artikel 509³⁸⁴

Vervallen.

Artikel 510³⁸⁵

De kantonrechter heeft mede het vermogen om de persoon, die, uit hoofde van gewoonte van drankmisbruik onder curatele is gesteld, hetzij tegelijk met deze voorziening, hetzij daarna, uiterlijk voor een jaar, doch, zo nodig, telkens uiterlijk voor een jaar te verlengen, in een verbeterhuis te doen plaatsen, wanneer blijkt, dat hij in het openbaar herhaaldelijk aanstoot geeft of eigen veiligheid of die van anderen in gevaar brengt. Indien er onverwijld noodzakelijkheid bestaat, en de vertraging tot de afloop van het rechterlijk onderzoek zoude kunnen gevaarlijk zijn, is de kantonrechter bevoegd om, hangende dat onderzoek zodanige voorlopige behoedmiddelen, en, desnoods, de vastzetting te bevelen, als de omstandigheden vorderen.

Artikel 511³⁸⁶

Het verzoek tot vastzetting kan aan de kantonrechter worden gedaan door de echtgenoot van de onder curatele te stellen of gestelde persoon, door zijn bloedverwanten in de rechte linie, en door die in de zijlinie tot de derde graad ingesloten, door zijn curator, en door het openbaar ministerie.

Artikel 512³⁸⁷

Het gedaan verzoek tot zodanige vastzetting, of tot de verlenging van deze, moet betekend

³⁸² Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1944 no. 72.

³⁸³ Vervallen bij G.B. 1912 no. 98.

³⁸⁴ Vervallen bij G.B. 1912 no. 98.

³⁸⁵ Gew. bij G.B. 1931 no. 64, G.B. 1935 no. 80.

³⁸⁶ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

³⁸⁷ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

worden aan hem, tegen wie het is gericht.

Hij is bevoegd om daartegen zijn bezwaren bij de kantonrechter in te brengen, terwijl het echter aan de rechter vrijstaat om, daartoe billijke gronden zijnde, zijn bevel bij voorraad uitvoerbaar te verklaren.

De opheffing van de vastzetting kan mede door hem gevraagd worden, en de kantonrechter moet, alvorens deze te verlenen, daarop horen allen, die, volgens het vorige artikel, de bevoegdheid zouden hebben om de vastzetting te verzoeken.

Artikel 513

Een minderjarig kind van een onder curatele gestelde persoon kan geen huwelijk aangaan, noch bedingen deswege maken, dan met inachtneming der voorschriften van de artikelen 91 en 204.

Artikel 514

Niemand, uitgezonderd echtgenoten en bloedverwanten in de opgaande of nederdalende linie, is verplicht een curatele of toeziende curatele langer dan acht jaren te behouden; na verloop van die tijd kan de curator of de toeziende curator zijn ontslag vorderen, en moet hem dit worden verleend.

Artikel 515

De curatele eindigt, wanneer de oorzaken ophouden, die daartoe hebben aanleiding gegeven; nochtans zal de opheffing van dezelve niet worden verleend dan met inachtneming der formaliteiten, bij de wet voorgeschreven om curatele te bekomen, en zal degene, die onder curatele gesteld is, de uitoefening van zijn rechten niet kunnen hervatten, voordat het vonnis tot opheffing van de curatele kracht van gewijsde zal hebben verkregen.

Bij dit vonnis wordt tevens bepaald, op welke wijze de opheffing van de curatele moet worden bekend gemaakt.

Artikel 516³⁸⁸

Vervallen.

ACHTTIENDE TITEL VAN AFWEZIGHEID

EERSTE AFDELING VAN VOORLOPIGE VOORZIENINGEN

Artikel 517³⁸⁹

Indien iemand zijn woonplaats verlaten heeft, zonder volmacht tot het waarnemen van zijn zaken en belangen, of orde op het beheer derzelve gesteld te hebben, of wel indien de door hem gegeven volmacht is vervallen, en indien er noodzakelijkheid is om in dat beheer geheel of gedeeltelijk te voorzien, of hem te doen vertegenwoordigen, zal, op verzoek van belanghebbenden, of ook van het openbaar ministerie, door de kantonrechter een bewindvoerder worden benoemd, om zijn goederen en belangen geheel of gedeeltelijk te beheren en waar te nemen, voor zijn rechten op te komen, en hem daarbij te vertegenwoordigen.

Alles onverminderd de bijzondere wetsbepalingen, voor het geval van faillissement.

Artikel 518³⁹⁰

³⁸⁸ Vervallen bij G.B. 1931 no. 64.

³⁸⁹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76.

³⁹⁰ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

De bewindvoerder is verplicht om, desnoods na verzegeling, te maken behoorlijke beschrijving van de goederen, waarover hem het beheer is toevertrouwd. Hij zal het gereede geld, daarbij gevonden, of hetwelk naderhand door hem mocht worden geïnd, storten in de kas der gerechtelijke consignatiën, en verder zich regelen naar de voorschriften omtrent het beheer van goederen aan minderjarigen toebehorende, voor zoverre die op zijn bewind van toepassing kunnen worden gemaakt, tenware omtrent dit een of ander door de kantonrechter anders mocht zijn bepaald.

Artikel 519³⁹¹

De bewindvoerder is verplicht aan de procureur-generaal jaarlijks, en daarenboven zo dikwijls deze zulks vordert, te doen summiere rekening en verantwoording, en te vertonen de effecten en bescheiden tot zijn beheer behorende. Deze rekening zal worden opgemaakt op ongezegeld papier, en overgegeven zonder enige gerechtelijke vorm. De procureur-generaal kan daarop zodanige voordracht aan de kantonrechter doen, als hij in het belang van de afwezige zal nodig oordelen.

De goedkeuring dezer rekening brengt geen nadeel toe aan het recht, hetwelk de afwezige, of andere belanghebbenden, tegen dezelve mochten kunnen doen gelden.

Artikel 520

De bewindvoerder is bevoegd, bij het doen van zijn jaarlijkse rekening, als loon te berekenen hetgeen de voogd bij artikel 468 is toegekend.

TWEEDE AFDELING

VAN DE VERKLARING VAN VERMOEDELIIK OVERLIJDEN

Artikel 521³⁹²

Indien iemand zijn woonplaats heeft verlaten, zonder volmacht tot het waarnemen van zijn zaken gegeven, of orde op het beheer van dezelve gesteld te hebben, en wanneer vijf jaren zijn verlopen na zijn vertrek, of na de laatste tijding, waaruit kon blijken dat hij in leven was, zonder dat in die vijf jaren bewijs is ingekomen van zijn aanwezig of van zijn overlijden, om het even of er voorlopige voorzieningen zijn bevolen dan niet, zal zodanige afwezige, ten verzoeken van belanghebbenden, op daartoe bekomen verlof van de kantonrechter van de door hem verlaten woonplaats, voor die kantonrechter, kunnen worden opgeroepen, bij een openbare oproeping, lopende op een termijn van drie maanden, of zoveel langer als door die rechter mocht worden bevolen.

Wanneer op die oproeping noch de afwezige, noch iemand voor hem, opkomt, die van zijn aanwezig doet blijken, zal verlof tot een tweede dergelijke oproeping en op deze tweede, in het geval alsvoren, verlof tot een derde dergelijke oproeping worden verleend.

Deze oproepingen moeten telkens worden geplaatst in zodanige nieuwspapieren en worden aangeplakt op zodanige plaatsen, als de kantonrechter, bij het verlenen van het eerste verlof, uitdrukkelijk zal hebben aangewezen.

Artikel 522³⁹³

De in artikel 521 aangegeven termijn van vijf jaren wordt beperkt tot één jaar:

1°. wanneer de afwezige tot de bemanning of passagiers blijkt behoord te hebben van een vaartuig, waarvan gedurende die tijd geen berichten zijn ingekomen;

³⁹¹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1945 no. 59.

³⁹² Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1944 no. 76.

³⁹³ Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1926 no. 64.

2°. wanneer de afwezige vermist is ter gelegenheid van een noodlottige gebeurtenis aan enig vaartuig, aan een deel van zijn bemanning of zijn passagiers overkomen.

Onder vaartuig is ook begrepen een luchtvaartuig.

De termijn van één jaar vangt aan:

in het onder 1° bedoelde geval met de laatste tijding van het vaartuig, en zo van geen tijding blijkt, met de dag van het laatst in zee steken of opstijgen van het vaartuig;

in het onder 2° bedoelde geval met het tijdstip, waarop de gebeurtenis geacht moet worden te hebben plaats gegrepen.

Indien zowel het onder 1° als het onder 2° genoemde geval zich voordoet, wordt voor de berekening van de termijn het vroegste aanvangspunt genomen.

Artikel 523³⁹⁴

Vervallen.

Artikel 524³⁹⁵

Indien op de derde oproeping noch de afwezige, noch iemand voor hem, is opgekomen, die behoorlijk van zijn aanwezen doet blijken, kan door de kantonrechter op daartoe gedane eis, worden verklaard, dat er rechtsvermoeden van overlijden bestaat, sedert de dag nadat de afwezige kan worden gerekend zijn woonplaats te hebben verlaten, of na de laatste tijding van zijn leven, en welke dag bepaaldelijk in het vonnis moet worden uitgedrukt.

In de gevallen, bedoeld in artikel 522, kan het in het eerste lid genoemde rechtsgevolg op de aldaar gemelde wijze intreden, indien op de tweede, overeenkomstig artikel 521 gedane oproeping noch de afwezige, noch iemand voor hem is opgekomen, die behoorlijk van zijn aanwezen doet blijken, terwijl als tijdstip van overlijden, tevens in het vonnis op te nemen, alsdan geldt het aanvangspunt volgens de bepalingen van artikel 522.

Artikel 525³⁹⁶

De kantonrechter zal, alvorens op de eis uitspraak te doen, desnoods na een daartoe bevolen getuigenverhoor, letten op de beweegredenen van de afwezigheid, op de oorzaken die het ontvangen van tijdingen van de afwezige hebben kunnen verhinderen, en op alle andere omstandigheden tot het vermoeden van overlijden betrekkelijk.

De kantonrechter kan, naar aanleiding van dit alles, het doen van uitspraak uitstellen tot nog uiterlijk vijf jaren boven de tijd, in de artikelen 521 en 522 vermeld, en zodanige nadere oproepingen en plaatsing daarvan in de nieuwspapieren bevelen, als hij in het belang van de afwezige mocht nodig oordelen.

Artikel 526³⁹⁷

Indien iemand bij het verlaten van zijn woonplaats een volmacht tot het waarnemen van zijn zaken gegeven, of orde op het beheer derzelve heeft gesteld en er tien jaren zijn verlopen na zijn vertrek of na de laatste tijding van zijn leven, zonder dat in die tien jaren bewijs van zijn aanwezen of van zijn overlijden zal zijn ingekomen, welke termijn van tien jaren wordt beperkt tot die van één jaar in de gevallen bedoeld bij artikel 522 en alsdan loopt van af het aldaar omschreven aanvangspunt, kan zodanige afwezige, ten verzoeken van belanghebbenden, worden opgeroepen en kan worden verklaard dat er rechtsvermoeden van overlijden bestaat, op de wijze en volgens de voorschriften onderscheidenlijk in de artikelen 521, 524 en 525 vermeld. Dit verloop van tien jaren of één jaar wordt gevorderd, al ware het ook dat de gegeven volmacht of

³⁹⁴ Vervallen bij G.B. 1923 no. 78.

³⁹⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1945 no. 59.

³⁹⁶ Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1935 no. 80.

³⁹⁷ Gew. bij G.B. 1923 no. 78.

gestelde orde van de afwezige vroeger mocht zijn geëindigd.

In het laatste geval echter zal in het beheer worden voorzien op de wijze, als in de eerste afdeling van deze titel is vermeld.

Artikel 527

De verklaring van vermoedelijk overlijden moet algemeen worden bekend gemaakt door middel van dezelfde nieuwspapieren, in welke de openbare oproepingen zijn geplaatst geweest.

DERDE AFDELING VAN DE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN VERMOEDELIJKE ERFGENAMEN EN ANDERE BELANGHEBBENDEN, NA DE VERKLARING VAN VERMOEDELIIK OVERLIJDEN

Artikel 528

De vermoedelijke erfgenamen van de afwezige, welke, hetzij volgens versterfrecht, hetzij volgens uiterste wilsbeschikking, tot zijn nalatenschap gerechtigd zouden zijn geweest op de dag in het vonnis uitgedrukt, zijn bevoegd van de bewindvoerder, indien deze bestaat, rekening, verantwoording en afgifte te vorderen, en om de goederen van de afwezige in bezit te nemen; alles tegen het stellen van persoonlijke of zakelijke, gerechtelijk goedgekeurde, zekerheid, dat die goederen zullen worden gebruikt zonder dezelve te verslimmeren of te verwaarlozen, mitsgaders voor de teruggave der goederen of van derzelver waarde, indien de aard der goederen dit mocht medebrengen, en zulks ten behoeve van de afwezige, wanneer hij terug mocht komen, of van andere erfgenamen, van wier beter recht daarna mocht blijken.

De vermoedelijke erfgenamen, mitsgaders alle belanghebbenden zijn diensvolgens bevoegd om de opening der uiterste wilsbeschikkingen, zo die bestaan, te vorderen.

Artikel 529

Bij gebreke van het stellen van de zekerheid in het voorgaande artikel vermeld, zullen de goederen onder het beheer van een derde worden gesteld, en kan ten opzichte van roerende goederen verkoop worden bevolen, met inachtneming der voorschriften in de artikelen 813 en 814 voorkomende.

Artikel 530

De vermoedelijke erfgenamen hebben, ten opzichte van het genot van de goederen van de afwezige, dezelfde rechten, en zijn aan dezelfde verplichtingen onderworpen, welke ten aanzien van vruchtgebruikers zijn voorgeschreven, voor zover de bepalingen, op dat onderwerp gemaakt, toepasselijk zijn, en daaromtrent hierna niet anders is voorzien.

Artikel 531

Op dezelfde voet als dit in de drie voorgaande artikelen omtrent de vermoedelijke erfgenamen van de afwezigen is bepaald, kunnen de legatarissen, en alle anderen, die op de goederen van de afwezige, na zijn overlijden, enig recht zouden gehad hebben, hetzelve bij voorraad uitoefenen.

Artikel 532

Zij, die enige goederen van de afwezige onder hun bezit of beheer hebben verkregen, zijn, ieder voor zoveel hem aangaat, daarvan aan de afwezige, wanneer hij terug mocht komen, of aan andere erfgenamen of rechthebbenden, welke mochten opkomen, en van hun beter recht doen blijken, rekening, verantwoording en afgifte schuldig.

Artikel 533

De vermoedelijke erfgenamen zijn dadelijk bij het inbezitnemen verplicht tot een behoorlijke beschrijving van al de goederen, door de afwezige achtergelaten. Aan hen wordt het voorrecht van boedelbeschrijving toegekend. Bij gebreke van zodanige boedelbeschrijving, en in de gevallen bij artikel 1058 voorzien, verliezen zij het hierboven toegekend voorrecht, onverminderd de verplichtingen in het vorige artikel omschreven.

Artikel 534

Behoudens de voorgaande bepalingen, en voor zover dientengevolge niet anders is bevolen, kunnen de vermoedelijke erfgenamen de goederen van de afwezige, in welker bezit zij zijn getreden, bij voorraad onder elkander verdelen, met inachtneming der voorschriften omtrent boedelscheiding gemaakt.

De vaste goederen mogen nochtans, om tot de verdeling te geraken, niet worden verkocht, maar zullen, in het geval dat zij niet kunnen worden verdeeld, of in een of andere kaveling begrepen, onder sequestratie worden gesteld, en de inkomsten daarvan uitgekeerd, zoals bij de verdeling zal worden overeengekomen.

Van alles moet een akte worden opgemaakt en getekend, waaruit tevens blijkt, wat aan legatarissen of andere gerechtigden is uitgekeerd.

Artikel 535³⁹⁸

De beschrijving en de akte, in het voorgaande artikel vermeld, mitsgaders de akte waarbij zekerheid is gesteld, moeten worden gebracht en bewaard ter griffie van de rechter, die het vonnis van vermoedelijk overlijden heeft gewezen.

Artikel 536³⁹⁹

Zij, die, tengevolge van de voorgaande bepalingen, vaste goederen in hun aandeel hebben gekregen, of met het beheer daarvan zijn belast, kunnen tot hun zekerheid vorderen, dat die goederen worden opgenomen door deskundigen, daartoe te benoemen door de kantonrechter, binnen wiens gebied zij gelegen zijn, en zal van derzelve gesteldheid beschrijving worden gemaakt. Nadat de deskundigen verslag aan de rechter gedaan hebben en deze hetzelfde zal hebben goedgekeurd, moet de beschrijving met het verslag ter griffie worden bewaard.

Artikel 537⁴⁰⁰

De vaste goederen van de afwezige, die aan iemand der vermoedelijke erfgenamen zijn toebedeeld of onder deszelfs beheer zijn gesteld, mogen vervolgens niet worden vervreemd noch bezwaard, voordat de tijd, in artikel 540 bepaald, zal zijn verlopen, tenzij om gewichtige redenen, en met verlof van de kantonrechter.

Artikel 538

Indien de afwezige, na de verklaring van vermoedelijk overlijden, terugkeert, of er bewijs inkomt dat hij nog in leven is, zijn zij, welke vruchten en inkomsten van zijn goederen hebben getrokken, verplicht dezelve terug te geven, te weten, de helft wanneer de terugkomst plaats heeft, of het bewijs van leven inkomt, binnen vijftien jaren na de dag van het vermoedelijk

³⁹⁸ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

³⁹⁹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁰⁰ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

overlijden, in het vonnis uitgedrukt, of wel een vierde, wanneer zulks later, doch vóór het verloop van dertig jaren na dat tijdstip, plaats heeft.

Alles echter met die bepaling, dat de rechter, die het vonnis van vermoedelijk overlijden heeft uitgesproken, uit aanmerking van de geringheid der achtergelaten goederen, de teruggave van vruchten en inkomsten anders mag regelen, of wel daarvan gehele ontheffing kan verlenen.

Artikel 539⁴⁰¹

Indien de afwezige in gemeenschap van goederen, of slechts van winst en verlies, of van vruchten en inkomsten, is getrouwd, en zijn echtgenoot verkiest de bestaande gemeenschap te laten voortduren, kan dezelve de provisionele inbezitneming der vermoedelijke erfgenamen, en de uitoefening der rechten, die eerst door de dood van de afwezige zouden worden geboren, tegenhouden, en, onder de verplichting van de beschrijving in artikel 533 vermeld, het beheer der goederen, vóór alle anderen, op zich nemen of behouden.

Doch kan de opschorting van die inbezitneming, en de verdere gevolgen daarvan, niet langer plaats grijpen, dan gedurende tien volle jaren, te rekenen van de dag bij het vonnis uitgedrukt, waarbij het vermoedelijk overlijden is verklaard.

Indien echter de echtgenoot zich niet tegen de inbezitneming der vermoedelijke erfgenamen verzet, zal hij zijn aandeel in de gemeenschap, of eigen goederen, en al hetgeen waartoe hij overigens mocht gerechtigd zijn, naar zich nemen, mits zekerheid stellende voor zodanige goederen die voor teruggave vatbaar zijn.

De echtgenoot, de voortdoring van de gemeenschap verkiezende, behoudt het recht om, bij vervolg van tijd, van die gemeenschap afstand te doen.

Artikel 540

Wanneer dertig jaren zijn verlopen na de dag van het vermoedelijk overlijden, in het vonnis uitgedrukt, of ook wanneer vroeger honderd volle jaren zijn verstreken sedert de geboorte van de afwezige, zijn de borgen ontslagen, en blijft de verdeling van de achtergelaten goederen, voor zover dezelve bereids heeft plaats gehad, standhouden, of kan anders door de vermoedelijke erfgenamen tot een definitieve verdeling worden overgegaan, en kunnen alle andere rechten op die nalatenschap definitievelijk worden uitgeoefend. Het voorrecht van boedelbeschrijving houdt alsdan op, en kunnen de vermoedelijke erfgenamen tot aanvaarding of tot verwerping worden verplicht, volgens de voorschriften op dat onderwerp bestaande.

Artikel 541

Indien vóór de tijd, in het voorgaande artikel uitgedrukt, tijding inkomt van het overlijden van de afwezige, kunnen zij, die op het tijdstip van dat overlijden, uit kracht der wet, of uit beschikkingen van de afwezige, rechten op zijn nalatenschap hebben verkregen, of in die rechten zijn opgevolgd, rekening, verantwoording en afgifte vorderen, op de voet van de artikelen 532 en 538.

Artikel 542

Indien de afwezige mocht terugkomen of van zijn leven doen blijken, nadat dertig jaren zijn verlopen sedert de dag van zijn vermoedelijk overlijden, bij het vonnis uitgedrukt, heeft hij alleen recht om zijn goederen terug te vorderen, in de staat waarin zij zich alsdan bevinden, mitsgaders de prijs van die goederen welke vervreemd zijn, of wel de zodanige welke uit de opbrengst van zijn vervreemde goederen zijn aangekocht, alles echter zonder enige vruchten of inkomsten.

Artikel 543

⁴⁰¹ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

Eveneens zullen de kinderen en verdere afkomelingen van de afwezige zijn goederen terugontvangen, voor zover zij mochten opkomen binnen dertig jaren na het tijdsverloop bij artikel 540 vastgesteld.

Artikel 544

Wanneer bij vonnis rechtsvermoeden van overlijden is verklaard, moeten alle rechtsvorderingen ten laste van de afwezige worden ingesteld tegen de vermoedelijke erfgenamen, welke zijn goederen hebben inbezitgenomen; behoudens het vermogen van deze laatsten om het voorrecht van boedelbeschrijving te doen gelden.

VIERDE AFDELING VAN DE RECHTEN, OPGEKOMEN AAN EEN AFWEZIGE, WIENS BESTAAN ONZEKER IS

Artikel 545

Hij, die aanspraak maakt op een recht, hetwelk van een afwezige op hem overgegaan zoude zijn, doch hetwelk eerst aan de afwezige is opgekomen nadat zijn bestaan onzeker is geworden, is verplicht te bewijzen, dat de afwezige heeft geleefd op het tijdstip, dat het recht aan deze is opgekomen; zolang hij zulks niet bewijst, zal hij verklaard worden in zijn eis niet ontvankelijk te zijn.

Artikel 546⁴⁰²

Indien aan een afwezige, wiens bestaan onzeker is, een nalatenschap of een legaat opkomt, waartoe, indien hij niet in leven ware, anderen zouden gerechtigd zijn, of waarin anderen met hem zouden moeten delen, kan zodanige nalatenschap of legaat, of het gedeelte daarvan, door die anderen in bezit worden genomen, even als of zodanig iemand overleden ware, zonder dat zij verplicht zijn deszelfs overlijden te bewijzen; zij moeten echter daartoe vooraf vergunning verkrijgen van de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de erfenis is opengevallen, die desnoods openbare oproepingen kan bevelen, en, in dat geval, ten behoeve der belanghebbenden de nodige behoedmiddelen voorschrijven.

Artikel 547

De bepalingen van de twee voorgaande artikelen sluiten de bevoegdheid niet uit tot het opvorderen van erfenissen en alle andere rechten, die aan de afwezige of aan zijn rechthebbenden nader mochten blijken toe te komen. Die bevoegdheid en die rechten gaan alleen te niet door het tijdsverloop tot verjaring vereist.

Artikel 548

Indien daarna de afwezige terugkomt, of zijn recht op zijn naam wordt vervolgd, kan de teruggave van vruchten en inkomsten worden gevorderd, te rekenen van de dag dat aan de afwezige het recht is opgekomen, op de voet en onder de bepalingen van artikel 538.

VIJFDE AFDELING⁴⁰³ VAN DE GEVOLGEN VAN DE AFWEZIGHEID MET BETREKKING TOT HET HUWELIJK

Artikel 549⁴⁰⁴

⁴⁰² Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

⁴⁰³ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

⁴⁰⁴ Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1945 no. 59, S.B. 1981 no. 23.

Indien, buiten het geval van kwaadwillige verlating, een der echtgenoten gedurende tien volle jaren en in de gevallen bedoeld bij artikel 522 gedurende één jaar, van zijn woonplaats afwezig is, zonder dat enige tijding van deszelfs leven of dood is ingekomen, is de achtergebleven echtgenoot bevoegd, op daartoe bekomen verlof van de kantonrechter van de laatste woonplaats van de afwezige, zodanige afwezige bij drie of bij twee opeenvolgende openbare oproepingen op te roepen op de wijze onderscheidenlijk in de artikelen 521 en 524 omschreven.

Artikel 550⁴⁰⁵

Indien op de derde, in de gevallen bedoeld in artikel 522 op de tweede oproeping, noch de afwezige noch iemand voor hem is opgekomen, die behoorlijk van zijn aanwezen doet blijken, kan de kantonrechter aan de achtergebleven echtgenoot vergunnen een ander huwelijk aan te gaan. De bepalingen van artikel 525 zijn ten deze toepasselijk.

Artikel 551

Indien, na de verleende vergunning, doch vóór het aangaan van een ander huwelijk, de afwezige mocht opkomen, of iemand het behoorlijk bewijs van deszelfs leven inbracht, vervalt de verleende vergunning van rechtswege.

Na het aangaan van een ander huwelijk, heeft de afwezige recht om ook van zijn zijde een ander huwelijk aan te gaan.

Artikelen 552 - 554⁴⁰⁶

Vervallen.

⁴⁰⁵ Gew. bij G.B. 1923 no. 78, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1945 no. 59.

⁴⁰⁶ Vervallen bij G.B. 1906 no. 50.

Burgerlijk Wetboek

Boek II

**TWEEDE BOEK
VAN ZAKEN**

**EERSTE TITEL
VAN DE ZAKEN EN DERZELVER ONDERSCHEIDING**

**EERSTE AFDELING
VAN ZAKEN IN HET ALGEMEEN**

Artikel 555

De wet verstaat door zaken alle goederen en rechten, welke het voorwerp van eigendom kunnen zijn.

Artikel 556

Al hetgeen door recht van natrekking tot een zaak behoort, daaronder begrepen de vruchten, zowel natuurlijke als die door nijverheid worden verkregen, zolang deze tak- of wortelvast, of aan de grond gehecht zijn, maakt een gedeelte van de zaak uit.

Artikel 557

De burgerlijke vruchten worden alleen geacht een gedeelte van de zaak uit te maken, zolang deze niet opeisbaar zijn; behoudens de bijzondere wetsbepalingen en overeenkomsten.

Artikel 558

Natuurlijke vruchten zijn:

1°. Degene, welke de aarde uit haar zelf voortbrengt:

2°. Al hetgeen de beesten opleveren, of uit de beesten geboren wordt.

Vruchten van nijverheid, die uit de grond getrokken worden, zijn al hetgeen door bebouwing verkregen wordt.

Burgerlijke vruchten zijn huur- en pachtpenningen, interesten van geldsommen en verschuldigde renten.

**TWEEDE AFDELING
VAN DE ONDERSCHEIDING DER ZAKEN**

Artikel 559

Zaken zijn lichamelijk of onlichamelijk.

Artikel 560

Zaken zijn roerend of onroerend, volgens de bepalingen der twee volgende afdelingen.

Artikel 561

Roerende zaken zijn verbruikbaar of onverbruikbaar; verbruikbaar zijn de zodanige, die door gebruik verloren gaan.

DERDE AFDELING

VAN ONROERENDE ZAKEN

Artikel 562

Onroerende zaken zijn:

- 1°. Gronderven en hetgeen daarop gebouwd is;
 - 2°. Molens, met uitzondering van zodanige waarvan in artikel 566 wordt gehandeld;
 - 3°. Bomen en veldgewassen, die met hun wortels in de grond vast zijn, onafgeplukte boomvruchten, mitsgaders delfstoffen, als steenkolen, veen en dergelijke, zolang deze voorwerpen nog niet van de grond gescheiden en uitgedolven zijn;
 - 4°. Schaarhout van kapbossen en hout van hoogstammige bomen, zolang deze niet gekapt is;
 - 5°. Buizen of goten, die tot waterleiding in een huis of op een erf dienen;
- En, in het algemeen, alles wat aan een erf of aan een gebouw aard- of nagelvast is.

Artikel 563

Door bestemming worden onder onroerende zaken begrepen:

1°. Bij fabrieken, trafieken, molens, smederijen en dergelijke onroerende zaken, de persen, distilleerketels, ovens, kuipen, vaten, en verdere gereedschappen, bepaaldelijk tot derzelve wezen behorende, al waren die voorwerpen niet aard- of nagelvast. Bij plantages bovendien de vaartuigen die daaraan verbonden zijn, de reservestukken van machinerieën en fabrieken, alsmede het werk- en trekvee;

2°. Bij woonhuizen, de spiegels, schilderijen en andere sieraden, wanneer het hout of muurwerk waarop deze zijn vastgemaakt, een gedeelte is van het beschot, de muur of het pleisterwerk van het vertrek; al waren die voorwerpen overigens niet nagelvast;

3°. De bouwstoffen, welke van de afbraak van een gebouw voortkomen, indien zij bestemd zijn om het gebouw weder op te trekken;

En, in het algemeen, alle zodanige voorwerpen, welke de eigenaar tot een blijvend gebruik aan zijn onroerende zaak verbonden heeft.

De eigenaar wordt geacht zodanige voorwerpen tot een blijvend gebruik aan zijn onroerende zaak verbonden te hebben, wanneer deze daaraan zijn vastgehecht door aard-, timmer- of metselwerk, of wanneer zij daarvan niet kunnen worden losgemaakt zonder deze te breken of te beschadigen, of zonder het gedeelte van het onroerend voorwerp, waaraan zij zijn vastgehecht, te breken of te beschadigen.

Artikel 564

Zijn alsmede onroerende zaken de navolgende rechten:

- 1°. Het vruchtgebruik en gebruik van onroerende zaken;
- 2°. De erfdienstbaarheden;
- 3°. Het recht van opstal;
- 4°. Het erfpachtsrecht;
- 5°. Grondrenten, hetzij in geld of in natura verschuldigd;
- 6°. De rechtsvorderingen, dienende om onroerende zaken terug te eisen of te doen leveren.

VIERDE AFDELING VAN ROERENDE ZAKEN

Artikel 565

Roerende zaken uit haar aard zijn de zodanige, die zich zelf kunnen verplaatsen, of die verplaatst kunnen worden.

Artikel 566

Schepen, schuiten, ponten, op vaartuigen geplaatste of andere losse molens en baden, en dergelijke voorwerpen, zijn roerende zaken.

Artikel 567

Als roerende zaken door wetsbepaling worden beschouwd:

- 1°. Het vruchtgebruik en gebruik van roerende zaken;
- 2°. Gevestigde renten, hetzij altijddurende of lijfrenten;
- 3°. Verbintenissen en vorderingen, die opeisbare geldsommen of roerende goederen tot onderwerp hebben;
- 4°. Actiën of aandelen in maatschappijen van geldhandel, koophandel of nijverheid, zelfs wanneer onroerende goederen, tot die ondernemingen betrekkelijk, aan die maatschappijen toebehoren. Deze actiën of aandelen worden geacht roerende zaken te zijn, doch ten opzichte van ieder der deelgenoten alleen, zolang de gemeenschap duurt;
- 5°. Aandelen in 's rijks schuld, hetzij deze bestaan in inschrijvingen op het grootboek, hetzij in certificaten, schuldbekentenissen, obligaties of andere effecten, met de daartoe behorende coupons of rentebewijzen;
- 6°. Actiën in of coupons van obligaties van alle andere geldleningen, daaronder begrepen die welke door vreemde mogendheden zijn aangegaan.

Artikel 568⁴⁰⁷

Indien bij de wet, of in enige burgerlijke handeling, de uitdrukking wordt gebezigd van roerende goederen, inboedel, meubelen of huisraad, stoffering, of een huis met al hetgeen zich daarin bevindt, zonder enige bijvoeging, uitlegging, uitbreiding of beperking, worden de voorzeide uitdrukkingen geacht de voorwerpen te bevatten, welke bij de volgende artikelen zijn aangeduid.

Artikel 569

De uitdrukking roerende goederen bevat, zonder uitzondering, alles wat, volgens de hierboven vastgestelde regelen, voor roerend wordt gehouden.

Artikel 570⁴⁰⁸

De uitdrukking inboedel bevat alles wat invoege voorschreven voor roerend wordt gehouden, met uitzondering van het gereed geld, van actiën, schuldvorderingen en andere rechten, bij artikel 567 vermeld, van koopmanschappen en grondstoffen, van werktuigen tot fabrieken, trafieken, of de landbouw behorende, van bouwstoffen tot het opbouwen bestemd of van afbraak afkomstig, mitsgaders van schepen en van aandelen in schepen.

Artikel 571

De uitdrukking meubelen of huisraad bevat al hetgeen, wat volgens het voorzeide artikel, tot de inboedel behoort, met uitzondering van paarden en levende have, van rijtuigen met hun toebehoren, van edelgesteenten, boeken en handschriften, tekeningen, prenten, schilderijen, beelden, gedenkpenningen, natuurkundige en wetenschappelijke werktuigen, en andere

⁴⁰⁷ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁴⁰⁸ Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

kostbaarheden en zeldzaamheden, van lijflinnen, wapens, granen, wijnen, en andere levensmiddelen.

Artikel 572

De uitdrukking een huis met al hetgeen zich daarin bevindt bevat alles wat, volgens artikel 569, voor roerende goederen wordt gehouden, en in het huis gevonden, met uitzondering van het gereed geld en van de inschulden en andere rechten, waarvan de bescheiden zich in het huis mochten bevinden.

Artikel 573

De uitdrukking stoffering bevat alleen die meubelen, welke tot gebruik en versiering der vertrekken dienen, als behangsels en tapijten, bedden, stoelen, spiegels, pendules, tafels, porseleinen en andere voorwerpen van dien aard.

Schilderijen en beelden, welke een gedeelte van de meubelen van een vertrek uitmaken, zijn daaronder insgelijks begrepen, doch geenszins de verzamelingen van schilderijen, prenten en beelden, die op kunstgalerijen en bijzondere vertrekken geplaatst zijn.

Hetzelfde geldt omtrent porseleinen; alle de zodanige die een gedeelte uitmaken van de sieraden van een vertrek, zijn onder de uitdrukking van stoffering begrepen.

Artikel 574

De uitdrukkingen een gemeubileerd huis of een huis met zijn meubelen, bevat alleen de stoffering.

VIJFDE AFDELING VAN ZAKEN, MET BETREKKING TOT DERZELVER BEZITTERS

Artikel 575

Er zijn zaken, die aan niemand toebehoren; de overige zijn het eigendom of van het land of van gemeenschappen of van bijzondere personen.

Artikel 576

Gronderven en andere onroerende zaken, die onbeheerd zijn en geen eigenaar hebben, gelijk mede de zaken van degene, die zonder erfgenaam overleden is, of wiens erfenis is verlaten, behoren aan het land.

Artikel 577

Insgelijks behoren aan het land de wegen en straten, welke te zijnen laste zijn, de stranden van de zee, de bevaarbare en vlotbare stromen en rivieren met hun oevers, de grote en kleine eilanden en de platen welke in die wateren opkomen, gelijk ook de havens en redenen; onverminderd de door titel of bezit verkregen rechten van bijzondere personen of gemeenschappen.

Artikel 578

Door oevers worden in het vorige artikel verstaan, de boorden van rivieren, meren of stromen, welke bij gewone tijden, als het water op het hoogste is, door dat water overdekt worden, en niet hetgeen door watervloeden overstroemd is.

Artikel 579

Als eigendom van het land worden insgelijks aangemerkt alle gronden en getimmerten, welke tot 's lands vestingwerken behoren, en gevolgelyk alle gronden, waarop enige werken van verdediging zijn aangelegd geworden, als: wallen, borstweringen, grachten, bedekte wegen, glaciën of vooruitspringende werken, pleinen waarop krigsgebouwen gesticht zijn, liniën, posten, verschansingen, redouten, dijken, sluizen, kanalen en hun boorden; insgelijks onverminderd de door titel of bezit verkregen rechten van bijzondere personen of gemeenschappen.

Artikel 580

In alle vestingen van het land wordt als militaire landsgrond aangemerkt de gehele oppervlakte, begrepen:

1°. In vestingen van bedekte wegen en glacis voorzien, tussen de voet van de glooiing van de hoofdwal en de teen van de bedekte weg en zo deze van een voorgracht is voorzien, tot en met de buitenboord van deze gracht. De walgang der bolwerken is hieronder begrepen, volgens een getrokken lijn door de kelen van de ene gordijn tot de andere;

2°. In vestingen zonder bedekte wegen of glacis, van de binnenteen van de hoofdwallen tot en met de overboord der grachten van de enveloppen of buitenwerken;

3°. In vestingen zonder enige buitenwerken, van de binnenvoet van de walgangen tot aan en met de overboord der daarom gelegen grachten;

4°. Eindelijk, indien er zich achter de binnenvoet der walgangen scheidsloten, bermen enz. mochten bevinden, zullen ook deze stroken gronden, met hun boomgewassen en andere opstallen, gerekend worden tot de militaire landsgronden te behoren.

Artikel 581

Alle onbewoonde forten, mitsgaders redouten, vooruitspringende posten, verschansingen, liniën en batterijen, zijn geheel militaire landsgronden, met alle de zo achterwaarts als voorwaarts en ter zijde gelegen gronden, bij derzelve aanleg door het gouvernement aangekocht.

Op al de bewoonde forten zijn de bepalingen toepasselyk in het voorgaande artikel vermeld.

Artikel 582

Zaken aan een gemeenschap toebehorende zijn de zodanige, die het gezamenlyk eigendom zijn van een zedelyk lichaam.

Artikel 583

Zaken aan bijzondere personen toebehorende, zijn de zodanige, die het afzonderlyk eigendom zijn van een of meer enkele personen.

Artikel 584

Men kan op zaken hebben, hetzij een recht van bezit, hetzij een recht van eigendom, hetzij een recht van erfgenaamschap, hetzij een vruchtgenot, hetzij een recht van erfdienstbaarheid, hetzij een recht van pand of hypotheek.

TWEEDE TITEL VAN BEZIT EN DE RECHTEN DIE DAARUIT VOORTVLOEIEN

EERSTE AFDELING
**VAN DE AARD VAN HET BEZIT, EN DE VOORWERPEN DIE
DAARVOOR VATBAAR ZIJN**

Artikel 585

Door bezit wordt verstaan het houden of genieten van een zaak, welke iemand, of in persoon, of door een ander, in zijn macht heeft, alsof zij hem toebehoorde.

Artikel 586

Bezit is of te goeder trouw of te kwader trouw.

Artikel 587

Het bezit is te goeder trouw, wanneer de bezitter de zaak bezit uit kracht van een wijze van eigendomsverkrijging, waarvan de gebreken aan hem onbekend zijn.

Artikel 588

Het bezit is te kwader trouw, wanneer de bezitter kennis draagt, dat de zaak, welke hij bezit, aan hem niet in eigendom toebehoort.

De bezitter wordt geacht te kwader trouw te zijn, van het oogenblik dat een rechtsvordering tegen hem te dier zake is ingesteld, indien het geding te zijnen nadeel beslist wordt.

Artikel 589

De goede trouw van de bezitter wordt steeds voorondersteld; hij, die kwade trouw beweert, moet deze bewijzen.

Artikel 590

Men wordt steeds geacht voor zichzelf te bezitten, zolang het niet bewezen is, dat men heeft aangevangen voor een ander te bezitten.

Artikel 591

Wanneer men heeft aangevangen voor een ander te bezitten, wordt men altijd voorondersteld het bezit onder dezelfde titel voort te zetten, zo niet het tegendeel bewezen is.

Artikel 592

Men kan noch uit eigen wil, noch door enkel tijdsverloop, voor zichzelf de oorzaak en het beginsel van zijn bezit veranderen.

Artikel 593

Zaken, welke niet in de handel zijn, kunnen geen voorwerp van bezit opleveren.

Hetzelfde geldt zowel ten opzichte van niet voortdurende als van niet zichtbare erfdiensbaarheden, behoudens de bepalingen van artikel 609.

TWEEDE AFDELING
VAN DE WIJZE WAAROP HET BEZIT WORDT VERKREGEN, WORDT

BEHOUDEN, EN VERLOREN GAAT

Artikel 594

Bezit wordt verkregen door de daad van een zaak onder zijn macht te brengen, met het oogmerk om deze voor zich te behouden.

Artikel 595⁴⁰⁹

Zinnelozen kunnen door zichzelf geen bezit verkrijgen.
Minderjarigen kunnen, door de daad, het bezit van een zaak verkrijgen.

Artikel 596

Men kan het bezit van een zaak verkrijgen, of door zichzelf, of door een ander, die in onze naam heeft aangevangen te bezitten.

In het laatste geval verkrijgt men het bezit, zelfs alvorens men van het inbezitnemen van de zaak kennis heeft bekomen.

Artikel 597

Het bezit van alles, wat een overledene heeft bezeten, gaat, van het oogenblik van zijn overlijden, over tot zijn erfgenamen, met alle hoedanigheden en gebreken van hetzelfde.

Artikel 598

Men behoudt het bezit, zolang het niet aan een ander is overgegaan, of kennelijk is verlaten geworden.

Artikel 599

Men verliest het bezit vrijwillige, zodra men het aan een ander overdraagt.

Artikel 600

Men verliest het bezit, zelfs zonder de wil om de zaak aan een ander over te dragen, wanneer men die kennelijk verlaat.

Artikel 601

Men verliest, tegen zijn wil, het bezit van een stuk land, erf of gebouw:

1 . Wanneer een ander zich daarvan, tegen wil en dank van de bezitter, in het bezit stelt, en gerustelijk het genot, gedurende de tijd van één jaar, behoudt;

2 . Wanneer een erf door een buitengewoon toeval verdronken is.

Het bezit gaat door een tijdelijke overstroming niet verloren.

Men verliest het bezit van een algemeenheid van roerende zaken, op de wijze bij het eerste lid van dit artikel omschreven.

Artikel 602

⁴⁰⁹ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

Het bezit van een roerende zaak wordt tegen de wil van de bezitter verloren:

1°. Wanneer de zaak is weggenomen of gestolen;

2°. Wanneer deze is verloren, en men niet weet op welke plaats zij zich bevindt.

Artikel 603

Men verliest het bezit van onlichamelijke zaken, wanneer gedurende één jaar, een ander daarvan het rustig genot heeft gehad.

DERDE AFDELING VAN DE RECHTEN DIE UIT HET BEZIT VOORTVLOEIEN.

Artikel 604

Het bezit te goeder trouw geeft, ten opzichte van de zaak, aan de bezitter het recht:

1°. Dat hij bij voorraad, en tot het tijdstip van de gerechtelijke terugvordering, als eigenaar wordt aangemerkt;

2°. Dat hij de eigendom van de zaak, door middel van verjaring, verkrijgt;

3°. Dat hij tot op de gerechtelijke terugvordering de vruchten geniet, welke de zaak oplevert;

4°. Dat hij in het bezit van de zaak moet worden gehandhaafd, wanneer hij daarin gestoord wordt; of in het bezit moet worden hersteld, wanneer hij het verloren heeft.

Artikel 605

Het bezit te kwader trouw geeft aan de bezitter, ten opzichte van de zaak, het recht:

1°. Om bij voorraad, en tot op het tijdstip van de gerechtelijke terugvordering, als eigenaar te worden aangemerkt;

2°. Om de vruchten van de zaak te genieten, doch onder gehoudenheid om die aan de rechthebbende terug te geven;

3°. Om in het bezit te worden gehandhaafd of hersteld, zoals in no. 4 van het vorige artikel gezegd is.

Artikel 606

De rechtsvordering tot handhaving in het bezit heeft plaats, indien iemand is gestoord in het bezit van een stuk land of erf, van een huis of gebouw, van een zakelijk recht of van een algemeenheid van roerende zaken.

Artikel 607

Deze rechtsvordering wordt ook toegelaten, al was het bezit bekomen van iemand, die onbekwaam was om te kunnen vervreemden.

Artikel 608

Zij heeft geen plaats tegen degene, die het recht tot een erfdiensbaarheid betwist, tenzij het geschil een voortdurende en zichtbare erfdiensbaarheid mocht gelden.

Artikel 609

Indien er geschil ontstaat over de geldigheid van de rechtstitel tot een niet voortdurende, of tot een niet zichtbare erfdiensbaarheid, kan de rechter bevelen, dat de partij, die bij het ontstaan van het geschil het genot daarvan heeft, dat genot gedurende het geding behoud.

Artikel 610

Er kan geen rechtsvordering tot handhaving in het bezit plaats hebben op zichtbare voorwerpen, welke de bezitter niet wettelijk kan bezitten.

Artikel 611

Roerende lichamelijke zaken kunnen geen onderwerp uitmaken van een rechtsvordering tot handhaving in derzelve bezit, behoudens de slotbepaling van artikel 606.

Artikel 612

Huurders, pachters en anderen, die houders van een zaak voor een ander zijn, kunnen geen rechtsvordering tot handhaving in het bezit aanvangen.

Artikel 613

De rechtsvordering om in het bezit te worden gehandhaafd kan worden aangevangen tegen elk en een ieder, die de bezitter in zijn bezit stoort, zelfs tegen de eigenaar, behoudens de rechtsvordering van deze ten petitoire.

Indien niettemin dat bezit ter bede, heimelijk of door geweld verkregen is, kan de bezitter de rechtsvordering om in het bezit te worden gehandhaafd niet aanvangen tegen degene, van wie het bezit in dier voege is verkregen, of aan wie het is ontnomen.

Artikel 614

De rechtsvordering tot handhaving in het bezit moet worden aangevangen binnen het jaar, te rekenen van de dag, waarop de bezitter in zijn bezit gestoord is geworden.

Artikel 615

Deze rechtsvordering strekt om de stoornis te doen ophouden en de bezitter in zijn bezit te handhaven, met vergoeding van kosten, schade en interesten.

Artikel 616

Het bezit wordt gerekend steeds bij hem geweest te zijn, die, het recht van bezit niet verloren hebbende, daarin door de rechter is gehandhaafd geworden, behoudens hetgeen nader omtrent de vruchten is bepaald.

Artikel 617

Indien ter gelegenheid van een rechtsvordering tot handhaving in een bezit, hetgeen van wederzijds gevorderd wordt, de rechter vermeent, dat het niet behoorlijk bewezen is, zal hij, zonder over het bezitrecht uitspraak te doen, kunnen bevelen, of dat het voorwerp onder gerechtelijke bewaring wordt gesteld, of dat de partijen ten petitoire zullen procederen, of hij zal aan een der partijen het bezit bij voorraad toestaan.

Dat bezit geeft alleen het recht om het genot van de betwiste zaak te hebben gedurende het geding over de eigendom, en onder gehoudenheid om van de genoten vruchten rekening te doen.

Artikel 618

Indien de bezitter van een erf of van een gebouw daarvan het bezit zonder geweld verloren heeft, kan hij tegen de houder een rechtsvordering aanvangen, strekkende, om in het

bezit hersteld en gehandhaafd te worden.

Artikel 619

Ingeval van gewelddadige ontzetting, heeft de rechtsvordering tot herstelling in het bezit plaats, zowel tegen degenen, die de gewelddadigheid hebben gepleegd, als die deze hebben bevolen.

Zij zijn allen hoofdelijk voor het geheel verantwoordelijk.

Om in die rechtsvordering ontvankelijk te zijn, behoeft de aanlegger slechts de daad van de gewelddadige ontzetting te bewijzen.

Artikel 620

Diezelfde rechtsvordering kan worden aangevangen tegen al degenen, die zich te kwader trouw van het bezit hebben ontdaan.

Artikel 621

De rechtsvordering tot herstelling en handhaving, waarvan in artikel 618 gesproken wordt, moet worden aangevangen binnen het jaar, te rekenen van de dag waarop het bezit is gestoord geworden; en, ingeval van gewelddadige ontzetting, moet de rechtsvordering tot herstelling in het bezit worden aangevangen binnen dezelfde termijn, te rekenen van de dag waarop het geweld heeft opgehouden.

Men is in die rechtsvordering niet meer ontvankelijk, zodra men een geding ten petitoire heeft aangevangen.

Artikel 622

De rechtsvordering tot teruggave en herstelling in het bezit strekt altijd om de vorige bezitter in zijn bezit te handhaven of te herstellen, en hem te doen beschouwen evenalsof hij het bezit nimmer verloren had.

Artikel 623

Bij deze rechtsvorderingen zullen ten aanzien der bezitters, zo te goeder als te kwader trouw, omtrent hun rechten aangaande het genot der vruchten en de gemaakte kosten gedurende het bezit, de regelen gelden, welke hierna in de derde titel op dat stuk voor de opvordering van eigendom zijn voorgeschreven.

Artikel 624

Ook na verloop van het jaar, hetwelk de wet toekent om de rechtsvordering tot herstelling in het bezit aan te vangen, heeft degene, die op een gewelddadige wijze van zijn bezit is beroofd, het recht om, bijwege van een gewone rechtsvordering, degene, die het geweld heeft gepleegd, te doen veroordelen tot de teruggave van alles, wat hem ontnomen is, en tot de vergoeding der kosten, schade en interesten, door die feitelikheden veroorzaakt.

DERDE TITEL VAN EIGENDOM

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 625⁴¹⁰

Eigendom is het recht om van een zaak het vrij genot te hebben en daarover op de volstrektste wijze te beschikken, mits men er geen gebruik van maakt, strijdende tegen de wetten, daargesteld door zodanige macht, die daartoe, volgens de Wet op de Staatsinrichting van Suriname, de bevoegdheid heeft, en mits men aan de rechten van anderen geen hinder toebrengt; alles behoudens de onteigening ten algemene nutte tegen voorafgaande schadevergoeding, ingevolge de Wet op de Staatsinrichting van Suriname.

Artikel 626

De eigendom van de grond bevat in zich de eigendom van hetgeen op en in de grond is. De eigenaar kan op de grond alle beplantingen doen en gebouwen stellen, welke hij goedvindt; behoudens de uitzonderingen in de vierde en vijfde titel van dit boek gemaakt.

Onder de grond mag hij naar goedvinden bouwen en graven, en uit dat graven alle vruchten trekken, welke het kan opleveren; behoudens de wijzigingen, uit de algemene wetten van politie op het stuk der mijnen, uitvening en andere dergelijke voorwerpen voortvloeiende.

Artikel 627

Ieder eigendom wordt vermoed vrij te zijn.

Hij, die beweert enig recht op eens anders zaak te hebben, moet dat recht bewijzen.

Artikel 628

De verdeling van een zaak, welke aan meer dan een persoon toebehoort, geschiedt overeenkomstig de regelen, ten opzichte van de scheiding en verdeling der nalatenschappen voorgeschreven.

Artikel 629

De eigenaar heeft het recht om de aan hem toebehorende zaak van iedere houder terug te vorderen in de staat waarin zij zich bevindt.

Artikel 630

De bezitter te goeder trouw heeft het recht om al de vruchten, welke hij van de teruggevorderde zaak tot op de dag van de rechtsvordering genoten heeft, voor zich te behouden. Hij is verplicht tot teruggave van al de vruchten sedert de aanvang dier rechtsvordering genoten, onder aftrek van de kosten, tot de verkrijging dier vruchten, voor het bebouwen, bezaaien en bearbeiten van de grond besteed.

Hij heeft wijders recht tot terugvordering der noodzakelijke uitgaven, tot het behoud en ten nutte van de zaak aangewend, gelijk ook om de opgeëiste zaak onder zich te houden, zolang de kosten en uitgaven, in dit artikel opgenoemd, niet aan hem zijn vergoed.

Artikel 631

Met hetzelfde recht, en op dezelfde wijze, kan de bezitter te goeder trouw, bij de teruggave van de opgeëiste zaak, terugvorderen de door hem invoege alsvoren bestede kosten tot het verkrijgen dier vruchten, welke, op het oogenblik van de teruggave, nog niet van de grond zijn gescheiden.

⁴¹⁰ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

Artikel 632

Hij heeft daarentegen geen aanspraak op de teruggave van zodanige kosten, als door hem gemaakt zijn ter verkrijging van de vruchten, die hij ten gevolge van zijn bezit behoudt.

Artikel 633

Hij heeft evenmin recht om, bij de teruggave van de zaak, de kosten en uitgaven in rekening te brengen, door hem gemaakt tot onderhoud van de zaak, als welke onder de uitgaven tot behoud en ten nutte van de zaak, in artikel 630 vermeld, niet worden verstaan.

Wanneer er geschil ontstaat over hetgeen als kosten tot onderhoud moet worden beschouwd, zullen de voorschriften omtrent het vruchtgebruik te dien aanzien gevolgd worden.

Artikel 634

De bezitter te kwader trouw is verplicht:

1 . Om al de vruchten van de opgeëiste zaak met deze terug te geven, zelfs de zodanige die niet genoten zijn, indien de eigenaar die had kunnen genieten; hij kan echter, zoals dit in artikel 630 is bepaald, de kosten aftrekken of terugvorderen, welke door hem gedurende zijn bezit tot behoud van de zaak zijn gemaakt, en ook de zodanige, die, tot de verkrijging der vruchten, voor het bebouwen, bezaaien en bewerken van de grond zijn besteed;

2 . Om alle kosten, schade en interesten te vergoeden;

3 . Om, ingeval hij het goed niet mocht kunnen teruggeven, daarvan de waarde te voldoen, zelfs wanneer dat goed buiten zijne schuld, of bij toeval, is verloren gegaan, tenzij hij mocht kunnen bewijzen, dat de zaak evenzeer zou vergaan zijn, indien de eigenaar die had bezeten.

Artikel 635

Hij, die zich op een gewelddadige wijze heeft in het bezit gesteld, kan de door hem gedane uitgaven niet terugvorderen, al waren deze ook tot behoud van het goed noodzakelijk geweest.

Artikel 636

De uitgaven tot nut en verfraaiing blijven ten laste van degene, die te goeder of te kwader trouw bezeten heeft; doch hij heeft het recht om de door hem aangebrachte voorwerpen van nut en verfraaiing tot zich te nemen, indien zulks kan geschieden zonder het goed te beschadigen.

Artikel 637⁴¹¹

Hij, die de teruggave van een ontvreemde of verloren zaak vordert, is niet verplicht aan de houder de door deze bestede koopprijs terug te geven, tenzij de houder de zaak op een jaar- of een andere markt, of op een openbare veiling gekocht heeft.

Artikel 638

In zee geworpen en door de zee opgeworpen goederen kunnen door de eigenaar worden teruggevorderd, met inachtneming der wettelijke voorschriften op dat stuk bestaande.

TWEDE AFDELING

⁴¹¹ Gew. bij G.B. 1911 no. 4, G.B. 1921 no. 75.

VAN DE WIJZE WAAROP EIGENDOM VERKREGEN WORDT

Artikel 639

Eigendom van zaken kan op geen andere wijze worden verkregen dan door toeëigening, door natrekking, door verjaring, door wettelijke of testamentaire erfopvolging, en door opdracht of levering tengevolge van een rechtstitel van eigendomsovergang, afkomstig van degene, die gerechtigd was over de eigendom te beschikken.

Artikel 640

Roerende zaken, welke aan niemand toebehoren, worden het eigendom van degene, die zich deze het eerst toeëigent.

Artikel 641

Het recht om zich het wild of de vissen toe te eigenen behoort, bij uitsluiting, aan de eigenaar van de grond waarop zich het wild, of van het water waarin zich de vissen bevinden.

Artikel 642

De eigendom van een schat behoort aan degene, die deze op zijn eigen grond gevonden heeft. Indien de schat op de grond van een ander gevonden wordt, behoort de ene helft aan de vinder, en de wederhelft aan de grondeigenaar.

Men verstaat door een schat als zodanige verborgen of begraven zaak, waarop niemand zijn recht van eigendom kan bewijzen, en die door een louter toeval ontdekt is.

Artikel 643

Al hetgeen met een zaak verenigd is, of met deze één lichaam uitmaakt, behoort aan de eigenaar, volgens de regelen bij de volgende artikelen vastgesteld.

Artikel 644

Grote en kleine eilanden, en door aanslijking droog geworden platen, die zich in onbevaarbare en onvlotbare rivieren nederzetten, behoren aan de eigenaars der oevers aan de zijde, waar zij zich gevormd hebben. Indien het eiland zich niet aan één kant heeft opgeworpen, behoort het aan de eigenaars der beide oevers, te rekenen van de lijn die men vooronderstelt in het midden van de rivier getrokken te zijn.

Artikel 645

Indien een stroom of een rivier, door een nieuwe arm te maken, het aan de oever liggend land van een eigenaar doorsnijdt en tot een eiland maakt, behoudt de eigenaar de eigendom van zijn land, zelfs wanneer dat eiland zich in een stroom of in een bevaarbare en vlotbare rivier gevormd had.

Artikel 646

De eigendom van stromen en rivieren brengt mede de eigendom van de grond, waarover het water loopt.

Artikel 647⁴¹²

⁴¹² Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Indien een stroom of een rivier een nieuwe loop aanneemt en zijn oude beddingen verlaat, nemen de eigenaars van de gronden, welke zij hierdoor verloren hebben, bezit van de verlaten beddingen om zich schadeloos te stellen, een ieder naar evenredigheid van de grond, die hij verloren heeft.

Artikel 648

De tijdelijke overstroming van een stroom of een rivier doet de eigendom noch verkrijgen noch verloren gaan.

Artikel 649

Verdronken landen blijven aan de eigenaar toebehoren.

Niettemin, indien deze bepoldering of droogmaking door de President, voor het algemeen belang, of tot beveiliging van nabijgelegen eigendommen, noodzakelijk wordt geacht, en door deskundigen bewezen wordt, dat die verdronken landen voor bepoldering of droogmaking vatbaar zijn, zullen derze eigenaars aangemaand worden om deze te bewerkstelligen of daaraan deel te nemen, en, bij weigering of ontstentenis daarvan, van hen eigendom ten algemene nutte kunnen worden onteigend, tegen voorafgaande voldoening van de waarde, waarop die gronden, als verdronken land, zullen worden geschat.

Artikel 650

De aanslijkingen en aanwassen, welke natuurlijk, langzamerhand en ongemerkt, aan de landen, bij een lopend water gelegen, aangroeien, worden aanspoelingen genoemd.

De aanspoeling komt ten voordele van de eigenaars van de oever, zonder onderscheid of in de titel van eigendom al of niet melding wordt gemaakt van de hoegrootheid der landen; behoudens de algemene wetten op zichtbare voet- en jaagpaden.

Artikel 651

De bij het tweede lid van het vorige artikel gemaakte bepaling is ook toepasselijk op aanspoelingen, welke aan de oevers van bevaarbare meren plaats hebben.

Dezelfde bepaling is eindelijk ook toepasselijk op aanwassen, gorsingen en schorren, door de zee aan de stranden en aan de oevers der rivieren, alwaar ebbe en vloed gaat, aangespoeld, hetzij de oever aan het land, of wel aan bijzondere personen of gemeenschappen toebehoort.

Artikel 652

Aanspoeling heeft geen plaats ten aanzien van vijvers.

De eigenaars van deze behouden steeds de grond, die door het water bedekt wordt, wanneer het tot die hoogte gekomen is, dat de vijver zich daarvan ontlast, ofschoon ook de hoeveelheid van het water naderhand weder afneemt.

Zo ook, omgekeerd, verkrijgt de eigenaar van de vijver geen recht op de landen aan de oever gelegen, die door zijn water, bij buitengewone hoogte van hetzelf, overdekt worden.

Artikel 653

Het wordt als geen aanspoeling aangemerkt, indien een stuk land door het geweld van de stroom ineens van het een land afgescheurd en aan het andere aangeworpen wordt, mits de eigenaar zijn recht binnen drie jaren na die gebeurtenis doet gelden. Na dit tijdsverloop wordt ook dat afgescheurde en niet gevorderde stuk grond het eigendom van degene, aan wiens land het aangeworpen is.

Artikel 654

Al hetgeen op een erf geplant of gezaaid is, behoort aan de eigenaar van de grond.

Artikel 655

Al hetgeen op een erf gebouwd is, behoort aan de grondeigenaar, mits het gebouwde met de grond verenigd zij; behoudens de wijzigingen in de artikelen 657 en 658 voorkomende.

Artikel 656⁴¹³

De eigenaar van de grond, die met bouwstoffen, welke aan hem niet toebehoren, gebouwd heeft, moet daarvan de waarde voldoen; hij kan tot vergoeding van kosten, schade en interesten worden veroordeeld, indien daartoe gronden zijn, doch heeft de eigenaar der bouwstoffen geen recht om deze weg te nemen.

Artikel 657

Indien iemand met zijn eigen bouwstoffen op de grond van een ander werken heeft aangelegd, kan de grondeigenaar het gebouwde voor zich behouden, of de andere noodzaken om het weg te nemen.

Indien de grondeigenaar vordert, dat het gebouwde wordt weggenomen, zal het afbreken moeten geschieden ten koste van degene, die de werken gemaakt heeft, en deze laatste kan zelfs tot vergoeding van kosten, schade en interesten worden veroordeeld.

Indien daarentegen de grondeigenaar het gebouwde wil aan zich behouden, moet hij de waarde van de bouwstoffen, mitsgaders het werkloon betalen, zonder dat echter de meerdere waarde van het erf daarbij in aanschouw zal kunnen worden genomen.

Artikel 658

Indien het bouwen door een bezitter te goeder trouw is verricht, kan de eigenaar niet vorderen, dat het gebouwde wordt weggenomen; maar hij heeft de keus om, of de waarde der bouwstoffen en het werkloon te voldoen, of een geldsom te betalen evenredig aan de meerdere waarde van het erf.

Artikel 659

De drie bovenstaande artikelen zijn ook toepasselijk op de beplantingen en bezaaiingen.

Artikel 660

Hij, die van een niet aan hem toebehorende stof een voorwerp van een nieuwe soort maakt, wordt eigenaar van dat voorwerp, mits hij de prijs van de stof betaalt, en, zo daartoe gronden zijn, de kosten, schade en interesten vergoedt.

Artikel 661

Wanneer het nieuwe voorwerp zonder toedoen van de mens, en door de toevallige vereniging van onderscheidene stoffen, aan verschillende eigenaars toebehorende, is voortgebracht, alsdan wordt het nieuwe voorwerp een tussen al de eigenaars gemeen zaak, naar evenredigheid van de waarde der stoffen, welke oorspronkelijk aan ieder hunner hebben toebehoord.

Artikel 662

⁴¹³ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Indien het nieuwe voorwerp is voortgebracht door de vereniging van onderscheidene stoffen, aan verschillende eigenaars toebehorende, en door de daad van een van die eigenaars, zo bekomt laatstgemelde daarvan de eigendom, onder gehoudenis om aan de anderen de waarde der stoffen te voldoen, met vergoeding van kosten, schade en interessen, indien daartoe gronden zijn.

Artikel 663

Wanneer, in de gevallen bij de twee bovenstaande artikelen voorzien, de stoffen gevoegelijk kunnen worden gescheiden, zal een ieder kunnen terugvorderen hetgeen hem toebehoort.

Artikel 664

Eigendom wordt verkregen door verjaring, nadat men een zaak heeft bezeten gedurende de tijd, welke de wet bepaalt, en overeenkomstig de voorwaarden en onderscheidingen, welke bij de zevende titel van het vierde boek zijn vastgesteld.

Artikel 665

De wijze, waarop eigendom door middel van wettelijke erfopvolging of testamentaire erfstelling verkregen wordt, is bij de elfde en twaalfde titel van dit boek behandeld.

Artikel 666

De levering van roerende zaken, onlichamelijke uitgezonderd, geschiedt door de enkele overgave, welke door de eigenaar of in zijn naam is verricht, of door de sleutels van het gebouw, waarin zich die zaken bevinden, over te geven.

De levering wordt niet vereist, indien de verkrijger de zaak reeds, uit kracht van een andere titel, in zijn macht heeft.

Artikel 667⁴¹⁴

De levering van schuldvorderingen op naam en andere onlichamelijke zaken, geschiedt door middel van een authentieke of onderhandse akte, waarbij de rechten op die voorwerpen aan een ander worden overgedragen.

Die overdracht heeft ten aanzien van de schuldenaar geen gevolg, dan van het ogenblik dat deze aan hem is betekend geworden, of dat hij de overdracht schriftelijk heeft aangenomen of erkend.

De levering van schuldvorderingen aan toonder geschiedt door de overgave, die van schuldvorderingen aan order door de overgave, na endossement, van het papier.

Artikel 668⁴¹⁵

Vervallen.

Artikel 669⁴¹⁶

Vervallen.

Artikel 670⁴¹⁷

⁴¹⁴ Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

⁴¹⁵ Vervallen bij G.B. 1936 no. 115.

⁴¹⁶ Vervallen bij G.B. 1936 no. 115.

⁴¹⁷ Gew. bij G.B. 1916 no. 27.

De levering of opdracht van onroerende zaken geschiedt door de overschrijving van de akte in de daartoe bestemde openbare registers.

De akten, waarbij onroerende zaken worden vervreemd, verdeeld of toegescheiden, zomede die, waarbij zakelijke rechten op onroerend goed worden gevestigd of overgedragen, moeten, op straffe van nietigheid, in authentieke vorm worden verleden, tenzij het land daarbij partij is.

Indien de akte onderwerpen of handelingen inhoudt, welke niet tot de zaak betrekkelijk zijn, is het voldoende om bij authentiek uittreksel slechts te doen overschrijven al hetgeen die zaak betreft, mits in dat geval de partijen, hetzij bij het opmaken van het uittreksel voor de notaris en getuigen, hetzij bij een onderhandse verklaring, op het uittreksel te stellen, haar toestemming geven, dat de overschrijving van de akte overeenkomstig dat uittreksel geschiedt.

VIERDE TITEL VAN DE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN TUSSEN EIGENAARS VAN NABURIGE ERVEN

Artikel 671

Er bestaan tussen de eigenaars van naburige erven rechten en verplichtingen, welke voortvloeien, hetzij uit de natuurlijke ligging der erven, hetzij uit de bepalingen der algemene wetten.

Artikel 672

Erven die lager liggen zijn, ten behoeve van degene die hoger gelegen zijn, verplicht het water te ontvangen, hetwelk daarvan natuurlijk afloopt, zonder dat zulks door mensen toedoen bevorderd wordt.

De eigenaar van het erf, dat lager ligt, mag geen dijk of dam opwerpen, waardoor deze uitwatering belet wordt; daarentegen mag de eigenaar van het hoger gelegen erf niets in het werk stellen, waardoor de toestand van hetgeen, dat lager ligt, verzaamd wordt.

Artikel 673

Die een waterbron op zijn erf heeft, mag daarvan, naar goeddunken, gebruik maken, behoudens het recht, hetwelk de eigenaars van lager gelegen erven, hetzij door enige titel, hetzij door verjaring, overeenkomstig artikel 744, mochten verkregen hebben.

Artikel 674

De eigenaar van de waterbron mag de loop van de bron niet veranderen, indien deze aan de inwoners van een stad, een dorp of gehucht het voor hen noodzakelijke water verschaft.

In dat geval heeft de eigenaar aanspraak op een door deskundigen te regelen schadeloosstelling, ten ware het gebruik van het water wettig verkregen of verjaard mocht zijn.

Artikel 675

Hij, wiens eigendom gelegen is aan de oever van een stromend water, hetwelk niet tot het openbaar domein behoort, mag van dat voorbijlopend water tot bespoeling van zijn erf gebruik maken.

Degene, wiens erf door dat water doorsneden wordt, mag daarvan zelfs in de tussenuimte, welke het water doorloopt, gebruik maken, mits hij, ter plaatse waar zijn erf

eindigt, aan het water van deze natuurlijke loop weergeeft.

Artikel 676

Wanneer er tussen eigenaars, aan welke die wateren enig nut kunnen verschaffen, geschil ontstaat, moet de rechter, bij de beslissing daarvan, het belang van de landbouw met de onschendbaarheid van het recht van eigendom trachten overeen te brengen, en zich, in alle gevallen, gedragen naar de algemene wetten en de gewoonten opzichtelijk de loop, de hoogte en het gebruik der wateren.

Artikel 677

Ieder eigenaar kan zijn nabuur noodzaken hun aan elkander grenzende eigendommen af te scheiden.

De afscheiding moet ten gemenen koste gedaan worden.

Deze bepalingen zijn niet toepasselijk op plantages en gronden in de buitendistricten gelegen.

Artikel 678

Ieder eigenaar mag zijn erf afsluiten, behoudens de uitzonderingen bij artikel 714 gemaakt.

Artikel 679

De eigenaar, die zijn erf heeft afgesloten, verliest het recht van klauwengang en stoppelweide, naar evenredigheid van de grond, welke hij door de afsluiting aan de gemene weiding onttrekt.

Artikel 680

Alle muren, dienende tot afscheiding tussen gebouwen, landerijen, hoven en tuinen, worden gerekend gemene muren te zijn, tenzij er een titel of teken, het tegendeel aanduidend, mocht bestaan.

Indien de gebouwen niet even hoog zijn, wordt de scheidsmuur slechts voorondersteld gemeen te zijn tot de hoogte van het minst verheven gebouw.

Artikel 681

Het teken, dat een scheidsmuur niet gemeen is, bestaat onder andere daarin:

1°. Dat het bovenste van de muur aan ene kant opstaande en loodrecht met deszelfs voetstuk is, en aan de anderen kant schuins afloopt;

2°. Dat de muur een gebouw of een terras steunt of schraagt, zonder dat er van de andere kant een gebouw of ander werk aanwezig is;

3°. Dat bij het bouwen van de muur slechts aan de ene zijde, hetzij een kap, hetzij stenen lijsten en vooruitstekende stenen, zijn geplaatst geworden.

In die gevallen wordt de muur gerekend bij uitsluiting toe te behoren aan de eigenaar, aan wiens kant het gebouw, het terras, de lijsten en vooruitstekende stenen, of de goot van zodanige kappen, gevonden worden.

Artikel 682

De reparaties en wederopbouw van de gemene scheidsmuur komen ten laste van al degenen, die op de muur recht hebben, en zulks naar evenredigheid van ieders recht.

Niettemin kan elke medeëigenaar zich bevrijden om tot de kosten van reparatie en wederopbouw bij te dragen, door zijn recht van medeëigendom op de weder op te bouwen of te herstellen muur te laten varen, mits de scheidsmuur geen aan hem toebehorend gebouw

schraagt of steunt, of in de steden en aaneen gebouwde voorsteden en dorpen niet tot afscheiding verstrekt van aan elkander grenzende huizen, open plaatsen en tuinen.

Artikel 683

Elke medeëigenaar mag tegen de gemene muur aanbouwen, en in deze, tot op de helft van de dikte, balken, ribben, ankers of andere ijzer- of houtwerken doen plaats, mits de muur zelf daardoor geen schade lijdt.

Artikel 684

Ieder medeëigenaar mag de gemene scheidsmuur hoger doen optrekken, maar hij moet alleen de kosten van verhoging dragen, mitsgaders de reparaties tot onderhoud van hetgeen zich boven de hoogte van de gemene scheiding bevindt, en bovendien de vergoeding van de schade, die door de zwaarte veroorzaakt wordt, naar evenredigheid van de last, en volgens de waarde.

Indien de gemene scheidsmuur niet in staat is om de verhoging te dragen, moet degene die de muur wil optrekken deze voor zijn kosten geheel opnieuw doen opbouwen, en de meerdere dikte moet van de grond aan zijn kant afgenomen worden.

Artikel 685

Ieder medeëigenaar van een gemene scheidsmuur mag op het gedeelte, hetwelk hem toebehoort, een goot leggen, en het water doen uitlopen, hetzij op zijn erf, hetzij op de openbare weg, indien zulks niet bij de wetten verboden is.

Artikel 686

De medeëigenaar van de muren, welke niet tot de verhoging heeft bijgedragen, kan de medeëigendom van die verhoging verkrijgen, mits betalende de helft van de gemaakte onkosten, mitsgaders de helft van de waarde van de grond, indien daarvan tot verbreding is gebruik gemaakt.

Artikel 687

Geen muur kan zonder de wil van deszelfs eigenaar worden gemeen gemaakt.

Artikel 688

Geen der medeëigenaars mag, zonder toestemming van de anderen, in de gemene muur enige diepte of holte maken, noch tegen deze enig werk aanbrengen of doen steunen.

In de gevallen, bij de artikelen 683 en 684 voorzien, kan de medeëigenaar vorderen, dat vooraf door deskundigen de nodige middelen worden beraamd, teneinde het nieuwe werk aan zijn rechten geen nadeel toebrengt.

Indien het nieuwe werk aan het eigendom van de nabuur nadeel veroorzaakt heeft, moet hij daarvoor schadeloos worden gesteld; zullende echter de schade, toegebracht aan hetgeen tot verfraaiing van de scheidsmuur heeft verstrekt, bij het opmaken van de schadeloosstelling niet in aanmerking komen.

Artikel 689

Een ieder kan in de steden en aaneengebouwde voorsteden en dorpen zijn nabuur noodzaken om bij te dragen tot het opmaken of het stellen van afsluiting, dienende tot afscheiding van hun huizen, open plaatsen en tuinen.

De wijze en de hoogte van de afsluiting zullen geregeld worden volgens de wetten en plaatselijke gebruiken.

Artikel 690

Elk der naburen mag te zijnen koste in de plaats van een gemene heining een gemene muur zetten, maar geenszins een heining in plaats van een muur.

Artikel 691

Geen der naburen mag, zonder de toestemming van de andere, in de gemene scheidsmuur enig venster of andere opening maken, op welke wijze het ook zijn moge. Hij mag dit echter doen in dat gedeelte van de muur, hetwelk hij te zijnen koste optrekt, mits zulks dadelijk bij de optrekking geschiedt, op de wijze bij de twee volgende artikelen omschreven.

Artikel 692

De eigenaar van een muur, die niet gemeen is, en waartegen het erf van een andere onmiddellijk aanligt, mag in die muur lichten of vensters maken van dichte ijzeren traliën voorzien, en met vaststaande ramen.

De traliën zullen ten hoogste één palm tussenruimte de een van de andere mogen hebben.

Artikel 693

Deze vensters of openingen mogen niet lager gemaakt worden dan vijftwintig palmen boven de vloer of grond van de kamer, welke men verlichten wil, indien deze met de straat gelijkvloers is, en niet lager dan twintig palmen boven de vloer, voor hogere verdiepingen.

Artikel 694

Men mag over het afgesloten of onafgesloten erf van zijn naburen geen rechtstreekse uitzichten hebben, noch vensters waardoor men op eens anders erf ziet, noch balkons of andere dergelijke vooruitspringende werken, tenzij er een afstand van twintig palmen wordt gelaten tussen de muur, waarin men zodanige werken maakt, en het erf.

Artikel 695

Terzijde of in de schuinte mag men op het erf van zijn nabuur geen uitzichten hebben, tenzij op een afstand van vijf palmen.

Artikel 696

De afstand, waarvan in de twee voorgaande artikelen gesproken is, wordt gerekend van de buitenkant van de muur, in welke de opening gemaakt wordt, en indien er balkons of soortgelijke uitstekende werken zijn, van derzelver buitenste rand tot aan de scheidslinie der beide erven.

Artikel 697

De bepalingen in de artikelen 680 tot 696 vervat, zijn toepasselijk op iedere afsluiting van hout, dienende tot scheiding tussen gebouwen, open plaatsen en tuinen.

Artikel 698

Wanneer het tot reparatie van enig gebouw noodzakelijk is om op de grond van de nabuur enig steigerwerk te plaatsen, of daarover te gaan om bouwstoffen aan te brengen, is de eigenaar van die grond verplicht zulks te dulden, behoudens schadeloosstelling, indien daartoe gronden zijn.

Artikel 699

Elke eigenaar is verplicht zijn daken zodanig in te richten, dat het regenwater op zijn erf of op de openbare weg afloopt, indien dit laatste niet bij de wetten is verboden; hij mag het water niet op de grond van zijn nabuur doen uitlopen, alles volgens de op dit stuk bestaande wetten.

Artikel 700

Niemand mag water of vuilnis door de goten van eens anders erf te laten lopen, tenzij hij daartoe het recht mocht hebben verkregen.

Artikel 701

Alle gebouwen, muren, heiningen of andere scheidingen, welke, hetzij door ouderdom, hetzij uit andere hoofde, dreigen in te storten, en die het naburige erf in gevaar brengen, of over hetzelfde heen hangen, moeten afgebroken, opgebouwd of hersteld worden, op de eerste aanmaning van de eigenaar van de naburige erven.

Artikel 702

Hij, die, in de nabijheid van een gemene of niet gemene muur, een put, een riool, of een sekreet laat graven; die aldaar een schoorsteen of een stookplaats, een oven of fornuis wil metselen; er een stal of mestbak tegen aan wil bouwen, of tegen die muur een magazijn of pakhuis van zout, of een verzamelplaats van bijtende stoffen, wil aanleggen, of daartegen andere schadelijke of gevaarlijke werken wil maken, is verplicht de tussenruimte te laten of te maken, welke bij de wetten of de gebruiken te dien opzichte is voorgeschreven, of al zodanige werken aan te leggen, als die wetten en gebruiken voorschrijven, teneinde alle schaden voor de naburige erven te voorkomen.

Artikel 703

Regenbakken, putten, sekreten, riolen, goten en dergelijke, tussen naburige erven gemeen, moeten ten koste der eigenaars onderhouden, geruimd of gereinigd worden.

Artikel 704

De ruiming van gemene sekreten moet beurtelings, dan over het ene en dan over het andere erf, geschieden.

Artikel 705

Alle grachten of sloten tussen twee erven worden voorondersteld gemeen te zijn, indien er geen titel of teken van het tegendeel aanwezig is.

Op gelijke wijze worden voorondersteld gemeen te zijn de dammen, welke de landelijke eigendommen van elkander scheiden.

Artikel 706

Het wordt, onder anderen, als een teken, dat de gracht of sloot niet gemeen is, beschouwd, wanneer de kade of opgeworpen aarde alleen aan de ene zijde van de gracht of sloot gevonden wordt.

In dat geval wordt de gracht of sloot gerekend voor het geheel aan degene toe te behoren, aan wiens kant de opgeworpen aarde zich bevindt.

Artikel 707

De gemene grachten of sloten moeten op gezamenlijke kosten worden onderhouden.

Artikel 708

Ieder der aangrenzende eigenaars mag in de gemene gracht of sloot vissen, varen, zijn beesten drenken, en daaruit tot zijn gebruik water scheppen.

Artikel 709

Iedere heg, welke twee erven van elkaar scheidt, wordt voorondersteld gemeen te zijn, tenzij er titel, bezit of teken van het tegendeel mocht bestaan.

De bomen, die zich in de gemene heg bevinden, zijn gemeen, gelijk de heg zelf, en ieder der eigenaars heeft het recht om te vorderen, dat die bomen omgehakt worden.

Artikel 710

De ene nabuur kan de andere noodzaken tot het planten van nieuwe heggen, ten gemene koste, indien de vorige, gemeen zijnde geweest, tot aanwijzing van de scheidslinie tussen de beide erven hebben verstrekt.

Artikel 711

Het wordt, onder andere, als een teken, dat de heg niet gemeen is, aangemerkt, wanneer slechts een der erven afgesloten is.

Artikel 712

Het is niet geoorloofd hoogopschietende bomen of heggen te planten, dan op de afstand, welke bij de wetten, of tengevolge van vaste en erkende gebruiken, bepaald is, en bij ontstentenis van wetten of gebruiken, op de afstand van twintig palmen van de scheidslinie der beide erven, voor zoverre de hoog opschietende bomen betreft, en op de afstand van vijf palmen, ten aanzien der heggen.

Artikel 713

De nabuur heeft het recht om te vorderen, dat de bomen en heggen, op een kortere afstand geplant, worden uitgerooid.

Hij, op wiens erf de takken der bomen van zijn nabuur overhangen, kan de laatstgenoemde noodzaken die takken af te snijden.

Indien de wortels der bomen op zijn erf doorschieten, heeft hij het recht om die aldaar zelf weg te hakken; ook de takken mag hij zelfs afsnijden, indien de nabuur op zijn eerste aanmaning geweigerd heeft zulks te doen, en mits hij niet op het eigendom van de nabuur treedt.

Artikel 714

De eigenaar van een stuk land of erf, hetwelk tussen andere landen zodanig ligt ingesloten, dat hetzelfde geen toegang heeft tot de gemene weg of de gemene vaart, is bevoegd om van de eigenaars der naastgelegen landen te vorderen, dat zij hem een uitweg, ten dienste van zijn land of erf, aanwijzen, onder verplichting van een vergoeding, geëvenredigd aan de schade daardoor te veroorzaken.

Artikel 715

Deze uitweg moet gemeenlijk genomen worden aan de zijde, waar de toegang van dit stuk land of erf tot de gemene weg of de gemene vaart de kortste is, zó echter, dat altijd bij voorkeur die richting genomen wordt, welke de minste schade veroorzaakt aan het land, waarover die uitweg is verleend.

Artikel 716

Indien het recht tot schadevergoeding, aan het slot van artikel 714 vermeld, door verjaring is te niet gegaan, blijft niettemin de uitweg voortduren.

Artikel 717

De verleende uitweg houdt op van het oogenblik, dat deze door het ophouden der omstandigheden, bij artikel 714 vermeld, niet meer noodzakelijk is, en men kan zich op geen verjaring beroepen, hoe lang de uitweg ook moge hebben bestaan.

Artikel 718

Voetpaden, dreven of wegen aan verscheidene bureu gemeen, en welke hun tot een uitweg dienen, kunnen niet dan met gemene toestemming worden verlegd, vernietigd of tot een ander gebruik gebezigd, dan waartoe deze zijn bestemd geweest.

Artikel 719

De rechten en verplichtingen ten openbare nutte daargesteld, ten onderwerp hebbende de voet- en jaagpaden langs bevaarbare of vlotbare rivieren, het maken of het herstellen van wegen, dijken en andere openbare werken, zijn bij wetten geregeld.

VIJFDE TITEL VAN ERFDIENSTBAARHEDEN

EERSTE AFDELING VAN DE AARD EN DE ONDERSCHIEDENE SOORTEN VAN ERFDIENSTBAARHEDEN

Artikel 720

Erfdienstbaarheid is een last, waarmede een erf bezwaard is, tot gebruik en ten nutte van een erf, hetwelk aan een andere eigenaar toebehoort.

Deze mag, noch ten laste, noch ten behoeve van een persoon, daargesteld worden.

Artikel 721

Alle erfdienstbaarheden bestaan in de verplichting om iets te dulden of iets niet te doen.

Artikel 722

Erfdienstbaarheid geeft geen voorrang aan het ene erf boven het andere.

Artikel 723

De erfdienstbaarheden zijn voortdurende of niet voortdurende.

Voortdurende erfdienstbaarheden zijn de zodanige, welke gebruik voortduurt, of kan voortduren, zonder dat daartoe 's mensen toedoen nodig zijn; van die aard zijn de waterlopen, het gootrecht, het uitzicht en andere dergelijke.

Niet voortdurende erfdienstbaarheden zijn dezulke, welke tot derzelfver uitoefening 's mensen toedoen nodig hebben, als daar zijn: het recht van overgang, van water te halen, beesten te weiden en andere soortgelijke.

Artikel 724

De erfdienstbaarheden zijn zichtbaar of onzichtbaar.

Zichtbare erfdienstbaarheden zijn de zodanige, waarvan door uitwendige werken blijkt, gelijk een deur, een venster, een waterleiding en soortgelijke.

Onzichtbare zijn dezulke, welke geen uitwendig teken van hun bestaan hebben, gelijk het verbod om op een erf te bouwen, of om niet dan tot op een bepaalde hoogte te mogen bouwen, het recht om beesten te weiden, en andere waartoe 's mensen toedoen nodig is.

Artikel 725⁴¹⁸

Wanneer men een muur of een gebouw opnieuw optrekt, blijven de heersende en lijdende dienstbaarheden ten opzichte van de nieuwe muur of van het nieuwe gebouw voortduren, zonder dat deze evenwel kunnen verzwaaard worden, en mits de wederopbouwings geschiedt, voordat de verjaring der dienstbaarheden plaats heeft gehad.

Artikel 726

Hij, die het recht van erfdienstbaarheid van uitzicht of van licht heeft, mag zoveel vensters of lichten maken, als hij goedvindt; maar hij mag, na te hebben gebouwd of van zijn recht gebruik gemaakt, derzelfver getal in het vervolg niet vermeerderen.

Door licht wordt alleen het nodige licht, zonder uitzicht, verstaan.

Artikel 727

Een ieder is bevoegd om zo hoog te bouwen als hem goeddunkt, mits de verhoging van een gebouw niet ten behoeve van een ander erf verboden is. In dat geval heeft de eigenaar van het heersende erf het recht om alle timmering of verhoging bij de titel verboden, te beletten of te doen wegnemen.

Artikel 728

Onder de erfdienstbaarheid van waterloop en dorp verstaat men slechts het recht om schoon water, maar niet om vuilnis te doen uitlopen.

Artikel 729

⁴¹⁸ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

De dienstbaarheid van gootrecht is het recht om water en vuilnis te kunnen doen uitlopen.

Artikel 730

De eigenaar van een erf, die het recht heeft van inbalking of inankering in eens anders muur, is bevoegd om nieuwe balken en ankers in de plaats der vergane te leggen; maar hij mag derzelfver getal niet vermeederen, noch de plaatsing veranderen.

Artikel 731

Hij, die het recht heeft om op het water van een naburig erf te varen, moet bijdragen tot de onkosten, welke noodzakelijk zijn om het water steeds vaarbaar te houden, tenzij hij mocht verkiezen van zijn recht af te zien.

Artikel 732

De erfdienstbaarheid van voetpad is het recht om te voet over eens anders land te mogen gaan.

Die van rijpad of dreef is het recht om daarover te paard te rijden, of beesten te drijven.

Die van weg is het recht om er met een wagen, een rijtuig enz., over te rijden.

Indien de breedte van het voetpad, van de dreef of van de weg niet bij de titel is bepaald, wordt die breedte geregeld overeenkomstig de wetten of plaatselijke gebruiken.

Onder de erfdienstbaarheid van rijpad of dreef is die van voetpad, onder de erfdienstbaarheid van weg die van rijpad, dreef en voetpad stilzwijgend begrepen.

Artikel 733

De erfdienstbaarheid van waterleiding is het recht om water uit of over enig naburig erf naar het zijne heen te leiden.

Artikel 734

Hij, aan wie een erfdienstbaarheid verschuldigd is, heeft het recht om al zodanige werken te maken, welke tot het gebruik en behoud dier erfdienstbaarheid noodzakelijk zijn.

Die werken komen te zijnen koste, en niet ten koste van de eigenaar van het dienstbaar erf.

Artikel 735

Ingeval de eigenaar van het dienstbaar erf bij de titel belast is om te zijnen koste de tot gebruik en behoud van de erfdienstbaarheid noodzakelijke werken te maken, kan hij zich te allen tijde van die last bevrijden, door aan de eigenaar van het goed, aan hetwelk de erfdienstbaarheid verschuldigd is, zodanig gedeelte van het dienstbaar erf af te staan, als tot het genot van de erfdienstbaarheid noodzakelijk is.

Artikel 736

Indien het heersende erf mocht worden verdeeld, blijft de erfdienstbaarheid voor ieder gedeelte verschuldigd, zonder dat evenwel de toestand van het dienstbaar erf moge verzwaaard worden.

Indien het alzo een recht van overgang geldt, zijn al de medeëigenaars van het verdeelde erf verplicht, dat recht langs dezelfde weg als vóór de verdeling uit te oefenen.

Artikel 737

Hij, die een recht van erfdienstbaarheid heeft, mag daarvan slechts gebruik maken volgens zijn titel, en, bij gebreke van titel, volgens de wetten of plaatselijke gebruiken, en in alle gevallen op de minst bezwarende wijze.

Hij mag, noch op het dienstbare, noch op het heersende erf, enige verandering maken, waardoor de toestand van het eerstgemelde zou verzwaaard worden.

Artikel 738⁴¹⁹

De eigenaar van het dienstbare erf mag niets verrichten, hetgeen strekken mocht om het gebruik van de erfdienstbaarheid te verminderen, of hetzelfde ongemakkelijker te maken.

Hij mag noch de gesteldheid van de plaats veranderen, noch de uitoefening van de erfdienstbaarheid verleggen naar een plaats, verschillende van die waarop de erfdienstbaarheid oorspronkelijk gevestigd is, tenzij de verandering mocht kunnen geschieden zonder de eigenaar van de heersende erfdienstbaarheid te benadelen.

Artikel 739

Die een recht van erfdienstbaarheid heeft, wordt geacht al datgene te hebben, hetgeen noodzakelijk is om daarvan, op de minst bezwarende wijze voor de eigenaar van het dienstbare erf, gebruik te maken. Alzo omvat het recht om uit eens anders bron water te halen noodzakelijk het recht van toegang tot de bron over het dienstbare erf.

Artikel 740⁴²⁰

Indien het dienstbare erf verdeeld wordt, blijft ieder gedeelte met de erfdienstbaarheid bezwaard, voor zoveel tot derzelver uitoefening noodzakelijk is.

TWEEDE AFDELING **OP HOEDANIGE WIJZE ERFDIENSTBAARHEDEN WORDEN DAARGESTELD**

Artikel 741

Erfdienstbaarheden worden daargesteld, of door een titel, of door verjaring.

Artikel 742

De titel van aankomst van een erfdienstbaarheid moet in de daartoe bestemde openbare registers worden overgeschreven.

Artikel 743

De voortdurende en zichtbare erfdienstbaarheden kunnen, zowel door verjaring, als door titel, verkregen worden.

Artikel 744

⁴¹⁹ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁴²⁰ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Voor de eigenaar van een lager gelegen erf, die van de bron van een hoger liggend erf gebruik maakt, begint de verjaring niet te lopen dan van het oogenblik, waarop hij zodanige uiterlijke werken heeft gemaakt en voleind, welke tot bevordering van de val, of van de loop van het water op zijn eigendom, bestemd zijn.

Artikel 745

De voortdurende en tegelijkertijd onzichtbare erfdiensbaarheden, zoals ook de niet voortdurende, hetzij deze zichtbaar of onzichtbaar zijn, kunnen slechts bij een titel worden daargesteld. Het genot, zelfs sedert onheuglijke jaren, is niet voldoende om deze te verkrijgen.

Artikel 746

Wanneer het bewezen is, dat tegenwoordig van elkaar gescheiden erven voorheen aan dezelfde eigenaar hebben toebehoord, en dat deze zelf in zodanig een toestand gesteld heeft, waaruit een voortdurende en zichtbare erfdiensbaarheid zou zijn ontstaan, geldt deze bestemming in plaats van een titel van erfdiensbaarheid.

Artikel 747

Indien de eigenaar van twee erven, tussen welke, vóór de verkrijging daarvan, een zichtbaar teken van erfdiensbaarheid bestond, over een dezer erven beschikt, zonder dat de overeenkomst enige bepaling omtrent deze erfdiensbaarheid behelst, zal deze, hetzij heersende, hetzij lijdende, ten behoeve of ten laste van het vervreemde erf blijven bestaan.

Artikel 748

Een der medeëigenaars van een erf kan, door zijn toedoen alleen, buiten weten der andere, het recht van erfdiensbaarheid voor hun gezamenlijke bezittingen verkrijgen.

DERDE AFDELING OP HOEDANIGE WIJZE ERFDIENSTBAARHEDEN TE NIET GAAN

Artikel 749

Erfdiensbaarheden gaan te niet, wanneer de zaken zich in zodanige staat bevinden, dat men van deze geen gebruik meer kan maken.

Artikel 750

Indien het dienstbare of het heersende erf niet geheel en al te niet gegaan of vernield is, blijft de erfdiensbaarheid voortduren, naarmate de gesteldheid der erven zulks toelaat.

Artikel 751

Erfdiensbaarheden, welke te niet zijn gegaan uithoofde van de oorzaak in artikel 749 vermeld, herleven, indien de zaken in zodanige staat hersteld zijn, dat men daarvan gebruik kan maken, tenzij er een voldoende tijd verlopen is, waardoor, volgens artikel 753, de verjaring zou plaats hebben.

Artikel 752

Alle erfdienstbaarheden gaan te niet, wanneer het heersende en het dienstbare erf in dezelfde hand verenigd zijn; behoudens de bepaling van artikel 747.

Artikel 753

Erfdienstbaarheid gaat ook te niet, wanneer daarvan in dertig achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt.

Deze dertig jaren beginnen niet te lopen dan van de dag, waarop men een blijkbare en met de erfdienstbaarheid strijdige daad heeft verricht.

Artikel 754

Indien niettemin het heersende erf in zodanige een toestand is gesteld geweest, waardoor de uitoefening van de erfdienstbaarheid onmogelijk is geworden, heeft de verjaring plaats door het enkele verloop van dertig jaren, te rekenen van het ogenblik, waarop het erf in dier voege heeft kunnen hersteld zijn, dat de uitoefening van de erfdienstbaarheid daardoor wederom zou zijn mogelijk geworden.

Artikel 755

De wijze, waarop men van een erfdienstbaarheid kan gebruik maken, verjaart evenals de erfdienstbaarheid zelf, en op gelijke manier.

Artikel 756

Indien het heersende erf aan verscheidene eigenaars onverdeeld toebehoort, belet het genot van één der eigenaars de verjaring ten opzichte van al de overige.

ZESDE TITEL VAN HET RECHT VAN OPSTAL

Artikel 757

Het recht van opstal is een zakelijk recht om gebouwen, werken of beplantingen op eens anders grond te hebben.

Artikel 758

Hij, die het recht van opstal heeft, kan het zelf vervreemden en met hypotheek belasten. Hij kan de goederen, aan het recht van opstal onderworpen, met erfdienstbaarheden bezwaren, doch alleen voor het tijdvak, gedurende hetwelk hij het genot van dat recht bezit.

Artikel 759

De titel van aankomst van het recht van opstal moet in de daartoe bestemde registers worden overgeschreven.

Artikel 760

Zolang het recht van opstal duurt, kan de grondeigenaar degene, die dat recht heeft, niet

beletten de gebouwen en andere werken te slopen, of de beplantingen te rooien, en een en ander weg te nemen, mits laatstgemelde de prijs daarvan, tijdens het verkrijgen van het recht van opstal, heeft voldaan, of wel de gebouwen, werken en beplantingen door hem zelf gesteld of gemaakt zijn, en voorbehouden dat de grond zal moeten worden hersteld in de staat, waarin deze zich vóór het opbouwen of beplanten bevond.

Artikel 761

Bij het eindigen van het recht van opstal treedt de grondeigenaar in de eigendom van de gebouwen, werken en beplantingen, onder gehoudenis om de waarde daarvan op die tijd te betalen aan degene, die het recht van opstal had, welke laatste recht van terughouding zal hebben, totdat die betaling zal voldaan zijn.

Artikel 762

Indien het recht van opstal gevestigd is op een grond, waarop zich reeds gebouwen, werken en beplantingen bevonden, welker waarde door de verkrijger van dat recht niet voldaan is, zal de grondeigenaar, bij het eindigen van het recht van opstal, al die voorwerpen terugnemen, zonder daarvoor tot enige schadeloosstelling gehouden te zijn.

Artikel 763

De wetten van deze titel zullen alleen van kracht zijn, voor zover daarvan door de overeenkomsten der partijen niet is afgeweken.

Artikel 764

Het recht van opstal gaat, onder andere, verloren:

- 1°. Door vermenging;
- 2°. Door het te niet gaan van de grond;
- 3°. Door de verjaring van dertig jaren;
- 4°. Na verloop van de tijd, welke bij de vestiging van het recht bedongen of bepaald is.

Artikel 765

Indien geen bijzondere bedingen of bepalingen omtrent het eindigen van het recht van opstal gemaakt zijn, zal de eigenaar van de grond hetzelfde kunnen doen ophouden, doch niet vroeger dan na verloop van dertig jaren, mits ten minste een jaar tevoren aan degene, die het recht van opstal heeft, bij behoorlijk exploit, aanzegging te doen.

ZEVENDE TITEL VAN HET ERFPACHTSRECHT

Artikel 766

Erfpachtsrecht is een zakelijk recht om het vol genot te hebben van een aan een ander toebehorend onroerend goed, onder gehoudenis om aan laatstgemelde, als een erkenning van deszelfs eigendom, een jaarlijkse pacht te voldoen, hetzij in geld, hetzij in voortbrengselen of vruchten.

De titel van aankomst van het erfpachtsrecht moet in de openbare daartoe bestemde registers worden overgeschreven.

Artikel 767

De erfpachter oefent al de rechten uit, welke aan de eigendom van het erf verknocht zijn, doch hij mag niets verrichten, waardoor de waarde van de grond zou worden verminderd.

Hij mag alzo, onder andere, geen af- of uitgravingen doen van steen, steenkolen, turf, klei of andere soortgelijke tot het erf behorende grondspeciën, tenzij de ontginning reeds mocht zijn aangevangen, toen zijn recht is geboren.

Artikel 768

De grondeigenaar is tot generlei reparatie gehouden.

Daarentegen is de erfpachter verplicht het in erfpacht uitgegeven goed te onderhouden, en daaraan de gewone reparaties te doen.

Hij mag door het stellen van gebouwen, of door het ontginnen of beplanten van gronden, het erf verbeteren.

Artikel 769

Hij is bevoegd om zijn recht te vervreemden, met hypotheek te belasten, en de grond, in erfpacht uitgegeven, met erfdienstbaarheden te bezwaren, voor het tijdvak van zijn genot.

Artikel 770

Bij het eindigen van zijn recht, kan hij wegnemen alle zodanige door hem gestelde gebouwen of gemaakte beplantingen, waartoe hij, uit kracht van de overeenkomst, niet gehouden was; doch hij is verplicht de schade te vergoeden, welke door dat wegnemen aan de grond mocht veroorzaakt zijn.

Niettemin heeft de grondeigenaar recht van terughouding op die voorwerpen, totdat de erfpachter hem het verschuldigde volledig voldaan heeft.

Artikel 771

De erfpachter is onbevoegd om van de grondeigenaar te vorderen, dat hij de waarde betaalt van de gebouwen, werken, betimmeringen en beplantingen, hoegenaamd, welke eerstgemelde heeft gemaakt, en die zich bij het eindigen van de erfpacht op de grond bevinden.

Artikel 772

Hij draagt alle belastingen, welke op het erf zijn gelegd, hetzij gewone, hetzij buitengewone, hetzij jaarlijkse, hetzij dezulke die slechts eenmaal moeten worden betaald.

Artikel 773

De verplichting om de erfpacht te voldoen is onsplitsbaar, blijvende ieder gedeelte van de in erfpacht uitgegeven grond voor de gehele pacht aansprakelijk.

Artikel 774⁴²¹

De erfpachter kan generlei vrijstelling van betaling van de pacht vorderen, noch uithoofde van vermindering, noch van het geheel ophouden van het genot.

Zo niettemin de erfpachter gedurende vijf achtereenvolgende jaren van het geheel genot is beroofd geweest, zal hem kwijtschelding verschuldigd zijn voor de tijd van zijn gemis.

Artikel 775

⁴²¹ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Ter zake van elke overgang van het erfpachtsrecht of van verdeling van een gemeenschap, is geen buitengewone uitkering daarvoor verschuldigd.

Artikel 776

Bij het eindigen van het erfpachtsrecht, heeft de eigenaar tegen de erfpachter een personele rechtsvordering tot vergoeding der kosten, schade en interesten, veroorzaakt door nalatigheid en gebrek van onderhoud van het erf, en voor de rechten, die de erfpachter door zijn schuld mocht hebben laten verjaren.

Artikel 777

Wanneer het erfpachtsrecht door het verloop van de tijd is geëindigd, wordt hetzelfde niet stilzwijgend vernieuwd, doch kan hetzelfde bij voortduring blijven bestaan tot wederopzegging toe.

Artikel 778

De erfpachter kan van zijn recht worden vervallen verklaard, terzake van merkelijke aan het goed toegebrachte schade, of van het grovelijk misbruiken daarvan; onverminderd de rechtsvordering tot vergoeding van kosten, schade en interesten.

De vervallenverklaring kan ook worden uitgesproken terzake van wanbetaling van de erfpacht, gedurende vijf op elkaar volgende jaren, en nadat de erfpachter vruchteloos tot de betaling bij behoorlijk exploit zal zijn aangemaand, ten minste zes weken vóór het aanvangen van de rechtsvordering.

Artikel 779

De erfpachter zal de vervallenverklaring, uithoofde van aan het goed toegebrachte schade of misbruik van genot, kunnen verhinderen, wanneer hij de zaken in haar vorige staat herstelt, en voor het vervolg voldoende zekerheid geeft.

Artikel 780

Al de bij deze titel vastgestelde wetten zullen alleen plaats grijpen, voor zover daarvan door de overeenkomsten der partijen niet is afgeweken.

Artikel 781

Erfpachtsrecht gaat op dezelfde wijze te niet, als bij de artikelen 764 en 765 opzichtelijk het recht van opstal bepaald.

ACHTSTE TITEL VAN GRONDRENTEN

Artikel 782

Door grondrenten wordt verstaan een schuldplichtigheid, hetzij in geld, hetzij in voortbrengselen of vruchten, welke de eigenaar van een stuk onroerend goed daarop vestigt, of bij de vervreemding of vermaking van hetzelfde, in zijn voordeel of ten voordele van een derde, voorbehoudt.

De titel van aankomst zal in de daartoe bestemde openbare registers worden overgeschreven.

Artikel 783

Indien een grondrente op een stuk goed is gevestigd, heeft de vorige eigenaar, aan wie de rente verschuldigd is, geen recht om dat goed, uithoofde van wantbetaling van de rente, terug te

vorderen.

Artikel 784

De schuldplichtigheid van de grondrente rust bij uitsluiting op het goed zelf, en blijft, ingeval van deling, ieder deel voor de gehele rente verbonden, zonder dat, in enig geval, de persoon van de bezitter in zijn overige goederen daarvoor aansprakelijk is.

Artikel 785

De grondrenten kunnen altijd worden afgekocht, al was het tegendeel uitdrukkelijk bedongen.

Het is echter geoorloofd de voorwaarden van de afkoop te bepalen, en zelfs te bedingen, dat de rente niet kan worden afgekocht dan na een bepaald tijdsverloop, mits de tijd van dertig jaren niet tebovengaande.

Artikel 786

Indien de afkoopprijs van grondrenten niet bepaald is bij de vestiging, noch daaromtrent bij de afkoop tussen partijen wordt overeengekomen, zal deze geregeld worden op de navolgende wijze.

Bij een grondrente in geld, kan de schuldplichtige volstaan met de oplegging van hetgeen verkregen wordt door het bedrag van de grondrente met twaalf en een half te vermenigvuldigen.

Indien de grondrente niet in geld, maar in andere voorwerpen, verschuldigd is, bestaat de afkoopprijs evenzeer uit het twaalf en een halfvoud van de jaarlijkse opbrengst, en wordt de waarde daarvan geregeld volgens de landelijke marktprijzen der laatstverlopen tien jaren, door elkander gerekend, en, bij gebreke van deze, bepaald bij deskundigen, door partijen of door de rechter te benoemen.

Artikel 787

Het recht van grondrenten gaat verloren:

1°. Door vermenging, wanneer de renten en de eigendom van de grond in dezelfde hand komen;

2°. Door onderlinge overeenkomst;

3°. Door afkoop, op de wijze hierboven omschreven;

4°. Door verjaring, wanneer hij, aan wie de grondrente verschuldigd was, dertig jaren heeft laten verlopen, zonder van zijn recht gebruik te maken;

5°. Door het te niet gaan van de grond.

Echter gaat door overstroming, vergraving of uitveening het recht niet verloren, wanneer de grond daarna door de natuur of door de arbeid weder droog wordt.

Artikel 788

De bepalingen, in deze titel voorkomende, zijn alleen toepasselijk op grondrenten, welke na de invoering van dit Wetboek zullen worden gevestigd of voorbehouden.

NEGENDE TITEL VAN HET VRUCHTGEBRUIK

EERSTE AFDELING VAN DE AARD VAN HET VRUCHTGEBRUIK EN DE WIJZE OM HETZELVE TE VERKRIJGEN

Artikel 789

Vruchtgebruik is een zakelijk recht om van eens anders goed de vruchten te trekken alsof men zelf eigenaar daarvan was, mits zorgende dat de zaak zelf in stand blijft.

Artikel 790

Indien echter onder het vruchtgebruik verbruikbare zaken zijn begrepen, kan de vruchtgebruiker volstaan met, bij het eindigen van het vruchtgebruik, een gelijke hoeveelheid, hoedanigheid en waarde terug te geven, of de prijs te betalen, op welke de zaken bij de aanvang van het vruchtgebruik mochten geschat zijn, of volgens de waarde van dat tijdstip mochten geschat worden.

Artikel 791

Vruchtgebruik kan gevestigd worden ten behoeve van een of meer bepaalde personen, teneinde daarvan het genot te hebben, hetzij gezamenlijk, hetzij bij opvolging.

Ingeval van genot bij opvolging, zal het vruchtgebruik alleen genoten worden door de personen, welke in leven zijn op het oogenblik dat het recht van de eerste vruchtgebruiker zijn aanvang neemt.

Artikel 792

Vruchtgebruik wordt verkregen door de wet, of door de wil van de eigenaar.

Artikel 793

De titel van vruchtgebruik van een onroerend goed moet in de openbare daartoe bestemde registers worden overgeschreven.

Wanneer het een roerend goed geldt, wordt door de levering het zakelijk recht geboren.

TWEEDE AFDELING VAN DE RECHTEN VAN DE VRUCHTGEBRUIKER

Artikel 794

De vruchtgebruiker heeft het recht om alle soorten van vruchten te genieten, die van het goed, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, kunnen voortkomen, om het even of de voortbrengselen bestaan in natuurlijke vruchten, in vruchten van nijverheid, of in burgerlijke vruchten.

Artikel 795

De natuurlijke vruchten en de vruchten van nijverheid, die bij de aanvang van het vruchtgebruik nog aan bomen of wortels vast zijn, behoren aan de vruchtgebruiker.

Degene, die zich in dezelfde staat bevinden op het oogenblik dat het vruchtgebruik eindigt, behoren aan de eigenaar, zonder vergoeding, van de ene of andere zijde, der kosten van bearbeiding en bezaaiing, maar onverminderd dat gedeelte der vruchten, hetwelk aan een deelhebbende pachter, hetzij bij het begin, hetzij bij het eindigen van het vruchtgebruik, mocht toekomen.

Artikel 796

De burgerlijke vruchten worden gerekend van dag tot dag verkregen te worden, en behoren aan de vruchtgebruiker naarmate zijn vruchtgebruik duurt, welk ook het tijdstip moge wezen waarop deze betaalbaar zijn gesteld.

Artikel 797

Het vruchtgebruik van een lijfrente geeft ook aan de vruchtgebruiker, gedurende het vruchtgebruik, het recht om de lopende renten te ontvangen.

Indien de voldoening van de lijfrente bij vooruitbetaling moet plaats hebben, is de vruchtgebruiker gerechtigd tot de gehele termijn, welke gedurende het vruchtgebruik heeft moeten voldaan worden.

Die het vruchtgebruik van een lijfrente heeft, zal nimmer tot enige teruggave verplicht zijn.

Artikel 798

Indien het vruchtgebruik zaken bevat, die, zonder dadelijk te niet te gaan, echter langzamerhand door het gebruik verminderen, zoals klederen, linnen, huisraad en andere soortgelijke, heeft de vruchtgebruiker het recht om zich daarvan te bedienen tot het gebruik, waartoe die zaken bestemd zijn, zonder evenwel verplicht te zijn, om, bij het eindigen van het vruchtgebruik, die zaken in een andere staat terug te geven, dan in die waarin zij zich alsdan bevinden, voor zover zij niet door de kwade trouw of schuld van de vruchtgebruiker mochten zijn slechter geworden.

Artikel 799

De vruchtgebruiker kan in persoon het recht van zijn vruchtgebruik uitoefenen, of het goed verhuren, of verpachten, of zelfs het vruchtgenot verkopen, bezwaren, of om niet afstaan. Hij moet zich echter, hetzij bij eigen genot, hetzij ingeval van verhuring, verpachting of afstand, ten aanzien van dat genot, gedragen naar het plaatselijk gebruik en de gewoonte van de eigenaar, zonder de bestemming van het goed ten nadele van de eigenaar te veranderen.

Ten aanzien van de tijd van de verhuring of verpachting, moet hij zich, volgens de verschillende aard en de bestemming der zaken, mede gedragen naar de plaatselijke gebruiken en de gewoonten van de eigenaar.

Bij gebreke van zodanige gebruiken of gewoonte, mogen huizen voor geen langere tijd dan voor twee, en landerijen dan voor drie jaren worden verhuurd.

Artikel 800

Alle verhuringen of verpachtingen van in vruchtgebruik bezeten onroerende goederen, aangegaan meer dan één jaar vóór het ingaan van de huur of de pacht, zullen ten verzoeken van de eigenaar kunnen worden vernietigd, indien het recht van de vruchtgebruiker binnen die tijd ophoudt.

Artikel 801

De vruchtgebruiker heeft het genot van de vermeerdering, welke aan het goed, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, door aanspoeling is aangekomen.

Hij heeft, even alsof hij zelf eigenaar was, het genot van de erfdiensbaarheden, en, in het algemeen, van alle andere rechten, waarvan de eigenaar het genot kan hebben. Hij heeft also het genot van de jacht en visserij.

Artikel 802

Hij heeft, op dezelfde wijze als de eigenaar, ook het genot van de mijnen, steen- of kolengroeven en veenderijen, die bij de aanvang van het vruchtgebruik reeds ontgonnen waren.

Artikel 803

De vruchtgebruiker heeft geen recht, hoe ook genaamd, op mijnen, steen- of kolengroeven en veenderijen, die nog niet ontgonnen zijn, en mag derhalve geen steenkolen, turf of andere delfstoffen uit te graven, wanneer de ontginning of vervening nog niet begonnen is, tenzij het tegendeel uit zijn titel blijkt.

Artikel 804

De vruchtgebruiker heeft geen recht op de schat, die, gedurende het vruchtgebruik, op het erf, waarvan hij het genot heeft, door een ander mocht gevonden worden.

Indien hij zelf de schat vindt, mag hij zijn deel daarvan vorderen, overeenkomstig artikel 642.

Artikel 805

De eigenaar is gehouden de vruchtgebruiker het vruchtgebruik te laten genieten, zonder hem daarin enige belemmering toe te brengen.

Artikel 806

De vruchtgebruiker kan bij het eindigen van het vruchtgebruik geen schadeloosstelling vorderen wegens verbeteringen, die hij mocht beweren gemaakt te hebben, al was het dat de waarde van het goed daardoor mocht zijn vermeerderd.

Desniettegenstaande kunnen die verbeteringen in aanmerking worden genomen bij de waardering der schaden, welke aan het goed mochten zijn aangebracht.

Artikel 807

De spiegels, schilderijen en andere sieraden, welke de vruchtgebruiker heeft aangebracht, kunnen door hem of zijn erfgenamen worden terug genomen, mits de plaatsen in haar vorige staat worden hersteld.

Artikel 808

De vruchtgebruiker mag alle zakelijke rechtsvorderingen uitoefenen, welke de wet aan de eigenaar toekent.

DERDE AFDELING VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE VRUCHTGEBRUIKER

Artikel 809

De vruchtgebruiker neemt de zaken over in de staat, waarin zij zich bij de aanvang van het vruchtgebruik bevinden.

Hij moet deze bij het einde van het vruchtgebruik teruggeven in de staat, waarin zij zich op dat tijdstip bevinden, behoudens de bepalingen van de artikelen 806 en 807, en de schadeloosstellingen, welke aan de eigenaar, wegens aangebrachte schade, verschuldigd zijn.

Artikel 810

De vruchtgebruiker moet te zijnen koste, en in tegenwoordigheid van de eigenaar, of deze ten minste behoorlijk opgeroepen zijnde, een beschrijving der roerende en een staat der onroerende goederen, welke aan het vruchtgebruik onderworpen zijn, laten opmaken.

Niemand kan van deze verplichting, bij de akte waarbij het vruchtgebruik wordt daargesteld, worden ontheven.

De beschrijving en staat kunnen onderhands worden opgemaakt, indien de eigenaar

tegenwoordig is.

Artikel 811

De vruchtgebruiker moet persoonlijke of zakelijke, gerechtelijk goedgekeurde, zekerheid stellen, dat hij van de zaak, waarvan hij het vruchtgebruik heeft, als een goed huisvader zal gebruik maken, zonder deze te verslimmeren of te verwaarlozen, mitsgaders dat de goederen zullen worden teruggegeven, of derzelve waarde, indien het goederen geldt waarvan bij artikel 790 wordt gehandeld.

Artikel 812

De vruchtgebruiker kan, bij de akte waarbij het vruchtgebruik wordt daargesteld, van de verplichting om zekerheid te stellen worden ontheven.

Ouders, die het wettelijk vruchtgenot hebben van de goederen van hun kinderen, zoals ook diegenen, welke hun goed onder voorbehoud van vruchtgebruik hebben verkocht of ten geschenke gegeven, zijn daartoe niet gehouden.

Hetzelfde geldt ook omtrent de vruchtgebruiker van zaken, die onder het beheer van andere personen gesteld zijn, behoudens voor zoveel deze aangaat, de bepaling van artikel 816.

Artikel 813

Zolang de vruchtgebruiker geen zekerheid stelt, heeft de eigenaar het recht om het aan vruchtgebruik onderworpen goed zelf te besturen, mits van zijn zijde zekerheid stellende. Bij gebreke van dit laatste, zullen de onroerende goederen verhuurd, verpacht of onder het beheer van een derde gesteld worden; de geldsommen, onder het vruchtgebruik begrepen, zullen worden belegd, en de eetwaren en andere zaken, waarvan men geen gebruik kan maken zonder die te verteren, worden verkocht, teneinde de prijs, welke zij opbrengen, insgelijks belegd wordt.

De renten van deze geldsommen, mitsgaders de huur- en pachtpenningen, behoren aan de vruchtgebruiker.

Artikel 814

Indien het vruchtgebruik, voor het geheel of gedeeltelijk, in roerende goederen bestaat, welke door het gebruik verminderen, verliest de vruchtgebruiker, bij gebreke van het stellen van zekerheid, het genot van die goederen niet, mits hij onder ede verklaart, dat hij geen zekerheid heeft kunnen vinden, en belooft, dat hij de goederen, bij het einde van het vruchtgebruik, zal terugleveren.

Niettemin mag de eigenaar vorderen, dat aan de vruchtgebruiker slechts dat gedeelte der roerende goederen wordt overgelaten, hetwelk voor eigen gebruik noodzakelijk is, en dat het overschot wordt verkocht, en de prijs daarvan belegd, gelijk in het voorgaande artikel gezegd is.

Artikel 815

Door de vertraging in het stellen van zekerheid wordt de vruchtgebruiker niet verstoken van de vruchten waarop hij aanspraak kan maken, als welke hem verschuldigd zijn van het oogenblik waarop het vruchtgebruik zijn aanvang heeft genomen.

Artikel 816

Zij, die benoemd zijn om de aan vruchtgebruik onderworpen goederen te besturen, zijn gehouden, alvorens hun bewind te aanvaarden, persoonlijke of zakelijke, gerechtelijk goedgekeurde, zekerheid te stellen.

Artikel 817

De bewindvoerders zijn verplicht de opbrengst van verkochte goederen te beleggen, op de voet als ten aanzien van voogden is voorgeschreven.

Zij mogen loon voor hun moeite in rekening brengen, in de gevallen en op de wijze als ten aanzien der uitvoerders van uiterste willen is bepaald.

Artikel 818

De bewindvoerders zijn verplicht ieder jaar aan de vruchtgebruiker rekening en verantwoording te doen, mitsgaders het slot van rekening uit te keren.

Bij het eindigen van hun beheer moeten zij zowel aan de eigenaar, als aan de vruchtgebruiker, rekening en verantwoording afleggen.

De eigenaar, die, naar aanleiding van het eerste lid van artikel 813, het bestuur der goederen heeft, is gehouden, op dezelfde wijze, aan de vruchtgebruiker rekening en verantwoording af te leggen.

Artikel 819

De bewindvoerders kunnen worden afgezet om dezelfde redenen als de voogden, mitsgaders uithoofde van nalatigheid in de voldoening van de verplichting, aan hen bij het eerste lid van het vorige artikel opgelegd.

Artikel 820

Indien, om welke redenen ook, het bewind ophoudt, treedt de vruchtgebruiker in al zijn rechten terug.

Artikel 821

De vruchtgebruiker is alleen verplicht de reparaties tot onderhoud te doen.

De grove reparaties blijven ten laste van de eigenaar, tenzij deze veroorzaakt mochten zijn door verzuim van gewoon onderhoud, sedert de aanvang van het vruchtgebruik, in welk geval, de vruchtgebruiker ook daartoe gehouden is.

Artikel 822

Als grove reparaties worden aangemerkt:

Die van zware muren en gewelven;

De herstelling van balken en gehele daken;

De gehele herstelling van dijken, van kaden, gemetselde waterwerken, mitsgaders die van steun- en scheidsmuren.

Alle andere reparaties worden als gewoon onderhoud gerekend.

Artikel 823

Met afwijking van het bij artikel 821 bepaalde, is de vruchtgebruiker van een plantage of grond verplicht, zowel de grove reparaties als de reparaties tot onderhoud te doen.

Artikel 824

Noch de eigenaar, noch de vruchtgebruiker, is gehouden te doen opbouwen hetgeen door ouderdom ingestort, of door toeval vernield is.

Artikel 825

De vruchtgebruiker is gehouden, gedurende zijn genot, voor zijn rekening te nemen alle jaarlijkse en gewone lasten van het erf, gelijk grondrenten, belastingen, en andere, die gewoonlijk als lasten der vruchten worden beschouwd.

Artikel 826

Wat de buitengewone lasten betreft, waarmede het goed, gedurende het vruchtgebruik, mocht worden bezwaard, is de eigenaar verplicht deze te betalen, doch de vruchtgebruiker is gehouden hem de interesten daarvan, gedurende het vruchtgebruik, te vergoeden.

Indien de vruchtgebruiker die lasten voorgeschoten heeft, mag hij deze, bij het eindigen van het vruchtgebruik, terug te eisen, doch zonder enige interesten.

Artikel 827

Die een algemeen vruchtgebruik of een vruchtgebruik onder algemene titel heeft, moet met en benevens de eigenaar de schulden betalen, op de wijze als volgt:

Men begroot de waarde van het goed, hetwelk aan het vruchtgebruik is onderworpen; men bepaalt vervolgens, naar evenredigheid van die waarde, hetgeen tot de betaling der schulden door het goed moet worden opgebracht.

Indien de vruchtgebruiker de som, welke van het goed moet worden opgebracht, wil voorschieten, moet de hoofdsom, bij het eindigen van het vruchtgebruik, zonder enige renten, aan hem worden teruggegeven.

Zo de vruchtgebruiker dit voorschot niet wil doen, heeft de eigenaar de keus, of om deze som te betalen, in welk geval, de vruchtgebruiker de interesten daarvan, gedurende het vruchtgebruik, aan hem schuldig wordt, of om een gedeelte der goederen, aan het vruchtgebruik onderworpen, tot het beloop van de som die opgebracht moet worden, te doen bezwaren of verkopen.

Artikel 828

Hij, die onder een bijzondere titel een vruchtgebruik heeft, is niet gehouden de schulden te voldoen, waarvoor het aan vruchtgebruik onderworpen erf verhypothecerd is.

Indien hij deze betaalt om de gedwongen onteigening van het erf te voorkomen, heeft hij zijn verhaal op de eigenaar.

Artikel 829

Een lijfrente of jaarwedde tot onderhoud, welke door een erflater is gemaakt, moet door degene, aan wie het gehele vruchtgebruik is gemaakt, voor het geheel worden voldaan, en door hem, aan wie slechts een gedeelte van het vruchtgebruik is nagelaten, naar evenredigheid van zijn genot, zonder dat door een van beiden enige terugvordering mag worden gedaan.

Artikel 830

De vruchtgebruiker is alleen gehouden tot de kosten van rechtsgedingen, welke zijn vruchtgebruik betreffen, en tot alle overige veroordelingen, waartoe die gedingen kunnen aanleiding geven.

Indien het geschil tegelijkertijd de eigenaar en de vruchtgebruiker aangaat, en zij beiden in het geding betrokken zijn, zullen zij tot de kosten bijdragen, in evenredigheid van hun wederzijdse belangen, door de rechter te bepalen.

Artikel 831

Indien, gedurende het vruchtgebruik, een derde persoon zich enige onwettige aanmatiging

op het erf veroorlooft, of anderszins de rechten van de eigenaar tracht te verkorten, is de vruchtgebruiker gehouden daarvan aan de eigenaar kennis te geven; bij gebreke hiervan is hij verantwoordelijk voor alle schade, welke daardoor voor de laatstgenoemde zou mogen ontstaan, op dezelfde wijze als hij zou moeten vergoeden het nadeel, door hem of door degenen, voor wie hij moet instaan, toegebracht.

Artikel 832

Indien de goederen onder beheer van derden gebracht zijn, zijn de bewindvoerders, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten, gehouden voor de rechten van de eigenaar en voor die van de vruchtgebruiker te waken.

Zij kunnen voor de eigenaar of voor de vruchtgebruiker, noch eisende, noch verwerende, in rechten optreden, zonder daartoe door degene, die de zaak aangaat, gemachtigd te zijn.

Artikel 833

Indien een kudde beesten, waarvan het vruchtgebruik is gegeven, door toeval of door ziekte, en buiten de schuld van de vruchtgebruiker, geheel verloren gaat, is deze alleen verplicht aan de eigenaar verantwoording te doen van de huiden, of van derzelve waarde.

Indien de kudde niet geheel is verloren gegaan, is de vruchtgebruiker gehouden het getal der gestorven beesten uit de jongen aan te vullen.

Artikel 834

Indien het vruchtgebruik niet op een gehele kudde, maar op een of meer beesten is gelegd, en een of meer derzelve, buiten de schuld van de vruchtgebruiker, zijn komen te sterven, is deze niet verplicht deze aan te vullen, of de waarde daarvan uit te keren, maar hij moet alleen de huiden of de waarde daarvan teruggeven.

Artikel 835

De vruchtgebruiker van een schip is verplicht om hetzelfde, ingeval van een buitenlandse reis, te laten verzekeren. Bij gebreke hiervan is hij verantwoordelijk voor alle schade, welke daardoor voor de eigenaar zou mogen ontstaan.

VIERDE AFDELING HOE HET VRUCHTGEBRUIK EINDIGT

Artikel 836

Vruchtgebruik eindigt:

- 1°. Door de dood van de vruchtgebruiker;
- 2°. Wanneer de tijd tot welke, of de voorwaarden waaronder hetzelfde is toegestaan, verlopen of vervuld zijn;
- 3°. Door vermenging, wanneer de blote eigendom en het vruchtgebruik zijn gekomen in dezelfde hand;
- 4°. Door afstand van de vruchtgebruiker ten behoeve van de eigenaar;
- 5°. Door verjaring, wanneer de vruchtgebruiker gedurende dertig jaren van zijn recht geen gebruik geeft gemaakt;
- 6°. Door de gehele ondergang van de zaak, waarop het vruchtgebruik is gevestigd.

Artikel 837

Vruchtgebruik, ten voordele van verscheidene personen gezamenlijk gegeven, houdt eerst op door de dood van de laatsten.

Vruchtgebruik ten voordele van een zedelijk lichaam houdt op door ontbinding van hetzelfde.

Artikel 838

Het vruchtgebruik, hetwelk gegeven is totdat een derde persoon een zekere ouderdom zal bereikt hebben, blijft tot dat tijdstip voortduren, al was het dat deze persoon vóór de vastgestelde ouderdom mocht overleden zijn; behoudens hetgeen, bij de veertiende titel van het eerste boek, aangaande het wettelijk genot van de ouders bepaald is.

Artikel 839

Geen vruchtgebruik kan aan een zedelijk lichaam langer dan voor dertig jaren worden toegestaan.

Artikel 840

Indien slechts een gedeelte van de aan vruchtgebruik onderworpen zaak is te niet gegaan, blijft het vruchtgebruik voor hetgeen overig is bestaan.

Overstroming van de grond doet het vruchtgebruik geenszins te niet gaan, voor zover de vruchtgebruiker, naar de aard van de zaak, in staat is zijn recht uit te oefenen.

Het vruchtgebruik herleeft in zijn geheel, nadat de grond door de natuur of door de arbeid weer zal zijn droog geworden; behoudens de bepaling van artikel 649.

Artikel 841

Indien het vruchtgebruik alleen op een gebouw gevestigd is, en dit gebouw door brand of een ander toeval vernield, of door ouderdom is ingestort, heeft de vruchtgebruiker geen recht van genot, noch op de grond, noch op de bouwstoffen.

Indien het vruchtgebruik gevestigd is op een stuk goed, waarvan het gebouw een gedeelte uitmaakt, blijft de vruchtgebruiker in het genot van de grond, en mag zich van de bouwstoffen bedienen, hetzij om hetgeen vernield is weer op te bouwen, hetzij om andere gebouwen te herstellen, welke een gedeelte van het goed uitmaken.

Artikel 842

Het vruchtgebruik van een vaartuig gaat te niet, wanneer dit zich buiten staat bevindt om hersteld te worden.

De vruchtgebruiker heeft geen recht op het wrak of de overblijfselen.

Artikel 843

Het vruchtgebruik van een rente, inschuld of verbintenis houdt niet op door de aflossing van de hoofdsom.

De vruchtgebruiker heeft het recht om de wederbelegging daarvan in zijn voordeel te vorderen.

Artikel 844

Het vruchtgebruik kan ook eindigen door het misbruik, hetwelk de vruchtgebruiker van zijn genot maakt, hetzij door het goed te beschadigen, hetzij door hetzelfde, bij gebreke van genoegzame herstelling en onderhoud, te laten vervallen.

Artikel 845

De rechter kan, in die gevallen, en naar gelang der omstandigheden, hetzij de gehele vernietiging van het vruchtgebruik uitspreken, hetzij de goederen onder het beheer van een derde stellen, of wel deze aan de eigenaar doen overgeven, met last om jaarlijks aan de vruchtgebruiker een bepaalde som te betalen, tot op het ogenblik toe, waarop het vruchtgebruik zou hebben moeten ophouden.

Indien evenwel de vruchtgebruiker of deszelfs schuldeisers aanbieden om het gepleegde misbruik dadelijk te herstellen, en voor het vervolg voldoende zekerheid te geven, zal de rechter de vruchtgebruiker in het genot van zijn rechten kunnen handhaven.

Artikel 846

Het te niet gaan van het vruchtgebruik doet de huurcontracten, volgens artikel 799 aangeaan, niet ophouden.

TIENDE TITEL VAN HET GEBRUIK EN DE BEWONING

Artikel 847

Het recht van gebruik en dat van bewoning zijn zakelijke rechten, welke verkregen worden en te niet gaan op dezelfde wijze als het vruchtgebruik.

Artikel 848

De verplichting aan de vruchtgebruiker opgelegd om zekerheid te stellen, staat en beschrijving te maken, als een goed huisvader te genieten, en de zaak terug te geven, is ook op hem, die het recht van gebruik of bewoning heeft, toepasselijk.

Artikel 849

Het recht van gebruik en dat van bewoning worden geregeld naar de titel, waarbij deze zijn daargesteld; indien bij de titel geen bepalingen omtrent de uitgestrektheid dier rechten gemaakt zijn, worden deze overeenkomstig de volgende artikelen geregeld.

Artikel 850

Hij, die het recht van gebruik op een erf heeft, mag daarvan slechts zoveel vruchten trekken, als hij voor zich en zijn huisgezin nodig heeft.

Artikel 851

Zaken, welke door het gebruik verloren gaan, kunnen geen onderwerp uitmaken van het recht van gebruik; doch indien dat recht op soortelijke zaken is toegestaan, wordt hetzelfde als vruchtgebruik beschouwd.

Artikel 852

De gebruiker mag zijn recht aan geen ander afstaan of verhuren.

Artikel 853

Ten aanzien van beesten, heeft de gebruiker het recht om daarmede zijn werk te doen, en de melk, voor zover de behoefte van hem en zijn huisgezin vordert, alsmede de mest, te gebruiken; doch hij heeft geenszins het genot van de wol of de jongen der beesten.

Artikel 854

Het recht van gebruik, op een erf gevestigd, bevat de jacht en visserij, alsook het genot der erfdienstbaarheden.

Artikel 855

Ten opzichte van een huis, bestaat er geen onderscheid tussen het recht van gebruik en dat van bewoning.

Hij, die het recht van bewoning in een huis heeft, mag daarin met zijn huisgezin wonen, zelfs indien hij op het tijdstip, waarop hem dat recht werd toegestaan, mocht zijn ongehuwd geweest.

Dat recht bepaalt zich tot hetgeen noodzakelijk is ter bewoning van de gebruiker en van zijn huisgezin.

Artikel 856

Het recht van bewoning mag niet worden afgestaan noch verhuurd.

Artikel 857

Indien de gebruiker al de vruchten van het erf geniet, of het gehele huis bewoont, is hij evenals een vruchtgebruiker verplicht de kosten van bebouwing en de herstellingen tot onderhoud, mitsgaders de belastingen en andere lasten, te dragen.

Indien hij slechts een gedeelte der vruchten geniet, of een deel van het huis bewoont, moet hij tot die kosten en lasten bijdragen, naar evenredigheid van zijn genot.

Artikel 858

Het gebruik van bossen en beplantingen, aan een bijzondere persoon toegestaan, geeft aan de gebruiker alleen het recht om zich van het dode hout te bedienen, en om van het hakhout te nemen hetgeen voor hem en zijn huisgezin nodig is.

ELFDE TITEL VAN ERFOPVOLGING BIJ VERSTERF

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 859

Erfopvolging heeft alleen door de dood plaats.

Artikel 860

Indien verscheidene personen, van welke de een tot van de andere erfenis geroepen is, door een en hetzelfde ongeval, of op dezelfde dag, omkomen, zonder dat men weten kan wie het eerst overleden is, worden zij vermoed op hetzelfde oogenblik gestorven te zijn, en er heeft geen overgang van erfenis van de een ten behoeve van de andere plaats.

Artikel 861⁴²²

Tot de erfenis worden door de wet geroepen, zij die tot de overledene in familierechtelijke betrekking stonden, en de langstlevende echtgenoot, volgens de hierna vastgestelde regelen;

Bij gebreke van zodanige personen als bedoeld in het eerste lid, vervallen de goederen aan het land, onder de last om de schulden te voldoen, voor zover de waarde van die goederen toereikend is.

Artikel 862

De erfgenamen treden van rechtswege in het bezit der goederen, rechten en rechtsoverdrachten van de overledene.

Indien er geschil ontstaat wie erfgenaam, en alzo tot dat bezit bevoegd is, kan de rechter bevelen, dat de goederen onder gerechtelijke bewaring zullen worden gesteld.

Het land moet zich door de rechter doen in het bezit stellen, en is, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten, gehouden de nalatenschap te laten verzegelen, en een boedelbeschrijving te doen opmaken, in de vorm voor de aanvaarding van nalatenschappen onder het voorrecht van boedelbeschrijving vastgesteld.

Artikel 863

De erfgenaam heeft een rechtsoverdracht tot verkrijging van de erfenis tegen al degenen, die, hetzij onder die titel, of zonder titel, in het bezit zijn van de gehele nalatenschap, of van een gedeelte daarvan, mitsgaders tegen degenen, die met arglist hebben opgehouden te bezitten.

Hij kan deze rechtsoverdracht instellen voor het geheel, indien hij alleen erfgenaam is, en voor zijn aandeel, zo er meerdere erfgenamen zijn.

Die rechtsoverdracht strekt tot afgifte van al hetgeen zich, onder welke titel ook, in de nalatenschap bevindt, met de vruchten, inkomsten en schadeloosstelling, volgens de regelen, welke in de derde titel van dit boek ten aanzien van de overdracht van eigendom zijn voorgeschreven.

Artikel 864

Die rechtsoverdracht verjaart door een tijdsverloop van dertig jaren, te rekenen van de dag waarop de erfenis is opengevallen.

Artikel 865

Teneinde als erfgenamen te kunnen optreden, moet men bestaan op het oogenblik dat de erfenis is opengevallen, met inachtneming van de regel bij artikel 3 vastgesteld.

⁴²² Gew. bij G.B. 1934 no. 30, S.B. 2000 no. 6.

Artikel 866⁴²³

Als onwaardig om erfgenamen te zijn worden beschouwd, en als zodanig van de erfenis uitgesloten:

1°. Hij, die veroordeeld is, terzake dat hij de overledene heeft omgebracht of getracht heeft om te brengen;

2°. Hij, die bij rechterlijke uitspraak overtuigd is tegen de erflater lasterlijk te hebben ingebracht een beschuldiging van een misdrijf, waartegen een vrijheidsstraf met een maximum van ten minste vier jaren is bedreigd;

3°. Hij, die de overledene door geweld of feitelijkheid belet heeft zijn uiterste wil te maken of te herroepen;

4°. Hij, die de uiterste wil van de overledene heeft verduisterd, vernietigd of vervalst.

Artikel 867

De erfgenaam, die uithoofde van onwaardigheid van de erfenis is uitgesloten, is gehouden tot de teruggave van alle vruchten en inkomsten, waarvan hij sedert het openvallen van de erfenis genot heeft gehad.

Artikel 868

Kinderen van een onwaardig verklaarde persoon, uit eigen hoofde tot de erfenis komende, zijn niet uitgesloten door de schuld van hun ouders; doch deze zijn in geen geval bevoegd om van de goederen van die nalatenschap het vruchtgenot te vorderen, hetwelk de wet aan ouders op de goederen van hun kinderen toekent.

Artikel 869

Plaatsvervulling geeft aan de vertegenwoordigende persoon het recht om te treden in de plaats, in de graad en in de rechten van degene, die vertegenwoordigd wordt.

⁴²³ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

Artikel 870⁴²⁴

Plaatsvervulling heeft in de rechte neergaande linie in het oneindige plaats.

Deze wordt in alle gevallen toegelaten, hetzij de kinderen van de overledene tezamen tot de erfenis komen met de nakomelingen van een vooroverleden kind, hetzij, al de kinderen van de overledene vóór hem gestorven zijnde, de nakomelingen van die vooroverleden kinderen zich onderling in gelijke of ongelijke graden bestaan.

Artikel 871

Er bestaat geen plaatsvervulling ten opzichte van nabestaanden in de opgaande linie. De naaste in ieder der beide liniën sluit te allen tijde degene uit, die in een verdere graad is.

Artikel 872

In de zijdlinie wordt de plaatsvervulling toegelaten ten voordele van kinderen en nakomelingen van de overledene zijn broeders en zusters, hetzij die gezamenlijk met hun ooms of moeijen tot de nalatenschap komen, hetzij dat, na het vooroverlijden der broeders en zusters van de overledene, de erfenis overgaat tot dezelve nakomelingen, aan elkander in gelijke of in ongelijke graden bestaande.

Artikel 873⁴²⁵

Plaatsvervulling wordt ook toegelaten in de erfopvolging van zijdmagen, wanneer nevens degene, die de erflater het naast in den bloede bestaat, er nog kinderen of afkomelingen aanwezig zijn van vooroverleden broeders of zusters van eerstgemelden.

Artikel 874

In al de gevallen, waarin plaatsvervulling wordt toegelaten, heeft de verdeling bij staken plaats; indien dezelfde staak verscheidene takken heeft voortgebracht, geschiedt de onderverdeling in iedere tak wederom bij staken, en onder de personen in dezelfde tak geschiedt de verdeling bij hoofden.

Artikel 875

Niemand kan voor een levende persoon bij plaatsvervulling optreden.

Artikel 876

Een kind ontleent niet van zijn ouders het recht om hen te vertegenwoordigen, en men kan zelfs degene vertegenwoordigen, wiens boedel men niet heeft willen aanvaarden.

Artikel 877

De wet slaat geen acht, noch op de aard, noch op de oorsprong der goederen, om de erfopvolging in deze te regelen.

Artikel 878

Alle erfenissen, welke, hetzij geheel, hetzij voor een gedeelte, aan bloedverwanten in de opgaande of zijdlinie tebeurtvallen, worden in twee gelijke delen gekloofd, waarvan het ene aan

⁴²⁴ Gew. bij S.B. 2000 no. 6.

⁴²⁵ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

de nabestaanden in de vaderlijke, en het andere aan die in de moederlijke linie, tebeurtvalt, behoudens de bepalingen in de artikelen 882, 883 en 887 voorkomende.

De erfenis kan nimmer uit de ene linie tot de andere overgaan, dan wanneer er in één der beide liniën, noch bloedverwant in de opgaande linie, noch zijdmaat gevonden wordt.

Artikel 879

Deze eerste verdeling tussen de vaderlijke en de moederlijke liniën daargesteld zijnde, heeft er geen verdere kloving tussen de onderscheidene takken plaats; maar de helft, aan iedere linie tebeurte gevallen, behoort aan de erfgenaam, of de erfgenamen, welke de overledene het naast in graad bestaan, behoudens het geval van plaatsvervulling.

TWEEDE AFDELING⁴²⁶ VAN DE ORDE DER ERFOPVOLGING

Artikel 880⁴²⁷

De kinderen of hun afstammelingen erven van hun ouders, grootouders, of verdere bloedverwanten in de opgaande linie, zonder onderscheid van kunne of eerstgeboorte.

Zij erven voor gelijke delen bij hoofden, wanneer zij allen in de eersten graad zijn, en uit eigen hoofde geroepen worden; zij erven bij staken, wanneer zij allen, of een gedeelte van hen, bij plaatsvervulling opkomen.

Artikel 880a⁴²⁸

Voor zoveel betreft de nalatenschap van de vooroverleden echtgenoot wordt de langstlevende echtgenoot voor de toepassing der bepalingen van deze titel met een kind van de overledene gelijkgesteld.

Artikel 880b⁴²⁹

Wanneer de langstlevende echtgenoot tezamen met anderen dan de nakomelingen van de erflater die niet de nakomelingen van de langstlevende echtgenoot zijn erft, is hij bevoegd de inboedel geheel of gedeeltelijk tot zich te nemen.

Artikel 881⁴³⁰

Indien de overledene noch nakomelingen, noch echtgenoot, noch broeders of zusters achtergelaten heeft, wordt de nalatenschap in twee gelijke delen tussen de bloedverwanten in de vaderlijke, en die in de moederlijke opgaande linie verdeeld, behoudens de bepaling van artikel 887.

De naaste in graad in de opgaande linie bekomt de helft aan zijn linie behorende, met uitsluiting van alle anderen.

Bloedverwanten in de opgaande linie, van dezelfde graad, erven bij hoofde.

Artikel 882⁴³¹

⁴²⁶ Gew. bij G.B. 1934 no. 30, S.B. 2000 no. 6.

⁴²⁷ Gew. bij S.B. 2000 no. 6.

⁴²⁸ Ingev. bij G.B. 1934 no. 30; Gew. bij S.B. 1981 no. 23, S.B. 2000 no. 6.

⁴²⁹ Ingev. bij G.B. 1934 no. 30; Gew. bij S.B. 2000 no. 6.

⁴³⁰ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

⁴³¹ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

Wanneer de vader en de moeder van een persoon, welke overleden is zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten, hem overleven, bekomt ieder van hen een derde gedeelte van de nalatenschap, indien de verstorvene slechts één broeder of één zuster heeft achtergelaten, welke het overige derde gedeelte bekomt.

De vader en de moeder erven ieder voor een vierde gedeelte, indien de overledene meerdere broeders of zusters heeft achtergelaten, en in dat geval vallen aan deze laatstgemelden de twee overige vierde gedeelten te beurt.

Artikel 883⁴³²

Wanneer de vader of de moeder van iemand, overleden zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten, vóór hem gestorven is, zal de langstlevende de helft van de nalatenschap bekomen, indien de overledene slechts één broeder of één zuster achterlaat; één derde, indien hij er twee achtergelaten heeft; en één vierde gedeelte, indien er meerdere broeders of zusters achtergebleven zijn. De overige delen vallen aan de broeders en zusters te beurt.

Artikel 884⁴³³

Indien vader en moeder van een persoon, welke gestorven is zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten, vooroverleden zijn, worden de broeders en zusters tot de gehele erfenis geroepen.

Artikel 885⁴³⁴

De verdeling van al hetgeen, volgens de bepalingen der hierbovenstaande artikelen, aan de broeders en de zusters toekomt, geschiedt onder hen in gelijke delen, indien zij allen van hetzelfde bed zijn; doch indien zij uit verschillende huwelijken zijn voortgesproten, wordt hetgeen zij erven in twee gelijke delen tussen de vaderlijke en de moederlijke liniën van de overledene verdeeld; de volle broeders en zusters bekomen hun deel in beide de liniën, en die van halve bedde slechts in de linie, tot welke zij behoren. Indien er niet dan halve broeders of zusters, van één kant slechts, zijn achtergebleven, bekomen zij de gehele nalatenschap, met uitsluiting van alle andere bloedverwanten in de andere linie.

Artikel 886

Bij gebreke van broeders en zusters, en tevens van nabestaanden in een der beide opgaande liniën, komt de nalatenschap voor de ene helft aan de in leven zijnde bloedverwanten in de opgaande linie, en voor de wederhelft aan de zijdmagen in de andere linie, met uitzondering van het geval bij het volgende artikel vermeld.

Bij gebreke van broeders en zusters en van nabestaanden in de beide opgaande liniën, worden in iedere zijdlinie de naaste bloedverwanten, ieder voor de helft, tot de erfenis geroepen.

Indien er in dezelfde zijdlinie bloedverwanten van dezelfde graad gevonden worden, delen zij onder elkaar bij hoofden, behoudens de bepaling van artikel 873.

Artikel 887⁴³⁵

De langstlevende vader of moeder erft alleen de gehele nalatenschap van zijn kind, hetwelk zonder nakomelingen, echtgenoot, broeders of zusters na te laten overleden is.

⁴³² Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

⁴³³ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

⁴³⁴ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁴³⁵ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

Artikel 888⁴³⁶

Onder de benaming van broeders en zusters, in deze afdeling voorkomende, worden steeds de afstammelingen van ieder van hen begrepen.

Artikel 889⁴³⁷

Bloedverwanten, welke de overledene verder dan in de zesde graad in de zijdlinie bestaan, erven niet.

Indien in de ene linie geen bloedverwanten van de graad, waarin men erven kan, gevonden worden, bekomen de bloedverwanten in de andere linie de gehele erfenis.

DERDE AFDELING⁴³⁸
**VAN ERFOPVOLGING, WANNEER ER NATUURLIJKE KINDEREN
AANWEZIG ZIJN**

Artikelen 890-901⁴³⁹

Vervallen.

TWAALFDE TITEL
VAN UITERSTE WILLEN

EERSTE AFDELING
ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 902

De goederen, welke iemand bij zijn overlijden nalaat, behoren aan zijn wettelijke erfgenamen, voor zover hij daarover niet bij uiterste wil wettelijk mocht hebben beschikt.

Artikel 903

Een testament of uiterste wil is een akte, houdende de verklaring van hetgeen iemand wil dat na zijn dood zal geschieden, en welke akte door hem kan worden herroepen.

Artikel 904

Uiterste wilsbeschikkingen ten aanzien van goederen zijn, of algemeen, of onder een algemene titel, of onder een bijzondere titel.

Elke van deze beschikkingen, hetzij deze gedaan is onder de benaming van erfstelling, hetzij onder de benaming van legaat, of onder elke andere benaming, zal kracht hebben, volgens de regelen bij deze titel voorgeschreven.

Artikel 905

Een uiterste wilsbeschikking ten voordele van de naaste bloedverwanten, of het naaste bloed van de erflater, zonder verdere aanduiding, wordt geacht te zijn gemaakt ten voordele van

⁴³⁶ Gew. bij S.B. 2000 no. 6.

⁴³⁷ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

⁴³⁸ Vervallen bij S.B. 2000 no. 6.

⁴³⁹ Vervallen bij S.B. 2000 no. 6.

zijn door de wet geroepen erfgenamen.

Artikel 906

De uiterste wilsbeschikking ten voordele van de armen, zonder andere aanduiding, wordt geacht gemaakt te zijn ten behoeve van al de noodlijdenden, zonder onderscheid van godsdienst, welke in de plaats, alwaar de erfenis is opengevallen, door armeninrichtingen bedeed worden.

Artikel 907

De erfstellingen over de hand of fidei-commissaire substitutiën zijn verboden.

Dienvolgens is, zelfs ten aanzien van de benoemde erfgenaam of legataris, nietig en van onwaarde elke beschikking, waarbij deze belast wordt de erfenis of het legaat te bewaren, en aan een derde, voor het geheel of voor een gedeelte, uit te keren.

Artikel 908

Van de bij het vorige artikel verboden erfstellingen over de hand zijn uitgezonderd die, welke bij de zevende en achtste afdeling van deze titel zijn toegelaten.

Artikel 909⁴⁴⁰

De bepaling, waarbij een derde, of, bij diens vooroverlijden, al zijn kinderen, reeds geboren of die nog zullen worden geboren, zijn geroepen tot het geheel of tot een gedeelte van hetgeen de erfgenaam of legataris, bij zijn overlijden, van de erfenis of van het legaat onvervreemd of onverteerd zal overlaten, is geen verboden erfstelling over de hand.

Door zodanige erfstelling of legaat mag de erflater zijn erfgenamen, aan welke een wettelijk erfdeel toekomt, niet benadelen.

Artikel 910

De beschikking, waardoor een derde tot een erfenis of een legaat geroepen wordt, in het geval dat de geroepen erfgenaam of legataris deze niet geniet, is van waarde.

Artikel 911

Hetzelfde heeft plaats omtrent een uiterste wilsbeschikking, waarbij het vruchtgebruik aan de ene, en de blote eigendom aan de andere gegeven wordt.

Artikel 912

De bepaling, waarbij de nalatenschap of het legaat, of wel een gedeelte van deze, onvervreemdbaar is verklaard, wordt voor niet geschreven gehouden.

Artikel 913

Indien de bewoordingen van een uiterste wilsbeschikking duidelijk zijn, mag men daarvan door uitlegging niet afwijken.

Artikel 914

Indien daarentegen de bewoordingen van een uiterste wilsbeschikking voor onderscheidene opvattingen vatbaar zijn, moet men veeleer nagaan, welke de bedoeling van de

440 Gew. bij S.B. 2000 no. 6.

erflater geweest is, dan zich, tegen die bedoeling, aan de letterlijke zin der woorden houden.

Artikel 915

In zodanig geval moeten ook de bewoordingen worden opgevat in de zin, die met de aard van de beschikking en derzelver onderwerp het meest overeenkomt, en bij voorkeur in dier voege, dat de beschikking enige uitwerking of gevolg heeft.

Artikel 916

In alle uiterste wilsbeschikkingen worden de voorwaarden, die onverstaanbaar of onmogelijk zijn, of die met de wetten en goede zeden strijden, voor niet geschreven gehouden.

Artikel 917

De voorwaarden wordt gehouden voor vervuld, wanneer hij, die bij de niet-vervulling daarvan belang mocht hebben, de vervulling heeft belet.

Artikel 918

De vermelding van een valse beweegreden wordt voor niet geschreven gehouden, tenzij uit de uiterste wil blijken mocht, dat de erflater de beschikking niet zou hebben gemaakt, indien hij van de valsheid van de beweegreden kennis had gedragen.

Artikel 919

De vermelding van een, hetzij ware, hetzij valse, beweegreden, die echter met de wetten of de goede zeden strijdt, maakt de erfstelling of het legaat nietig.

Artikel 920

Indien een ondeelbare last aan verscheidene erfgenamen of legatarissen is opgelegd geworden, en een of meer van hen van de erfenis of het legaat afzien, of wel onbekwaam zijn om het gemaakte te beuren, zal hij, die zich voor het geheel van de last wil kwijten, het hem nagelaten gedeelte kunnen vorderen, en zijn verhaal hebben op de nalatenschap, voor hetgeen hij voor de andere mocht hebben betaald.

Artikel 921

Uiterste willen, gemaakt tengevolge van dwang, bedrog of arglist, zijn nietig.

Artikel 922

Indien door een en hetzelfde ongeval, of op dezelfde dag, mochten omkomen de erflater en de erfgenaam of de legataris of degene, die bij een geoorloofde ondererfstelling in plaats van deze laatste zou zijn opgetreden, zonder dat men weten kan, wie van de alzo omgekomenen het eerst overleden zij, worden zij vermoed op hetzelfde ogenblik gestorven te zijn, en er heeft geen overgang van rechten tengevolge van de uiterste wil plaats.

TWEDE AFDELING VAN DE BEKWAAMHEID OM BIJ UITERSTE WIL TE BESCHIKKEN OF DAARVAN VOORDEEL TE GENIETEN

Artikel 923

Tot het maken of herroepen van een uiterste wil moet men zijn verstandelijke vermogens bezitten.

Artikel 924

Alle personen kunnen bij uiterste wil beschikken, en daaruit voordeel genieten, uitgezonderd de zodanige, die, daartoe volgens de bepalingen van deze afdeling, zijn onbekwaam verklaard.

Artikel 925

Minderjarigen, die de volle ouderdom van achttien jaren niet hebben bereikt, mogen geen uiterste wil maken.

Artikel 926

De bekwaamheid van de erflater wordt beoordeeld naar de staat, waarin hij zich bevond op het ogenblik dat de uiterste wil gemaakt is.

Artikel 927

Om uit kracht van een uiterste wil iets te kunnen genieten, moet men bestaan op het ogenblik van de dood van de erflater, met inachtneming van de regel bij artikel 3 vastgesteld.

Deze bepaling is niet toepasselijk op personen, die geroepen zijn om uit stichtingen genot te trekken.

Artikel 928⁴⁴¹

Vervallen.

Artikel 929

Een echtgenoot kan geen voordeel genieten door de uiterste wilsbeschikkingen van zijn mede-echtgenoot, indien het huwelijk zonder behoorlijke toestemming mocht zijn aangegaan, en de erflater gestorven is op een tijdstip, waarop de wettigheid van dit huwelijk te dier oorzaak nog in rechten kon worden betwist.

Artikel 930⁴⁴²

Vervallen.

Artikel 930a⁴⁴³

Vervallen.

Artikel 931

Echtgenoten kunnen, ten opzichte van de goederen welke in gemeenschap zijn, niet verder beschikken dan over het aandeel, dat ieder van hen in de gemeenschap heeft. Indien echter enig goed uit de gemeenschap is gemaakt, kan de legataris hetzelfde niet **in natura** vorderen, indien dat goed niet aan de erfgenamen van de erflater is aanbedeeld. In dat geval wordt de legataris schadeloos gesteld uit het aandeel in de gemeenschap, aan de erfgenamen van de erflater aangekomen, en, bij ongenoegzaamheid, uit de goederen aan die erfgenamen persoonlijk toebehorende.

⁴⁴¹ Vervallen bij G.B. 1944 no. 75.

⁴⁴² Vervallen bij S.B. 1981 no. 23.

⁴⁴³ Vervallen bij S.B. 1981 no. 23.

Artikel 932⁴⁴⁴

Een minderjarige, ofschoon de ouderdom van achttien jaren bereikt hebbende, kan bij uiterste wil ten voordele van zijn voogd geen beschikking maken.

Meerderjarig geworden zijnde, kan hij zijn gewezen voogd niet bij uiterste wil bevoordelen, dan na het afleggen en sluiten van de voogdijrekening.

Van de twee hierboven gemelde gevallen zijn uitgezonderd bloedverwanten van de minderjarige in de opgaande linie, die zijn voogden zijn of geweest zijn.

Artikel 933

Minderjarigen kunnen niet bij uiterste wil beschikken ten voordele van hun leermeesters, gouverneurs of gouvernanten, welke met hen tezamen wonen, noch ten voordele van hun onderwijzers of onderwijzeressen, bij welke de minderjarigen in de kost besteed zijn.

Hiervan zijn uitgezonderd de beschikkingen tot vergelding van gedane diensten, bij wijze van legaat gemaakt, met inachtneming echter zowel van de gegoedheid van de maker, als van de diensten die aan denzelfden zijn bewezen.

Artikel 934⁴⁴⁵

De geneesheren, heelmeesters, apothekers en andere personen de geneeskunde uitoefenende, welke iemand, gedurende de ziekte waaraan hij overleden is, bediend hebben, alsmede de bedienaars van de godsdienst, welke hem gedurende die ziekte hebben bijgestaan, kunnen geen voordeel trekken uit de uiterste wilsbeschikkingen, welke zodanige persoon gedurende de loop van de ziekte, te hunnen behoefte mocht hebben gemaakt.

Hiervan zijn uitgezonderd:

1°. De beschikkingen tot vergelding van gedane diensten, bij wijze van legaat gemaakt, evenals bij het vorige artikel is vastgesteld;

2°. De beschikkingen ten voordele van de echtgenoot van de erflater;

3°. De beschikkingen, zelfs algemene, gemaakt ten voordele van bloedverwanten tot de vierde graad ingesloten, indien de overledene geen erfgenamen in de rechte linie mocht hebben nagelaten; tenzij degene, te wiens voordele de beschikking gemaakt is, zelf onder het getal van die erfgenamen mocht behoren.

Artikel 935

De notaris, die een uiterste wil bij openbare akte heeft verleden, en de getuigen, die daarbij zijn tegenwoordig geweest, kunnen niets genieten van hetgeen aan hen bij die uiterste wil mocht zijn gemaakt.

Artikel 936⁴⁴⁶

Vervallen.

Artikel 937⁴⁴⁷

Vervallen.

Artikel 938

⁴⁴⁴ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁴⁴⁵ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁴⁴⁶ Gew. bij G.B. 1963 no. 24; Vervallen bij S.B. 2000 no. 6.

⁴⁴⁷ Vervallen bij G.B. 1972 no. 62.

Een uiterste wilsbeschikking, gemaakt ten voordele van iemand, die onbekwaam is om te erven, is nietig, zelfs wanneer de beschikking mocht zijn gemaakt op de naam van een tussen beiden komende persoon.

Voor tussen beiden komende personen worden gehouden de vader en de moeder, de kinderen en afstammelingen, en de echtgenoot van degene, die onbekwaam is om te erven.

Artikel 939

Hij, die veroordeeld is omdat hij de erflater heeft omgebracht; hij, die de uiterste wil van de erflater heeft verdonkerd, vernietigd of vervalst, of die de erflater door geweld of dadelijkheden heeft belet zijn uiterste wil te herroepen of te veranderen, zal, evenmin als zijn mede-echtgenoot en zijn kinderen, uit de uiterste wil enig voordeel kunnen genieten.

DERDE AFDELING VAN DE LEGITIEME PORTIE OF HET WETTELIJK ERFDEEL, EN VAN DE INKORTING DER GIFTEN, WELKE DIE PORTIE ZOULDEN VERMINDEREN

Artikel 940

De legitieme portie of het wettelijk erfdeel is een gedeelte der goederen, hetwelk aan de bij de wet geroepen erfgenamen in de rechte linie wordt toegekend, en waarover de overledene, noch bij gifte onder de levenden, noch bij uiterste wil, heeft mogen beschikken.

Artikel 941⁴⁴⁸

In de neerdalende linie, indien de erflater slechts één kind nalaat, bestaat dat wettelijk erfdeel in de helft van de goederen, welke het kind bij versterf zou hebben geërfd.

Indien er twee kinderen overblijven, is het wettelijk erfdeel voor ieder kind twee derde gedeelte van hetgeen hetzelfde bij versterf zou erven.

Ingeval de overledene drie of meer kinderen nalaat, zal het wettelijk erfdeel drie vierde gedeelte bedragen van hetgeen elk kind bij versterf zou gehad hebben.

Onder de naam van kinderen worden begrepen de afstammelingen, in welke graad zij ook zijn; echter worden deze alleen gerekend in plaats van het kind, hetwelk zij in de nalatenschap van de erflater vertegenwoordigen.

Artikel 942

In de opgaande linie bedraagt het wettelijk erfdeel altijd de helft van hetgeen, volgens de wet, aan elke bloedverwant in die linie bij versterf toekomt.

Artikel 943⁴⁴⁹

Vervallen.

Artikel 943a⁴⁵⁰

In de gevallen, waarin voor het berekenen van de legitieme portie rekening moet worden gehouden met erfgenamen, die wel zijn erfgenamen bij versterf, doch niet zijn legitimarissen, zal, wanneer aan anderen dan bedoelde erfgenamen, hetzij bij akte onder de levenden, hetzij bij

⁴⁴⁸ Gew. bij S.B. 2000 no. 6.

⁴⁴⁹ Gew. bij G.B. 1963 no. 24; Vervallen bij S.B. 2000 no. 6.

⁴⁵⁰ Ingev. bij G.B. 1934 no. 30.

uiterste wil, meer is geschonken dan het aandeel bedraagt, waarover men zou mogen beschikken, indien zodanige erfgenamen niet aanwezig waren, bedoelde giften of schenkingen kunnen worden verminderd tot genoemd bedrag, zulks op de vordering en ten bate van de legitimarissen en van derzelver erfgenamen of rechthebbenden.

De artikelen 947-956 vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 944⁴⁵¹

Bij gebreke van legitimarissen mogen de giften, bij akte onder de levenden of bij uiterste wil gedaan, het gehele beloop der goederen van de nalatenschap bevatten.

Artikel 945

Wanneer de beschikking, bij akte onder de levenden of bij uiterste wil gedaan, bestaat in een vruchtgebruik of in een lijfrente, waarvan het beloop het wettelijk erfdeel benadeelt, hebben de erfgenamen, aan welke dat erfdeel is toegekend, de keus, of om deze beschikking uit te voeren, of wel om aan de begiftigden of legatarissen de eigendom van het beschikbaar gedeelte af te staan.

Artikel 946

Het aandeel, waarover men beschikken mag, kan, hetzij in het geheel of gedeeltelijk, bij akte onder de levenden of bij uiterste wil, aan vreemden, of wel aan kinderen of andere personen, die tot een erfenis gerechtigd zijn, worden weggeschonken, behoudens de gevallen, waarin deze laatste, naar aanleiding van de zestiende titel van dit boek, tot inbreng gehouden zijn.

Artikel 947

De giften of schenkingen, hetzij onder de levenden, hetzij bij uiterste wil, gemaakt, welke aan het wettelijk erfdeel mochten te kort doen, zullen bij het openvallen van de nalatenschap kunnen worden verminderd, doch alleen op de vordering van de legitimarissen, en van zijn erfgenamen of rechthebbenden.

Desniettenstaande zullen de legitimarissen van die vermindering niets kunnen genieten ten nadele van de schuldeisers van de overledene.

Artikel 948

Om de hoegrootheid van het wettelijk erfdeel te bepalen, maakt men een opsomming van al de goederen, die op het tijdstip van het overlijden van de gever of erflater aanwezig waren; men voegt daarbij het beloop der goederen, waarover bij giften onder de levenden beschikt is, berekend naar de staat, waarin zij zich op het tijdstip van de gift bevonden hebben, en hun waarde op het oogenblik van het overlijden van de gever; men berekent over al die goederen, na de schulden daarvan te hebben afgetrokken, hoeveel, naarmate van de betrekking der legitimarissen, het erfdeel is, hetwelk zij kunnen vorderen, en men trekt daarvan af hetgeen deze, zelfs met vrijstelling van inbreng, van de overledene hebben ontvangen.

Artikel 949

Alle vervreemding van enig goed, hetzij onder de last van een lijfrente, hetzij met voorbehoud van vruchtgebruik, aan een der erfgenamen in de rechte linie gedaan, wordt beschouwd als een gift.

Artikel 950

⁴⁵¹ Gew. bij G.B. 1963 no. 24.

Indien de gegeven zaak vóór het overlijden van de schenker, buiten schuld van de begiftigde, is verloren gegaan, zal zij niet worden begrepen onder de massa der goederen, over welke het wettelijk erfdeel moet worden berekend.

De gegeven zaak zal onder de massa worden begrepen, indien zij ter oorzaak van het onvermogen van de begiftigde niet kan worden terugverkregen.

Artikel 951

De giften onder de levenden zullen nimmer mogen worden verminderd, dan nadat al de goederen, welke bij uiterste wil zijn weggemaakt, zullen bevonden worden niet genoegzaam te zijn om het wettelijk aandeel te verzekeren. Wanneer alsdan een vermindering van de giften onder de levenden moet plaats hebben, zal men deze aanvangen met de gift, welke het laatst gedaan is, en alzo verder van deze tot de vroegere opklimmen.

Artikel 952

De teruggave van de onroerende goederen, welke naar aanleiding van het voorgaande artikel moet plaats hebben, geschiedt in natura, niettegenstaande alle tegenstrijdige bepalingen.

Indien echter de vermindering moet worden toegepast op een erf, hetwelk niet gevoegelijk kan worden verdeeld, zal de begiftigde, zelfs wanneer het een vreemde is, de bevoegdheid hebben om in gereed geld op te leggen, hetgeen de legitimaris toekomt.

Artikel 953

De vermindering der bij uiterste wil gedane makingen zal geschieden zonder onderscheid te maken tussen de erfstellingen en legaten, tenzij de erflater uitdrukkelijk mocht hebben bevolen, dat deze of gene erfstelling of legaat bij voorkeur moest worden voldaan; in welk geval zodanige erfstelling of legaat niet zal worden verminderd, dan ingeval de waarde van de andere makingen niet mocht toereikend zijn om het wettelijk erfdeel op te leveren.

Artikel 954

De begiftigde zal de vruchten van hetgeen de gift meer bedraagt dan het gedeelte, waarover beschikt kan worden, teruggeven, te rekenen van de dag dat de gever overleden is, indien de eis tot vermindering is gedaan binnen het jaar, en anderszins van de dag dat die eis gedaan is.

Artikel 955

De onroerende goederen, die uit kracht van vermindering in de boedel moeten terugkeren, worden daardoor vrij van de schulden of hypotheeken, door de begiftigde daarop gelegd.

Artikel 956⁴⁵²

De rechtsvordering tot vermindering of teruggave kan door de erfgenamen vervolgd worden tegen derde bezitters van de onroerende goederen, welke een gedeelte van het gegeven uitmaken, en door de begiftigde vervreemd zijn, op dezelfde wijze en in dezelfde rangschikking als tegen de begiftigde zelf.

Deze rechtsvordering moet aangelegd worden volgens de orde van de dagtekeningen van die vervreemdingen, te beginnen met die vervreemdingen welke het laatst gedaan is.

Desniettemin zal de rechtsvordering tot vermindering of teruggave tegen derde verkrijgers geen plaats hebben, dan voor zover de begiftigde geen andere goederen mocht hebben

⁴⁵² Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

overgehouden, welke in de gift begrepen waren, en deze niet genoegzaam zijn om het wettelijk erfdeel in zijn geheel te voldoen, en indien de waarde der vervreemde goederen niet op zijn persoonlijke goederen mocht kunnen worden verhaald.

Die rechtsvordering zal, in alle gevallen, verloren gaan door het tijdsverloop van drie jaren, te rekenen van de dag waarop de legitmaris de erfenis heeft aanvaard.

VIERDE AFDELING VAN DE VORM DER UITERSTE WILLEN

Artikel 957

Geen uiterste wil kan bij dezelfde akte door twee of meer personen gemaakt worden, hetzij ten voordele van een derde, hetzij onder de titel van een wederkerige of onderlinge beschikking.

Artikel 958

Een uiterste wil kan alleen worden gemaakt, of bij een olographiesche of eigenhandig geschreven akte of bij een openbare akte, of bij een geheime of gesloten beschikking.

Artikel 959

Een olographiesche uiterste wil moet met de hand van de erflater geheel geschreven en getekend zijn.

Deze moet door de erflater bij een notaris in bewaring worden gesteld.

De notaris, bijgestaan door twee getuigen, zal daarvan onmiddellijk een door hem met de erflater en de getuigen getekende akte van bewaargeving opmaken, hetzij aan de voet van de uiterste wil, indien deze open aan hem is terhandgesteld, hetzij afzonderlijk, indien het stuk verzegeld aan hem mocht zijn aangeboden; in welk laatste geval de erflater, in tegenwoordigheid van de notaris en de getuigen, op de omslag moet aantekenen, en door zijn ondertekening bekrachtigen, dat hetzelfde zijn uiterste wil bevat.

Ingeval de erflater door enige verhindering, die na de ondertekening van de uiterste wil of van de omslag is opgekomen, de omslag of de akte van bewaargeving, of wel beiden, niet kan tekenen, moet de notaris daarvan, evenals van de oorzaak van het beletsel, melding maken.

Artikel 960

Zodanige olographiesche uiterste wil, overeenkomstig het voorgaande artikel, door de notaris zijnde in bewaring genomen, heeft dezelfde kracht als een bij openbare akte gemaakte uiterste wil, en wordt gerekend gemaakt te zijn op de dag der akte van bewaargeving, zonder aanzien van de dagtekening, welke zich in de uiterste wil zelf mocht bevinden.

Artikel 961

De erflater kan te allen tijde zijn olographiesch testament terugvorderen, mits hij, ter verantwoording van de notaris, van de teruggave bij een authentieke akte doet blijken.

Door de teruggave wordt het olographiesch testament als herroepen beschouwd.

Artikel 962

Bij een enkel onderhands, door de erflater geheel geschreven, gedagtekend en ondertekend stuk, kunnen, zonder verdere formaliteiten, beschikkingen na dode worden gemaakt, doch alleen en bij uitsluiting ter aanstelling van executeuren, ter bestelling van begrafenissen, tot het maken van legaten van klederen, van lijfstoebehoren, van bepaalde lijfsieraden en van bijzondere meubelen.

De herroeping van zodanig stuk kan op dezelfde wijze onder de hand geschieden.

Artikel 963

Indien zodanig stuk, als waarvan in het vorige artikel is gesproken, na het overlijden van de erflater gevonden wordt, moet dit worden aangeboden aan de rechter van het kanton, alwaar de erfenis is opengevallen; deze zal, indien het stuk verzegeld is, dit openen, en in alle gevallen een proces-verbaal van de aanbidding, alsmede van de staat waarin het zich bevindt, opmaken; hij zal eindelijk dat stuk aan een notaris terhandstellen, teneinde hetzelfde onder zijn minuten te bewaren.

Artikel 964

Een olographiesche uiterste wil, welke gesloten aan de notaris is terhandgesteld, zal, na de dood van de erflater, aan de kantonrechter worden aangeboden welke zal handelen zoals bij artikel 969, ten aanzien van besloten uiterste willen is voorgeschreven.

Artikel 965

Een uiterste wil bij openbare akte moet ten overstaan van een notaris, en in tegenwoordigheid van twee getuigen, worden verleden.

Artikel 966

De notaris moet de wil van de erflater, zoals die zakelijk aan hem door de erflater is opgegeven, in duidelijke bewoordingen schrijven of doen schrijven.

Indien de opgave buiten de tegenwoordigheid der getuigen is gedaan, en het opstel door de notaris is gereed gemaakt, moet de erflater, alvorens de voorlezing daarvan geschiedt, zijn wil nader zakelijk, in tegenwoordigheid der getuigen, opgeven.

Daarna zal, in tegenwoordigheid der getuigen, de uiterste wil door de notaris worden voorgelezen, en na die voorlezing door hem aan de erflater worden afgevraagd, of het voorgelezene zijn uiterste wil bevat.

Indien de uiterste wil in tegenwoordigheid der getuigen is opgegeven, en terstond is in geschrift gebracht, zal gelijke voorlezing en afvraging in tegenwoordigheid der getuigen geschieden.

De akte moet vervolgens door de erflater, de notaris en de getuigen worden ondertekend.

Indien de erflater verklaart, dat hij niet kan ondertekenen, of indien hij daarin verhinderd wordt, moet ook die verklaring en de oorzaak van de verhindering in de akte worden vermeld.

Van de nakoming van al deze formaliteiten moet uitdrukkelijk worden melding gemaakt in de akte van uiterste wil.

Artikel 967

Wanneer de erflater een besloten of geheim testament wil maken, zal hij verplicht zijn zijn beschikkingen te ondertekenen, hetzij hij die zelf geschreven heeft, hetzij hij die door een ander heeft laten schrijven; het papier hetwelk zijn beschikkingen bevat, of het papier hetwelk tot een omslag dient, indien er een omslag gebruikt wordt, zal gesloten en verzegeld worden.

De erflater zal dit alzo gesloten en verzegeld aan de notaris, in tegenwoordigheid van vier getuigen, aanbieden, of hij zal het in hun tegenwoordigheid moeten doen sluiten en verzegelen, en moeten verklaren, dat in het gemelde papier zijn uiterste wil begrepen is, en dat die uiterste wil, hetzij door hem zelf geschreven en door hem getekend is, of door een ander geschreven en door hem getekend is. De notaris zal daarvan een akte van superscriptie opmaken, die op dat papier, of op het papier tot omslag dienende, zal geschreven worden; deze akte zal zowel door de

erflater, als door de notaris, benevens de getuigen, ondertekend worden, en, ingeval de erflater door enige verhindering, die na de ondertekening van de uiterste wil is opgekomen, de akte van superscriptie niet kan ondertekenen, zal van de oorzaak van het beletsel melding gemaakt worden.

Al de in tegenwoordigheid van de notaris en de getuigen in acht te nemen formaliteiten moeten worden vervuld, zonder intussen tot enige ander akte over te gaan.

De besloten of geheime uiterste wil moet onder de minuten van de notaris blijven berusten, die dat stuk ontvangen heeft.

Artikel 968

Ingeval de erflater niet kan spreken, maar wel schrijven, zal hij een besloten uiterste wil kunnen maken, mits deze met zijn hand geheel geschreven, gedagtekend en ondertekend wordt, hij deze zelf aan de notaris en de getuigen aanbiedt, en boven de akte van superscriptie in hun tegenwoordigheid schrijft en ondertekent, dat het papier hetwelk hij hun aanbiedt zijn uiterste wil is; waarna de notaris de akte van superscriptie zal schrijven en daarin melding maken, dat de erflater die verklaring, in tegenwoordigheid van de notaris en de getuigen, geschreven heeft, en zal bovendien worden in acht genomen al hetgeen bij het voorgaande artikel is bepaald.

Artikel 969

Na de dood van de erflater moet de besloten of geheime uiterste wil worden aangeboden aan de rechter van het kanton, alwaar de erfenis is opgevallen; deze rechter zal die uiterste wil openen, en proces-verbaal opmaken van de aanbieding en de opening van de uiterste wil, alsmede van de staat, waarin zich deze bevindt, en dit stuk daarna aan de notaris, die de aanbieding heeft gedaan, teruggeven.

Artikel 970

De notaris, die onder zijn minuten een uiterste wil, van welke aard ook, heeft, moet daarvan, na de dood van de erflater, aan de belanghebbende personen kennis geven.

Artikel 971⁴⁵³

De getuigen, die bij het maken van uiterste willen tegenwoordig zijn, moeten zijn meerderjarig, en ingezetenen van Suriname. Zij moeten de taal verstaan waarin de uiterste wil is opgesteld, of die waarin de akte van superscriptie of bewaargeving is geschreven.

Tot getuigen van een uiterste wil, bij openbare akte op te maken, kunnen niet genomen worden de erfgenamen of de legatarissen, noch derzelve bloedverwanten of aangehuwden, tot in de vierde graad ingesloten, noch de kinderen of kleinkinderen, of bloedverwanten in dezelfde graad, noch de huisbedienden der notarissen, voor welke de uiterste wil verleden wordt.

Artikel 972

Een ingezetene van Suriname, die zich in een vreemd land bevindt, zal geen andere uiterste wil kunnen maken dan bij authentieke akte, en met inachtneming van de formaliteiten, welke in het land, alwaar de akte verleden wordt, gebruikelijk zijn.

Hij is echter bevoegd om bij een onderhands stuk te beschikken, op de voet en de wijze als bij artikel 962 is omschreven.

Artikel 973

⁴⁵³ Gew. bij G.B. 1911 no. 4, G.B. 1929 no. 24.

In tijd van oorlog kunnen de krijgslieden en andere personen tot de legers behorende, en zich in het veld of wel in een belegerde plaats bevindende, hun uiterste wil maken ten overstaan van een officier, of, zo er geen officier aanwezig is, van de persoon, die op de plaats het hoogste militaire gezag uitoefent, en in tegenwoordigheid van twee getuigen.

Artikel 974

De uiterste wil van personen, die zich, gedurende de loop van een reis, op zee bevinden, kan verleden worden ten overstaan van de kapitein of de stuurman van het vaartuig, of, bij gebreke van deze, voor degene, die hun plaats vervult, in tegenwoordigheid van twee getuigen.

Artikel 975

In plaatsen, met welke alle gemeenschap, uithoofde van de pest of andere besmettelijke ziekte, verboden is, of waar geen mogelijkheid bestaat om zich van het ministerie van een notaris te bedienen, kunnen de uiterste willen gemaakt worden voor elk openbaar ambtenaar, in tegenwoordigheid van twee getuigen.

Artikel 976

De uiterste willen, in de drie voorafgaande artikelen vermeld, zullen door de erflaters, alsmede door degenen voor wie zij verleden zijn, en ten minste door een der getuigen, ondertekend moeten worden.

Indien de erflater of een der getuigen verklaart, dat hij niet schrijven kan of belet wordt te tekenen, zal van die verklaring, alsmede van de oorzaak van het beletsel, in de akte uitdrukkelijk worden melding gemaakt.

Artikel 977

Deze uiterste willen zullen krachteloos zijn, indien de erflater komt te sterven zes maanden nadat de oorzaak, waarom deze in die vorm zijn gemaakt, heeft opgehouden.

Artikel 978

In de gevallen, bij de artikelen 973, 974 en 975 voorzien, kunnen de daarbij vermelde personen beschikken bij een onderhands stuk, mits dit geheel door de hand van de erflater is geschreven, gedagtekend en ondertekend.

Artikel 979

Zodanige uiterste wil zal krachteloos zijn, indien de erflater is overleden drie maanden nadat de oorzaak, in voorzeide drie artikelen vermeld, heeft opgehouden, tenzij dat stuk bij een notaris mocht zijn in bewaring gegeven, op de wijze als bij artikel 959 is voorgeschreven.

Artikel 980

De formaliteiten, waaraan de onderscheidene uiterste willen, volgens de bepalingen van deze afdeling, onderworpen zijn, moeten worden inachtgenomen, op straffe van nietigheid.

VIJFDE AFDELING VAN DE ERFSTELLINGEN

Artikel 981

Erfstelling is een uiterste wilsbeschikking, waarbij de erflater aan een of meer personen de

goederen geeft, welke hij bij zijn overlijden zal nalaten, hetzij in het geheel, hetzij voor een gedeelte, zoals de helft, een derde.

Artikel 982

Bij het overlijden van de erflater, treden van rechtswege in het bezit van de nagelaten goederen, zowel de bij uiterste wil benoemde erfgenamen, als degenen aan wie de wet een gedeelte in de nalatenschap toekent.

De artikelen 863 en 864 zijn op hen toepasselijk.

Artikel 983

Indien er geschil ontstaat, wie erfgenaam en alzo tot het bezit bevoegd is, kan de rechter bevelen dat de goederen onder gerechtelijke bewaring zullen worden gesteld.

ZESDE AFDELING VAN LEGATEN

Artikel 984

Een legaat is een bijzondere beschikking, waarbij de erflater aan een of meer personen zekere bepaalde goederen geeft, of wel al zijn goederen van een zekere soort, als, bij voorbeeld, al zijn roerende of onroerende goederen, of het vruchtgebruik van alle of van een gedeelte van zijn goederen.

Artikel 985

Alle zuivere en onvoorwaardelijke legaten geven, van de dag van het overlijden van de erflater af, aan de legataris het recht om de gelegateerde zaak te vorderen, welk recht op zijn erfgenamen of rechtsverkrijgenden overgaat.

Artikel 986

De legataris zal de afgifte van de gelegateerde zaak aan de erfgenamen of legatarissen, die daarmee belast zijn, moeten vragen.

Hij heeft recht op de vruchten of interesten, van de dag van het overlijden van de erflater af, indien de eis tot afgifte binnen het jaar is gedaan, of indien die afgifte binnen hetzelfde tijdvak vrijwillig heeft plaats gehad. Indien die eis later geschiedt, heeft hij slechts recht op de vruchten en de interesten, te rekenen van de dag dat de eis gedaan is.

Artikel 987

De interesten of vruchten van de gelegateerde zaak lopen ten voordele van de legataris van de dag van het overlijden, welk ook het tijdstip zij waarop hij de afgifte heeft geëist:

- 1 . Wanneer de erflater zijn begeerte daaromtrent in de uiterste wil verklaard heeft;
- 2 . Wanneer een lijfrente of een jaar-, maand- of weekgeld, onder de titel van levensonderhoud, is gelegateerd.

Artikel 988

De belastingen, welke, onder welke benaming ook, op legaten ten behoeve van het land gelegd zijn, komen ten laste van de legataris, tenzij de erflater het tegendeel heeft bevolen.

Artikel 989

Indien de erflater aan onderscheidene legatarissen de voldoening van een last heeft opgelegd, zijn zij daartoe gehouden, elk in evenredigheid van de hoegrootheid van zijn legaat, tenzij de erflater daaromtrent anders mocht hebben beschikt.

Artikel 990

De gelegateerde zaak zal worden uitgekeerd met al hetgeen daartoe behoort, en in de staat, waarin zij zich op de dag van het overlijden van de erflater bevindt.

Artikel 991

Hetgeen echter de erflater, na het legateren van enig onroerend goed, tot vergroting van hetzelfde aangekocht of verkregen heeft, is, al was het ook daaraan grenzende, niet in het legaat begrepen, tenzij de erflater anders had bevolen.

De verbeteringen, verfraaiingen of nieuwe opbouwingen, op de gelegateerde grond door de erflater gemaakt, of de vergroting van de omtrek van een ingesloten grond, zullen zonder nieuwe beschikking gerekend worden een gedeelte van het legaat uit te maken.

Artikel 992

Indien, vóór of na het maken van de uiterste wil, de gelegateerde zaak voor een schuld van de nalatenschap, of ook voor de schuld van een derde, bij hypotheek verbonden of met een vruchtgebruik belast is, is degene, die het legaat moet uitkeren, niet gehouden om het goed van dat verband te ontheffen, tenzij hij bij een uitdrukkelijke beschikking van de erflater belast is zulks te doen.

Indien echter de legataris de gehypothekeerde schuld mocht hebben voldaan, zal hij deswege een verhaal hebben op de erfgenamen, overeenkomstig artikel 1133.

Artikel 993

Wanneer de erflater enig bepaald goed van een ander gelegateerd heeft, zal dit legaat nietig zijn, hetzij de erflater al dan niet geweten heeft, dat dit goed hem niet toebehoorde.

Artikel 994

De bepaling van het vorige artikel belet echter niet dat aan de erfgenaam of legataris, als voorwaarde de verplichting kan worden opgelegd, om aan derden zekere uitkeringen uit zijn eigen goederen te doen, of schulden kwijt te schelden.

Artikel 995

Legaten van onbepaalde zaken, doch van een zeker geslacht, zijn bestaanbaar, hetzij de erflater zodanige zaken heeft nagelaten of niet.

Artikel 996

Wanneer het legaat in een onbepaalde zaak bestaat, is de erfgenaam niet verplicht de beste soort te geven, maar hij kan ook met het afgeven van de slechtste niet volstaan.

Artikel 997

Indien blotelijk de vruchten of inkomsten zijn gelegateerd, zonder dat de erflater het woord **vruchtgebruik** of **gebruik** heeft gebezigd, blijft het goed onder het beheer van de erfgenaam, die verplicht is de vruchten en inkomsten aan de legataris uit te keren.

Artikel 998

Een legaat, aan een schuldeiser gemaakt, wordt niet gerekend tot afdoening van de schuld te zijn nagelaten, zomin als een legaat, aan dienstboden gemaakt, kan geacht worden tot betaling van verdiend loon gegeven te zijn.

Artikel 999

Wanneer de nalatenschap niet voor het geheel of een gedeelte is aanvaard, of wanneer deze is aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving, en de nagelaten goederen niet voldoende zijn om de legaten in hun geheel te voldoen, zullen al de legaten, in evenredigheid van hun hoegrootheid, worden verminderd, tenzij de erflater daaromtrent anders mocht hebben beschikt.

ZEVENDE AFDELING VAN DE GEOORLOOFDE ERFSTELLINGEN OVER DE HAND, TEN BEHOEVE VAN KLEINKINDEREN EN AFSTAMMELINGEN VAN BROEDERS EN ZUSTERS

Artikel 1000

De goederen, waarover ouders het recht van beschikking hebben, kunnen door hen, bij uiterste wil, geheel of gedeeltelijk, worden gegeven aan een of meer van hun kinderen, met last om die goederen uit te keren, zowel aan derzelver kinderen die reeds geboren zijn, als aan die welke nog geboren zullen worden.

Ingeval van vooroverlijden van een kind, zal dezelfde beschikking kunnen worden gemaakt ten voordele van een of meer kleinkinderen, met last om de goederen aan hun kinderen, welke reeds geboren zijn en nog geboren zullen worden, uit te keren.

Artikel 1001

Insgelijks zal de uiterste wilsbeschikking bestaanbaar zijn ten voordele van een of meer broeders of zusters van de erflater, voor het geheel of een gedeelte der goederen, die bij de wet niet buiten beschikking gehouden zijn, onder de last om de goederen uit te keren, zowel aan de kinderen van zijn voorzeide broeders en zusters, welke reeds geboren zijn, als aan die welke nog geboren zullen worden.

Dezelfde beschikking kan worden gemaakt ten voordele van een of meer kinderen van vooroverleden broeders of zusters, onder de last om de goederen uit te keren, zowel aan derzelve kinderen die reeds geboren zijn, als aan die welke nog geboren zullen worden.

Artikel 1002

Indien de bezwaarde erfgenaam sterft, met achterlating van kinderen in de eerste graad, en afkomelingen van een vooroverleden kind, zullen deze laatste, bij plaatsvervulling, het aandeel van het vooroverleden kind genieten.

Hetzelfde zal plaats hebben, indien, al de kinderen in de eerste graad vooroverleden zijn, degene, die met de overgave belast is, niet dan kleinkinderen nalaat.

Artikel 1003

De beschikkingen, bij de artikelen 1000 en 1001 toegelaten, zullen niet anders gelden dan voor zover de erfstelling over de hand slechts zal zijn gemaakt voor één graad, en ten voordele van al de kinderen van de bezwaarde persoon die reeds geboren zijn, en nog geboren zullen worden,

zonder uitzondering of voorrang van ouderdom of kunne.

Artikel 1004

De rechten van de bij erfstelling over de hand geroepen erfgenamen nemen aanvang op het tijdstip dat het genot van de bezwaarde ophoudt.

De vrijwillige afstand van het genot, ten voordele van de verwachters gedaan, zal geen nadeel kunnen toebrengen aan de schuldeisers van de bezwaarde persoon, wiens schuldvorderingen ouder dan deze afstand zijn, noch aan de kinderen, die na die afstand mochten geboren worden.

Artikel 1005

Hij, die de, volgens de voorgaande artikelen, geoorloofde beschikkingen maakt, mag bij uiterste wil, of bij een latere notariële akte, het goed zelf, gedurende de tijd van het bezwaar, onder het beheer stellen van een of meer bewindvoerders.

In dat geval zijn de bepalingen van de artikelen 816 en 817, van het eerste en tweede lid van artikel 818, en van artikel 819 op de bewindvoerders toepasselijk.

Artikel 1006⁴⁵⁴

Bij overlijden of bij gebreke van de gestelde bewindvoerder, benoemt de kantonrechter, op verzoek van de bezwaarde of van andere belanghebbenden, of ook op vordering van het openbaar ministerie, een andere in de plaats van de ontbrekende.

Artikel 1007

Binnen een maand na het overlijden van degene, die, onder de last van uitkering, over de goederen beschikt heeft, zal, op verzoek van de gestelde bewindvoerder, van de belanghebbende, of van het openbaar ministerie, een boedelbeschrijving worden gemaakt van al de goederen, die de nalatenschap uitmaken.

Indien het gemaakte slechts in een legaat bestaat, zal er een bijzondere lijst worden gemaakt van al de daaronder begrepen voorwerpen.

Deze boedelbeschrijving of lijst zal de begroting der roerende goederen bevatten.

Artikel 1008

De boedelbeschrijving of lijst zal gemaakt worden in tegenwoordigheid van de benoemde bewindvoerder en andere belanghebbenden, of deze behoorlijk zijn opgeroepen.

Indien deze bij de boedelbeschrijving tegenwoordig zijn, kan deze onder de hand geschieden; in welk geval dat stuk, binnen de tijd van veertien dagen na het voleindigen van de boedelbeschrijving, ter griffie van het kantongerecht moet worden overgebracht.

De kosten, daarop vallende, komen ten laste der goederen, in de beschikking over de hand begrepen.

Artikel 1009

Indien de erflater, geen bewindvoerder heeft benoemd, worden de goederen door de bezwaarde erfgenaam beheerd, en is deze verplicht zekerheid te stellen voor de bewaring, het behoorlijk gebruik en de wederoplevering der goederen, tenzij de erflater hem uitdrukkelijk van alle verplichting tot het stellen van zekerheid had vrijgesteld.

⁴⁵⁴ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

Artikel 1010⁴⁵⁵

De bezwaarde erfgenaam, die, in het geval van het vorige artikel, geen zekerheid kan stellen, moet gedogen dat de goederen, op verzoek van belanghebbenden, of op de vordering van het openbaar ministerie, worden gesteld onder het beheer van een bewindvoerder, door de kantonrechter te benoemen, te wiens aanzien zullen gelden al de rechten en verplichtingen, ten opzichte van voogden over minderjarigen vastgesteld. De slotbepaling van artikel 1005 is ook op deze bewindvoerders toepasselijk.

Artikel 1011

De bezwaarde erfgenaam, die zelf het beheer heeft, moet het bezwaarde goed als een goed huisvader gebruiken, en staat daaromtrent, alsmede ten aanzien van het dragen van kosten en lasten, en het doen van reparaties, gelijk met een vruchtgebruiker.

Artikel 1012⁴⁵⁶

De onroerende goederen, alsmede de renten en schuldvorderingen, mogen niet worden vervreemd of bezwaard dan op verlof van de kantonrechter, na verhoor van de verwachter.

Dat verlof kan alleen verleend worden ingeval van volstrekke noodzakelijkheid, of van blijkbaar voordeel, zowel van de verwachter als van de bezwaarde erfgenamen, en, ingeval van vervreemding, tegen zekerheid van wederbelegging onder het fidei-commissair verband, indien de bezwaarde het goed zelf beheert.

Artikel 1013

De erfstellingen over de hand, welke bij deze afdeling zijn geoorloofd, kunnen zelfs door geen minderjarigen aan derden worden tegengeworpen, indien zij niet zijn openbaar gemaakt, te weten: wat de onroerende goederen betreft, door overschrijving in de daartoe bestemde registers; en, voor zoveel gehypothekeerde schuldvorderingen aangaat, door een inschrijving op de goederen, welke voor die schuldvorderingen verbonden zijn, of door een te doen vermelding terzijde der reeds bestaande inschrijvingen.

Artikel 1014

De wettelijke of bij uiterste wil geroepen erfgenamen van degene, die de erfstelling over de hand heeft gemaakt, zullen, in geen geval, aan de verwachters het gebrek van overschrijving, inschrijving of vermelding, bij het vorige artikel bevolen, kunnen tegenwerpen.

Artikel 1015

De bewindvoerders zijn verplicht voor de overschrijving, inschrijving of vermelding, bij artikel 1013 bevolen, te waken, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten.

Alle belanghebbenden hebben het recht te vorderen, dat aan de gezegde voorschriften wordt voldaan.

ACHTSTE AFDELING VAN DE ERFSTELLINGEN OVER DE HAND IN HETGEEN DE ERFGENAAM OF LEGATARIS ONVERVREEMD EN ONVERTEERD ZAL NALATEN

⁴⁵⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁵⁶ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

Artikel 1016

Ingeval van erfstelling of van legaat, op de voet als bij artikel 909 is vermeld, is de bezwaarde erfgenaam of legataris bevoegd om het aan hem gemaakte te vervreemden en te verteren, en zelfs bij schenking onder de levenden daarover te beschikken, tenzij dit laatste door de erflater, voor het geheel of ten dele, mocht zijn verboden.

Artikel 1017

De verplichting tot het maken van een boedelbeschrijving of lijst, na het overlijden van de erflater, en tot het overbrengen van die stukken ter griffie van het kantongerecht, bij de artikelen 1007 en 1008 voorgeschreven, is ook toepasselijk op de bezwaarde erfgenaam of legataris, van welke bij deze afdeling wordt gehandeld, doch hij is niet gehouden om enige zekerheid te stellen.

Artikel 1018

Na het overlijden van de bezwaarde erfgenaam of legataris heeft de verwachter het recht om de dadelijke afgifte te vorderen van hetgeen van de erfenis of van het legaat in natura mocht zijn overgebleven.

Ten aanzien van de gerede penningen of van de opbrengst der vervreemde voorwerpen, kan uit aantekeningen van de bezwaarde erfgenaam of legataris, uit huiselijke papieren of door alle andere bewijsmiddelen worden opgemaakt, of, en in hoeverre, er iets van de erfenis of van het legaat is overgebleven.

NEGENDE AFDELING **VAN HET HERROEPEN VAN UITERSTE WILSBESCHIKKINGEN EN HET VERVALLEN VAN DEZE**

Artikel 1019

Een uiterste wil kan, noch in zijn geheel, noch ten dele herroepen worden, dan bij een latere uiterste wilsbeschikking, of bij een bijzondere notariële akte, waarbij de erflater de gehele of gedeeltelijke intrekking van zijn vroegere uiterste wil te kennen geeft, onverminderd de bepaling van artikel 961.

Artikel 1020

Indien een latere uiterste wil, welke de uitdrukkelijke herroeping van de vorige bevat, niet is voorzien van de formaliteiten, welke tot de deugdelijkheid van een uiterste wil worden vereist, maar wel van die, welke gevorderd worden tot de deugdelijkheid van een notariële akte, zullen de vroegere beschikkingen, welke in de latere akte mochten zijn herhaald, niet als herroepen worden beschouwd.

Artikel 1021

Een latere uiterste wil, waarbij de voorgaande niet op een uitdrukkelijke wijze herroepen wordt, vernietigt alleen de beschikkingen, in die vroegere uiterste wil vervat, welke met de nieuwe beschikkingen niet zijn overeen te brengen, of daarmede strijden.

De bepaling van dit artikel is niet toepasselijk, wanneer de latere uiterste wil nietig is uithoofde van gebrek in de vorm, al was deze ook geldig als notariële akte.

Artikel 1022

De herroeping, hetzij uitdrukkelijk, hetzij stilzwijgend, bij een latere uiterste wil gedaan, zal volkomen van kracht zijn, ofschoon die nieuwe akte buiten gevolg blijft door de onbevoegdheid van de gestelde erfgenaam of legataris, of door hun weigering om de erfenis te aanvaarden.

Artikel 1023

Alle vervreemding, zelfs bij verkoop met vermogen van wederinkoop, of bij verruiling, welke de erflater van het gelegateerde goed, geheel of gedeeltelijk, doet, zal de herroeping van het legaat, ten aanzien van al wat vervreemd of verruild is, met zich brengen, tenzij het vervreemde goed in de erflaters boedel mocht zijn teruggekeerd.

Artikel 1024

Alle beschikkingen bij uiterste wil gedaan, onder een voorwaarde, van een onzekere gebeurtenis afhangerende, en van zodanige aard, dat de erflater gerekend moet worden aan het al of niet voorvallen van die gebeurtenis de uitvoering van zijn beschikking verbonden te hebben, zal vervallen, indien de gestelde erfgenaam of legataris vóór de vervulling van de voorwaarde komt te overlijden.

Artikel 1025⁴⁵⁷

Wanneer de voorwaarde, volgens de bedoeling van de erflater, alleen de uitvoering van de beschikking opschort, belet zulks niet, dat de gestelde erfgenaam of legataris een verkregen recht heeft, hetwelk hij aan zijn erfgenamen overdraagt.

Artikel 1026⁴⁵⁸

Een legaat vervalt, wanneer het gelegateerde goed, bij het leven van de erflater, geheel is te niet gegaan.

Hetzelfde heeft ook plaats, indien het goed, na zijn dood, zonder toedoen of schuld van de erfgenaam of van andere personen, door welke het legaat verschuldigd is, te niet is gegaan, ofschoon deze mochten hebben verzuimd dat goed op zijn tijd uit te keren, wanneer het in handen van de legataris geweest zijnde, eveneens zou zijn te niet gegaan.

Artikel 1027

Een legaat van een rente, inschuld of andere schuldvordering op een derde, vervalt ten aanzien van hetgeen gedurende het leven van de erflater daarop mocht zijn betaald.

Artikel 1028

Een beschikking, bij uiterste wil gedaan, vervalt, wanneer de gestelde erfgenaam of legataris de erfenis of het legaat verwerpt, of onbekwaam bevonden wordt om deze te genieten.

Indien bij de beschikking voordelen aan derden waren gemaakt, zullen deze, in dat geval, niet vervallen, maar zal degene, aan wie de erfenis of het legaat opkomt, daarmee belast blijven, behoudens echter de bevoegdheid van deze, om van de erfenis of van het legaat gaaf en onvoorwaardelijk afstand te doen, ten behoeve van degene, aan wie de voordelen waren besproken.

Artikel 1029

⁴⁵⁷ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁴⁵⁸ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Er zal aanwas plaats hebben ten voordele van de gestelde erfgenamen of legatarissen, ingeval de erfstelling of het legaat aan verscheidene personen gezamenlijk gemaakt is, en de beschikking ten opzichte van enige der mede-erfgenamen of mede-legatarissen geen gevolg kan hebben.

De erfstelling of het legaat zal geacht worden gezamenlijk gemaakt te zijn, wanneer het gemaakt is bij een en dezelfde beschikking, en de erflater niet aan elk der mede-erfgenamen of mede-legatarissen zijn bepaald aandeel in het goed heeft aangewezen, zoals de helft, een derde deel, enz.

De uitdrukking voor gelijke aandelen of gedeelten wordt niet geacht een aanwijzing te zijn van een zodanig bepaald aandeel, als waarvan in dit artikel gesproken wordt.

Artikel 1030

Voorts zal de erflater mede geacht worden gezamenlijk gelegateerd te hebben, wanneer een zaak, die zonder schade te lijden niet voor verdeling vatbaar is, bij dezelfde akte aan onderscheidene personen, al was het ook afzonderlijk, is gemaakt geworden.

Artikel 1031

De vervallenverklaring van uiterste wilsbeschikkingen kan, na de dood van de erflater, worden gevraagd, terzake van het niet tenuitvoerbrengen der voorwaarden.

In dit geval zullen zij, te wier behoefte de vervallen-verklaring zal zijn gedaan, de goederen terugnemen, vrij van alle lasten en hypotheken, welke de vervallen verklaarde erfgenaam of legataris daarop mocht hebben gelegd.

Zij zullen zelfs tegen derde houders der onroerende goederen dezelfde rechten als tegen de benoemde erfgenaam of legataris kunnen uitoefenen.

DERTIENDE TITEL VAN UITVOERDERS VAN UITERSTE WILSBESCHIKKINGEN EN VAN BEWINDVOERDERS

Artikel 1032

Een erflater mag, hetzij bij uiterste wil, hetzij bij zodanige onderhandse akte als bij artikel 962 vermeld is, hetzij bij een bijzondere notariële akte, een of meer uitvoerders van zijn uiterste wilsbeschikkingen aanstellen.

Hij kan ook verscheidene personen benoemen, teneinde bij ontstentenis elkaar als uitvoerders op te volgen.

Artikel 1033⁴⁵⁹

Minderjarigen, zelfs wanneer deze handlichting hebben bekomen, onder curatele gestelde personen, en al degenen die onbevoegd zijn om verbintenissen aan te gaan, mogen geen uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen zijn.

Artikel 1034

Aan de uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen kan door de erflater de bezitneming van al de goederen van de nalatenschap, of van een bepaald gedeelte daarvan, worden gegeven.

In het eerste geval strekt zich die bezitneming uit zowel tot de onroerende als tot de roerende zaken.

Het bezit zal van rechtswege niet langer duren dan één jaar, te rekenen van de dag waarop

⁴⁵⁹ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

de uitvoerders zich in het bezit hebben kunnen stellen.

Artikel 1035

Indien al de erfgenamen het daaromtrent eens zijn, kunnen zij het bezit doen ophouden, mits zij de uitvoerders van de uiterste wilsbeschikking in staat stellen tot de betaling of afgifte der zuivere en onvoorwaardelijke legaten, of doen blijken dat die legaten reeds zijn voldaan.

Artikel 1036

De uitvoerders van een uiterste wilsbeschikking moeten de nalatenschap doen verzegelen, indien er minderjarige of onder curatele gestelde erfgenamen zijn, welke op het overlijden van de erflater van geen voogden of curators zijn voorzien, of zodanige erfgenamen, welke noch in persoon noch bij gemachtigden tegenwoordig zijn.

Artikel 1037

Zij moeten een boedelbeschrijving doen opmaken van de goederen van de nalatenschap, in tegenwoordigheid, of na bij behoorlijk exploit gedane oproeping der erfgenamen, welke zich binnen Suriname bevinden.

Artikel 1038

Zij dragen zorg dat van de overledene zijn uiterste wil wordt ten uitvoer gelegd, en zij kunnen, ingeval van geschil, in rechte optreden om de geldigheid van de uiterste wil staande te houden.

Artikel 1039⁴⁶⁰

Indien de vereiste penningen niet voorhanden zijn tot het uitkeren der legaten, hebben de uitvoerders de bevoegdheid om de roerende goederen van de boedel, en desnoods, ook een of meer der vaste goederen, doch de laatstgemelde niet anders dan met toestemming der erfgenamen, of, bij gebreke daarvan, met verlof van de kantonrechter, in het openbaar, en volgens de gebruiken van de plaats, te doen verkopen; alles tenzij de erfgenamen mochten goedvinden om het nodige voorschot van penningen te doen.

Die verkoop zal ook onder de hand kunnen geschieden, indien al de erfgenamen het daaromtrent zijn eens geworden, behoudens de bepalingen ten opzichte van minderjarigen en onder curatele gestelde personen.

Artikel 1040

De uitvoerders zijn bevoegd, in het openbaar en met inachtneming der plaatselijke gebruiken, zodanige roerende goederen te verkopen, die aan bederf onderhevig zijn, of uit andere hoofde niet zonder schade voor de boedel kunnen worden aangehouden.

De onderhandse verkoop van die goederen kan alleen geschieden in het geval bij het tweede lid van het vorige artikel omschreven.

Artikel 1041

De uitvoerders, die het bezit van de nalatenschap hebben, zijn bevoegd om, zelfs in rechte, de schulden in te vorderen, welke gedurende dat bezit, vervallen en opeisbaar zijn.

⁴⁶⁰ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

Artikel 1042

Zij hebben geen bevoegdheid om de goederen van de nalatenschap te verkopen, teneinde deze in staat van scheiding en deling te brengen, maar zijn verplicht om, bij het eindigen van hun beheer, aan de belanghebbenden rekening en verantwoording te doen, met uitkering van al de goederen en effecten van de boedel, benevens het slot der rekening, teneinde tussen de erfgenamen gescheiden en gedeeld te worden. In het maken van de scheiding moeten zij de erfgenamen behulpzaam zijn, indien deze zulks vorderen.

Artikel 1043

De macht van de uitvoerder van een uiterste wil gaat niet tot zijn erfgenamen over.

Artikel 1044

Indien er verscheidene uitvoerders van een uiterste wilsbeschikking zijn, die deze last aangenomen hebben, kan één van hen, bij gebreke van de andere, alleen werkzaam zijn, en zij zijn ieder voor het geheel terzake van hun beheer aansprakelijk, tenzij de erflater hun werkzaamheden mocht verdeeld hebben, en dat ieder van hen zich binnen de kring der hem opgedragen bemoeienissen heeft gehouden.

Artikel 1045

De onkosten, door de uitvoerder van een uiterste wilsbeschikking gemaakt, voor de verzegeling, de boedelbeschrijving, de rekening en verantwoording, en de overige tot zijn werkzaamheden betrekkelijke zaken, komen ten laste van de nalatenschap.

Artikel 1046

Elke bepaling, waarbij de erflater bevolen heeft dat de uitvoerder van zijn uiterste wil van het opmaken van een boedelbeschrijving, of van het afleggen van rekening en verantwoording, zal zijn ontheven, is van rechtswege nietig.

Artikel 1047

Onverminderd het reeds bepaalde voor het geval van vruchtgebruik, van erfstellingen over de hand, en van minderjarigen en onder curatele gestelden, mag de erflater bij uiterste wil, of bij een bijzondere notariële akte, een of meer bewindvoerders aanstellen, teneinde de goederen, aan zijn erfgenamen of legatarissen nagelaten, gedurende derzelve leven, of gedurende een bepaalde tijd, te beheren, mits hierdoor geen inbreuk wordt gemaakt op de vrije uitkering van het wettelijk aandeel der erfgenamen.

De bepalingen van artikel 1044 zijn op dit geval toepasselijk.

Artikel 1048⁴⁶¹

Indien de erflater geen personen heeft aangewezen, welke in de plaats van de ontbrekende bewindvoerders zullen optreden, wordt daarin door de kantonrechter, voorzien.

Artikel 1049

Niemand is gehouden de last van uitvoerder van een uiterste wilsbeschikking, of van bewindvoerder van een erfenis of eens legaat, aan te nemen, doch hij, die zodanige last heeft

⁴⁶¹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

aanvaard, is verplicht deze te voleindigen.

Indien de erfflater aan de uitvoerder voor de waarneming van zijn werkzaamheden geen bepaalde beloning heeft toegekend, of geen bijzonder legaat daarvoor aan denzelfden gemaakt heeft, is laatstgemelde voor zich, of, meer dan één uitvoerder benoemd zijn, zijn zij bevoegd voor hen tezamen het loon in rekening te brengen, hetwelk bij artikel 468 aan voogden is toegestaan.

Artikel 1050

De uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen, mitsgaders de bewindvoerders bij artikel 1047 vermeld, kunnen om dezelfde redenen als de voogden worden afgezet.

VEERTIENDE TITEL VAN HET RECHT VAN BERAAD EN HET VOORRECHT VAN BOEDELBSCHRIJVING

Artikel 1051⁴⁶²

Alle personen, aan welke een erfenis is opgekomen, en die verkiezen mochten om de gesteldheid van de nalatenschap te onderzoeken, teneinde te kunnen beoordelen, of het van hun belang is deze, hetzij zuiver, hetzij onder het voorrecht van boedelbeschrijving, te aanvaarden, of wel te verwerpen, zullen het recht hebben om zich te beraden, en daarvan een verklaring moeten afleggen ter griffie van het kantongerecht, binnen welk rechtsgebied de erfenis is opengevallen; zullende die verklaring in het daartoe bestemde register worden ingeschreven.

Artikel 1052⁴⁶³

Aan de erfgenaam wordt, te rekenen van de dag van de afgelegde verklaring, een tijdvak van twee maanden vergund, teneinde de boedel te doen beschrijven en zich te beraden.

Niettemin is de kantonrechter bevoegd om, wanneer de erfgenaam in rechte vervolgd wordt, uit hoofde van dringende redenen, de hierboven bepaalde termijn te verlengen.

Artikel 1053

Gedurende de voorschreven termijn kan de erfgenaam, die zich beraadt, niet worden genoodzaakt de hoedanigheid van erfgenaam aan te nemen. Geen rechterlijke veroordeling kan tegen hem worden verkregen en de uitvoering van de vonnissen, die ten laste van de overledene zijn uitgesproken, blijft opgeschort.

Hij is verplicht, evenals een goed huisvader, voor het behoud der goederen van de nalatenschap zorg te dragen.

Artikel 1054⁴⁶⁴

De erfgenaam, die zich beraadt, is bevoegd om aan de kantonrechter verlof te vragen, teneinde alle zodanige voorwerpen te verkopen, welke niet behoeven of niet kunnen worden bewaard, mitsgaders om alle zulke daden te verrichten, die geen uitstel dulden.

De wijze van verkoop zal bij het rechterlijk verlof worden bepaald.

Artikel 1055⁴⁶⁵

⁴⁶² Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108; Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

⁴⁶³ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁶⁴ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁶⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 55.

De kantonrechter kan, op verzoek der belanghebbende partijen, alle zodanige maatregelen voorschrijven, welke hij mocht nodig achten, zowel tot behoud van de goederen van de nalatenschap, als van de belangen van derden.

Artikel 1056

Na verloop van de termijn bij artikel 1052 bepaald, kan de erfgenaam worden genoodzaakt de nalatenschap te verwerpen of deze te aanvaarden, hetzij zuiver, hetzij onder het voorrecht van boedelbeschrijving. In het laatste geval moet daarvan een verklaring worden afgelegd, op dezelfde wijze als bij artikel 1051 is vastgesteld.

Het bepaalde bij het tweede lid van artikel 1051 is in dit geval mede van toepassing.

Artikel 1057

Zelfs na verloop van de termijn, behoudt de erfgenaam het vermogen om de boedel te doen beschrijven, en deze onder het voorrecht van boedelbeschrijving te aanvaarden, tenzij hij zich als zuiver erfgenaam heeft gedragen.

Artikel 1058

De erfgenaam verliest het voorrecht van boedelbeschrijving, en wordt als zuiver erfgenaam beschouwd:

1°. Indien hij willens en wetens, en te kwader trouw, enige goederen, tot de nalatenschap behorende, niet op de boedelbeschrijving heeft gebracht;

2°. Indien hij zich aan verduistering van goederen, tot de erfenis behorende, heeft schuldig gemaakt.

Artikel 1059

Het voorrecht van boedelbeschrijving heeft ten gevolge:

1°. Dat de erfgenaam niet verder tot de betaling der schulden en lasten van de nalatenschap gehouden is, dan ten belope van de waarde van de goederen, welke deze bevat, en zelfs, dat hij zich van die betaling kan ontslaan, door al de goederen, tot de nalatenschap behorende, aan de beschikking der schuldeisers en legatarissen over te laten;

2°. Dat de eigen goederen van de erfgenaam niet met die van de nalatenschap worden vermengd, en dat hij het recht behoudt om zijn eigen inschulden tegen de nalatenschap te doen gelden.

Artikel 1060

De erfgenaam, die de nalatenschap onder het voorrecht van boedelbeschrijving heeft aanvaard, is verplicht de daartoe behorende goederen als een goed huisvader te besturen, en de nalatenschap, zodra mogelijk, tot effenheid te brengen; hij is aan de schuldeisers en legatarissen verantwoording verschuldigd.

Artikel 1061

Hij vermag de roerende en onroerende goederen van de nalatenschap op geen andere wijze te verkopen dan in het openbaar, en volgens de gebruiken van de plaats.

Hij is gehouden om, in geval van verkoop van onroerende goederen, welke met hypotheek belast zijn, de opgekomen hypothecaire schuldeisers te voldoen, door middel van een overwijzing op de koper van het onroerend goed, ten bedrage van hetgeen die schuldeisers te vorderen hebben.

Artikel 1062⁴⁶⁶

Hij is verplicht, indien de schuldeisers of andere belanghebbenden zulks vorderen, voldoende zekerheid te stellen voor de waarde der roerende goederen in de boedelbeschrijving begrepen, en voor dat gedeelte van de waarde der onroerende goederen, hetwelk niet aan de hypothecaire schuldeisers is overgewezen.

Indien hij in gebreke blijft deze zekerheid te stellen, zullen de roerende goederen worden te gelde gemaakt, en zowel de opbrengst daarvan, als het niet overgewezen gedeelte der onroerende goederen, in handen van een daartoe door de kantonrechter te benoemen persoon worden gesteld, om daaruit de schulden en lasten van de nalatenschap te voldoen, voor zover het bedrag derzelve nalatenschap toereikend zal zijn.

Artikel 1063⁴⁶⁷

Binnen de tijd van drie maanden, te rekenen van het verloop van de termijn bij artikel 1052 bepaald, zal de erfgenaam verplicht zijn om, door middel van een aankondiging in het Gouvernements-Advertentieblad, alsmede door aanplakking aan het gebouw van het kantongerecht, de onbekende schuldeisers op te roepen, teneinde zowel aan deze, als aan degene die bekend zijn, en aan de legatarissen, dadelijk rekening en verantwoording van zijn beheer af te leggen, en hun schuldvorderingen en legaten te voldoen, voor zover het bedrag van de nalatenschap toereikend zal zijn.

Artikel 1064

Na het aanzuiveren van de rekening en verantwoording, zal de erfgenaam aan de schuldeisers, welke op dat tijdstip mochten bekend zijn, hun vorderingen, hetzij in het geheel, hetzij in evenredigheid van het beloop van de nalatenschap, moeten voldoen.

De schuldeisers, die na de uitdeling opkomen, zullen, naarmate dat zij zich aanmelden, alleen uit de onverkochte goederen en het overschot worden betaald.

Artikel 1065

Indien er enig verzet plaats heeft, kunnen de schuldeisers niet worden voldaan, dan tengevolge van een rangschikking door de rechter te regelen.

Artikel 1066

De legatarissen kunnen de voldoening van hun legaten niet eisen, dan na verloop van de bij artikel 1063 bepaalde termijn, en na de uitbetaling, waarvan bij artikel 1064 gesproken wordt.

De schuldeisers, die na de voldoening der legaten opkomen, hebben alleen hun verhaal tegen de legatarissen.

Dat verhaal verjaart door een verloop van drie jaren na de dag, op welke de uitbetaling aan de legataris heeft plaats gehad.

Artikel 1067

De erfgenaam, die de nalatenschap onder het voorrecht van boedelbeschrijving heeft aanvaard, kan niet vroeger in zijn eigen goederen worden aangesproken, dan nadat hij, tot het afleggen van zijn rekening zijnde aangemaand, mocht zijn in gebreke gebleven aan die verplichting te voldoen.

Na het aanzuiveren van de rekening zijn zijn eigen goederen alleen aansprakelijk voor de voldoening der geldsommen, welke, van de nalatenschap afkomstig, in zijn handen zijn gekomen.

⁴⁶⁶ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁶⁷ Gew. bij G.B. 1925 no. 17.

Artikel 1068

De kosten van verzegeling, van boedelbeschrijving, van het opmaken van de rekening, mitsgaders alle andere, die op een wettige wijze gemaakt zijn, komen ten laste van de nalatenschap.

Artikel 1069

De bepalingen van de artikelen 1052, 1058 en volgende zijn insgelijks toepasselijk op erfgenamen, die, zonder zich van het recht van beraad bediend te hebben, een erfenis onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard hebben, door de verklaring af te leggen bij het slot van artikel 1056 vermeld.

Artikel 1070

Een bepaling, waarbij de erflater zou hebben verboden om van het recht van beraad en van het voorrecht van boedelbeschrijving gebruik te maken, is nietig en van onwaarde.

VIJFTIENDE TITEL VAN HET AANVAARDEN EN VERWERPEN VAN ERFENISSEN

EERSTE AFDELING VAN HET AANVAARDEN VAN ERFENISSEN

Artikel 1071

Een erfenis kan, of zuiver, of onder het voorrecht van boedelbeschrijving, worden aanvaard.

Artikel 1072

Niemand is gehouden een hem opgekomen erfenis te aanvaarden.

Artikel 1073⁴⁶⁸

Erfenissen, minderjarige en onder curatele gestelde personen opgekomen, kunnen niet wettelijk worden aanvaard, dan met inachtneming der wetsbepalingen, welke die personen betreffen.

Artikel 1074

Het aanvaarden van een erfenis heeft een terugwerkende kracht tot op de dag, waarop deze is opgevallen.

Artikel 1075

De aanvaarding van een erfenis geschiedt uitdrukkelijk of stilzwijgend; deze geschiedt uitdrukkelijk, wanneer men in een authentiek of onderhands geschrift de titel of de hoedanigheid van erfgenaam aanneemt; de aanvaarding geschiedt stilzwijgend, wanneer de erfgenaam een daad verricht, welke zijn mening om de erfenis te aanvaarden noodzakelijk aan de dag legt, en waartoe hij slechts in zijn hoedanigheid als erfgenaam zou zijn bevoegd geweest.

⁴⁶⁸ Gew. bij G.B. 1944 no. 75, S.B. 1981 no. 23.

Artikel 1076

Al hetgeen tot de begrafenis betrekking heeft, de daden dienende alleen tot bewaring, alsook die, welke strekken om op de nalatenschap toezicht te hebben, of deze bij voorraad te beheren, worden niet gerekend daden te zijn, welke de stilzwijgende aanvaarding van een erfenis kenschetsen.

Artikel 1077

Indien erfgenamen verschillen omtrent het al of niet aanvaarden van een erfenis, kan de een deze aanvaarden, en de andere die verwerpen.

Indien erfgenamen verschillen omtrent de wijze van aanvaarding van een erfenis, wordt deze onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard.

Artikel 1078

Wanneer iemand, aan wie een erfenis is opgekomen, overleden is zonder die verworpen of aanvaard te hebben, zijn deze erfgenamen bevoegd de erfenis in zijn plaats te aanvaarden of te verwerpen, en de bepaling van het voorgaande artikel is op hen toepasselijk.

Artikel 1079

Hij, die voor zijn erfdeel een erfenis heeft aanvaard, vermag het aandeel niet te verwerpen, hetwelk hem door recht van aanwas is opgekomen, behalve in het geval bij artikel 1081 voorzien.

Artikel 1080

Een meerderjarige kan tegen een door hem gedane aanvaarding van een erfenis niet in zijn geheel worden hersteld, dan alleen in het geval dat die aanvaarding mocht geschied zijn tengevolge van dwang of van een te zijnen opzichte gepleegd bedrog.

Hij kan niet tegen zijn aanvaarding opkomen, onder voorgeven van daardoor benadeeld te zijn, dan alleen ingeval de erfenis meer dan de helft is verminderd, tengevolge van de ontdekking van een op het ogenblik van de aanvaarding onbekende uiterste wilsbeschikking.

Artikel 1081

Het aandeel van een erfgenaam, die tegen zijn aanvaarding is in zijn geheel hersteld, behoort niet door aanwas aan zijn mede-erfgenamen, dan voor zover zij hetzelfde aanvaarden.

Artikel 1082

De bevoegdheid om een erfenis te aanvaarden verjaart door het verloop van dertig jaren, te rekenen van de dag waarop deze is opengevallen, mits vóór of na het verloop van dat tijdvak de nalatenschap aanvaard is door een van degenen, die door de wet, of door een uiterste wil, daartoe geroepen zijn, onverminderd echter de rechten van derden op de nalatenschap, door enige wettige titel verkregen.

Artikel 1083

De erfgenaam, die de erfenis verworpen heeft, kan deze nog aanvaarden, zolang zij nog niet door degenen, welke door de wet of door een uiterste wil geroepen worden, aanvaard is, behoudens de rechten van derden, zoals bij het voorgaande artikel gezegd is.

TWEEDE AFDELING
VAN HET VERWERPEN VAN ERFENISSEN

Artikel 1084⁴⁶⁹

Het verwerpen van een erfenis moet uitdrukkelijk geschieden, en moet plaats hebben door middel van een verklaring, afgelegd ter griffie van het kantongerecht, onder welk ressort de erfenis opengevallen is.

Artikel 1085⁴⁷⁰

De erfgenaam, die de erfenis verwerpt, wordt geacht nooit erfgenaam geweest te zijn.

Artikel 1086⁴⁷¹

Het erfdeel van degene, die de erfenis verwerpt, vervalt aan degenen, die tot hetzelfde zouden zijn geroepen, indien degene, die verwerpt bij het overlijden van de erflater niet in leven was geweest.

Artikel 1087

Hij die een erfenis verworpen heeft, kan nimmer bij plaatsvervulling vertegenwoordigd worden; indien hij de enige erfgenaam in zijn graad is, of indien al de erfgenamen de erfenis verwerpen, komen de kinderen uit eigen hoofde, en erven bij gelijke delen.

Artikel 1088

De schuldeisers van degene, die ten nadele van hun rechten een erfenis heeft verworpen, kunnen zich door het hof van justitie doen machtigen om de nalatenschap in naam van hun schuldenaar, in zijn plaats en voor hem te aanvaarden.

In dat geval, wordt de verwerping van de erfenis niet verder dan ten voordele der schuldeisers, en ten belope van hun schuldvorderingen, vernietigd; deze is geenszins nietig ten voordele van de erfgenaam, die de erfenis heeft verworpen.

Artikel 1089

De bevoegdheid om een erfenis te verwerpen kan door geen verjaring verloren gaan.

Artikel 1090

Men kan, zelfs bij huwelijksvoorwaarden, geen afstand doen van de erfenis van iemand, die nog in leven is, noch de rechten vervreemden, welke men bij vervolg van tijd op zodanige erfenis mocht kunnen verkrijgen.

Artikel 1091

Erfgenamen, welke goederen, tot een nalatenschap behorende, hebben te zoek gemaakt of verborgen gehouden, verliezen de bevoegdheid om de erfenis te verwerpen; zij blijven zuivere

⁴⁶⁹ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

⁴⁷⁰ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

⁴⁷¹ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

erfgenamen, niettegenstaande hun verwerping, zonder dat zij enig deel in het te zoek gemaakte of verborgene mogen vorderen.

Artikel 1092

Niemand kan tegen de verwerping van een nalatenschap worden in zijn geheel hersteld, dan ingeval die verwerping heeft plaats gehad tengevolge van bedrog of dwang.

ZESTIENDE TITEL VAN BOEDELSCHIEDING

EERSTE AFDELING VAN BOEDELSCHIEDING EN HAAR GEVOLGEN

Artikel 1093

Niemand is genoodzaakt in een onverdeelde boedel te blijven.

De boedelschieder kan, niettegenstaande enig daarmede strijdig verbod, te allen tijde worden gevorderd.

Er mag echter overeengekomen worden, om de boedelschieder gedurende een bepaalde tijd niet te doen plaats grijpen.

Zodanige overeenkomst is slechts voor vijf jaren verbindend, maar kan telkens na afloop van de termijn vernieuwd worden.

Artikel 1094

De schuldeisers van en erflater, mitsgaders de legatarissen, zijn bevoegd om zich tegen de boedelschieder te verzetten.

De akte van boedelschieder, verleden na zodanig verzet, en voordat voldaan is hetgeen tijdens het verzet ten behoeve van de schuldeisers of legataris verschenen en opvorderbaar was, is nietig ten opzichte van zodanige schuldeisers of legataris.

Artikel 1095

Tegen de rechtsvordering tot de boedelschieder kan de verjaring alleen worden ingeroepen door de erfgenaam of de mede-erfgenaam, die afzonderlijk, gedurende de tijd tot de verjaring gevorderd, het bezit heeft gehad van goederen tot de boedel behorende, doch niet verder dan ten aanzien van die goederen.

Artikel 1096

Indien al de erfgenamen het vrije beheer over hun goederen hebben, en tegenwoordig zijn, kan de boedelschieder plaats hebben op de wijze en door middel van zodanige akte als zij goedvinden, behoudens het bepaalde in het tweede lid van artikel 670.

Artikel 1097⁴⁷²

Namens hen, die het vrije beheer over hun goederen niet bezitten, kan de boedelschieder niet gevorderd worden, dan met inachtneming der omtrent zodanige personen bij de wet vastgestelde voorschriften.

Artikel 1098⁴⁷³

⁴⁷² Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

Indien een of meer der belanghebbenden weigeren of nalatig blijven tot de boedelscheiding mede te werken, nadat die bij rechterlijk vonnis bevolen is geworden, benoemt de kantonrechter, indien deze benoeming niet reeds bij het vonnis heeft plaats gehad, op het verzoekschrift der meest gerede belanghebbenden, voor de weigerachtigen of nalatigen, of, voor zover zij tegenstrijdige belangen hebben, voor ieder van hen, een onzijdig persoon, teneinde als bewindvoerder, op de voet van de artikelen 517 tot 520, zodanige erfgenamen bij de boedelscheiding te vertegenwoordigen, en hetgeen zij ontvangen te beheren.

In dat geval, gelijk mede indien zich onder de erfgenamen personen bevinden, welke het vrije beheer over hun goederen niet bezitten, kan de boedelscheiding niet plaats hebben, dan met inachtneming der bepalingen, vervat in de volgende artikelen, en zulks op straffe van nietigheid ingeval van overtreding van enige der voorschriften, vervat in de artikelen 1099, eerste lid, en 1101.

Artikel 1099

Bij de boedelscheiding moeten de toeziende voogden en toeziende curators tegenwoordig zijn.

Indien de kantonrechter van oordeel is, dat de voogd en de toeziende voogd beiden, of de curator en de toeziende curator beiden, of de bewindvoerder, een met de door hen vertegenwoordigde erfgenamen tegenstrijdig belang hebben, worden door hem ambtshalve een of meer deelvoogden benoemd, om bij de scheiding te waken voor het belang van die erfgenamen.

Artikel 1100

Indien er nog geen boedelbeschrijving bestaat, zal die, hetzij vooraf bij een afzonderlijke, hetzij tegelijk met de boedelscheiding, en bij een en dezelfde akte, worden opgemaakt, overeenkomstig de voorschriften van de wet.

Indien echter al de erfgenamen, tijdens het overlijden van de erflater tegenwoordig zijn, en het vrije beheer over hun goederen hebben, geen boedelbeschrijving hebben opgemaakt, en later voorgevallen veranderingen in de staat van de boedel de naleving der wetsbepalingen omtrent de boedelbeschrijving onmogelijk maken, vangt de boedelscheiding aan met een zo nauwkeurig mogelijke opgave van de boedel, zodanig als die door de erflater is nagelaten, van de daarin sedert voorgevallen veranderingen, en van zijn tegenwoordige staat. De deugdelijkheid van die opgave wordt daarbij beëdigd door degene of door diegenen, die in het bezit van de onverdeelde nalatenschap is of zijn gebleven.

Artikel 1101⁴⁷⁴

De boedelscheiding wordt verleden bij akte, ten overstaan van een door partijen verkozen, of, ingeval van verschil, door de kantonrechter, op het verzoekschrift van de meest gerede belanghebbende benoemde notaris, in tegenwoordigheid en onder goedkeuring van de kantonrechter, die, tot bewijs daarvan de akte mede ondertekend, zonder daarvan echter een proces-verbaal op te maken.

Artikel 1102⁴⁷⁵

Indien de kantonrechter zijn goedkeuring aan de ontworpen boedelscheiding weigert, en de gezamenlijke erfgenamen en hun vertegenwoordigers mochten vermenen, dat die weigering niet gegrond is, geeft de kantonrechter de redenen van zijn weigering op, en worden deze opgenomen in een door de notaris op te maken proces-verbaal.

⁴⁷³ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁷⁴ Gew. Bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁷⁵ Gew. bij G.B. 1944 no. 75.

De ontworpen boedelscheiding, door de kantonrechter en de notaris gewaarmerkt, wordt, met een afschrift van dit proces-verbaal, door de notaris ter griffie gebracht.

Het proces-verbaal van de notaris en de ontworpen boedelscheiding zijn vrij van zegel.

De erfgenamen, of de meest gereede van hen, kunnen hun bezwaren, bij een met redenen bekleed verzoekschrift, inbrengen bij het hof van justitie. Het hof doet daarop, desnoods na verhoor van de kantonrechter en van partijen, uitspraak in het hoogste ressort.

Ingeval van goedkeuring wordt daarna de boedelscheiding, ten overstaan van de notaris, verleden, overeenkomstig het ontwerp, hetwelk, na door de president en griffier gewaarmerkt te zijn, wordt teruggeven aan de notaris, en door deze aan de minute vastgehecht.

Artikel 1103⁴⁷⁶

Indien de erfgenamen, of een of meer van hen, van oordeel zijn, dat de onroerende goederen van de boedel, of sommige daarvan, hetzij in het belang van den boedel, tot betaling van schulden als anderszins, hetzij om een behoorlijke verdeling te kunnen daarstellen, verkocht behoren te worden, kan de kantonrechter, na verhoor der andere belanghebbenden, of deze behoorlijk opgeroepen zijn, de verkoop bevelen, overeenkomstig de voorschriften van de artikelen 567 tot 571 van het Surinaamsch Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, des echter, dat, indien de verkoop in het openbaar geschiedt, de tegenwoordigheid, immers de behoorlijke oproeping, van toeziende voogden en toeziende curators wordt gevorderd.

Indien een der mede-erfgenamen een stuk onroerend goed koopt, heeft zulks te zijnen opzichte hetzelfde gevolg, alsof hij het bij scheiding verkregen had.

Artikel 1104

De waardering der op het tijdstip van de boedelscheiding in de boedel aanwezige goederen geschiedt als volgt:

Schuldvorderingen en aandelen in maatschappijen, welke in prijscouranten, op openbaar gezag daargesteld en uitgegeven, vermeld zijn, worden volgens die prijscouranten gewaardeerd;

Andere roerende goederen, tegen de waarden op welke zij bij de boedelbeschrijving geschat zijn, tenzij een of meer erfgenamen een nadere schatting door een deskundige mochten verlangen;

Onroerende goederen, tegen de prijs door drie deskundigen te bepalen.

Artikel 1105

De deskundigen worden benoemd door de belanghebbenden, of, ingeval van verschil, door de kantonrechter, binnen wiens kanton de erfenis is opengevallen, of, voor zover het de waardering van onroerende goederen betreft, door de kantonrechter, binnen wiens kanton die goederen gelegen zijn.

De deskundigen worden vóór de waardering beëdigd door de kantonrechter, binnen wiens kanton de erfenis is opengevallen, of, voor zover het de waardering van onroerende goederen betreft, door de kantonrechter, binnen wiens kanton die goederen gelegen zijn.

Indien partijen, ten aanzien van onroerende goederen, buiten Suriname gelegen, omtrent de deskundigen niet kunnen overeenkomen, bepaalt de kantonrechter van het kanton, waar de erfenis is opengevallen, hoe die deskundigen benoemd en beëdigd worden, en is ook zelf tot die benoeming en beëdiging bevoegd.

Artikel 1106

Na de regeling van de inbreng en van hetgeen door de boedel aan een of meer der erfgenamen, uit welke hoofde ook, verschuldigd is, wordt het overschot van de boedel en het

⁴⁷⁶ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

aandeel van iedere erfgenaam of staak bepaald.

Vervolgens wordt, met onderling goedvinden der belanghebbenden, bij toescheiding aangewezen, welke goederen in ieders aandeel vallen, en, zo daartoe gronden zijn, welke geldsom wegens een of meer aandelen ter gelijkmaking moet uitbetaald worden. Zo de belanghebbenden zich wegens zodanige toescheiding niet kunnen verstaan, worden er zoveel kavelingen gemaakt als er erfgenamen of staken zijn, en bepaalt het lot de toedeling der kavelingen.

De onderverdeling van de aan een staak toebedeelde goederen geschiedt op gelijke wijze.

Artikel 1107

Na de loting zijn de erfgenamen bevoegd tot de ruiling van de hun bij het lot toebedeelde kavelingen, mits zulks geschiedt vóór het sluiten van de akte van scheiding, en daarin wordt opgenomen.

Deze ruiling heeft hetzelfde gevolg, alsof de over en weer geruilde goederen waren toegescheiden.

Een dergelijke ruiling kan, op dezelfde wijze en met hetzelfde gevolg, ook omtrent een gedeelte der toegescheiden goederen plaats hebben tussen erfgenamen, welke het vrije beheer over hun goederen bezitten.

Artikel 1108

De papieren en bewijzen van eigendom, tot de toebedeelde goederen behorende, worden overgegeven aan hem, aan wie de goederen zijn toebedeeld.

Indien die stukken betrekking hebben op een aan meer dan één erfgenaam toebedeeld goed, verblijven zij bij degene, aan wie het voornaamste gedeelte van zodanig goed is toegescheiden, onder verplichting om daarvan aan de medeerfgenamen inzage, en, zo iemand van hen zulks begeert, afschriften of uittreksels te diens koste te geven.

Artikel 1109

De algemene boedelpapieren blijven in bewaring van hem, die de meerderheid der erfgenamen, of, ingeval van verschil, de kantonrechter daartoe benoemd heeft, onder gelijke verplichting om inzage en uittreksels of afschriften te geven, als bij het vorige artikel is bepaald.

Artikel 1110

Ieder erfgenaam wordt geacht onmiddellijk te zijn opgevolgd in de hem toebedeelde, of in de door hem bij aankoop krachtens artikel 1103 verkregen goederen.

Geen der erfgenamen wordt also gerekend immer de eigendom van de andere goederen der nalatenschap gehad te hebben.

Artikel 1111

De mede-erfgenamen zijn verplicht, ieder in evenredigheid van zijn aandeel, elkaar over en weer te vrijwaren tegen alle stoornis en uitwinning, welke uit een oorzaak, vóór de verdeling ontstaan, voortkomen, mitsgaders voor de gegoedheid van schuldenaren van renten of andere schuldvorderingen.

De vrijwaring heeft geen plaats, wanneer die bepaaldelijk bij een bijzonder en uitdrukkelijk beding in de akte van boedelscheiding is uitgesloten. Zij houdt op, wanneer de mede-erfgenaam door zijn schuld de uitwinning ondergaat.

De vrijwaring voor gegoedheid van schuldenaren van een rente of andere schuldvordering van de boedel, is alleen dan verschuldigd, wanneer de schuldvordering aan een der erfgenamen voor het volle bedrag is toebedeeld, en indien door zodanige erfgenaam wordt bewezen, dat de

schuldenaar reeds tijdens het verlijden van de akte van boedelscheiding onvermogen was.

De vordering tot vrijwaring in het voorgaande lid bedoeld kan niet worden ingesteld na verloop van drie jaren sedert de boedelscheiding.

Artikel 1112

Indien een of meer der erfgenamen zich buiten staat bevinden om hun aandeel in de, terzake van enige vrijwaring, aan hun mede-erfgenaam verschuldigde schadeloosstelling te voldoen, wordt het door hem of hen verschuldigde aandeel, naar evenredigheid van ieders erfdeel, omgeslagen over de gewaarborgde en de mede-erfgenamen, die in staat zijn te betalen.

TWEEDE AFDELING VAN INBRENG

Artikel 1113⁴⁷⁷

Onverminderd de verplichting van alle erfgenamen tot voldoening aan, of verrekening met hun mede-erfgenamen, van alles wat zij aan de nalatenschap schuldig zijn, moeten alle schenkingen onder de levenden, welke zij van de erflater hebben genoten, worden ingebracht:

1°. Door de erfgenamen in de neerdalende linie, hetzij deze de nalatenschap zuiver, of onder het voorrecht van boedelbeschrijving hebben aanvaard, en hetzij deze slechts tot het wettelijk erfdeel of tot meer zijn geroepen; tenzij de giften met uitdrukkelijke vrijstelling van inbreng zijn gedaan, of de begiftigde bij een authentieke akte, of bij uiterste wil, van de verplichting tot inbreng zijn ontheven;

2°. Door alle andere erfgenamen, hetzij bij versterf, hetzij bij uiterste wil, doch alleen in het geval dat de erflater of schenker de inbreng uitdrukkelijk heeft bevolen of bedongen.

Artikel 1114

De erfgenaam, die de erfenis verwerpt, is niet gehouden in te brengen hetgeen aan hem geschonken is, dan ter aanvulling van zodanig gedeelte als waardoor het wettelijk erfdeel van zijn mede-erfgenamen mocht verkort zijn.

Artikel 1115

Indien de inbreng meer bedraagt dan het erfdeel, behoeft dat meerdere niet te worden ingebracht, onverminderd het bepaalde bij het vorige artikel.

Artikel 1116

De ouders behoeven de giften niet in te brengen, die aan hun kind door zijn grootouders gedaan zijn.

Op gelijke wijze behoeft een kind, dat uit eigen hoofde de erfenis van zijn grootouders beurt, niet in te brengen de door deze aan zijn ouders gedane gift.

Daarentegen moet het kind, dat slechts bij plaatsvervulling die erfenis beurt, de giften inbrengen, welke aan zijn ouders gedaan zijn, zelfs indien het kind de nalatenschap van zijn ouders mocht hebben verworpen.

Het kind is echter, ingeval van zodanige verwerping, niet jegens zijn mede-erfgenamen in de grootouderlijke nalatenschap aansprakelijk voor de schulden van zijn ouders.

Artikel 1117

477 Gew. bij S.B. 2000 no. 6.

Giften, welke aan de ene echtgenoot door een der ouders van de andere echtgenoot gedaan zijn, zijn zelfs voor de helft niet aan inbreng onderworpen, al was het ook, dat de geschenken voorwerpen in de gemeenschap vielen.

Indien de giften gezamenlijk aan de beide echtgenoten door de vader of de moeder van een van hen gedaan zijn, moet de inbreng voor de helft plaats hebben.

Wanneer de giften aan de echtgenoot door zijn eigen vader of zijn eigen moeder gedaan zijn, moet hij deze voor het geheel inbrengen.

Artikel 1118

De inbreng geschiedt alleen in de nalatenschap van de schenker; deze is slechts door de ene erfgenaam ten behoeve van de andere verschuldigd.

Ten behoeve van legatarissen of van schuldeisers van de boedel heeft geen inbreng plaats.

Artikel 1119

Inbreng geschiedt, hetzij door het genotene in natura in de boedel terug te brengen, hetzij door zoveel minder dan de andere deelgenoten te ontvangen.

Artikel 1120

De inbreng van onroerende goederen kan geschieden ter keuze van de inbrenger, hetzij door deze in natura terug te geven, zoals zij zich op het ogenblik van de inbreng bevonden, hetzij door het inbrengen van de waarde, welke zij ten tijde van de gift hadden.

In het eerste geval is de inbrenger verantwoordelijk voor de vermindering, welke de goederen door zijn schuld hebben ondergaan, en verplicht om deze te zuiveren van de lasten en de hypotheeken, daarop door hem gelegd.

Alle noodzakelijke uitgaven, tot behoud van het goed gedaan, en de kosten van onderhoud moeten, in hetzelfde geval, aan de inbrenger worden vergoed, met inachtneming der regelen, bij de titel van vruchtgebruik voorgeschreven.

Artikel 1121

De inbreng van gereed geld geschiedt ter keuze van de inbrenger door de betaling van deszelfs bedrag, of door zich dat bedrag in mindering van zijn erfdeel te doen aanbedelen.

Artikel 1122

De inbreng van roerende goederen geschiedt ter keuze van de inbrenger door de teruggave van de waarde, zoals die ten tijde van de schenking geweest is, of door de goederen in natura terug te geven.

Artikel 1123

Behalve de schenkingen, in artikel 1113 aan inbreng onderworpen, moet ook worden ingebracht al hetgeen is verstrekt om aan de erfgenaam een stand, een beroep of bedrijf te verschaffen, of ter betaling van deszelfs schulden, en al hetgeen ten huwelijk is gegeven.

Artikel 1124

Aan inbreng zijn niet onderworpen;

De kosten van verzorging en opvoeding;

De uitkeringen tot noodzakelijk levensonderhoud;

De uitgaven tot het aanleren van enige tak van koophandel, kunst, handwerk of bedrijf;

De kosten van studie;
De kosten tot plaatsvervangung of nummer verwisseling in 's lands gewapende dienst;
De bruiloftskosten, klederen en kleinoden tot huwelijksuitzet gegeven.

Artikel 1125

De interesten en vruchten van hetgeen aan inbreng is onderworpen worden eerst verschuldigd van de dag, dat een erfenis is opengevallen.

Artikel 1126

Al hetgeen door toeval en zonder schuld van de begiftigde is verloren gegaan, behoeft niet te worden ingebracht.

DERDE AFDELING VAN DE BETALING DER SCHULDEN

Artikel 1127

De erfgenamen, die een erfenis hebben aanvaard, moeten in de betaling der schulden, legaten en andere lasten, zoveel dragen als in evenredigheid staat met hetgeen ieder uit de nalatenschap ontvangt.

Artikel 1128

Zij zijn tot die betaling persoonlijk, en ieder naarmate van de hoegrootheid van zijn erfdeel, gehouden, onverminderd de rechten der schuldeisers op de gehele nalatenschap, zolang die nog is onverdeeld, mitsgaders die der hypothecaire schuldeisers.

Artikel 1129

Indien onroerende en tot de nalatenschap behorende goederen met hypotheek bezwaard zijn, heeft ieder der mede-erfgenamen het recht om te vorderen, dat die lasten uit de boedel worden gekweten, en de goederen van het verband bevrijd, alvorens er tot het vormen der kavelingen wordt overgegaan.

Wanneer de erfgenamen de nalatenschap verdelen in de staat waarin zij zich bevindt, moet het bezwaarde onroerende goed worden geschat op dezelfde voet als de overige onroerende goederen; alsdan wordt de hoofdsom der lasten van de gehele prijs van het goed afgetrokken, en de erfgenaam, aan wie het onroerend goed te beurt is gevallen, blijft alsdan alleen ten aanzien van zijn mede-erfgenamen met de voldoening van de schuld belast, en moet hen daarvoor vrijwaren.

Indien de lasten alleen op het onroerende goed gevestigd zijn, zonder dat daarbij een personeel verband bestaat, kan geen der mede-erfgenamen vorderen, dat de last wordt afbetaald, en alsdan wordt het onroerende goed onder de verdeling begrepen, onder aftrek van de hoofdsom van die lasten.

Artikel 1130

Een erfgenaam, die, tengevolge van een hypotheek, meer dan zijn aandeel in de gemene schuld betaald heeft, kan van zijn mede-erfgenamen terugvorderen, hetgeen ieder van hen persoonlijk in de schuld had moeten bijdragen.

Artikel 1131

Indien een der mede-erfgenamen in verval van zaken geraakt, wordt zijn aandeel in de hypothecaire schuld over de overige omgeslagen, naar evenredigheid van eens ieders erfdeel.

Artikel 1132

Een legataris is niet voor de schulden en lasten van de nalatenschap verbonden, onverminderd het verhaal van de hypothecaire schuldeiser op het gelegateerde onroerende goed.

Artikel 1133

Indien de legataris de schuld heeft gekweten, waarmede het gelegateerde onroerende goed bezwaard was, treedt hij daardoor van rechtswege in de rechten van de schuldeiser ten laste der erfgenamen.

Artikel 1134

De schuldeisers en de legatarissen van de overledene mogen van de schuldeisers van de erfgenaam vorderen, dat de boedel van de overledene wordt afgescheiden van die van de erfgenaam.

Artikel 1135

Indien de schuldeisers of legatarissen hun rechtsvordering tot afscheiding hebben aangevangen binnen de tijd van zes maanden nadat de nalatenschap is opengevallen, hebben zij de bevoegdheid om hun eis in de daartoe bestemde openbare registers, terzijde van ieder stuk onroerend goed, tot de nalatenschap behorende, te doen aantekenen, met dat gevolg, dat de erfgenaam, na die aantekening, het goed niet mag vervreemden of bezwaren, ten nadele van de rechten der eisers ten laste van de nalatenschap.

Artikel 1136

Dat recht kan echter niet meer worden uitgeoefend, zodra er schuldvernieuwing in de schuldvordering tegen de overledene plaats heeft, door de erfgenaam als schuldenaar aan te nemen.

Artikel 1137

Hetzelve recht verjaart door het tijdsverloop van drie jaren.

Artikel 1138

De schuldeisers van de erfgenaam hebben geen bevoegdheid, om die afscheiding van de boedel tegen de schuldeisers van de nalatenschap te vorderen.

VIERDE AFDELING VAN DE Vernietiging van AANGEGANE BOEDELSCHEIDING

Artikel 1139

Boedelscheidingen kunnen worden te niet gedaan:

1°. Terzake van dwang;

2°. Terzake van bedrog, door een of meer deelgenoten gepleegd;

3°. Terzake van benadeling, meer dan een vierde gedeelte bedragende.

Het enkel overslaan van een of meer voorwerpen, tot de boedel behorende, geeft alleen recht om deswege een nadere scheiding te vorderen.

Artikel 1140

Om te beoordelen of er benadeling plaats heeft, moeten de goederen naar derzelve waarde op het tijdstip van de scheiding worden geschat.

Artikel 1141

Degene, tegen wie, terzake van benadeling, eis tot vernietiging gedaan is, kan de herscheiding beletten, door aan de eiser, hetzij in gereed geld, hetzij in natura, op te leggen hetgeen aan diens erfdeel ontbreekt.

Artikel 1142

De mede-erfgenaar, die het aan hem toebedeelde geheel of gedeeltelijk heeft vervreemd, kan geen vernietiging van de boedelscheiding, terzake van dwang of bedrog, vragen, indien de vervreemding heeft plaats gehad na het ophouden van de dwang of het ontdekken van het bedrog.

Artikel 1143

De rechtsvordering tot vernietiging verjaart door het tijdsverloop van drie jaren, te rekenen van de dag van de boedelscheiding.

Artikel 1144

De rechtsvordering tot vernietiging heeft plaats opzichtelijk elke akte, welke als oogmerk heeft om de onverdeelde staat tussen mede-erfgenamen te doen ophouden, om het even of de akte onder de naam van koop en verkoop, ruiling, dading, of anderszins, mocht verleden zijn.

Doch wanneer de boedelscheiding, of een daarmee gelijkstaande akte, is voltrokken, kan er geen vernietiging worden gevraagd van een dading, welke mocht gemaakt zijn om de wezenlijke zwarigheden, in de eerste akte voorkomende, uit de weg te ruimen.

Artikel 1145

De rechtsvordering tot vernietiging van de boedelscheiding wordt niet toegelaten tegen de verkoop van erfrecht, zonder bedrog aan een of meer mede-erfgenamen te hun bate of schade door de mede-erfgenamen, of door een van hen, gedaan.

Artikel 1146

Geen herscheiding, na de vernietiging van de boedelscheiding gedaan, kan nadeel toebrengen aan de rechten bevorens wettelijk door derden verkregen.

Artikel 1147

Alle afstand van het recht om vernietiging van een scheiding te vragen is van onwaarde.

VIJFDE AFDELING⁴⁷⁸
**VAN BOEDELVERDELING, DOOR BLOEDVERWANTEN
IN DE OPGAANDE LINIE TUSSEN HUN AFKOMELINGEN ONDERLING
OF TUSSEN DEZE EN HUN LANGSTLEVENDE
ECHTGENOOT GEMAAKT**

Artikel 1148⁴⁷⁹

⁴⁷⁸ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

De bloedverwanten in de opgaande linie mogen bij uiterste wilsbeschikking, of bij notariële akte, tussen hun afkomelingen onderling of tussen deze en hun langstlevende echtgenoot de verdeling en scheiding van hun goederen maken.

Artikel 1149

Indien al de goederen, welke de bloedverwant in de opgaande linie op de dag van zijn overlijden nalaat, niet in de verdeling begrepen zijn geweest, zullen die niet verdeelde goederen volgens de wet worden verdeeld.

Artikel 1150

Indien de verdeling niet gemaakt is tussen al de kinderen, die ten tijde van het overlijden in leven zijn, en de afkomelingen van de vooroverledene, zal de verdeling geheel en al nietig zijn. Er kan een nieuwe verdeling in de wettelijke vorm worden gevorderd, hetzij door de kinderen of afkomelingen, die daarbij geen aandeel gekregen hebben, hetzij zelfs door degenen, tussen welke de verdeling gemaakt is.

Artikel 1151⁴⁸⁰

De verdeling overeenkomstig art.1148 gemaakt, kan worden betwist uit hoofde van benadeling, meer dan een vierde bedragende. Zij kan almede worden betwist, indien de verdeling, en hetgeen met vrijstelling van inbreng is vooruit gemaakt, het wettelijk erfdeel van de een of ander der afkomelingen mocht hebben verkort.

De rechtsvordering bij dit artikel toegelaten, verjaart door een tijdsverloop van drie jaren, te rekenen van de dag waarop de erflater is overleden.

Artikel 1152⁴⁸¹

De erfgenamen, welke, om een der redenen in het voorgaande artikel uitgedrukt, de verdeling betwisten, zullen de kosten, tot de schatting der goederen vereist, moeten voorschieten, en die kosten zullen te hun laste blijven, indien hun vordering ongegrond bevonden wordt.

ZEVENTIENDE TITEL VAN ONBEHEERDE NALATENSCHAPPEN

Artikel 1153

Wanneer, bij het openvallen van een nalatenschap, zich niemand opdoet, die daarop aanspraak maakt, of wanneer de bekende erfgenamen deze verwerpen, wordt de nalatenschap als onbeheerd beschouwd.

Artikel 1154⁴⁸²

De kantonrechter, onder wiens ressort de nalatenschap opengevallen is, moet, op verzoek der belanghebbende personen, of op de voordracht van het openbaar ministerie, een curator benoemen.

⁴⁷⁹ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

⁴⁸⁰ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

⁴⁸¹ Gew. bij G.B. 1934 no. 30.

⁴⁸² Gew. bij G.B. 1925 no. 17, G.B. 1935 no. 80.

Indien de curatele verleend wordt terzake dat zich niemand opdoet, die als erfgenaam aanspraak op de nalatenschap maakt, benoemt de rechter bij voorkeur tot curator de gestelde uitvoerder van de uiterste wil, tenzij deze mocht verlangen door een ander vervangen te worden.

Van de benoeming van de curator wordt, vanwege de kantonrechter, aankondiging gedaan in het Gouvernements-Advertentieblad, terwijl de kosten daarvan komen ten laste der nalatenschap.

Artikel 1155⁴⁸³

De curator is gehouden de nalatenschap te doen verzegelen, en door een notaris een boedelbeschrijving te doen opmaken, mitsgaders de nalatenschap, te beheren en tot effenheid te brengen.

Hij is verplicht, door oproepingen in het Gouvernements-Advertentieblad of andere, naar het oordeel van de kantonrechter doelmatige middelen, de erfgenamen op te sporen.

Hij moet in rechte optreden ten aanzien van de rechtsvorderingen, die tegen de nalatenschap zijn aangevangen, en moet alle rechten, die de overledene toebehoorden, uitoefenen en voortzetten. Hij is verplicht het gereede geld, hetwelk zich in de nalatenschap bevindt, de opbrengst der verkochte roerende en onroerende goederen, alsook het bedrag der schuldvorderingen, die door hem worden geïnd, in de kas der gerechtelijke consignatiën te storten, teneinde te strekken tot behoud der rechten van de belanghebbende partijen, en daarvan, aan wie zulks zal behoren, rekening te doen.

Artikel 1156⁴⁸⁴

Van de in het vorige artikel vermelde geldsommen zal, onder goedkeuring van de kantonrechter, een matige som in handen van de curator mogen blijven, tot bestrijding van de nodige kosten ter beredding van de nalatenschap.

Tot het bedoelde einde mogen ook geldsommen, tot de nalatenschap behorende, uit de consignatiekas gelicht worden, mits onder goedkeuring als boven.

Artikel 1157⁴⁸⁵

De curator is verplicht aan de kantonrechter jaarlijks, en daarenboven zo dikwijls deze zulks vordert, summiere rekening en verantwoording te doen van zijn gehouden beheer, met vertoning van alle voorwerpen en bescheiden, die tot de nalatenschap behoren of daartoe betrekkelijk zijn.

De kantonrechter tekent deze rekening en verantwoording, na de bladzijden te hebben gewaarmerkt, telkenmale voor gezien.

Het tweede lid van artikel 519 is ten deze toepasselijk.

Artikel 1158⁴⁸⁶

Bij verschil tussen de curator en de kantonrechter beslist, op het rapport van laatstgenoemde, het hof van justitie, na eerstgenoemde te hebben gehoord.

De rechter, die de curator heeft aangesteld, is te allen tijde bevoegd, hem weer te ontslaan, en een ander in zijn plaats te benoemen.

De bepaling van het derde lid van artikel 1154 is ten deze van toepassing.

⁴⁸³ Gew. bij G.B. 1925 no. 17, G.B. 1935 no. 80.

⁴⁸⁴ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁸⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁴⁸⁶ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

Artikel 1159

Indien zich, na verloop van drie jaren, te rekenen van het openvallen van de nalatenschap, geen erfgenaam opdoet, zal de slotrekening moeten worden gedaan aan het land, hetwelk bevoegd zal zijn om zich bij voorraad in het bezit der nagelaten goederen te doen stellen.

Artikel 1160

De bepalingen voorkomende in artikel 468, mitsgaders in de artikelen 1063, 1064, 1065, 1066 en 1068, zijn ook op de curators van onbeheerde nalatenschappen toepasselijk.

ACHTTIENDE TITEL VAN BEVOORRECHTE SCHULDEN

EERSTE AFDELING VAN BEVOORRECHTE SCHULDEN IN HET ALGEMEEN

Artikel 1161

Al de roerende en onroerende goederen van de schuldenaar, zowel tegenwoordige als toekomstige, zijn voor deszelfs persoonlijke verbintenissen aansprakelijk.

Artikel 1162

Die goederen strekken tot gemeenschappelijke waarborg voor zijn schuldeisers; derzelver opbrengst wordt onder hen pons-pons-gelijke, naar evenredigheid van eens ieders inschuld, verdeeld, tenzij er tussen de schuldeisers wettige redenen van voorrang mochten bestaan.

Artikel 1163 De voorrang tussen schuldeisers spruit voort uit privilegie, uit pand, en uit onderzetting of hypotheek.

Van pand en onderzetting wordt bij de negentiende en twintigste titel van dit boek gehandeld.

Artikel 1164

Privilegie is een recht door de wet toegekend aan de ene schuldeiser boven de andere, alleen uit hoofde van de aard van de schuld.

Pand en hypotheek gaan boven privilegie, behalve in de gevallen, waarin de wet uitdrukkelijk het tegendeel bepaalt.

Artikel 1165

Tussen bevoorrechte schuldeisers wordt de rang geregeld naar de verschillende aard der voorrechten.

Artikel 1166

Bevoorrechte schuldeisers, die in dezelfde rang zijn, worden pons-pons-gelijke betaald.

Artikel 1167

De voorrang van de openbare schatkist, de orde waarin deze wordt uitgeoefend, en de tijd van deszelfs duur, worden geregeld door de wetten daartoe betrekkelijk.

Die van gemeenschappen of zedelijke lichamen, welke tot het heffen van lasten gerechtigd zijn, worden almede geregeld door de daartoe betrekkelijke wetten.

Artikel 1168

De privilegiën hebben tot onderwerp, of zekere bepaalde goederen, of al de roerende en onroerende goederen in het algemeen. De eerste hebben de voorrang boven laatstgemelde.

TWEEDE AFDELING

VAN DE VOORRECHTEN GEVESTIGD OP ZEKERE BEPAALDE GOEDEREN

Artikel 1169

De bevoorrechte schulden op zekere bepaalde goederen zijn:

1°. De gerechtskosten uitsluitend veroorzaakt door de uitwinning van een roerende of onroerende zaak. Deze worden uit de opbrengst van het uitgewonnen goed boven alle andere bevoorrechte schulden, en zelfs boven pand en hypotheek, gekweten;

2°. De huurpenningen van onroerende goederen, de kosten van reparatie waartoe de huurder verplicht is, mitsgaders alles wat tot de nakoming van de huurovereenkomst betrekking heeft;

3°. De nog onbetaalde koopprijs van roerende goederen;

4°. De kosten tot behoud van een zaak gemaakt;

5°. De kosten tot bearbeiding van een zaak aan de werkmans verschuldigd;

6°. Hetgeen door een herbergier, als zodanig, aan een reiziger is geleverd;

7°. De vrachtlonen en bijkomende onkosten;

8°. Hetgeen aan metselaars, timmerlieden en andere werkbazen is verschuldigd wegens de opbouw, aanbouw en de reparaties van onroerende goederen, mits de schuldvordering niet ouder is dan drie jaren, en de eigendom van het perceel aan de schuldenaar is verbleven;

9°. De vergoedingen en betalingen, waartoe openbare ambtenaren, uit hoofde van verzuim, misslagen en misdrijven, in de uitoefening van hun bediening gepleegd, gehouden zijn.

Artikel 1170⁴⁸⁷

De verhuurder kan zijn voorrecht doen gelden op de vruchten, welk door takken aan de bomen, of door wortels aan de grond, nog zijn vastgehecht; voorts op de inge oogste en nog niet inge oogste vruchten, die zich op de bodem bevinden, en op al hetgeen op de bodem is, zo tot stoffering van het gehuurde huis of van de landhoeve, als tot bebouwing of gebruik van het land, zoals het vee, de bouwgereedschappen en dergelijken; onverschillig of de hierboven gemelde voorwerpen al dan niet aan de huurder toebehoren.

Zo echter de huurder goederen onder zich heeft krachtens huurkoop, zal de verhuurder tegenover de verkoper zijn voorrecht daarop niet kunnen doen gelden, indien de huurkoop betreft zaden of gereedschappen, dan wel indien bewezen wordt, dat de verhuurder van de huurkoop kennis droeg.

Indien de huurder een gedeelte van het verhuurde goed aan een ander wettig in huur heeft afgestaan, kan de verhuurder zijn voorrecht op de voorwerpen, die zich in of op dat gedeelte bevinden, niet verder doen gelden, dan alleen in evenredigheid van het door de tweede huurder overgenomen gedeelte, en voor zover de laatstgemelde niet mocht kunnen aantonen zijn huurpenningen, volgens de overeenkomst, te hebben voldaan.

Artikel 1171

Niettemin worden de nog verschuldigde koopprijs van gekochte zaden, en de nog verschuldigde kosten van de oogst van het lopende jaar, bij voorrang boven de verhuurder betaald

⁴⁸⁷ Gew. bij G.B. 1944 no. 42.

uit de opbrengst van de oogst, en de nog niet betaalde koopprijs van gereedschappen uit de opbrengst van die gereedschappen.

Artikel 1172

De verhuurder kan de roerende goederen, waarop hem bij artikel 1170 voorrecht is toegestaan, inbeslagnemen, indien deze buiten zijn toestemming vervoerd zijn; en hij behoudt daarop zijn voorrecht, al waren deze ook aan een derde, door inpandgeving of op een andere wijze, verbonden, mits hij die voorwerpen gerechtelijk heeft opgeëist, binnen de tijd van veertig dagen, na het vervoeren der roerende goederen tot een landhoeve behorende, en binnen de tijd van veertien dagen, indien het zaken betreft, welke tot stoffering van een huis hebben verstrekt.

Artikel 1173

Het voorrecht van de verhuurder strekt zich uit tot de vervallen huur- en pachtpenningen, gedurende de laatste drie jaren en het lopende jaar.

Artikel 1174

De verkoper van roerende en nog onbetaalde goederen kan zijn voorrecht doen gelden op de koopprijs van die goederen, indien zij zich nog in handen van de schuldenaar bevinden, zonder onderscheid of hij die goederen op tijd of zonder tijdsbepaling verkocht heeft.

Artikel 1175⁴⁸⁸

Indien de verkoop zonder tijdsbepaling gedaan is, heeft de verkoper zelfs de bevoegdheid om de goederen terug te eisen, zolang deze zich in handen van de koper bevinden, en het wederverkopen daarvan te beletten, mits de terugeisiging geschiedt binnen dertig dagen na de aflevering.

De artikelen 300, 302, 303, 305 en 306 van het Surinaams Wetboek van Koophandel vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 1176

De verkoper kan evenwel zijn recht niet uitoefenen dan na de verhuurder van het huis of van de landhoeve, tenzij bewezen is, dat de verhuurder kennis droeg, dat de meubelen en verdere goederen, voor het huis of de landhoeve dienende, door de huurder niet waren betaald.

Artikel 1176a⁴⁸⁹

Het recht van de verkoper vervalt, indien de goederen, na zich in het bezit van de oorspronkelijke koper of van iemand van zijnentwege te hebben bevonden, door een derde te goeder trouw zijn gekocht en aan deze zijn afgeleverd.

Ingeval echter die derde de koopprijs nog niet heeft betaald, is de oorspronkelijke verkoper bevoegd, de gelden tot aan het beloop van zijn rekening voor zich te vorderen, mits de vordering geschiedt binnen de tijd van dertig dagen na de oorspronkelijke aflevering.

Artikel 1177

De voorrechten vermeld bij artikel 1169 no. 4, 5, 6, 7, 8 en 9, worden uitgeoefend als volgt:

⁴⁸⁸ Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

⁴⁸⁹ Ingev. bij G.B. 1936 no. 115.

Die van no. 4, op de zaak tot welker behoud de kosten zijn gemaakt;
Die van no. 5, op de zaak die bearbeid is;
Die van no. 6, op de goederen die door de reiziger in de herberg zijn gebracht;
Die van no. 7, op het vervoerde goed;
Die van no. 8, op de opbrengst van het opgebouwde, aangebouwde of herstelde perceel;
Die van no. 9, op het bedrag van de door de ambtenaren gestelde zekerheid, en de daarop verschuldigde renten.

Artikel 1178

Indien onderscheidene bevoorrechte schuldeisers, van welke in deze afdeling wordt melding gemaakt, mochten tezamen lopen, hebben de onkosten, die gemaakt zijn tot behoud van het goed, de voorrang, indien deze gemaakt zijn na het tijdstip, waarop de overige bevoorrechte schulden zijn geboren.

DERDE AFDELING VAN DE VOORRECHTEN OP AL DE ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN IN HET ALGEMEEN

Artikel 1179⁴⁹⁰

De bevoorrechte inschulden op al de roerende en onroerende goederen in het algemeen zijn de hierna vermelde, en worden in de volgende orde verhaald:

1°. De gerechtskosten uitsluitend veroorzaakt door uitwinning en boedelredding; deze hebben voorrang boven pand en hypotheek;

2°. De begrafenis-kosten, behoudens de bevoegdheid van de rechter om deze te verminderen, indien zij bovenmatig zijn;

3°. Alle kosten van de laatste ziekte;

4°. Het loon van werknemers ingevolge dit Wetboek over het verschenen jaar, en hetgeen over het lopende jaar verschuldigd is, benevens het bedrag van de verhoging van dat loon ingevolge artikel 1614q; het bedrag der uitgaven door de werknemer voor de werkgever gedaan, mitsgaders het bedrag door de werkgever bij het einde van de dienstbetrekking krachtens artikel 1615t of 1615u, aan de werknemer verschuldigd.

5 . De schuldvorderingen wegens levering van levensmiddelen, gedaan aan de schuldenaar en deszelfs huisgezin, gedurende de laatste zes maanden;

6 . De schuldvorderingen van kostschoolhouders voor het laatste jaar;

7 . De schuldvordering van minderjarigen of onder curatele gestelden ten laste van hun voogden en curators ter zake van derzelve beheer, voor zover deze niet kunnen worden verhaald uit de hypotheken of andere zekerheid, welke, naar aanleiding van de vijftiende titel van het eerste boek van dit wetboek, mocht gesteld zijn, alsmede de door de ouders krachtens het Eerste Boek verschuldigde uitkeringen tot onderhoud en opvoeding van hun minderjarige wettige kinderen.

NEGENTIENDE TITEL VAN PAND

Artikel 1180

Pand is een recht, hetwelk de schuldeiser verkrijgt op een roerende zaak, die hem door de schuldenaar, of door een ander in deszelfs naam, tot zekerheid van de schuld is ter hand gesteld, en aan de schuldeiser de bevoegdheid geeft om zich bij voorkeur boven de andere schuldeisers uit die zaak te doen betalen, met uitzondering van de kosten van uitwinning en van de onkosten, die,

⁴⁹⁰ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1914 no. 35, G.B. 1935 no. 80, G.B. 1947 no. 140.

na de inpandgeving, tot behoud van de zaak gemaakt zijn, en welke de voorrang zullen hebben.

Artikel 1181⁴⁹¹

Pandovereenkomst wordt bewezen door alle middelen, die voor het bewijs van de hoofdverbintenis zijn toegelaten.

Artikel 1182⁴⁹²

Pandrecht op lichamelijke roerende zaken en op inschulden aan toonder wordt gevestigd door het brengen van het pand onder de macht van de schuldeiser of van een derde, omtrent wien partijen zijn overeengekomen.

Het is niet bestaanbaar op zaken, die in de macht van de schuldenaar of de pandgever worden gelaten of met de wil van de schuldeiser terugkeren.

Het gaat te niet, wanneer het pand uit de macht van de pandhouder geraakt.

Is het echter door deze verloren of aan hem onvreemd, dan heeft hij het recht van terugvordering bij art.1998, tweede lid, bedoeld, en wordt, bij terugbekoming van het pand, het pandrecht geacht nooit verloren te zijn geweest.

De onbevoegdheid van de pandgever om over de zaak te beschikken kan aan de schuldeiser, die haar in pand heeft genomen, niet worden tegengeworpen, onverminderd het recht tot terugvordering van hem, die de zaak verloren heeft, of aan wie zij is onvreemd.

Artikel 1182bis⁴⁹³

Tot vestiging van pandrecht op papier aan order wordt behalve het endossement de overgave van het papier gevorderd.

Artikel 1183⁴⁹⁴

Pandrecht op onlichamelijke roerende zaken, met uitzondering van papier aan order of aan toonder, wordt gevestigd door kennisgeving van de verpanding aan hem, tegen wie het in pand gegeven recht moet worden uitgeoefend.

Door deze kan van die kennisgeving en van de toestemming van de pandgever een schriftelijk bewijs worden gevorderd.

Artikel 1184⁴⁹⁵

De schuldeiser mag, ingeval de schuldenaar of de pandgever niet aan zijn verplichtingen voldoet, zich het pand niet toeëigenen. Alle hiermee strijdende bedingen zijn nietig.

Artikel 1185⁴⁹⁶

Wanneer door partijen niet anders is overeengekomen, is de schuldeiser, ingeval de

⁴⁹¹ Gew. bij G.B. 1886 no. 36.

⁴⁹² Gew. bij G.B. 1886 no. 36, G.B. 1911 no. 4.

⁴⁹³ Ingev. bij G.B. 1886 no. 36.

⁴⁹⁴ Gew. bij G.B. 1886 no. 36.

⁴⁹⁵ Gew. bij G.B. 1886 no. 36.

⁴⁹⁶ Gew. bij G.B. 1886 no. 36.

schuldenaar of de pandgever niet aan zijn verplichtingen voldoet, gerechtigd om na het verstrijken van de bepaalde termijn, of, indien geen vaste termijn is bepaald, na een sommatie tot voldoening, het pand in het openbaar, naar plaatselijke gewoonten en op de gebruikelijke voorwaarden, te doen verkopen, teneinde uit de opbrengst het beloop van de schuld met de renten en kosten te verhalen.

Artikel 1186⁴⁹⁷

In alle gevallen kan, wanneer de schuldenaar of de pandgever in gebreke is aan zijn verplichtingen te voldoen, de schuldeiser in rechte te vorderen, dat het pand tot verhaal van de schuld met de renten en de kosten zal worden verkocht op de wijze door de rechter te bepalen, of wel de rechter op de schuldeisers vordering toestaan, dat het pand aan deze, voor een bedrag bij het vonnis te bepalen, tot het beloop van de schuld met de renten en kosten in betaling zal verblijven.

Van de vervreemding van het pand in de gevallen, bij dit en het vorig artikel bedoeld, is de schuldeiser verplicht de pandgever uiterlijk de volgende dag kennis te geven. Bericht per telegraaf of bij aangetekende brief geldt voor behoorlijke kennisgeving.

Artikel 1187

De schuldeiser is verantwoordelijk voor het verlies of de vermindering van het pand, voor zover zulks door zijn nalatigheid mocht hebben plaats gehad.

De schuldenaar is van zijn zijde verplicht aan de schuldeiser te vergoeden de nuttige en noodzakelijke onkosten, die de laatstgenoemde tot het behoud van het pand gemaakt heeft.

Artikel 1188

Indien een inschuld in pand gegeven is, en deze inschuld interesten opbrengt, verrekent de schuldeiser die interesten met degene, welke hem mochten verschuldigd zijn.

Indien de schuld, tot welke zekerheid een inschuld in pand gegeven is, geen interesten opbrengt, worden de interesten, die de pandhouder ontvangt, op de hoofdsom gekort.

Artikel 1189

Zolang de houder het in pand gegeven goed niet misbruikt, is de schuldenaar onbevoegd om daarvan de teruggave te vorderen, vóórdat hij ten volle betaald heeft, zowel de hoofdsom, als de interesten en onkosten van de schuld, voor welke zekerheid het pand gegeven is, alsmede de onkosten, die tot behoud van het pand gedaan zijn.

Indien er tussen dezelfde schuldenaar en dezelfde schuldeiser een tweede schuld mocht bestaan, tussen hen zelf aangegaan na het tijdstip van de pandgeving, en opeisbaar vóór de betaling, of op de dag zelf van de betaling van de eerste schuld, is de schuldeiser niet gehouden zich van het pand te ontdoen, vóórdat hem beide schulden ten volle zijn voldaan, al mocht er zelfs geen beding gemaakt zijn om het pand voor de betaling van de tweede schuld te verbinden.

Artikel 1190

Het pand is ondeelbaar, niettegenstaande de schuld onder de erfgenamen van de schuldenaar, of onder die van de schuldeiser mocht deelbaar zijn.

De erfgenaam van de schuldenaar, die zijn gedeelte in de schuld betaald heeft, kan de teruggave van zijn aandeel in het pand niet vorderen, zolang de schuld niet ten volle is gekweten.

Wederkerig mag de erfgenaam van de schuldeiser, die zijn aandeel in de schuld ontvangen heeft, het pand niet teruggeven ten nadele van diegenen van zijn mede-erfgenamen, die niet betaald zijn.

⁴⁹⁷ Gew. bij G.B. 1886 no. 36.

Vervallen.

Artikel 1191⁴⁹⁸

**TWINTIGSTE TITEL
VAN ONDERZETTING OF HYPOTHEEK**

**EERSTE AFDELING
ALGEMENE BEPALINGEN**

Artikel 1192

Onderzetting of hypotheek is een zakelijk recht op onroerende goederen, strekkende om daaraan de voldoening van een verbintenis te verhalen.

Artikel 1193

Dat recht is uit deszelfs aard ondeelbaar, en gevestigd op al de verbonden onroerende goederen in hun geheel, op elk van die goederen en op ieder gedeelte van deze.
De goederen blijven daarmede belast, in welke handen deze ook overgaan.

Artikel 1194

Voor hypotheek zijn alleen vatbaar:
1°. Onroerende goederen, welke in de handel zijn, met derzelver toebehoren, voor zover dat laatste als onroerend goed beschouwd wordt;
2°. Het vruchtgebruik derzelve goederen en hun toebehoren;
3°. De rechten van opstal en erfpacht;
4°. De grondrenten, hetzij in geld, hetzij in natura verschuldigd.

Artikel 1195

De hypotheeken strekken zich uit tot al de latere verbeteringen van het bezwaarde goed, ook tot hetgeen, door aanwas of opbouw, met hetzelfde verenigd is.

Artikel 1196

Het onverdeeld aandeel in een gemeen onroerend goed kan met hypotheek worden bezwaard. Na de verdeling van hetzelfde, blijft de hypotheek alleen gevestigd op het deel, dat aan de schuldenaar, die de onderzetting heeft verleend, is toebedeeld, behoudens de bepaling van artikel 1362.

Artikel 1197

Roerende goederen zijn voor geen hypotheek vatbaar.

Artikel 1198

Hypotheek kan niet worden gevestigd dan door hem, die de bevoegdheid heeft het bezwaarde goed te vervreemden.

Artikel 1199

⁴⁹⁸ Vervallen bij G.B. 1936 no. 115.

Zij, die op een onroerend goed slechts een zodanig recht hebben, hetwelk door een voorwaarde is opgeschort, of in zekere gevallen kan worden ontbonden of tenietgedaan, kunnen geen hypotheek toestaan, dan die aan dezelfde voorwaarden, ontbinding of tenietdoening onderworpen is.

Artikel 1200

Goederen van minderjarigen, van degenen die onder curatele staan, en van afwezigen, zolang derzelver bezit slechts bij voorraad verleend is, kunnen niet anders met hypotheek worden bezwaard, dan om de redenen, en overeenkomstig de formaliteiten, welke bij de wet zijn vastgesteld.

Artikel 1201⁴⁹⁹

Hypotheek kan alleen bij notariële akte worden verleend, uitgezonderd in de gevallen bij de wet uitdrukkelijk aangewezen.

De volmacht tot het verlenen van hypotheek moet bij authentieke akte worden verleden.

De voogd, de curator, de getrouwde man, of elk ander, die, uit kracht van de wet of van een overeenkomst, verplicht is hypotheek te geven, kan daartoe bij vonnis worden genoodzaakt, hetwelk dezelfde kracht zal hebben alsof hij in de hypotheek had toegestemd, en bepaaldelijk zal aanduiden de goederen, op welke de inschrijving zal geschieden.

Artikel 1202

Uit kracht van een overeenkomst, in een vreemd land verleden, kan geen hypotheek worden ingeschreven op goederen binnen Suriname gelegen, tenzij het tegendeel bij traktaten mocht zijn bepaald.

Artikel 1203

De akte, waarbij hypotheek wordt gevestigd, moet bevatten een bijzondere opgave van het bezwaarde goed, en van deszelfs aard en ligging.

Ten aanzien van grondrenten, waaromtrent niet bepaaldelijk kan worden opgegeven welke bijzondere percelen daarmede belast zijn, zal men met de juiste omschrijving en aanwijzing van de schuldplichtige streek in de akte kunnen volstaan.

Artikel 1204

Hypotheek kan alleen op tegenwoordige goederen worden gevestigd. Een hypotheek op toekomstige goederen is nietig.

Indien echter de vrouw bij huwelijkse voorwaarden het vestigen van hypotheek heeft bedongen, of, in het algemeen, een schuldenaar zich heeft verplicht aan de schuldeiser hypotheek te geven, kan de man of de schuldenaar worden genoodzaakt aan zijn verplichting te voldoen door aanwijzing ook van goederen, welke hij, na het ontstaan van de verbintenis, mocht hebben verkregen.

Artikel 1205

Een hypotheek is slechts van waarde, in zoverre de som, waarvoor deze is toegestaan, zeker en bij de akte bepaald is.

Indien de schuld voorwaardelijk of derzelver hoegrootheid onbepaald is, zal de vestiging van de hypotheek slechts kracht hebben tot het beloop van de geschatte waarde, welke partijen gehouden zijn in de akte op te geven.

Artikel 1206

⁴⁹⁹ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

De schuldeiser kan, in geen geval, een vermeerdering van hypotheek vorderen, tenzij het tegendeel bedongen of bij de wet bepaald is.

Artikel 1207⁵⁰⁰

Alle bedingen, bij welke de schuldeiser gemachtigd zou worden om zich het gehypothekeerde goed toe te eigenen, zijn nietig.

Het staat echter de eerste hypothecaire schuldeiser vrij om, bij het vestigen van de hypotheek, uitdrukkelijk te bedingen, dat, bij gebreke van behoorlijke voldoening van de hoofdsom, of van de betaling der verschuldigde renten, hij onherroepelijk zal zijn gemachtigd het verbonden perceel in het openbaar te doen verkopen, teneinde uit de opbrengst te verhalen zowel de hoofdsom als de renten en de kosten. Dat beding zal op de openbare registers moeten worden aangetekend, en zal de veiling moeten plaats hebben op de wijze als bij artikel 1239 is voorgeschreven.

TWEEDE AFDELING VAN DE INSCHRIJVING DER HYPOTHEKEN, EN VAN DE VORM VAN INSCHRIJVING

Artikel 1208⁵⁰¹

De inschrijving der hypothecaire verbanden moet geschieden in de daartoe bestemde openbare registers.

Bij gebreke van die inschrijving heeft de hypotheek geen kracht hoegenaamd, zelfs niet ten opzichte van schuldeisers, die geen hypothecair verband hebben.

Artikel 1209

De inschrijving van een hypotheek is van onwaarde, indien deze gedaan is op een tijd, waarop de eigendom van het goed aan een derde zijnde overgegaan, de schuldenaar daarop zijn eigendomsrecht reeds verloren had.

Artikel 1210

De rang der hypothecaire schuldeisers wordt bepaald naar de dagtekening van hun inschrijving, behoudens de uitzonderingen bij de twee volgende artikelen vermeld.

Zij, die op dezelfde dag zijn ingeschreven, hebben gezamenlijk een hypotheek van dezelfde dagtekening, zonder onderscheid op welk uur de inschrijving gedaan is, al was het ook dat het uur door de bewaarder mocht zijn aangetekend.

Artikel 1211

Indien bij de koopakte, tot waarborg van onbetaalde koopenningen, hypotheek op het verkochte goed is bedongen, en de inschrijving is geschied binnen acht vrije dagen na de overschrijving van die koopakte op de daartoe bestemde openbare registers, zal deze hypotheek de voorrang hebben boven de hypotheeken, welke de koper, binnen dat tijdsverloop, op het goed mocht hebben toegestaan.

Artikel 1212

Dezelfde bepaling is toepasselijk, indien bij akte van scheiding hypotheek is bedongen tot

⁵⁰⁰ Gew. bij G.B. 1944 no. 75.

⁵⁰¹ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

waarborg van hetgeen de ene deelgenoot aan de andere, tengevolge van een scheiding, schuldig blijft, of tot vrijwaring van het aanbedeelde goed. Ook in dat geval geven de inschrijvingen, binnen acht vrije dagen na de overschrijving van de akte van scheiding, voor zoveel dit beding betreft, door de deelgenoot bewerkstelligd, de voorrang boven de hypotheeken, welke de verkrijger, binnen dat tijdsverloop, op het goed mocht hebben toegestaan.

Artikel 1213⁵⁰²

De schuldeiser, die ingeschreven is voor een hoofdsom welke interesten of renten voortbrengt, is gerechtigd om, uiterlijk voor twee jaren en voor het lopende jaar, wegens interesten of renten in dezelfde rang van hypotheek geplaatst te worden als voor zijn hoofdsom; onverminderd zijn recht om, ten aanzien van andere renten dan bij de eerste inschrijving verzekerd waren, bijzondere inschrijvingen te nemen, welke sedert derzelver dagtekening hypotheek zullen teweeg brengen.

Artikel 1214

Indien de akte, waarbij de hypotheek is gevestigd, een uitdrukkelijk beding bevat, waarbij de schuldenaar in zijn bevoegdheid is beperkt, hetzij om het bezwaarde goed buiten toestemming van de schuldeiser te mogen verhuren, hetzij ten aanzien van de wijze waarop, of van de tijd gedurende welke hetzelfde zal kunnen worden verhuurd, hetzij ten aanzien van de vooruitbetaling der huurpenningen, zal zodanig beding niet alleen verbindend zijn tussen de partijen, maar ook tegen de huurder kunnen worden ingeroepen door de schuldeiser, die zodanig beding op de openbare registers zal hebben doen aantekenen.

Alles onverminderd de bepalingen van artikel 1362, welke, zo daartoe gronden zijn, door al de schuldeisers zullen kunnen worden ingeroepen, om het even of er al dan niet enig beperkend beding op het stuk van de verhuring of vooruitbetaling gemaakt is.

Artikel 1215

Om de inschrijving te bewerkstelligen stelt de schuldeiser, hetzij in persoon, hetzij door een derde, aan de bewaarder der hypotheeken van de kring, waarin de goederen gelegen zijn, ter hand twee, door de schuldeiser of de derde ondertekende, borderellen, waarvan het ene op het uitgegeven afschrift van de titel kan gesteld worden.

Die borderellen bevatten:

1°. Een bepaalde aanduiding van de schuldeiser en van de schuldenaar, en de opgave van de woonplaats, door eerstgemelde gekozen binnen de kring van het kantoor van de bewaarder. De inschrijving op de goederen van een overledene kan gedaan worden ten name van de overledene;

2°. De dagtekening en de aard van de rechtstitel, met opgave van de ambtenaar, door of ten overstaan van welke de akte is verleden, of van de rechter, die de te bezwaren goederen, naar aanleiding van het voorlaatste lid van artikel 1201, heeft aangeduid;

3°. Het beloop van de inschuld, of de begroting der voorwaardelijke en onbepaalde rechten, welke verzekerd moeten worden, mitsgaders de tijd waarop de schuld opeisbaar is;

4°. De aanduiding van de aard en de ligging der goederen, waarop de hypotheek is gevestigd, onverminderd het bepaalde bij het tweede lid van artikel 1203 ten aanzien van grondrenten;

5°. De bedingen, welke, naar aanleiding van het vorige artikel, mitsgaders van het tweede lid van artikel 1207 en van het tweede lid van artikel 1238, tussen de schuldeiser en de schuldenaar mochten gemaakt zijn.

⁵⁰² Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Artikel 1216

De bewaarder behoudt een der borderellen, teneinde hetzelfde in zijn register in te schrijven onder de dagtekening van de overgave. Hij geeft onmiddellijk aan degene, die de inschrijving verzocht heeft, het andere borderel terug, aan de voet van hetwelk hij de dag van de overgave vermeld. Hij is eindelijk verplicht, indien zulks gevoerd wordt, uiterlijk binnen vierentwintig uren, op dat borderel naderhand bij te voegen het nummer, waaronder de inschrijving in zijn registers heeft plaats gehad. Beide deze verklaringen zullen door hem worden ondertekend.

Artikel 1217

Bij het vorderen van de aantekening, waarvan in artikel 1135 gesproken wordt, zijn de schuldeisers of de legatarissen verplicht aan de bewaarder der hypotheek ter hand te stellen:

- 1°. Een authentiek afschrift van de eis tot afscheiding der goederen;
- 2°. De doodakte van de overledene, of een ander deugdelijk bewijs dat de rechtsvordering is aangevangen binnen de zes maanden na het opvallen van de nalatenschap;
- 3°. Twee borderellen, houdende, naar het voorschrift van artikel 1215, no. 4, de aanduiding van de aard en de ligging der goederen, terzijde van welke de aantekening wordt gevorderd; en zijn de bepalingen van artikel 1216 op deze borderellen toepasselijk.

Artikel 1218

Het is aan degene, die een inschrijving heeft laten doen, alsmede aan zijn vertegenwoordigers, of die uit kracht van een authentieke akte deszelfs recht verkregen hebben, geoorloofd om in het register der hypotheek de door hem gekozen woonplaats te veranderen, mits hij een andere in dezelfde kring kiest en aanwijst.

Artikel 1219

De inschrijving kan, terzake van verzuim der hierboven voorgeschreven formaliteiten, niet worden vernietigd, dan alleen ingeval zij de schuldeiser, de schuldenaar, de schuld, of het bezwaarde goed, niet op een voldoende wijze kenbaar maken.

Artikel 1220

De inschrijving doet de hypotheek standhouden gedurende vijftien jaren na haar dagtekening. Zij houdt op van kracht te wezen, zo zij niet vóór het verstrijken van die termijn is vernieuwd.

De bovenstaande bepalingen zijn mede van toepassing op de vernieuwing van inschrijvingen.

Artikel 1221

De kosten van de inschrijving zijn voor rekening van de schuldenaar, indien het tegendeel niet bedongen is.

Artikel 1222⁵⁰³

De rechtsvorderingen tegen de schuldeisers, waartoe de inschrijvingen kunnen aanleiding geven, moeten aangelegd worden door middel van verzoekschriften, gericht aan de bevoegde rechter.

⁵⁰³ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

Alle oproepingen, aanzeggingen, betekeningen en in het algemeen alle exploiten zullen worden gedaan aan hun persoon, of aan de laatste woonplaats, die blijkens het register gekozen is; en zulks niettegenstaande het overlijden, hetzij van de schuldeisers, hetzij van degenen, bij wie zij domicilie hebben gekozen.

DERDE AFDELING VAN DE DOORHALING DER INSCHRIJVINGEN

Artikel 1223

De inschrijvingen worden ten koste van de schuldenaar doorgehaald, of met toestemming der daartoe bevoegde belanghebbende partijen, of tengevolge van een vonnis, hetzij in het hoogste ressort geweest, hetzij in kracht van gewijsde gegaan.

Artikel 1224⁵⁰⁴

In beide gevallen leggen degenen, die de doorhaling verzoeken, ten kantore van de bewaarder over een authentieke akte, waarbij tot de doorhaling wordt gemachtigd, of een authentiek afschrift van zodanige akte, of van het vonnis daartoe strekkende.

De last om in de doorhaling van een hypothecaire inschrijving toe te stemmen kan alleen bij authentieke akte worden gegeven.

Ingeval van geschil over de bevoegdheid van hen, die in de doorhaling hebben toegestemd, of over de geldigheid der aangeboden bewijsstukken, zal de kantonrechter daarover uitspraak doen op een eenvoudig, onder overlegging van die stukken, ingediend verzoekschrift.

Artikel 1225⁵⁰⁵

Indien in een doorhaling niet wordt toegestemd, moet deze gevraagd worden aan de kantonrechter, onder wiens rechtsgebied de inschrijving gedaan is, tenzij die vordering ondergeschikt is aan een geschil, hangende voor een andere kantonrechter, in welk geval de eis tot doorhaling verwezen wordt naar de kantonrechter, voor wie het hoofdgeschil aanhangig is.

Echter moet de overeenkomst tussen de schuldeiser en de schuldenaar aangegaan om ingeval van geschil, de vordering voor een door hen aangewezen kantonrechter te brengen, tussen hen nagekomen worden.

VIERDE AFDELING VAN DE GEVOLGEN DER HYPOTHEKEN TEGEN DERDE BEZITTERS

Artikel 1226

De schuldeiser, die een ingeschreven hypotheek heeft, vervolgt zijn recht op het verbonden onroerend goed, in welke handen zich dat ook bevindt, om gerangschikt en betaald te worden volgens de orde van inschrijving.

Artikel 1227⁵⁰⁶

De schuldeiser heeft het recht om, na gedaan bevel aan de schuldenaar, het verbonden onroerend goed onder de derde bezitter in beslag te nemen en te doen verkopen. Hierbij en bij de

⁵⁰⁴ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁵⁰⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁵⁰⁶ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

rangschikking op de opbrengst daarvan tussen de onderscheidene schuldeisers, moeten de formaliteiten worden inachtgenomen, ten opzichte van gerechtelijke uitwinningen en rangschikking in het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorgeschreven.

Artikel 1228

De derde bezitter kan zich tegen de verkoop verzetten, indien hij kan aanwijzen, dat zich alsnog in het bezit van de oorspronkelijke schuldenaar bevinden een of meer onroerende goederen, mede hypothecair voor dezelfde schuld verbonden, en klaarblijkelijk voldoende om daaraan die schuld te verhalen. In zodanig geval kan hij, met schorsing der uitwinning van zijn eigendom, de voorafgaande uitwinning van het medeverbonden goed onder de oorspronkelijke schuldenaar vorderen.

Artikel 1229

In geval een hypotheek is gevestigd op één onroerend goed, en een of meer gedeelten daarvan tot derde bezitters mochten zijn overgegaan, behoudt de schuldeiser de bevoegdheid om zijn recht op het verbonden goed, of op zodanig gedeelte daarvan als hij raadzaam of voldoende acht, voor het geheel te doen gelden, even als of het verbundene zich nog onverdeeld in het bezit van de schuldenaar bevond.

Artikel 1230

De derde bezitter, die, hetzij bij uitwinning, hetzij vrijwillig, de schuld heeft gekweten, is bevoegd, als daardoor, uit kracht van de wet, in de rechten van de schuldeiser zijn getreden, om, na aftrek van zijn aandeel in evenredigheid tot de gezamenlijke waarde van de verbonden goederen, de verdere hypothecaire rechten voor deze inschuld op de mede-verbonden goederen, of gedeelten van deze, te doen gelden.

Artikel 1231

In de gevallen, bij de twee vorige artikelen vermeld, zal de inschrijving van de hypotheek alleen op dat goed of gedeelte van hetzelfde worden doorgehaald, waarop de schuldvordering is verhaald, of waarvan de derde bezitter de schuld heeft gekweten, en op het verder verbonden niet eerder dan nadat de betaald hebbende of uitgewonnen derde bezitter zijn recht, volgens het laatstvoorgaande artikel, zal hebben doen gelden, of in de doorhaling zal hebben toegestemd. Tot verzekering van zijn recht, is de gesubrogeerde schuldeiser verplicht daarvan aantekening te laten doen op de gewone registers.

Artikel 1232

De derde bezitter heeft altijd het recht, tot op het tijdstip van de toewijzing toe, om de uitwinning van het bij hem bezeten verbonden goed te doen ophouden, door de kwijting van de ingeschreven schuld met de renten overeenkomstig artikel 1213, mitsgaders de kosten.

Artikel 1233

Hetgeen het verbonden goed bij uitwinning meer opbrengt, dan de hypothecaire lasten en kosten bedragen, wordt uitgekeerd aan de derde bezitter.

Artikel 1234

De erfdiensbaarheden en andere zakelijke rechten, zowel ten laste als ten bate van het uitgewonnen goed, die door de overgang aan de derde bezitter waren teniet gegaan, herleven,

nadat hetzelfde aan een ander is toegewezen.

Artikel 1235

De verminderingen, welke, door schuld of onachtzaamheid van de derde bezitter, ten nadele der hypothecaire schuldeisers, aan het goed zijn veroorzaakt, leveren tegen deze een rechtsvordering tot schadeloosstelling op; hij kan de door hem gemaakte onkosten en verbeteringen niet terugvorderen, dan ten belope van hetgeen het goed, door de verbeteringen, in waarde vermeerderd is.

Artikel 1236

De derde bezitter, die de hypothecaire schuld betaald, of de gerechtelijke uitwinning daarvoor heeft ondergaan, heeft zijn verhaal tot vrijwaring tegen de schuldenaar.

VIJFDE AFDELING VAN HET TE NIET GAAN DER HYPOTHEKEN

Artikel 1237

De hypotheek gaan te niet:

- 1°. Door het te niet gaan van de hoofdverbintenis;
- 2°. Door de schuldeisers afstand van de hypotheek;
- 3°. Door gerechtelijke rangschikking.

Artikel 1238

Degene, die het bezwaarde goed heeft gekocht, hetzij bij gerechtelijke uitwinning, hetzij tengevolge van een willige verkoping voor een in geld bepaalde prijs, kan vorderen, dat het gekochte perceel wordt ontlast van alle hypothecaire lasten, die de koopprijs te boven gaan, met inachtneming der voorschriften bij de volgende artikelen gegeven.

De zuivering zal echter bij willige verkoping geen plaats hebben, indien de partijen bij het vestigen van de hypotheek zulks uitdrukkelijk zijn overeengekomen, en dat beding op de openbare registers is aangetekend.

Zodanige beding kan slechts door de eerste hypothecaire schuldeiser gemaakt worden.

Artikel 1239⁵⁰⁷

Ingeval van willige verkoping zal de vordering tot ontlasting niet kunnen worden gedaan, tenzij de verkoping heeft plaats gehad in het openbaar, volgens plaatselijke gebruiken, ten overstaan van een openbare ambtenaar; en voorst de ingeschreven schuldeisers daarvan zijn verwittigd geworden, tenminste dertig dagen vóór de toewijzing, bij een exploit, hetwelk zal moeten worden betekend aan de woonsteden, die de schuldeisers bij de inschrijving hebben gekozen.

Artikel 1240⁵⁰⁸

De koper, die het genot wil hebben van het voorrecht, bij artikel 1238 vermeld, is gehouden om, binnen een maand na de toewijzing, een gerechtelijke rangschikking tot verdeling van de koopprijs te doen openen, overeenkomstig de regelen bij het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorgeschreven.

⁵⁰⁷ Gew. bij G.B. 1873 no. 13, G.B. 1879 no. 12, G.B. 1944 no. 75.

⁵⁰⁸ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

Artikel 1241

Bij de rangschikking zal de doorhaling worden bevolen van de inschrijvingen, die niet batig zijn gerangschikt.

Zodanige inschrijvingen, die slechts voor een gedeelte batig in aanmerking komen, zullen slechts voor dat gedeelte in stand blijven, tot op de betaling toe, welke de schuldeiser dadelijk zal kunnen vorderen, zonder aanzien of de inschulden opeisbaar of niet opeisbaar zijn.

Ten opzichte van inschulden, welker geheel bedrag batig is gerangschikt, zullen de inschrijvingen gehandhaafd blijven, en de koper tot dezelfde verplichtingen zijn verbonden, en dezelfde tijdsbepalingen en uitstellen genieten, als de oorspronkelijke schuldenaar.

Artikel 1242

Bij het opmaken van de hoegrootheid van hypothecaire inschrijvingen, zal de altijddurende rente worden berekend tegen de hoofdsom, in de akte vermeld, en, bij gebreke daarvan, tegen hetgeen verkregen wordt door het bedrag van de rente met twaalf en een half te vermenigvuldigen; en zullen lijfrenten of levenslange pensioenen worden berekend en tot hoofdsom gebracht, naar gelang van de ouderdom van de genier, of van degene op wiens lijf de lijfrente is gevestigd, of naar de tijd gedurende welke het genot moet duren; alles overeenkomstig de gewone waarde der lijfrenten, naar begroting van deskundigen.

Artikel 1243

Inschrijvingen op goederen van voogden, curators en mans, ten behoeve van minderjarigen, onder curatele gestelden, of getrouwde vrouwen, en, in het algemeen, alle inschrijvingen voor schulden, voortspuitende uit verbintenissen, die voorwaardelijk zijn, of welker hoegrootheid onbepaald is, blijven, in zoverre zij voor het geheel, of voor een gedeelte, batig zijn gerangschikt, ten laste van het verkochte perceel gehandhaafd, tot op het tijdstip waarop, na het vervallen van de voogdij of van de curatele, de ontbinding van het huwelijk, of de uitkomst van de voorwaardelijke of onbepaalde verbintenis, zal blijken of, en tot welk beloop, de hypothecaire schuldeisers op de kooppenningen gerechtigd zijn.

Artikel 1244

De koper houdt de kooppenningen onder zich tot het beloop van de som, waarmee het perceel, naar aanleiding van het vorig artikel, belast blijft; indien daaromtrent bij de veilconditiën niets anders is bepaald, is hij verplicht aan de verkoper of andere gerechtigden de wettelijke rente van die som uit te keren, tot op het tijdstip van de eindelijke uitbetaling van de koopschat.

Artikel 1245

Indien echter de koper, of zijn opvolgers, het perceel zodanig verslimmeren of verwaarlozen, dat daardoor de zekerheid der gerechtigden zouden kunnen verminderen of verloren gaan, hebben deze de bevoegdheid om in rechten te eisen, dat de onbetaalde kooppenningen dadelijk zullen worden afgelost, en belegd, hetzij in hypothecaire inschrijvingen op andere onroerende goederen, hetzij in inschrijvingen op het grootboek van de nationale schuld; in beide gevallen onder hetzelfde verband, en onder dezelfde bepalingen, alsof de kooppenningen onder de koper, of diens opvolgers, waren verbleven; alles onverminderd de vergoeding van kosten, schade en interesten, zo daartoe gronden zijn.

Ingeval de eis tot dadelijke aflossing, bij het vorige lid bedoeld, wordt toegewezen, zal de rechter tevens een bekwame persoon benoemen, die met de ontvangst der kooppenningen en de belegging zal belast zijn.

Artikel 1246

Indien, in het geval van artikel 1243, bij uitkomst blijkt, dat degene, te wiens behoefte de inschrijving is geschied, niets te vorderen heeft, of minder dan de oorspronkelijke ingeschreven som, wordt het verband opgeheven, en worden de onvoldane kooppenningen uitgekeerd, hetzij ten behoeve van de hypothecaire schuldeisers, wier inschrijvingen geheel of gedeeltelijk niet batig waren gerangschikt, en zulks met in achtneming van de rang waarin zij waren geplaatst, hetzij ten behoeve van de oorspronkelijke eigenaar van het perceel, of andere rechthebbers.

Artikel 1247

Indien terzake van inschrijvingen, bij hetzelfde artikel 1243 vermeld, later geheel of gedeeltelijk niet batig zijn gerangschikt, en alzo moeten worden doorgehaald, zal de rechter bij het vonnis van rangschikking bevelen dat door de hypotheekbewaarder, ambtshalve, nevens de doorhaling, op de registers wordt aangetekend, dat de schuldeisers hun recht behouden op hetgeen bij uitkomst van de onbetaalde kooppenningen mocht overschieten.

Artikel 1248

Ingeval, bij rechterlijke uitwinning, één perceel, bevattende onderscheidene onroerende goederen, waarvan een of meer onbelast, en andere met hypotheek bezwaard zijn, in zijn geheel voor één prijs is verkocht, zal de prijs van elk onroerend goed, naar evenredigheid van de gehele koopprijs, ten behoeve van de op elk stuk goed ingeschreven schuldeisers, door de rechter, na verhoor van deskundigen, worden bepaald.

ZESDE AFDELING VAN DE OPENBARE BEKENDHEID DER REGISTERS, EN VAN DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE BEWAARDERS DER HYPOTHEKEN

Artikel 1249

De bewaarders der hypotheken zijn gehouden om aan al degenen, die zulks verlangen, inzage te geven van hun registers, en een afschrift uit te leveren van de akten, welke op hun registers zijn overgeschreven, en van de bestaande inschrijvingen en aantekeningen, of wel een getuigschrift dat er geen bestaan.

In alle gevallen zijn zij verplicht, bijaldien bevorens inschrijvingen op het goed hebben bestaan, die naderhand zijn doorgehaald, van die daadzaak, zonder verdere bijzondere aanduiding, melding te maken op het door hen te geven afschrift of getuigschrift.

Artikel 1250⁵⁰⁹

Zij zijn verantwoordelijk voor de nadelen spruitende:

1°. Uit hun nalatigheid in het doen van tijdige en nauwkeurige overschrijvingen, inschrijvingen, melding van beperkende bedingen, en van aantekeningen, welke te hun kantoor gevorderd zijn;

2°. Uit het verzuim om in hun getuigschriften melding te maken van een of meer bestaande inschrijvingen, tenzij, in het laatste geval, de misslag voortkwam uit onvoldoende opgave, die hun niet zou kunnen worden ten laste gelegd;

3°. Uit doorhalingen gedaan zonder dat de stukken, bij artikel 1224 vermeld, aan hen zijn overgelegd;

4°. Uit het verzuim van de opgave, bij het tweede lid van het vorige artikel vermeld.

⁵⁰⁹ Gew. bij G.B. 1924 no. 30.

Artikel 1251⁵¹⁰

Vervallen.

Artikel 1252

Het onroerend goed, te welk aanzien de bewaarder, in zijn getuigschrift, één of meer ingeschreven lasten mocht verzuimd hebben op te geven, is van die lasten niet ontheven; behoudens de verantwoordelijkheid van de bewaarder jegens degene, die het getuigschrift, waarin de mislag heeft plaats gehad, verlangd heeft, en onverminderd het verhaal van de bewaarder op de schuldeisers, die onverschuldigde betaling hebben genoten.

Artikel 1253

In geen geval mogen de bewaarders der hypotheeken weigeren of vertragen om akten, waarbij de eigendom wordt overgedragen, over te schrijven, hypothecaire rechten in te schrijven, inzage van hun registers te geven, of verzochte getuigschriften af te geven, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten jegens de partijen; te welken einde, op verzoek van hen die zulks begeren, door een notaris of deurwaarder, met twee getuigen, een verslag van de bewaarder zijn weigering of vertraging zal worden opgemaakt.

⁵¹⁰ Vervallen bij G.B. 1924 no. 30.

Burgerlijk Wetboek

Boek III

**DERDE BOEK
VAN VERBINTENISSEN**

**EERSTE TITEL
VAN VERBINTENISSEN IN HET ALGEMEEN**

**EERSTE AFDELING
ALGEMENE BEPALINGEN**

Artikel 1254

Alle verbintenissen ontstaan, of uit overeenkomst, of uit de wet.

Artikel 1255

Zij strekken om iets te geven, te doen, of niet te doen.

**TWEEDE AFDELING
VAN VERBINTENISSEN OM IETS TE GEVEN**

Artikel 1256

In de verbintenis om iets te geven is begrepen de verplichting om de zaak te leveren, en voor derzelve behoud, tot op het tijdstip der levering, als een goed huisvader te zorgen.

Deze laatste verplichting is meer of minder uitgestrekt ten aanzien van zekere overeenkomsten, waarvan de gevolgen te dezen opzichte in de titels daartoe betrekkelijk aangewezen worden.

Artikel 1257⁵¹¹

De schuldenaar is jegens de schuldeiser tot vergoeding van kosten, schade en interesten gehouden, indien hij zich in de onmogelijkheid heeft gesteld om de zaak te leveren, of voor derzelve behoud niet behoorlijk heeft gewaakt.

Artikel 1258

Bij een verbintenis om een bepaalde zaak te geven, is deze voor rekening van de schuldeiser, van het oogenblik der verbintenis. Bij nalatigheid van de schuldenaar om de zaak te leveren, is deze, van het oogenblik dier nalatigheid, voor zijn rekening.

Artikel 1259

De schuldenaar wordt in gebreke gesteld, hetzij door een bevel of andere soortgelijke akte, hetzij uit kracht der verbintenis zelf, wanneer deze medebrengt dat de schuldenaar in gebreke zal zijn, door het enkel verloop van de bepaalde termijn.

DERDE AFDELING

⁵¹¹ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

VAN VERBINTENISSEN OM IETS TE DOEN, OF NIET TE DOEN

Artikel 1260

Alle verbintenissen om iets te doen, of niet te doen, worden opgelost in vergoeding van kosten, schade en interesten, ingeval de schuldenaar niet aan zijn verplichting voldoet.

Artikel 1261

Niettemin heeft de schuldeiser het recht om de vernietiging te vorderen van hetgeen strijdig met de verbintenis verricht is, en hij kan zich door de rechter doen machtigen om, ten koste van de schuldenaar, het gedane te doen vernietigen; onverminderd de vergoeding van kosten, schade en interesten, indien daartoe gronde bestaan.

Artikel 1262

De schuldeiser kan ook, in geval de verbintenis niet ten uitvoer wordt gebracht, gemachtigd worden om zelf die verbintenis te doen uitvoeren ten koste van de schuldenaar.

Artikel 1263

Indien de verbintenis bestaat in iets niet te doen, is degene, die daartegen handelt, uithoofde van die overtreding alleen, gehouden tot vergoeding van kosten, schade en interesten.

VIERDE AFDELING VAN DE VERGOEDING VAN KOSTEN, SCHADE EN INTERESTEN, VOORT- SPRUITENDE UIT HET NIET NAKOMEN VAN EEN VERBINTENIS

Artikel 1264

Vergoeding van kosten, schade en interesten, voortspruitende uit het niet nakomen van een verbintenis, is dan eerst verschuldigd, wanneer de schuldenaar, na in gebreke te zijn gesteld, nalatig blijft om die verbintenis te vervullen, of indien hetgeen de schuldenaar verplicht was te geven of te doen, slechts kon gegeven of gedaan worden binnen zekere tijd, welke hij heeft laten voorbijgaan.

Artikel 1265

De schuldenaar moet, indien daartoe gronden bestaan, veroordeeld worden tot vergoeding van kosten, schade en interesten, zo dikwijls hij niet bewijzen kan, dat het niet uitvoeren of het niet tijdig uitvoeren van de verbintenis voorkomt uit een vreemde oorzaak, die hem niet kan worden toegerekend, al heeft er ook geen kwade trouw van zijn zijde plaats gehad.

Artikel 1266

Geen vergoeding van kosten, schade en interesten heeft plaats, indien de schuldenaar door overmacht of door toeval verhinderd is geworden om iets te geven of te doen, waartoe hij verplicht was, of iets gedaan heeft, hetwelk hem verboden was.

Artikel 1267

De vergoeding van kosten, schade en interesten, welke de schuldeiser recht heeft te vorderen, bestaat, in het algemeen, in het verlies hetwelk hij heeft geleden, en in de winst welke hij heeft moeten derven, behoudens de hierna vermelde uitzonderingen en wijzigingen.

Artikel 1268

De schuldenaar is slechts gehouden tot vergoeding der kosten, schade en interesten, welke men voorzien heeft of heeft kunnen voorzien, ten tijde van het aangaan van de verbintenis, tenzij het aan zijn arglist te wijten zij, dat de verbintenis niet is nagekomen.

Artikel 1269

Zelfs indien het niet nakomen van de verbintenis te wijten is aan de arglist van de schuldenaar, moet de vergoeding van kosten, schade en interesten, ten opzichte van de door de schuldeiser geleden schade en de winstderving, alleen datgene bevatten, hetwelk een onmiddellijk en dadelijk gevolg is van het niet nakomen van de verbintenis.

Artikel 1270

Indien bij de verbintenis bepaald is, dat degene, die in gebreke blijft om deze na te komen, bijwege van schadevergoeding, een zekere som zal betalen, kan aan de andere partij geen meerdere noch mindere som worden toegewezen.

Artikel 1271⁵¹²

In verbintenissen die alleen betrekkelijk zijn tot de betaling van een zekere geldsom, bestaat de vergoeding van kosten, schade en interesten, uit vertraging in de uitvoering voortkomende, alleen in de bij wet bepaalde interessen, behoudens bijzondere voorschriften bij wet gemaakt.

Die vergoeding van kosten, schade en interesten is verschuldigd, zonder dat de schuldeiser enig verlies behoeft te bewijzen.

Zij is alleen verschuldigd van de dag, dat deze in rechten gevorderd is, uitgezonderd de gevallen, waarin de wet die van rechtswege doet lopen.

Artikel 1272

Vervallen interesten van hoofdsommen kunnen wederom interesten opbrengen, hetzij tengevolge van een gerechtelijke aanvraag, hetzij krachtens een bijzondere overeenkomst, mits de aanvraag of de overeenkomst loopt over interesten ten minste voor een geheel jaar verschuldigd.

Artikel 1273

Niettemin brengen vervallen inkomsten, als pacht- en huurpenningen, altyddurende of lijfrenten, interesten voort van de dag, dat de eis gedaan of de overeenkomst gesloten is.

Dezelfde regel is toepasselijk op teruggaven van vruchten en op interesten, die door een derde aan de schuldeiser tot ontlasting van de schuldenaar betaald zijn.

VIJFDE AFDELING VAN VOORWAARDELIJKE VERBINTENISSEN

⁵¹² Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

VOORWAARDELIJKE VERBINTENISSEN

Artikel 1274

Een verbintenis is voorwaardelijk, wanneer men deze doet afhangen van een toekomstige en onzekere gebeurtenis, hetzij door de verbintenis op te schorten, tot zodanige gebeurtenis plaats heeft, hetzij door de verbintenis te doen vervallen, naarmate de gebeurtenis al of niet voorvalt.

Artikel 1275

Alle voorwaarden om iets te doen, dat onmogelijk, met de goede zeden strijdig, of bij de wet verboden is, zijn nietig, en maken de overeenkomst, die men daarvan heeft doen afhangen, van onwaarde.

Artikel 1276

De voorwaarde om iets niet te doen, hetwelk onmogelijk is, maakt de verbintenis, onder die voorwaarde aangegaan, niet van onwaarde.

Artikel 1277

Alle verbintenissen zijn nietig, indien derzelve vervulling alleen afhangt van de wil van degene, die verbonden is. Indien echter de verbintenis afhangt van een daad, waarvan de vervulling in zijn macht staat, en die daad heeft plaats gehad, is de verbintenis van kracht.

Artikel 1278

Alle voorwaarden moeten vervuld worden op zodanige wijze, als partijen waarschijnlijk gewild en verstaan hebben.

Artikel 1279

Indien een verbintenis afhangt van de voorwaarde, dat zekere gebeurtenis binnen een bepaalde tijd zal plaats hebben, wordt de voorwaarde gehouden te ontbreken, indien de tijd verlopen is, zonder dat de gebeurtenis heeft plaats gehad.

Bijaldien de tijd niet bepaald is, kan de voorwaarde altijd vervuld worden, en wordt deze niet gehouden te ontbreken, voordat het zeker is, dat de gebeurtenis geen plaats zal hebben.

Artikel 1280

Indien een verbintenis afhangt van de voorwaarde, dat zekere zaak binnen een bepaalde tijd niet zal gebeuren, is die voorwaarde vervuld, indien de tijd verlopen is, zonder dat de bedoelde zaak gebeurd is. De voorwaarde is insgelijks vervuld, indien het, vóór het verloop van die tijd, zeker is, dat de gebeurtenis geen plaats zal hebben; doch wanneer er geen tijd is bepaald, is de voorwaarde niet vervuld voordat het zeker is dat de bedoelde zaak niet zal gebeuren.

Artikel 1281

De voorwaarde wordt gehouden voor vervuld, indien de schuldenaar, die zich onder deze verbonden heeft, de vervulling der voorwaarde heeft verhinderd.

Artikel 1282

Indien de voorwaarde vervuld is, werkt zij achteruit tot de tijd, waarop de verbintenis is geboren.

Bij overlijden van de schuldeiser vóór de vervulling van de voorwaarde, gaan mitsdien deszelfs rechten over op zijn erfgenamen.

Artikel 1283

De schuldeiser kan, vóór de vervulling van de voorwaarde, alle middelen in het werk stellen, welke tot bewaring van zijn recht noodzakelijk zijn.

Artikel 1284

Een verbintenis onder een opschortende voorwaarde is de zodanige, welke afhangt, of van een toekomstige en onzekere gebeurtenis, of van een reeds gebeurde, doch aan partijen nog onbekende zaak.

In het eerste geval, kan de verbintenis niet worden ten uitvoer gebracht, dan nadat de gebeurtenis heeft plaats gehad; in het tweede geval is de verbintenis van kracht, van de dag af dat deze is ontstaan.

Artikel 1285

Indien de verbintenis van een opschortende voorwaarde afhangt, blijft de zaak, die het onderwerp der verbintenis uitmaakt, voor rekening van de schuldenaar, die slechts verbonden is om deze te leveren, wanneer de voorwaarde vervuld is.

Indien de zaak geheel en al is verloren gegaan buiten toedoen van de schuldenaar, blijft er, noch van de een, noch van de andere zijde, enige verbintenis bestaan.

Indien de zaak buiten toedoen van de schuldenaar in waarde is verminderd, heeft de schuldeiser de keus om, of de verbintenis te verbreken, of de zaak te eisen in de staat, waarin deze zich bevindt, zonder enige vermindering van de uitgeloofde prijs.

Indien de zaak door toedoen van de schuldenaar in waarde is verminderd, is de schuldeiser gerechtigd om, of de verbintenis te verbreken, of de zaak te eisen in de staat, waarin deze zich bevindt, met vergoeding van kosten, schade en interesten.

Artikel 1286⁵¹³

Een ontbindende voorwaarde is de zodanige, welke, na haar vervulling, de verbintenis doet ophouden, en de zaken weder tot de vorige stand doet terugkeeren, evenals of er geen verbintenis bestaan had.

Deze voorwaarde schort de nakoming van de verbintenis niet op; alleen verplicht zij de schuldeiser, om hetgeen hij ontvangen heeft terug te geven, ingeval de bij de voorwaarde bedoelde gebeurtenis standgrijpt.

Artikel 1287

De ontbindende voorwaarde wordt altijd voorondersteld in wederkerige overeenkomsten plaats te grijpen, ingeval een der partijen aan haar verplichting niet voldoet.

In dat geval is de overeenkomst niet van rechtswege ontbonden, maar moet de ontbinding in rechte gevraagd worden.

Deze aanvraag moet ook plaats hebben, zelfs indien de ontbindende voorwaarde wegens het niet nakomen van de verplichting in de overeenkomst mocht zijn uitgedrukt.

Indien de ontbindende voorwaarde niet in de overeenkomst is uitgedrukt, staat het de rechter vrij om, naar gelang der omstandigheden, aan de verweerder, op deszelfs verzoek, een termijn te gunnen om alsnog aan zijn verplichting te voldoen, welke termijn echter de tijd van één maand niet mag tebovengaan.

⁵¹³ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Artikel 1288

Degene, te wiens opzichte de verbintenis niet is nagekomen, heeft de keus om, of de andere partij, indien zulks mogelijk is, tot de nakoming van de overeenkomst te noodzaken, of derzelve ontbinding te vorderen met vergoeding van kosten, schade en interesten.

ZESDE AFDELING VAN VERBINTENISSEN MET TIJDSBEPALING

Artikel 1289

Een tijdsbepaling schort de verbintenis niet op, maar slechts haar uitvoering.

Artikel 1290

Hetgeen slechts op tijd verschuldigd is, kan niet geëist worden, voordat de vervaltijd verschenen is; maar hetgeen vooraf betaald is, kan niet worden teruggevorderd.

Artikel 1291

Een tijdsbepaling wordt altijd voorondersteld bepaald te zijn ten voordele van de schuldenaar, tenzij uit de aard van de verbintenis zelf, of uit de omstandigheden mocht blijken, dat de tijdsbepaling ten voordele van de schuldeiser is geschied.

Artikel 1292⁵¹⁴

De schuldenaar kan het voorrecht van een bijgevoegde tijdsbepaling niet meer invoeren, wanneer hij in staat van faillissement verklaard is, of door zijn toedoen de door hem ten behoeve van de schuldeiser gestelde zekerheid is verminderd.

ZEVENDE AFDELING VAN ALTERNATIEVE VERBINTENISSEN OF VAN VERBINTENISSEN DIE TER KEUZE VAN EEN DER PARTIJEN STAAN

Artikel 1293

In alternatieve verbintenissen wordt de schuldenaar bevrijd door de levering van één der beide zaken, welke in de verbintenis vervat zijn; maar hij kan de schuldeiser niet noodzaken om een gedeelte van de een, en een gedeelte van de andere te ontvangen.

Artikel 1294

De keus behoort aan de schuldenaar, indien deze niet uitdrukkelijk aan de schuldeiser is toegestaan.

Artikel 1295

Een verbintenis is zuiver en eenvoudig, schoon dezelve ter keuze of op een alternatieve wijze is aangegaan, indien een der beide beloofde zaken geen onderwerp van verbintenis kon uitmaken.

⁵¹⁴ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

Artikel 1296

Een alternatieve verbintenis is zuiver en eenvoudig, indien een der beloofde zaken verloren gaat, of zelfs door toedoen van de schuldenaar niet meer kan geleverd worden. De waarde van die zaak kan niet in derzelve plaats worden aangeboden. Indien beide zaken zijn verloren gegaan, en de schuldenaar oorzaak is van het vergaan van een van beide, moet hij de waarde betalen van die zaak, welke het laatst is te niet gegaan.

Artikel 1297

Indien in de gevallen, bij het voorgaande artikel vermeld, de keus aan de schuldeiser is gelaten, en een der zaken slechts verloren is gegaan, moet de schuldeiser, indien zulks buiten toedoen van de schuldenaar geschied is, de zaak hebben, die overgebleven is; indien het door toedoen van de schuldenaar geschied is, kan de schuldeiser of de overgebleven zaak vorderen, of de waarde van die welke verloren is gegaan.

Ingeval beide zaken zijn vergaan, kan de schuldeiser, indien zulks ten aanzien van beide, of zelfs van een derzelve, aan de schuld van de schuldenaar is toe te schrijven, de waarde van de ene of van de andere vorderen, naar zijn keus.

Artikel 1298

Dezelfde beginselen gelden, zowel in het geval dat meer dan twee zaken in de verbintenis zijn begrepen, als dat de verbintenis bestaat in iets te doen of niet te doen.

ACHTSTE AFDELING VAN SOLIDAIRE OF HOOFDELIJKE VERBINTENISSEN

Artikel 1299⁵¹⁵

Een hoofdelijke of solidaire verbintenis heeft tussen verscheidene schuldeisers plaats, wanneer de titel uitdrukkelijk aan ieder van hen het recht geeft om de voldoening der gehele schuld te eisen, in dier voege dat de betaling, aan een van hun gedaan, de schuldenaar bevrijdt, ofschoon ook de verbintenis uit haar aard tussen de onderscheidene schuldeisers splitsbaar en deelbaar mocht zijn.

Artikel 1300

Het staat aan de keus van de schuldenaar om de een of andere van de schuldeisers te voldoen, zolang hij niet door een van hen in rechte is aangesproken.

Niettemin bevrijdt de kwijtschelding, door een der hoofdelijke schuldeisers gedaan, de schuldenaar niet verder dan voor het aandeel van die schuldeiser.

Artikel 1301

Er heeft hoofdelijke verbintenis van de zijde der schuldenaren plaats, wanneer zij allen verplicht zijn tot een en dezelfde zaak, zodat elk van hun voor het geheel kan worden aangesproken, en de voldoening, door een van hen geschied, de overige schuldenaars ten aanzien van de schuldeiser bevrijdt.

Artikel 1302

Een verbintenis kan hoofdelijk zijn, alhoewel een der schuldenaren op een andere wijze,

⁵¹⁵ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

dan de overige, tot voldoening derzelfde zaak mocht verplicht zijn, bij voorbeeld, indien de een slechts voorwaardelijk verbonden is, terwijl de verbintenis van de andere zuiver en eenvoudig is, of indien de een een tijdsbepaling heeft bedongen, welke aan de andere niet is toegestaan.

Artikel 1303

Geen verbintenis wordt voorondersteld hoofdelijk te zijn, tenzij zulks uitdrukkelijk bepaald is.

Deze regel lijdt alleen uitzondering in de gevallen, waarin een verbintenis uit kracht van een wetsbepaling voor hoofdelijk gehouden wordt.

Artikel 1304

De schuldeiser van een hoofdelijke verbintenis kan diegene der schuldenaren aanspreken, welke hij verkiest, zonder dat deze hem het voorrecht van schuldsplitsing kan tegenwerpen.

Artikel 1305

De vervolgingen, tegen een der schuldenaren gericht, beletten de schuldeiser niet om ook tegen de overige zijn recht te doen gelden.

Artikel 1306

Indien de verschuldigde zaak mocht vergaan door toedoen van een of meer der hoofdelijke schuldenaren, of nadat deze in gebreke waren gesteld, zijn de overige medeschuldenaren niet ontheven van de verplichting om de waarde der zaak te betalen; doch zijn deze niet gehouden tot vergoeding van kosten, schade en interesten.

De schuldeiser kan alleen de vergoeding van kosten, schade en interesten verhalen, zowel op de schuldenaren, door wiens toedoen de zaak is verloren gegaan, als op degenen, die in de voldoening nalatig zijn geweest.

Artikel 1307

De eis tot betaling van interesten, tegen een der hoofdelijke schuldenaren gedaan, maakt dat de interesten ook lopen ten aanzien van al de overige.

Artikel 1308

Een hoofdelijke mede-schuldenaar, in rechte door de schuldeiser aangesproken zijnde, kan zich bedienen van alle exceptiën, die uit de aard der verbintenis voortvloeien, en van alle, die hem persoonlijk eigen zijn, mitsgaders van alle de zodanige, welke aan alle de medeschuldenaren gemeen zijn.

Hij kan zich niet bedienen van zodanige exceptiën, die enkel aan de personen van sommige der overige mede-schuldenaren eigen zijn.

Artikel 1309

Indien een der schuldenaren de enige erfgenaam wordt van de schuldeiser, of indien de schuldeiser de enige erfgenaam wordt van een der schuldenaren, doet deze schuldvermenging de hoofdelijke schuld niet vervallen, dan alleen voor zoveel het aandeel van die schuldenaar of schuldeiser betreft.

Artikel 1310

De schuldeiser, in de verdeling van de schuld ten aanzien van een der mede-schuldenaren toegestemd hebbende, behoudt zijn hoofdelijke vordering tegen de overige, doch onder aftrek van het aandeel van de schuldenaar, welke hij van de hoofdelijke verbintenis ontslagen heeft.

Artikel 1311

Een schuldeiser, die het aandeel van een der schuldenaren afzonderlijk ontvangt, zonder bij de kwijting zijn hoofdelijk recht, of zijn rechten in het algemeen, voor te behouden, doet geen afstand van zijn hoofdelijk recht, dan alleen met betrekking tot deze schuldenaar.

Een schuldeiser wordt niet geacht de schuldenaar van zijn hoofdelijke verbintenis te hebben ontslagen, indien hij van denzelfden een gelijke som ontvangt, als zijn aandeel in de schuld bedraagt, indien de kwijting niet met zoveel woorden inhoudt, dat het ontvangene voor zijn aandeel strekken zal.

Hetzelfde geldt ook omtrent de eis tegen een der mede-schuldenaren enkel voor zijn aandeel gedaan, zolang deze schuldenaar in de eis niet heeft toegestemd, of daarop geen rechterlijke veroordeling gevolgd is.

Artikel 1312

Een schuldeiser, die afzonderlijk en zonder voorbehouding het aandeel van een der mede-schuldenaren in achterstallige renten of interesten van een schuld ontvangt, verliest zijn hoofdelijk recht slechts ten aanzien der vervallen renten of interesten, en niet ten opzichte van degene, welke nog vervallen moeten, of van de hoofdsom, tenzij de afzonderlijke betaling gedurende tien achtereenvolgende jaren mocht hebben plaats gehad.

Artikel 1313

Een verbintenis, schoon hoofdelijk zijnde ten aanzien van de schuldeiser, is nochtans van rechtswege deelbaar tussen de schuldenaren, welke onder elkaar niet verder dan ieder voor zijn aandeel verbonden zijn.

Artikel 1314⁵¹⁶

De mede-schuldenaar van een hoofdelijke verbintenis, die de gehele schuld voldaan heeft, kan van de overige niet meer terugvorderen, dan het aandeel van ieder van hun bedraagt.

Indien een van hen onvermogen is om te betalen, wordt het verlies, door zijn onvermogen veroorzaakt, pons-pons-gelijke verdeeld tussen de overige schuldenaren, die betalen kunnen, en degene, die de schuld voldaan heeft.

Artikel 1315

In geval de schuldeiser een der schuldenaren van deszelfs hoofdelijke verbintenis heeft ontslagen en een of meer der overige schuldenaren onvermogen zijn geworden, wordt het aandeel der onvermogenen pons-pons-gelijke omgeslagen over al de schuldenaren, zelfs over degenen, die bevorens van de hoofdelijke verbintenis zijn ontslagen.

Artikel 1316

Indien de zaak, waarvoor verscheidene personen zich als hoofdelijke mede-schuldenaren hebben verbonden, slechts een van hen aangaat, zijn zij wel ieder voor het geheel aan de schuldeiser verbonden, maar onder elkaar worden zij beschouwd als borgen voor degene, wie de

⁵¹⁶ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

zaak betreft, en moeten dienvolgens door dezelve worden schadeloos gesteld.

NEGENDE AFDELING VAN DEELBARE EN ONDEELBARE VERBINTENISSEN

Artikel 1317

Een verbintenis is deelbaar of ondeelbaar, naarmate deze tot onderwerp heeft, of een zaak die in de levering, of een daad die in de uitvoering al of niet vatbaar is, hetzij voor lichamelijke, hetzij voor onlichamelijke verdeling.

Artikel 1318⁵¹⁷

Een verbintenis is ondeelbaar, ofschoon de zaak of daad, welke zij tot onderwerp heeft, uit haar aard deelbaar is, indien de strekking van de verbintenis deze niet vatbaar maakt voor een gedeeltelijke uitvoering.

Artikel 1319

Het hoofdelijke van een verbintenis geeft aan dezelve geenszins het kenmerk van ondeelbaarheid.

Artikel 1320

De verbintenis, die voor verdeling vatbaar is, moet tussen de schuldenaar en de schuldeiser worden ten uitvoer gebracht, even als of deze ondeelbaar was; de deelbaarheid is slechts van toepassing ten opzichte van hun erfgenamen, die de schuld niet kunnen vorderen, of die niet verplicht zijn deze te voldoen, dan alleen voor het aandeel, waarvan zij erfgenamen zijn, of waartoe zij gehouden zijn als vertegenwoordigende de schuldeiser of de schuldenaar.

Artikel 1321

Het beginsel, in het vorige artikel vastgesteld, lijdt uitzondering opzichtelijk de erfgenamen van de schuldenaar:

- 1°. In geval het een hypothekaire schuld betreft;
- 2°. Wanneer de schuld in een bepaalde zaak bestaat;
- 3°. Ten opzichte van een alternatieve schuld van zaken, ter keuze van de schuldenaar, indien een der zaken ondeelbaar is;
- 4°. Indien bij de titel een der erfgenamen alleen met de uitvoering der verbintenis belast is;
- 5°. Indien, hetzij uit de aard van de verbintenis, hetzij van de zaak die daarvan het onderwerp uitmaakt, hetzij uit het oogmerk hetwelk men zich in de overeenkomst heeft voorgesteld, blijkbaar is, dat het de bedoeling der handelende partijen geweest is, dat de schuld niet bij gedeelten zouden kunnen voldaan worden.

In de drie eerste gevallen kan de erfgenaam, die in het bezit is van de verschuldigde zaak, of van het goed dat voor de schuld met hypotheek belast is, voor het geheel vervolgd worden op de verschuldigde zaak, of op het met hypotheek bezwaarde goed, behoudens zijn verhaal op zijn mede-erfgenamen.

In het vierde geval kan de erfgenaam, die alleen met de schuld belast is, en in het vijfde geval kan ook ieder erfgenaam voor het geheel worden vervolgd, behoudens het verhaal van laatstgemelde op zijn mede-erfgenamen.

⁵¹⁷ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Artikel 1322

Een ieder van degene, die gezamenlijk tot een ondeelbare schuld verplicht zijn, is voor het geheel derzelve aansprakelijk, alware het ook dat de verbintenis niet hoofdelijk mocht zijn aangegaan.

Artikel 1323

Hetzelfde geldt ook omtrent de erfgenamen van degene, die tot een zodanige verbintenis gehouden is.

Artikel 1324

Ieder erfgenaam van de schuldeiser kan de uitvoering van een ondeelbare verbintenis in derzelve geheel vorderen.

Geen van hun alleen mag de gehele schuld kwijtschelden, noch de waarde ontvangen in plaats van de zaak.

Indien slechts een der erfgenamen de schuld heeft kwijtgescholden, of de waarde der zaak ontvangen, mag zijn mede-erfgenaam de ondeelbare zaak niet vorderen, tenzij in rekening brengende het aandeel van de mede-erfgenaam, die de schuld kwijtgescholden of de waarde ontvangen heeft.

TIENDE AFDELING VAN VERBINTENISSEN ONDER BEDING VAN STRAF OF POENALITEIT

Artikel 1325

Het beding van straf is zodanige bepaling, waarbij iemand tot zekerheid van de uitvoering een verbintenis tot iets bepaalds verplicht is, ingeval deze niet nagekomen wordt.

Artikel 1326

De nietigheid der hoofdverbintenis maakt ook het beding van straf nietig.

De nietigheid van het beding van straf heeft geenszins die der hoofdverbintenis ten gevolge.

Artikel 1327

De schuldeiser kan, in plaats van de straf te vorderen tegen de schuldenaar, die in gebreke is, de nakoming der hoofdverbintenis eisen.

Artikel 1328

De bepaling van straf strekt in plaats van vergoeding van kosten, schade en interesten, welke de schuldeiser lijdt uit hoofde van het niet nakomen van de hoofdverbintenis.

Hij kan niet tegelijk de hoofdschuld en de straf vorderen, tenzij de laatstgenoemde enkel op de eenvoudige vertraging mocht gesteld zijn.

Artikel 1329

Hetzij de oorspronkelijke verbintenis al of niet een tijdsbepaling bevatte, binnen welke

deze moest uitgevoerd zijn, is de straf niet verbeurd dan wanneer degene, die verbonden is om iets te geven, of om iets te ontvangen, of wel om iets te doen, daarin nalatig gebleven is.

Artikel 1330

De straf kan door de rechter gewijzigd worden, indien de hoofdverbintenis voor een gedeelte is vervuld.

Artikel 1331

Indien de oorspronkelijke verbintenis, met bepaling van straf, een ondeelbare zaak betreft, is de straf verschuldigd door de overtreding van een enkele der erfgenamen van de schuldenaar, en deze kan gevorderd worden, hetzij voor het geheel van degene, die tegen de verbintenis gehandeld heeft, hetzij van ieder der mede-erfgenamen voor zijn aandeel, behoudens derzelver verhaal op degene, die veroorzaakt heeft dat de straf verbeurd is; alles onverminderd de rechten der hypothekaire schuldeisers.

Artikel 1332

Indien de oorspronkelijke verbintenis, onder bepaling van straf, deelbaar is, wordt de straf slechts verbeurd door degene der erfgenamen van de schuldenaar, die tegen deze verbintenis handelt, en alleen voor zoverre zijn aandeel in de hoofdverbintenis betreft, zonder dat er enige rechtsvordering kan bestaan tegen degenen, die de verbintenis hebben nagekomen.

Deze regel lijdt uitzondering, wanneer het beding van straf bijgevoegd is met het oogmerk, dat de voldoening niet bij gedeelten zouden kunnen geschieden, en een der mede-erfgenamen de nakoming der verbintenis in derzelver geheel verhinderd heeft; in dit geval kan de straf van deze laatstgemelde voor het geheel geëist worden, en van de overige mede-erfgenamen slechts voor hun aandeel, behoudens hun recht van verhaal.

Artikel 1333⁵¹⁸

Indien een deelbare hoofdverbintenis, onder bepaling van een ondeelbare straf, slechts ten dele is nagekomen, wordt de straf, ten aanzien der erfgenamen van de schuldenaar, vervangen door een vergoeding van kosten, schade en interesten.

TWEEDE TITEL VAN VERBINTENISSEN, DIE UIT CONTRACT OF OVEREENKOMST ZIJN GEBOREN

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1334

Een overeenkomst is een handeling, waarbij een of meer personen zich jegens een of meer andere verbinden.

⁵¹⁸ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Artikel 1335⁵¹⁹

Een overeenkomst wordt aangegaan om niet, of onder een bezwarende titel.
De overeenkomst om niet is de zodanige, waarbij de een partij aan de andere, zonder enige baat, een voordeel toekent.

Een overeenkomst onder een bezwarende titel is een zodanig, welke ieder der partijen in de verplichting brengt om iets te geven, te doen of niet te doen.

Artikel 1336

In het algemeen, kan niemand zich op zijn eigen naam verbinden, of iets bedingen, dan voor zich zelven.

Artikel 1337

Niettemin kan men zich voor een derde sterk maken of instaan, door te beloven dat deze iets doen zal, behoudens de vordering tot schadevergoeding tegen degene, die voor een derde ingestaan, of beloofd heeft dezelve iets te doen bekrachtigen, indien deze derde weigert om de verbintenis na te komen.

Artikel 1338⁵²⁰

Men kan ook ten behoeve van een derde iets bedingen, wanneer een beding, hetwelk men voor zichzelf maakt, of een gift, die men aan een ander doet, zulk een voorwaarde bevat.

Die zodanig een beding gemaakt heeft, kan hetzelfde niet meer herroepen, indien die derde verklaard heeft daarvan te willen gebruik maken.

Artikel 1339

Men wordt voorondersteld bedongen te hebben voor zich zelf, en voor zijn erfgenamen en rechtverkrijgende, tenzij het tegendeel uitdrukkelijk bepaald is, of uit de aard der overeenkomst mocht voortvloeien.

Artikel 1340⁵²¹

Alle overeenkomsten, hetzij deze een eigen benaming hebben, hetzij deze onder geen bijzondere benaming bekend zijn, zijn onderworpen aan algemene regelen, welke het onderwerp van deze en van de vorige titel uitmaken.

TWEDE AFDELING VAN DE VOORWAARDE, WELKE VEREISCHT WORDEN TOT DE BESTAANBAARHEID DER OVEREENKOMSTEN

Artikel 1341

Tot de bestaanbaarheid der overeenkomsten worden vier voorwaarden vereist:

- 1°. de toestemming van degenen, die zich verbinden;
- 2°. de bekwaamheid om een verbintenis aan te gaan;
- 3°. een bepaald onderwerp;
- 4°. een geoorloofde oorzaak.

⁵¹⁹ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁵²⁰ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁵²¹ Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

Artikel 1342

Geen toestemming is van waarde, indien deze door dwaling is gegeven, door geweld afgeperst, of door bedrog verkregen.

Artikel 1343

Dwaling maakt geen overeenkomst nietig, dan wanneer deze plaats heeft omtrent de zelfstandigheid der zaak, welke het onderwerp der overeenkomst uitmaakt.

Dwaling is geen oorzaak van nietigheid, indien zij alleen plaats heeft omtrent de persoon, met wie men voornemens is te handelen, tenzij de overeenkomst voornamelijk uit aanmerking van deze persoon zij aangegaan.

Artikel 1344

Geweld, gepleegd tegen degene, die een verbintenis heeft aangegaan, levert grond op tot nietigheid der overeenkomst, ook dan wanneer hetzelfde gepleegd is door een derde, ten wiens behoeve de overeenkomst niet gemaakt is.

Artikel 1345

Geweld heeft plaats, wanneer hetzelfde van zodanige aard is om op een redelijk mens indruk te maken, en wanneer het hem de vrees kan inboezemen, dat hij zijn persoon of zijn vermogen aan een aanmerkelijk en dadelijk aanwijzend nadeel zou blootstellen.

In het beoordelen daarvan, moet men achtslaan op de ouderdom, de kunnen en de stand der personen.

Artikel 1346

Geweld maakt een overeenkomst nietig, niet alleen wanneer hetzelfde gepleegd is jegens een der handelende partijen, maar ook jegens derzelve echtgenoot, of bloedverwanten in de opgaande of de nederdalende linie.

Artikel 1347

De vrees alleen uit eerbied jegens vader, moeder of andere bloedverwanten in de opgaande linie voortkomende, zonder bijkomend geweld, is onvoldoende tot vernietiging der overeenkomst.

Artikel 1348

Men kan niet meer tegen een overeenkomst, uit hoofde van geweld, opkomen, indien na het ophouden van het geweld die overeenkomst is goedgekeurd, hetzij uitdrukkelijk, hetzij stilzwijgend, hetzij dat men de tijd, bij de wet bepaald om in zijn geheel hersteld te worden, hebben laten voorbijgaan.

Artikel 1349

Bedrog levert een grond op tot vernietiging van de overeenkomst, wanneer de kunstgrepen, door een der partijen gebezigd, van dien aard zijn, dat het klaarblijkelijk is, dat de andere partij zonder die kunstgrepen de verbintenis niet zou hebben aangegaan.

Bedrog wordt niet voorondersteld, maar moet bewezen worden.

Artikel 1350

Een ieder is bevoegd om verbintenissen aan te gaan, indien hij daartoe door de wet niet onbekwaam is verklaard.

Artikel 1351⁵²²

Onbekwaam om overeenkomsten te treffen zijn:

- 1°. minderjarigen;
- 2°. die onder curatele gesteld zijn;
- 3°. in de gevallen bij de wet voorzien, al degenen aan wie de wet het aangaan van zekere overeenkomsten verboden heeft.

Artikel 1352⁵²³

De bij het vorige artikel onbekwaam verklaarde personen kunnen mitsdien tegen hun verbintenissen opkomen in alle gevallen, waarin dat vermogen niet bij de wet is uitgesloten.

De personen, die bekwaam zijn om zich te verbinden, kunnen zich geenszins beroepen op de onbekwaamheid van minderjarigen en onder curatele gestelden, met welke zij gehandeld hebben.

Artikel 1353

De zaken, welke in de handel zijn, kunnen alleen het onderwerp van overeenkomsten uitmaken.

Artikel 1354

Een overeenkomst moet tot onderwerp hebben een zaak, welke ten minste ten aanzien van haar soort bepaald is.

De hoeveelheid der zaak kan onzeker zijn, mits die hoeveelheid naderhand kan worden bepaald of uitgemaakt.

Artikel 1355

Toekomstige zaken kunnen het onderwerp van een overeenkomst uitmaken.

Men kan echter geen afstand doen van een erfenis, die nog niet opengevallen is, noch over zodanig een nalatenschap enig beding aangaan, zelfs niet met toestemming van degene, over wiens nalatenschap gehandeld wordt; behoudens de bepalingen van de artikelen 222, 229 en 231.

Artikel 1356

Een overeenkomst, zonder oorzaak of uit een valse of ongeoorloofde oorzaak aangegaan, is krachteloos.

Artikel 1357

Indien er geen oorzaak is uitgedrukt, en er echter een geoorloofde aanwezig, of ook indien er een andere geoorloofde oorzaak dan de uitgedrukte bestaat, is niettemin de overeenkomst van kracht.

Artikel 1358

Een oorzaak is ongeoorloofd, wanneer deze bij de wet verboden is, of wanneer deze

⁵²² Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

⁵²³ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

strijdig is met de goede zeden of met de openbare orde.

DERDE AFDELING VAN HET GEVOLG DER OVEREENKOMSTEN

Artikel 1359

Alle wettelijk gemaakte overeenkomsten strekken degenen, die deze hebben aangeaan, tot wet.

Zij kunnen niet herroepen worden, dan met wederzijdsche toestemming, of uithoofde der redenen, welke de wet daartoe voldoende verklaart.

Zij moeten te goeder trouw worden ten uitvoer gebracht.

Artikel 1360

Overeenkomsten verbinden niet alleen tot datgene, hetwelk uitdrukkelijk bij deze bepaald is, maar ook tot al hetgeen, dat, naar de aard van deze overeenkomsten, door de billijkheid, het gebruik of de wet wordt gevorderd.

Artikel 1361

Overeenkomsten zijn alleen van kracht tussen de handelende partijen.

Deze kunnen aan derden niet ten nadele verstrekken; zij kunnen aan derden geen voordeel aanbrengen, dan alleen in het geval voorzien bij artikel 1338.

Artikel 1362⁵²⁴

Niettemin kan door ieder schuldeiser de nietigheid worden ingeroepen van alle door de schuldenaar onverplicht verrichte handelingen, hoe ook genaamd, waardoor de schuldeisers zijn benadeeld, mits bewezen worden, dat bij het verrichten van de handeling zowel de schuldenaar als degene met wie of te wiens behoeve hij handelde, de wetenschap bezat, dat daarvan benadeling van de schuldeisers het gevolg zou zijn.

Rechten door derden te goeder trouw verkregen op de goederen, die het voorwerp waren van de nietige handeling, worden geëerbiedigd.

Om de nietigheid van door de schuldenaar gedane handelingen om niet in te roepen, kan de schuldeiser volstaan met aan te tonen dat de schuldenaar op het oogenblik der handeling wist dat hij daardoor zijn schuldeisers benadeelde, onverschillig of de begiftigde die wetenschap al dan niet deelde.

VIERDE AFDELING VAN DE UITLEGGING DER OVEREENKOMSTEN

Artikel 1363

Indien de bewoordingen van een overeenkomst duidelijk zijn, mag men daarvan door uitlegging niet afwijken.

Artikel 1364

Indien de bewoordingen van een overeenkomst voor onderscheidene uitleggingen vatbaar zijn, moet men veeleer nagaan, welke de bedoeling der handelende partijen geweest is, dan zich aan de letterlijke zin der woorden binden.

⁵²⁴ Gew. bij G.B. 1914 no. 27.

Artikel 1365

Indien een beding voor tweeërlei zin vatbaar is, moet men het veeleer opvatten in de zin, waarin hetzelfde van enige uitwerking kan zijn, dan in die, waarin hetgeen het minste gevolg zou kunnen hebben.

Artikel 1366

De bewoordingen voor tweeërlei zin vatbaar moeten opgevat worden in de zin, die met de aard van de overeenkomst het meest overeenstemt.

Artikel 1367

Hetgeen dubbelzinnig is, moet uitgelegd worden naar hetgeen gebruikelijk is in het land of op de plaats, alwaar de overeenkomst is aangegaan.

Artikel 1368

Bestendig gebruikelijke bedingen worden geacht stilzwijgend in de overeenkomst te zijn begrepen, schoon dezelve daarbij niet zijn uitgedrukt.

Artikel 1369

Alle bedingen, in een overeenkomst gemaakt, moeten in derzelver verband genomen, en het een door het andere uitgelegd worden; ieder derzelve moet in de zin worden opgevat welke het geheel beloop der overeenkomst medebrenkt.

Artikel 1370

Ingeval van twijfel wordt een overeenkomst uitgelegd ten nadele van degene, die iets bedongen, en ten voordele van hem, die zich verbonden heeft.

Artikel 1371

Hoe algemeen ook de bewoordingen zijn, waarin een overeenkomst aangegaan is, omvat deze echter alleen die zaken, waaromtrent blijkt, dat partijen voornemens waren te handelen.

Artikel 1372

Indien men in een overeenkomst een geval heeft uitgedrukt, om de verbintenis duidelijk te maken, wordt men niet geacht daardoor te hebben willen inkorten en beperken de naar rechten verbindende kracht, welke de overeenkomst in de niet-uitgedrukte gevallen heeft.

DERDE TITEL VAN VERBINTENISSEN, DIE UIT KRACHT DER WET GEBOREN WORDEN

Artikel 1373

De verbintenissen, die uit kracht der wet geboren worden, spruiten voort, of uit de wet alleen, of uit de wet tengevolge van 's mensen toedoen.

Artikel 1374

De verbintenissen, welke uit kracht der wet geboren worden tengevolge van 's mensen toedoen, vloeien voort, of uit een rechtmatige, of uit een onrechtmatige daad.

Artikel 1375

Wanneer iemand vrijwillig, zonder daartoe last te hebben bekomen, eens anders zaak met of zonder deszelfs weten waarneemt, verbindt hij zich daardoor stilzwijgend om de waarneming voort te zetten en te voltooien, tot dat degene, wiens belangen hij waarneemt, in staat is om in die zaak zelf te voorzien.

Hij moet zich insgelijks belasten met al hetgeen tot die zaak behoort.

Hij onderwerpt zich aan al de verplichtingen, welke hij zou hebben moeten nakomen, ingeval hij bij een uitdrukkelijke lastgeving was gemachtigd geworden.

Artikel 1376

Hij is verplicht met zijn beheer voort te gaan, al was het ook dat degene, wiens belangen hij waarneemt, mocht komen te overlijden voordat de zaak is teneinde gebracht, tot tijd en wijle de erfgenaam dit beheer op zich kan nemen.

Artikel 1377

Hij is gehouden opzichtelijk dat beheer de plichten van een goed huisvader te vervullen.

Niettemin is de rechter bevoegd om de vergoeding der kosten, schade en interesten, welke door schuld of nalatigheid des waarnemers mochten veroorzaakt zijn, te matigen, naar gelang der omstandigheden, die hem tot de waarneming der zaak bewogen hebben.

Artikel 1378

Degene, wiens belangen door een ander behoorlijk zijn waargenomen, is gehouden de verbintenissen, door de waarnemer in zijn naam aangegaan, na te komen, denzelven schadeloos te stellen wegens alle persoonlijke door hem aangegane verbintenissen, en aan hem alle nuttige of noodzakelijke gedane uitgaven te vergoeden.

Artikel 1379

Hij, die eens anders zaak zonder lastgeving heeft waargenomen, is tot geen loon gerechtigd.

Artikel 1380

Iedere betaling doet een schuld vooronderstellen; hetgeen zonder verschuldigd te zijn betaald is, kan terug gevorderd worden.

Ten opzichte van natuurlijke verbintenissen, waaraan men vrijwillig voldaan heeft, kan geen terugvordering vallen.

Artikel 1381

Die bij vergissing, of met zijn weten, iets ontvangen heeft, dat hem niet verschuldigd was, is verplicht het niet verschuldigde terug te geven aan degene, van wie hij hetzelfde ontvangen heeft.

Artikel 1382

Wanneer iemand, die bij vergissing meent schuldenaar te zijn, een schuld betaald heeft, is hij gerechtigd om het betaalde van de schuldeiser terug te vorderen.

Niettemin houdt dit recht op ingeval de schuldeiser, tengevolge van die betaling, de schuldbekentenis vernietigd heeft, behoudens het verhaal van degene, die betaald heeft, op de wezenlijke schuldenaar.

Artikel 1383

Degene, die te kwader trouw iets ontvangen heeft, hetgeen hem niet verschuldigd was, moet hetzelfde teruggeven met de interesten en vruchten, te rekenen van de dag van de betaling, en zulks onverminderd de vergoeding van kosten, schade en interesten, indien de zaak enige vermindering heeft ondergaan.

Indien de zaak vergaan is, al had zulks ook door toeval plaats gehad, is hij verplicht de waarde te betalen, met vergoeding van kosten, schade en interesten, tenzij hij kon bewijzen, dat de zaak insgelijks zou vergaan zijn, indien zij verbleven was onder degene, aan wie deze had moeten teruggegeven worden.

Artikel 1384

Die iets, hetwelk onverschuldigd te goeder trouw door hem ontvangen was, verkocht heeft, kan volstaan met de koopprijs terug te geven.

Indien hij de zaak te goeder trouw om niet heeft vervreemd, behoeft hij niets uit te keren.

Artikel 1385

Hij, aan wie de zaak is terug gegeven, is gehouden zelfs aan degene, die deze te kwader trouw bezeten heeft, alle noodzakelijke uitgaven te vergoeden, welke tot behoud der zaak zijn aangewend.

De bezitter is gerechtigd om de zaak zolang in zijn bezit te houden, totdat die uitgaven vergoed zijn.

Artikel 1386

Elke onrechtmatige daad, waardoor aan een ander schade wordt toegebracht, stelt degene, door wiens schuld die schade veroorzaakt is, in de verplichting om deze te vergoeden.

Artikel 1387

Een ieder is verantwoordelijk niet alleen voor de schade, welke hij door zijn daad, maar ook voor die, welke hij door zijn nalatigheid of onvoorzichtigheid veroorzaakt heeft.

Artikel 1388⁵²⁵

Men is niet alleen verantwoordelijk voor de schade, welke men door zijn eigen daad veroorzaakt, maar ook voor die, welke veroorzaakt is door de daad van personen, voor welke men aansprakelijk is, of door zaken, welke men onder zijn opzicht heeft.

De ouders of voogden zijn verantwoordelijk voor de schade, veroorzaakt door de minderjarige kinderen die bij hen inwonen en over wie zij de ouderlijke macht of de voogdij uitoefenen.

De meesters, en degenen, die anderen aanstellen tot de waarneming van hun zaken, zijn verantwoordelijk voor de schade, door hun dienstboden en ondergeschikten veroorzaakt in de werkzaamheden, waartoe zij deze gebruikt hebben.

De schoolonderwijzers en werkmeesters zijn verantwoordelijk voor de schade, door hun leerlingen en knechts veroorzaakt gedurende de tijd, dat deze onder hun toezicht staan.

De hierboven vermelde verantwoordelijkheid houdt op, indien de ouders, de voogden, de

⁵²⁵ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

schoolonderwijzers en werkmeesters bewijzen, dat zij de daad voor welke zij aansprakelijk zouden zijn, niet hebben kunnen beletten.

Artikel 1389

De eigenaar van een dier, of degene die zich van hetzelfde bedient, is, zolang hetzelfde tot zijn gebruik verstrekt, aansprakelijk wegens de schade, welke het dier heeft veroorzaakt, hetzij hetzelfde onder zijn toezicht en bewaring, dan wel verdwaald of ontsnapt is.

Artikel 1390

De eigenaar van een gebouw is verantwoordelijk voor de schade door deszelfs gehele of gedeeltelijke instorting veroorzaakt, indien deze door verzuim van onderhoud, of door een gebrek in de bouwning of inrichting, is teweeggebracht.

Artikel 1391

Ingeval van moedwillige of onvoorzichtige doodslag, hebben de overblijvende echtgenoot, de kinderen of de ouders van de nedergeslagene, die door zijn arbeid plegen te worden onderhouden, een rechtsvordering tot schadevergoeding, te waarden naar gelang van de wederzijdse stand en de fortuin der personen, en naar de omstandigheden.

Artikel 1392

Moedwillige of onvoorzichtige kwetsing of verminking van enig deel van het lichaam geeft aan de gewonde het recht om, behalve de vergoeding der kosten van herstel, ook die der schade, door de kwetsing of de verminking veroorzaakt, te vorderen.

Ook deze worden gewaardeerd naar gelang van de wederzijdse stand en de fortuin der personen, en naar de omstandigheden.

Deze laatste bepaling is in het algemeen toepasselijk bij de waardering van de schade, ontstaan uit elk misdrijf tegen de persoon gepleegd.

Artikel 1393⁵²⁶

De burgerlijke rechtsvordering terzake van belediging strekt tot vergoeding van de schade, en tot betering van het nadeel in eer en goede naam geleden.

De rechter zal, bij de waardering daarvan letten op het min of meer grove van de belediging, benevens op de hoedanigheid, de stand en de fortuin der wederzijdse partijen, en op de omstandigheden.

Artikel 1394⁵²⁷

De beledigde kan bovendien eisen, dat bij hetzelfde vonnis worden verklaard, dat de gepleegde daad is lasterlijk of beledigend.

Eist hij de verklaring dat de gepleegde daad is lasterlijk, dan gelden de regelen in artikel 270 van het Wetboek van Strafrecht voor de strafvordering wegens laster gesteld.

Het vonnis zal, indien de beledigde zulks vordert, ten koste van de veroordeelde, openbaar worden aangeplakt, bij zoveel exemplaren als, en daar waar de rechter zulks zal bevelen.

Artikel 1395

Onverminderd haar gehoudenheid tot schadevergoeding, kan de verwerende partij de

⁵²⁶ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

⁵²⁷ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

toewijzing van de vordering, bij het voorgaande artikel vermeld, voorkomen, door het aanbod en de werkelijke aflegging van een openbare verklaring voor de rechter, houdende dat haar de gepleegde daad leed doet, dat zij deswege verschoning vraagt, en de beledigde houdt voor een persoon van eer.

Artikel 1396⁵²⁸

De rechtsvorderingen in de drie voorgaande artikelen vermeld, komen ook toe aan echtgenoten, ouders, grootouders, kinderen en kleinkinderen, wegens belediging van hun echtgenoten, kinderen, kleinkinderen, ouders en grootouders, na derzelver overlijden, aangedaan.

Artikel 1397⁵²⁹

De burgerlijke rechtsvordering terzake van belediging kan niet worden toegewezen, indien niet blijkt van het oogmerk om te beledigen. Het oogmerk om te beledigen wordt niet aanwezig geacht voorzover de dader klaarblijkelijk heeft gehandeld in het algemeen belang of tot noodzakelijke verdediging.

Artikel 1398⁵³⁰

Ook kan de burgerlijke rechtsvordering niet worden toegewezen, indien de beledigde aan het te laste gelegd feit bij rechterlijk gewijsde onherroepelijk is schuldig verklaard.

Hij echter, die kennelijk met het enige doel van belediging, ook dan wanneer de waarheid der aantijging uit een gewijsde of een authentieke akte blijkt, iemand deswege met beledigingen vervolgt, is verplicht aan denzelfden de schade te vergoeden, welke deze daardoor lijdt.

Artikel 1399

Alle rechtsvorderingen, waaromtrent bij de voorgaande zes artikelen is gehandeld, vervallen door uitdrukkelijke kwijtschelding, of door stilzwijgende, indien, na de gedane en aan de beledigde bekend geworden belediging, door hem zodanige blijken van verzoening of van vergiffenis zijn gegeven, die met het voornemen om schadevergoeding of betering van eer te vorderen niet kunnen worden overeengebracht.

Artikel 1400

De rechtsvordering tot schadevergoeding, bij artikel 1393 vermeld, gaat niet verloren, noch door de dood van de belediger, noch door die van de beledigde.

Artikel 1401⁵³¹

De burgerlijke rechtsvordering terzake van belediging vervalt door verloop van één jaar, te rekenen van de dag dat de daad gepleegd en aan de aanlegger bekend was.

Artikel 1401a⁵³²

1. De producent is aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn produkt, tenzij:

⁵²⁸ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

⁵²⁹ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

⁵³⁰ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

⁵³¹ Gew. bij G.B. 1911 no. 4, G.B. 1944 no. 74.

⁵³² Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

- a. hij het produkt niet in het verkeer heeft gebracht;
 - b. het, gelet op de omstandigheden, aannemelijk is dat het gebrek dat de schade heeft veroorzaakt, niet bestond op het tijdstip waarop hij het produkt in het verkeer heeft gebracht, dan wel dat dit gebrek later is ontstaan;
 - c. het produkt, noch voor de verkoop of voor enige andere vorm van verspreiding met een economisch doel van de producent is vervaardigd, noch is vervaardigd of verspreid in het kader van de uitoefening van zijn beroep of bedrijf;
 - d. het gebrek een gevolg is van het feit dat het produkt in overeenstemming is met dwingende overheidsvoorschriften;
 - e. het op grond van de stand van de wetenschappelijke en technische kennis op het tijdstip waarop hij het produkt in het verkeer bracht, onmogelijk was het bestaan van het gebrek te ontdekken;
 - f. wat de producent van een grondstof of fabrikant van een onderdeel betreft, het gebrek te wijten is aan het ontwerp van het produkt waarvan de grondstof of het onderdeel een bestanddeel vormt, dan wel aan de instructies die door de fabrikant van het produkt zijn verstrekt.
2. De aansprakelijkheid van de producent kan worden verminderd of opgeheven, rekening houdende met alle omstandigheden, indien de schade is veroorzaakt zowel door een gebrek in het produkt als door schuld van de benadeelde of een persoon voor wie de benadeelde aansprakelijk is.
 3. De aansprakelijkheid van de producent wordt niet verminderd, indien de schade is veroorzaakt zowel door een gebrek in het produkt als door de gedraging van een derde.

Artikel 1401b533

1. Een produkt is gebrekkig, indien het niet de veiligheid biedt die men daarvan mag verwachten, alle omstandigheden in aanmerking genomen en in het bijzonder:
 - a. de presentatie van het produkt;
 - b. het redelijkerwijs te verwachten gebruik van het produkt;
 - c. het tijdstip waarop het produkt in het verkeer werd gebracht.
2. Een produkt mag niet als gebrekkig worden beschouwd uitsluitend omdat nadien een beter produkt in het verkeer is gebracht.

Artikel 1401c534

1. Voor de toepassing van de artikelen 1401a tot en met 1401i wordt verstaan onder:
 - a. produkt: een roerende zaak, ook nadat deze een bestanddeel is gaan vormen van een andere roerende of onroerende zaak, alsmede electriciteit, zulks met uitzondering van landbouwprodukten en produkten van de jacht.
Onder landbouwprodukten en produkten van de jacht worden verstaan produkten van de bodem, van de veehouderij en van de visserij, onderscheidenlijk door jacht verkregen wild of gevogelte, met uitzondering van produkten die een eerste bewerking of verwerking hebben ondergaan.
 - b. producent: de fabrikant van een eindprodukt, de producent van een grondstof of de fabrikant van een onderdeel, alsmede een ieder die zich als producent presenteert door zijn merk of een ander onderscheidingsteken op het produkt aan te brengen.

533 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

534 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

2. Onverminderd de aansprakelijkheid van de producent, wordt ieder die een produkt in Suriname invoert om dit te verkopen, te verhuren of anderszins te verstrekken in het kader van zijn economische activiteiten, beschouwd als producent; zijn aansprakelijkheid is dezelfde als die van de producent.
3. Indien niet kan worden vastgesteld wie de producent van het produkt is, wordt elke leverancier als producent ervan beschouwd, tenzij hij de benadeelde binnen een redelijke termijn de identiteit meedeelt van de producent of van degene die hem het produkt heeft geleverd. Indien ten aanzien van een in Suriname geïmporteerd produkt niet kan worden vastgesteld wie de importeur van dat produkt is, wordt evenzo elke leverancier als producent beschouwd, tenzij hij de benadeelde binnen een redelijke termijn de identiteit meedeelt van de importeur of de leverancier die hem het produkt heeft geleverd.

Artikel 1401d535

De benadeelde moet de schade, het gebrek en het oorzakelijk verband tussen het gebrek en de schade bewijzen.

Artikel 1401e536

Indien verschillende personen op grond van artikel 1401a lid 1 aansprakelijk zijn voor dezelfde schade, is elk van hen voor het geheel aansprakelijk.

Artikel 1401f537

De aansprakelijkheid, bedoeld in artikel 1401a lid 1 bestaat voor:

- a. schade door dood, ziekte of lichamelijk letsel;
- b. schade door het produkt toegebracht aan een andere zaak die gewoonlijk voor gebruik of verbruik in de privésfeer is bestemd en door de benadeelde ook hoofdzakelijk in de privésfeer is gebruikt of verbruikt, met dien verstande dat deze schade slechts wordt vergoed tot een door de rechter in redelijkheid en billijkheid te bepalen bedrag.

Artikel 1401g538

1. De rechtsvordering tot schadevergoeding van de benadeelde tegen de producent ingevolge artikel 1401a lid 1 verjaart door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag volgende op die waarop de benadeelde met de schade, het gebrek en de identiteit van de producent bekend is geworden of had moeten worden.
2. Het recht op schadevergoeding van de benadeelde jegens de producent ingevolge artikel 1401a lid 1 vervalt door verloop van tien jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de producent de zaak die de schade heeft veroorzaakt, in het verkeer heeft gebracht. Hetzelfde geldt voor het recht van een derde die mede voor de schade aansprakelijk is, terzake van regres jegens de producent.

535 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

536 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

537 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

538 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

Artikel 1401h⁵³⁹

1. De aansprakelijkheid van de producent uit hoofde van de artikelen 1401a tot en met 1401i kan niet worden uitgesloten of beperkt.
2. Is jegens de benadeelde tevens een derde aansprakelijk die het produkt niet gebruikt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, dan kan niet ten nadele van die derde worden afgeweken van de regels inzake het regres.

Artikel 1401i⁵⁴⁰

Het recht op schadevergoeding jegens de producent uit hoofde van de voorgaande artikelen komt de benadeelde toe, onverminderd alle andere rechten of vorderingen.

Artikel 1401j⁵⁴¹

Hij die omtrent goederen of diensten die door hem of degene ten behoeve van wie hij handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf worden aangeboden, een mededeling openbaar maakt of laat openbaar maken, handelt onrechtmatig, indien deze mededeling in een of meer opzichten misleidend is, zoals ten aanzien van:

- a. de aard, samenstelling, hoeveelheid, hoedanigheid, eigenschappen of gebruiksmogelijkheden;
- b. de herkomst, de wijze of het tijdstip van vervaardigen;
- c. de omvang van de voorraad;
- d. de prijs of de wijze van berekenen daarvan;
- e. de aanleiding of het doel van de aanbieding;
- f. de toegekende onderscheidingen, getuigschriften of andere door derden uitgebrachte beoordelingen of gedane verklaringen, of de gebezigde wetenschappelijke of vaktermen, technische bevindingen of statistische gegevens;
- g. de voorwaarde, waaronder goederen worden geleverd of diensten worden verricht of de betalingen plaatsvindt;
- h. de omvang, inhoud of tijdsduur van de garantie;
- i. de identiteit, hoedanigheden, bekwaamheid of bevoegdheid van degene door wie, onder wiens leiding of toezicht of met wiens medewerking de goederen zijn of worden vervaardigd of aangeboden of de diensten worden verricht;
- j. vergelijking met andere goederen of diensten.

Artikel 1401k⁵⁴²

1. Indien een vordering ingevolge artikel 1401j wordt ingesteld tegen degene die inhoud en inkleding van de mededeling geheel of ten dele zelf heeft bepaald of doen bepalen, rust op hem de bewijslast ter zake van de juistheid of volledigheid van de feiten die in de mededeling zijn vervat of daardoor worden gesuggereerd en waarop het beweerd misleidende karakter van de mededeling berust, behoudens voor zover deze bewijslastverdeling onredelijk is.
2. Indien volgens artikel 1401j onrechtmatig is gehandeld door degene die inhoud en inkleding

539 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

540 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

541 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

542 Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

van de mededeling geheel of ten dele zelf heeft bepaald of doen bepalen, is hij voor de dientengevolge ontstane schade aansprakelijk, tenzij hij bewijst dat zulks noch aan zijn schuld is te wijten noch op andere grond voor zijn rekening komt.

3. Indien een vordering als in lid 1 van dit artikel bedoeld, wordt toegewezen jegens iemand die niet tevens aansprakelijk is voor de in artikel 1401k lid 2 bedoelde schade, kan de rechter die de vordering toewijst bepalen, dat de kosten van het geding en van de openbaarmaking van de rectificatie geheel of gedeeltelijk moeten worden gedragen door degene die de vordering heeft ingesteld; elk der partijen heeft voor het gedeelte van de kosten van het geding en van de openbaarmaking van de rectificatie, dat ingevolge de uitspraak door haar moet worden gedragen, verhaal op ieder die voor de door de publicatie ontstane schade aansprakelijk is.

Artikel 1401l⁵⁴³

1. Indien iemand door het openbaar maken of laten openbaar maken van een in artikel 1401j omschreven mededeling aan een andere schade heeft toegebracht of dreigt toe te brengen, kan de rechter hem op vordering van die ander het openbaar maken of laten openbaar maken van zodanige mededeling verbieden, alsmede hem veroordelen tot het op een door de rechter aangegeven wijze openbaar maken of laten openbaar maken van een rectificatie van die mededeling.
2. Vorderingen als in lid 1 van dit artikel bedoeld komen mede toe aan:
 - a. rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die ten doel hebben de behartiging van belangen van personen die een beroep of een bedrijf uitoefenen of van eindgebruikers van niet voor een beroep of bedrijf bestemde goederen of diensten, indien deze belangen door het openbaar maken van de mededeling zijn of dreigen te worden aangetast;
 - b. andere rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid, mits de mededeling redelijkerwijze geacht kan worden verband te houden met het door hen nagestreefde doel en dit doel door het openbaar maken van de mededeling wordt of dreigt te worden aangetast.

Artikel 1401m⁵⁴⁴

Hij, die met het oogmerk anderen te bewegen tot het nemen van schuldbrieven van enige staat, enige provincie, gemeente, of openbare instelling of enige natuurlijke persoon, of tot het nemen van schuldbrieven of aandelen van enige bestaande of op te richten vereniging, stichting of vennootschap, openbaar maakt of doet openbaar maken gegevens, welke, doordien zij onwaar, onvolledig of verminkt zijn, een onjuiste voorstelling moeten wekken, is verplicht degene, die aantoonst dat hij dientengevolge tot het nemen der waarde is bewogen, het geleden nadeel te vergoeden of op zijn verlangen, tegen overdracht der schuldbrieven of aandelen, terug te betalen het bedrag waarvoor hij de waarde genomen heeft.

Aansprakelijk is echter niet degene, die aantoonst, dat hem geenerlei tekortkoming is te wijten.

Onder schuldbrieven en aandelen zijn begrepen certificaten van schuldbrieven en certificaten van aandelen.

Artikel 1401n⁵⁴⁵

De natuurlijke persoon zelf of de vereniging, stichting of vennootschap zelf wordt geacht de in het vorige artikel bedoelde gegevens te hebben doen openbaar maken;

⁵⁴³ Ingev. bij S.B. 1995 no. 101.

⁵⁴⁴ Ingev. bij G.B. 1936 no. 115; Ver Nummerd bij S.B. 1995 no. 101.

⁵⁴⁵ Ingev. bij G.B. 1936 no. 115; Ver Nummerd bij S.B. 1995 no. 101.

a. indien de plaatsing van de waarde geschiedt door derde krachtens een met of namens de natuurlijke persoon of de vereniging, stichting of vennootschap gesloten overeenkomst;

b. indien de natuurlijke persoon of de vereniging, stichting of vennootschap heeft nagelaten, hoewel redelijkerwijze daartoe verplicht, tijdig ter algemene kennis te brengen, dat de onder a genoemde omstandigheid niet aanwezig is.

Artikel 1401o⁵⁴⁶

Met de vereniging, stichting of vennootschap zijn haar bestuurders en commissarissen aansprakelijk.

Bij plaatsing van de waarde van een op te richten vereniging, stichting of vennootschap zijn, met hen, die de gegevens hebben openbaar gemaakt of doen maken, aansprakelijk zij, die daarbij als oprichters, bestuurders of commissarissen worden genoemd, indien zij niet, hoewel redelijkerwijze daartoe verplicht, tijdig ter algemene kennis brengen, dat die aanduiding ten onrechte is geschied.

Een bestuurder, commissaris of oprichter is niet aansprakelijk, indien hij tijdig ter algemene kennis brengt, dat de openbaarmaking van de gegevens buiten zijn weten of tegen zijn wil is geschied, of indien hij aantoont, dat hem geenlei tekortkoming is te wijten.

Artikel 1401p⁵⁴⁷

De aansprakelijkheid, bedoeld bij de drie voorafgaande artikelen, is een hoofdelijke.

De rechtsvordering te dier zake vervalt na verloop van zes maanden, gerekend van de dag, waarop aan de nemer de onwaarheid, onvolledigheid of verminking, waarop de vordering gegrond is, is gebleken of had kunnen blijken.

VIERDE TITEL VAN HET TE NIET GAAN DER VERBINTENISSEN

Artikel 1402

Verbintenissen gaan te niet:

door betaling;

door aanbod van gerede betaling, gevolgd van consignatie of bewaargeving;

door schuldvernieuwing;

door vergelijking of compensatie;

door schuldvermenging;

door kwijtschelding der schuld;

door het vergaan der verschuldigde zaak;

door de nietigheid of de tenietdoening;

door de werking van een ontbindende voorwaarde, waarvan in de eerste titel van dit boek gehandeld is; en

door verjaring, welke het onderwerp van een afzonderlijke titel uitmaakt.

EERSTE AFDELING VAN BETALING

Artikel 1403

Een verbintenis kan gekwetten worden door een ieder, die daarbij belang heeft, gelijk een medeschuldenaar of een borg.

Een verbintenis kan zelfs gekwetten worden door een derde, die daarbij geen belang heeft,

⁵⁴⁶ Ingev. bij G.B. 1936 no. 36; Vernummerd bij S.B. 1995 no. 101.

⁵⁴⁷ Ingev. bij G.B. 1936 no. 115; Vernummerd bij S.B. 1995 no. 101.

mits die derde handelt in naam en tot kwijting van de schuldenaar, of, indien hij in zijn eigen naam handelt, hij niet in de rechten van de schuldeiser gesteld worden.

Artikel 1404

Een verbintenis om iets te doen kan door een derde niet gekweten worden in weerwil van de schuldeiser, indien deze belang heeft, dat de daad door de schuldenaar zelf verricht wordt.

Artikel 1405

Men moet eigenaar zijn van de zaak, die in betaling gegeven wordt, en bevoegd zijn om die te vervreemden, zal de betaling geldig wezen.

Niettemin kan de voldoening van een geldsom, of van enige andere verbruikbare zaak, niet teruggevorderd worden van degene, die dat in betaling gegeven te goeder trouw verbruikt heeft, alhoewel die voldoening geschied is door iemand, die daarvan geen eigenaar, of onbekwaam was om de zaak te vervreemden.

Artikel 1406

De betaling moet gedaan worden aan de schuldeiser, of aan iemand die volmacht van hem heeft, of die door de rechter of door de wet gemachtigd is om voor denzelfden te ontvangen.

De betaling gedaan aan iemand, die geen macht had om voor de schuldeiser te ontvangen, is van waarde, voor zover de schuldeiser deze goedkeurt, of daardoor werkelijk is gebaat geworden.

Artikel 1407

De betaling te goeder trouw gedaan aan iemand, die in het bezit is van de inschuld, is van waarde, ook dan wanneer die bezitter naderhand bij uitwinning uit dat bezit gestoten is.

Artikel 1408

De betaling, aan de schuldeiser gedaan, is niet van waarde, indien hij niet bekwaam was om deze te ontvangen, dan voor zover de schuldenaar mocht bewijzen, dat de schuldeiser door de betaling werkelijk is gebaat geworden.

Artikel 1409

De betaling gedaan door een schuldenaar aan zijn schuldeiser, in weerwil van een inbeslagneming of oppositie, is niet van waarde ten aanzien van de schuldeisers, die de inbeslagneming of oppositie gedaan hebben; deze kunnen, naar aanleiding van hun recht, de schuldenaar noodzaken om op nieuw te betalen, behoudens, in dat geval, deszelfs verhaal op de schuldeiser.

Artikel 1410

Geen schuldeiser kan genoodzaakt worden een andere zaak in betaling te nemen, dan die hem verschuldigd is, ofschoon ook de aangeboden zaak van gelijke of zelfs van meerdere waarde is.

Artikel 1411

Geen schuldenaar kan zijn schuldeiser verplichten om betaling van een schuld bij gedeelten te ontvangen, al mocht die schuld ook deelbaar zijn.

Artikel 1412

De schuldenaar van een zekere en bepaalde zaak is bevrijd door de afgifte der zaak, in de staat, waarin deze zich ten tijde der levering bevond; mits de verminderingen, welke die zaak mocht ondergaan hebben, niet door zijn toedoen of verzuim veroorzaakt zijn, noch ook door de schuld of het verzuim van zodanige personen voor welke hij verantwoordelijk is, noch ook door dat hij vóór het opkomen dier verminderingen, in de levering achterlijk gebleven is.

Artikel 1413

Indien de zaak, welke verschuldigd is, alleen is bepaald ten aanzien van haar soort, is de schuldenaar, om zich van de schuld te ontheffen, niet verplicht om van de beste soort, maar hij kan ook niet volstaan met van de slechtste te geven.

Artikel 1414

De betaling moet gedaan worden ter plaatse, welke bij de overeenkomst bepaald is; indien geen plaats daarbij vastgesteld is, moet de betaling, ten aanzien van een zekere bepaalde zaak, geschieden ter plaatse, alwaar, tijdens het aangaan van de verbintenis, de zaak, die daarvan het onderwerp uitmaakt, zich bevond.

Buiten deze twee gevallen moet de betaling geschieden ter woonplaats van de schuldeiser, zolang deze bij voortduring blijft wonen in het district, alwaar hij, ten tijde van het aangaan der verbintenis, woonachtig was, en anderszins ter woonplaats van de schuldenaar.

Artikel 1415

Ten opzichte van huren, pachten, jaarwedden tot onderhoud, altijddurende renten of lijfrenten, interesten van geleende geldsommen, en, in het algemeen, van al wat bij het jaar of bij kortere geregelde termijnen betaalbaar is, wordt door drie kwijtingen, waaruit van de betaling van drie achtereenvolgende termijnen blijkt, het vermoeden geboren, dat ook de vroegere termijnen voldaan zijn, tenzij het tegendeel mocht bewezen worden.

Artikel 1416

De kosten, op de betaling vallende, komen ten laste van de schuldenaar.

Artikel 1417

De schuldenaar van verscheidene schulden heeft het recht, bij het doen van de betaling, te verklaren tot voldoening van welke van die schulden hij de betaalde som wil doen verstrekken.

Artikel 1418

De schuldenaar van een schuld, die op interesten loopt, kan, buiten de toestemming van de schuldeiser, de betaling, welke hij doet, niet doen verstrekken tot aflossing van de hoofdsom, bij voorkeur van voldoening der interesten.

De betaling, die gedaan is op de hoofdsom en de interesten, maar waarmede de gehele schuld niet is afgedaan, strekt in de eerste plaats tot voldoening der interesten.

Artikel 1419

Wanneer hij, die verscheidene sommen schuldig is, een kwijting heeft aangenomen, waarbij de schuldeiser verklaard heeft, dat hetgeen hij ontvangen heeft in het bijzonder tot voldoening van een van deze schulden verstrekt, kan die schuldenaar niet meer vorderen, dat de betaling gerekend worden tot kwijting van een andere schuld gedaan te zijn, tenzij er van de zijde van de schuldeiser bedrog of verrassing heeft plaats gehad.

Artikel 1420

Indien de kwijting niet inhoudt, voor welke schuld de betaling gedaan is, moet de betaling gerekend worden gedaan te zijn in voldoening van die schuld, welke de schuldenaar, onder de te gelijk vervallen schulden, destijds het meeste belang had te voldoen; doch indien al de schulden niet mochten vervallen zijn, wordt de betaling geacht gedaan te zijn in voldoening van de schuld, die vervallen was, boven de nog niet vervallen, ofschoon deze eerste minder bezwarend zijn mocht dan de andere.

Indien de schulden van gelijke aard zijn, moet de toerekening op de oudste gedaan worden; doch alles gelijk staande, geschiedt de toerekening op elke schuld naar evenredigheid.

Indien geen der schulden vervallen is, wordt de toerekening gedaan evenals omtrent de vervallen schulden.

Artikel 1421

De subrogatie, of indeplaatsstelling in de rechten van de schuldeiser ten behoeve van een derde persoon, die denzelven betaalt, geschiedt, of bij overeenkomst, of uit kracht der wet.

Artikel 1422

Deze indeplaatsstelling geschiedt bij overeenkomst:

1°. Wanneer de schuldeiser, de betaling van een derde persoon ontvangende, denzelven doet treden in de rechten, rechtsvorderingen, voorrechten en hypotheken, welke hij ten laste van de schuldenaar heeft.

Deze subrogatie moet uitdrukkelijk, en gelijktijdig met de betaling, geschieden;

2°. Wanneer de schuldenaar een som gelds ter leen opneemt, teneinde zijn schuld te betalen, en de geldschieter in de rechten van de schuldeiser te doen treden, moeten, om deze subrogatie van waarde te doen zijn, zowel de akte van geldopneming als de kwijting bij authentieke akte verleden worden, en moet in de akte van geldopneming verklaard worden, dat de som geleend is om daarmee de betaling te doen; terwijl voorts de kwijting moet inhouden, dat de betaling gedaan is uit penningen, die tot dat einde door de nieuwe schuldeiser zijn voorgeschoten.

Deze subrogatie wordt zonder de medewerking van de schuldeiser bewerkstelligd.

Artikel 1423

Subrogatie heeft plaats uit kracht der wet:

1°. Ten behoeve van degene, die, zelf schuldeiser zijnde, een andere schuldeiser, die, uithoofde van deszelfs bevoorrechte schuld of hypotheek, een beter recht heeft, voldoet;

2°. Ten behoeve van de koper van enig onroerend goed, die de koopprijs daarvan besteedt tot betaling der schuldeisers, aan welke dat goed door hypotheek verbonden was;

3°. Ten behoeve van degene, die, met anderen, of voor anderen, gehouden zijnde tot voldoening van een schuld, belang had om deze te voldoen;

4°. Ten behoeve van de erfgenaam, die, een boedel onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard hebbende, de schulden der nalatenschap met zijn eigene penningen betaald heeft.

Artikel 1424

De subrogatie, bij de voorgaande artikelen bepaald, heeft plaats zowel tegen de borgen als tegen de schuldenaren; deze kan de schuldeiser in zijn rechten niet verkorten, indien hij slechts gedeeltelijk betaald is; in dit geval, kan hij zijn rechten, ten aanzien van hetgeen hem nog verschuldigd blijft, uitoefenen, bij voorkeur boven degenen van wie hij slechts een gedeeltelijke voldoening bekomen heeft.

TWEEDE AFDELING
VAN AANBOD VAN GEREDE BETALING, GEVOLGD VAN
CONSIGNATIE OF BEWAARGEVING

Artikel 1425

Indien de schuldeiser weigert zijn betaling te ontvangen, kan de schuldenaar hem aanbod van gerede betaling van het verschuldigde doen, en, bij weigering van de schuldeiser om hetzelfde aan te nemen, de geldsom of zaak in gerechtelijke bewaring stellen.

Zodanig aanbod, gevolgd van bewaargeving, bevrijdt de schuldenaar, en strekt te zijnen opzichte tot betaling, mits hetzelfde op een wettige wijze gedaan is; blijvende het alzo in bewaring gebrachte voor rekening van de schuldeiser.

Artikel 1426

Om zodanig aanbod van waarde te doen zijn, is het nodig:

1°. Dat hetzelfde gedaan wordt aan een schuldeiser, die bevoegd is om te ontvangen, of aan degene die de macht heeft om voor hem te ontvangen;

2°. Dat het gedaan wordt door iemand, die bevoegd is om te betalen;

3°. Dat het loopt over de gehele opeisbare som en de interesten, mitsgaders over de kosten die vereffend zijn, en over een som geld voor de kosten die nog niet vereffend zijn, onder voorbehoud van nadere vereffening;

4°. Dat de tijdsbepaling verschenen is, indien deze ten behoeve van de schuldeiser bedongen is;

5°. Dat de voorwaarde, waaronder de schuld is aangegaan vervuld is;

6°. Dat het aanbod gedaan wordt op de plaats, alwaar de betaling, volgens de overeenkomst, zou moeten geschieden, en indien er geen bijzondere overeenkomst deswege bestaat, hetzij aan de persoon van de schuldeiser, hetzij te zijner werkelijke of gekozen woonplaats;

7°. Dat het aanbod gedaan wordt door een notaris of door een deurwaarder, beide met twee getuigen.

Artikel 1427

Om een consignatie van waarde te doen zijn, wordt geen machtiging van de rechter vereist; het is genoegzaam:

1°. Dat deze is voorafgegaan van een aan de schuldeiser betekende kennisgeving, houdende aanwijzing van de dag, het uur en de plaats, waarop de aangeboden zaak in bewaring zal gesteld worden;

2°. Dat de schuldenaar zich van de aangeboden zaak ontdaan heeft, door deze in bewaring te stellen ter plaatse door de wet tot het ontvangen van consignatiën aangewezen, met de interesten tot de dag van de bewaarstelling toe;

3°. Dat er door de notaris of door de deurwaarder, beide met twee getuigen, een proces-verbaal wordt opgemaakt, behelzende de aard der aangeboden muntspeciën, de weigering van de schuldeiser om deze te ontvangen, of dat hij tot die ontvangst niet verschenen is, en eindelijk het doen van de consignatie zelf;

4°. Dat, bijaldien de schuldeiser tot de ontvangst niet verschenen is, het proces-verbaal van de consignatie hem betekend is, met aanmaning om het in bewaring gebrachte te lichten.

Artikel 1428

De onkosten, gevallen op het aanbod van gerede betaling en op de consignatie, zijn voor rekening van de schuldeiser, indien dezelve wettelijk zijn geschied.

Artikel 1429

Zolang het in bewaring gebrachte niet door de schuldeiser is aangenomen, kan de schuldenaar hetzelfde terug nemen; in dat geval zijn deszelfs medeschuldenaren en borgen niet bevrijd.

Artikel 1430

Wanneer de schuldenaar zelf een vonnis verkregen heeft, hetwelk in kracht van gewijsde gegaan is, en waarbij zijn gedaan aanbod goed en van waarde verklaard is, kan hij, zelfs met toestemming van de schuldeiser, het in bewaring gebrachte niet meer terug nemen ten nadele van zijn medeschuldenaren en borgen.

Artikel 1431

De medeschuldenaren en borgen zijn insgelijks bevrijd, indien de schuldeiser, na de dag van de betekening van de consignatie, een jaar heeft laten voorbijgaan, zonder derzelver bestaanbaarheid te betwisten.

Artikel 1432

De schuldeiser, die zijn toestemming gegeven heeft, dat de schuldenaar het in bewaring gebrachte terugneemt, nadat de consignatie bij een rechterlijk vonnis, dat kracht van gewijsde bekomen had, was verklaard van waarde te zijn, kan niet meer, om betaling van zijn schuld te bekomen, gebruik maken van de voorrechten of hypotheeken, welke daaraan verknocht waren.

Artikel 1433

Ingeval het verschuldigde bestaat in een zekere zaak, welke geleverd moet worden op de plaats alwaar deze zich bevindt, moet de schuldenaar de schuldeiser gerechtelijk doen aanmanen om deze naar zich te nemen bij een akte, welke, hetzij aan zijn persoon, hetzij aan zijn werkelijke of gekozen woonplaats, moet betekend worden. Indien deze aanmaning gedaan is, en de schuldeiser de zaak niet tot zich neemt, kan de schuldenaar van de rechter verlof bekomen om dezelve op een andere plaats in bewaring te stellen.

DERDE AFDELING VAN SCHULDVERNIEUWING

Artikel 1434

Schuldvernieuwing wordt op drieërlei wijze teweeggebracht:

1°. Wanneer een schuldenaar ten behoeve van zijn schuldeiser een nieuwe schuldverbintenis aangaat, welke in de plaats gesteld wordt van de oude, die daardoor vernietigd wordt;

2°. Wanneer een nieuwe schuldenaar wordt gesteld in de plaats van de vorige, die door de schuldeiser van zijn verbintenis ontslagen worden;

3°. Wanneer, tengevolge van een nieuwe overeenkomst, een nieuwe schuldeiser gesteld wordt in de plaats van de vorige, te wiens opzichte de schuldenaar van zijn verbintenis ontslagen wordt.

Artikel 1435

Schuldvernieuwing kan slechts plaats hebben tussen personen, die bekwaam zijn om

verbintenissen aan te gaan.

Artikel 1436

Schuldvernieuwing wordt niet voorondersteld; de wil om dezelve daar te stellen moet duidelijk uit de akte blijken.

Artikel 1437

Schuldvernieuwing, door het in de plaats stellen van een nieuwe schuldenaar, kan geschieden zonder medewerking van de eerste schuldenaar.

Artikel 1438

Delegatie of overzetting, waarbij een schuldenaar aan zijn schuldeiser een andere schuldenaar geeft, die zich ten behoeve van de schuldeiser verbindt, brengt geen schuldvernieuwing te weeg, indien de schuldeiser niet uitdrukkelijk verklaard heeft, dat hij van mening was om zijn schuldenaar, die de overzetting gedaan heeft, van deszelfs verbintenis te ontslaan.

Artikel 1439⁵⁴⁸

De schuldeiser, zijn schuldenaar, door wie de overzetting geschied is, van zijn verplichting ontslagen hebbende, heeft op denzelfden geen verhaal, indien de in de plaats gestelde in staat van faillissement is geraakt, tenzij zulks bij de overeenkomst uitdrukkelijk mocht zijn voorbehouden, of de in de plaats gestelde schuldenaar reeds op het ogenblik van de overzetting openlijk bankbreukig mocht wezen, of in verval van zaken mocht zijn geraakt.

Artikel 1440

De schuldenaar, die zich bij overzetting aan een nieuwe schuldeiser verbonden heeft, en daardoor ten aanzien van zijn vorige schuldeiser ontslagen is, kan aan de nieuwe schuldeiser niet tegenwerpen de exceptiën, welke hij tegen de eerste zou hebben kunnen doen gelden, al was het dat deze hem bij het aangaan van de nieuwe verbintenis niet bekend zijn geweest; behoudens echter, in het laatste geval, deszelfs verhaal op de oorspronkelijke schuldeiser.

Artikel 1441

Enkele aanwijzing, door de schuldenaar gedaan, van iemand, die voor hem betalen moet, brengt geen schuldvernieuwing te weeg.

Hetzelfde geldt ook omtrent een enkele aanwijzing, door de schuldeiser gedaan, van iemand, die voor hem moet ontvangen.

Artikel 1442

De voorrechten en hypotheke, aan de oude schuldvordering verbonden, gaan niet over tot die, welke in derzelve plaats is gesteld, tenzij de schuldeiser zich zulks uitdrukkelijk heeft voorbehouden.

Artikel 1443

Wanneer de schuldvernieuwing wordt teweeggebracht door een nieuwe schuldenaar in de plaats van de vorige te stellen, gaan de voorrechten en hypotheke die oorspronkelijk aan de schuldvordering verbonden waren, niet over op de goederen van de nieuwe schuldenaar.

⁵⁴⁸ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

Artikel 1444

Wanneer de schuldvernieuwing plaats vindt tussen de schuldeiser en een der hoofdelijke schuldenaren, kunnen de voorrechten en hypotheeken niet voorbehouden worden, dan alleen op de goederen van degene, die de nieuwe schuldverbintenis aangaat.

Artikel 1445

Door de schuldvernieuwing, tussen de schuldeiser en een der hoofdelijke schuldenaren gemaakt, worden de overige mede-schuldenaren van hun verbintenis ontslagen.

Schuldvernieuwing ten aanzien van de hoofdschuldenaar teweeggebracht, ontslaat de borgen.

Indien evenwel de schuldeiser, in het eerste geval, de toetreding der medeschuldenaren, en, in het tweede, die der borgen gevorderd heeft, en de mede-schuldenaren of borgen weigeren om tot de nieuwe schikking toe te treden, blijft de oude schuldverbintenis voortduren.

VIERDE AFDELING VAN COMPENSATIE OF VERGELIJKING VAN SCHULD

Artikel 1446

Twee personen wederkerig elkanders schuldenaren zijnde, heeft tussen deze vergelijking plaats, door welke de wederzijdsche schulden worden vernietigd, op de wijze en in de gevallen hierna vermeld.

Artikel 1447

Vergelijking heeft van rechtswege plaats, zelfs buiten weten der schuldenaren, en de beide schulden vernietigen elkander over en weder, op het ogenblik dat zij tegelijk bestaan, ten beloop van derzelver wederkerig bedrag.

Artikel 1448⁵⁴⁹

Vergelijking heeft alleen plaats tussen twee schulden, die beide tot onderwerp hebben een geldsom, of een zekere hoeveelheid van zaken, die door het gebruik te niet gaan, van dezelfde soort, en die wederzijds voor een dadelijke vereffening en opeising vatbaar zijn.

Leveringen van levensmiddelen, granen en andere voortbrengselen van de landbouw, welke niet betwist worden, kunnen in vergelijking gebracht worden tegen vereffende en opeisbare geldsommen.

De prijs wordt bij verschil door deskundigen bepaald.

Artikel 1449⁵⁵⁰

Bekomen uitstel van betaling verhindert geen vergelijking.

Artikel 1450

De vergelijking heeft plaats uit welke oorzaak ook de wederzijdse schulden voortspruiten, uitgezonderd:

1°. Wanneer de teruggave geëist wordt van een zaak, waarvan de eigenaar wederrechtelijk

⁵⁴⁹ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

⁵⁵⁰ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

ontzet is;

2°. Wanneer geëist wordt de teruggave van iets, hetwelk in bewaring of ter bruikleen gegeven is;

3°. Ten aanzien van een schuld spruitende uithoofde van levensonderhoud, hetwelk verklaard is niet in beslag te kunnen worden genomen.

Artikel 1451

Een borg kan in vergelijking brengen hetgeen de schuldeiser aan de hoofdschuldenaar verschuldigd is, maar de hoofdschuldenaar kan niet in vergelijking brengen hetgeen de schuldeiser aan de borg verschuldigd is.

De hoofdelijke schuldenaar mag insgelijks niet in vergelijking brengen hetgeen door de schuldeiser aan zijn mede-schuldenaar verschuldigd is.

Artikel 1452

Een schuldenaar, die zuiver en eenvoudig heeft toegestemd in de overdracht van rechten, door de schuldeiser aan een derde gedaan, kan zich niet meer tegen degene, te wiens behoeve die overdracht gedaan is, bedienen van de vergelijking, welke hij, vóór deze, aan zijn schuldeiser had kunnen tegenwerpen.

De overdracht van rechten, waarin de schuldenaar niet heeft toegestemd, maar die aan denzelfden is betekend geworden, verhindert slechts de vergelijking der schulden, welke na de gedane betekening zijn aangegaan.

Artikel 1453

Indien de wederzijdse schulden niet terzelfde plaatse betaalbaar zijn, kunnen deze niet in vergelijking gebracht worden, dan met vergoeding van de kosten der overmaking.

Artikel 1454

Indien er verscheidene voor vergelijking vatbare en van dezelfde persoon vorderbare schulden bestaan, moet men, ten aanzien van de vergelijking, de regelen volgen, welke bij artikel 1420 zijn voorgeschreven.

Artikel 1455

Vergelijking heeft geen plaats ten nadele der verkregen rechten van een derde.

Aldus kan hij, die, schuldenaar zijnde, schuldeiser geworden is, nadat op het door hem verschuldigde door een derde is beslag gelegd, zich niet, ten na dele van de inbeslagnemer, van de schuldvergelijking bedienen.

Artikel 1456

Hij, die een schuld betaald heeft, welke van rechtswege door vergelijking vernietigd was, kan zich, bij het invorderen van de inschuld, welke hij niet in vergelijking gebracht heeft, niet meer, ten nadele van derden, bedienen van de voorrechten en hypotheeken, welke aan die inschuld verbonden waren, tenzij hij een wettige reden van onkunde mocht gehad hebben omtrent het bestaan der inschuld, met welke zijn schuld had moeten worden in vergelijking gebracht.

VIJFDE AFDELING VAN SCHULDVERMENGING

Artikel 1457

Wanneer de hoedanigheden van schuldeiser en schuldenaar zich in dezelfde persoon verenigen, heeft van rechtswege een schuldvermenging plaats, waardoor de schuldvordering vernietigd wordt.

Artikel 1458

Schuldvermenging, welke in de persoon van de hoofd-schuldenaar plaats vindt, strekt ook ten voordele van deszelfs borgen.

Die, welke in de persoon van de borg plaats vindt, heeft geenszins de vernietiging der hoofdverbintenis ten gevolge.

Die, welke in de persoon van een der hoofdelijke schuldenaren plaats heeft, strekt niet verder tot voordeel van zijn hoofdelijke mede-schuldenaren, dan voor het aandeel in de schuld, waarvoor hij zelf schuldenaar was.

ZESDE AFDELING VAN KWIJTSCHELDING VAN SCHULD

Artikel 1459

De kwijtschelding van een schuld wordt niet voorondersteld, maar moet bewezen worden.

Artikel 1460

De vrijwillige teruggave van een oorspronkelijk onderhands schuldbewijs, door de schuldeiser aan de schuldenaar gedaan, bewijst de kwijtschelding van de schuld, zelfs ten aanzien der hoofdelijke mede-schuldenaren.

Artikel 1461

De kwijtschelding van een schuld, of het ontslag bij overeenkomst, ten behoeve van een der hoofdelijke medeschuldenaren gegeven, bevrijdt al de overige, tenzij zich de schuldeiser uitdrukkelijk zijn rechten tegen de laatstgemelde mocht hebben voorbehouden.

In dit laatste geval kan hij de schuld niet verder invorderen, dan na aftrek van het aandeel van degene, aan wie hij de schuld heeft kwijtgescholden.

Artikel 1462

De teruggave van een in pand gegeven zaak is niet voldoende om de vrijstelling van de schuld te doen vermoeden.

Artikel 1463

De kwijtschelding van een schuld of het ontslag bij overeenkomst, aan de hoofdschuldenaar toegestaan, bevrijdt de borgen.

De kwijtschelding, aan de borg toegestaan, bevrijdt de hoofdschuldenaar niet.

De kwijtschelding, aan een der borgen toegestaan, ontslaat de overigen niet.

Artikel 1464

Hetgeen de schuldeiser van een borg heeft ontvangen tot afdoening van deszelfs borgtocht, moet gerekend worden in mindering van de schuld betaald te zijn, en moet verstrekken tot ontlasting van de hoofdschuldenaar en van de overige borgen.

ZEVENDE AFDELING
VAN HET VERGAAN VAN DE VERSCHULDIGDE ZAAK

Artikel 1465⁵⁵¹

Ingeval de zekere en bepaalde zaak, welke het onderwerp van de overeenkomst uitmaakte, vergaat, buiten de handel der mensen geraakt, of verloren gaat, zodanig dat men van derzelver bestaan te enenmale onkundig is, vervalt de verbintenis, mits de zaak vergaan of verloren is buiten de schuld van de schuldenaar, en voordat hij in de levering daarvan nalatig gebleven was.

Zelfs dan wanneer de schuldenaar in gebreke is om een zaak te leveren, en hij voor geen onvoorziene toevallen heeft ingestaan, is de verbintenis vernietigd, indien de zaak op gelijke wijze bij de schuldeiser zou vergaan zijn, ingeval deze aan hem was geleverd geweest.

De schuldenaar is gehouden het onvoorziene toeval, waarop hij zich beroept, te bewijzen.

Op welke wijze ook een ontvreemde zaak vergaan of verloren is, ontslaat dit verlies degene, die deze zaak ontvreemd heeft, geenszins van de verplichting om de waarde te vergoeden.

Artikel 1466

Indien de verschuldigde zaak zonder toedoen van de schuldenaar vergaan, buiten de handel der mensen geraakt of verloren is, is de schuldenaar gehouden, ingeval hij enige rechten of vorderingen tot schadevergoeding betrekkelijk deze zaak heeft, die aan zijn schuldeiser af te staan.

ACHTSTE AFDELING

VAN DE NIETIGHEID EN VAN DE Vernietiging
DER Verbintenissen

Artikel 1467⁵⁵²

Alle verbintenissen, door minderjarige of onder curateele gestelde personen aangegaan, zijn van rechtswege nietig, en moeten, op een door hen of van hunnentwege daartoe gedane vordering, worden nietig verklaard, op de enkele grond van de minderjarigheid of van de curatele.

De verbintenissen, aangegaan door minderjarigen die handlichting hebben bekomen, zijn slechts van rechtswege nietig, voor zoverre die verbintenissen hun bevoegdheid te boven gaan.

Artikel 1468⁵⁵³

De bepaling van het vorige artikel is niet toepasselijk op verbintenissen, voortvloeiende uit een begaan misdrijf, of uit een daad, welke aan een ander schade heeft veroorzaakt.

Ook kan de minderjarigheid niet worden ingeroepen tegen verbintenissen door minderjarigen, bij huwelijkse voorwaarden, met inachtneming van artikel 204, of bij arbeidsovereenkomsten, met inachtneming van artikel 1613g, of bij arbeidsovereenkomsten op welke artikel 1613h van toepassing is, aangegaan, of bij overeenkomsten ingevolge artikel 3 van de Arbeidswet tot stand gekomen of geldig geacht.

⁵⁵¹ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

⁵⁵² Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

⁵⁵³ Gew. bij G.B. 1914 no. 35, G.B. 1947 no. 140; Zie Verbeterblad G.B. 1918 no.108.

Artikel 1469⁵⁵⁴

Indien de formaliteiten ten voordele der minderjarigen en onder curatele gestelden, tot de bestaanbaarheid van zekere akten voorgeschreven, zijn vervuld of hij die de ouderlijke macht uitoefent, de voogd of de curator handelingen heeft verricht, die de grenzen van zijn bevoegdheid niet te buiten gaan, worden de minderjarigen en onder curatele gestelden, met opzicht tot die handelingen, beschouwd als of zij deze na hun meerderjarigheid of buiten curatele hadden verricht, onverminderd hun verhaal op hem die de ouderlijke macht uitoefent, de voogd of de curator, zo daartoe gronden zijn.

Artikel 1470

Verbintenissen door geweld, dwaling of bedrog aangegaan, leveren een rechtsvordering op tot derzelfver vernietiging.

Artikel 1471

Uithoofde van benadeling kunnen meerderjarigen, en ook minderjarigen, wanneer zij als meerderjarig worden aangemerkt, alleen de vernietiging der verbintenissen vorderen, in de bijzondere gevallen bij de wet voorzien.

Artikel 1472

De nietigverklaring van verbintenissen, op grond van de onbekwaamheid van de personen, bij artikel 1351 vermeld, heeft tengevolge dat de zaak en de partijen worden hersteld in de staat, waarin zij zich vóór het aangaan van de verbintenis bevonden, met dien verstande dat al hetgeen aan de onbevoegde, tengevolge van de verbintenis, is uitgekeerd of betaald, slechts kan worden terug gevorderd, voor zoverre hetzelfde nog onder de onbevoegde berust, of voor zoverre mocht blijken, dat deze door het uitgekeerde of betaalde werkelijk is gebaat, of dat het genoten te zijnen nutte is aangewend of gestrekt heeft.

Artikel 1473

De nietigverklaring, op grond van geweld, dwaling of bedrog, heeft insgelijks ten gevolge, dat de zaak en de partijen worden hersteld in de staat, waarin zij zich vóór het aangaan van de verbintenis bevonden.

Artikel 1474

In de gevallen, bij de artikelen 1467 en 1470 voorzien, is degene, tegen wie de rechtsvordering tot nietigverklaring is toegewezen, daarenboven tot vergoeding van kosten, schade en interesten verbonden, indien daartoe gronden zijn.

Artikel 1475⁵⁵⁵

In alle gevallen, waarin een rechtsvordering tot nietigverklaring van een verbintenis niet bij een bijzondere wetsbepaling tot een kortere tijd is beperkt, duurt deze vijf jaren.

Die tijd begint te loopen:

Ingeval van minderjarigheid, van de dag van de meerderjarigheid;

Ingeval van curateele, van de dag van derzelfver opheffing;

⁵⁵⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50.

⁵⁵⁵ Gew. bij G.B. 1914 no. 27, S.B. 1981 no. 23.

Ingeval van geweld, van de dag waarop hetzelfde heeft opgehouden;
Ingeval van dwaling of bedrog, van de dag van de ontdekking;
Ingeval van nietigheid, waarvan in artikel 1362 wordt gehandeld, van de dag van de ontdekking, dat de voor de nietigheid vereiste wetenschap bestond.

De hierboven vermelde tijd voor het aanleggen van de rechtsvordering is niet toepasselijk op de nietigheid, bij wege van verdediging of exceptie voorgedragen, welke men steeds zal kunnen doen gelden.

Artikel 1476

Hij, die vermeent de nietigverklaring van een verbintenis op onderscheidene gronden te kunnen vorderen, is verplicht al die gronden tegelijk aan te voeren, op straffe van verstek der zodanige, die later mochten zijn aangevoerd, tenzij de laatstgemelde door het toedoen van de wederpartij niet vroeger hadden kunnen bekend worden.

Artikel 1477⁵⁵⁶

De rechtsvordering tot nietigverklaring vervalt, indien de minderjarige, de onder curatele gestelde, die zonder bijstand van haar man heeft gehandeld, of hij die zich op geweld, dwaling of bedrog kan beroepen, de verbintenis uitdrukkelijk of stilzwijgend heeft bekrachtigd, na de dag van de meerderjarigheid, de opheffing der curatele, het ophouden van het geweld, of de ontdekking van de dwaling of van het bedrog.

VIJFDE TITEL VAN KOOP EN VERKOOP

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1478

Koop en verkoop is een overeenkomst, waarbij de een zich verbindt om een zaak te leveren, en de andere om daarvoor de bedongen prijs te betalen.

Artikel 1479

Zij wordt gehouden tussen de partijen voltrokken te zijn, zodra deze het eens zijn geworden over de zaak en de prijs, hoewel ook de zaak nog niet mocht geleverd, noch de prijs betaald zijn.

Artikel 1480

De eigendom van het verkochte goed gaat niet eer tot de koper over, dan nadat de levering daarvan geschied is, overeenkomstig de artikelen 666, 667 en 670.

Artikel 1481

Indien de verkochte zaak in een zeker en bepaald voorwerp bestaat, is deze, van het

⁵⁵⁶ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

ogenblik van de koop af, voor rekening van de koper, hoewel de levering nog niet heeft plaats gehad; en heeft de verkoper het recht om de prijs te vorderen.

Artikel 1482

Ingeval goederen niet bij de hoop, maar bij het gewicht, het getal of de maat, verkocht zijn, blijven deze voor rekening van de verkoper, totdat deze gewogen, geteld of gemeten zijn.

Artikel 1483

Indien daarentegen de goederen bij de hoop verkocht zijn, zijn deze voor rekening van de koper, alhoewel deze nog niet gewogen, geteld of gemeten mochten zijn.

Artikel 1484

Koop en verkoop op de proef aangegaan, of van goederen die men gewoon is vooraf te proeven, wordt altijd voorondersteld onder een opschortende voorwaarde te hebben plaats gehad.

Artikel 1485

Indien de koop met het geven van een handgift of een godspenning is gesloten, kan geen der partijen van dien koop afzien, hetzij door het laten behouden, hetzij door het teruggeven, van de handgift of de godspenning.

Artikel 1486

De koopprijs moet door de partijen bepaald worden.
Deze kan echter aan de begroting van een derde worden overgelaten.
Indien die derde de begroting niet wil of niet kan doen, heeft er geen koop plaats.

Artikel 1487

De kosten der akten van koop en verkoop, en andere bijkomende onkosten, komen ten laste van de koper indien het tegendeel niet bedongen is.

Artikel 1488

Tussen echtgenoten kan geen koop of verkoop plaats hebben, dan in de drie volgende gevallen:

1°. Wanneer een der echtgenoten aan de andere, van wie hij gerechtelijk gescheiden is, goederen overdraagt, tot voldoening van hetgeen aan denzelfden naar rechten toekomt;

2°. Wanneer de overdracht, die de man doet aan zijn vrouw, zelfs van welke hij niet gescheiden is, enige wettige oorzaak heeft, als daar is tot wederbelegging van haar vervreemde goederen, of van penningen die haar toebehoren, indien namelijk die goederen of die penningen van de gemeenschap zijn uitgesloten;

3°. Ingeval de vrouw aan haar man goederen overdraagt tot betaling van een som, welke zij hem als huwelijksgoed heeft beloofd, voor zover die goederen van de gemeenschap zijn uitgesloten.

Behoudens echter, in deze drie gevallen, de rechten der erfgenamen van de handelende partijen, wanneer een van laatstgemelde alzo enig zijdelings voordeel mocht hebben bekomen.

Artikel 1489

Rechters, leden van het openbaar ministerie, griffiers, advocaten, deurwaarders en

notarissen mogen door overdracht geen eigenaars worden van rechten en rechtsvorderingen, waarover gedingen aanhangig zijn voor de rechter, onder wiens rechtsgebied zij hun bedieningen uitoefenen, op straffe van nietigheid, en vergoeding van kosten, schade en interesten.

Artikel 1490

Openbare ambtenaren mogen, op dezelfde straf, door henzelven of door tussenkommende personen, geen zaken kopen die door hen of te hunnen overstaan verkocht worden.

Artikel 1491

Insgelijks mogen, op dezelfde straffen, door henzelven of door tussenkommende personen, bij onderhandse verkoop geen kopers worden;

Lasthebbers van zaken met welke verkoop zij belast waren;

Bewindvoerders van zaken, aan de Staat Suriname, of aan andere openbare instellingen, toebehorende, welke aan hun zorg en beheer zijn toevertrouwd.

Het blijft echter aan de President voorbehouden om aan openbare bewindvoerders vrijstelling van dit verbod te verlenen.

De voogden kunnen de onroerende goederen, aan hun pupillen toebehorende, kopen, op de wijze bij artikel 456 bepaald.

Artikel 1492

Koop en verkoop van eens anders goed is nietig, en kan tegen de verkoper grond opleveren tot vergoeding van kosten, schade en interesten, indien de koper niet geweten heeft dat de zaak aan een ander toebehoorde.

Artikel 1493

Indien, op het oogenblik der verkoping, het verkochte goed geheel mocht vergaan zijn, is de koop nietig.

Bijaldien slechts een gedeelte daarvan vergaan is, staat het aan de koper vrij om, of de koop te laten varen, of het behouden gebleven gedeelte te vorderen, en de koopprijs daarvoor bij vergelijkende waardering te doen bepalen.

TWEEDE AFDELING VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE VERKOPER

Artikel 1494

De verkoper is gehouden om duidelijk uit te drukken waartoe hij zich verbindt; alle duistere en dubbelzinnige bedingen worden te zijnen nadele uitgelegd.

Artikel 1495

Hij heeft twee hoofdverplichtingen, namelijk om de verkochte zaak te leveren, en deze te vrijwaren.

Artikel 1496

De levering is een overdracht van het verkochte goed in de macht en het bezit van de koper.

Artikel 1497

De kosten der levering zijn ten laste van de verkoper, en die van de weghaling ten laste van de koper, zo niet het tegendeel bedongen is.

Artikel 1498

De levering moet geschieden ter plaatse, waar het verkochte goed zich op het tijdstip van de verkoping bevond, indien daaromtrent geen andere overeenkomst getroffen is.

Artikel 1499

De verkoper is niet verplicht het goed te leveren, indien de koper de koopprijs niet betaalt, en de verkoper hem geen uitstel van betaling heeft toegestaan.

Artikel 1500⁵⁵⁷

Vervallen.

Artikel 1501

Indien de levering door de nalatigheid van de verkopers achterwege blijft, kan de koper vernietiging van de koop vorderen, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 1287 en 1288.

Artikel 1502

Het goed moet geleverd worden in de staat, waarin hetzelfde zich op het oogenblik van de verkoop bevindt.

Van die dag af aan behoren alle vruchten aan de koper.

Artikel 1503

De verplichting om een zaak te leveren bevat al wat daartoe behoort, en tot derzelve bestendig gebruik bestemd is, mitsgaders de bewijzen van eigendom, indien die aanwezig zijn.

Artikel 1504

De verkoper is verplicht het gekochte te leveren in deszelfs gehelen omvang, zoals het in de overeenkomst uitgedrukt wordt, onder de navolgende wijzigingen.

Artikel 1505

Indien de verkoop van een onroerend goed geschied is met vermelding van deszelfs uitgestrektheid of inhoud, tegen bepaling van een zekere prijs voor de maat, is de verkoper gehouden om de hoeveelheid, bij de overeenkomst uitgedrukt, te leveren; en indien hem dit onmogelijk is, of de koper zulks niet vordert, is de verkoper verplicht zich met een evenredige vermindering van prijs te vergenoegen.

Artikel 1506

Indien daarentegen, in het geval bij het vorige artikel vermeld, het onroerend goed een grotere omvang bevat, dan in de overeenkomst uitgedrukt is, heeft de koper de keus om, of de prijs in evenredigheid te verhogen, of van de koop af te zien, indien namelijk het meerdere een

⁵⁵⁷ Vervallen bij G.B. 1914 no. 27.

twintigste gedeelte beloopt boven de omvang bij de overeenkomst uitgedrukt.

Artikel 1507

In alle andere gevallen, hetzij een zeker bepaald voorwerp verkocht is, hetzij de verkoop afgescheiden en afzonderlijke erven tot onderwerp hebben, hetzij deze beginnen met de opgave van de maat, of met de aanduiding van het verkochte goed, gevolgd van de opgave van de maat, levert de vermelding dezer maat ten behoeve van de verkoper geen grond op tot enige vermeerdering van prijs voor het meerdere van de maat, noch ten behoeve van de koper tot enige vermindering van prijs voor het mindere van de maat, dan voor zoverre het onderscheid tussen de werkelijke maat, en die, welke in de overeenkomst is uitgedrukt, een twintigste meer of minder bedraagt, berekend naar de waarde van het geheel der verkochte voorwerpen, tenzij het tegendeel mocht bedongen zijn.

Artikel 1508

Indien er, volgens het voorgaande artikel, grond bestaat tot verhoging van de koopprijs voor het meerdere van de maat, heeft de koper de keus om, of van de koop af te zien, of de verhoogde koopprijs te betalen, en zulks met de interesten, ingeval hij het onroerend goed gehouden heeft.

Artikel 1509

In alle gevallen, waarin de koper het recht heeft om van de koop af te zien, is de verkoper gehouden hem, behalve de koopprijs, indien hij denzelfden ontvangen heeft, de kosten, op de koop en de levering gevallen, terug te geven, voor zoverre hij die volgens overeenkomst mocht hebben betaald.

Artikel 1510

De rechtsvordering tot aanvulling van de koopprijs, van de zijde van de verkopers, en die tot vermindering van de prijs, of tot vernietiging van de koop, van de kant van de kopers, moeten aangelegd worden binnen de tijd van een jaar, te rekenen van de dag, waarop de levering is geschied; zullende, bij gebreke van dien, deze rechtsvorderingen vervallen zijn.

Artikel 1511

Indien twee erven bij dezelfde overeenkomst en gezamenlijk voor één prijs verkocht zijn, met opgave van de hoegrootheid van ieder, en er bevonden wordt, dat het een meer en het andere minder omvang heeft, wordt dit verschil tot het vereiste beloop bij wege van vergelijking vereffend, en heeft de vordering, hetzij tot aanvulling, hetzij tot vermindering van de koopprijs, niet verder plaats dan overeenkomstig de hierboven vastgestelde regelen.

Artikel 1512

De vrijwaring, waartoe de verkoper jegens de koper gehouden is, heeft twee strekkingen, namelijk, vooreerst, het rustig en vreedzaam bezit van de verkochte zaak, ten tweede, de verborgen gebreken van die zaak, of de zodanige, die aanleiding geven tot vernietiging van de koop.

Artikel 1513

Hoezeer bij de verkoop geen beding omtrent de vrijwaring gemaakt is, is de verkoper van rechtswege verplicht de koper te waarborgen voor de uitwinning, welke deze op het gehele verkochte goed, of op een gedeelte daarvan, komt te lijden, of wegens de lasten welke men

beweert op dat goed te hebben, en die bij het aangaan van de koop niet opgegeven zijn.

Artikel 1514

Partijen kunnen, bij bijzondere overeenkomsten, deze door de wet opgelegde verplichting uitbreiden of inkorten; zij kunnen zelfs overeenkomen, dat de verkoper tot geen vrijwaring hoegenaamd zal gehouden zijn.

Artikel 1515

Alhoewel bedongen mogen zijn, dat de verkoper tot geen vrijwaring zal gehouden zijn, blijft hij nochtans aansprakelijk voor de zodanige, welke uit een daad, door hem zelf verricht, voortspuit; alle hiermede strijdende overeenkomsten zijn nietig.

Artikel 1516

De verkoper is, bij hetzelfde beding, ingeval van uitwinning, gehouden de koopprijs terug te geven, tenzij de koper, ten tijde van de koop, het gevaar van uitwinning mocht gekend hebben, of de zaak op eigen bate en schade mocht hebben gekocht.

Artikel 1517⁵⁵⁸

Indien vrijwaring beloofd, of dienaangaande niets is bedongen geworden, heeft de koper, ingeval van uitwinning, het recht om van de verkoper te vorderen:

- 1°. de teruggave van de koopprijs;
- 2°. de teruggave der vruchten, ingeval hij verplicht is die aan de uitwinnende eigenaar uit te keren;
- 3°. de kosten op de eis van de koper tot vrijwaring gevallen, alsmede de kosten door de oorspronkelijke eiser gemaakt;
- 4°. de vergoeding van kosten, schade en interesten, mitsgaders de gerechtelijke kosten op de koop en de levering gevallen, voor zoverre de koper die mocht hebben betaald.

Artikel 1518

Indien, op het oogenblik van de uitwinning, het verkochte goed bevonden wordt in waarde verminderd of aanmerkelijk vervallen te zijn, hetzij door de nalatigheid van de koper, hetzij door overmacht, is de verkoper niettemin gehouden de gehelen koopprijs terug te geven.

Doch indien de koper voordeel heeft genoten van de door hem toegebrachte schade, heeft de verkoper de bevoegdheid om een met dat voordeel gelijkstaande som van de koopprijs af te trekken.

Artikel 1519

Indien het verkochte goed bevonden wordt, op het tijdstip van de uitwinning, in waarde te zijn vermeerderd, zelfs zonder toedoen van de koper, is de verkoper verplicht aan deze te betalen, hetgeen het verkochte goed boven de koopprijs waardig is.

Artikel 1520

De verkoper is verplicht aan de koper terug te geven, of door degene, die de uitwinning gedaan heeft, te doen teruggeven, al hetgeen hij wegens reparatiën en nuttige verbeteringen aan

⁵⁵⁸ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

het goed heeft uitgeschoten.

Indien de verkoper te kwader trouw eens anders goed verkocht heeft, is hij gehouden aan de koper alle gemaakte onkosten terug te geven, zelfs de zodanige welke alleen tot sieraad of vermaak aan het goed besteed zijn.

Artikel 1521

Indien slechts een gedeelte van het goed uitgewonnen is, en dat gedeelte, met betrekking tot het geheel, zo aanmerkelijk is, dat de koper zonder het uitgewonnen gedeelte de koop niet zou hebben aangegaan, kan hij de koop doen vernietigen, mits hij de rechtsvordering daartoe aanlegt binnen een jaar na de dag, waarop het vonnis van uitwinning in kracht van gewijsde is gegaan.

Artikel 1522

Wanneer, ingeval van uitwinning van een gedeelte van het verkochte goed, de koop niet vernietigd is, moet de koper voor het uitgewonnen gedeelte worden schadeloos gesteld, volgens de geschatte waarde, welke het goed ten tijde van de uitwinning gehad heeft, doch niet naar evenredigheid van de gehele koopprijs, hetzij het verkochte goed in waarde mocht zijn vermeerderd of verminderd.

Artikel 1523

Indien het verkochte goed bevonden wordt bezwaard te zijn met erfdienstbaarheden, zonder dat die aan de koper zijn bekend gemaakt, of dat deze daarvan kennis kon dragen, en die erfdienstbaarheden van zo groot belang zijn, dat men reden heeft om te vermoeden, dat de koper de koop niet zou hebben gesloten, indien hij daarvan was onderricht geweest, kan hij de vernietiging van de koop vorderen, tenzij hij liever verkoos zich met een schadeloosstelling te vergenoegen.

Artikel 1524

De vrijwaring terzake van uitwinning houdt op, indien de koper zich bij een vonnis, hetwelk in kracht van gewijsde is gegaan, heeft laten veroordeelen, zonder de verkoper te roepen, en deze bewijst, dat er genoegzame gronden aanwezig waren om de eis te doen ontzeggen.

Artikel 1525

De verkoper is gehouden tot vrijwaring wegens verborgen gebreken van het verkochte goed, die hetzelfde ongeschikt maken tot het gebruik, waartoe het bestemd is, of die dat gebruik in dier voege verminderen, dat bijaldien de koper de gebreken gekend had, hij het goed, of in het geheel niet, of niet dan voor een mindere prijs zou gekocht hebben.

Artikel 1526

De verkoper is niet gehouden in te staan voor zichtbare gebreken, welke de koper zelf had kunnen ontdekken.

Artikel 1527

Hij moet voor de verborgen gebreken instaan, al was hij daarvan ook zelf onkundig geweest, tenzij hij, in dat geval, bedongen had, dat hij tot geen vrijwaring hoegenaamd zou gehouden zijn.

Artikel 1528

In de gevallen bij de artikelen 1525 en 1527 vermeld, heeft de koper de keus om of het goed terug te geven, en de koopprijs terug te vorderen, of het goed te behouden, en zich zodanig gedeelte van de koopprijs te doen terug geven, als de rechter, na deskundigen hierop te hebben gehoord, zal bepalen.

Artikel 1529

Indien de verkoper de gebreken van het goed gekend heeft, is hij, behalve tot teruggave van de daarvoor ontvangen koopprijs, nog jegens de koper tot vergoeding van alle kosten, schade en interesten gehouden.

Artikel 1530

Indien de verkoper de gebreken van het goed niet gekend heeft, is hij slechts gehouden tot de teruggave van de koopprijs, alsmede om aan de koper de kosten op de koop en de levering gevallen te vergoeden, voor zooverre hij die mocht hebben betaald.

Artikel 1531

Indien de verkochte zaak, die verborgen gebreken had, tengevolge van deze vergaan is, valt het verlies voor rekening van de verkoper, die jegens de koper gehouden zal zijn tot teruggave van de koopprijs, en tot de overige schadevergoedingen, waarvan in de twee voorgaande artikelen is melding gemaakt.

Doch het verlies, door toeval veroorzaakt, is voor rekening van de koper.

Artikel 1532

De rechtsvordering, voortspruitende uit gebruiken, die de vernietiging van de koop ten gevolge hebben, moet door de koper aangelegd worden binnen een korte tijd, overeenkomstig de aard van die gebreken, en met inachtneming der gebruiken van de plaats, alwaar de koop gesloten is.

Artikel 1533

Deze rechtsvordering heeft geen plaats bij verkopen, die op rechterlijk gezag geschieden.

DERDE AFDELING VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE KOPER

Artikel 1534

De hoofdverplichting van de koper bestaat in het betalen van de koopprijs, ten tijde en ter plaatse bij de overeenkomst bepaald.

Artikel 1535

Indien er bij het aangaan van de koop niets daaromtrent bepaald is, moet de koper betalen ter plaatse alwaar, en op de tijd waarop de levering geschieden moet.

Artikel 1536

De koper is, zelfs zonder uitdrukkelijk beding, tot het betalen van interesten van de

koopprijs verplicht, indien de verkochte en geleverde zaak vruchten of andere inkomsten oplevert.

Artikel 1537

Indien de koper door een hypothekaire rechtsvordering, of door een rechtsvordering tot reclame, in zijn bezit gestoord is, of gegronde reden heeft om te vrezen, dat hij daarin zal gestoord worden, kan hij de betaling van de koopprijs opschorten, totdat de verkoper de stoornis heeft doen ophouden, tenzij deze liever verkoos zekerheid te stellen, of er bedongen mocht zijn, dat de koper, niettegenstaande alle stoornis, tot de betaling verplicht is.

Artikel 1538

Indien de koper de koopprijs niet betaalt, kan de verkoper de vernietiging van de koop vorderen, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 1287 en 1288.

Artikel 1539

Niettemin zal, ingeval van verkoop van waren en meubelen, de vernietiging van de koop, ten behoeve van de verkoper, van rechtswege en zonder aanmaning plaats hebben, na het verlopen van de tijd, tot afhaling van het verkochte bepaald.

VIERDE AFDELING VAN HET RECHT VAN WEDERINKOOP

Artikel 1540

Het vermogen om het verkochte weder in te kopen spruit voort uit een beding, waarbij de verkoper zich het recht voorbehoudt om het verkochte terug te nemen, tegen teruggave van de oorspronkelijke koopprijs, en de vergoeding waarvan in artikel 1553 gesproken wordt.

Artikel 1541

Het recht van wederinkoop mag voor geen langere tijd dan voor vijf jaren worden bedongen.

Indien hetzelfde voor een langer tijdvak bedongen is, wordt die tijd tot de gemelde vijf jaren ingekort.

Artikel 1542

Het bepaalde tijdvak moet naar scherpheid van rechten worden opgevat; hetzelfde mag door de rechter niet verlengd worden, en wanneer de verkoper verzuimt om zijn rechtsvordering tot wederinkoop binnen de voorgeschreven termijn te doen gelden, blijft de koper onherroepelijk eigenaar van het gekochte.

Artikel 1543

Dit tijdvak loopt ten nadele van een ieder, zelfs van minderjarigen, behoudens hun verhaal op die het aangaat, indien daartoe gronden bestaan.

Artikel 1544

De verkoper van een onroerend goed, die zich het vermogen om het verkochte weder in te kopen heeft voorbehouden, kan tegen een tweede koper zijn recht doen gelden, al ware ook bij de

tweede overeenkomst van dat beding geen melding gemaakt.

Artikel 1545

Hij, die gekocht heeft onder beding van wederinkoop, treedt in al de rechten van zijn verkoper; hij kan zich van de verjaring bedienen, zowel tegen de ware eigenaar, als tegen degene, die enige hypothekaire of andere rechten op de verkochte zaak mochten vermeen te hebben.

Artikel 1546

Hij kan tegen de schuldeisers van de verkoper het voorrecht van uitwinning doen gelden.

Artikel 1547

Indien hij, die onder beding van wederinkoop een onverdeeld aandeel in een onroerend goed gekocht heeft, na een tegen hem gerichte rechtsvordering tot scheiding en deling, koper van het geheel is geworden, kan hij de verkoper verplichten het geheel over te nemen, ingeval deze van het gemelde beding wil gebruik maken.

Artikel 1548

Indien verscheidene personen enig goed, tussen hen gemeen, gezamenlijk en bij een en dezelfde overeenkomst verkocht hebben, kan ieder van hun het recht van wederinkoop slechts doen gelden voor zoverre zijn aandeel bedroeg.

Artikel 1549

Hetzelfde heeft ook plaats, wanneer iemand, die alleen enig goed heeft verkocht, verscheidene erfgenamen nalaat.

Ieder van deze mede-erfgenamen kan slechts van het vermogen van wederinkoop gebruik maken, voor zoveel zijn aandeel in de nalatenschap bedraagt.

Artikel 1550

Doch, in de gevallen der twee voorgaande artikelen, kan de koper vorderen, dat al de mede-verkopers of mede-erfgenamen worden opgeroepen, teneinde zich onderling nopens de wederinkoop van het gehele goed te verstaan; en indien zij het niet eens worden, zal de eis tot wederinkoop worden ontzegd.

Artikel 1551

Indien de verkoop van een zaak, aan verscheidene personen toebehorende, niet door alle gezamenlijk en voor het geheel geschied is, maar ieder van deze afzonderlijk dat gedeelte verkocht heeft, hetwelk hem daarin toebehoorde, kan ieder van hun het recht van wederinkoop afzonderlijk, ten aanzien van het deel dat hem daarin toekwam, uitoefenen; en de koper kan degene, die op deze wijze van zijn recht gebruik maakt, niet dwingen om het geheel over te nemen.

Artikel 1552

Indien de koper verscheidene erfgenamen heeft nagelaten, kan van het recht van wederinkoop tegen ieder van dezelve niet verder worden gebruik gemaakt, dan voor zoveel zijn aandeel betreft, zowel in het geval dat de boedel nog niet gescheiden is, als in het geval dat het verkochte goed onder de erfgenamen is verdeeld.

Maar indien de boedel gescheiden is, en het verkochte goed aan een der erfgenamen is te beurt gevallen, kan de rechtsvordering tot wederinkoop voor het geheel tegen deze worden aangelegd.

Artikel 1553

De verkoper die van het beding van wederinkoop gebruik maakt, is niet alleen verplicht de gehele oorspronkelijke koopprijs terug te geven, maar ook te vergoeden alle rechtmatige kosten, op en terzake van de koop en de levering gevallen, mitsgaders de noodzakelijke kosten van reparatiën, en die, waardoor het verkochte goed in waarde vermeerderd is, ten beloop van deze vermeerdering.

Hij kan niet in het bezit van het wederingekochte treden, dan na aan al deze verplichtingen te hebben voldaan.

Wanneer de verkoper, tengevolge van het beding van wederinkoop, zijn goed terugbekomt, moet hetzelfde vrij van alle lasten en hypotheeken, door de koper daarop gelegd, tot hem overgaan; hij is echter verplicht de huurovereenkomsten, welke de koper te goeder trouw mocht hebben aangegaan, gestand te doen.

VIJFDE AFDELING

BIJZONDERE BEPALINGEN BETREKKELIJK DE KOOP EN VERKOOP VAN INSCHULDEN, EN ANDERE ONLICHAMELIJKE RECHTEN

Artikel 1554

De verkoop van een inschuld bevat al wat daartoe behoort, als borgtochten, voorrechten en hypotheeken.

Artikel 1555

Hij, die een inschuld of een ander onlichamelijk recht verkoopt, moet instaan voor het aanwezen daarvan ten tijde van de levering, hoewel ook de verkoop zonder belofte van vrijwaring geschied is.

Artikel 1556

Hij is voor de genoegzame gegoedheid van de schuldenaar niet verantwoordelijk, tenzij hij zich daartoe verbonden heeft, en slechts ten beloop van de koopprijs, welke hij voor de inschuld ontvangen heeft.

Artikel 1557

Indien hij beloofd heeft te zullen instaan voor genoegzame gegoedheid van de schuldenaar, moet deze belofte verstaan worden van deszelfs tegenwoordige gegoedheid, en strekt zich niet uit tot het toekomstige, tenzij het tegendeel uitdrukkelijk bedongen is.

Artikel 1558

Die een erfenis verkoopt, zonder dat hij stuk voor stuk opgeeft, waarin deze bestaat, is niet verder gehouden, dan tot vrijwaring van zijn hoedanigheid van erfgenaam.

Artikel 1559

Indien hij reeds de vruchten van enig stuk goed genoten, of het beloop van enige inschuld, tot die erfenis behorende, ontvangen, of enige goederen uit die nalatenschap verkocht mocht hebben, is hij verplicht deze aan de koper te vergoeden, indien niet uitdrukkelijk anders is

bedongen.

Artikel 1560

De koper is van zijn kant verplicht aan de verkoper te vergoeden al hetgeen deze wegens de schulden en lasten van de nalatenschap mocht hebben betaald, en datgene te voldoen, hetwelk de verkoper, als schuldeiser van de erfenis, te vorderen had, tenzij het tegendeel mocht bedongen zijn.

ZESDE AFDELING⁵⁵⁹ VAN KOOP EN VERKOOP OP AFBETALING

§1 VAN KOOP EN VERKOOP OP AFBETALING IN HET ALGEMEEN

Artikel 1561⁵⁶⁰

Koop en verkoop op afbetaling is de koop en verkoop, waarbij partijen overeenkomen, dat de koopprijs wordt betaald in termijnen, waarvan twee of meer verschijnen nadat de verkochte zaak aan de verkoper is overgedragen, al dan niet in eigendom.

Alle overeenkomsten, welke dezelfde strekking hebben, onder welke vorm of welke benaming ook aangegaan, worden als koop en verkoop op afbetaling aangemerkt.

Koop en verkoop op afbetaling in de zin van de wet zijn niet de overeenkomsten, welke betrekking hebben op onroerende zaken of op schepen, die kunnen worden ingeschreven in een der registers, bedoeld in artikel 378 van het Surinaamsch Wetboek van Koophandel.

Artikel 1561a

Van de bepalingen van deze afdeling mag slechts worden afgeweken, indien en voor zover dit daaruit blijkt.

Artikel 1561b⁵⁶¹

Bedingen, waarbij of krachtens welke de schuldenaar, voor het geval hij enige verplichting uit de overeenkomst niet vervult, de betaling van zekere som als schadevergoeding of enige straf wordt of kan worden opgelegd, kunnen alleen bij schriftelijk aangegane overeenkomst worden gemaakt.

Indien de overeengekomen of opgelegde schadevergoeding of straf de rechter bovenmatig voorkomt, kan deze haar, ten aanzien van het hem voorgelegde geval, verminderen of opheffen.

Artikel 1561c

Vervroegde opeisbaarheid, als straf wegens nalatigheid van de koper in het betalen van termijnen, kan alleen bedongen worden voor het geval de achterstand bedraagt, ten aanzien van

⁵⁵⁹ Ingev. bij G.B. 1944 no. 42.

⁵⁶⁰ Gew. bij G.B. 1944 no. 42.

⁵⁶¹ Zie Verbeterblad G.B. 1944 no. 42.

één termijn tenminste een tiende, of ten aanzien van meer termijnen gezamenlijk tenminste een twintigste deel van de gehele koopprijs.

Onder gehele koopprijs wordt verstaan de som van alle betalingen waartoe de koper bij regelmatige nakoming van de overeenkomst gehouden is.

Het tweede lid van artikel 1561b is hier niet van toepassing.

Artikel 1561d

Op enig beding, als bedoeld in de voorafgaande twee artikelen kan wegens niet tijdige nakoming beroep alleen worden gedaan, indien de schuldenaar, na in gebreke te zijn gesteld, nalatig blijft om zijn verplichtingen na te komen.

Artikel 1561e⁵⁶²

De koper is steeds bevoegd tot vervroegde betaling van een of meer eerstvolgende termijnen van de koopprijs.

Ingeval van vervroegde betaling ineens van het gehele nog verschuldigde bedrag heeft hij recht op een aftrek, berekend naar zes ten honderd 's jaars over elke daarbij vervroegd betaalde termijn.

Van de bepalingen van dit artikel kan ten voordele van de koper door partijen worden afgeweken.

Artikel 1561f

Overdracht, inpandgeving of elke andere handeling, waardoor de koper aan de verkoper of aan een derde enig recht toekent op zijn loon, pensioen of andere periodieke inkomsten wegens arbeidsovereenkomst, kan terzake van koop en verkoop op afbetaling, behalve voor opeisbare verplichtingen, alleen geschieden voor betalingen, waartoe de koper bij regelmatige nakomingen van de overeenkomst zal gehouden zijn en voor de kosten.

De handeling heeft alsdan geen werking dan naar gelang bedoelde termijnen verschijnen overeenkomstig een bij schriftelijke overeenkomst vastgelegd plan van regelmatige afbetaling of naar gelang er kosten vallen, telkens tot het beloop daarvan.

Bovendien is vereist, dat de koper, na in gebreke te zijn gesteld, nalatig is gebleven. Alleen de termijnen en kosten, waarover de ingebrekestelling is geschied, en die, welke daarna verschijnen, komen in aanmerking bij het bepalen van bedoelde werking.

Ten aanzien van hem, die de uitkering wegens arbeidsovereenkomst verschuldigd is, heeft de handeling geen gevolg, alvorens de ingebrekestelling van de koper en het plan van regelmatige afbetaling met opgave van hetgeen daarop voldaan is en van de gevorderde kosten schriftelijk te zijner kennis zijn gebracht, dan wel schriftelijk door hem zijn erkend. Betalingen dienovereenkomstig te goeder trouw door hem gedaan, bevrijden hem tegenover de koper.

Artikel 1561g

Volmacht tot invordering van loon, pensioen of andere periodieke vorderingen terzake van een arbeidsovereenkomst, onder welke vorm of welke benaming ook, door de koper verleend, is steeds herroepelijk.

§2 VAN HUURKOOP

Artikel 1561h

⁵⁶² Gew. bij G.B. 1944 no. 77.

Huurkoop is de koop en verkoop op afbetaling, waarbij partijen overeenkomen, dat de verkochte zaak niet door enkele overdracht in eigendom van de koper overgaat.

Alle overeenkomsten, welke dezelfde strekking hebben, hetzij als huur en verhuur, hetzij onder andere vorm of andere benaming aangegaan, worden als huurkoop aangemerkt.

Onder huurkoop is begrepen, de overeenkomst waarbij terzake van een koop en verkoop een derde, die de eigendom van de zaak verwerft, aan de koper crediet verleent, dus dat het geheel van handelingen de strekking van huurkoop verlangt.

Artikel 1561i⁵⁶³

Huurkoop wordt aangegaan bij authentieke of onderhandse akte, welke voldoet aan de bepalingen van artikel 1561j.

Hetzelfde geldt voor overeenkomsten, welke bestaande overeenkomsten zodanig wijzigen of aanvullen, dat daardoor huurkoop zou ontstaan.

Wordt de overeenkomst aangegaan bij onderhandse akte, dan moet deze, zo de koper dit verlangt, in dubbel worden opgemaakt.

Het dubbel, of zo dit niet is opgemaakt, een authentiek of door de verkoper ondertekend afschrift, wordt zo spoedig mogelijk na het sluiten van de overeenkomst door de verkoper aan de koper verstrekt.

Verder afschrift kan de koper te allen tijde tegen betaling van de kosten vorderen.

Artikel 1561j⁵⁶⁴

De akte van huurkoop moet duidelijk vermelden de gehele koopprijs als bedoeld in artikel 1561c, het plan van regelmatige afbetaling, als bedoeld in artikel 1561f, en de bedingen betreffende voorbehoud en overgang van eigendom.

In de gevallen, bedoeld in het tweede en het derde lid van artikel 1561h, treden de overeenkomstige gegevens hiervoor in de plaats.

Ontbreekt een akte, welke voldoet aan genoemde voorwaarden, dan geldt de overeenkomst niet als huurkoop, doch wordt de koop en verkoop op afbetaling geacht te zijn gesloten zonder beding, dat de verkochte zaak niet door enkele overdracht aan de koper overgaat.

Artikel 1561k

Ter zake van huurkoop kan de koper geen andere woonplaats kiezen dan zijn werkelijke woonplaats of de plaats, waar hij zijn bedrijf, filiaal of bijkantoor heeft, behalve voor het geval hij te eniger tijd mocht wonen buiten de plaats, waar hij bij het aangaan van de overeenkomst woonachtig was, of hij geen bekende woonplaats noch bekend verblijf in Suriname mocht hebben.

Artikel 1561l⁵⁶⁵

De verkoper draagt de in huurkoop gekochte zaak aan de koper over en is verplicht hem terzake van het rustig en vreedzaam genot en van de verborgen gebreken te vrijwaren. De bepalingen van de tweede afdeling van deze titel vinden hierop overeenkomstige toepassing, ook ten aanzien van de vrijheid van partijen om daarvan af te wijken.

Vervreemding door de verkoper van de in huurkoop overgedragen zaak werkt niet ten nadele van de huurkoper.

Artikel 1561m⁵⁶⁶

⁵⁶³ Zie Verbeterblad G.B. 1944 no. 42.

⁵⁶⁴ Zie Verbeterblad G.B. 1944 no. 42.

⁵⁶⁵ Zie Verbeterblad G.B. 1944 no. 42.

De koper heeft van de zaak, die hij krachtens huurkoop onder zich heeft, het genot, ook voordat hij de eigendom daarvan verkrijgt.

Hij mag de zaak gebruiken overeenkomstig haar bestemming.

Haar gedaante of inrichting mag hij niet veranderen, noch de zaak verhuren of haar genot aan anderen afstaan.

Hij is aansprakelijk voor alle schade welke de zaak lijdt tijdens zijn genot. Voor haar onderhoud en bewaring draagt hij zorg als een goed huisvader.

Van deze bepalingen kan bij overeenkomst worden afgeweken.

Artikel 1561n

De vruchten, welke de zaak tijdens het genot oplevert, behoren de koper toe. Voor zover bij de akte van huurkoop hiervan is afgeweken, heeft de koper niettemin het genot der vruchten, indien niet anders is overeengekomen.

De burgerlijke vruchten worden, voor zover niet anders is overeengekomen, gerekend van dag tot dag verkregen te worden en de verkoper toe te behoren, naar mate zijn genot duurt, welk ook het tijdstip mogen wezen, waarop deze betaalbaar zijn.

De verplichting tot teruggave van de in huurkoop overgedragen zaak omvat die tot teruggave van de vruchten, welke de verkoper toebehoren.

Artikel 1561o⁵⁶⁷

Het recht van terughouding betreffende een zaak welke hij, tegen wie dit recht mocht gelden, in huurkoop heeft, kan ook tegen de verkoper worden ingeroepen, tenzij de gerechtigde bij de handeling, waaruit zijn recht ontstond de koper niet te goeder trouw als eigenaar mocht beschouwen.

Artikel 1561p

De eigendom van een in huurkoop overgedragen zaak gaat, gelijk anders door levering, aan de koper over door betaling van het gehele, ter zake van de huurkoop verschuldigde bedrag of door eerdere vervulling van andere voorwaarden, dienaangaande overeengekomen.

Hiervan kan worden afgeweken bij het aangaan van een nieuwe schuld, tot zekerheid daarvan.

Artikel 1561q⁵⁶⁸

Ontbinding van huurkoop, of teruggave van een in huurkoop gehouden zaak krachtens daartoe gemaakt beding, kan, wegens niet tijdige nakoming door de koper van zijn verplichtingen, niet worden ingeroepen of gevorderd, tenzij de koper, na in gebreke te zijn gesteld, nalatig blijft om zijn verplichtingen na te komen.

Artikel 1561r

Wanneer de verkoper ontbinding van de overeenkomst of teruggave van de in huurkoop overgedragen zaak kan vorderen, zal hij, indien er redelijk belang bestaat bij onverwijldde voorziening een rechterlijk bevel tot teruggave bij voorraad kunnen verkrijgen.

Artikel 1561s

⁵⁶⁶ Zie Verbeterblad G.B. 1944 no. 42.

⁵⁶⁷ Zie Verbeterblad G.B. 1944 no. 42.

⁵⁶⁸ Zie Verbeterblad G.B. 1944 no. 42.

Indien, wegens het niet nakomen door de koper van zijn verplichtingen, de in huurkoop overgedragen zaak krachtens daartoe gemaakt beding wordt teruggenomen, heeft dit ontbinding van de overeenkomst tot gevolg, tenzij tussen partijen anders overeengekomen is.

Artikel 1561t

Indien bij ontbinding van de overeenkomst wegens het niet nakomen door de koper van zijn verplichtingen de verkoper in betere vermogenstoestand zou geraken dan bij het in stand blijven van de overeenkomst, vindt volledige verrekening plaats.

Artikel 1561u

Indien bij ontbinding van de overeenkomst de koper recht mocht hebben op enige terugbetaling, kan hij door de rechter worden gemachtigd de zaak die hij terug moet geven, onder zich te houden, totdat het hem verschuldigde wordt betaald of de verkoper daarvoor voldoende zekerheid heeft gesteld.

Artikel 1561v

Indien wegens niet betaling van verschenen termijnen de in huurkoop overgedragen zaak is teruggenomen zonder voorafgaande rechterlijke tussenkomst, kan de koper gedurende veertien dagen na de terugneming de zaak inlossen, door betaling van de verschenen termijnen en de verschuldigde rente, boeten en kosten.

Mocht de overeenkomst zijn ontbonden, dan wordt dit door de inlossing ongedaan gemaakt.

Bij herhaling van het in het eerste lid genoemde geval heeft de koper het recht van inlossing alleen onder volledige betaling.

Aan de vordering tot inlossing anders dan onder volledige betaling, behoeft de verkoper niet te voldoen, indien omstandigheden aanwezig zijn, die tot toepassing van artikel 1561r aanleiding zouden geven.

Van de bepalingen van dit artikel kan ten voordele van de koper door partijen worden afgeweken.

Artikel 1561w

In het vonnis, waarbij de verplichting tot teruggave van een in huurkoop overgedragen zaak wordt vastgesteld of de overeenkomst wordt ontbonden, kan een bevel tot teruggave worden opgenomen.

Dit bevel, gelijk ook dat tot teruggave bij voorraad, wordt ten uitvoer gelegd op de wijze bepaald in de vijfde afdeling van de tweede titel van het tweede boek van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 1561x

Bij het vonnis, dat bevel tot teruggave uit kracht van huurkoop inhoudt, kan de geldswaarde der terug te geven zaak worden vastgesteld.

In dat geval kan de tenuitvoerlegging ook door uitwinning geschieden.

ZESDE TITEL VAN RUILING

Artikel 1562

Ruiling is een overeenkomst, waarbij partijen zich verbinden om aan elkander wederkerig een zaak in de plaats van een andere te geven.

Artikel 1563

Al hetgeen voor verkoop vatbaar is, kan ook het onderwerp van ruiling uitmaken.

Artikel 1564

Indien de ene partij de zaak, welke haar in ruiling gegeven wordt, reeds ontvangen heeft, en naderhand bewijst, dat de andere daarvan geen eigenaar was, kan zij niet genoodzaakt worden tot levering van de zaak, welke zij van haar kant heeft beloofd, doch alleen om die, welke zij ontvangen heeft, terug te geven.

Artikel 1565

Hij, die door uitwinning gesteld is uit het bezit van de zaak, welke hij in ruiling heeft ontvangen, heeft de keus om van de wederpartij vergoeding van kosten, schade en interesten, of de teruggave van de door hem gegeven zaak, te vorderen.

Artikel 1566

Indien een zekere en bepaalde zaak, welke men beloofd had in ruiling te geven, buiten schuld van de eigenaar is verloren gegaan, wordt de overeenkomst voor vervallen gehouden, en kan degene, die van zijn zijde aan de overeenkomst voldaan heeft, de teruggave van het in ruiling gegeven goed vorderen.

Artikel 1567

Voor het overige zijn de regelen van de overeenkomst van koop en verkoop op die van ruiling toepasselijk.

ZEVENDE TITEL VAN HUUR EN VERHUUR

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1568⁵⁶⁹

Vervallen.

Artikel 1569⁵⁷⁰

Huur en verhuur is een overeenkomst, waarbij de ene partij zich verbindt om van de andere het genot van een zaak te doen hebben, gedurende een bepaalde tijd en tegen een bepaalde prijs, welke de laatstgemelde aanneemt te betalen.

Men kan allerlei soort van goederen, hetzij onroerende, hetzij roerende, verhuren.

Artikel 1570⁵⁷¹

⁵⁶⁹ Vervallen bij G.B. 1947 no. 140.

⁵⁷⁰ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁵⁷¹ Vervallen bij G.B. 1947 no. 140.

Vervallen.

TWEEDE AFDELING
VAN DE REGELN, WELKE GEMEEN ZIJN AAN
VERHURINGEN VAN HUIZEN EN VAN LANDE

Artikel 1571

De verhuurder is door de aard van de overeenkomst, en zonder dat daartoe enig bijzonder beding vereist wordt, verplicht:

- 1°. om het verhuurde aan de huurder te leveren;
- 2°. om hetzelfde te onderhouden in zodanige staat, dat het tot het gebruik, waartoe het verhuurd is, dienen kan;
- 3°. om de huurder het rustig genot daarvan te doen hebben, zo lang de huur duurt.

Artikel 1572

De verhuurder is gehouden het verhuurde goed in alle opzichten in goede staat van onderhoud te leveren.

Hij moet daaraan, gedurende de huurtijd, alle reparatiën laten doen, welke noodzakelijk mochten worden, met uitzondering van degene, tot welke de huurder verplicht is.

Artikel 1573

De verhuurder moet de huurder instaan voor alle gebreken van het verhuurde goed, welke het gebruik daarvan verhinderen, al mocht ook de verhuurder dezelve tijdens het doen van de verhuring niet gekend hebben.

Indien door die gebreken enig nadeel voor de huurder ontstaat, is de verhuurder gehouden hem deswege schadeloos te stellen.

Artikel 1574

Indien, gedurende de huurtijd, het verhuurde goed door enig toeval geheel en al vergaan is, vervalt de huurovereenkomst van rechtswege. Indien het goed slechts ten dele vergaan is, heeft de huurder de keus om, naar gelang der omstandigheden, of een vermindering van de huurprijs, of zelfs de vernietiging van de huurovereenkomst, te vorderen; doch hij kan, in geen van die beide gevallen, aanspraak op schadevergoeding maken.

Artikel 1575

De verhuurder mag, gedurende de huurtijd, de gedaante of inrichting van het verhuurde goed niet veranderen.

Artikel 1576⁵⁷²

Indien, gedurende de huurtijd, het verhuurde goed dringende reparatiën nodig heeft, welke niet tot na het eindigen van de huur kunnen worden uitgesteld, moet de huurder deze gedogen, welke ongemakken hem ook hierdoor worden veroorzaakt, en hoewel hij ook, gedurende het doen van die reparatiën, van een gedeelte van het verhuurde goed verstoken zij.

Doch indien deze reparatiën langer dan veertig dagen duren, zal de huurprijs verminderd worden naar evenredigheid van de tijd, en van het gedeelte van het verhuurde goed, waarvan de huurder zal zijn verstoken geweest.

⁵⁷² Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Indien de reparatiën van dien aard zijn, dat daardoor het gehuurde, hetgeen de huurder en zijn huisgezin ter bewoning noodzakelijk is, onbewoonbaar wordt, kan deze de huur doen verbreken.

Artikel 1577

De verhuurder is niet verplicht de huurder te waarborgen tegen de belemmeringen, welke hem derden, door feitelijkheden, in zijn genot toebrengen, zonder overigens enig recht op het gehuurde te beweren; behoudens het recht van de huurder om deze uit eigen hoofde te vervolgen.

Artikel 1578

Indien daarentegen de huurder in deszelfs genot is gestoord geworden, tengevolge van een rechtsvordering, welke tot de eigendom van het goed betrekking heeft, heeft hij het recht om een geëvenredigde vermindering van de huurprijs te vorderen, mits van die stoornis of belemmering aan de eigenaar behoorlijk kennis gegeven is.

Artikel 1579

Indien degenen, die de feitelijkheden gepleegd hebben, enig recht op het verhuurde goed beweren te hebben, of indien de huurder zelf in rechte gedagvaard is om tot ontruiming van het geheel of van een gedeelte van het goed verwezen te worden, of om de uitoefening van enige erfdienstbaarheid te gedogen, moet hij de verhuurder daarvan betekening doen, en hij kan dezelve tot vrijwaring oproepen.

Hij kan zelfs vorderen buiten het geding te worden gesteld, mits hij degene opgeeft, voor wie hij in het bezit is.

Artikel 1580

De huurder mag, indien hem dit vermogen niet is toegestaan, het goed niet weder verhuren, noch zijn huur aan een ander afstaan, op straf van vernietiging van de huurovereenkomst, en vergoeding van kosten, schade en interesten, zonder dat de verhuurder, na die vernietiging, verplicht is de onderhuur gestand te doen.

Indien het gehuurde in een huis of in een woning bestaat, welke de huurder zelf bewoont, kan hij een gedeelte daarvan, onder zijn verantwoordelijkheid, aan een ander verhuren, indien hem dat vermogen niet bij de overeenkomst is ontzegd geworden.

Artikel 1581

De huurder is tot twee hoofdverplichtingen gehouden:

1°. om het gehuurde als een goed huisvader te gebruiken, en overeenkomstig de bestemming, welke daaraan bij de huurovereenkomst gegeven is, of volgens die, welke, bij gebreke van overeenkomst daaromtrent, naar gelang der omstandigheden voorondersteld wordt;

2°. om de huurprijs op de bepaalde termijnen te voldoen.

Artikel 1582

Indien de huurder het gehuurde tot een ander gebruik bezigt dan waartoe het bestemd is, of tot een zodanig gebruik waardoor aan de verhuurder enig nadeel kan veroorzaakt worden, kan deze, naar gelang der omstandigheden, de huur doen vernietigen.

Artikel 1583

Indien tussen de verhuurder en de huurder een beschrijving van het verhuurde is opgemaakt, is laatstgemelde gehouden het goed in die staat weder op te leveren, waarin hij

hetzelve, volgens die beschrijving, heeft aanvaard; met uitzondering van hetgeen door ouderdom of door onvermijdelijke toevallen vergaan of van waarde verminderd is.

Artikel 1584

Indien geen beschrijving is opgemaakt, wordt de huurder, ten aanzien van het onderhoud, hetwelk ten laste van huurders komt, behoudens tegenbewijs, voorondersteld het gehuurde in goede staat te hebben aanvaard, en moet hij hetzelve in die staat terug geven.

Artikel 1585

De huurder is aansprakelijk voor alle schade, gedurende de huurtijd aan het verhuurde toegebracht, tenzij hij bewees, dat deze buiten zijn schuld heeft plaats gehad.

Artikel 1586

Hij is echter niet verantwoordelijk voor brand, tenzij de verhuurder mocht bewijzen, dat de brand door de schuld van de huurder is veroorzaakt.

Artikel 1587

De huurder is verantwoordelijk voor alle schade of verliezen door zijn huisgenoten, of door degenen aan wie hij de huur mocht hebben overgedaan, aan het gehuurde toegebracht.

Artikel 1588

De huurder mag, bij ontruiming van het gehuurde goed, afbreken en naar zich nemen al hetgeen hij daaraan, op zijn kosten, heeft doen maken, mits zulks gedaan worden zonder beschadiging van het goed.

Artikel 1589⁵⁷³

Vervallen.

Artikel 1590

Wanneer er geschil ontstaat over de prijs van een verhuring, bij monde aangegaan, waarvan de uitvoering begonnen is, en er geen kwijting aanwezig is, moet de verhuurder op zijn eed geloofd worden, tenzij de huurder mocht verkiezen de huurprijs door deskundigen te doen begroten.

Artikel 1591

Indien de huur bij geschrift is aangegaan, houdt deze van rechtswege op, wanneer de bepaalde de tijd verstreken is, zonder dat daartoe een opzegging vereist worden.

Artikel 1592

Indien de huur zonder geschrift is aangegaan, houdt dezelve op de bepaalde tijd niet op, dan voor zoverre de ene partij aan de andere de huur tijdig heeft opgezegd.

Artikel 1593

Wanneer de ene partij aan de andere een opzegging van huur heeft betekend, kan de

⁵⁷³ Vervallen bij G.B. 1924 no. 47.

huurder, hoewel in het genot blijvende, zich niet beroepen op een stilzwijgende wederinhuring.

Artikel 1594

Indien, na het eindigen van een verhuring bij geschrift aangegaan, de huurder in het bezit is gebleven en gelaten, ontstaat daardoor een nieuwe huur, waarvan de gevolgen geregeld worden bij de artikelen tot mondelinge verhuringen betrekkelijk.

Artikel 1595

In het geval der twee voorgaande artikelen, strekt zich de borgtocht, voor de huur gesteld, niet uit tot de verplichtingen, die uit de verlenging van de huur ontstaan.

Artikel 1596

De huurovereenkomst gaat geenszins te niet door de dood van de verhuurder, noch door die van de huurder.

Artikel 1597

Door verkoop van het verhuurde wordt een tevoren aangegane huur niet verbroken, tenzij dit bij de verhuring mocht voorbehouden zijn.

Bij zodanig voorbehoud kan de huurder, zonder uitdrukkelijk beding, geen aanspraak op vergoeding maken, maar met dat laatste beding, is hij niet tot ontruiming van het gehuurde verplicht, zolang de verschuldigde vergoeding niet is gekweten.

Artikel 1598

De koper, met beding van wederinkoop, kan geen gebruik maken van de bevoegdheid om de huurder tot ontruiming van het gehuurde te noodzaken, voordat hij, door het verstrijken van de termijn, voor de wederinkoop bepaald, onherroepelijk eigenaar is geworden.

Artikel 1599

Een koper, die gebruik wil maken van de bevoegdheid, bij de huurovereenkomst voorbehouden, om, ingeval van verkoop, de huurder tot de ontruiming van het gehuurde te noodzaken, is verplicht de huurder tijdig te waarschuwen.

Bij huur van landerijen moet de waarschuwing ten minste een jaar aan de ontruiming voorafgaan.

Artikel 1600

De verhuurder kan de huur niet doen ophouden door te verklaren, dat hij het gehuurde goed zelf wil betrekken, tenzij het tegendeel mocht bedongen zijn.

Artikel 1601

Indien men bij de huurovereenkomst is overeengekomen, dat de verhuurder de bevoegdheid zou hebben om het verhuurde huis of land zelf te betrekken, is hij verplicht vooraf een opzegging te doen betekenen, zoveel tijd tevoren, als bij artikel 1599 is vastgesteld.

DERDE AFDELING VAN DE REGELEN, WELKE BIJZONDER BETREKKELIJK ZIJN TOT HUUR VAN HUIZEN EN HUISRAAD

Artikel 1602

De huurder, die een verhuurd huis niet van genoegzaam huisraad voorziet, kan tot de ontruiming daarvan worden genoodzaakt, tenzij hij voldoende zekerheid geeft voor de betaling der huurpenningen.

Artikel 1603

Een tweede huurder is, ten aanzien van de eigenaar, niet verder gehouden dan tot het beloop van de huurprijs van de tweede huur, welke hij, op het oogenblik van een gedaan beslag, aan de eerste huurder zou mogen schuldig zijn, en zonder dat hij zich op betalingen, bij voorraad gedaan, beroepen kan, tenzij die betalingen mochten zijn geschied uit kracht van een beding, bij zijn huurovereenkomst uitgedrukt.

Artikel 1604

Geringe en dagelijkse reparatiën zijn voor rekening van de huurder.

Bij gebreke van overeenkomst worden als zodanig aangemerkt reparatiën aan winkelkasten, de sluiting der luiken of blinde, de binnensloten, de vensterglazen, zo binnen als buiten 's huis, en al hetgeen verder door het plaatselijk gebruik daaronder begrepen wordt.

Niettemin komen die reparatiën ten laste van de verhuurder, indien zij door de vervallen toestand van het verhuurde of door overmacht zijn noodzakelijk geworden.

Artikel 1605

Het schoonhouden van putten, regenbakken en sekreten komt ten laste van de verhuurder, indien het tegendeel niet bedongen is.

Het schoonhouden der schoorstenen komt, bij gebreke van beding, ten laste van de huurder.

Artikel 1606

De huur van gestoffeerde kamers wordt gehouden bij het jaar te zijn aangegaan, wanneer deze is aangegaan voor een zekere som in het jaar;

Bij de maand, wanneer deze is aangegaan tegen een bepaalde som in de maand;

Bij de dag, wanneer deze is aangegaan tegen een bepaalde som voor iedere dag.

Indien niet blijkt, dat de huur voor een zekere som bij het jaar, bij de maand of voor iederen dag is aangegaan, wordt de verhuurder te dezen opzichte op zijn eed geloofd.

VIERDE AFDELING VAN DE REGELN, WELKE BIJZONDER BETREKKELIJK ZIJN TOT HUUR VAN LANDERIJEN

Artikel 1607

Indien bij een huurovereenkomst van landerijen een kleinere of grotere uitgestrektheid wordt opgegeven, dan deze werkelijk hebben, geeft zulks geen grond tot vermeerdering of vermindering van de huurprijs, dan alleen in de gevallen en volgens de bepalingen bij de vijfde titel van dit boek vastgesteld.

Artikel 1608

Indien de huurder van landerijen deze niet van de tot beweiding of bebouwing noodzakelijke beesten en bouwgereedschappen voorziet; indien hij met de beweiding of bebouwing ophoudt, of te dien opzichte niet als een goed huisvader handelt; indien hij het

gehuurde goed tot een ander einde gebruikt, dan waartoe hetzelfde bestemd is; of indien hij, in het algemeen, de bedingen, bij de huurovereenkomst gemaakt, niet nakomt, en daardoor enig nadeel voor de verhuurder ontstaat, is deze bevoegd om, naar gelang der omstandigheden, de vernietiging van de huur, met vergoeding van kosten, schade en interesten, te vorderen.

Artikel 1609

Alle huurders van landerijen zijn gehouden de vruchten in de daartoe bestemde bergplaatsen te bergen.

Artikel 1610

De huurder van landerijen is, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten, gehouden de eigenaar van alle feitelijkheden te doen kennis dragen, welke op de gehuurde erven mochten gepleegd worden.

Deze kennisgeving moet gedaan worden binnen dezelfde termijn, welke tussen de tijd der dagvaardingen en de dag van de verschijning, naarmate van de afstand der plaatsen, bepaald is.

Artikel 1611

De huur van landen, zonder geschrift aangegaan, wordt gerekend aangegaan te zijn voor één jaar.

Artikel 1612

De huurder wiens huur eindigt, en hij welke hem in de huur opvolgt, zijn verplicht elkander over en weder met al datgene te gerieven, dat vereist wordt om het verlaten en het betrekken van het goed gemakkelijk te maken.

ZEVENDE TITEL A⁵⁷⁴

VAN DE OVEREENKOMSTEN TOT HET VERRICHTEN VAN ARBEID

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1613⁵⁷⁵

Behalve de overeenkomsten tot het verrichten van enkele diensten, welke door de aan deze eigen bepalingen en bedongen voorwaarden, en bij gebreke van deze door het gebruik, worden geregeerd, bestaan er twee soorten van overeenkomsten, waarbij de ene partij zich verbindt, voor de andere tegen beloning arbeid te verrichten: de arbeidsovereenkomst en de aanneming van werk.

Artikel 1613a

De arbeidsovereenkomst is de overeenkomst, waarbij de ene partij, de werknemer, zich verbindt, in dienst van de andere partij, de werkgever, tegen loon gedurende zekere tijd arbeid te verrichten.

Artikel 1613b

⁵⁷⁴ Ingev. bij G.B. 1947 no. 140.

⁵⁷⁵ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

De aanneming van werk is de overeenkomst, waarbij de ene partij, de aannemer, zich verbindt, voor de andere partij, de aanbesteder, tegen een bepaalde prijs een bepaald werk tot stand te brengen.

Artikel 1613c

1. Indien een overeenkomst de kenmerken bevat van een arbeidsovereenkomst en van enige andere soort van overeenkomst, zullen zowel de bepalingen betreffende de arbeidsovereenkomst als die betreffende de andere soort van overeenkomst, welke kenmerken zij mede bevat, van toepassing zijn; ingeval van strijd tussen deze bepalingen zullen die der arbeidsovereenkomst van toepassing zijn.
2. Indien een aanneming van werk door meerdere soortgelijke overeenkomsten, zij het ook telkens met enige tussentijd, is gevolgd, of indien het, bij het aangaan eenr aanneming van werk blijkaar in de bedoeling van partijen ligt meerdere dergelijke overeenkomsten aan te gaan, in dier voege, dat de verschillende aannemingen tezamen als een arbeidsovereenkomst kunnen worden beschouwd, zullen de bepalingen betreffende de arbeidsovereenkomst op deze overeenkomsten gezamenlijk en op elke haar afzonderlijk, met uitsluiting van de bepalingen der zesde afdeling van deze titel, van toepassing zijn. Is evenwel in een dergelijk geval de eerste overeenkomst bij wijze van proef aangegaan, dan zal deze geacht worden haar aard van aanneming van werk te hebben behouden en zullen de bepalingen van de zesde afdeling van dezen titel op haar van toepassing zijn.

TWEEDE AFDELING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST IN HET ALGEMEEN

Artikel 1613d

Wanneer een arbeidsovereenkomst schriftelijk wordt aangegaan, zijn de kosten van de akte en andere bijkomende onkosten ten laste van de werkgever.

Artikel 1613e

1. Indien bij het sluiten van de overeenkomst een hand- of godspenning is gegeven en aangenomen, ontleent geen der partijen daaraan de bevoegdheid van de overeenkomst af te zien door het laten behouden of het teruggeven van die hand- of godspenning.
2. De hand- of godspenning kan in mindering worden gebracht op het loon, indien de dienstbetrekking niet langer dan drie maanden heeft bestaan, terwijl zij voor langere of voor onbepaalde tijd is aangegaan.

Artikel 1613f⁵⁷⁶

Vervallen.

Artikel 1613g

1. Een minderjarige is bekwaam als werknemer arbeidsovereenkomsten aan te gaan, indien hij daartoe door zijn wettelijke vertegenwoordiger, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, is gemachtigd.
2. Een mondelinge machtiging kan slechts strekken tot het aangaan van een bepaalde arbeidsovereenkomst. Is de minderjarige nog geen volle achttien jaren oud, dan moet zij verleend worden in tegenwoordigheid van de werkgever of van degene, die namens deze handelt. Zij kan niet voorwaardelijk worden verleend.
3. Indien de machtiging schriftelijk is verleend, is de minderjarige verplicht de volmacht ter hand

⁵⁷⁶ Vervallen bij G.B. 1981 no. 23.

te stellen aan de werkgever, die de minderjarige onverwijld een gewaarmerkt afschrift daarvan doet toekomen en de volmacht bij het einde van de dienstbetrekking aan de minderjarige of diens rechtverkrijgende teruggeeft.

4. Voorzover zulks niet door het stellen van bepaalde voorwaarden in de machtiging uitdrukkelijk is uitgesloten, staat de minderjarige in alles, wat betrekking heeft op de arbeidsovereenkomst, door hem ingevolge de verleende machtiging aangegaan, met een meerderjarige gelijk, behoudens het bepaalde bij het derde lid van artikel 1614f. Echter kan hij niet in rechte verschijnen zonder bijstand van zijn wettelijke vertegenwoordiger, behalve wanneer de rechter gebleken is, dat de wettelijke vertegenwoordiger niet bij machte is zich te verklaren.

Artikel 1613h

Indien een daartoe niet bekwaam minderjarige een arbeidsovereenkomst heeft aangegaan en dientengevolge gedurende zes weken, zonder verzet van zijn wettelijke vertegenwoordiger, in dienst van de werkgever arbeid heeft verricht, wordt hij geacht door die vertegenwoordiger mondeling tot het aangaan van die arbeidsovereenkomst gemachtigd te zijn geweest.

Artikel 1613i

Een tussen echtgenoten aangegane arbeidsovereenkomst is nietig.

Artikel 1613j

1. Een door de werkgever vastgesteld reglement is voor de werknemer slechts verbindend, indien het in de Nederlandsche taal is vastgesteld en indien de werknemer schriftelijk heeft verklaard zich met dat reglement te verenigen en indien tevens is voldaan aan de navolgende vereisten:
 - 1°. dat een volledig exemplaar van het reglement kosteloos door of vanwege de werkgever aan de werknemer is verstrekt;
 - 2°. dat door of vanwege de werkgever een door deze ondertekend volledig exemplaar van het reglement ter inzage voor een ieder is nedergelegd ter griffie van de Kantonrechter, binnen welks rechtsgebied de onderneming, in welke het reglement geldt, gevestigd is;
 - 3°. dat een volledig exemplaar van het reglement op een voor de werknemer gemakkelijk toegankelijke plaats, zo mogelijk in het arbeidslokaal, zodanig opgehangen is en blijft, dat het duidelijk leesbaar is.
2. Het reglement is eveneens slechts verbindend voor zoverre de inhoud niet in strijd is met de door de werknemer aangegane arbeidsovereenkomst.
3. De nederlegging en de inzage van het reglement ter griffie geschieden kosteloos.
4. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig.

Artikel 1613k

1. Indien gedurende de dienstbetrekking een reglement wordt vastgesteld of het bestaande wordt gewijzigd, is dit nieuwe of dit gewijzigde reglement voor de werknemer slechts verbindend, indien een volledig exemplaar van het ontwerp daarvan of van de ontworpen wijzigingen hem kort voor de vaststelling gedurende ten minste 14 dagen kosteloos ter inzage is verstrekt.
2. Indien de werknemer na vaststelling van het nieuwe of van het gewijzigde reglement mededeelt, dat hij zich daarmee niet verenigt, wordt dit aangemerkt als een opzegging van de dienstbetrekking uiterlijk tegen de dag, waarop het nieuwe of het gewijzigde reglement in werking zal treden. Is de dienstbetrekking voor een bepaalde tijd aangegaan, of liggen tussen de dag, waarop het nieuwe of het gewijzigde reglement algemeen bekend gemaakt is, en die, waarop het in werking zal treden, minder vrije dagen dan de opzeggingstermijn omvat, dan heeft de werknemer aanspraak op een schadeloosstelling op de voet als bij artikel 1615r is bepaald.
3. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel is nietig.

Artikel 1613l

Een verklaring van de werknemer waarbij hij zich verbindt zich met elk in de toekomst vast te stellen reglement, of met elke toekomstige wijziging van een bestaand reglement te verenigen, is nietig.

Artikel 1613m

Van de bepalingen van het reglement kan alleen dan bij bijzondere overeenkomst worden afgeweken, indien deze schriftelijk is aangegaan.

Artikel 1613n⁵⁷⁷

Vervallen.

Artikel 1613o⁵⁷⁸

Ter berekening van het in geld vastgesteld loon per dag wordt, voor de toepassing van deze titel, de dag gesteld op acht uren, de week op zes dagen, de maand op vijf-en-twintig dagen en het jaar op driehonderd dagen. Is het loon, hetzij voor het geheel, hetzij gedeeltelijk, op andere wijze dan naar tijdruimte vastgesteld, dan wordt als het in geld vastgesteld loon per dag aangenomen het gemiddeld loon van de werknemers, berekend over de laatst voorafgegangene dertig werkdagen; bij gebreke van die maatstaf wordt als loon aangenomen het gebruikelijk loon voor de, wat aard, plaats en tijd betreft, meest nabijkomende arbeid.

Artikel 1613p

Het loon van werknemers, welke niet bij de werkgever inwonen, mag niet anders worden vastgesteld dan in:

- 1°. geld;
- 2°. voedsel te nuttigen, alsmede voedings- en verlichtingsmiddelen te gebruiken ter plaatse waar ze worden verstrekt;
- 3°. kleding, door de werknemer bij de waarneming van de dienstbetrekking te dragen;
- 4°. een bepaalde hoeveelheid der voortbrengselen van het bedrijf, waarin het loon verdiend wordt, of der grond- of hulpstoffen in dat bedrijf gebruikt, een en ander voor zover die voortbrengselen of grond- of hulpstoffen, wat aard en hoeveelheid betreft, behoren tot de eerste levensbehoeften van de werknemer en zijn gezin, of als grond- of hulpstoffen, werktuigen of gereedschappen in het bedrijf van de werknemers worden gebezigd, en in ieder geval met uitsluiting van alcoholhoudende dranken;
- 5°. het gebruik van een bepaald stuk grond of van weide of stalling voor een bepaald aantal naar soort aangeduide dieren, toebehorende aan de werknemer of aan een der leden van zijn gezin, het gebruik van werktuigen of gereedschappen, alsmede het onderhoud daarvan;
- 6°. bepaalde werkzaamheden of diensten, door of voor rekening van de werkgever voor de werknemer te verrichten;
- 7°. het gebruik van een aangewezen woning, woninggedeelte of lokaal, vrije geneeskundige behandeling van de werknemer en van zijn gezin, voorzover niet vallende onder artikel 1641c, vrije beschikking over een of meer bedienden, over een vervoermiddel en soortgelijke tegemoetkomingen in de kosten der huishouding voorzover niet vallende onder de

⁵⁷⁷ Vervallen bij G.B. 1962 no. 108.

⁵⁷⁸ Gew. bij G.B. 1962 no. 93.

voorgaande nummers;

8°. uitkering gedurende een verlofstijd na een bepaald aantal jaren dienst of recht op vrij vervoer naar de plaats van herkomst of naar en van de plaats van verlof;

9°. onderricht door of vanwege de werkgever aan de werknemer te verstrekken.

Artikel 1613q

1. Indien bij overeenkomst of bij reglement geen bepaald loon is vastgesteld, heeft de werknemer aanspraak op zodanig loon als ten tijde van het sluiten van de overeenkomst voor arbeid als de bedongene, ter plaatse waar deze moest worden verricht, gebruikelijk was.
2. Indien zodanig gebruik niet bestaat, wordt het loon met inachtneming der omstandigheden naar billijkheid bepaald.

Artikel 1613r

1. Voor zover het loon anders dan volgens artikel 1613p geoorloofd is, is vastgesteld, wordt het op een bedrag in geld gewaardeerd en geacht vastgesteld te zijn op het vijf-voud van dit bedrag.
2. Het gehele loon, dat dientengevolge verschuldigd zal zijn, zal echter het overeenkomstig de bepalingen van het voorgaand artikel berekende loon niet met meer dan een derde mogen overschrijden.
3. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig.

Artikel 1613s

1. Ongeoorloofd en nietig is elk beding tussen de werkgever of diens vertegenwoordiger en een werknemer, waarbij deze zich verbindt, het loon of zijn overige inkomsten of een gedeelte daarvan op een bepaalde wijze te besteden, of zich zijn benodigdheden op een bepaalde plaats of bij een bepaalde persoon aan te schaffen.
2. Van deze bepaling zijn uitgezonderd:
 - 1°. het beding, waarbij de werknemer deelneemt in enig fonds, dat naar het oordeel van de President voldoende waarborg van soliditeit biedt, of waarbij de werknemer toestemt, dat te zijn behoeve een inlage in de Surinaamse Postspaarbank wordt gestort.
 - 2°. ten aanzien van minderjarige werknemers het beding, dat een gedeelte van het, gedurende de minderjarigheid verdiend, loon door de werkgever ten name van de werknemer zal worden geplaatst in de Surinaamse Postspaarbank of in een fonds als sub 1° bedoeld met bepaling, dat het door de werknemer eerst zal kunnen worden opgevorderd, wanneer hij zekere, niet hoger dan één en twintig jaren te stellen, leeftijd zal hebben bereikt of uit andere hoofde meerderjarig geworden is of wanneer de Kantonrechter van het kanton, waarin de plaats van het werkelijk verblijf van de minderjarige gelegen is, op verzoek van de wettelijke vertegenwoordiger en na verhoor of behoorlijke oproeping van een minderjarige en van de werkgever tot de uitbetaling machtiging heeft verleend.

Artikel 1613t

1. Indien de werknemer ingevolge een ongeoorloofd en nietig beding, als bedoeld bij het voorgaande artikel, met de werkgever enige overeenkomst heeft aangegaan, ontstaat daaruit geenlei verbintenis. De werknemer is gerechtigd het reeds te dier zake op zijn loon in rekening geledene of door hem betaalde van de werkgever terug te vorderen, zonder gehouden te zijn tot teruggave van hetgeen hem ter voldoening aan de overeenkomst is verstrekt.
2. Niettemin is de rechter bevoegd, bij toewijzing van de vordering van de werknemers, de veroordeling te beperken tot zodanig bedrag als hem met het oog op de omstandigheden van het geval billijk zal voorkomen, doch uiterlijk tot de som waarop de door de werknemer geleden schade door hem wordt gewaardeerd.

3. Heeft de werknemer ingevolge een ongeoorloofd en nietig beding, als voormeld, met een ander dan de werkgever enige overeenkomst aangegaan, dan heeft hij het recht het bedrag van hetgeen hij uit die hoofde betaald heeft of nog verschuldigd is, van de werkgever te vorderen. De bepaling van het tweede lid is ook ten deze van toepassing.
4. Ieder vorderingsrecht van de werknemers krachtens dit artikel vervalt na verloop van zes maanden.

Artikel 1613u⁵⁷⁹

1. De werkgever kan slechts boete stellen op de overtreding van voorschriften van een schriftelijk aangegane overeenkomst of van een reglement, indien die voorschriften bepaaldelijk zijn aangeduid en de boete in de overeenkomst of het reglement is aangegeven.
2. De overeenkomst of het reglement, waarbij boete is bedongen, moet nauwkeurig de bestemming der boeten vermelden. Zij mogen noch onmiddellijk, noch middellijk strekken tot persoonlijk voordeel van de werkgever zelf of van degene, wie deze de bevoegdheid heeft verleend de werknemers boete op te leggen.
3. Iedere boete, in een reglement of in een overeenkomst bedongen, moet op een bepaald bedrag gesteld zijn, uitgedrukt in de munt, waarin het loon in geld is vastgesteld.
4. Binnen een week mag aan een werknemer geen hoger bedrag aan gezamenlijke boeten worden opgelegd dan zijn in geld vastgesteld loon voor één dag. Geen afzonderlijke boete mag hoger dan dit bedrag worden gesteld.
5. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig. Echter mag, doch alleen ten aanzien van werknemers, wier in geld vastgesteld loon meer dan vijf gulden per dag bedraagt, bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement van de bepalingen van het tweede, derde en vierde lid worden afgeweken. Is zulks geschied, dan zal de rechter steeds bevoegd zijn de boete op een kleinere som te bepalen, indien de opgelegde hem bovenmatig voorkomt.
6. Onder het stellen en bedingen van boete in de zin van dit artikel wordt begrepen het door de werkgever bedingen van straf, als bedoeld bij de Tiende Afdeling van de eerste Titel van dit Boek.

Artikel 1613v

Ter zake van een zelfde feit mag de werkgever niet boete heffen en tevens schadevergoeding vorderen.

Elk beding, strijdig met deze bepaling, is nietig.

Artikel 1613w

Indien een der partijen opzettelijk of door schuld in strijd heeft gehandeld met een van haar verplichtingen en de dientengevolge door de wederpartij geleden schade niet op geld waardeerbaar is, zal de rechter naar billijkheid een som geld als schadevergoeding vaststellen.

Artikel 1613x

1. Een beding tussen de werkgever en de werknemer waarbij deze laatste beperkt wordt in zijn bevoegdheid om na het einde van de dienstbetrekking op zekere wijze werkzaam te zijn, is slechts geldig, indien het bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement met een meerderjarige werknemer is tot stand gekomen.
2. De rechter kan, hetzij op de vordering van de werknemer, hetzij ingevolge diens daartoe strekkend verweer in een geding, zulk een beding geheel of gedeeltelijk te niet doen op grond dat, in verhouding tot het te beschermen belang van de werkgever, de werknemer door dat beding onbillijk wordt benadeeld.

⁵⁷⁹ Gew. bij G.B. 1962 no. 93.

3. Aan een beding, als in het eerste lid bedoeld, kan de werkgever geen rechten ontleen, indien hij de dienstbetrekking onrechtmatig heeft doen eindigen, of de werknemer door opzet of schuld een dringende reden heeft gegeven om de dienstbetrekking te doen eindigen en deze van die bevoegdheid heeft gebruik gemaakt, noch ook indien de rechter op het verzoek of op de vordering van de werknemers de arbeidsovereenkomst ontbonden heeft verklaard op grond van een dringende reden, de werknemer gegeven door opzet of schuld van de werkgevers.
4. Indien door de werkgever van de werknemer een schadevergoeding is bedongen voor het geval, dat deze in strijd handelt met een beding, als in het eerste lid bedoeld, zal de rechter steeds bevoegd zijn de schadevergoeding op een kleinere som te bepalen, zo de bedongene hem bovenmatig voorkomt.

Artikel 1613y

Alle akten en geschriften betreffende het aangaan, wijzigen of eindigen van arbeidsovereenkomsten, benevens alle stukken, welke door de werkgever en de werknemer of hun wettelijke vertegenwoordigers tezamen of ieder afzonderlijk, hetzij in onderhandse vorm, hetzij ten overstaan van een openbare ambtenaar, zonder medewerking van derden, ter uitvoering van de arbeidsovereenkomst worden opgemaakt, zijn vrij van zegel en van kosten, voortvloeiende uit toepassing van art. 1901 van het Burgerlijk Wetboek benevens van de formaliteit van registratie of worden, indien deze formaliteit wordt gewenst, kosteloos geregistreerd.

Artikel 1613z580

1. De bepalingen van deze titel zijn niet van toepassing ten aanzien van personen in dienst van de Lande of van een op de voet van artikel 118 van de Surinaamse Staatsregeling ingestelde gemeenschap, of van enig ander publiekrechtelijk lichaam, tenzij zij, hetzij vóór of bij de aanvang van de dienstbetrekking door of namens partijen hetzij bij wettelijke regeling van toepassing zijn verklaard.
2. Bij wet kunnen bijzondere regelen worden gesteld voor overeenkomsten tot het verrichten van arbeid in ondernemingen van landbouw, de bos-, goud en mijnbedrijven.

DERDE AFDELING VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE WERKGEVER

Artikel 1614⁵⁸¹

De werkgever is verplicht de werknemer zijn loon op de bepaalde tijd te voldoen.

Artikel 1614a

Het loon, naar tijdruimte vastgesteld, is verschuldigd van het tijdstip, waarop de werknemer in dienst is getreden, tot dat van het einde van de dienstbetrekking.

Artikel 1614b

Geen loon is verschuldigd voor de tijd, gedurende welke de werknemer de bedongen arbeid niet heeft verricht.

Artikel 1614c⁵⁸²

⁵⁸⁰ De Surinaamse Staatsregeling is ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Grondwet van 1975.

⁵⁸¹ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

1. Evenwel behoudt de werknemer zijn aanspraak op het naar tijdruimte vastgesteld loon voor een betrekkelijk korte tijd, wanneer hij ten gevolge van ziekte of ongeval verhinderd is geweest zijn arbeid te verrichten, tenzij de ziekte of het ongeval door zijn opzet of onzedelijkheid is veroorzaakt, dan wel aan het misbruik van alcoholhoudende drank of van bedwelmende middelen te wijten is, of de ziekte bestond op het tijdstip van indiensttreding dan wel het gevolg is van een bij het indiensttreden bestaande afwijking. Een en ander kan blijken uit een geneeskundige verklaring met vermelding van de aard van de ziekte of anders aannemelijk worden aangetoond.
2. De werkgever is insgelijks verplicht op de voet van het bepaalde bij het eerste lid, doch uiterlijk tot een tijd van zes weken, voor behoorlijke geneeskundige behandeling en verpleging van de werknemer, wiens in geld vastgesteld loon vijf gulden of minder per dag bedraagt, zorg te dragen, voor zover daarin wettelijk niet uit andere hoofde is voorzien. Hij is gerechtigd de kosten op de werknemer te verhalen tot ten hoogste 20 procent van het over het tijdvak ingevolge het eerste lid uitbetaalde loon.
3. Onder geneeskundige behandeling en verpleging is begrepen specialistische behandeling en ligging in een ziekeninrichting, en de door een geneesheer voorgeschreven verbandmiddelen en medicijnen.
4. Ingeval van ziekte gaat het in het eerste lid bedoelde recht in op de eerste dag van de verhinderd, indien de ziekte tenminste twee volle dagen heeft geduurd, terwijl de aanspraak van de werknemer op de in het eerste en tweede lid bedoelde rechten eerst ontstaat na vier maanden onafgebroken dienstbetrekking, in de zin van deze wet bij dezelfde werkgever.
5. Komt hem in zodanig geval krachtens enige bij wettelijke regeling voorgeschreven ziekte- of ongevallenregeling, of krachtens enige verzekering of uit enig fonds, waarin de deelneming is bedongen bij of voortvloeit uit de arbeidsovereenkomst, een geldelijke vergoeding of uitkering toe, dan wel recht op vrije geneeskundige behandeling en verpleging, dan wordt het loon verminderd met het bedrag van die vergoeding of uitkering, en vervalt het recht als in het tweede lid bedoeld.
6. Eveneens behoudt de werknemer zijne aanspraak op het naar tijdruimte vastgesteld loon voor een korte tijd, naar billijkheid te berekenen, wanneer hij, hetzij tengevolge van de vervulling van een door wettelijke regeling of overheid, zonder geldelijke vergoeding, opgelegde verplichting, die niet in zijn vrije tijd kon geschieden, hetzij ten gevolge van zeer bijzondere, buiten zijn schuld ontstane, omstandigheden, verhinderd is geweest zijn arbeid te verrichten.
7. Onder zeer bijzondere omstandigheden worden, voor de toepassing van dit artikel, begrepen: de bevalling van de echtgenote van de werknemer zomede het overlijden en de begrafenis van een van zijn huisgenoten of van een van zijn bloed- of aanverwanten in de rechte linie onbepaald, en in de tweede graad van de zijlinie. Evenzo wordt onder de vervulling van een door wettelijke regeling of overheid opgelegde verplichting begrepen de uitoefening van de kiesbevoegdheid.
8. Is het loon in geld op andere wijze dan naar tijdruimte vastgesteld, dan zijn de bepalingen van dit artikel eveneens van toepassing met dien verstande, dat als loon wordt aangenomen het gemiddeld loon, hetwelk de werknemer, wanneer hij niet verhinderd was geweest, gedurende die tijd had kunnen verdienen.
9. Het loon wordt echter verminderd met het bedrag der onkosten, welke de werknemer zich door het niet-verrichten van de arbeid heeft bespaard.
10. Elk beding, waardoor deze verplichtingen van de werkgever zou worden uitgesloten of beperkt, is nietig.

Artikel 1614d

⁵⁸² Gew. bij G.B. 1951 no. 84, G.B. 1962 no. 93.

1. Ook verliest de werknemer zijn aanspraak op het naar tijdruimte vastgesteld loon niet, indien hij bereid was de bedongen arbeid te verrichten, doch de werkgever daarvan geen gebruik heeft gemaakt, hetzij door eigen schuld of zelfs tengevolge van, hem persoonlijk betreffende, toevallige verhindering.
2. De bepalingen van het vijfde, achtste en negende lid van het voorgaande artikel zijn van toepassing. Van de bepalingen in het eerste lid mag alleen bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement worden afgeweken.
3. Evenmin verliest de werknemer zijn aanspraak op het naar tijdruimte vastgestelde loon voor de tijd, die, de ontvangst van zijn loon vergt.

Artikel 1614e

1. Bestaat het loon voor het geheel of voor een gedeelte in een bedrag, dat afhankelijk is gesteld van enig gegeven, dat uit de werkgevers boekhouding moet kunnen blijken, dan heeft de werknemer het recht van de werkgever mededeling te verlangen van zodanige bewijsstukken, als voor hem nodig zijn om tot kennis van dat gegeven te geraken.
2. Bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement kan worden bepaald, dat mededeling van de genoemde bewijsstukken, in plaats van aan iedere werknemer afzonderlijk, zal geschieden aan een bepaald aantal werknemers in dienst van de werkgever of aan een of meer deskundigen inzake boekhouding, allen door de werknemer bij schriftelijke keuze aan te wijzen.
3. De mededeling van de bewijsstukken door of vanwege de werkgever geschiedt desverlangd onder uitdrukkelijke verplichting van geheimhouding door de werknemer en degene, die hem overeenkomstig het voorgaande lid vervangt; deze kan echter nimmer tot geheimhouding tegenover de werknemer worden verplicht.
4. De verplichting tot geheimhouding is voor zoverre nodig opgeheven, indien de opgave in rechte wordt betwist.
5. Voor zover het gegeven, in het eerste lid bedoeld, betreft de winst, in de werkgevers onderneming of een deel daarvan behaald, kan van de bepalingen van het eerste lid bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement, ook op andere wijze dan in het tweede lid omschreven, worden afgeweken, met dien verstande evenwel, dat, met in achtneming van de bepaling van het tweede lid, steeds aan de werknemer een duidelijke en overzichtelijke schriftelijke mededeeling worden verstrekt, waaruit de berekening van het in het eerste lid bedoelde bedrag blijkt.
6. Behoudens toepasselijkheid van het vierde lid, geschiedt de verstrekking van de in het vorig lid bedoelde mededeling desverlangd onder uitdrukkelijke verplichting van geheimhouding door de werknemer als in het derde lid omschreven.

Artikel 1614f

1. Voor de voldoening van het loon, aan de werknemer verschuldigd, moet de volmacht, bedoeld bij het eerste lid van artikel 1406 van het Burgerlijk Wetboek, een schriftelijke zijn.
2. Indien in de in artikel 1613g genoemde schriftelijke machtiging de voorwaarde is opgenomen, dat het in geld vastgesteld loon, geheel of gedeeltelijk, in stede van aan de minderjarige, aan de wettelijke vertegenwoordiger zelf moet worden voldaan, wordt deze ten opzichte van de voldoening van het loon, of van het gedeelte hetwelk hem moet worden voldaan, als de werknemer aangemerkt.
3. Ook indien geen zodanige voorwaarde in de machtiging is opgenomen, wordt het aan de minderjarige verschuldigd in geld vastgesteld loon aan de wettelijke vertegenwoordiger voldaan, wanneer deze zich tegen de voldoening aan de minderjarige schriftelijk verzet.
4. In andere gevallen dan die, bedoeld in het tweede en derde lid van dit artikel, is de werkgever door betaling aan de minderjarige behoorlijk gekweten.
5. Voldoening aan derde, in strijd met de bepalingen van dit of het volgend artikel, is nietig.

Artikel 1614g⁵⁸³

1. Beslag onder de werkgever op het door deze aan de werknemer verschuldigd loon is, indien het in geld vastgestelde loon vijf gulden of minder per dag bedraagt, niet verder geldig dan tot twee vijfde gedeelten van het in geld vastgestelde loon. Is het in geld vastgestelde loon hoger dan vijf gulden per dag, dan is ten aanzien van dit bedrag, beslag slechts tot twee vijfde gedeelte geldig en is op het meerdere beslag onbeperkt toegelaten. Generlei beperking geldt, indien het beslag dient tot verhaal van onderhoud, waarop de beslaglegger volgens de wet aanspraak heeft.
2. Overdracht, inpandgeving of elke andere handeling, waardoor de werknemer enig recht op zijn loon aan een derde toekent, is slechts in zoverre geldig als een beslag op zijn loon geldig zou zijn.
3. Volmacht tot invordering van het loon, onder welke vorm of welke benaming ook door de werknemer verleend, is steeds herroepelijk.
4. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig.

Artikel 1614h

De voldoening van het in geld vastgesteld loon geschiedt in wettig betaalmiddel van Suriname, met dien verstande, dat het in geld van een vreemd land vastgestelde loon zal worden berekend naar de koers van de dag en de plaats van de betaling, of, indien aldaar geen koers bestaat, naar die van de naastbijgelegen handelsplaats, waar een koers bestaat.

Artikel 1614i

De voldoening van het loon, voor zover het in andere bestanddeelen dan in geld is vastgesteld, geschiedt volgens hetgeen bij overeenkomst of reglement is bedongen, of in het geval, bedoeld in artikel 1613r, naar de daar gestelde regelen.

Artikel 1614j

1. Voldoening van het loon, voor zover zij anders heeft plaats gehad dan bij de voorafgaande twee artikelen is bepaald, is nietig. De werknemer behoudt het recht van de werkgever het verschuldigde loon te vorderen, zonder gehouden te zijn hem het bij de nietige voldoening ontvangene terug te geven.
2. Niettemin is de rechter bevoegd, bij toewijzing van de vordering van de werknemer de veroordeling te beperken tot zodanig bedrag als hem met het oog op de omstandigheden van het geval billijk zal voorkomen, doch uiterlijk tot de som waarop de door de werknemer geleden schade door hem wordt gewaardeerd.
3. Ieder vorderingsrecht van de werknemers krachtens dit artikel vervalt na verloop van een jaar.

Artikel 1614k

Indien de plaats van de voldoening van het loon niet bij overeenkomst of reglement, of door het gebruik, is bepaald, geschiedt de voldoening hetzij ter plaatse waar de arbeid in de regel wordt verricht, hetzij ten kantore van de werkgevers indien dit gelegen is in of bij de plaats waar de meerderheid der werknemers woont, hetzij aan de woning des werknemers, ter keuze van de werkgever.

Artikel 1614l

1. De uitbetaling van het in geld naar tijdruimte vastgesteld loon zal geschieden als volgt: indien het loon bij de week of bij kortere tijdruimte is vastgesteld, telkens na een week;

⁵⁸³ Gew. bij G.B. 1962 no. 93.

- indien het loon is vastgesteld bij een tijdruimte, langer dan een week, doch korter dan een maand, telkens na verloop van de tijd, waarbij het loon vastgesteld is;
- indien het loon bij de maand is vastgesteld, telkens na een maand.
- indien het loon bij langere tijdruimte dan een maand is vastgesteld, telkens na een kwartaal.
2. De uitbetalingstermijnen, bij dit artikel vastgesteld, zullen door partijen met onderling goedvinde steeds mogen worden ingekort.
 3. De uitbetalingstermijnen mogen niet dan met schriftelijke toestemming van de President worden verlengd, terwijl deze toestemming te allen tijde kan worden ingetrokken.

Artikel 1614m

De uitbetaling van het in geld, doch niet naar tijdruimte vastgesteld loon, zal geschieden met inachtneming van de bepalingen van het voorgaande artikel, met dien verstande, dat dit loon geacht zal worden te zijn vastgesteld bij de tijdruimte, waarbij het loon gewoonlijk wordt vastgesteld voor de arbeid, welke ten aanzien van aard, plaats en tijd het meest nabij komt aan de arbeid, waarvoor het loon verschuldigd is.

Artikel 1614n

1. Voor zoverre het in geld vastgesteld loon bestaat in een bedrag, dat afhankelijk is gesteld van enig gegeven, dat uit de werkgevers boekhouding moet kunnen blijken, zal de uitbetaling geschieden telkens wanneer het bedrag van dat loon kan worden bepaald, met dien verstande, dat de uitbetaling ten minste een maal per jaar zal geschieden.
2. Voor zover het gegeven in het eerste lid bedoeld betreft de winst, in de werkgevers onderneming of een deel daarvan behaald en de aard van het bedrijf of het gebruik medebrengt, dat deze winst eerst na langer tijdsverloop dan een jaar wordt bepaald, kan bij schriftelijk aangegane overeenkomst, of bij reglement worden bedongen, dat de uitbetaling telkens na die bepaling zal geschieden.

Artikel 1614o

Indien het loon in geld voor een gedeelte naar tijdruimte en voor een ander gedeelte op andere wijze, of wel indien het loon in gedeelten naar meerdere verschillende tijdruimten is vastgesteld, zullen voor ieder van die gedeelten de voorschriften der artikelen 1614l tot en met 1614n van toepassing zijn.

Artikel 1614p

1. Bij iedere uitbetaling zal het gehele bedrag van het verschuldigde loon worden voldaan.
2. Echter kan ten aanzien van het in geld, doch afhankelijk van de uitkomsten van de te verrichten arbeid, vastgesteld loon bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement worden bedongen, dat telkens, behoudens definitieve afrekening op de eerste betaaldag waarop daartoe de mogelijkheid zal bestaan, zal worden uitbetaald een zeker gedeelte van het loon, bedragende ten minste drie vierde van het gebruikelijk loon voor de, wat aard, plaats en tijd betreft, meest nabij komende arbeid.
3. Het is de werkgever verboden direct of indirect:
 - a. aan de werknemer rente in welke vorm ook in rekening te brengen wegens geleende gelden of verstrekte voorschotten;
 - b. aan de werknemer heffingen op te leggen wegens het gebruik of het onderhoud van tot het bedrijf van de werkgever behorende en ten behoeve van dit bedrijf gebezigde gereedschappen en materialen;
 - c. een werknemer aansprakelijk te stellen voor verplichtingen van een andere werknemer jegens de werkgever, of als borg te accepteren.

Artikel 1614q⁵⁸⁴

1. Voor zoverre het in geld vastgesteld loon of het gedeelte daarvan, dat overblijft na aftrek van hetgeen door de werkgever niet behoef te worden uitbetaald en na aftrek van hetgeen, waarop derden overeenkomstig de bepalingen van deze titel rechten doen gelden, niet wordt uitbetaald uiterlijk de derde werkdag na die, waarop ingevolge de artikelen 1614l, 1614m, en 1614o, de betaling had moeten geschieden, heeft de werknemer, indien deze niet-betaling aan de werkgever is toe te schrijven, aanspraak op een verhoging wegens de vertraging, welke voor de vierde tot en met de achtste werkdag bedraagt vijf ten honderd per dag en voor elke volgende werkdag een ten honderd, met dien verstande, dat de verhoging wegens vertraging in geen geval de helft van het verschuldigd bedrag zal te boven gaan. Niettemin is de rechter bevoegd de verhoging te beperken tot zodanig bedrag als hem met het oog op de omstandigheden van het geval billijk zal voorkomen.
2. Een beding, waarbij van enige bepaling van dit artikel wordt afgeweken, is alleen geldig ten aanzien van werknemers wier in geld vastgesteld loon meer dan vijf gulde per dag bedraagt.

Artikel 1614r

1. Behalve bij het eindigen van de dienstbetrekking, is tegen de vordering tot uitbetaling van het loon schuldvergelijking alleen toegelaten wegens de volgende schulden van de werknemers:
 - 1°. de door hem aan de werkgever verschuldigde schadevergoeding;
 - 2°. de boeten, door hem volgens artikel 1613u aan de werkgever verschuldigd, mits door deze een schriftelijk bewijs wordt afgegeven, vermeldende het bedrag van iedere boete, alsmede de tijd waarop en de rede waarom zij is opgelegd, met opgave van de overtrede bepaling van het reglement of van de schriftelijk aangegane overeenkomst;
 - 3°. de bijdrage tot een fonds of de inlage in de Surinaamse Postspaarbank, door de werkgever overeenkomstig artikel 1613s. 1° en 2°, ten behoeve van de werkgever gestort;
 - 4°. de huurprijs van een woning, een lokaal, een stuk grond of van werktuigen of gereedschappen, door de werknemer in eigen bedrijf gebruikt, welke door de werkgever bij schriftelijk aangegane overeenkomst aan de werknemer zijn verhuurd;
 - 5°. de koopprijs van gewone en dagelijkse benodigdheden van de huishouding, daaronder niet begrepen alcoholhoudende drank, alsmede van grond- of hulpstoffen door de werknemer in eigen bedrijf gebruikt, een en ander door de werkgever aan de werknemer geleverd, mits van die levering blijkt uit een schriftelijke, door de werknemer afgegeven, verklaring, vermeldende de oorzaak en het bedrag van de schuld, en mits de werkgever niet meer berekent dan de kostende prijs, en die prijs niet hoger is dan die, waarvoor de werknemer zich die benodigdheden van de huishouding, grond- of hulpstoffen elders in de omgeving zou kunnen aanschaffen.
 - 6°. de voorschotten op het loon, door de werkgever in geld aan de werknemer verstrekt, mits daarvan blijkt door een verklaring als in het voorgaande nummer vermeld;
 - 7°. het bedrag van hetgeen op het loon te veel is betaald;
 - 8°. de kosten van geneeskundige behandeling en verpleging, welke ingevolge artikel 1614c, ten laste van de werknemer komen;
 - 9°. de door de werkgever ingevolge wettelijke regeling voor de werknemer betaalde te betalen belastingen.
2. Terzake van hetgeen de werkgever krachtens de nummers 2°, 3° en 5° zou kunnen vorderen, mag behoudens schriftelijke toestemming van de President door hem bij elke uitbetaling van het loon niet meer worden in vergelijking gebracht, dan een vijfde gedeelte van het in geld vastgesteld loon, hetwelk alsdan zou moeten worden uitbetaald; terzake van hetgeen hij krachtens de bepalingen van dit artikel in het geheel zou kunnen vorderen, mag behoudens schriftelijke toestemming van de President schuldvergelijking niet verder gaan dan tot twee vijfde gedeelte van hetzelfde bedrag.

⁵⁸⁴ Gew. bij G.B. 1962 no. 93.

3. Elk beding, waardoor de werkgever een ruimere bevoegdheid tot schuldvergelijking zou worden toegekend, is nietig.

Artikel 1614s⁵⁸⁵

1. Bedingen, welke de strekking hebben een zeker bedrag van het loon op de betaaldag niet uit te betalen, zijn alleen geldig, indien zij bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement zijn gemaakt met het uitgedrukte doel om op dit bedrag de schadevergoeding te kunnen verhalen, welke door de werknemer bij het einde van de dienstbetrekking krachtens artikel 1615t verschuldigd mocht zijn, en indien zij voorts voldoen aan de verdere bepalingen van dit artikel.
2. De werkgever is verplicht het niet uitbetaalde bedrag ten name van de werknemer bij de Surinaamse Postspaarbank te beleggen. De inlage van dit bedrag geschiedt binnen drie dagen na die van de loonuitbetaling. Vanaf het ogenblik van de loonuitbetaling wordt de werknemer geacht de eigenaar te zijn van het in te leggen bedrag.
3. Dit bedrag mag, behoudens schriftelijke toestemming van de President, bij elke loonuitbetaling niet meer zijn dan een tiende gedeelte van het in geld vastgesteld, alsdan betaalbaar, loon. In het geheel mag het ten hoogste het bedrag van de schadeloosstelling bedoeld bij artikel 1615r evenaren met dien verstande dat het ten aanzien van werknemers, wier in geld vastgesteld loon vijf gulden per dag of minder bedraagt, nimmer hoger mag zijn dan het in geld vastgesteld loon van twaalf werkdagen.
4. Zodra de dienstbetrekking is geëindigd op een wijze waardoor de werknemer niet tot het betalen van een schadevergoeding gelijk bij het eerste lid bedoeld, gehouden is, erlangt hij, of zijne rechtverkrijgenden, de vrije beschikking over het aldus te zijnen name ingelegd bedrag en over de daarvan gekweekte renten.
5. Alles wat betreft de inlagen en de terugbetalingen krachtens dit artikel te doen zal verder, zo nodig, bij besluit van de President worden geregeld.

Artikel 1614t

1. Indien het loon van de werknemer geheel of gedeeltelijk in inwoning, kost, of andere levensbenodigdheden is vastgesteld, is de werkgever verplicht dit, mits overeenkomstig de vereisten van gezondheid en goede zeden, volgens plaatselijk gebruik te voldoen.
2. Elk beding, waardoor deze verplichting van de werkgever zou worden uitgesloten of beperkt, is nietig.

Artikel 1614u

De werkgever, die tijdelijk verhinderd is het loon, voor zover dit in inwoning, kost of andere levensbenodigdheden is vastgesteld, te voldoen, zonder dat deze verhindering het gevolg is van eigen toedoen van de werknemer, is deze een vergoeding schuldig, waarvan het bedrag bij overeenkomst of bij gebreke van die, door het plaatselijk gebruik wordt bepaald.

Artikel 1614v

De werkgever is gehouden inwonende werknemers, zonder korting van hun loon, in de gelegenheid te stellen hun godsdienstplichten te vervullen, alsmede ontspanning van de arbeid te genieten, in beide gevallen op de wijze bij overeenkomst of, bij gebreke van die, door het plaatselijke gebruik bepaald.

⁵⁸⁵ Gew. bij G.B. 1962 no. 93.

Artikel 1614w⁵⁸⁶

1. De werkgever is gehouden de arbeid dusdanig te regelen, dat de werknemer geen arbeid heeft te verrichten op zondagen en daarmee gelijkgestelde dagen.
2. Ten aanzien van minderjarige werknemers is de werkgever gehouden de arbeid dusdanig te regelen, dat zij volgens het plaatselijk gebruik in de gelegenheid gesteld zijn de lessen te volgen in inrichtingen voor godsdienst-, voortgezet-, herhalings- of vakonderwijs. Elke beding, strijdig met dit voorschrift, is nietig.

Artikel 1614x

1. De werkgever is verplicht de lokalen, werktuigen en gereedschappen, waarin of waarmee hij de arbeid doet verrichten, op zodanige wijze in te richten en te onderhouden, alsmede omtrent het verrichten van de arbeid zodanige regelingen te treffen en aanwijzingen te verstrekken, dat de werknemer tegen gevaar voor lijf, eerbaarheid en goed zover beschermd is, als redelijkerwijze in verband met de aard van de arbeid gevorderd kan worden.
2. Zijn die verplichtingen niet nagekomen, dan is de werkgever gehouden tot vergoeding van de schade, aan de werknemer diensgevolge in de uitoefening van zijn dienstbetrekking overkomen, tenzij door hem het bewijs wordt geleverd, dat die niet-nakoming aan overmacht, of die schade in belangrijke mate mede aan grove schuld van de werknemer is te wijten, alles behoudens de betrekkelijke bepalingen van een wettelijke Ongevallenregeling.
3. Indien de werknemer tengevolge van het niet nakomen van die verplichtingen door de werkgever, in de uitoefening van zijn dienstbetrekking zodanig letsel heeft bekomen, dat daarvan de dood het gevolg is, is de werkgever jegens de overblijvende echtgenoot, de kinderen of de ouders van de overledene, die voor zijn arbeid plegen te worden onderhouden, verplicht tot schadevergoeding, tenzij door hem het bewijs wordt geleverd, dat die niet-nakoming aan overmacht, of de dood in belangrijke mate mede aan grove schuld van de werknemer is te wijten. Het voorbehoud bij het voorgaand lid gemaakt, is ook ten deze van toepassing.
4. Elke beding, waardoor deze verplichtingen van de werkgever zouden worden uitgesloten of beperkt, is nietig.
5. Bij wet kunnen evenwel regelen worden gesteld, volgens welke de in het tweede en derde lid bedoelde verplichting tot schadevergoeding door de werkgever op anderen kan worden overgedragen.

Artikel 1614y

De werkgever is in het algemeen verplicht al datgene te doen en na te laten, wat een goed werkgever in gelijke omstandigheden behoort te doen en na te laten.

Artikel 1614z

1. De werkgever is verplicht bij het eindigen van de dienstbetrekking de werknemer op diens verlangen een getuigschrift uit te reiken.
2. Het getuigschrift bevat een juiste opgave omtrent de aard van de verrichte arbeid en de duur van de dienstbetrekking, alsmede, doch alleen op bijzonder verzoek van degene, aan wie het getuigschrift moet worden uitgereikt, omtrent de wijze, waarop de werknemer aan zijn verplichtingen heeft voldaan en de wijze, waarop de dienstbetrekking geëindigd is; heeft de werkgever de dienstbetrekking echter zonder het aanvoeren van redenen doen eindigen, dan is hij slechts gehouden zulks te vermelden, zonder verplicht te zijn de redenen zelf mede te delen; heeft de werkgever de dienstbetrekking onrechtmatig doen eindigen, dan is de werkgever gerechtigd zulks in het getuigschrift te vermelden.

⁵⁸⁶ Gew. bij G.B. 1971 no. 76.

3. De werkgever, die weigert het gevraagde getuigschrift af te geven, die in het getuigschrift tegen beter weten onjuiste mededelingen opneemt, of die het getuigschrift van een kenmerk voorziet, bestemd om aangaande de werknemer enige mededeling te doen, welke niet in de bewoordingen van het getuigschrift is vervat, is zowel jegens de werknemer als jegens derde aansprakelijk voor de daardoor veroorzaakte schade.
4. Elk beding, waardoor deze verplichtingen van de werkgever zou worden uitgesloten of beperkt, is nietig.

VIERDE AFDELING VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE WERKNEMER

Artikel 1615⁵⁸⁷

De werknemer is verplicht de bedongen arbeid naar zijn beste vermogen te verrichten. Voor zover aard en omvang van de te verrichten arbeid niet bij overeenkomst of reglement zijn omschreven, beslist daaromtrent het gebruik.

Artikel 1615a

De werknemer is verplicht de arbeid zelf te verrichten; hij kan zich daarin niet dan met toestemming van de werkgever door een derde doen vervangen.

Artikel 1615b

De werknemer is verplicht zich te houden aan de voorschriften omtrent het verrichten van de arbeid alsmede aan die, welke strekken ter bevordering van de goede orde in de onderneming des werkgevers, hem door of namens de werkgever binnen de perken van wettelijke voorschriften of van overeenkomst of reglement of, bij gebreke daarvan, van het gebruik gegeven.

Artikel 1615c

De werknemer die bij de werkgever inwoont, is verplicht zich te gedragen naar de orde des huizes.

Artikel 1615d

De werknemer is in het algemeen verplicht al datgene te doen en na te laten, wat een goed werknemer in gelijke omstandigheden behoort te doen en na te laten.

VIJFDE AFDELING VAN DE VERSCHILLENDE WIJZEN WAAROP DE DIENSTBETREKKING DOOR ARBEIDSOVEREENKOMST ONTSTAAN, EINDIGT

Artikel 1615e⁵⁸⁸

1. De dienstbetrekking eindigt van rechtswege, wanneer de tijd is verstreken, bij overeenkomst of

⁵⁸⁷ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁵⁸⁸ Gew. bij G.B. 1975 no. 23.

- reglement of bij wettelijk voorschrift, of bij gebreke daarvan, door het gebruik bepaald.
2. Voorafgaande opzegging is in dat geval alleen nodig:
 - 1°. indien zulks bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement is bedongen;
 - 2°. indien volgens wettelijk voorschrift of volgens gebruik, ook bij vooraf bepaalde duur opzegging behoort plaats te hebben, en partijen daarvan niet, waar zulks geoorloofd is, bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement zijn afgeweken.
 - 3°. indien de dienstbetrekking ingevolge artikel 1615f geacht wordt voor een bepaalde tijd te zijn voortgezet.

Artikel 1615f⁵⁸⁹

1. Indien de dienstbetrekking, welke niet zuiver het verrichten van losse, ongeregelde arbeid ten doel heeft, na het verstrijken van de tijd, in het eerste lid van het voorgaande artikel omschreven, door partijen zonder tegenspraak wordt voortgezet, wordt zij geacht voor dezelfde duur, doch voor telkens ten hoogste een jaar, op de vroeger voorwaarden te zijn verlengd.
2. Hetzelfde geldt in de gevallen, waarin tijdige opzegging, welke bij een dienstbetrekking aangegaan voor bepaalde tijd behoort plaats te hebben, achterwege blijft en de gevolgen voor de voortzetting van de dienstbetrekking niet opzettelijk zijn geregeld.
3. Hetzelfde geldt, indien in de bij het tweede lid van het voorgaande artikel gestelde gevallen tijdige opzegging achterwege blijft en partijen de gevolgen daarvan niet opzettelijk hebben geregeld.

Artikel 1615g

1. Indien de duur van een dienstbetrekking noch bij overeenkomst of reglement, noch bij wettelijk voorschrift noch ook door het gebruik, is aangegeven, wordt zij geacht voor onbepaalde tijd te zijn aangegaan.
2. Indien de dienstbetrekking is aangegaan voor onbepaalde tijd of tot wederopzegging, heeft ieder der partijen het recht, die te doen eindigen door opzegging met inachtneming van de bepalingen der twee volgende artikelen.

Artikel 1615h⁵⁹⁰

1. De opzegging mag alleen geschieden tegen de dag of tegen een der dagen, bij overeenkomst of reglement bepaald of, bij gebreke van die, tegen een van die dagen, welke door het gebruik daarvoor zijn aangewezen; bij gebreke van dergelijke aanwijzing mag de opzegging tegen elke dag geschieden.
2. De werkgever mag niet opzeggen gedurende de tijd, dat de werknemer wegens ziekte verhinderd is zijn arbeid te verrichten en ingevolge artikel 1614c aanspraak behoudt op loon.
3. De werkgever mag niet opzeggen gedurende de tijd dat de werknemer verhinderd is de bedongen arbeid te verrichten tengevolge van de vervulling van de dienstplicht dan wel enige andere door wettelijke regelingen of door de overheid, tegen geldelijke vergoeding, opgelegde tijdelijke verplichting in het belang van de inwendige veiligheid of van de openbare orde en rust. Het hier bepaalde geldt niet ten aanzien van een minderjarige werknemer, van wie de dienstbetrekking op het ogenblik van de verhindering nog geen vier maanden heeft geduurd.
4. Indien een voor een bepaalde tijd aangegane dienstbetrekking ingevolge artikel 1615f is verlengd, vindt het bepaalde in het tweede en derde lid geen toepassing.
5. Van het bepaalde in het tweede lid kan slechts bij collectieve arbeidsovereenkomst worden afgeweken.

⁵⁸⁹ Gew. bij G.B. 1975 no. 23.

⁵⁹⁰ Gew. bij G.B. 1963 no. 164.

Artikel 1615i⁵⁹¹

1. De termijn van opzegging is gelijk aan de tijd, welke gewoonlijk tussen twee opvolgende uitbetalingen van het in geld vastgestelde loon verstrijkt, met een minimum van een week; is het loon bij de maand of langere tijdsruimte vastgesteld, dan is de termijn van opzegging gelijk aan de tijd tussen de dag van opzegging en de laatste dag van de daaropvolgende maand.
2. Elk beding strijdig met een bepaling van lid 1 is nietig.
3. De termijn van opzegging bedraagt:
 - 1°. voor de werkgever:
 - a. indien de dienstbetrekking ten hoogste tien jaar heeft geduurd, zoveel weken als de dienstbetrekking gehele jaren heeft geduurd;
 - b. indien de dienstbetrekking langer dan tien jaar, doch ten hoogste vijftien jaar heeft geduurd, vier maanden;
 - c. indien de dienstbetrekking langer dan vijftien jaar heeft geduurd, zes maanden;
 - 2°. voor de werknemer:
 - a. indien de dienstbetrekking ten hoogste tien jaar heeft geduurd, zoveel weken als de dienstbetrekking tijdvakken van twee gehele jaren heeft geduurd;
 - b. indien de dienstbetrekking langer dan tien jaar, doch ten hoogste vijftien jaar heeft geduurd, twee maanden;
 - c. indien de dienstbetrekking langer dan vijftien jaar heeft geduurd, drie maanden.
4. Het in het eerste lid bepaalde is slechts van toepassing, indien de daarin bedoelde opzeggingstermijn langer is dan die bedoeld in lid 3.
5. Bij schriftelijke overeenkomst of reglement mogen de termijnen bedoeld in lid 3 worden verlengd, mits de termijn van opzegging voor de werknemer niet langer zij dan zes maanden en voor de werkgever niet korter wordt gesteld dan op het dubbele van die voor de werknemer; is slechts voor de werknemer een termijn vastgesteld of is de termijn voor de werkgever korter dan het dubbele van die voor de werknemer is vastgesteld, dan geldt voor de werkgever het dubbele van de termijn die voor de werknemer is bepaald; is slechts voor de werkgever een termijn vastgesteld, dan geldt voor de werknemer de helft daarvan.
6. Van het bepaalde in lid 3 mag slechts bij collectieve arbeidsovereenkomst worden afgeweken.
7. Voor de toepassing van het bepaalde in lid 3 worden dienstbetrekkingen geacht eenzelfde, niet onderbroken, dienstbetrekking te vormen, indien:
 - a. zij bestaan hebben tussen dezelfde partijen en elkaar met tussenpozen van niet meer dan 31 dagen zijn opgevolgd, tenzij de dienstbetrekkingen uitsluitend hebben betroffen het verrichten van losse, ongeregelde arbeid en zij ieder voor zich binnen 31 dagen zijn geëindigd;
 - b. eenzelfde werknemer achtereenvolgens in dienst is geweest bij verschillende werkgevers, die redelijkerwijze geacht moeten worden, ten aanzien van de verrichte arbeid, elkaars opvolgers te zijn.
8. De rechter kan, op verzoek van de werkgever, de opzeggingstermijn, als bedoeld in lid 3 sub 1°, punten b en c, op een kortere tijdsduur vaststellen wegens zeer bijzondere redenen, met dien verstande, dat geen kortere termijn mag worden bepaald dan 13 weken.
9. De rechter kan, op verzoek van de werknemer, de opzeggingstermijnen, als bedoeld in lid 3° sub 2°, punten b en c op een kortere tijdsduur vaststellen wegens zeer bijzondere omstandigheden, met dien verstande, dat geen kortere termijn mag worden bepaald dan 6 weken.
10. Zeer bijzondere redenen, als bedoeld in de leden 8 en 9 worden slechts aanwezig geacht indien zich in de omstandigheden zodanige veranderingen hebben voorgedaan, dat de verzoeker redelijkerwijze niet in staat kan worden geacht zich te houden aan de in lid 3, sub 1°, punten b en c en sub 2°, punten b en c, voorgeschreven opzeggingstermijnen.

⁵⁹¹ Gew. bij G.B. 1951 no. 84, G.B. 1962 no. 93, G.B. 1963 no. 164.

Artikel 1615j

De dienstbetrekking eindigt door de dood van de werknemer.

Artikel 1615k

De dienstbetrekking eindigt niet door de dood van de werkgever, tenzij uit de overeenkomst het tegendeel voortvloeit. Echter zijn zowel de erfgenamen van de werkgever als de werknemer bevoegd de dienstbetrekking, voor een bepaalde tijd aangegaan, door opzegging met inachtneming van de bepalingen der artikelen 1615h en 1615i te doen eindigen, als ware zij aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 1615l

1. Indien een proeftijd is bedongen, is gedurende die tijd ieder der partijen bevoegd, door opzegging de dienstbetrekking onmiddellijk te doen eindigen.
2. Elk beding, waarbij de proeftijd niet voor beide partijen gelijk, of wel langer dan twee maanden gesteld wordt, alsmede elk beding, waarbij tussen dezelfde partijen een nieuwe proeftijd wordt aangegaan, is nietig.

Artikel 1615m

1. Indien de wettelijke vertegenwoordiger van een minderjarige meent, dat de door deze gesloten arbeidsovereenkomst voor de minderjarige nadelige gevolgen zal hebben, of heeft, of wel, dat niet wordt voldaan aan de voorwaarden, vermeld in de in artikel 1613g, genoemde machtiging, kan hij zich wenden tot de Kantonrechter binnen wiens rechtsgebied de plaats van het werkelijk verblijf van de minderjarige gelegen is, met het schriftelijk verzoek de arbeidsovereenkomst ontbonden te verklaren.
2. De rechter willigt het verzoek niet in dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de minderjarige, van de werkgever, alsmede, indien de minderjarige onder voogdij staat, van de toeziende voogd.
3. Indien de rechter het verzoek inwilligt, bepaalt hij op welk ogenblik de dienstbetrekking zal eindigen.
4. Tegen de beschikking is geenlei voorziening toegelaten.

Artikel 1615n

1. Gelijke bevoegdheid als bij het voorgaande artikel aan de wettelijke vertegenwoordiger is toegekend, komt onder gelijke omstandigheden toe aan de Procureur-Generaal. De rechter willigt het verzoek niet in dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de personen, bedoeld bij het tweede lid van het voorgaande artikel, alsmede van de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarigen.
2. De laatste twee leden van het voorgaande artikel zijn van toepassing.

Artikel 1615o⁵⁹²

1. Ieder der partijen kan de dienstbetrekking zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor opzegging geldende bepalingen doen eindigen, doch de partij, die dit doet, zonder dat de wederpartij daarin toestemt, is schadeplichtig, tenzij de dienstbetrekking aldus doet eindigen om een dringende, aan de wederpartij onverwijld medegedeelde, reden.
2. Eveneens schadeplichtig is de partij, die door opzet of schuld aan de wederpartij een dringende reden heeft gegeven om de dienstbetrekking zonder opzegging of zonder inachtneming van de

⁵⁹² Zie Verbeterblad G.B. 1953 no. 117; Gew. bij G.B. 1975 no. 23.

voor opzegging geldende bepalingen te doen eindigen, indien de wederpartij van die bevoegdheid heeft gebruik gemaakt of de rechter op die grond, krachtens artikel 1615x eerste lid, de arbeidsovereenkomst ontbonden heeft verklaard.

3. Ingeval een der partijen overeenkomstig de voorgaande leden schadelijkt is, heeft de wederpartij het recht, hetzij de bij artikel 1615r eerste lid bedoelde schadeloosstelling, hetzij een volledige schadevergoeding te vorderen.

Artikel 1615p

1. Voor de werkgever worden als dringende redenen in de zin van het voorgaande artikel beschouwd zodanige daden, eigenschappen of gedragingen van de werknemer welke ten gevolge hebben, dat van de werkgever redelijkerwijze niet kan gevergd worden de dienstbetrekking te laten voortduren.
2. Dringende redenen zullen onder andere aanwezig geacht kunnen worden:
 - 1°. wanneer de werknemer bij de afsluiting van de overeenkomst de werkgever heeft misleid door het vertonen van valse of vervalste getuigschriften, of deze opzettelijk valse inlichtingen heeft gegeven omtrent de wijze waarop zijn vorige dienstbetrekking is geëindigd.
 - 2°. wanneer hij in ernstige mate de bekwaamheid of geschiktheid blijkt te missen tot de arbeid, waarvoor hij zich heeft verbonden;
 - 3°. wanneer hij zich ondanks waarschuwing overgeeft aan dronkenschap of ander liederlijk gedrag;
 - 4°. wanneer hij zich schuldig maakt aan diefstal, verduistering, bedrog of andere misdrijven, waardoor hij het vertrouwen van de werkgever onwaardig wordt;
 - 5°. wanneer hij de werkgever, diens familieleden of huisgenoten, of zijn medewerkers mishandelt, grovelijk beledigt of op ernstige wijze bedreigt;
 - 6°. wanneer hij de werkgever, diens familieleden of huisgenoten, of zijn medewerkers verleidt of tracht te verleiden tot handelingen, strijdig met de wetten of de goede zeden;
 - 7°. wanneer hij opzettelijk, of ondanks waarschuwing roekeloos, van de werkgever eigendom beschadigt of aan ernstig gevaar blootstelt;
 - 8°. wanneer hij opzettelijk, of ondanks waarschuwing roekeloos zich zelf of anderen aan ernstig gevaar blootstelt;
 - 9°. wanneer hij bijzonderheden aangaande de werkgevers huishouding of bedrijf, die hij behoorde geheim te houden, bekend maakt;
 - 10°. wanneer hij hardnekkig weigert te voldoen aan redelijke bevelen of opdrachten, hem door of namens de werkgever verstrekt;
 - 11°. wanneer hij op andere wijze grovelijk de plichten veronachtzaamt, welke de arbeidsovereenkomst hem oplegt;
 - 12°. wanneer hij door opzet of roekeloosheid buiten staat geraakt de bedongen arbeid te verrichten.
3. Bedingen, waardoor aan de werkgever de beslissing zou worden overgelaten, of er een dringende reden in de zin van artikel 1614o aanwezig is, zijn nietig.

Artikel 1615q

1. Voor de werknemer worden als dringende redenen in de zin van artikel 1615o beschouwd zodanige omstandigheden, welke ten gevolge hebben, dat van de werknemer redelijkerwijze niet kan gevergd worden de dienstbetrekking te laten voortduren.
2. Dringende redenen zullen onder andere aanwezig geacht kunnen worden:
 - 1°. wanneer de werkgever de werknemer, diens familieleden of huisgenoten mishandelt, grovelijk beledigt of op ernstige wijze bedreigt, of gedooft dat dergelijke handelingen door een van zijn huisgenoten of ondergeschikten worden gepleegd;
 - 2°. wanneer hij de werknemer, diens familieleden of huisgenoten verleidt of tracht te verleiden tot handelingen strijdig met de wetten of de goede zeden, of gedooft dat dergelijke

- verleiding of poging tot verleiding door een van zijn huisgenoten of ondergeschikten wordt gepleegd;
- 3°. wanneer hij het loon niet op de bepaalde tijd voldoet;
 - 4°. wanneer hij, waar kost en inwoning bedongen zijn, niet op behoorlijke wijze daarin voorziet;
 - 5°. wanneer hij de werknemer, wiens loon afhankelijk van de uitkomsten van de te verrichten arbeid is vastgesteld, geen voldoende arbeid verschaft;
 - 6°. wanneer hij de werknemer, wiens loon afhankelijk van de uitkomsten van de te verrichten arbeid is vastgesteld, de bedongen hulp niet of niet in behoorlijke mate verschaft;
 - 7°. wanneer hij op andere wijze grovelijk de plichten veronachtzaamt, welke de arbeidsovereenkomst hem oplegt;
 - 8°. wanneer hij, zonder dat de aard der dienstbetrekking dit medebrengt, de werknemer, niettegenstaande diens weigering, gelast, arbeid in het bedrijf van een andere werkgever te verrichten;
 - 9°. wanneer de voortdoring van de dienstbetrekking voor de werknemer zou verbonden zijn met ernstige gevaren voor leven, gezondheid, zedelijkheid of goede naam, welke niet blijkbaar waren ten tijde van het sluiten van de arbeidsovereenkomst;
 - 10°. wanneer de werknemer door ziekte of andere oorzaken zonder zijn toedoen buiten staat geraakt de bedongen arbeid te verrichten.
3. Bedingen, waardoor aan de werknemer de beslissing zou worden overgelaten, of er een dringende reden in de zin van artikel 1615o aanwezig is, zijn nietig.

Artikel 1615r⁵⁹³

1. De schadeloosstelling bedoeld bij de artikelen 1613k en 1615o is gelijk aan het bedrag van het loon voor de tijd, dat de dienstbetrekking bij regelmatige beëindiging had behoren voort te duren.
Onder loon worden hier verstaan de onder 1° en 7° van artikel 1613p vermelde bestanddelen.
2. Is het loon van de werknemer, hetzij voor het geheel, hetzij gedeeltelijk, niet naar tijdruimte vastgesteld, dan geldt de maatstaf van artikel 1613o.
3. Elk beding, waarbij ten behoeve van de werknemer een schadeloosstelling tot een lager bedrag is bedongen, is nietig.
4. Bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement mag een schadeloosstelling tot een hoger bedrag worden vastgesteld,
5. De rechter is bevoegd de schadeloosstelling, bedoeld in het eerste en het vierde lid van dit artikel, op een kleinere som te bepalen, zo die hem bovenmatig voorkomt.
6. Van het bedrag van de verschuldigde schadeloosstelling is een rente verschuldigd, berekend tegen zes ten honderd in het jaar van de dag, waarop de dienstbetrekking is geëindigd.

Artikel 1615s⁵⁹⁴

1. Indien een der partijen de dienstbetrekking, al dan niet met inachtneming van de voor de beëindiging geldende bepalingen, kennelijk onredelijk doet eindigen, kan de rechter aan de wederpartij naar billijkheid een schadevergoeding toekennen.
2. Beëindiging van de dienstbetrekking door de werkgever zal onder andere kennelijk onredelijk geacht kunnen worden:
 - a. wanneer deze geschiedt zonder opgave van redenen of onder opgave van een voorgewende of valse reden;
 - b. wanneer, mede in aanmerking genomen het aantal jaren dat de dienstbetrekking heeft geduurd, alsmede de voor de werknemer getroffen voorzieningen, de gevolgen van de

⁵⁹³ Gew. bij G.B. 1963 no. 164.

⁵⁹⁴ Gew. bij G.B. 1975 no. 23.

- beëindiging voor de werknemer in een onevenredige verhouding staan tot het belang van de werkgever bij beëindiging;
- c. wanneer deze geschiedt in verband met een verhindering van de werknemer om de bedongen arbeid te verrichten, als bedoeld in artikel 1615h derde lid;
 - d. wanneer deze geschiedt in afwijking van een krachtens wettelijk voorschrift of krachtens gebruik geldende anciënniteitsregeling voor de categorie van werknemers, waartoe de werknemer behoort, tenzij hiervoor gewichtige redenen aanwezig zijn;
 - e. wanneer deze geschiedt op grond van handelingen van bestuursleden of vertegenwoordigers van een vereniging van werknemers, die representatief geacht kan worden voor de werknemers of voor een bepaalde categorie daarvan in dienst van de werkgever, voor zover deze handelingen rechtstreeks met de arbeidsverhoudingen of verenigingsrechten in verband staan en niet onrechtmatig zijn;
 - f. wanneer deze geschiedt in verband met een niet onrechtmatige werkstaking, tenzij de werkgever daartoe volgens wettelijke voorschriften bevoegd is.
3. Beëindiging van de dienstbetrekking door de werknemer zal onder andere kennelijk onredelijk geacht kunnen worden:
- a. wanneer deze geschiedt zonder opgave van redenen of onder opgave van een voorgewende of valse reden;
 - b. wanneer de gevolgen van de beëindiging voor de werkgever in een onevenredige verhouding staan tot het belang van de werknemer bij de beëindiging.
4. Bedingen, waardoor aan een der partijen de beslissing wordt overgelaten, of de dienstbetrekking kennelijk onredelijk is beëindigd, zijn nietig.

Artikel 1615t⁵⁹⁵

1. De rechter kan de partij, die volgens artikel 1615o schadeplichtig is, of die volgens artikel 1615s de dienstbetrekking kennelijk onredelijk doet eindigen, ook veroordelen de dienstbetrekking te herstellen.
2. Indien de rechter een zodanige veroordeling uitspreekt, kan hij bepalen, vóór of op welk tijdstip de dienstbetrekking moet worden hersteld, en kan hij voorzieningen treffen omtrent de rechtsgevolgen van de onderbreking.
3. De rechter kan in het vonnis, houdende veroordeling tot herstel van de dienstbetrekking, bepalen, dat de verplichting tot herstel vervalt door betaling van een in het vonnis naar billijkheid vastgestelde afkoopsom. Indien in het vonnis geen afkoopsom is vastgesteld, zal de rechter deze op verzoek van een der partijen alsnog vaststellen. Een zodanig verzoek, door de tot herstel veroordeelde partij ingediend, schorst de tenuitvoerlegging van het vonnis, voor zover betreft de veroordeling tot herstel van de dienstbetrekking, totdat op het verzoek is beslist, met dien verstande, dat, wanneer het verzoek is ingediend door de werkgever, deze in ieder geval verplicht blijft gedurende de schorsing het loon te betalen.
4. De rechter stelt de hoogte der afkoopsom met het oog op de omstandigheden van het geval naar billijkheid vast en hij kan toestaan, dat de afkoopsom op door hem te bepalen wijze in termijnen wordt betaald.
5. Het vierde lid van artikel 1615m is van toepassing.

Artikel 1615u

1. Indien de werkgever de dienstbetrekking doet eindigen met het oogmerk zich te onttrekken aan zijn verplichting tot het verlenen van een bij of in verband met de overeenkomst bedongen verlof na een bepaald aantal jaren dienst, heeft de werknemer het recht, boven en behalve hetgeen hem in verband met het ontslag uit andere hoofde mocht toekomen, een schadevergoeding te vorderen ten bedrage van de uitkering, welke hij volgens de overeenkomst gedurende de verloftijd zou hebben genoten, benevens, indien recht op vrij

⁵⁹⁵ Gew. bij G.B. 1963 no. 164, G.B. 1975 no. 23.

- vervoer bij de overeenkomst was bedongen, het bedrag dat voor vrij vervoer volgens de overeenkomst naar de plaats van herkomst of naar de plaats van verlof benodigd is op het tijdstip van de beëindiging van de dienstbetrekking.
2. Indien buiten het geval bij het vorig lid bedoeld, nadat de helft van de in de overeenkomst voor de verlofsverlening bepaalde diensttijd is verstreken, de werkgever eenzijdig zonder dringende redenen de overeenkomst doet eindigen, is hij gehouden boven hetgeen hij uit andere hoofde aan de werknemer verschuldigd is, aan deze te betalen een geldsom, welke tot het bedrag van de in het eerste lid bepaalde schadevergoeding in dezelfde verhouding staat als de op het ogenblik van het eindigen van de overeenkomst voor verlofsverkrijging meetellende verstreken diensttijd staat tot de voor verlofsverkrijging benodigde diensttijd. Bij de berekening van de diensttijd wordt de maand, waarin de overeenkomst eindigt, als een gehele maand aangemerkt.
 3. Hetzelfde geldt indien de werknemer, nadat het in het vorig lid genoemde gedeelte van de diensttijd is verstreken, de dienstbetrekking doet eindigen wegens een door de werkgever gegeven dringende reden, dan wel indien de rechter de overeenkomst wegens gewichtige niet dringende redenen als bedoeld in art. 1615x of wegens een door de werkgever gegeven dringende reden, of ingevolge artikel 1288, omdat de werkgever aan zijn verplichtingen niet voldoet, ontbonden verklaart. Indien de rechter de overeenkomst om andere dan dringende redenen ontbonden verklaart, is hij bevoegd de bij het tweede lid bepaalde geldsom te verminderen tot zodanig bedrag als hem met het oog op de omstandigheden van het geval billijk zal voorkomen.

Artikel 1615v⁵⁹⁶

Ieder vorderingsrecht krachtens de artikelen 1615o, 1616t en 1615u verjaart na verloop van zes maanden.

Artikel 1615w

1. Indien de dienstbetrekking is aangegaan voor langer dan vijf jaar of voor de duur van het leven van een bepaalde persoon, is niettemin de werknemer bevoegd van het ogenblik, waarop vijf jaar sedert haar aanvang zijn verlopen, haar op te zeggen met inachtneming van een termijn van zes maanden.
2. Elk beding, waardoor deze bevoegdheid tot opzeggen zou worden uitgesloten of beperkt, is nietig.

Artikel 1615x

1. Ieder der partijen is te allen tijde, ook voordat de arbeid is aangevangen, bevoegd zich wegens gewichtige redenen te wenden tot de rechter van het Kanton binnen wiens gebied de plaats van haar werkelijk verblijf gelegen is, met het schriftelijk verzoek de arbeidsovereenkomst ontbonden te verklaren. Elk beding, waardoor deze bevoegdheid zou worden uitgesloten of beperkt, is nietig.
2. Als gewichtige redenen worden, behalve dringende redenen als bedoeld in artikel 1615o, ook beschouwd veranderingen in de persoonlijke of vermogenstoestand van de verzoeker of van de wederpartij of in de omstandigheden, waaronder de arbeid wordt verricht, welke van die aard zijn, dat de dienstbetrekking billijkheidshalve dadelijk of na korte tijd behoort te eindigen.
3. De rechter willigt het verzoek niet in dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de wederpartij.
4. De laatste twee leden van artikel 1615m zijn van toepassing.

⁵⁹⁶ Gew. bij G.B. 1975 no. 23.

Artikel 1615y

De bevoegdheid van partijen om ingevolge artikel 1288 de ontbinding van de overeenkomst met vergoeding van kosten, schade en interessen te vorderen, wordt door de bepalingen van deze afdeling niet uitgesloten.

ZESDE AFDELING VAN AANNEMING VAN WERK

Artikel 1616⁵⁹⁷

Bij aanneming van werk kan men overeenkomen, dat de aannemer alleen arbeid verrichten of dat hij ook de stof leveren zal.

Artikel 1617⁵⁹⁸

Ingeval de aannemer de stof moet leveren, en het werk, op welke wijze ook, vergaat, alvorens het geleverd is, komt het verlies voor zijn rekening tenzij de aanbesteder nalatig is geweest om het werk te ontvangen.

Artikel 1618⁵⁹⁹

Indien de aannemer alleen arbeid moet verrichten en het werk vergaat, is hij slechts voor zijn schuld aansprakelijk.

Artikel 1619⁶⁰⁰

Indien het werk, in het geval bij het voorgaande artikel vermeld, buiten enig plichtsverzuim van de aannemer is verloren gegaan, voordat de levering geschied is, en zonder dat de aanbesteder nalatig is geweest om het werk op te nemen en goed te keuren, heeft de aannemer geen aanspraak op de bedongen prijs, tenzij de zaak door een gebrek in de stof zelf verloren was gegaan.

Artikel 1620⁶⁰¹

Indien een werk bij het stuk of bij de maat bearbeid wordt, kan hetzelfde bij gedeelten worden opgenomen; die opneming wordt geacht geschied te zijn voor al de betaalde gedeelten, wanneer de aanbesteder de aannemer telkens betaalt naar evenredigheid van hetgeen afgewerkt is.

Artikel 1621

Indien een gebouw, voor een bepaalde prijs aangenomen en afgemaakt, geheel of gedeeltelijk vergaat door een gebrek in de samenstelling, of zelfs uithoofde van de ongeschiktheid van de grond, zijn de bouwmeesters en aannemers daarvoor, gedurende tien jaren, aansprakelijk.

⁵⁹⁷ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁵⁹⁸ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁵⁹⁹ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁶⁰⁰ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁶⁰¹ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

Artikel 1622⁶⁰²

Indien een bouwmeester of aannemer op zich genomen heeft om een gebouw bij aanneming te maken, volgens een bestek, met de eigenaar van de grond beraamd en vastgesteld, kan hij geen vermeerdering van de prijs vorderen, noch onder voorwendsel van vermeerdering der arbeidslonen of bouwstoffen, noch onder dat van gemaakte veranderingen of bijvoegselen, die niet in het bestek begrepen zijn, indien die veranderingen of vergrotingen niet schriftelijk zijn ingewilligd, en over derzelfver prijs met de eigenaar geen overeenkomst is getroffen.

Artikel 1623

De aanbesteder kan, des goedvindende, de aanneming opzeggen, ofschoon het werk reeds begonnen is, mits hij de aannemer, wegens al deszelfs gemaakte kosten, arbeid en winstderving, volkomen schadeloos stelt.

Artikel 1624⁶⁰³

Aanneming van werk houdt op door de dood van de aannemer.

Maar de aanbesteder is gehouden aan de erfgenamen, naar evenredigheid van de bij de overeenkomst bedongen prijs, te betalen de waarde van het gedane werk en die der in gereedheid gebrachte bouwstoffen, mits dat werk of die bouwstoffen hem tot enig nut kunnen verstrekken.

Artikel 1625

De aannemer is verantwoordelijk voor de daden van degenen, die hij in het werk stelt.

Artikel 1626

Metselaars, timmerlieden, smids en andere ambachtslieden, welke tot het zetten van een gebouw of het maken van enig ander aangenomen werk gebezigd zijn, hebben geen rechtsvordering tegen degene, te wiens behoefte de werken gemaakt zijn, dan ten beloop van hetgeen deze aan de aannemer schuldig is, op het oogenblik waarop zij hun rechtsvordering aanleggen.

Artikel 1627

Metselaars, timmerlieden, smids en andere ambachtslieden, die zelf onmiddellijk en voor een bepaalde prijs een werk op zich nemen, zijn gehouden aan de regelen in deze afdeling voorgeschreven.

Zij zijn aannemers in het vak, waarin zij werkzaam zijn.

Artikel 1628⁶⁰⁴

Arbeidslieden, die enig goed van een ander onder zich hebben, om daaraan enig werk te verrichten, zijn gerechtigd om dat goed onder zich te houden, tot de volle voldoening van de kosten en arbeidslonen daaraan besteed, tenzij de aanbesteder voor die kosten en arbeidslonen genoegzame zekerheid hebben gesteld.

Artikel 1629

⁶⁰² Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁶⁰³ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁶⁰⁴ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

De rechten en verplichtingen van voerlieden en schippers zijn in het Surinaamsch Wetboek van Koophandel vastgesteld.

**ACHTSTE TITEL⁶⁰⁵
VAN MAATSCHAP**

**EERSTE AFDELING
ALGEMENE BEPALINGEN**

Artikel 1630

Maatschap is een overeenkomst, waarbij twee of meer personen zich verbinden om iets in gemeenschap te brengen, met het oogmerk om het daaruit ontstaande voordeel met elkander te delen.

Artikel 1631

Alle maatschap moet een geoorloofd onderwerp hebben, en tot het gemeenschappelijk belang der partijen aangegaan worden.

Ieder der vennoten moet, of geld, of andere goederen, of zijn nijverheid, in de maatschap inbrengen.

Artikel 1632

Maatschappen zijn, of algeheel, of bijzonder.

Artikel 1633

De wet kent slechts de algehele maatschap van winst. Zij verbiedt alle maatschappen, hetzij van al de goederen, hetzij van een bepaald gedeelte van deze, onder een algemene titel; onverminderd de bepalingen, vastgesteld in de zesde en zevende titel van het eerste boek.

Artikel 1634

De algehele maatschap van winst bevat slechts hetgeen partijen, onder welke benaming ook, gedurende de loop van de maatschap door haar vlijt zullen verkrijgen.

Artikel 1635

De bijzondere maatschap is de zodanige, welke slechts betrekking heeft tot zekere bepaalde zaken, of tot derzelve gebruik, of tot de vruchten die daarvan zullen getrokken worden, of tot een bepaalde onderneming, of tot de uitoefening van enig bedrijf of beroep.

**TWEEDE AFDELING
VAN DE VERBINTENISSEN DER VENNOTEN ONDERLING**

Artikel 1636

De maatschap begint van het ogenblik van de overeenkomst, indien daarbij geen ander tijdstip bepaald is.

⁶⁰⁵ Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

Artikel 1637

Ieder vennoot is aan de maatschap verschuldigd al hetgeen hij beloofd heeft daarin te zullen brengen, en, indien deze inbrengst in een bepaald voorwerp bestaat, is hij tot vrijwaring gehouden, op gelijke wijze als bij koop en verkoop plaats vindt.

Artikel 1638

De vennoot, die een som geld in de maatschap moest inbrengen, en zulks niet gedaan heeft, wordt van rechtswege, en zonder daartoe aangesproken te worden, schuldenaar der interesten van deze som, te rekenen van de dag waarop deze had behoren ingebracht te worden.

Hetzelfde geldt omtrent de geldsommen, welke hij uit de gemene kas genomen heeft, te rekenen van de dag, waarop hij deze tot zijn bijzonder voordeel daaruit getrokken heeft.

Alles onverminderd de vergoeding van meerdere kosten, schade en interesten, indien daartoe gronden zijn.

Artikel 1639

De vennoten, die zich verbonden hebben om hun arbeid en hun vlijt in de maatschap aan te brengen, zijn aan deze rekenschap verschuldigd van alle winsten, welke zij, door zodanige soort van nijverheid als welke het onderwerp van de maatschap uitmaakt, verkregen hebben.

Artikel 1640

Wanneer een der vennoten, voor zijn eigen rekening, een opeisbare som te vorderen heeft van iemand, die mede een insgelijks opeisbare som verschuldigd is aan de maatschap, moet de betaling, welke hij ontvangt, op de inschuld van de maatschap en op die van hem zelf, naar evenredigheid van beide die vorderingen, toegerekend worden, al ware het ook dat hij, bij de kwijting, alles in mindering of voldoening van zijn eigen inschuld mocht gebracht hebben; maar indien hij bij de kwijting bepaald heeft, dat de gehele betaling zou strekken voor de inschuld van de maatschap, zal deze bepaling worden nagekomen.

Artikel 1641

Indien een der vennoten zijn geheel aandeel in een gemene inschuld van de maatschap ontvangen heeft, en de schuldenaar naderhand onvermogen is geworden, is die vennoot gehouden het ontvangene in de gemene kas in te brengen, al had hij ook voor zijn aandeel kwijting gegeven.

Artikel 1642

Ieder vennoot is jegens de maatschap gehouden tot vergoeding der schade, welke hij aan deze door zijn schuld heeft veroorzaakt, zonder dat hij die schade kan in vergelijking brengen met de voordelen, welke hij door zijn arbeid en zijn vlijt in andere zaken aan de maatschap mocht hebben aangebracht.

Artikel 1643⁶⁰⁶

Indien de zaken, waarvan slechts het genot in de maatschap is gebracht, in zekere en bepaalde voorwerpen bestaan, welke niet door het gebruik te niet gaan, zijn dezelve voor rekening van de vennoot, aan wie zij in eigendom toebehoren.

⁶⁰⁶ Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

Indien die zaken door het gebruik vergaan, indien zij in waarde verminderen door dezelve te behouden, indien zij bestemd geweest zijn om verkocht te worden, of indien zij in de maatschap zijn aangebracht volgens een begroting, bij een beschrijving of inventaris bepaald, zijn zij voor rekening van de maatschap.

Indien het goed geschat is, kan de vennoot niets meer vorderen dan het beloop van die schatting.

Artikel 1644

Een vennoot heeft aanspraak op de maatschap, niet alleen wegens de gelden, welke hij voor deze heeft uitgeschoten, maar ook wegens de verbintenissen, welke hij, te goeder trouw, ten behoeve van de maatschap heeft aangegaan, en wegens de schade, welke onafscheidbaar zijn van zijn beheer.

Artikel 1645

Indien bij de overeenkomst van maatschap het aandeel van iedere vennoot in de winsten en de verliezen niet is bepaald, is elk aandeel geëvenredigd aan hetgeen hij in de maatschap heeft ingebracht.

Ten aanzien van degene, die slechts zijn nijverheid heeft ingebracht, wordt het aandeel in de winsten en de verliezen berekend gelijk te staan met het aandeel van degene der vennoten, die het minst heeft ingebracht.

Artikel 1646

De vennoten kunnen niet bedingen, dat zij de regeling van de begroting van hun aandeel aan een van hun of aan een derde zullen overlaten.

Een zodanige beding wordt voorondersteld niet geschreven te zijn, en zullen alzo de verordeningen van het voorgaande artikel worden in acht genomen.

Artikel 1647

Het beding, waarbij aan een der vennoten al de voordelen mochten toegezegd zijn, is nietig.

Maar het is geoorloofd te bedingen, dat al de verliezen bij uitsluiting door een of meer der vennoten zullen gedragen worden.

Artikel 1648

De vennoot, die bij een bijzonder beding van de overeenkomst van maatschap met het beheer belast is, kan, zelfs in weerwil der overige vennoten, alle daden verrichten, welke tot zijn beheer betrekkelijk zijn, mits hierin te goeder trouw te werk gaande.

Deze macht kan, zolang de maatschap duurt, niet zonder wettige redenen herroepen worden; maar indien deze niet bij de overeenkomst van de maatschap, maar bij een latere akte, is gegeven, is zij, evenals een eenvoudige lastgeving, herroepelijk.

Artikel 1649

Indien verscheidene vennoten met het beheer belast zijn, zonder dat hun bijzondere werkzaamheden bepaald zijn, of zonder beding dat de een buiten de andere niets zouden mogen verrichten, is ieder van hen afzonderlijk tot alle handelingen, dat beheer betreffende, bevoegd.

Artikel 1650

Indien er bedongen is, dat een der beheerders niets buiten de andere zou mogen verrichten, mag de een, zonder een nieuwe overeenkomst, niet te handelen zonder medewerking van de andere, al mocht deze zich ook voor het oogenblik in de onmogelijkheid bevinden om aan de daden van het beheer deel te nemen.

Artikel 1651

Bij gebreke van bijzondere bedingen omtrent de wijze van beheer, moeten de volgende regelen worden inachtgenomen:

1°. De vennoten worden geacht zich over en weder de macht te hebben verleend om de een voor de andere te beheren;

Hetgeen ieder van hen verricht, is ook verbindend voor het aandeel der overige vennoten, zonder dat hij hun toestemming heeft bekomen; onverminderd het recht van deze laatstgemelde, of van een van hun, om zich tegen de handeling, zolang die nog niet gesloten is, te verzetten;

2°. Ieder der vennoten mag gebruik maken van de zaken aan de maatschap toebehorende, mits hij deze tot zodanige einde gebruikt, als waartoe zij gewoonlijk bestemd zijn, en mits hij zich van deze niet bedient tegen het belang van de maatschap, of op zodanige wijze, dat de overige vennoten daardoor verhinderd worden om van die zaken, volgens hun recht, mede gebruik te maken;

3°. Ieder vennoot heeft de bevoegdheid om de overige vennoten te verplichten in de onkosten te dragen, welke tot behoud der aan de maatschap behorende zaken noodzakelijk zijn;

4°. Geen der vennoten kan, zonder toestemming der overige, enige nieuwigheden daarstellen ten aanzien der onroerende goederen, welke tot de maatschap behoren, al beweerde hij ook, dat deze voor de maatschap voordelig waren.

Artikel 1652

De vennoten die geen beheer hebben, mogen zelfs de roerende goederen, tot de maatschap behorende, noch vervreemden, noch verpanden, noch bezwaren.

Artikel 1653

Elk der vennoten mag, zelfs zonder toestemming der overige, een derde persoon aannemen als deelgenoot in het aandeel, hetwelk hij in de maatschap heeft; doch hij kan denzelfden, zonder zodanige toestemming, niet als medelid van de maatschap toelaten, al mocht hij ook met het beheer der zaken van de maatschap belast zijn.

DERDE AFDELING VAN DE VERBINTENISSEN DER VENNOTEN TEN AANZIEN VAN DERDEN

Artikel 1654

De vennoten zijn niet ieder voor het geheel voor de schulden van de maatschap verbonden, en een der vennoten kan de overige niet verbinden, indien deze hem daartoe geen volmacht gegeven hebben.

Artikel 1655

De vennoten kunnen door de schuldeiser, met wie zij gehandeld hebben, aangesproken worden, ieder voor gelijke som en gelijk aandeel, al ware het dat het aandeel in de maatschap van de ene minder dan dat van de andere bedroeg, tenzij, bij het aangaan van de schuld, derzelver verplichting, om in evenredigheid van het aandeel in de maatschap van elk vennoot te dragen,

uitdrukkelijk is bepaald.

Artikel 1656

Het beding, dat een handeling voor rekening van de maatschap is aangegaan, verbindt slechts de vennoot, die deze aangegaan heeft, maar niet de overige, tenzij de laatstgenoemden hem daartoe volmacht hadden gegeven, of de zaak ten voordele van de maatschap gestrekt heeft.

Artikel 1657

Indien een der vennoten in naam van de maatschap een overeenkomst heeft aangegaan, kan de maatschap de uitvoering daarvan vorderen.

VIERDE AFDELING VAN DE VERSCHILLENDE WIJZEN, WAAROP DE MAATSCHAP EINDIGT

Artikel 1658

Maatschap eindigt:

- 1°. door verloop van de tijd, voor welke dezelve is aangegaan;
- 2°. door de vernietiging van de zaak of de volbrenging van de handeling, die het onderwerp van de maatschap uitmaakt;
- 3°. door de enkele wil van enige of van slechts een der vennoten;
- 4°. door de dood of de curatele van een van hun, of indien hij in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen is verklaard.

Artikel 1659

De ontbinding van maatschappen, voor een bepaalde tijd aangegaan, kan door een der vennoten, vóór de afloop van die tijd, niet anders gevorderd worden dan om wettige redenen; zoals, indien een ander vennoot niet aan zijn verplichtingen voldoet, of een aanhoudende ongesteldheid hem onbekwaam maakt om de zaken van de maatschap waar te nemen, of andere soortgelijke gevallen, waarvan de wettigheid en het gewicht aan de beoordeling van de rechter worden overgelaten.

Artikel 1660

Indien een der vennoten beloofd heeft de eigendom van een zaak in gemeenschap te zullen brengen, en deze zaak, voordat zulks geschied is, vergaat, wordt de maatschap daardoor, ten opzichte van al de vennoten, ontbonden.

De maatschap is insgelijks, in alle gevallen, ontbonden door het vergaan van de zaak, wanneer alleen derzelver genot in gemeenschap is gesteld, en de eigendom aan de vennoot is verbleven.

Maar de maatschap wordt niet verbroken door het vergaan van de zaak, waarvan de eigendom reeds in de maatschap is ingebracht.

Artikel 1661

Maatschap kan slechts door de wil van enige of van slechts een der vennoten worden ontbonden, ingeval deze voor geen bepaalde tijd is aangegaan.

De ontbinding geschiedt, in dat geval, door een opzegging aan al de overige vennoten gedaan, mits die opzegging te goeder trouw en niet ontijdig plaats heeft.

Artikel 1662

De opzegging wordt geacht niet te goeder trouw te zijn geschied, wanneer een vennoot de maatschap opzegt met oogmerk om zich alleen een voordeel toe te eigenen, hetwelk de vennoten zich hadden voorgesteld gemeenschappelijk te zullen genieten.

De opzegging geschiedt ontijdig, wanneer de zaken niet meer in haar geheel zijn, en het belang van de maatschap vordert dat, derzelver ontbinding uitgesteld worden.

Artikel 1663

Indien bedongen is, dat, ingeval van overlijden van een der vennoten, de maatschap met deszelfs erfgenaam, of alleen tussen de overblijvende vennoten, zou voortduren, moet dat beding worden nagekomen.

In het tweede geval, heeft de erfgenaam van de overledene geen verder recht dan op de verdeling van de maatschap, overeenkomstig de gesteldheid, waarin deze zich ten tijde van dat overlijden bevond; doch hij deelt in de voordelen en draagt in de verliezen, die de noodzakelijke gevolgen zijn van verrichtingen, welke vóór het overlijden van de vennoot, wiens erfgenaam hij is, hebben plaats gehad.

Artikel 1664

De regelen omtrent de verdeling der nalatenschappen, de wijze van die verdeling, en de verplichtingen die daaruit tussen de mede-erfgenamen voortspruiten, zijn ook toepasselijk op de verdeling tussen vennoten.

NEGENDE TITEL VAN ZEDELIJKE LICHAMEN

Artikel 1665

Behalve de eigenlijke maatschap erkent de wet ook verenigingen van personen als zedelijke lichamen, hetzij deze op openbaar gezag als zodanig zijn ingesteld, hetzij dezelve als zedelijke lichamen zijn erkend.

Artikel 1666

Een vereniging, die niet op openbaar gezag is ingesteld, moet, om als rechtspersoon te kunnen optreden, bij besluit van de President als zedelijk lichaam erkend worden.

Artikel 1667⁶⁰⁷

De erkenning, in het voorgaande artikel bedoeld, geschiedt door goedkeuring van de statuten of reglementen der vereniging.

Die statuten of reglementen bevatten het doel, de grondslagen, de werkkring en de overige regelen der vereniging.

Wijziging of verandering der goedgekeurde statuten of reglementen vereist nadere goedkeuring.

De goedgekeurde statuten of reglementen dan wel wijzigingen of veranderingen daarin worden, voor zoveel deze wijzigingen of veranderingen betreft met aanduiding van de dagtekening en het nummer van het blad, waarin voorgaande bekendmakingen zijn opgenomen, in het Gouvernements Advertentieblad openbaar gemaakt.

Zolang deze openbaarmaking niet heeft plaats gehad, wordt de goedkeuring of nadere goedkeuring geacht niet te zijn geschied.

⁶⁰⁷ Gew. bij G.B. 1925 no. 17.

Artikel 1667a⁶⁰⁸

1. Ter verkrijging van de goedkeuring van de statuten of reglementen danwel van de wijziging van de statuten of reglementen, dient een ontwerp daarvan aan de President te worden gezonden.
2. Aan het ontwerp, zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel, dient gevoegd te worden een bewijs van storting in Staatskas van een bedrag van SRD. 150,- (eenhonderdevijftig Surinaamse dollar) voor administratiekosten, voorzover het betreft een nieuw op te richten zedelijk lichaam en voor elke wijziging van de statuten of reglementen een bedrag van SRD.75,- (vijfenzeventig Surinaamse dollar).

Artikel 1668⁶⁰⁹

De erkenning wordt door de President alleen geweigerd op gronden ontleend aan het algemeen belang.

Bij zijn beslissing omtrent de erkenning worden de bepalingen van het Verdrag betreffende de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en de bescherming van het vakverenigingsrecht in acht genomen.

Het besluit van weigering is met redenen omkleed.

Artikel 1669

Alle als rechtspersonen bestaande zedelijke lichamen zijn, evenals particuliere personen, bevoegd tot het aangaan van burgerlijke handelingen, behoudens de openbare wetten, waarbij die bevoegdheid mocht zijn gewijzigd, beperkt of aan zekere formaliteiten onderworpen.

Artikel 1670

De bestuurders van zodanig zedelijk lichaam zijn, voor zoverre daaromtrent niet anders bij de statuten en de reglementen is bepaald, gerechtigd om in naam van het lichaam te handelen, hetzelve aan derden en derden aan hetzelve te verbinden, mitsgaders zo eisende als verwerende in rechten op te treden.

Artikel 1671

Alle handelingen, waartoe de bestuurders onbevoegd waren, verbinden het zedelijk lichaam slechts in zoverre hetzelve daardoor werkelijk is gebaat, of de handelingen naderhand behoorlijk zijn goedgekeurd geworden.

Artikel 1672

Indien de statuten en de reglementen niets bepalen nopens het bestuur van het zedelijk lichaam, is niemand der leden bevoegd in naam van hetzelve te handelen, of het lichaam op een andere wijze te verbinden, dan bij het slot van de vorigen artikelen is bepaald.

Artikel 1673

Voor zoverre daaromtrent niet bij de statuten en de reglementen op een andere wijze is voorzien, zijn de bestuurders verplicht om aan de gezamenlijke leden van het zedelijk lichaam rekening en verantwoording af te leggen, waartoe elk lid bevoegd is hen in rechte op te roepen.

⁶⁰⁸ Ingev. bij S.B. 2004 no. 25.

⁶⁰⁹ Gew. bij G.B. 1973 no. 75.

Artikel 1674

Indien bij de statuten en de reglementen geen bepalingen opzichtelijk het stemrecht zijn gemaakt, heeft ieder lid van een zedelijk lichaam gelijke recht zijn stem uit te brengen, en wordt het besluit bij meerderheid van stemmen opgemaakt.

Artikel 1675

De rechten en verplichtingen der leden van zodanige vereniging worden geregeld naar de wetten, waarop zij door het openbaar gezag zijn ingesteld, of naar haar eigen statuten en reglementen, en, voor zoverre die ontbreken, naar de bepalingen van deze titel.

Artikel 1676

De leden van een zedelijk ligchaam zijn niet persoonlijk aansprakelijk voor de verbintenissen van hetzelfde.

De schulden kunnen alleen verhaald worden op de goederen van dat lichaam.

Artikel 1677⁶¹⁰

Het zedelijk lichaam op openbaar gezag ingesteld wordt niet vernietigd door de dood of de afstand van het lidmaatschap van al de leden, maar blijft als zodanig bestaan, tot zolang hetzelfde wettelijk is ontbonden.

Indien al de leden invoege voorschreven ontbreken, is de kantonrechter, onder wiens rechtsgebied het lichaam is gevestigd, bevoegd om, op verzoek van de belanghebbende, en na verhoor en zelfs op requisitoir van het openbaar ministerie, de maatregelen voor te schrijven, welke tussentijds in het belang van het zedelijk lichaam mochten worden vereist.

Artikel 1678

Alle andere zedelijke lichamen blijven bestaan, totdat zij uitdrukkelijk zijn ontbonden, volgens hun statuten of reglementen, of totdat het doel of het voorwerp van de vereniging ophoudt.

Artikel 1679

Indien de wetten van het zedelijk ligchaam, of deszelfs statuten en reglementen, deswege geen andere bepalingen inhouden, is het recht der leden van hetzelfde persoonlijk, en gaat niet over op hun erfgenamen.

Artikel 1680

Bij de ontbinding van zodanig zedelijk lichaam zijn de overblijvende leden, of wel het laatst overblijvend lid, verplicht de schulden van het lichaam te voldoen, ten bedrage der baten, en kunnen zij alleen het voordelig slot onderling verdelen, of zich persoonlijk toeëigenen, en alzo op hun erfgenamen overdragen.

Zij zijn ten opzichte van de oproeping der schuldeisers, het aanzuiveren van de rekening en verantwoording, en het uitbetalen der schulden, aan dezelfde verplichtingen onderworpen als erfgenamen die een erfenis onder het voorrecht van boedelbeschrijving hebben aanvaard.

Bij gebreke van voldoening aan die verplichtingen, zijn zij persoonlijk, elk voor het geheel, aansprakelijk voor de schulden, en dragen zij de last daarvan op hun erfgenamen over.

Artikel 1681

⁶¹⁰ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

Afwijking van de statuten, waarop een vereniging als zedelijk lichaam is erkend, geeft aan het openbaar ministerie de bevoegdheid om bij de burgerlijke rechter de vervallenverklaring van de vereniging van haar hoedanigheid van rechtspersoon te vorderen.

De rechter, de vervallenverklaring uitsprekende, kan aan de vereniging de bevoegdheid tot het plegen van burgerlijke handelingen bij voorraad ontzeggen.

De verevening der zaken van een van haar rechtspersoonlijkheid vervallen verklaarde vereniging geschiedt onder toezicht van de rechter, die de vervallenverklaring uitsprak, op de wijze en met inachtneming der vormen omtrent onbeheerde nalatenschappen vastgesteld.

Artikel 1682

Nadat door de benoemde curator de roerende en onroerende goederen van de vereniging verkocht en de schulden betaald zijn, wordt het batig slot, zo er een is, aan hen, welke op het ogenblik van de vervallenverklaring leden van de vereniging zijn, of aan hun rechthebbenden, elk voor het aandeel dat zij in de vereniging hebben, uitgekeerd.

Artikel 1683

Verenigingen, niet als rechtspersonen ingesteld of erkend, kunnen als zodanig geen burgerlijke handelingen aangaan.

De overeenkomsten namens haar gesloten, en de goederen namens haar verkregen, worden ten opzichte van de Staat Suriname en van derden beschouwd als volgende, de personen, welke de overeenkomsten gesloten en de goederen aanvaard hebben, al is het ook dat in de overeenkomsten en titels de handelende personen slechts als gemachtigde of beheerders van de vereniging zijn aangewezen.

Artikel 1684

De onderlinge verhouding der leden van verenigingen, welke niet als rechtspersonen kunnen optreden, regelt zich naar de door hen vastgestelde reglementen en de algemene regelen van het burgerlijk recht.

De bepalingen van de artikelen 1678 en 1679 blijven op deze verenigingen, ofschoon niet als rechtspersonen beschouwd, van toepassing.

TIENDE TITEL VAN SCHENKINGEN

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1685

Schenking is een overeenkomst, waarbij de schenker, bij zijn leven, om niet en onherroepelijk enig goed afstaat ten behoeve van de begiftigde, die hetzelfde aanneemt.

De wet erkent geen andere schenkingen dan schenkingen onder de levende.

Artikel 1686

Schenking mag alleen de tegenwoordige goederen van de schenker te bevatten. Indien deze toekomstige goederen bevat, is zij te dien opzichte nietig.

Artikel 1687

De schenker mag zich niet voorbehouden de bevoegdheid om over een voorwerp, in de

schenking begrepen, te beschikken; zodanige schenking wordt, voor zoveel dat voorwerp aangaat, als nietig beschouwd.

Artikel 1688

Het is aan de schenker geoorloofd zich het genot of vruchtgebruik van geschonken roerende of onroerende goederen, te zijnen eigen voordeel voor te behouden, of daarover ten behoeve van een ander te beschikken; in welke gevallen de bepalingen van de negende titel van het tweede boek zullen moeten worden inachtgenomen.

Artikel 1689

Een schenking is nietig, indien zij gemaakt is onder voorwaarde om andere schulden of lasten te voldoen dan die, welke uitgedrukt staan in de akte van schenking zelf, of in een staat, welke daaraan zal moeten zijn vastgehecht.

Artikel 1690

De schenker mag zich voorbehouden om over een bepaalde geldsom uit de geschonken goederen te beschikken.

Indien hij overlijdt zonder over die geldsom beschikt te hebben, blijft het geschonkene in het geheel aan de begiftigde.

Artikel 1691

De schenker mag zich het recht voor te behouden om de gegeven goederen tot zich te doen terugkeren, hetzij ingeval de begiftigde alleen, of deze en zijn afkomelingen, vóór de schenker kwamen te overlijden, maar dit kan niet anders bedongen worden dan ten behoeve van de schenker alleen.

Artikel 1692

Het gevolg van het recht van terugkering zal daarin bestaan, dat alle vervreemdingen der geschonken goederen worden vernietigd, en die goederen tot de schenker terugkeren vrij en ontheven van alle lasten en hypotheeken, welke daarop sedert het tijdstip van de schenking mochten gelegd zijn.

Artikel 1693

De schenker is ingeval van uitwinning tot geen vrijwaring gehouden.

Artikel 1694

De bepalingen van de artikelen 907, 908, 909, 910 en 912, die van artikel 922, en eindelijk de zevende en achtste afdeling van de twaalfde titel van het tweede boek, zijn op schenkingen toepasselijk.

TWEEDE AFDELING VAN DE BEKWAAMHEID OM BIJ WEGE VAN SCHENKING TE BESCHIKKEN, EN VOORDEEL TE GENIETEN

Artikel 1695

Alle personen mogen bij wege van schenking beschikken en genieten, uitgezonderd de zodanige, welke de wet daartoe onbekwaam verklaart.

Artikel 1696

Minderjarigen mogen niet bij wege van schenking beschikken, behoudens hetgeen bij de zevende titel van het eerste boek is vastgesteld.

Artikel 1697

Schenkeningen tussen echtgenoten, staande huwelijk gedaan, zijn verboden.

Deze bepaling is echter niet toepasselijk op geschenken of handgiften van roerende, lichamelijke voorwerpen, waarvan de waarde niet bovenmatig is in aanmerking van de gegoedheid van de schenkers.

Artikel 1698

Teneinde bekwaam te zijn om bij wege van schenking voordeel te genieten, moet de begiftigde, op het tijdstip waarop de schenking heeft plaats gehad, bestaan, met inachtneming van de regel bij artikel 3 vastgesteld.

Artikel 1699⁶¹¹

Vervallen.

Artikel 1700⁶¹²

De bepalingen van het tweede en van het laatste lid van artikel 932, mitsgaders de artikelen 934, 935, 936 en 938, zijn op schenkingen toepasselijk.

DERDE AFDELING VAN DE VORM DER SCHENKINGEN

Artikel 1701

Geen schenking, uitgezonderd degene waarvan bij artikel 1706 wordt gehandeld, kan op straffe van nietigheid anders gedaan worden dan bij een notariële akte, waarvan de minuut onder de notaris is verbleven.

Artikel 1702

Geen schenking is voor de schenker verbindend, of brengt enig gevolg hoegenaamd teweeg, dan van de dag, waarop deze in uitdrukkelijke bewoordingen zal zijn aangenomen, hetzij door de begiftigde zelf, hetzij door een persoon, aan wie door deze, bij een authentieke akte, de volmacht is verleend om schenkingen aan te nemen, welke aan de begiftigde gedaan zijn, of in het vervolg mochten gedaan worden.

Indien de aanneming niet bij de akte van schenking zelf gedaan is, zal zulks kunnen geschieden bij een latere authentieke akte, waarvan een minuut zal worden gehouden, mits dit plaats heeft gedurende het leven van de schenker; in welk geval de schenking, ten opzichte van deze laatstgenoemde, slechts van kracht zal zijn van de dag, waarop de aanneming aan deze zal zijn betekend geworden.

⁶¹¹ Vervallen bij G.B. 1944 no. 75.

⁶¹² Gew. bij G.B. 1972 no. 62.

Vervallen. Artikel 1703⁶¹³

Artikel 1704⁶¹⁴

Schenking aan minderjarigen die onder ouderlijke macht staan, kan worden aangenomen door hem die de ouderlijke macht uitoefent.

Schenking aan onder voogdij staande minderjarigen of onder curatele gestelde, gedaan, wordt door de voogd of de curator, daartoe door de kantonrechter gemachtigd, aangenomen.

Indien de kantonrechter de machtiging verleent, blijft de schenking van kracht, al mocht de schenker vóór het verleenn der machtiging zijn overleden.

Artikel 1705

De eigendom der in de schenking begrepen goederen wordt, zelfs wanneer die schenking behoorlijk is aangenomen, niet door de begiftigde verkregen, dan door middel van de overdracht gedaan overeenkomstig de artikelen 666, 667 en 670.

Artikel 1706⁶¹⁵

De giften van hand tot hand, van roerende, lichamelijke voorwerpen, of van schuldvorderingen aan toonder, vereisen geen akte, en zijn van kracht door de enkele overlevering aan de begiftigde, of aan een derde, die het gegevene voor hem aanneemt.

VIERDE AFDELING VAN HET HERROEPEN EN TE NIET DOEN VAN SCHENKINGEN

Artikel 1707

Een schenking kan niet worden herroepen, noch dientengevolge te niet gedaan, tenzij in de volgende gevallen:

- 1°. uithoofde van de niet-ervulling der voorwaarden, waaronder zij gedaan is;
- 2°. indien de begiftigde zich schuldig of medeplichtig heeft gemaakt aan een aanslag op het leven van de schenker, of aan een ander misdrijf jegens denzelfden;
- 3°. indien hij weigert aan de schenker, nadat deze in armoede is vervallen, levensonderhoud te verschaffen.

Artikel 1708

In het eerste geval blijft het geschonkene aan de schenker, of hij kan hetzelfde terugvorderen, vrij van alle lasten en hypotheeken welke daarop door de begiftigde mochten gelegd zijn, met de vruchten en inkomsten bij denzelfden sedert zijne nalatigheid genoten.

De schenker kan, in dat geval, tegen de derde houder van een geschonken onroerende zaak dezelfde rechten uitoefenen als tegen de begiftigde zelven.

Artikel 1709

⁶¹³ Vervallen bij S.B. 1981 no. 23.

⁶¹⁴ Gew. bij G.B. 1906 no. 50, G.B. 1945 no. 59.

⁶¹⁵ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

In de twee laatste gevallen, bij artikel 1707 uitgedrukt, wordt geen hinder toegebracht aan de vervreemding van de geschonken zaak, of aan de hypotheken of andere zakelijke lasten welke de begiftigde op deze mocht gelegd hebben, voordat de eis tot tenietdoening van de gift was ingeschreven naast de bij artikel 670 vermelde overschrijving. Alle vervreemdingen, hypotheken, of andere zakelijke lasten, welke later dan de voorzegde inschrijving door de begiftigde mochten zijn gedaan, zijn nietig, indien de eis tengevolge van de herroeping wordt toegewezen.

Artikel 1710

De begiftigde moet, in het geval van het vorige artikel, de geschonken zaak teruggeven, met de vruchten en inkomsten, te rekenen van de dag van de rechtsvordering, of, ingeval de zaak vervreemd mocht zijn, de waarde van deze, op het tijdstip van de rechtsvordering, mede met de vruchten en inkomsten sedert dat tijdstip.

Hij is daarenboven verplicht de schenker schadeloos te stellen voor de hypotheken en andere lasten, waarmede onroerende zaken, ook vóór de rechtsvordering, door hem mochten zijn bezwaard.

Artikel 1711

De rechtsvordering, in het vorige artikel uitgedrukt, vervalt na verloop van een jaar, te rekenen van de dag waarop de daadzaak die grond tot deze geeft, heeft plaats gehad, en aan de schenker heeft kunnen bekend zijn.

Die rechtsvordering kan niet worden aangelegd door de schenker tegen de erfgenamen van de begiftigde, noch door de erfgenamen van de schenker tegen de begiftigde, tenzij, in dat laatste geval, de rechtsvordering reeds door de schenker was aangevangen, of deze binnen het jaar van de ten laste gelegde daad mocht zijn overleden.

Artikel 1712

Door de bepalingen van deze titel wordt geen hinder toegebracht aan hetgeen bij de zevende titel van het eerste boek is vastgesteld.

ELFDE TITEL VAN BEWAARGEVING

EERSTE AFDELING VAN BEWAARGEVING IN HET ALGEMEEN, EN VAN DERZELVER VERSCHILLENDE SOORTEN

Artikel 1713

Bewaargeving heeft plaats, wanneer men het goed van een ander aanneemt, onder de voorwaarde van hetzelfde te bewaren en in natura terug te geven.

Artikel 1714

Er zijn twee soorten van bewaargeving, de eigenlijk gezegde en de sequestratie.

TWEDE AFDELING VAN EIGENLIJK GEZEGDE BEWAARGEVING

Artikel 1715

Eigenlijk gezegde bewaargeving wordt geacht om niet te zijn aangegaan, zo niet het

tegendeel is bedongen.

Deze kan slechts roerende goederen tot onderwerp hebben.

Artikel 1716

Deze overeenkomst is niet voltrokken dan door de wezenlijke of vooronderstelde overgave van de zaak.

Artikel 1717

Bewaargeving geschiedt, of vrijwillig, of uit noodzaak.

Artikel 1718

Vrijwillige bewaargeving heeft plaats tengevolge van de wederkerige toestemming van de bewaargever en de bewaarnemer.

Artikel 1719⁶¹⁶

Vervallen.

Artikel 1720

Vrijwillige bewaargeving kan slechts plaats hebben tussen personen, die de bekwaamheid hebben om verbintenissen aan te gaan.

Indien evenwel iemand, die bekwaam is om verbintenissen aan te gaan, iets in bewaring aanneemt van een daartoe onbekwame persoon, is hij aan al de verplichtingen van een wezenlijke bewaarnemer onderworpen.

Artikel 1721

Indien de bewaargeving door een bevoegde persoon gedaan is aan iemand, die niet bekwaam is om verbintenissen aan te gaan, heeft de bewaargever tegen de bewaarnemer slechts een rechtsvordering tot teruggave van de in bewaring gegeven zaak, zolang de laatstgemelde nog in het bezit van deze is, of, indien de zaak niet meer bij de bewaarnemer berust, een rechtsvordering tot vergoeding, voor zoverre deze daardoor gebaat is.

Artikel 1722

Bewaargeving uit noodzaak is de zodanige, welke men door enig toeval gedwongen wordt te doen, zoals door brand, instorting van gebouwen, plundering, schipbreuk, overstroming, of andere onvoorziene toevallen.

Artikel 1723⁶¹⁷

Vervallen.

Artikel 1724⁶¹⁸

Bewaargeving uit noodzaak wordt geregeld overeenkomstig de bepalingen op vrijwillige bewaargeving toepasselijk.

Artikel 1725

⁶¹⁶ Vervallen bij G.B. 1924 no. 47.

⁶¹⁷ Vervallen bij G.B. 1924 no. 47.

⁶¹⁸ Gew. bij G.B. 1924 no. 47.

De bewaarnemer moet omtrent de bewaring van de aan hem toevertrouwde zaak dezelfde zorg aanwenden, welke hij omtrent de bewaring van zijn eigen zaken aanwendt.

Artikel 1726

De bepaling van het voorgaande artikel moet met meerdere strengheid worden toegepast:
1°. indien de bewaarnemer zich zelf tot de bewaring heeft aangeboden;
2°. indien hij enig loon voor de bewaring bedongen heeft;
3°. indien de bewaargeving eniglijk in het belang van de bewaarnemer geschied is;
4°. indien uitdrukkelijk bedongen is, dat de bewaarnemer voor alle soort van verzuim zou aansprakelijk zijn.

Artikel 1727

In geen geval is de bewaarnemer aansprakelijk wegens onvermijdelijke toevallen, tenzij hij in de teruggave van de in bewaring gegeven zaak mocht zijn nalatig geweest.

Zelfs in dat laatste geval is hij niet aansprakelijk, indien het goed bij de bewaargever insgelijks zou vergaan zijn.

Artikel 1728

Herbergiers en logementhouders zijn als bewaarnemers verantwoordelijk voor goederen, welke de reizigers, die bij dezelve hun intrek nemen, medebrengen. De bewaargeving van zodanige soort van goederen wordt als een bewaargeving uit noodzaak aangemerkt.

Artikel 1729

Zij zijn verantwoordelijk wegens diefstal of beschadiging van de goederen der reizigers, hetzij de diefstal begaan, of de schade veroorzaakt is door de dienstboden of andere bedienden van de herberg, hetzij door ieder ander persoon.

Artikel 1730

Zij zijn niet verantwoordelijk voor gewelddadige diefstallen, of die begaan zijn door personen, welke de reiziger zelf bij zich toegelaten heeft.

Artikel 1731

De bewaarnemer mag zich van het in bewaring gegeven goed niet bedienen, zonder het uitdrukkelijk of voorondersteld verlot van de bewaargever, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten, indien daartoe gronden zijn.

Artikel 1732

Hij mag niet onderzoeken, waarin de zaken bestaan, die hem in bewaring zijn gegeven, indien hem deze in een gesloten kist, of onder een verzegelde omslag zijn toevertrouwd geworden.

Artikel 1733

De bewaarnemer moet dezelfde zaak, welke hij ontvangen heeft, teruggeven.
Aldus moeten geldsommen in dezelfde stukken geld worden teruggegeven, welke in

bewaring zijn gegeven, hetzij die muntspeciën in waarde vermeerderd of verminderd zijn.

Artikel 1734

De bewaarnemer behoeft de in bewaring gegeven zaak slechts terug te geven in de staat, waarin deze zich bevindt op het tijdstip van de teruggave.

De verminderingen, die deze buiten zijn schuld heeft ondergaan, komen voor rekening van de bewaargever.

Artikel 1735

De bewaarnemer, aan wie het goed door een overmacht ontnomen is, en die de waarde daarvan of iets anders in de plaats ontvangen heeft, moet dit ontvangene aan de bewaargever teruggeven.

Artikel 1736

De erfgenamen van de bewaarnemer, die, niet wetende dat een zaak in bewaring ontvangen was, deze te goeder trouw verkocht heeft, is alleen gehouden de door hem ontvangen koopprijs terug te geven, of, indien hij denzelfden nog niet ontvangen heeft, zijn rechtsvordering tegen de koper af te staan.

Artikel 1737

Indien het in bewaring gegeven goed vruchten heeft opgeleverd, die door de bewaarnemer geïnd of ontvangen zijn, is hij verplicht deze terug te geven.

Hij is geen interessen van de aan hem toevertrouwde geldsommen verschuldigd, dan van de dag dat hij, daartoe aangemaand, in de teruggave daarvan nalatig is geweest.

Artikel 1738

De bewaarnemer mag het bewaarde goed niet teruggeven dan aan degene die hem hetzelfde heeft toevertrouwd, of aan hem, in wiens naam de bewaring gedaan is, of die aangewezen is om hetzelfde terug te ontvangen.

Artikel 1739

Hij kan van degene, die de zaak in bewaring gegeven heeft, geen bewijs vorderen, dat deze de eigenaar van dezelve was.

Indien hij niettemin ontdekt, dat het goed is gestolen, en wie daarvan de wezenlijke eigenaar is, moet hij deze kennisgeven, dat hetzelfde goed bij hem in bewaring gesteld is, met aanzegging om hetzelfde binnen een bepaalde en genoegzame tijd op te eisen. Indien degene, aan wie de aanzegging gedaan is, verzuimt het in bewaring gestelde goed terug te eisen, is de bewaarnemer wettelijk ontslagen door de overgave van hetzelfde goed aan degene, van wie hij zulks ontvangen heeft.

Artikel 1740

Ingeval van overlijden van de bewaargever kan het goed alleen aan deszelfs erfgenaam worden teruggegeven.

Indien er meerdere erfgenamen zijn, moet hetzelfde terug gegeven worden aan alle gezamenlijk, of aan elk van hen voor zijn aandeel.

Indien de in bewaring gestelde zaak ondeelbaar is, moeten de erfgenamen zich onderling omtrent de overneming van deze verstaan.

Artikel 1741⁶¹⁹

Indien degene, die de zaak in bewaring gegeven heeft, van staat veranderd is, bijvoorbeeld; indien een meerderjarige bewaargever onder curatele is gesteld; in dit en soortgelijke gevallen, mag het in bewaring gegeven goed niet teruggegeven worden, dan aan degene, die het beheer heeft over de rechten en goederen van de bewaargever, tenzij de bewaarnemer wettige gronden mocht hebben om de verandering van staat niet te weten.

Artikel 1742

Indien de bewaargeving door een voogd, curator, echtgenoot of bewindvoerder gedaan is, en hun beheer geëindigd is, kan het goed alleen teruggegeven worden aan de persoon, die door deze voogd, curator, echtgenoot of bewindvoerder vertegenwoordigd werd.

Artikel 1743

De teruggave van de in bewaring gegeven zaak moet geschieden ter plaatse, bij de overeenkomst aangewezen.

Indien de overeenkomst de plaats tot de teruggave niet aanwijst, moet deze gedaan worden op de plaats zelf, waar de bewaargeving geschied is.

De kosten, deswege te vallen, zijn voor rekening van de bewaargever.

Artikel 1744

De in bewaring gegeven zaak moet aan de bewaargever teruggegeven worden, zodra hij zulks vordert, al was het ook, dat bij de overeenkomst een bepaalde tijd voor de teruggave mocht zijn vastgesteld, tenzij onder de handen van de bewaarnemer beslag mocht gelegd zijn.

Artikel 1745

De bewaarnemer, die wettige redenen mocht hebben om zich van het in bewaring gegeven goed te ontlasten, kan hetzelfde ook, vóór het tijdstip bij de overeenkomst bepaald, aan de bewaargever teruggeven, of, bij deszelfs weigering, van de rechter verlof bekomen om hetzelfde op een andere plaats in bewaring te stellen.

Artikel 1746

Alle verplichtingen van de bewaarnemer houden op, indien hij mocht ontdekken en bewijzen, dat hij zelf eigenaar is van het in bewaring gesteld goed.

Artikel 1747

De bewaargever is verplicht aan de bewaarnemer te vergoeden alle onkosten, welke hij mocht gemaakt hebben tot behoud van het in bewaring gestelde goed, en hem schadeloos te stellen wegens al de schade, welke hem door de bewaring mochten zijn veroorzaakt.

Artikel 1748

De bewaarnemer is gerechtigd om het goed onder zich te houden tot de volle voldoening van hetgeen hem, terzake van de bewaring, verschuldigd is.

DERDE AFDELING

⁶¹⁹ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

VAN SEQUESTRATIE EN DERZELVER VERSCHILLENDE SOORTEN

Artikel 1749

Sequestratie is de bewaargeving van een zaak, waarover geschil is, in de handen van een derde, die zich verbindt om deze, nadat het geschil zal zijn uitgemaakt, met de vruchten terug te geven aan degene, die daartoe zal worden gerechtigd verklaard.

Deze bewaargeving heeft plaats, of door overeenkomst, of op rechterlijk bevel.

Artikel 1750

De sequestratie heeft bij overeenkomst plaats, wanneer het betwiste goed door een of meer personen vrijwillig in handen van een derde is gesteld.

Artikel 1751

Het is geen noodzakelijk vereiste, dat sequestratie om niet geschiedt.

Artikel 1752

Sequestratie is aan dezelfde regelen onderworpen als de eigenlijk gezegde bewaargeving, behoudens de hierna volgende uitzonderingen.

Artikel 1753

Zij kan roerende en onroerende zaken tot onderwerp hebben.

Artikel 1754

De bewaarnemer, die met de sequestratie belast is, kan niet van de bewaring van de zaak worden ontslagen, voordat het geschil uitgemaakt is, tenzij al de belanghebbende partijen daarin mochten toestemmen, of er een andere wettige reden mocht bestaan.

Artikel 1755

Sequestratie op rechterlijk bevel heeft plaats, wanneer de rechter gelast, dat een zaak, waarover geschil is, in bewaring gesteld worden.

Artikel 1756⁶²⁰

Gerechtelijke sequestratie wordt opgedragen, hetzij aan iemand, omtrent wie de belanghebbende partijen onderling zijn overeengekomen, hetzij aan iemand, die door de rechter van ambtswege daartoe benoemd is.

In beide gevallen is degene, aan wie de zaak is toevertrouwd, aan al de verplichtingen onderworpen, welke de sequestratie bij overeenkomst medebrengt, en buitendien gehouden om jaarlijks aan de kantonrechter, en daarenboven zo dikwijls die rechter zulks vordert, een summier rekening van zijn beheer af te leggen, met vertoning of aanwijzing der aan hem toevertrouwde goederen, zonder dat echter de goedkeuring van de rekening aan de belanghebbende partijen zal kunnen worden tegengeworpen.

Artikel 1757

⁶²⁰ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

De rechter kan sequestratie bevelen:

- 1°. van roerende of onroerende zaken, welke onder een schuldenaar zijn in beslag genomen;
- 2°. van een roerende of onroerende zaak, waarvan de eigendom of het bezit tussen twee of meer personen in geschil is;
- 3°. van zaken, welke een schuldenaar tot kwijting van zijn schuld aanbiedt.

Artikel 1758⁶²¹

De aanstelling van een gerechtelijke bewaarder brengt tussen de inbeslagnemer en de bewaarder wederkerige verplichtingen voort.

De bewaarder moet voor het behoud der inbeslag genomen zaken de zorg dragen van een goed huisvader.

Hij moet dezelve overgeven, hetzij ten verkoop, om daaruit de inbeslagnemer te voldoen, hetzij aan de partij, tegen welke de inbeslagneming heeft plaats gehad, indien deze inbeslagneming is opgeheven.

De verplichting van de inbeslagnemer bestaat in het betalen van het bij besluit van de President bepaalde loon aan de bewaarder.

Het loon van de bewaarder, bedoeld bij het laatste lid van artikel 379 van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, wordt echter, wanneer een plantage of grond in beslag is genomen, geregeld naar het bepaalde bij het tweede en derde lid van artikel 1814 van dit Wetboek.

TWAALFDE TITEL VAN BRUIKLEENING

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1759

Bruiklening is een overeenkomst, waarbij de ene partij aan de andere een zaak om niet ten gebuik geeft, onder voorwaarde dat degene, die deze zaak ontvangt, deze, na daarvan gebruik te hebben gemaakt, of na een bepaalde tijd, zal terug geven.

Artikel 1760

De uitlener blijft eigenaar van de geleende zaak.

Artikel 1761

Al hetgeen tot de handel der mensen behoort, en niet door het gebruik verloren gaat, kan het onderwerp van deze overeenkomst zijn.

Artikel 1762

De verbintenissen, welke uit de bruiklening voortspuiten, gaan over tot de erfgenamen van degene, die ter leen geeft, en van hem die ter leen ontvangt.

Maar indien men de uitlening gedaan heeft alleen uit aanmerking van degene, die ter leen ontvangt, en aan deszelfs persoon in het bijzonder, kunnen deszelfs erfgenamen het verder genot van het geleende goed niet blijven behouden.

⁶²¹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

TWEEDE AFDELING
**VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DEGENE, DIE IETS
TER BRUIKLEENING ONTVANGT**

Artikel 1763

Die iets ter leen ontvangt, is gehouden, als een goed huisvader, voor de bewaring en het behoud van het geleende goed te zorgen.

Hij mag daarvan geen ander gebruik maken dan hetwelk de aard van de zaak medebrenge, of bij de overeenkomst bepaald is; alles op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten, indien daartoe gronden zijn.

Indien hij het geleende goed gebruikt tot een ander einde, of gedurende eenn langere tijd, dan hij zulks behoorde te doen, is hij daarenboven aansprakelijk voor het verlies van dat goed, al had dit verlies ook door een bloot toeval plaats.

Artikel 1764

Indien de geleende zaak verloren gaat door een toeval, hetwelk degene, die deze ter leen ontvangen heeft, door zijn eigen zaak te gebruiken, had kunnen voorkomen, of indien hij, slechts een van beide kunnende behoude, aan de zijne een voorrang heeft gegeven, is hij voor het verlies van de andere zaak aansprakelijk.

Artikel 1765

Indien de zaak bij het ter leen geven geschat is, komt het verlies van deze, al ontstond dat ook door toeval, ten laste van degene, die de zaak ter leen ontvangen heeft, tenzij het tegendeel mocht bedongen zijn.

Artikel 1766

Indien de zaak alleen tengevolge van het gebruik, waartoe deze geleend is, en buiten schuld van de gebruiker, in waarde vermindert, is deze wegens die vermindering niet aansprakelijk.

Artikel 1767

Indien de gebruiker, om van de geleende zaak gebruik te kunnen maken, enige onkosten gemaakt heeft, kan hij deze niet terugvorderen.

Artikel 1768

Indien verscheidene personen gezamenlijk dezelfde zaak ter leen hebben ontvangen, zijn zij, ieder voor het geheel, jegens de uitlener daarvoor aansprakelijk.

DERDE AFDELING
VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE UITLEENR

Artikel 1769

De uitlener kan de geleende zaak niet terugvorderen dan na verloop van de bepaalde tijd, of, bij gebreke van een dusdanige bepaling, nadat deze tot het gebruik, waartoe zij was

uitgeleend, gediend heeft, of heeft kunnen dienen.

Artikel 1770

Indien evenwel de lener, gedurende dat tijdsverloop, of voordat de behoefte van de gebruiker opgehouden heeft, de geleende zaak, om dringende en onverwachts opkomende redenen, zelf benodigd heeft, kan de rechter, naar gelang der omstandigheden, de gebruiker noodzaken het geleende aan de uitlener terug te geven.

Artikel 1771

Indien de gebruiker, gedurende de bruiklening, tot behoud van de zaak enige buitengewone noodzakelijke onkosten heeft moeten maken, welke zo dringend waren, dat hij daarvan tevoren aan de uitlener geen kennis heeft kunnen geven, is deze verplicht hem deze te vergoeden.

Artikel 1772

Indien de ter leen gegeven zaak zodanige gebreken heeft, dat daardoor aan degene, die zich van deze bedient, nadeel zou kunnen worden toegebracht, is de uitlener, zo hij die gebreken gekend, en daarvan aan de gebruiker geen kennis gegeven heeft, voor de gevolgen verantwoordelijk.

DETIENDE TITEL VAN VERBRUIKLEENING

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1773

Verbruiklening is een overeenkomst, waarbij de ene partij aan de andere een zekere hoeveelheid van verbruikbare zaken afgeeft, onder voorwaarde dat de laatstgemelde haar even zoveel, van gelijke soort en hoedanigheid, teruggeeft

Artikel 1774

Uit kracht van deze verbruiklening wordt degene, die ter leen ontvangt, eigenaar van het geleende goed, en indien hetzelfde, op welke wijze ook, vergaat, komt dat verlies voor zijn rekening.

Artikel 1775

De schuld, uit lening van geld voortspruitende, bestaat alleen in de geldsom, die bij de overeenkomst is uitgedrukt.

Indien er, vóór het tijdstip van de voldoening, vermeerdering of vermindering van de waarde van de geldspecie, of verandering in de gangbaarheid, plaats heeft, geschiedt de teruggave van de geleende som in zodanige specie als ten tijde van de voldoening gangbaar is, berekend naar derzelver gangbare waarde op dat tijdstip.

Artikel 1776

De regel, bij het vorige artikel vastgesteld, is van geen toepassing, indien, ten opzichte

van de lening van een zeker getal stukken van een bepaalde munt, de partijen uitdrukkelijk zijn overeengekomen, dat hetzelfde getal en dezelfde soort van stukken zullen worden teruggegeven. In dit geval moet degene, die ter leen ontvangen heeft, het juiste getal stukken van dezelfde aard, en niet meer noch minder, teruggeven.

Indien dezelfde soort van stukken niet meer in voldoende hoeveelheid bestaat, moet het ontbrekende worden vergoed met munt van hetzelfde metaal, zo na mogelijk van hetzelfde gehalte, en tezamen inhoudende even veel metaal fijn, als de ontbrekende hoeveelheid der verschuldigde stukken metaal fijn inhielden.

Artikel 1777

Indien staven goud of zilver, of wel andere waren, zijn ter leen gegeven, moet de schuldenaar, hoezeer derzelve waarde ook mogen vermeerderd of verminderd zijn, altijd een gelijke hoeveelheid en hoedanigheid teruggeven, en is tot niets meerder gehouden.

TWEEDE AFDELING VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE UITLENER

Artikel 1778⁶²²

De uitlener kan het ter leen gegevene niet teruggeisen, voordat de tijd, bij de overeenkomst bepaald, verstreken is.

Artikel 1779

Geen tijdsbepaling gemaakt zijnde, kan de rechter, wanneer de uitlener de teruggave vordert, naar gelang der omstandigheden, aan degene, die de zaak ter leen ontvangen heeft, enig uitstel toestaan.

Artikel 1780

Indien men is overeengekomen, dat hij, die een zaak of geldsom ter leen heeft ontvangen, deze zal teruggeven, wanneer hij daartoe in staat zal zijn, zal de rechter, naar gelang der omstandigheden, de tijd van de teruggave bepalen.

Artikel 1781

De bepaling van artikel 1772 is op verbruiklening toepasselijk.

DERDE AFDELING VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE LENER

Artikel 1782

Die iets ter leen ontvangt, is verplicht hetzelfde, in gelijke hoeveelheid en hoedanigheid, en op de bepaalde tijd, terug te geven.

Artikel 1783

Indien hij zich in de onmogelijkheid bevindt om hieraan te voldoen, is hij gehouden de waarde van het geleende te betalen, waarbij zullen moeten in aanmerking genomen worden de tijd en de plaats, waarop het goed, tengevolge der overeenkomst, had moeten worden

⁶²² Zie Verbeterblad G.B. 1918 no. 108.

teruggegeven.

Indien deze tijd en plaats niet bepaald zijn, moet de voldoening geschieden overeenkomstig de waarde, welke de geleende zaak, ten tijde waarop en ter plaatse alwaar de lening geschied is, gehad heeft.

VIERDE AFDELING VAN HET TER LEEN GEVEN OP INTERESTEN

Artikel 1784

Het is geoorloofd voor lening van geld of andere verbruikbare zaken interesten te bedingen.

Artikel 1785

Hij, die ter leen ontvangen, en interesten betaald heeft, die niet bedongen waren, kan deze niet terugvragen, noch in mindering van de hoofdsom doen verstrekken, tenzij deze de wettelijke interesten te boven gingen, in welk geval, het te veel betaalde kan worden terug geëist, of in mindering van de hoofdsom verstrekken.

De betaling van onbedongen interesten verplicht de schuldenaar niet deze in het vervolg te betalen; maar bedongen interesten zijn verschuldigd tot de teruggave of consignatie van de hoofdsom toe, zelfs indien de een of andere na de vervaltijd mocht hebben plaats gehad.

Artikel 1786⁶²³

Interesten zijn, of wettelijk, of bij overeenkomst bedongen. De wettelijke interesten zijn zes ten honderd. De bij overeenkomst bedongen interesten mogen de wettelijke te boven gaan.

De hoegrootheid der bij overeenkomst bedongen interesten moet in geschrift worden bepaald.

Artikel 1787

Indien de uitlener interesten bedongen heeft, zonder dat het beloop daarvan bepaald is, is degene, die ter leen ontvangen heeft, gehouden het beloop der wettelijke interesten te voldoen.

Artikel 1788

Het bewijs van de betaling van de hoofdsom, zonder voorbehoud van interesten gegeven zijnde, doet de voldoening der interesten vooronderstellen, en de schuldenaar wordt daarvan bevrijd.

VEERTIENDE TITEL VAN GEVESTIGDE OF ALTIJDDURENDE RENTEN

Artikel 1789

Het vestigen van een altyddurende rente is een overeenkomst, waarbij de uitlener interesten bedingt, tegen betaling van een hoofdsom, welke hij aanneemt niet terug te zullen vorderen.

Artikel 1790

Deze rente is uit haar aard aflosbaar.

Partijen kunnen alleenlijk overeenkomen, dat de aflossing niet geschieden zal dan na

⁶²³ Gew. bij G.B. 1944 no. 77.

verloop van eenn zekere tijd, welke niet langer dan voor tien jaren mag gesteld worden, of zonder dat zij de schuldeiser vooraf verwittigd hebben op een zekere door hen bevorens vastgestelde termijn, welke echter de tijd van een jaar niet zal mogen te boven gaan.

Artikel 1791⁶²⁴

De schuldenaar van een altijddurende rente kan tot de aflossing genoodzaakt worden:
1°. indien hij niets betaald heeft op de gedurende twee achtereenvolgende jaren verschuldigde renten;
2°. indien hij verzuimt aan de geldschieter de bij de overeenkomst beloofde zekerheid te bezorgen;
3°. indien hij in staat van faillissement is verklaard.

Artikel 1792

In de twee eerste gevallen, bij het vorige artikel vermeld, kan de schuldenaar zich van de verplichting tot aflossing ontheffen, indien hij binnen de twintig dagen, te rekenen van de gerechtelijke aanmaning, al de verschenen termijnen betaalt of de beloofde zekerheid stelt.

VIJFTIENDE TITEL VAN KANSOVEREENKOMSTEN

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALING

Artikel 1793⁶²⁵

Een kansovereenkomst is een handeling, waarvan de uitkomsten, met betrekking tot voordeel en nadeel, hetzij voor al de partijen, hetzij voor enige derzelve, van een onzekere gebeurtenis afhangen.

Van dien aard zijn;
de overeenkomst van verzekering;
lijfrenten;
spel en weddenschap.

De eerste overeenkomst wordt bij het Surinaamsch Wetboek van Koophandel geregeld.

TWEEDE AFDELING VAN DE OVEREENKOMST VAN LIJFRENTEN EN DERZELVER GEVOLGEN

Artikel 1794

Lijfrente kan bij een bezwarende titel, of bij akte van schenking, worden gevestigd. Zij kan ook worden verkregen bij uiterste wilsbeschikking.

Artikel 1795

Lijfrente kan worden gevestigd, hetzij op het lijf van de geldschieter, of van hem wie men daarvan het genot geeft, hetzij op dat van een derde, ofschoon deze daarvan geen genot heeft.

⁶²⁴ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁶²⁵ Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

Artikel 1796

Deze kan gevestigd worden op het lijf van een of meer personen.

Artikel 1797

Zij kan gevestigd worden ten behoeve van een derde, hoewel het geld door een andere persoon geschoten is.

In dat geval, is zij echter niet onderworpen aan de formaliteiten, welke tot schenkingen vereist worden.

Artikel 1798

Alle lijfrente, gevestigd op het lijf van iemand, die overleden was op de dag, waarop de overeenkomst is aangegaan, is krachteloos.

Artikel 1799

Lijfrente kan tot zodanig beloop van renten gesteld worden, als partijen goedvinden te bepalen.

Artikel 1800

Degene, te wiens behoeve een lijfrente bij bezwarende titel is gevestigd, kan de vernietiging van de overeenkomst vorderen, indien de schuldenaar hem de bedongen zekerheid voor derzelver nakoming niet bezorgt.

Ingeval van vernietiging is de schuldenaar gehouden de achterstallige bedongen renten te betalen, tot de dag toe, waarop de hoofdsom zal zijn afgelost.

Artikel 1801

Wanbetaling van de verschenen lijfrente geeft de renteheffer geen recht om aflossing van de hoofdsom, of teruggave van het door hem daarvoor afgestane goed, te vorderen; hij heeft alleen het recht om zijn schuldenaar voor de verschuldigde renten aan te spreken en uit te winnen, en om zekerheid te vragen voor de te vervallen renten.

Artikel 1802⁶²⁶

Vervallen.

Artikel 1803

De schuldenaar kan zich niet van de betaling van de lijfrente ontheffen door de teruggave van de hoofdsom aan te bieden, en door af te zien van de terugvordering der betaalde renten; hij is gehouden met de betaling van de lijfrente voort te gaan, gedurende het gehele leven van de persoon of der personen, op wier lijf de rente gevestigd is, hoe bezwarend ook de betaling van die rente voor hem worden mag.

Artikel 1804

De eigenaar van een lijfrente heeft slechts een verkregen recht op de lijfrente, naar evenredigheid van het getal der dagen, welke degene geleefd heeft op wiens lijf de rente is gevestigd.

Indien echter de overeenkomst medebrengt, dat de rente vooruit moet worden betaald, is

⁶²⁶ Vervallen bij G.B. 1914 no. 27.

het recht op de termijn, die betaald had behoren te zijn, verkregen van de dag, waarop de betaling had moeten geschieden.

Artikel 1805

Men kan niet bedingen, dat een lijfrente aan geen inbeslagneming zal onderworpen zijn, tenzij dezelve om niet gevestigd is.

Artikel 1806

De renteheffer kan de verschenen rente niet vorderen dan door te doen blijken van het leven van hem, op wie de lijfrente gevestigd is.

DERDE AFDELING VAN SPEL EN WEDDINGSCHAP

Artikel 1807

De wet staat geen rechtsvordering toe terzake van een schuld uit spel of uit weddingschap voortgesproten.

Artikel 1808

Onder de hierboven staande bepaling zijn echter niet begrepen die spelen, welke geschikt zijn tot lichaams oefening, als het schermen, wedlopen en dergelijke.

Niettemin kan de rechter de eis ontzeggen of verminderen, wanneer hem de som overmatig toeschijnt.

Artikel 1809

Men mag de bepalingen der twee voorgaande artikelen door geen schuldvernieuwing ontwijken.

Artikel 1810

In geen geval kan hij, die het verlorene vrijwillig betaald heeft, hetzelfde teruggeisen, tenzij, van de kant van degene, die gewonnen heeft, bedrog, list of oplichting heeft plaats gehad.

ZESTIENDE TITEL VAN LASTGEVING

EERSTE AFDELING VAN DE AARD VAN DE LASTGEVING

Artikel 1811

Lastgeving is een overeenkomst, waarbij iemand aan een andere de macht geeft, en deze aanneemt, om een zaak voor de lastgever, in deszelfs naam, te verrichten.

Artikel 1812

Last kan worden gegeven en aangenomen bij openbare akte, bij onderhands geschrift, zelfs bij een brief en ook bij monde.

De aanneming van een last kan ook stilzwijgend geschieden, en afgeleid worden uit de volvoering van de last door de lasthebber.

Artikel 1813

De volmacht, waarbij iemand, die uit Suriname afwezig of daarbuiten woonachtig is, de last opdraagt tot het beheren van in Suriname gelegen onroerende goederen, kan alleen bij authentieke akte worden verleden.

Zij moet daarenboven, om tegenover derden te kunnen werken, overeenkomstig het bepaalde in artikel 77 zijn geboekt.

Artikel 1814

Lastgeving geschiedt om niet, tenzij het tegendeel bedongen is. In het laatste geval zal de lasthebber, indien het loon niet uitdrukkelijk bepaald is, mogen in rekening brengen hetgeen is vastgesteld in artikel 468.

Wanneer echter de lastgeving betreft het beheer van plantages of gronden, zal de lasthebber, of zullen de lasthebbers gezamenlijk, indien er meer zijn, ook dan wanneer de volmacht geen loon toelegt, in rekening mogen brengen een twintigste gedeelte van de onzuivere vruchten.

Ingeval vruchten nog niet zijn afgeleverd, of de koopprijs nog niet is geïnd, wordt het loon tussen de lasthebber en zijn opvolger door ieder voor de helft genoten.

Artikel 1815

Lastgeving is, of bijzonder, en slechts tot een of meerdere bepaalde zaken, of algemeen, en tot alle de zaken van de lastgever betrekkelijk.

Artikel 1816

Lastgeving, in algemene bewoordingen vervat, strekt zich alleen uit tot daden van beheer. Om goederen te vervreemden of met hypotheek te bezwaren, om een dading aan te gaan, of om enige andere daad van eigendom te verrichten, wordt een uitdrukkelijke lastgeving vereist.

Artikel 1817

De lasthebber mag niets doen, hetwelk zijn last te buiten gaat; de macht om een zaak bij wege van dading af te doen bevat geenszins de bevoegdheid om deze aan de beslissing van scheidsmannen te onderwerpen.

Artikel 1818⁶²⁷

Minderjarigen kunnen tot zaakgelastigde gekozen worden maar de lastgever heeft geen andere rechtsovereenkomst tegen minderjarigen, dan overeenkomstig de algemene bepalingen die betrekking hebben op verbintenissen der minderjarigen.

Artikel 1819

De lastgever kan degene, met wie de zaakgelastigde in die hoedanigheid gehandeld heeft, onmiddellijk in rechte betrekken, en de voldoening van de overeenkomst vorderen.

TWEDE AFDELING VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE LASTHEBBER

⁶²⁷ Gew. bij S.B. 1981 no. 23.

Artikel 1820

De lasthebber is gehouden de last, zolang hij daarvan niet ontheven is, te volvoeren, en is verantwoordelijk voor de kosten, schade en interesten, die door het niet ten uitvoer brengen van die last zoude kunnen ontstaan.

Ingelijks is hij gehouden de zaak, waarmede hij ten tijde van het overlijden van de lastgever een aanvang heeft gemaakt, ten einde te brengen, indien er, door het niet onmiddellijk afdoen van de zaak, enig nadeel zou kunnen ontstaan.

Artikel 1821

De lasthebber is niet alleen aansprakelijk wegens kwaad opzet, maar ook wegens verzuimen, welke hij bij het volvoeren van zijn last mocht hebben gepleegd.

Niettemin wordt de verantwoordelijkheid wegens verzuimen minder streng toegepast ten aanzien van degene, die een last om niet op zich neemt, dan van hem, die daarvoor enige beloning ontvangt.

Artikel 1822

De lasthebber is verplicht rekenschap te geven van hetgeen hij verricht heeft, en aan de lastgever verantwoording te doen van al hetgeen hij uit kracht van zijn volmacht ontvangen heeft, al was het ook dat het ontvangene niet aan de lastgever mocht zijn verschuldigd geweest.

Artikel 1823

De lasthebber is verantwoordelijk voor degene, die hij tot de uitvoering van die last in zijn plaats gesteld heeft:

1°. indien hij geen macht heeft bekomen om een ander in zijn plaats te stellen;

2°. indien hem die macht verleend is zonder aanduiding van een bepaalde persoon, en degene, die hij daartoe gekozen heeft, blijkbaar onbekwaam of onvermogen is.

De lastgever wordt steeds voorondersteld aan de lasthebber het vermogen te hebben gegeven om een ander in zijn plaats te stellen tot het beheer van goederen welke buiten het grondgebied van Suriname gelegen zijn.

In alle gevallen kan de lastgever de persoon, welke de lasthebber in zijn plaats heeft gesteld, onmiddellijk aanspreken.

Artikel 1824

Indien, bij dezelfde akte, verscheidene gevolmachtigde of zaakgelastigde zijn aangesteld, heeft te hunn aanzien geen hoofdelijke verbintenis plaats, dan voor zoverre zulks uitdrukkelijk bepaald is.

Artikel 1825

De lasthebber is de interesten der hoofdsommen, welke hij tot zijn eigen gebruik besteed heeft, verschuldigd, te rekenen van het tijdstip, waarop hij daarvan gebruik heeft gemaakt, en van de sommen, die hij bij slot van rekening moet uitkeren, van de dag af, waarop hij in verzuim gesteld is.

Artikel 1826

De lasthebber, die aan degene, met wie hij in die hoedanigheid handelt, behoorlijk kennis gegeven heeft van zijn volmacht, is niet aansprakelijk ten aanzien van hetgeen boven zijn last geschied is, tenzij hij zich daartoe persoonlijk had verbonden.

DERDE AFDELING

VAN DE VERPLICHTINGEN VAN DE LASTGEVER

Artikel 1827⁶²⁸

De lastgever is verplicht na te komen de verbintenissen, door de lasthebber, overeenkomstig de macht welke hij hem heeft verleend, aangegaan.

Hij is niet gehouden tot hetgeen bovendien mocht geschied zijn, dan voor zoverre hij zulks uitdrukkelijk of stilzwijgend bekrachtigd heeft.

Artikel 1828

De lastgever is verplicht aan de lasthebber terug te geven de voorschotten en onkosten, welke deze tot uitvoering van de last gedaan heeft, en hem zijn loon te betalen, indien zulks bedongen is.

Indien aan de lasthebber geen verzuim te wijten is, kan de lastgever zich aan deze teruggave en betaling niet onttrekken, al mocht de zaak ook mislukt zijn.

Artikel 1829

Ook moet de lastgever de lasthebber schadeloos stellen wegens de verliezen, welke deze, ter gelegenheid van de uitvoering van zijn last, mocht geleden hebben, mits hem te dien opzichte geen onvoorzichtigheid te wijten is.

Artikel 1830

De lastgever is aan de lasthebber interesten voor gedane voorschotten verschuldigd, te rekenen van de dag, waarop de voorschotten gedaan zijn.

Artikel 1831

Indien een lasthebber door verscheidene personen is aangesteld tot het waarnemen van een zaak, die aan hen allen gemeen is, is elk van hun jegens hem, voor het geheel, aansprakelijk voor al de gevolgen van de lastgeving.

Artikel 1832

De lasthebber heeft het recht om hetgeen hij van de lastgever onder zich heeft zolang terug te houden, totdat hem alles betaald is, hetwelk hij ten gevolge van de lastgeving te vorderen heeft.

Wanneer echter de last heeft bestaan in het beheer van een plantage of grond, is de lasthebber, op de eerste aanvraag van de eigenaar of diens gemachtigde, verplicht tot de overgave, al mocht hij ook bewaren ter zake van zijn gehouden beheer vorderingen ten laste van de eigenaar te hebben, mits door of van wege deze laatste ten behoeve van de voormalige lasthebber zekerheid gesteld worden, desnoods gerechtelijk goed te keuren, hetzij door middel van een borgtocht ten beloop van een som, mede desnoods door de rechter te bepalen, hetzij door het storten van gelijke som in de consignatiekas, hetzij eindelijk door middel van een hypotheekaire inschrijving op het goed; alles onverminderd het recht van de eigenaar om de geldigheid of de hoegrootheid der vorderingen in rechte te betwisten.

VIERDE AFDELING OVER DE VERSCHILLENDE WIJZEN,

⁶²⁸ Zie Verbeterblad 1918 no. 108.

WAAROP DE LASTGEVING EINDIGT

Artikel 1833⁶²⁹

Lastgeving eindigt:
door herroeping van de volmacht van de lasthebber;
door de opzegging van de last door de lasthebber;
door de dood, de curatele, de staat van faillissement, hetzij van de lastgever, hetzij van de lasthebber.

Artikel 1834

De lastgever kan de last herroepen, wanneer hem zulks goeddunkt, en, indien daartoe gronden bestaan, de lasthebber noodzaken hem de volmacht, welke hij in handen heeft, terug te geven.

Artikel 1835

De herroeping, alleen aan de lasthebber kenbaar gemaakt zijnde, kan aan derden, die, daarvan onkundig, met hem gehandeld hebben, niet worden tegengeworpen, behoudens het verhaal van de lastgever op de lasthebber.

Artikel 1836

De aanstelling van een nieuwe lasthebber, tot het verrichten van dezelfde zaak, brengt de herroeping van de eerste mede, te rekenen van de dag, waarop die aanstelling aan de laatstgemelde is kenbaar gemaakt.

Artikel 1837

De lasthebber kan zich van de last ontslaan door opzegging aan de lastgever.
Indien evenwel deze opzegging door haar ontijdigheid, of uit enige andere hoofde, door de schuld van de lasthebber aan de lastgever tot nadeel verstrekt, moet hij deswege door de lasthebber schadeloos worden gesteld; tenzij de laatstgemelde zich in de onmogelijkheid bevond om de last verder te volbrengen, zonder daardoor zelf een aanmerkelijke schade te lijden.

Artikel 1838

Indien de lasthebber onbewust is van de dood van de lastgever, of van het bestaan van enige andere oorzaak die de last doet eindigen, is hetgeen hij in die onwetendheid verricht heeft van waarde.

In dat geval moeten de verbintenissen, door de lasthebber aangegaan, nagekomen worden ten aanzien van derden, die in de goede trouw zijn.

Artikel 1839

Ingeval de lasthebber overlijdt, moeten deszelfs erfgenamen daarvan aan de lastgever kennisgeven, indien hun de lastgeving bekend is, en inmiddels zorg dragen voor hetgeen de omstandigheden in het belang van de lastgever mochten vereisen; op straffe van vergoeding van kosten, schade en interesten, indien daartoe gronden zijn.

Artikel 1840⁶³⁰

⁶²⁹ Gew. bij G.B. 1944 no. 76, S.B. 1981 no. 23.

⁶³⁰ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

Wanneer door overlijden, vertrek uit Suriname, of ontstentenis, uit welke hoofde ook, van de lasthebber, onroerende goederen in Suriname gelegen onbeheerd zijn, benoemt de kantonrechter, op verzoek van belanghebbenden of van het openbaar ministerie, een bewindvoerder als bedoeld in de eerste afdeling van de achttiende titel van het eerste boek.

In het geval van het voorgaande artikel houden de bemoeiingen der erfgenamen op, zodra, door de benoeming van de bewindvoerder, in het beheer der goederen is voorzien.

ZEVENTIENDE TITEL VAN BORGTOCHT

EERSTE AFDELING VAN DE AARD VAN DE BORGTOCHT

Artikel 1841

Borgtocht is een overeenkomst, waarbij een derde zich, ten behoeve van de schuldeiser, verbindt om aan de verbintenis van de schuldenaar te voldoen, indien deze niet zelf daaraan voldoet.

Artikel 1842

Geen borgtocht kan bestaan, of er moet een wettige hoofdverbintenis zijn.

Men kan zich niettemin borgstellen voor een verbintenis, al mocht die ook kunnen vernietigd worden door een exceptie, welke alleen de verbondene in persoon betreft, bij voorbeeld, ingeval van minderjarigheid.

Artikel 1843

Een borg kan zich tot niets meerder, noch onder meer bezwarende voorwaarden, verbinden, dan waartoe de hoofdschuldenaar verbonden is.

Borgtocht kan ook worden aangegaan voor slechts een gedeelte van de schuld, of onder minder bezwarende voorwaarden. Indien de borgtocht voor meerder dan de schuld, of onder meer bezwarende voorwaarden, is aangegaan, is hij niet geheel van onwaarde, maar bepaalt zich slechts tot datgene hetwelk in de hoofdverbintenis is begrepen.

Artikel 1844

Men kan zich borg stellen zonder daartoe aangezocht te zijn door degene, voor wie men zich verbindt, en zelfs buiten zijn weten.

Men kan zich ook borg stellen, niet alleen voor de hoofdschuldenaar, maar ook voor deszelfs reeds gestelde borg.

Artikel 1845

Borgtocht wordt niet voorondersteld, maar moet uitdrukkelijk worden aangegaan; men kan die niet verder uitstrekken dan de bepalingen, onder welke dezelve is aangegaan.

Artikel 1846

Onbepaalde borgtocht voor een hoofverbintenis strekt zich uit tot al de gevolgen van de schuld, zelfs tot de kosten der tegen de hoofdschuldenaar gedane rechtsvordering, en tot alle zodanige, welke gemaakt zijn nadat de borg deswege is aangemaand.

Artikel 1847

De verbintenissen der borgen gaan over op hun erfgenamen.

Artikel 1848⁶³¹

De schuldenaar, die verplicht is borg te stellen, moet daartoe zodanige persoon aanbieden, die de bekwaamheid heeft om zich te verbinden, die genoegzaam gegoed is om aan de verbintenis te kunnen voldoen, en binnen Suriname woonachtig is.

Die uit Suriname afwezig of daarbuiten woonachtig zijn, maar voldaan hebben aan het bij artikel 77 van dit Wetboek gestelde, kunnen mede als borg worden aangeboden, indien zij de bekwaamheid hebben om zich te verbinden en genoegzaam gegoed zijn om aan de verbintenis te kunnen voldoen.

Artikel 1849⁶³²

Vervallen.

Artikel 1850

Wanneer de borg, die door de schuldeiser vrijwillig, of op rechterlijke uitspraak, is aangenomen, naderhand onvermogen is geworden, moet er een nieuwe borg gesteld worden.

Deze regel lijdt alleenl uitzondering, ingeval de borg gesteld is tengevolge van een overeenkomst, waarbij de schuldeiser een bepaalde persoon tot borg gevorderd heeft.

Artikel 1851

Hij, die door de wet, of tengevolge van een rechterlijk gewijsde, verplicht is een borg te stellen, en die niet mocht kunnen vinden, kan volstaan met, in deszelfs plaats, een pand of hypotheek te geven.

TWEEDE AFDELING VAN DE GEVOLGEN VAN BORGTOCHT TUSSEN DE SCHULDEISER EN DE BORG

Artikel 1852

De borg is jegens de schuldeiser niet tot betaling gehouden, dan bij gebreke van de schuldenaar, wiens goederen vooraf moeten uitgewonnen worden.

Artikel 1853⁶³³

De borg kan niet vorderen, dat van de schuldenaar goederen vooraf uitgewonnen worden:

⁶³¹ Gew. bij G.B. 1944 no. 76.

⁶³² Vervallen bij G.B. 1936 no. 115.

⁶³³ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

- 1°. wanneer hij van het voorrecht van uitwinning heeft afstand gedaan;
- 2°. wanneer hij zich hoofdelijk met de hoofdschuldenaar verbonden heeft; in welk geval de gevolgen van deszelfs verbintenis geregeld worden naar de beginselen, welke ten opzichte van hoofdelijke schulden zijn vastgesteld;
- 3°. indien de schuldenaar een exceptie kan in het midden brengen, welke hem alleen en persoonlijk betreft;
- 4°. indien de schuldenaar zich in staat van faillissement bevindt;
- 5°. ingeval van gerechtelijke borgtocht.

Artikel 1854

De schuldeiser is niet verplicht de hoofdschuldenaar eerst uit te winnen, dan wanneer de borg, op de eerste gerechtelijke tegen hem gerichte aanspraak, zulks vordert.

Artikel 1855

De borg, die de uitwinning van de hoofdschuldenaar vordert, moet aan de schuldeiser de goederen van dezelfen aanwijzen, en de nodige penningen voorschieten om de uitwinning te bewerkstelligen.

Hij kan geen aanwijzing doen van goederen, waarover geschil in rechte bestaat, noch van de zodanige, welke voor de schuld zijn gehypothekeerd, en waarvan de schuldenaar niet meer in het bezit is, noch eindelijk van goederen buiten Suriname gelegen.

Artikel 1856

Wanneer de borg, overeenkomstig het voorgaande artikel, een aanwijzing van goederen gedaan, en de nodige penningen tot de uitwinning geschoten heeft, is de schuldeiser, ten beloop der aangewezen goederen, met opzicht tot de borg, verantwoordelijk voor het onvermogen van de hoofdschuldenaar, hetwelk bij gebreke van vervolgingen daarna ontstaan is.

Artikel 1857

Wanneer verscheidene personen zich tot borgen hebben gesteld voor dezelfde schuldenaar en voor dezelfde schuld, is ieder van hen voor de gehele schuld verbonden.

Artikel 1858

Niettemin kan elk van hun, zo hij geen afstand heeft gedaan van het voorrecht van schuldsplitsing, op de eerste gerechtelijke aanspraak vorderen, dat de schuldeiser zijn schuldvordering alvorens verdeelt, en deze vermindert tot het aandeel van elke deugdelijk verbonden borg.

Indien, ten tijde dat een der borgen de schuldsplitsing heeft doen uitspreken, een of meer medeborgen onvermogen zijn, is die borg, naar evenredigheid van zijn aandeel, gehouden voor de onvermogenen te voldoen; maar hij is niet aansprakelijk, indien derzelver onvermogen na de schuldsplitsing is opgekomen.

Artikel 1859

Indien de schuldeiser zelf, en vrijwillig, zijn rechtsvordering verdeeld heeft, kan hij tegen die schuldsplitsing niet weder opkomen, al waren zelfs enige der borgen onvermogen, vòòr de tijd dat hij de schuld verdeeld heeft.

DERDE AFDELING
**VAN DE GEVOLGEN VAN BORGTOCHT TUSSEN DE SCHULDENAAR
EN DE BORG, EN TUSSEN DE BORGEN ONDERLING**

Artikel 1860

De borg, die betaald heeft, heeft zijn verhaal op de hoofdschuldenaar, hetzij de borgtocht met of zonder deszelfs medeweten gesteld is. Dit verhaal heeft plaats, zowel ten aanzien van de hoofdsom, als van de interesten en de kosten.

Ten aanzien van die kosten heeft de borg slechts zijn verhaal, voor zooverre hij tijdig aan de hoofdschuldenaar heeft kennisgegeven van de tegen hem gerichte vervolgingen.

De borg heeft ook verhaal tot vergoeding van kosten, schade en interesten, indien daartoe gronden zijn.

Artikel 1861

De borg die de schuld betaald heeft, treedt van rechtswege in al de rechten, welke de schuldeiser tegen de schuldenaar gehad heeft.

Artikel 1862

Indien verscheidene hoofdschuldenaars van dezelfde schuld ieder voor het geheel verbonden waren, heeft degene, die zich voor allen tot borg gesteld heeft, op een ieder van hun zijn verhaal tot terugvordering van al hetgeen hij betaald heeft.

Artikel 1863

De borg, die eenmaal de schuld betaald heeft, heeft geen verhaal op de hoofdschuldenaar, die voor de tweede maal betaald heeft, indien hij denzelven van de door hem gedane betaling geen kennis heeft gegeven; behoudens zijn actie tot terugvordering tegen de schuldeiser.

Indien de borg betaald heeft, zonder daartoe in rechte te zijn aangesproken, en zonder de hoofdschuldenaar daarvan te hebben verwittigd, heeft hij op deze geen verhaal, ingeval die schuldenaar, op het oogenblik van de betaling, gronden mocht hebben gehad om de schuld te doen vervallen verklaren; onverminderd de rechtsvordering van de borg tot terugvordering tegen de schuldeiser.

Artikel 1864⁶³⁴

De borg kan, zelfs voordat hij betaald heeft, de schuldenaar aanspreken om door denzelven schadeloos gesteld, of van zijn verbintenis ontheven te worden:

1°. indien hij tot betaling in rechte vervolgd wordt:

3°. indien de schuldenaar zich verbonden heeft om hem binnen zekere tijd het ontslag van zijn borgtocht te bezorgen:

4°. indien de schuld opeisbaar is geworden door het verschijnen van de termijn op welke zij betaalbaar was gesteld:

5°. na verloop van tien jaren, indien de hoofdverbintenis geen bepaalde vervaltijd heeft; tenzij de hoofdverbintenis van dien aard zij, dat zij niet voor een bepaalde tijd kan vervallen, zooals een voogdij.

Artikel 1865⁶³⁵

⁶³⁴ Gew. bij G.B. 1914 no. 27.

⁶³⁵ Gew. bij G.B. 1914 no. 27.

Indien verscheidene personen zich tot borgen hebben gesteld van dezelfde schuldenaar en ter zake van dezelfde schuld, heeft de borg die de schuld heeft voldaan, in het geval bij no. 1 van het vorige artikel voorzien, als ook wanneer de schuldenaar is verklaard in staat van faillissement, zijn verhaal op de overige borgen, ieder voor zijn aandeel.

De bepaling van het tweede lid van artikel 1314 is ten deze toepasselijk.

VIERDE AFDELING VAN HET TE NIET GAAN VAN BORGTOCHT

Artikel 1866

De verbintenis, uit borgtocht voortspruitende, gaat te niet door dezelfde oorzaken, waardoor de overige verbintenissen eindigen.

Artikel 1867

De schuldvermenging, welke plaats heeft tussen de persoon van de hoofdschuldenaar en die van de borg, wanneer de ene erfgenaam wordt van de andere, vernietigt geenszins de rechtsvordering van de schuldeiser tegen degene, die zich tot borg gesteld heeft van de borg.

Artikel 1868

De borg kan zich tegen de schuldeiser van alle exceptiën bedienen, die aan de hoofdschuldenaar toekomen, en tot de schuld zelf behoren.

Maar hij kan geen exceptiën in het midden brengen, welke alleen de persoon van de schuldenaar betreffen.

Artikel 1869

De borg is ontslagen, wanneer hij, door toedoen van de schuldeiser, niet meer treden kan in de rechten, hypotheken en voorrechten van die schuldeiser.

Artikel 1870

De vrijwillige aanneming van enig onroerend of ander goed, door de schuldeiser in betaling van de hoofdschuld gedaan, ontslaat de borg, al was het ook, dat hetzelfde goed naderhand van de schuldeiser wier uitgewonnen.

Artikel 1871

Een eenvoudig uitstel van betaling, door de schuldeiser aan de hoofdschuldenaar toegestaan, ontslaat de borg niet; doch deze kan, in dat geval, de schuldenaar vervolgen, om hem tot betaling te noodzaken, of om hem het ontslag van zijn borgtocht te bezorgen.

ACHTTIENDE TITEL VAN DADING

Artikel 1872⁶³⁶

⁶³⁶ Gew. bij G.B. 1924 no. 47.

Dading is een overeenkomst, waarbij partijen, tegen overgave, belofte of terughouding een zaak, een aanhangig geding ten einde brengen, of een te voeren geding voorkomen. Deze overeenkomst is slechts van waarde, indien zij schriftelijk is aangegaan.

Artikel 1873

Om een dading te treffen, moet men de bevoegdheid hebben om over de onderwerpen, in de dading begrepen, te kunnen beschikken.

Voogden en curators kunnen geen dading treffen, dan zich gedragende overeenkomstig de bepalingen van de vijftiende en zeventiende titel van het eerste boek.

Openbare instellingen kunnen geen dading treffen, dan met inachtneming der formaliteiten, voorgeschreven bij de wetten die haar betreffen.

Artikel 1874⁶³⁷

Men kan over de burgerlijke belangen, die uit een strafbaar feit ontstaan, dading treffen. De dading belet geenszins de vervolging van het openbaar ministerie.

Artikel 1875

Dadingen bepalen zich tot derzelver onderwerp; de daarbij gedane afstand van alle rechten, actiën en vorderingen moet slechts verstaan worden, voor zoverre die betrekking hebben tot het verschil, hetwelk tot de dading heeft aanleiding gegeven.

Artikel 1876

Dadingen maken slechts een einde aan die verschillen, welke daarin begrepen zijn, hetzij partijen derzelver bedoeling in bijzondere of algemene bewoordingen bevat hebben, hetzij men die bedoeling afleidt als een noodzakelijk gevolg van hetgeen uitgedrukt is.

Artikel 1877

Indien degene, die een dading getroffen heeft over een recht, hetwelk hem uit eigen hoofde toekwam, vervolgens een dergelijk recht van een ander verkrijgt, is hij, met betrekking tot het nieuw bekomen recht, aan de bevorens aangegane dading niet gebonden.

Artikel 1878

Dadingen, door een der belanghebbenden aangegaan, verbinden de overige belanghebbenden niet, en kunnen door hen niet worden ingeroepen.

Artikel 1879

Dadingen hebben tussen de partijen kracht van gewijsde in het hoogste ressort. Men kan tegen deze niet opkomen, hetzij uit hoofde van dwaling in het recht, hetzij uit hoofde van benadeling.

Artikel 1880

Niettemin kan een dading vernietigd worden, wanneer er dwaling heeft plaats gehad

⁶³⁷ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

omtrent de persoon, of omtrent het onderwerp van het geschil.

Zij kan vernietigd worden in al de gevallen, waarin bedrog of geweld heeft plaats gehad.

Artikel 1881

Insgelijks kan men de vernietiging van een dading vragen, wanneer dezelve, tengevolge van een dwaling in feiten, is aangegaan ten aanzien van een titel, die nietig was, behalve in het geval dat partijen uitdrukkelijk over die nietigheid een dading gesloten hebben.

Artikel 1882

Een dading, aangegaan op grond van stukken die naderhand zijn bevonden vals te zijn, is ten enenmale nietig.

Artikel 1883

Een dading over een geschil, waaraan reeds een einde is gemaakt door een vonnis, hetwelk in kracht van gewijsde is gegaan, doch waarvan partijen of een derzelve geen kennis droegen, is nietig.

Indien het vonnis, waarvan partijen geen kennis droegen, aan enig beroep onderhevig was, is de dading van waarde.

Artikel 1884

Indien partijen, in het algemeen, een dading hebben aangegaan over alle zaken, welke zij met elkander uitstaande hebben, leveren de bescheiden, die hun toen onbekend waren, doch naderhand ontdekt zijn, geen grond op tot vernietiging van de dading, tenzij dezelve door toedoen van een der partijen mochten zijn achtergehouden.

Maar de dading is nietig, indien deze slechts een enkele zaak tot onderwerp had, waarop door de naderhand ontdekte bescheiden gebleken mocht zijn, dat een der partijen geen het minste recht had.

Artikel 1885

Een misslag van berekening, bij een dading begaan, moet hersteld worden.

BURGERLIJK WETBOEK

Boek IV

VIERDE BOEK
VAN BEWIJS EN VERJARING

EERSTE TITEL
VAN BEWIJS IN HET ALGEMEEN

Artikel 1886

Een ieder die beweert enig recht te hebben, of zich op enig feit tot staving van zijn recht, of tot tegenspraak van een ander recht, beroept, moet het bestaan van dat recht, of van dat feit, bewijzen.

Artikel 1887

De bewijsmiddelen bestaan in:

Het schriftelijk bewijs;

Het bewijs door getuigen;

De vermoedens;

De bekentenis;

De eed.

Alles met inachtneming der regelen bij de volgende titels voorgeschreven.

TWEEDE TITEL
VAN SCHRIFTELIJK BEWIJS

Artikel 1888

Schriftelijk bewijs geschiedt door authentieke, of door onderhandse geschriften.

Artikel 1889

Een authentieke akte is de zodanige welke in de wettelijke vorm is verleden, door of ten overstaan van openbare ambtenaren die daartoe bevoegd zijn ter plaatse alwaar zulks is geschied.

Artikel 1890

Een akte welke, uit hoofde van onbevoegdheid of onbekwaamheid van de ambtenaar, of uit hoofde van een gebrek in de vorm, niet voor authentiek kan gehouden worden, heeft echter kracht van een onderhands geschrift, indien dezelve door partijen ondertekend is.

Artikel 1891

Een authentieke akte levert tussen partijen en derzelve erfgenamen of rechtverkrijgenden een volledig bewijs op van hetgeen daarin vermeld staat.

Artikel 1892

Een authentieke akte levert echter geen volledig bewijs op omtrent hetgeen daarin als een bloot te kennen geven voorkomt, dan voor zo verre het te kennen gegevene in een dadelijk verband staat met het onderwerp van de akte.

Indien hetgeen daarbij als een bloot te kennen geven voorkomt, niet in een dadelijk verband staat met het onderwerp van de akte, kan hetzelve alleen dienen tot begin van schriftelijk bewijs.

Artikel 1893⁶³⁸

Indien een authentieke akte, van welke aard ook, van valsheid beticht wordt, kan derzelver uitvoering worden geschorst, overeenkomstig de bepalingen van het Surinaams Wetboek van Burgelijke Rechtsvordering.

Artikel 1894

Nadere overeenkomsten, aangegaan bij een afzonderlijke akte, in strijd met de oorspronkelijke, leveren alleen bewijs op tussen de partijen die tot zodanige akte zijn toegetreden, en hun erfgenamen of rechthebbenden, doch zij kunnen niet tegen derden werken.

Artikel 1895

Als onderhandse geschriften worden aangemerkt onderhands getekende akten, brieven, registers, huiselijke papieren en andere geschriften welke zonder tussenkomst van een openbare ambtenaar zijn opgemaakt, of welke partijen, nadat haar daarvan voorlezing is gedaan, ondertekend hebben met een kruismerk, waarvan de echtheid door een openbare ambtenaar is erkend.

Artikel 1896

Een onderhands geschrift, hetwelk erkend is door degenen tegen wie men zich daarop beroept, of hetwelk op een wettige wijze voor erkend wordt gehouden, levert, ten aanzien van de ondertekenaars, en derzelver erfgenamen en rechtverkrijgenden, hetzelfde volledig bewijs op als een authentieke akte, en de bepaling van artikel 1892 is op gelijke wijze daarop toepasselijk.

Artikel 1897

Hij, tegen wie men zich op een onderhands geschrift beroept, is verplicht zijn schrift of zijn handtekening stellig te erkennen of te ontkennen; doch zijn erfgenamen of rechtverkrijgenden kunnen volstaan met te verklaren dat zij hetzelfde niet erkennen als het schrift of de handtekening van degenen wie zij vertegenwoordigen.

Artikel 1898

In geval iemand zijn schrift of zijn handtekening ontkent, of indien deszelfs erfgenamen of rechtverkrijgenden verklaren dezelve niet te erkennen, moet de rechter bevelen dat de echtheid daarvan gerechtelijk onderzocht wordt.

Artikel 1899⁶³⁹

Onderhandse eenzijdige schuldverbintenissen tot voldoening van gereed geld, of van een zaak welke op een bepaalde waarde kan worden gesteld, moeten geheel geschreven worden met de hand van degenen die dezelve ondertekend heeft, of ten minste moet daaronder, behalve de handtekening, met de hand van de ondertekenaar geschreven worden een goedkeuring, houdende in voluitgeschreven letters de som of de hoegrootheid, of de hoeveelheid van de verschuldigde zaak.

Bij gebreke hiervan, kan de getekende akte, indien de verbintenis wordt ontkend, slechts

⁶³⁸ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

⁶³⁹ Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

als een begin van schriftelijk bewijs worden aangenomen.

De bepalingen van dit artikel zijn niet toepasselijk op aandelen in een obligatielening, mitsgaders op schuldverbintenissen door de schuldenaar in de uitoefening van zijn bedrijf aangegaan.

Artikel 1900

Indien de som welke bij de akte zelf vermeld is, verschilt van die welke bij de goedkeuring uitgedrukt staat, wordt de verbintenis gerekend voor de minste som te zijn aangegaan, zelfs dan ook wanneer de akte, mitsgaders de goedkeuring, geheel en al door de hand van degenen die zich verbonden heeft geschreven zijn; ten ware men kan bewijzen in welk van beide gedeelten van het stuk de misslag heeft plaats gehad.

Artikel 1901

Onderhandse akten hebben, ten aanzien van haar dagtekening, tegen derden geen kracht, dan van de dag dat zij, op de wijze bij Staatsbesluit te bepalen, door een daarbij aan te wijzen openbare ambtenaar, zijn geboekt; of van de dag waarop degenen, of een van degenen, die dezelve ondertekend hebben overleden zijn: of van die waarop derzelver bestaan bewezen wordt bij akten, door openbare ambtenaren opgemaakt; of wel van de dag waarop de derde, tegen wie men zich van de akte bedient, derzelver bestaan schriftelijk heeft erkend.

Artikel 1902

Registers en huiselijke papieren leveren geen bewijs op ten voordele van degenen die dezelve geschreven heeft; zij strekken tot bewijs tegen hem:

1°. In al de gevallen waarin die stukken stellig melding maken van een ontvangen betaling;

2°. Wanneer zij uitdrukkelijke melding maken dat de aantekening geschied is om een gebrek in de titel aan te vullen, ten behoeve van degenen te wiens voordele zij een verbintenis aanduiden.

In alle andere gevallen, zal de rechter daarop zodanig acht slaan als hij zal vermenen te behoren.

Artikel 1903⁶⁴⁰

Vervallen.

Artikel 1904

Aantekeningen, door een schuldeiser gesteld op een titel die altijd in deszelfs bezit is gebleven, verdienen geloof, alhoewel dezelve door hem noch ondertekend, noch gedagtekend zijn, wanneer het geschrevene strekt tot bevrijding van de schuldenaar.

Hetzelfde geldt omtrent aantekeningen welke de schuldeiser op het dubbel van een titel of op een kwijting gesteld heeft, mits dit dubbel of deze kwijting in het bezit van de schuldenaar zij.

Artikel 1905

De eigenaar van een titel kan daarvan, te zijne kosten, de vernieuwing vorderen, indien het schrift wegens ouderdom of enige andere reden onleesbaar wordt.

⁶⁴⁰ Vervallen bij G.B. 1926 no. 41.

Artikel 1906

Indien een titel gemeen is tussen verscheidene personen, is ieder derzelve bevoegd te vorderen dat die op een derde plaats in bewaring wordt gebracht, mitsgaders om daarvan ten zijne koste een afschrift of uittreksel te laten maken.

Artikel 1907

In elke stand van een rechtsgeding kan een partij van de rechter verzoeken dat haar wederpartij bevolen wordt om de stukken over te leggen die aan beide partijen gemeen zijn, de zaak in geschil betreffende, en zich onder haar berusting bevinden.

Artikel 1908

Kerfstokken, met hun dubbel overeenkomende, verdienen geloof tussen degenen die gewoon zijn om de leveranties, welke zij in het klein doen, of ontvangen, op dusdanige manier te bewijzen.

Artikel 1909

De kracht van een schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte gelegen. Wanneer de oorspronkelijke akte bestaat, verdienen de afschriften en de uittreksels slechts geloof, voor zover die overeenstemmen met het oorspronkelijke stuk, welks vertoning steeds kan gevorderd worden.

Artikel 1910

Wanneer de oorspronkelijke titel niet meer aanwezig is, leveren de afschriften bewijs op, met inachtneming der navolgende bepalingen:

1°. De grossen of eerst uitgegeven afschriften leveren hetzelfde bewijs op als de oorspronkelijke akte; hetzelfde geldt omtrent afschriften welke op rechterlijk gezag, in tegenwoordigheid van partijen, of deze partijen behoorlijk opgeroepen zijnde, zijn opgemaakt, gelijk mede omtrent de zodanige welke opgemaakt zijn in tegenwoordigheid der partijen, en met derzelve wederzijdse goedkeuring;

2°. De afschriften welke zonder tussenkomst van de rechter, of buiten toestemming van partijen, en na de uitgifte der grossen of eerste afschriften, volgens de minuut van de akte gemaakt zijn, door de notaris voor wie die akte is verleden, of door een van zijn opvolgers, of door ambtenaren welke, in deze hun betrekking, de minuten in bewaring hebben en tot uitgifte van afschriften bevoegd zijn, kunnen, in geval de oorspronkelijke akte verloren is geraakt, door de rechter als volledig bewijs worden aangenomen;

3°. Wanneer de afschriften die naar de minuut van een akte gemaakt zijn niet vervaardigd zijn door de notaris voor wie die akte verleden is, of door een van zijn opvolgers, of door openbare ambtenaren die als zodanig de minuten onder hun berusting hebben, kunnen dezelve nimmer anders dan tot een begin van bewijs door geschrift verstrekken.

4°. Authentieke afschriften van authentieke afschriften, of van onderhandse akten, kunnen, naar omstandigheden, een begin van schriftelijk bewijs opleveren.

Artikel 1911

De overschrijving van een akte in de openbare registers kan alleenlijk tot een begin van bewijs door geschrift verstrekken.

Artikel 1912

Akten van erkenning ontslaan van de verplichting om de oorspronkelijke titel te berde te brengen, mits daaruit genoegzaam van de inhoud van de titel blijkt.

Artikel 1913

Een akte waarbij een verbintenis, tegen welke de wet een vordering tot nietigverklaring of tenietdoening toelaat, bevestigd of bekrachtigd wordt, is slechts van waarde, indien zij melding maakt van de hoofdinhoud van deze verbintenis, alsmede van de redenen waarom de tenietdoening zou kunnen gevraagd worden, en van het oogmerk om het gebrek, waarop die vordering zou berusten, te verbeteren.

Bij gebrek van een akte van bevestiging of bekrachtiging, is het voldoende dat de verbintenis vrijwillig is ten uitvoer gebracht na het tijdstip waarop dezelve, op een bestaande wijze, had kunnen bevestigd of bekrachtigd worden.

De bevestiging, bekrachtiging of vrijwillige nakoming van een verbintenis, in de vorm en op het tijdstip, door de wet vereist, gedaan, wordt gerekend voor een afstand der middelen en excepties, welke men anders tegen die akte zou hebben kunnen in het midden brengen; onverminderd nochtans het recht van derden.

Artikel 1914

Een schenker kan door geen akte van bevestiging de gebreken verhelpen van een schenking die nietig in de vorm is; dezelve schenking moet om geldig te zijn, op nieuw in de wettige vorm worden gebracht.

Artikel 1915

De bevestiging, bekrachtiging of vrijwillige nakoming van een schenking, door de erfgenamen of rechtverkrijgenden van de schenker, na dezelfs overlijden, gedaan, versteekt dezelve van de bevoegdheid om zich op enig gebrek in de vorm te beroepen.

DERDE TITEL VAN BEWIJS DOOR GETUIGEN

Artikel 1916

Het bewijs door getuigen wordt toegelaten in al de gevallen waarin hetzelfde niet door de wet wordt uitgesloten.

Vervallen. Artikel 1917⁶⁴¹

Vervallen. Artikel 1918⁶⁴²

Vervallen. Artikel 1919⁶⁴³

Artikel 1920⁶⁴⁴

⁶⁴¹ Vervallen bij G.B. 1924 no. 47.

⁶⁴² Vervallen bij G.B. 1936 no. 115.

⁶⁴³ Vervallen bij G.B. 1936 no. 115.

⁶⁴⁴ Vervallen bij G.B. 1924 no. 47.

Vervallen.

Artikel 1921⁶⁴⁵

Vervallen

Artikel 1922⁶⁴⁶

Vervallen

Artikel 1923⁶⁴⁷

In de gevallen, waarin bij wet schriftelijk bewijs gevorderd wordt, wordt niettemin, indien er een begin van bewijs door geschrifte aanwezig is, het bewijs door getuigen toegelaten, tenzij ieder ander dan schriftelijk bewijs uitgesloten is.

Men noemt begin van bewijs door geschrifte alle geschreven akten, welke voortgekomen zijn van degenen, tegen wie de vordering gedaan wordt, of van degenen die hij vertegenwoordigt, en welke de daadzaak, waarop men zich beroept, waarschijnlijk maken.

Artikel 1924⁶⁴⁸

Vervallen.

Artikel 1925⁶⁴⁹

Bij het bewijs door getuigen moeten de volgende bepalingen worden in acht genomen.

Artikel 1926

De verklaring van een enkele getuige, zonder enig ander middel van bewijs, verdient in rechte geen geloof.

Artikel 1927

Indien de afzonderlijke en op zich zelf staande getuigenissen van verscheidene personen, omtrent verschillende feiten, door haar samenloop en verband strekken tot staving van een bepaalde daadzaak, wordt het aan het oordeel van de rechter overgelaten om aan die afzonderlijke getuigenissen zodanige kracht toe te kennen als de omstandigheden dit mochten vereisen.

Artikel 1928

Iedere getuigenis moet met reden van wetenschap bekleed zijn.

Bijzondere meningen of gissingen, bij redenering opgemaakt, zijn geen getuigenissen.

Artikel 1929

In de beoordeling van de waarde van de getuigenis moet de rechter bijzonder acht geven op de onderlinge overeenkomst der getuigen, op de overeenstemming der getuigenissen met hetgeen van elders aangaande de zaak in het geding bekend is, op de beweegredenen welke de getuigen kunnen hebben gehad om de zaak op deze of gene wijze voor te dragen, op de levenswijze, de zeden en de stand der getuigen, en, in het algemeen, op alles wat op dezelve

⁶⁴⁵ Vervallen bij G.B. 1924 no. 47.

⁶⁴⁶ Vervallen bij G.B. 1924 no. 47.

⁶⁴⁷ Gew. bij G.B. 1924 no. 47, G.B. 1936 no. 115.

⁶⁴⁸ Vervallen bij G.B. 1936 no. 115.

⁶⁴⁹ Gew. bij G.B. 1924 no.47.

meerdere of mindere geloofwaardigheid invloed zou kunnen hebben.

Artikel 1930

Alle personen, bekwaam om getuigen te zijn, zijn verplicht getuigenis in rechte af te leggen.

Niettemin kunnen zich van het afleggen van getuigenis verschonen:

1°. Die aan een der partijen in de zijlinie bestaan in de tweede graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

2°. Die de echtgenoot van een der partijen bestaan in de rechte linie onbeperkt, en in de zijlinie in de tweede graad.

3°. Al degenen die, uit hoofde van hun stand, beroep of wettige betrekking, tot geheimhouding verplicht zijn, doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen waarvan de wetenschap aan hen als zodanig is toevertrouwd.

Artikel 1931⁶⁵⁰

Als onbekwaam om getuigen te zijn worden beschouwd, en mogen niet worden gehoord, de bloed- en aanverwanten van een der partijen in de rechte linie, en de echtgenoot, zelfs na een plaats gehad hebbende echtscheiding.

Nochtans zullen bloed- en aanverwanten als zodanig niet onbekwaam zijn:

1°. in zaken de burgerlijke staat van partijen betreffende.

2°. in zaken betreffende onderhoud, krachtens het Eerste Boek verschuldigd, daaronder begrepen het verschuldigde voor onderhoud en opvoeding van een minderjarige en de in artikel 342f bedoelde vergoeding.

3°. bij het onderzoek naar de redenen, welke tot ontheffing of ontzetting uit de ouderlijke macht of de voogdij kunnen leiden.

4°. in zaken betrekkelijk tot een arbeidsovereenkomst als bedoeld in de Arbeidswet.

Het recht om zich van het afleggen van getuigenis te verschonen, komt in de gedingen in het voorgaande lid bedoeld, de in artikel 1930 onder 1°. en 2°. genoemde personen niet toe.

Artikel 1932⁶⁵¹

De getuigen moeten op straffe van nietigheid zweren of beloven, overeenkomstig de daaromtrent bij wet te stellen regelen dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen.

Artikel 1933

Zij die de volle ouderdom van vijftien jaren niet hebben bereikt, mitsgaders zij die ter zake van onnozelheid, krankzinnigheid of razernij zijn onder curatele gesteld, of hangende het geding, op bevel van de rechter, zich bij voorraad in verzekerde bewaring bevinden, kunnen niet als getuigen worden toegelaten.

Het staat echter aan de rechter vrij om zodanige minderjarigen, of ook onder curatele gestelden, die bij tussenpozen het genot hunner verstandelijke vermogens bezitten, zonder eedsaflegging te horen, doch derzelve verklaringen zullen slechts als toelichting mogen worden aangemerkt.

De rechter zal also geen geloof mogen slaan op hetgeen die onbevoegde personen verklaren te hebben gehoord, gezien, bijgewoond en ondervonden, al ware zulks met redenen van wetenschap bekleed maar hun verklaringen alleen doen strekken om bekend te worden met, en op

⁶⁵⁰ Gew. bij G.B. 1924 no. 47, G.B. 1935 no. 80.

⁶⁵¹ Gew. bij G.B. 1935 no. 80, G.B. 1937 no. 78.

het spoor te geraken van daadzaken, welke door de gewone middelen nader kunnen worden bewezen.

Artikelen 1934 - 1935⁶⁵²

Vervallen.

VIERDE TITEL VAN VERMOEDENS

Artikel 1936

Vermoedens zijn gevolgtrekkingen welke de wet of de rechter uit een bekende tot een onbekende daadzaak afleidt.

Zij zijn van tweeërlei aard:

Wettelijke;

En de zodanige welke niet op de wet zelf zijn gegrond.

Artikel 1937

Wettelijke vermoedens zijn de zodanige welke, uit kracht van een bijzondere wetsbepaling, met zekere handelingen of met zekere daadzaken verbonden zijn.

Van die aard zijn onder andere:

1°. De handelingen welke de wet nietig verklaart, omdat zij, door haar aard en haar hoedanigheid alleen, vermoed worden gepleegd te zijn om een wetsbepaling te ontduiken.

2°. De gevallen waarin de wet verklaart dat de eigendom of de bevrijding van schuld, uit zekere bepaalde omstandigheden wordt afgeleid.

3°. Het gezag hetwelk de wet aan een rechterlijk gewijsde toekent.

4°. De kracht welke de wet aan de bekentenis van een der partijen of aan derzelver eed toekent.

Artikel 1938

Het gezag van een gerechtelijk gewijsde strekt zich niet verder uit dan tot het onderwerp van het vonnis.

Om dat gezag te kunnen inroepen, wordt vereist dat de zaak welke gevorderd wordt dezelfde zij; dat de eis op dezelfde oorzaak beruste, en door en tegen dezelfde partijen in dezelfde betrekking gedaan zij.

⁶⁵² Vervallen bij G.B. 1924 no. 47.

Artikel 1939⁶⁵³

Een vonnis in kracht van gewijsde gegaan, waarbij iemand wegens enig feit tot straf is verwezen, zal in een burgerlijk geschil als een bewijs van dat feit worden aangenomen, behoudens tegenbewijs.

Artikel 1940⁶⁵⁴

Indien iemand van een aan hem ten laste gelegd feit is vrijgesproken, kan die vrijspraak bij de burgerlijke rechter niet worden ingeroepen om een eis tot schadevergoeding af te weren.

Artikel 1941

Vonnissen betreffende de staat van personen, gewezen tegen degenen die wettelijk bevoegd was om de eis tegen te spreken, zijn van kracht tegen elk en een ieder.

Artikel 1942

Een wettelijk vermoeden ontslaat degenen, in wiens voordeel hetzelfde bestaat, van alle verdere bewijzen.

Geen bewijs wordt tegen een wettelijk vermoeden toegelaten, in geval de wet, op grond van dit vermoeden, zekere bepaalde handelingen nietig verklaart, of de rechtsingang weigert; tenzij de wet zelf het tegenbewijs mocht hebben vrijgelaten, en onverminderd hetgeen omtrent de gerechtelijke eed en de gerechtelijke bekentenis vastgesteld is.

Artikel 1943

Vermoedens welke niet op de wet zelf gegrond zijn worden overgelaten aan het oordeel en aan de voorzichtigheid van de rechter, die echter op geen andere letten mag dan op die, welke gewichtig, nauwkeurig, bepaald en met elkander in overeenstemming zijn. Zodanige vermoedens kunnen alleen in aanmerking komen in de gevallen waarin de wet het bewijs door getuigen toelaat, en ook bijaldien, uit hoofde van kwade trouw of bedrog, tegen een handeling of akte wordt opgekomen.

VIJFDE TITEL VAN BEKENTENIS

Artikel 1944

De bekentenis welke aan een partij wordt tegengeworpen, is of gerechtelijk, of buiten rechte afgelegd.

Artikel 1945

Een bekentenis mag niet gesplitst worden ten nadele van degenen die dezelve heeft afgelegd.

Het staat echter aan de rechter vrij om de bekentenis te splitsen, indien de schuldenaar daarbij, tot zijn bevrijding, daadzaken heeft aangevoerd, welker valsheid wordt bewezen.

⁶⁵³ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

⁶⁵⁴ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

Artikel 1946

De gerechtelijke bekentenis levert een volledig bewijs op tegen degenen die dezelve, hetzij in persoon, hetzij bij een bijzondere daartoe gevolmachtigde heeft afgelegd.

Artikel 1947

De gerechtelijke bekentenis kan niet herroepen worden ten ware bewezen werd dat dezelve een gevolg is geweest van een dwaling omtrent daadzaken.

Onder voorwendsel van een dwaling omtrent het recht, kan dezelve niet herroepen worden.

Artikel 1948

Een mondelinge bekentenis, buiten rechte gedaan, kan niet worden ingeroepen, dan in de gevallen waarin het bewijs door getuigen is toegelaten.

Artikel 1949

In het geval bij het slot van het vorige artikel voorzien, blijft het aan de rechters oordeel overgelaten welke kracht aan een mondelinge bekentenis, buiten rechte gedaan, moet worden toegekend.

ZESDE TITEL VAN DE GERECHTELIJKE EED

Artikel 1950

De gerechtelijke eed is van tweeërlei aard:

- 1°. Die welke door de ene partij aan de andere wordt opgedragen om de beslissing van de zaak daarvan te doen afhangen; deze wordt genaamd beslissende eed;
- 2°. Die welke door de rechter, ambtshalve, aan een der beide partijen wordt opgelegd.

Artikel 1951

De beslissende eed kan worden opgedragen omtrent alle geschillen, van welke aard ook, behalve degene waarover partijen geen dading zouden mogen treffen, of waarin haar bekentenis niet zou kunnen worden in aanmerking genomen.

Dezelve kan in elke stand van het rechtsgeding worden opgedragen, zelfs dan wanneer geen ander middel hoegenaamd aanwezig is om de vordering of de exceptie, ten aanzien van welke de eed gevorderd wordt, te bewijzen.

Artikel 1952

Die eed kan alleen worden opgedragen omtrent een daadzaak welke persoonlijk zou zijn verricht, door degene aan wiens eed de beslissing wordt overgelaten.

Artikel 1953

Hij, aan wie de eed is opgedragen, en die weigert dezelve af te leggen of terug te wijzen, of ook hij, die de eed heeft opgedragen, doch aan wie dezelve is teruggewezen, en die weigert de eed af te leggen, moet in zijn vordering of exceptie in het ongelijk worden gesteld.

Artikel 1954

Indien de daad, omtrent welke de eed wordt opgedragen niet is de daad van beide partijen, maar alleen van degene, aan welke eed de beslissing wordt overgelaten, mag de eed niet worden teruggewezen.

Artikel 1955

Geen eed kan opgedragen, teruggewezen of aangenomen worden dan door de partij zelf, of door een daartoe bijzonder gevolmachtigde persoon.

Artikel 1956

Die de eed heeft opgedragen of teruggewezen, kan die daad niet weder intrekken, indien de wederpartij zich bereid heeft verklaard die eed af te leggen.

Artikel 1957

Wanneer hij aan wie de beslissende eed is opgedragen, of hij aan wiens eed de beslissing is teruggewezen, de eed heeft afgelegd, is de tegenpartij niet ontvankelijk om de valsheid daarvan te beweren.

Artikel 1958

De afgelegde eed levert geen bewijs op dan alleen ten voordele of ten nadele van degene die dezelve opgedragen of teruggewezen heeft, en van zijn erfgenamen of rechthebbenden.

Artikel 1959

Niettemin wordt een schuldenaar, aan wie de eed door een der hoofdelijke schuldeisers is opgedragen, en die dezelve heeft afgelegd, daardoor niet verder bevrijd dan voor het aandeel van die schuldeiser.

De eed, door de hoofdschuldenaar afgelegd, bevrijdt de borgen.

Artikel 1960

De eed, door een der hoofdschuldenaren afgelegd, strekt ten voordele der medeschuldenaren, en die welke door de borg is afgelegd strekt ten voordele van de hoofdschuldenaar, indien namelijk, in deze beide gevallen, de eed is opgedragen of teruggewezen geworden omtrent de schuld zelf, en niet omtrent het hoofdelijke van de verbintenis, of van de borgtocht.

Artikel 1961

De rechter kan ambtshalve aan een der partijen de eed opleggen, hetzij om daarvan de beslissing van de zaak te doen afhangen, hetzij om daardoor een toe te wijzen bedrag te bepalen.

Artikel 1962

Hij kan dat slechts doen in de twee volgende gevallen:

- 1°. Indien de vordering of exceptie niet volledig bewezen is;
- 2°. Indien dezelve ook niet geheel van bewijs ontbloot is.

Artikel 1963

De eed omtrent de waarde van de gevorderde zaak kan door de rechter aan de eiser niet worden opgelegd, dan wanneer het onmogelijk is om die waarde op een andere wijze te bepalen. Zelfs moet de rechter, in dat geval, de som bepalen tot welker beloop de eiser op zijn eed zal geloofd worden.

Artikel 1964

De eed, door de rechter aan een der partijen opgelegd, kan door deze niet aan de wederpartij worden teruggewezen.

Artikel 1965⁶⁵⁵

De eed moet worden afgelegd voor de rechter, die van het rechtsgeding kennis neemt. Indien een wettig beletsel het verschijnen voor de rechter ter plaatse waar deze zijn gewone zittingen houdt, onuitvoerlijk maakt, kan de kantonrechter tot het afnemen van de eed zich naar de woning of het verblijf begeven van hem, die de eed moet afleggen: het hof van justitie kan daartoe een van zijn leden machtigen.

Indien, in dat geval, die woning of dat verblijf te ver mocht zijn verwijderd, kan de rechter, die van het rechtsgeding kennis neemt, het afnemen van de eed opdragen aan de rechter van de woonplaats of van het verblijf van degene, die tot de eedsaflegging verplicht is, of, bij ontstentenis van zodanige rechter, aan een aldaar gevestigde ambtenaar.

Artikel 1966

De eed moet persoonlijk worden afgelegd. Om gewichtige redenen is het de rechter geoorloofd aan een partij toe te staan om de eed door een bijzondere bij authentieke akte daartoe gemachtigde te doen afleggen. De volmacht moet, in zodanig geval, de af te leggen eed omstandig en nauwkeurig inhouden. Geen eed mag worden afgenomen dan in tegenwoordigheid van de wederpartij, of deze daartoe behoorlijk zijnde opgeroepen.

ZEVENDE TITEL VAN VERJARING

EERSTE AFDELING VAN VERJARING IN HET ALGEMEEN

Artikel 1967

Verjaring is een middel om, door het verloop van een zekere bepaalde tijd, en onder de voorwaarden bij de wet bepaald, iets te verkrijgen of van een verbintenis bevrijd te worden.

Artikel 1968

Men kan vooraf geen afstand doen van de verjaring, maar men kan wel afstand doen van een verjaring welke reeds verkregen is.

Artikel 1969

De afstand van verjaring geschiedt uitdrukkelijk of stilzwijgend. De stilzwijgende afstand

⁶⁵⁵ Gew. bij G.B. 1935 no. 80.

wordt afgeleid uit een daad welke doet vooronderstellen dat men zijn verkregen recht heeft laten varen.

Artikel 1970

Hij, die niet mag vervreemden, mag geen afstand doen van een verkregen verjaring.

Artikel 1971

De rechter mag ambtshalve het middel van verjaring niet toepassen.

Artikel 1972

In elke staat van het geding kan men zich op verjaring beroepen, zelfs in hoger beroep.

Artikel 1973

Schuldeisers of andere belanghebbenden kunnen opkomen tegen de afstand van verjaring door de schuldenaar, ter bedrieglijke verkorting hunner rechten, gedaan.

Artikel 1974

Men kan door verjaring de eigendom niet verkrijgen van zaken die buiten de handel zijn.

Artikel 1975

De staat, Suriname en de openbare gestichten zijn aan dezelfde verjaringen onderworpen als bijzondere personen, en kunnen daarvan op gelijke wijze gebruik maken.

Artikel 1976

Om door middel van verjaring de eigendom van een zaak te verkrijgen, wordt vereist een voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar en niet dubbelzinnig bezit, als eigenaar.

Artikel 1977

Daden van geweld, van zuivere willekeur of van eenvoudig gedogen, kunnen geen bezit te weeg brengen, dat de kracht heeft om een verjaring te doen geboren worden.

Artikel 1978

De tegenwoordige bezitter, die bewijst van ouds bezeten te hebben, wordt voorondersteld mede het bezit te hebben gehad gedurende de tijd die tussen beide verlopen is; onverminderd het tegenbewijs.

Artikel 1979

Om de tot verjaring vereiste tijd te vervullen, kan men bij zijn eigen bezit dat van de vorige bezitter, van wie men de zaak verkregen heeft, voegen, op welke wijze men deze ook zij opgevolgd, het zij onder een algemene of bijzondere titel, het zij om niet, het zij onder een bezwarende titel.

Artikel 1980

Zij die voor een ander bezitten, mitsgaders hun erfgenamen, kunnen nimmer iets door

verjaring verkrijgen, door welk tijdsverloop zulks ook zou mogen wezen.

Alzo kan een huurder, bewaarder, vruchtgebruiker, en alle anderen die het goed van de eigenaar ter bede onder zich hebben, hetzelve niet door verjaring verkrijgen.

Artikel 1981

De personen, bij het voorgaande artikel vermeld, kunnen de eigendom door verjaring verkrijgen, indien de titel van hun bezit veranderd is, hetzij uit een oorzaak die van een derde afkomt, hetzij door hun tegenspraak tegen het recht van de eigenaar.

Artikel 1982

Zij, aan wie de huurders, bewaarders en andere bezitters ter bede het goed hebben overgedragen, bij een titel tot overgang van eigendom geschikt, kunnen dat goed door verjaring verkrijgen.

Artikel 1983

De verjaring wordt gerekend bij dagen, en niet bij uren.
Zij is verkregen wanneer de laatste dag van de vereiste tijd verlopen is.

TWEEDE AFDELING VAN DE VERJARING, BESCHOUWD ALS EEN MIDDEL OM IETS TE VERKRIJGEN

Artikel 1984

Die te goeder trouw, en uit kracht van een wettige titel, een onroerend goed, een rente of enige andere, aan toonder niet betaalbare, inschuld verkrijgt, bekomt daarvan de eigendom, bij wege van verjaring, door een bezit van twintig jaren.

Die te goeder trouw het bezit heeft gedurende dertig jaren, verkrijgt de eigendom, zonder dat hij kan worden genoodzaakt zijn titel te tonen.

Artikel 1985⁶⁵⁶

Een rechtstitel die nietig is uit hoofde van een gebrek in de vorm kan niet tot grondslag van een twintigjarige verjaring verstrekken.

Artikel 1986

De goede trouw wordt steeds voorondersteld, en degene die zich op kwade trouw beroept moet dezelve bewijzen.

Artikel 1987

Het is voldoende dat op het ogenblik van de verkrijging de goede trouw bestond.

DERDE AFDELING VAN DE VERJARING, BESCHOUWD ALS EEN MIDDEL OM VAN EEN VERPLICHTING BEVRIJD TE WORDEN

Artikel 1988

⁶⁵⁶ Gew. bij G.B. 1918 no. 108.

Alle rechtsvorderingen, zowel zakelijke als persoonlijke, verjaren door dertig jaren, zonder dat hij, die zich op de verjaring beroept, verplicht zij enige titel aan te tonen, of dat men hem enige exceptie, uit zijn kwade trouw ontleend, kan tegenwerpen.

Artikel 1989⁶⁵⁷

De rechtsvordering van meesters en onderwijzers in kunsten en wetenschappen, wegens de lessen welke zij bij de maand, of voor korter tijd geven;

Die van herbergiers en tafelhouders wegens het verschaffen van woning en kost;

Die van werknemers wier in geld vastgesteld loon telkens na kortere tijdsruimte dan een kwartaal moet worden betaald, wegens de betaling van hun loon, alsmede van het bedrag van de verhoging van dat loon ingevolge artikel 1614q;

Verjaren door verloop van een jaar.

Artikel 1990⁶⁵⁸

De rechtsvordering der artsen, heelmeesters en apothekers, wegens hun bezoeken, heilkundige diensten en geneesmiddelen;

Die van deurwaarders, wegens hun loon voor het betekenen van akten en het ten uitvoer brengen van de hun opgedragen werkzaamheden;

Die der kostschoolhouders, wegens het kost- en schoolgeld voor derzelver leerlingen, en van andere meesters, voor het loon van hun onderwijs;

Die van werknemers met uitzondering van degenen bedoeld bij artikel 1989 wegens de betaling van hun loon, alsmede van het bedrag van de verhoging van dat loon ingevolge artikel 1614q;

Verjaren door verloop van twee jaren.

Artikel 1991

De rechtsvordering der advocaten tot de betaling hunner verdiensten en voorschotten, verjaren door verloop van twee jaren, te rekenen van de dag dat het geding is uitgewezen, of dat de partijen een schikking hebben getroffen, of de volmacht op die advocaten is ingetrokken.

Ten aanzien van onafgedane zaken kunnen zij geen voldoening vorderen van voorschotten en verdiensten die meer dan tien jaren mochten ten achter zijn.

De rechtsvordering der notarissen tot betaling hunner voorschotten en loon verjaart insgelijks door verloop van twee jaren, te rekenen van de dag waarop de akten zijn verleden.

Artikel 1992⁶⁵⁹

De rechtsvorderingen van:

timmerlieden, metselaars en andere werkbazen tot betaling van hun leveranties en lonen;

winkeliers tot betaling van geleverde goederen;

voor zover deze rechtsvorderingen betrekkelijk zijn tot werkzaamheden en leveringen, welke niet voor het beroep van de schuldenaar hebben plaats gehad,

verjaren door verloop van vijf jaren.

Artikel 1993

De verjaring, in de vier voorgaande artikelen vermeld, heeft plaats, ofschoon men met het

⁶⁵⁷ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁶⁵⁸ Gew. bij G.B. 1947 no. 140.

⁶⁵⁹ Gew. bij G.B. 1936 no. 115.

doen van leveranties, diensten en arbeid zij voortgegaan.

Dezelve houdt slechts dan op te lopen wanneer een schriftelijke schuldbekentenis opgemaakt, of de verjaring, volgens artikel 2000 en 2001, gestuit is.

Artikel 1994⁶⁶⁰

Niettemin kunnen degenen aan wie de verjaring, bij artikel 1989, 1990, 1991 en 1992 vermeld, wordt tegengeworpen, van hen die zich daarvan bedienen de eed vorderen dat de schuld werkelijk is betaald geworden.

De eed kan opgelegd worden aan de weduwen en de erfgenamen, of aan de voogden van laatstgemelden, indien zij minderjarig zijn, ten einde te verklaren dat zij niet weten dat de zaak verschuldigd is.

Artikel 1995

De rechters en advocaten zijn niet meer aansprakelijk wegens de afgifte der stukken na verloop van vijf jaren, na de uitwijzing der gedingen.

Insgelijks zijn de deurwaarders ontheven van alle aansprakelijkheid dienaangaande na verloop van twee jaren, te rekenen sedert het uitvoeren van de last, of het betekenen der akten, waarmede zij belast waren.

Artikel 1996

De interesten van altijddurende renten of van lijfrenten:
Die van jaarwedden, tot onderhoud verstrekkende;
De huurprijzen van huizen en van landgoederen;
De interesten van geleende geldsommen, en, in het algemeen, al hetgeen betaalbaar is bij het jaar, of bij kortere vastgestelde termijnen;
Verjaren na verloop van vijf jaren.

Artikel 1997

De verjaringen, waarvan in artikel 1989 en volgende van deze afdeling gehandeld wordt, lopen tegen de minderjarigen en tegen degenen die onder curatele staan; onverminderd hun verhaal op hun voogden of curators.

Artikel 1998⁶⁶¹

Met betrekking tot roerende goederen die noch in renten bestaan, noch in inschulden welke niet aan toonder betaalbaar zijn, geldt het bezit als volkomen titel.

Niettemin kan degene die iets verloren heeft of aan wie iets onvreemd is, gedurende drie jaren, te rekenen van de dag waarop het verlies of de onvreemding heeft plaats gehad, het verlorene of onvreemde als zijn eigendom terug vorderen van de degenen in wiens handen hij hetzelfde vindt, behoudens het verhaal van de laatstgemelde op degenen van wie hij het bezit bekomen heeft, en onverminderd de bepaling van artikel 637.

VIERDE AFDELING VAN DE OORZAKEN DIE DE VERJARING STUITEN

Artikel 1999⁶⁶²

⁶⁶⁰ Gew. bij G.B. 1918 no. 108.

⁶⁶¹ Gew. bij G.B. 1911 no. 4.

⁶⁶² Gew. bij G.B. 1918 no. 108.

De verjaring is gestuit wanneer de bezitter gedurende meer dan een jaar van het genot van de zaak beroofd is, hetzij door de vorige eigenaar, hetzij zelfs door een derde.

Artikel 2000

Zij wordt mede gestuit door aanmaning, oproeping en elke daad van rechtsvervolging, alle in de vereiste vorm betekend door een daartoe bevoegde ambtenaar, uit naam van de rechthebbende aan degenen die men beletten wil de verjaring te verkrijgen.

Artikel 2001

Ook de oproeping voor een onbevoegde rechter stuit de verjaring.

Artikel 2002

Verjaring is echter niet gestuit indien hetzij de aanmaning of oproeping wordt ingetrokken of nietig verklaard, het zij de aanlegger van zijn eis afstand doet, of dezelve wordt ontzegd; het zij de aanleg, uit hoofde van het tijdsverloop, is vervallen verklaard.

Artikel 2003

De erkenning, door woorden of door daden, van het recht van degenen tegen wie de verjaring loopt, door de bezitter of de schuldenaar gedaan, stuit almede de verjaring.

Artikel 2004

De betekening, overeenkomstig artikel 2000, aan een der hoofdelijke schuldenaars gedaan, of diens erkenning, stuit de verjaring tegen al de overige, zelfs tegen hun erfgenamen.

De betekening aan een der erfgenamen van een hoofdelijke schuldenaar gedaan, of de erkenning van die erfgenaam, stuit de verjaring niet ten aanzien van de overige mede-erfgenamen, zelfs niet in het geval van een hypotheekaire schuld; ten ware de verbintenis ondeelbaar mocht zijn.

Door deze betekening of erkenning wordt de verjaring ten aanzien van de andere medeschuldenaren niet verder gestuit dan voor zo veel het aandeel van die erfgenaam betreft.

Om de verjaring van de gehele schuld ten aanzien van de andere medeschuldenaren te stuiten, wordt vereist een betekening aan alle de erfgenamen van de overleden schuldenaar, of een erkenning door alle die erfgenamen gedaan.

Artikel 2005

De betekening aan de hoofdschuldenaar gedaan, of deszelfs erkenning, stuit de verjaring tegen de borg.

Artikel 2006

De stuiting van de verjaring door een der hoofdelijke schuldeisers geldt voor alle hoofdelijke mede-schuldeisers.

VIJFDE AFDELING VAN DE OORZAKEN DIE DE LOOP VAN DE VERJARING SCHORSEN

Artikel 2007

De verjaring loopt tegen alle personen, behalve diegenen te wier behoeve de wet een uitzondering maakt.

Artikel 2008

Verjaring kan niet beginnen noch voortgaan tegen minderjarigen en tegen degenen die onder curatele gesteld zijn uitgezonderd in de gevallen bij de wet bepaald.

Artikel 2009

Verjaring heeft geen plaats tussen echtgenoten.

Artikel 2010⁶⁶³

Vervallen.

Artikel 2011

Verjaring loopt niet:

Met betrekking tot een inschuld welke van een voorwaarde afhangt, zo lang die voorwaarde niet vervuld is;

Met betrekking tot een rechtsgeding tot vrijwaring, zo lang de uitwinning geen plaats heeft gehad;

Met betrekking tot een inschuld welke op een bepaalde dag vervalt, zo lang die dag niet verschenen is.

Artikel 2012

Verjaring loopt niet tegen een erfgenaam die een nalatenschap onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard heeft, ten opzichte van zijn inschulden, ten laste dier nalatenschap.

Verjaring loopt tegen een onbeheerde nalatenschap, ofschoon dezelve van geen curator voorzien zij.

Artikel 2013

Zij loopt insgelijks gedurende de tijd dat de erfgenaam zich beraadt.

ALGEMENE BEPALING

Artikel 2014

De verjaringen, welke reeds vóór de afkondiging van dit Wetboek een aanvang genomen hebben, zullen overeenkomstig de vroegere wetten worden geregeld.

Niettemin zullen de verjaringen, welke op het voornoemde tijdstip begonnen waren, doch tot welke vervulling, volgens de vroegere wetten, nog meer dan dertig jaren, te rekenen van de gemelde afkondiging, gevorderd werden, door de nu ingevoerde termijn van dertig jaren aflopen.

⁶⁶³ Vervallen bij S.B. 1981 no. 23.

INHOUD
BURGERLIJK WETBOEK

EERSTE BOEK
VAN PERSONEN

Titel I	Van het genot en het verlies der burgerlijke rechten	Artt. 1-4
Titel II	Van de akten van de burgerlijke stand	
1° Afdeling	Van de registers van de burgerlijke stand in het algemeen	Artt. 5-20
2° Afdeling	Van de akten van geboorten	Artt. 21-30
3° Afdeling	Van de huwelijksaangiften en afkondigingen en van de toestemmingen tot het huwelijk	Artt. 31-35
4° Afdeling	Van de akten van huwelijk, van echtscheiding en van ontbinding van het huwelijk na de scheiding van tafel en bed	Artt. 36-41
5° Afdeling	Van de akten van overlijden	Artt. 42-56
6° Afdeling	Van namen en naams- en voornaamsveranderingen	Artt. 56a-63
7° Afdeling	Van de verbetering der akten van de burgerlijke stand, en van derzelve aanvulling	Artt. 64-67
Titel III	Van woonplaats of domicilie	Artt. 68-77
Titel IV	Van het huwelijk	Artt. 78-79
	Algemene bepalingen	
1° Afdeling	Van de hoedanigheden en voorwaarden, die vereist worden om een huwelijk te kunnen aangaan	Artt. 80-102
2° Afdeling	Van de formaliteiten, welke de voltrekking van het huwelijk moeten voorafgaan	Artt. 103-111
3° Afdeling	Van het stuiten van het huwelijk	Artt. 112-123
4° Afdeling	Van de voltrekking van het huwelijk	Artt. 124-135
5° Afdeling	Van de huwelijken, welke buitenslands zijn voltrokken	Artt. 136-137
6° Afdeling	Van de nietigheid van een huwelijk	Artt. 138-152a
7° Afdeling	Van het bewijs van het bestaan van het huwelijk	Artt. 153-155
Titel V	Rechten en verplichtingen van echtgenoten	Artt. 168-171
Titel VI	De wettelijke gemeenschap van goederen	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 168-171
2° Afdeling	Het bestuur van de gemeenschap	Artt. 172-174
3° Afdeling	Ontbinding van de gemeenschap	Artt. 175-184
4° Afdeling	Opheffing van de gemeenschap bij vonnis	Artt. 185-189
Titel VII	Huwelijkse voorwaarden	
1° Afdeling	Huwelijkse voorwaarden in het algemeen	Artt. 190-200
2° Afdeling	Giftten bij huwelijkse voorwaarden	Artt. 201-232
Titel VIII	Van gemeenschap of huwelijkse voorwaarden, bij tweede of verder huwelijk	Artt. 233-238

Titel IX	Van de scheiding van goederen	Artt. 239-251
Titel X	Van de ontbinding van het huwelijk	
1° Afdeling	Van de ontbinding van het huwelijk in het algemeen	Art. 252
2° Afdeling	Van de ontbinding van het huwelijk, na de scheiding van tafel en bed	Artt. 253-259b
3° Afdeling	Van echtscheiding	Artt. 260-285
Titel XI	Van de scheiding van tafel en bed	Artt. 286-302
Titel XII	Van het vaderschap en de afstamming der kinderen	
1° Afdeling	Van wettige kinderen	Artt. 303-324a
2° Afdeling	Van de wettiging van kinderen	Artt. 325-332a
3° Afdeling	Van natuurlijke kinderen en hun erkenning	Artt. 333-340
4° Afdeling	Van kinderen, tot wie de ouders niet in burgerlijke betrekkingen staan, en van derzelver onderhoud	Artt. 341-342j
Titel XIII	Van adoptie	Artt. 342k-342q
Titel XIV	Van bloedverwantschap en zwagerschap	Artt. 343-350
Titel XV	Van de ouderlijke macht	
1° Afdeling	Van de gevolgen van de ouderlijke macht ten opzichte van de persoon van het kind	Artt. 351-358
2° Afdeling	Van de gevolgen van de ouderlijke macht ten opzichte van de goederen van het kind	Artt. 359-371
2° AfdelingA	Van de ontheffing en de ontzetting van de ouderlijke macht	Artt. 371a-371l
2° AfdelingB	Van de ondertoezichtstelling van onder de ouderlijke macht staande kinderen	Artt. 372-372u
3° Afdeling	Van de wederzijdse verplichtingen tussen de ouders of voorouders en de kinderen en verdere afkomelingen	Artt. 373-381
Titel XVI	Van de bepaling, wijziging en intrekking van uitkeringen tot onderhoud	Artt. 381a-381b
Titel XVII	Van minderjarigheid en voogdij	
1° Afdeling	Van de minderjarigheid	Artt. 382-382d
2° Afdeling	Van de voogdij in het algemeen	Artt. 383-396
3° Afdeling	Van de voogdij van de vader en de moeder	Artt. 397-405e
4° Afdeling	Van de voogdij, door de vader of de moeder opgedragen	Artt. 406-409
5° Afdeling	Van de voogdij door de rechter opgedragen	Artt. 410-417
6° Afdeling	Van de voogdij van verenigingen, stichtingen of instellingen van weldadigheid	Artt. 418-418a
7° Afdeling	Van de toeziende voogd	Artt. 419-429
8° Afdeling	Van de redenen, die van de voogdij en de toeziende voogdij verschonen	Artt. 430-433
9° Afdeling	Van de uitsluiting, de ontheffing en de ontzetting van de voogdij of toeziende voogdij en van de ondertoezichtstelling	

10° Afdeling	van onder voogdij staande minderjarigen Van het toezicht van de voogd over de persoon van de minderjarige	Artt. 434-438f Artt. 439-440
11° Afdeling	Van het bestuur van de voogd	Artt. 441-465
12° Afdeling	Van de rekening en verantwoording van de voogdij	Artt. 466-471
Titel XVI	Van handlichting	Artt. 472-485
Titel XVII	Van curatele	Artt. 486-515
Titel XVIII	Van afwezigheid	
1° Afdeling	Van voorlopige voorzieningen	Artt. 517-520
2° Afdeling	Van de verklaring van vermoedelijk overlijden	Artt. 521-527
3° Afdeling	Van de rechten en verplichtingen van vermoedelijke erfgenamen en andere belanghebbenden, na de verklaring van vermoedelijk overlijden	Artt. 528-544
4° Afdeling	Van de rechten, opgekomen van een afwezige, wiens bestaan onzeker is	Artt. 545-548
5° Afdeling	Van de gevolgen van de afwezigheid met betrekking tot het huwelijk	Artt. 549-554

TWEEDE BOEK VAN ZAKEN

Titel I	Van zaken en derzelver onderscheiding	
1° Afdeling	Van zaken in het algemeen	Artt. 555-558
2° Afdeling	Van de onderscheiding der zaken	Artt. 559-561
3° Afdeling	Van onroerende zaken	Artt. 562-564
4° Afdeling	Van roerende zaken	Artt. 565-574
5° Afdeling	Van zaken, met betrekking tot derzelver bezitters	Artt. 575-584
Titel II	Van bezit en de rechten die daaruit voortvloeien	
1° Afdeling	Van de aard van het bezit, en de voorwerpen die daarvoor vatbaar zijn	Artt. 585-593
2° Afdeling	Van de wijze waarop het bezit wordt verkregen, wordt behouden, en verloren gaat	Artt. 594-603
3° Afdeling	Van de rechten die uit het bezit voortvloeien	Artt. 604-624
Titel III	Van eigendom	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 625-638
2° Afdeling	Van de wijze waarop eigendom verkregen wordt	Artt. 639-670
Titel IV	Van de rechten en verplichtingen tussen eigenaars van naburige erven	Artt. 671-719
Titel V	Van erfdiensbaarheden	
1° Afdeling	Van de aard en de onderscheidene soorten van erfdiensbaarheden	Artt. 720-740
2° Afdeling	Op hoedanige wijze erfdiensbaarheden worden daargesteld	Artt. 741-748

3° Afdeling	Op hoedanige wijze erfdienstbaarheden te niet gaan	Artt. 749-756
Titel VI	Van het recht van opstal	Artt. 757-765
Titel VII	Van het recht van erfpachtsrecht	Artt. 766-781
Titel VIII	Van grondrenten	Artt. 782-788
Titel IX	Van het vruchtgebruik	
1° Afdeling	Van de aard van het vruchtgebruik en de wijze om hetzelfde te verkrijgen	Artt. 789-793
2° Afdeling	Van de rechten van de vruchtgebruiker	Artt. 794-808
3° Afdeling	Van de verplichtingen van de vruchtgebruiker	Artt. 809-835
4° Afdeling	Hoe het vruchtgebruik eindigt	Artt. 836-846
Titel X	Van het gebruik en de bewoning	Artt. 847-858
Titel XI	Van erfopvolging bij versterf	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 859-879
2° Afdeling	Van de erfopvolging van wettige bloedverwanten en van de langstlevende echtgenoot	Artt. 880-889
3° Afdeling	Van erfopvolging wanneer er natuurlijke kinderen aanwezig zijn	Artt. 890-901
Titel XII	Van uiterste willen	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 902-922
2° Afdeling	Van de bekwaamheid om bij uiterste wil te beschikken of daarvan voordeel te genieten	Artt. 923-939
3° Afdeling	Van de legitieme portie of het wettelijk erfdeel, en van de inkorting der giften, welke die portie zouden verminderen	Artt. 940-956
4° Afdeling	Van de vorm der uiterste willen	Artt. 957-980
5° Afdeling	Van de erfstellingen	Artt. 981-983
6° Afdeling	Van legaten	Artt. 984-999
7° Afdeling	Van de geoorloofde erfstellingen over de hand, ten behoeve van kleinkinderen en afstammelingen van broeders en zusters	Artt. 1000-1015
8° Afdeling	Van de erfstellingen over de hand in hetgeen de erfgenaam of legataris onvervreemd en onverteerd zal nalaten	Artt. 1016-1018
9° Afdeling	Van het herroepen van uiterste wilsbeschikkingen en het vervallen van deze	Artt. 1019-1031
Titel XIII	Van uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen en van de bewindvoerders	Artt. 1032-1050
Titel XIV	Van het recht van beraad en het voorrecht van boedelbeschrijving	Artt. 1051-1070
Titel XV	Van het aanvaarden en verwerpen van erfenissen	
1° Afdeling	Van het aanvaarden van erfenissen	Artt. 1071-1083
2° Afdeling	Van het verwerpen van erfenissen	Artt. 1084-1092

Titel XVI	Van boedelscheiding	
1° Afdeling	Van boedelscheiding en haar gevolgen	Artt. 1093-1112
2° Afdeling	Van inbreng	Artt. 1113-1126
3° Afdeling	Van de betaling der schulden	Artt. 1127-1138
4° Afdeling	Van de vernietiging van aangegane boedelscheiding	Artt. 1139-1147
5° Afdeling	Van boedelverdeling door bloedverwanten in de opgaande linie tussen hun afkomelingen onderling of tussen deze en hun langstlevende echtgenoot gemaakt	Artt. 1148-1152
Titel XVII	Van onbeheerde nalatenschappen	Artt. 1153-1160
Titel XVIII	Van bevoorrechte schulden	
1° Afdeling	Van bevoorrechte schulden in het algemeen	Artt. 1161-1168
2° Afdeling	Van de voorrechten gevestigd op zekere bepaalde goederen	Artt. 1169-1178
3° Afdeling	Van de voorrechten op al de roerende en onroerende goederen in het algemeen	Art. 1179
Titel XIX	Van pand	Artt. 1180-1191
Titel XX	Van onderzetting of hypotheek	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1192-1207
2° Afdeling	Van de inschrijving der hypotheeken en van de vorm van de inschrijving	Artt. 1208-1222
3° Afdeling	Van de doorhaling der inschrijvingen	Artt. 1223-1225
4° Afdeling	Van de gevolgen der hypotheeken tegen derde bezitters	Artt. 1226-1236
5° Afdeling	Van het te niet gaan der hypotheeken	Artt. 1237-1248
6° Afdeling	Van de openbare bekendheid der registers, en van de verantwoordelijkheid van de bewaarders der hypotheeken	Artt. 1249-1253

DERDE BOEK VAN VERBINTENISSEN

Titel I	Van verbintenissen in het algemeen	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1254-1255
2° Afdeling	Van verbintenissen om iets te geven	Artt. 1256-1259
3° Afdeling	Van verbintenissen om iets te doen, of niet te doen	Artt. 1260-1263
4° Afdeling	Van de vergoeding van kosten, schade en interesten, voortspuitende uit het niet nakomen van een verbintenis	Artt. 1264-1273
5° Afdeling	Van voorwaardelijke verbintenissen	Artt. 1274-1288
6° Afdeling	Van verbintenissen met tijdsbepaling	Artt. 1289-1292
7° Afdeling	Van alternatieve verbintenissen of van verbintenissen die ter keuze van een der partijen staan	Artt. 1293-1298
8° Afdeling	Van solidaire of hoofdelijke verbintenissen	Artt. 1299-1316
9° Afdeling	Van deelbare en ondeelbare verbintenissen	Artt. 1317-1324
10° Afdeling	Van verbintenissen onder beding van straf of poenaliteit	Artt. 1325-1333
Titel II	Van verbintenissen, die uit contract of overeenkomst zijn geboren	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1334-1340
2° Afdeling	Van de voorwaarden, welke vereist worden tot de	

3° Afdeling	bestaanbaarheid der overeenkomsten	Artt. 1341-1358
	Van het gevolg der overeenkomsten	Artt. 1359-1362
4° Afdeling	Van de uitlegging der overeenkomsten	Artt. 1363-1372
Titel III	Van verbintenissen, die uit kracht der wet geboren worden	Artt. 1373-1401d
Titel IV	Van het te niet gaan der verbintenissen	Art. 1402
1° Afdeling	Van betaling	Artt. 1403-1424
2° Afdeling	Van aanbod van gerede betaling, gevolgd van consigantie of bewaargeving	Artt. 1425-1433
3° Afdeling	Van schuldvernieuwing	Artt. 1434-1445
4° Afdeling	Van compensatie of vergelijking van schuld	Artt. 1446-1456
5° Afdeling	Van schuldvermenging	Artt. 1457-1458
6° Afdeling	Van kwijtschelding van schuld	Artt. 1459-1464
7° Afdeling	Van het vergaan van de verschuldigde zaak	Artt. 1465-1466
8° Afdeling	Van de nietigheid en van de vernietiging der verbintenissen	Artt. 1467-1477
Titel V	Van koop en verkoop	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1478-1493
2° Afdeling	Van de verplichtingen van de verkoper	Artt. 1494-1533
3° Afdeling	Van de verplichtingen van de koper	Artt. 1534-1539
4° Afdeling	Van het recht van wederinkoop	Artt. 1540-1553
5° Afdeling	Bijzondere bepalingen betreffende de koop en verkoop van inschulden, en andere onlichamelijke rechten	Artt. 1554-1560
6° Afdeling	Van koop en verkoop op afbetaling	
	§ 1 Van koop en verkoop op afbetaling in het algemeen	Artt. 1561-1561g
	§ 2 Van huurkoop	Artt. 1561h-1561x
Titel VI	Van ruiling	Artt. 1562-1567
Titel VII	Van huur en verhuur	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1568-1570
2° Afdeling	Van de regelen, welke gemeen zijn aan verhuringen van huizen en van landen	Artt. 1571-1601
3° Afdeling	Van de regelen, welke bijzonder betrekkelijk zijn tot huur van huizen en huisraad	Artt. 1602-1606
4° Afdeling	Van de regelen, welke bijzonder betrekkelijk zijn tot huur van landerijen	Artt. 1607-1612
Titel VIIA	Van de overeenkomsten tot het verrichten van arbeid	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1613-1613e
2° Afdeling	Van de arbeidsovereenkomst in het algemeen	Artt. 1613d-1613z
3° Afdeling	Van de verplichtingen van de werkgever	Artt. 1614-1614z
4° Afdeling	Van de verplichtingen van de werknemer	Artt. 1615-1615d
5° Afdeling	Van de verschillende wijzen waarop de dienstbetrekking door arbeidsovereenkomst ontstaan, eindigt	Artt. 1615e-1615ij
6° Afdeling	Van aanneming van werk	Artt. 1616-1629
Titel VIII	Van maatschap	

1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1630-1635
2° Afdeling	Van de verbintenissen der vennoten onderling	Artt. 1636-1653
3° Afdeling	Van de verbintenissen der vennoten ten aanzien van derden	Artt. 1654-1657
4° Afdeling	Van de verschillende wijzen, waarop de maatschap eindigt	Artt. 1658-1664
Titel IX	Van zedelijke lichamen	Artt. 1665-1684
Titel X	Van schenkingen	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1685-1694
2° Afdeling	Van de bekwaamheid om bij wege van schenking te beschikken, en voordeel te genieten	Artt. 1695-1700
3° Afdeling	Van de vorm der schenkingen	Artt. 1701-1706
4° Afdeling	Van het herroepen en te niet doen van schenkingen	Artt. 1707-1712
Titel XI	Van bewaargeving	
1° Afdeling	Van bewaargeving in het algemeen, en van derzelver verschillende soorten	Artt. 1713-1714
2° Afdeling	Van eigenlijk gezegde bewaargeving	Artt. 1715-1748
3° Afdeling	Van sequestratie en derzelver verschillende soorten	Artt. 1749-1758
Titel XII	Van bruiklening	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1759-1762
2° Afdeling	Van de verplichtingen van degene, die iets ter bruiklening ontvangt	Artt. 1763-1768
3° Afdeling	Van de verplichtingen van de uitlener	Artt. 1769-1772
Titel XIII	Van verbruiklening	
1° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 1773-1777
2° Afdeling	Van de verplichtingen van de uitlener	Artt. 1778-1781
3° Afdeling	Van de verplichtingen van de lener	Artt. 1782-1783
4° Afdeling	Van het ter leen geven op interesten	Artt. 1784-1788
Titel XIV	Van gevestigde of altijddurende renten	Artt. 1789-1792
Titel XV	Van kansovereenkomsten	
1° Afdeling	Algemene bepaling	Art. 1793
2° Afdeling	Van de overeenkomst van lijfrenten en derzelver gevolgen	Artt. 1794-1806
3° Afdeling	Van spel en weddenschap	Artt. 1807-1810
Titel XVI	Van lastgeving	
1° Afdeling	Van de aard van de lastgeving	Artt. 1811-1819
2° Afdeling	Van de verplichtingen van de lasthebber	Artt. 1820-1826
3° Afdeling	Van de verplichtingen van de lastgever	Artt. 1827-1832
4° Afdeling	Over de verschillende wijzen, waarop de lastgeving eindigt	Artt. 1833-1840
Titel XVII	Van borgtocht	
1° Afdeling	Van de aard van de borgtocht	Artt. 1841-1850

2° Afdeling	Van de gevolgen van borgtocht tussen de schuldeiser en de borg	Artt. 1852-1859
3° Afdeling	Van de gevolgen van borgtocht tussen de schuldenaar en de borg, en tussen de borgen onderling	Artt. 1860-1865
4° Afdeling	Van het te niet gaan van borgtocht	Artt. 1866-1871
Titel XVIII	Van dading	Artt. 1872-1885

VIERDE BOEK
VAN BEWIJS EN VERJARING

Titel I	Van bewijs in het algemeen	Artt. 1886-1887
Titel II	Van schriftelijk bewijs	Artt. 1888-1915
Titel III	Van bewijs door getuigen	Artt. 1916-1935
Titel IV	Van vermoedens	Artt. 1936-1943
Titel V	Van bekentenis	Artt. 1944-1949
Titel VI	Van de gerechtelijke eed	Artt. 1950-1966
Titel VII	Van verjaring	
1° Afdeling	Van verjaring in het algemeen	Artt. 1967-1983
2° Afdeling	Van de verjaring, beschouwd als een middel om iets te verkrijgen	Artt. 1984-1987
3° Afdeling	Van de verjaring, beschouwd als middel om van een verplichting bevrijd te worden	Artt. 1988-1998
4° Afdeling	Van de oorzaken die de verjaring stuiten	Artt. 1999-2006
5° Afdeling	Van de oorzaken die de loop van de verjaring schorsen	Artt. 2007-2013
	Algemene bepaling	Art. 2014